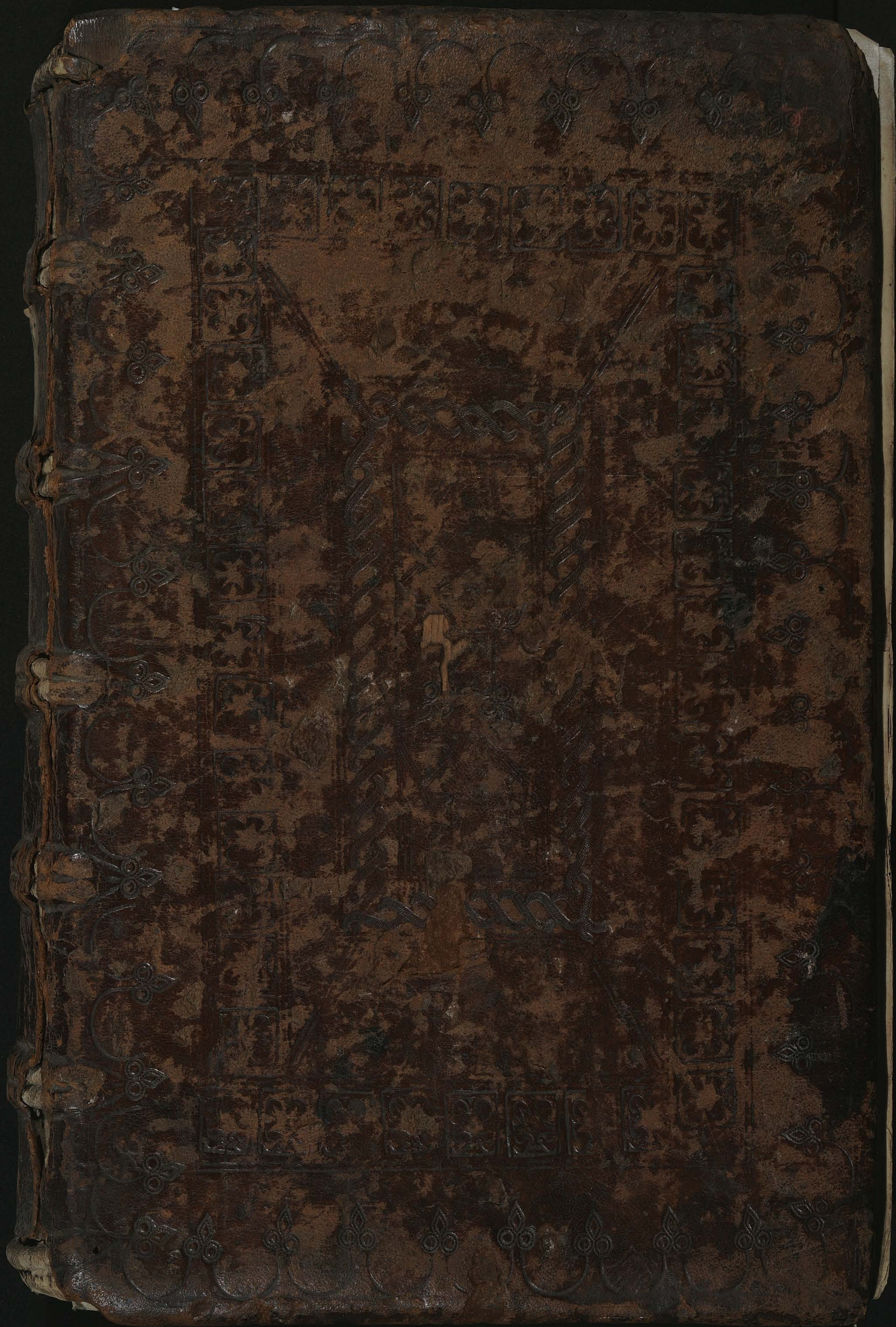

N. Inv. 575.

Descriptio mundi, incerti Authoris

406

575

Ymago mundi seu eius ymaginaria descriptio velud in materiali quodam speculo representata non parum utilis esse videtur ad divinarum scripturarum elucidationem, cum in eis de partibus ipsius et maxime de locis terre habitabilis mentio sepius habeatur. Ideo tractatum hunc scribere et in eo que a sapientibus super hac materia diffuse scripta sunt breviter ac veraciter colligere dignum duxi, ipsum in sexaginta distinguens capitula.

Tabula latitudinis climatum

Primi climatis	7	45	440	220
Secundi climatis	7		400	220
Tercii climatis	6	10	340	175
Quarti climatis	5	20	300	170
Quinti climatis	4	30	255	117 et semis
Sexti climatis	3	45	212	106
Septimi climatis	3	15	185	92 et semis
Omnia simul	37	120	2142	1041

Ex hac tabula patet quod tota latitudo climatum continet circiter 170 dietas computando pro dieta 10 leucas

Tabula elevationis poli super quolibet climate in principio medio et fine. Quanta autem est elevatio poli super orizontem, tanta distantia zenith capitis et equinoctialem.

Sequens tabula de qua super facta est mencio etc.

	Principium		Medium		Finis	
	Gradus	Minuta	Gradus	Minuta	Gradus	Minuta
Primum clima	12	45	16	26 et semis	20	30
Secundum clima	20	30	34		27	30
Tercium clima	27	30	30	35	33	40
Quartum clima	33	40	37	20	39	
Quintum clima	29		41	15	43	30
Sextum clima	43	30	45	22 et semis	47	15
Septimum clima	47	15	48	52 et semis	50	30

Secundum autorem de Spera In medio primi climatis dies prolixior est 13 hore, In medio secundi 13 hore cum dimidia

37 et 2 hore et dimidia, 5' 15 hore, 6' 15 hore cum dimidia, 7' 16 hore. Hec tamen assignacio mediorum climatum non est precise vera sed veritati proxima. Ideo principia fit per principium primi climatum et finem septimi ut sequens tabula docet dierum in principio cuiuslibet climatis

Principium	Hore	Minuta
Primi climatis	12	45
Secundi climatis	13	15
Tercii climatis	13	45
Quarti climatis	14	15
Quinti climatis	14	45
Sexti climatis	15	15
Septimi climatis	15	45
Finis	16	15

Effigura compleXionum

Post climata vero continue prolongatur dies estivus versus ad polum articum, et sub polo artico polo existente in puncto principio cancri habet dies 24 horas, et econtra polo existente in primo puncto capricorni nox habet 24 horas. Sub polo vero artico contingit quod una medietas totius anni est una dies artificialis et alia medietas est una nox

Mundus est figure spericae seu rotunde multarum generum varietate ac partium exornatus, po ex quatuor elementis terra, aqua, aere, et igne, deinde celis scilicet circulo lune, mercurii, veneris, solis, martis, iovis, saturni, firmamenti, et primi mobilis. Ultra quod ponunt quidam philosophi celum decimum immobile propter quod etiam dicitur esse celum cristallinum. Et deinde supremum celum empireum, ubi est sedes dei habitacio et sanctorum. Sed hec ultima ad consideracionem philosophorum et astronomorum naturaliter loquentium non pertinet, pauca etiam astrologi considerant de celo decimo immobili, sed reliqua magis sunt de eorum speculacione. Dum primo ponunt nonam speram seu primum mobile ubi nulla apparet stella, cuius motus est regularis et uniformis circuiens in die naturali totam terram, et raptu suo secum ducens omnes alias speras ab

oriente ad occidentem. Post istud celum est octava spera que vocatur
firmamentum .i. stellarum celum, cuius motus proprius et naturalis
est contra primum mobile, ut omnibus aliis speris, scilicet ab occidente
ad oriens, non tamen semper, sed quasi in circuitum quodammodo declinando
Et dicitur iste motus firmamenti in centum annis fieri uno
gradu super polis zodiaci secundum ptolomeum, et secundum thebith
super primis punctis arietis et libre, et ita eius completa re
volucio fieri in triginta sex annorum milibus que vocatur
magnus annus. Postea sunt septem spere planetarum
supra nominatarum cum motu proprio ab occidente in oriens revoluciones
suas variis temporum complent spaciis, ut saturnus in triginta
annis vel circiter, Jupiter fere annis xii. Mars fere annis duobus
Sol duobus, Mercurius et venus uno anno, luna vero 27
diebus et octo horis. Et sic nota quod quinque planete secundum veros
motus faciunt revoluciones suas redeundo de eodem puncto ad
idem punctum, ita quod revolucio Saturni est 79 annorum, Jovis
83, Martis 79, veneris 8 et mercurii 46, sed secundum medios motus
revolvuntur ut supra dicitur. De predictis speris, et spera de
octava est specialis intencio indagantis astrologi, quia eius influen
cia est valida et fortis, et in ea sic fabricate sunt omnes stelle,
inter quas antiquissimi sapientes posuerunt principales numero 1029
Demendo videlicet septem planetas qui dicuntur erratice
quia eorum motus est diversus in diversis circulis
et 1022 que dicuntur fixe, quia motus eorum est unus
et distancie eiusdem, et illas posuerunt in 48 ymaginibus, quarum
unamquamque nominaverunt nomine proprio, de quo vide ptolomeum
dictione 7 tractatu primo, et octava dictione capitulo primo. Et earum ymaginum
sunt 360 in 21 ymaginibus a via solis in septentrionem
declinatibus, quarum prima ursa est maior ursa, et alie
346 sunt in 12 ymaginibus que 12 signa dicuntur, et zodiacum
constituunt, quarum prima est aries, et alie 316 sunt in 15 ymaginibus
a via solis in meridiem declinatibus, quarum una dicitur fucar
vel fota .i. rete, secundum ptolomeum, et ita sunt 48 ymagines seu
stelle principales seu visu apprehensibiles, licet autem alie sunt plures
non tamen sic ille notabiliter influunt, ideo astrologi non multum de
eis considerant, sed horum omnium ille xii que in zodiaco posite
sunt digniores existunt. Earum nomina sunt hec
Aries Thaurus Gemini Cancer Leo Virgo
Libra Scorpio Sagittarius Capricornus Aquarius
Pisces. Item 12 signa vocantur per que omnes planete

circumferri dicitur. Est igitur zodiacus circulus velud circulus
firmamenti in quo est distinctio signorum, sub quo est via
planetarum continens 12 gradus in latitudine, et 360 gradus in
longitudine. Signum autem est 12 pars zodiaci, in latitudine 12
gradus et in longitudine 30 gradus continens. Gradus autem continet
60 minuta, et minutum 60 secunda, et secundum 60 tercia et 3m 60
quarta et 4m 60 quinta et ita possunt ulterius dividi. Et sicut de
zodiaco ita de quolibet alio celi vel alterius rei circulo possunt fieri
proporcionaliter divisiones supradicte etc.

Sed ultra predictam divisionem adhuc zodiacus dividitur in duas partes quarum
una dicitur septemtrionalis alia meridionalis. Item signa unius
partis dicuntur recte ascendencia signa, et alia alterius partis indirecte.
Item dividitur in quatuor partes quarum quelibet habet tria
signa, et correspondent quatuor partibus anni, ita ut una quarta
dicatur una calida et humida vernalis, alia calida et sicca
estivalis etc. Item predictis signis et aliis partibus zodiaci
alie multe proprietates et varie virtutes ab astronomis assignantur
que nimis superstitiose credende non sunt propter contemptum de
quibus tamen discutere non est presentis operis.

Ad intelligentiam quorundam precedencium atque sequencium yma-
ginandum est, quod linea recta transiens per medium
mundi usque ad eius extrema, circa quam volvitur
nona spera, secum alias speras motu diurno tra-
hens, est velud axis mundi. Et duo puncta
extrema sunt eius poli, qui non moventur. Et unus
eorum vocatur polus articus vel septemtrionalis, quia illa
pars celi dicitur septemtrio propter septem stellas que ibidem
apparent, et communiter vocantur currus et iste polus nobis
elevatur. Alter autem punctus isti linee isti oppositus dicitur polus
antarticus vel australis. Circulus vero per medium polorum ductus
in spera celi transiens, et ab eis equaliter distans vocatur equinoctialis
quia ibi existente sole, noctes et dies per totum mundum sunt
equales. Et secundum hunc celum fit et mensuratur motus diurnus.
Secundus motus proprius solis et aliorum planetarum, qui non est directe
de oriente in occidentem in circuitu primi motus, sed aliquo modo decli-
nans mensuratur per circulum zodiaci ab equinoctiali declinantis
ex una parte versus septemtrionem et alia versus meridiem, et complures declinat po-
li zodiaci elongando a polis mundi, propter quod polus zodiaci po-
sit motus proprius planetarum vel spere. Sed vero duo poli circa
polos mundi describunt per motum diurnum duos circulos circa

quorum unus qui est circa polum arcticum dicitur circulus arcticus
et alter oppositus circulus antarcticus. Duo autem puncta sol-
sticiorum per eorum motum diurnum describunt duos alios
circulos qui vocantur tropici i. conversivi quia sol ibi existens convertitur
ad recentiorem versus equinoxialem. Horum vero ille qui transit per
solsticium estivale i. per primum punctum cancri dicitur tropicus estivalis
et alter tropicus yemalis. Et hii quatuor circuli sunt paralleli
i. equidistantes secundum magis partes. Dicuntur parvi respectu ali-
orum qui dividunt speram in duas medietates, licet
possint dividi intelligendum consequens et minima proporcional-
iter maiores. Sunt autem preter zodiacum et equatorem alii duo ma-
iores circuli scilicet duo coluri, meridianus et orizon.
Ymaginantur ergo duo circuli, quorum unus transit per polos mundi
et per polos zodiaci, et alter per duo puncta duorum solsticiorum scilicet
per primum punctum cancri et per primum punctum capricorni. Et alter transit
per polos mundi et per duo puncta equinoctiorum scilicet per primum punctum arietis
et primum libre. Et hii duo circuli vocantur coluri, et intersecant
se recte in quolibet polo mundi, dividunt quia totam speram mundi
in quatuor partes equales.
Ymaginatur etiam alius circulus qui transit per polos mundi et per
illud punctum celi quod est recte supra caput nostrum quod vocatur zenith
capitis. Et quandocumque sol venit de oriente in occidentem usque
ad hunc circulum est nobis meridies, ideo vocatur circulus meridianus.
Et est medietas huius circuli supra terram, et alia subtus terram quae transit
per punctum medie noctis qui opponitur zenith capitis. Unde patet
quod quandocumque homo movetur ad orientem vel occidentem habet novum meri-
dianum. Sed si vadat motu directo loco, vel si recte moveatur versus septentrionem
aut versus meridiem non declinando versus oriens aut occidens semper
habebit eundem meridianum. Patet etiam quod citius meridies est illis
qui sunt versus oriens quam respectu illorum qui sunt versus occidens.

Est et alius circulus qui vocatur orizon dividens partem celi visam
quae supra nos est de parte non visa. Ideoque medietas dicitur emi-
sperium i. dimidia spera. Et iste circulus intersecat meridianum
et dividunt se recte in duas partes. Et punctus meridianus
qui est zenith capitis vocatur polus orizontis. Et ideo quando-
cumque homo movetur habet etiam novum orizontem etc.

Vidimus de speris et stellis et planetis et zodiaco et de signis et de parvis circulis celestibus generaliter, quorum separatim iudicio altioris est consideracionis et speculacionis. Sed quia inter planetas sol est notabilior quantitate maior et virtute dignior, ideo de eius cursu a quo vel dies vel anni distinguntur aliqua separatim dicere utile videtur. Sciendum est igitur quod licet omnes planete motu proprio ferantur sub zodiaco, tamen omnes declinant a via solis, sicut declinat sol ab equinoctiali, licet non tantum. Sol vero medius planetarum quasi rex in medio eorum facit viam suam per medium latitudinis zodiaci, in medio eius currens, dividit lineam dividentem latitudinem zodiaci per duas partes equales, que vocatur ecliptica, quia non potest esse eclipsis solis vel lune nisi quando luna est in hac via vel prope. Licet ergo sol in motu communi quo movetur cum primis speris et planetis circuiendo terram facit diem naturalem que 24 horas continet, tamen motu proprio per dictam lineam eclipticam sub zodiaco quolibet die naturali pertranseundo fere unum gradum, peragrato toto zodiaco facit annum solarem, qui ultra 360 dies quibus non plene complentur gradus zodiaci continet 5 dies et fere sex horas.

Dicitur autem sol facere dies aliquos inequales, pro cuius intellectu sciendum est quod duo sunt modi orizontis, unus rectus, alius obliquus. Illi habent orizontem rectum qui habitant sub equinoctiali et sub eo habent zenith capitis, quorum orizon intersecat et dividit equinoctialem ad angulos equales, et sunt duo poli mundi in suo orizonte, ita quod nullus polorum est eis elevatus vel depressus. Sed alii qui alibi habitant extra equinoctialem habent orizontem obliquum, quia eorum orizon intersecat et dividit equinoctialem oblique et non ad angulos equales. Et semper eis apparet unus polus mundi super eorum orizontem elevatus, et alter est eis depressus, plus vel minus secundum diversitatem habitacionis. Item quanto unus polus est elevatior tanto orizon est magis obliquus, et alter plus depressus sub orizonte. Et est regula generalis quod quanto polus est elevatus super orizontem tanta est distancia inter zenith et equinoctialem etc.

Item ymaginandum est quod sol motu proprio naturali die quolibet quasi unum describit circulum. Et dico quasi, quia non plane facit circulum licet modicum deficiat. Nam sol non plane redit ad eundem punctum meridianum a quo incepit, sed modicum altius vel bassius. Et hii circuli vocantur paralelli. Et sunt signati in spera materiali, quia sunt principaliores duo tropici et circulus — Horum at

circulorum, aliis que est supra orizontem vocatur arcus dierum seu
diurnus, quia quamdiu est ibi sol tamdiu dies est qui dicitur dies
artificialis. Et alia pars que est sub orizonte vocatur arcus nocturnus.
Et ideo quanto maior pars alicuius horum circulorum est supra orizontem
tanto est dies artificialis longior et nox brevior vel econverso.

Ex hiis omnibus patet clare quod cum orizon rectus dividat omnes
istos circulos recte per medium, necesse est quod omnes illi qui habitant
sub tali orizonte semper equaliter omni tempore habeant diem artificialem
et noctem equales. Item patet quod orizon obliquus non possit
dividere equinoctialem nisi in duas medietates, et in duobus punctis
bis in anno scilicet in arietis principio et alia in principio
libre, necesse est quod tunc sit equinoxium, et quod dies et noctes sunt
equales per totum mundum. Item patet quod cum omnes paralelli
predicti excepto equinoctiali dividantur ab oriente oblique in partes
inequales. Et quanto orizon est obliquior tanto sunt hee partes
inequaliores. Ideo omni tempore nisi bis in anno in duobus
punctis predictis dies et noctes sunt inequales. Et quanto orizon
est obliquior tanto est maior differentia. Et propter hoc in Suestia
dies sunt longiores in estate et breviores in yeme quam
in Francia, et plus in Francia quam in urbe, et in aliis
regionibus secundum quod orizon fit eis plus vel minus obliquus.
Ex premissis ergo patet causa inequalitatis dierum artificialium.
Sed de inequalitate dierum naturalium maior est difficultas quia et
plus aliis maiori speculationi respondit et altiori

[P]ostquam tractatum est de celo iam ad ea que sub ipso sunt
una descendit consideratio. Ideo post speram celestem
ponunt philosophi immediate speram ignis qui ibi est purissimus
et propter suam raritatem invisibilis, quia quanto aqua est
clarior terra et aer aqua, ita ille ignis est rarior et
clarior aere, et tamen vel plus celum est rarius et
clarius igne exceptis stellis que sunt partes celi spissiores
et ideo sunt lucide et visibiles. Postea est spera aeris
que claudit aquam et terram, una est suprema iuxta ignem
ubi non sunt venti pluvie nec tonitrua nec plures impressiones
et ipsum ad illam dicuntur attingere quidam montes sicut Olympus.
Et dicunt aliqui quod ibi apparent et fiunt stelle comete, et quod
spera ignis et illa suprema regio aeris cum illis cometis qui
fiunt ibi movetur cum celo de oriente in occidens

Media autem regio est ubi fiunt nubes et fiunt ibi varie
impressiones quia illa pars est frigida / Alia est regio infe-
rior ubi habitant aves bestie etc

Quomodo capiuntur aqua et terra Nam aqua non circundat to-
tam terram sed partem unam dimittit discoopertam pro animalium ha-
bitatione quia ut una pars terre est magis gravis et ponderosa
quam alia / et ideo illa est altior, et a centro terre magis elevata
Respondeo vero preter insulas est totum coopertum aquis secundum quorundam
philosophorum opinionem Terra igitur tanquam elementum gravius est in centro
seu medio mundi, ita quod centrum terre, seu centrum gravitatis
ipsius, vel secundum aliquos centrum gravitatis terre simul et aque
est centrum mundi Et licet in terra sint montes et valles
propter quod non est perfecte rotunda, tamen illa valde tendit ad rotun-
ditatem ideo eclipsis lune que causatur per umbram terre
apparet rotunda, unde dicitur terram esse rotundam quasi rotun-
ditati proximam

Supposita rotunditate terre ad mensurandum eius quantitatem
presupponendum est, quod eundo de una parte terre longe
in aliam apparet alia et alia pars celi et varia-
tur orizon Et si quis iret de septentrione versus meridiem
polus articus esset ei continue magis elevatus Et si contra esset
esset polus ei magis elevatus Et ideo si iret recte versus
meridiem sub uno meridiano tantum quod polus articus magis elevaretur
supra orizontem per duodecimam partem meridiani, ipse transivisset
duodecimam partem circuitus terre Et si iret tantum quod polus mundi
ei magis elevaretur solum uno gradu vel econtra tantum quod polus
plus elevaretur uno gradu ipse tunc transivisset unum gradum
circuitus terre / et essent in eius circuitu 360 tales gradus propor-
tionales Per hunc igitur modum inventa sunt mensura terre
/ quia elevatio unius poli vel unius stelle faciliter invenitur
per astrolabium vel quadrantem / Modo sicut est repertum
per experientiam, quod si quis iret versus septentrionem tantum quod
polus ei elevaretur magis uno gradu, vel recte ad meridiem
tantum quod magis elevaretur uno gradu, ipse transivisset 700
stadia Et ideo secundum auctorem de spera oportet replicare et
multiplicare hunc numerum per 360 et per consequens sic habemus
quod in toto circuitu terre sunt 252000 stadiorum, que valent
15750 spatia leucarum / Nam una leuca valet duo mili-
aria, miliare vero 8 stadia unum stadium 125 passus

Unus passus quinque pedes, unus autem pes quatuor palmas, et una palma quatuor digitos. unde patet quod qui posset circuire terram totam, et in die quolibet decem leucas ipse faceret totum circuitum in 1710 diebus que sunt anni 4 et 15 septimane cum duobus [illegible] diebus/

Habita vero quantitate terre terminus/ Regula data est qua scitur quantitas diametri eius quod si removeatur a toto 22a pars eius et residuum dividatur in 3 partes, una illarum pars erit diameter terre 8081 stadia. et semis cum tertia unius stadii/ Hunc autem modum licet non sit omnimodo precisus, tamen non habeat defectum notabilem valde parvus est et notabilis ac utilis. Et mavult quod ptolomeus et alii superius dicuntur quantitate terre plurimum quantitate corporum stellarum, et quantitate diametri diameter terre plurimum longitudine stellarum a superficie terre. sed has quantitates describere non est parvulorum speculare/ Hoc autem notare sufficiat quod sol quolibet alia stella multo maior est. Et ut quidam dicunt magnitudo corporis eius est plus quam centies sexagies sexies maior quam terre, licet aliqui dicunt eum maiorem octies terra. post eum maiores sunt alie stelle fixe ille scilicet que sunt in prima magnitudine, post quas maior est Jupiter, post eum saturnus. deinde relique stelle fixe secundum suos usque ad eos que sunt magnitudinis sexte. deinde mars

/q post quem maiores sunt tertie stelle fixe visu notabiles post ea venus. deinde luna, postremo mercurius. Et per hoc harum stellarum exceptis hiis ultimis notabiliter maior est terra. Ille autem minores sunt ea. unde patet quod inter omnes stellas visui perceptibiles ille tres sunt minores, quod omnes alie tota terra dicuntur esse maiores. Et illarum que sunt in prima magnitudine quelibet est circa centies septies equalis terre decies octies. Ex primo etiam patet quod multo dicunt philosophi quod magnitudo terre est velut punctus respectu magnitudinis celi

Terra proportionatur dividitur sicut celum in quatuor partes per duos colures, et equinoctialem/ Et illi iterum similiter dividuntur per gradus et minuta, ita quod totus ambitus est 360 graduum et quarta pars 90 graduum/

Et per hoc terra sicut celum dividitur proportionaliter per quatuor circulos minores in quinque partes inequales. scilicet per duos circulos arcticum antarcticum

et per duos tropicos et vocatur quinque zone proportionatur (?) pt
in terra sed in celo / quia illis zonis in terra correspondent totidem
plage seu regiones / Prima est inter polum articum
Secunda est inter polum articum et tropicum estivalem /
Tercia est media inter tropicum estivalem et tropicum yemalem
Quarta inter tropicum yemalem et circulum antarticum /
Quinta inter circulum antarticum et polum antarticum /

Est autem distantia istarum zonarum inequalis quia distantia
poli zodiaci a polo mundi est 23 graduum et 51 minutorum Sicut
maxima autem solis declinacio est eadem cum distantia
a polo mundi Circulus vero interceptus inter maximam
solis declinacionem et polum zodiaci est 42 graduum et 18 minutorum /
Harum autem zonarum seu regionum terre prima et ultima secundum aliquos
et sunt inter alios remote sunt inhabitabiles propter nimium frigus
Tercia vero que est media est sub via solis / et nimium frigus
ideo vocatur zona torrida et dicitur inhabitabilis propter nimium ca-
lorem Alie due scilicet secunda et quarta ut nimis appropinquat
soli / inter nimis elongantur ab eo / ideo sunt temperate in ca-
lidite et frigide / quare secundum hoc habitaciones essent habitabiles nisi aliud
obstaret impedimentum / Et in hac divisione terre notamus
illam zonam primam que est versus polum articum / Sed pro quanto
motum primum qui est super zodiacum qui est in contrarii motus
raptus sicut dictum est / polus articus est sursum / et forte
iste motus est nobilior / et spere que sic moventur
nobiliores / et maior multitudo stellarum nobilium est in prima
medietate celi / que est versus polum articum / pro rata ad
illam medietatem que non apparet / et secundum hoc nos sumus
in superiori parte et nobiliori / et ad dextram / erit ergo prima zona
versus polum articum

De habitacione dictarum plagarum terre sunt opiniones va-
rie / nam ut tactum est quidam dicunt quod terra plaga
est inhabitabilis / Sed alii dicunt contrarium / et quod est multum
temperata propter hoc quod versus medium sit equinoctii Et ista fuit opinio
Avicenne / pro eo quia sunt alie rationes per quas suadetur quod calor
qui est ibi propter propinquitatem solis per aliquas causas sit temperatus
Immo dicunt aliqui quod ibi versus oriente est paradisus terrestris
in uno monte / Sed quarta autem plaga que est inter tropicum
yemalem et circulum antarticum sicut predictum est dicunt aliqui

quod est ita temperata et bene habitabilis sicut haec secunda in qua sumus
Et ideo dicunt quod ibi sunt antipodes qui sunt habentes regiones
et habitationes sicut nos, et habent hyemem quando nos habemus estatem
et econtra. Sed non est accessus inter nos et eos, quia oportet
transire per torridam zonam et per mare sub tropicis. Secundum hanc
opinionem ista gens non habuisset notitiam praedicationis Christi
et apostolorum contra illud In omnem terram exivit sonus eorum. Istam
autem opinionem reprobat Augustinus in 16 de Civitate dei quam
quidam reputat quasi unum figmentum fabulosum. Et dicunt quod 4a
quarta plaga pro maiori parte cooperta est aquis. Et ad hanc
inducunt rationes satis probabiles. Et inter alias unam faciunt
talem. Aliqua consideratio concluditur quod 4a plaga sit inhabitabilis,
tamen si axis polus moveatur 100 annis uno gradu vel circiter
ut aliqui dicunt aliquando erit contrarium, sed modus tandem dicunt
quod nostra pars erit distemperata et male habitabilis et erit disco-
perta aquis. Sed adhuc non habetur certitudo quantum moveatur
axis polus, ideo haec consideratio non est certa

In hac igitur opinionum varietate rationes ymaginarias
habentes hinc et inde non intendo apparentes quia in hiis rebus
non tam ymaginationibus quam experientiis et probabilibus
historiis reputo certitudinaliter adherendum. Veruntamen sit
de varietate opinionum quicquid, tamen satis accidit natura habitudinem
polis ad regiones illarum plagarum, propter quod conclusiones aliquae
certe ponendae sunt.

Prima quod illi qui habitant sub equinoctiali circulo sicut supra
dictum est habent omni tempore dies et noctes
equales, et transit sol bis in anno per eorum capita
scilicet quando transit equinoctialem, et habent eis per medium anni
versus polum articum et per aliud medium versus polum antarticum.
Et nos semper econtra habemus versus unam partem. Et
ideo ipsi uno anno habent duas hyemes sine magno
frigore scilicet unam quando nos habemus estatem et aliam quando
et nos. Similiter habent duas estates unam in marcio quando
habemus ver, aliam in septembri quando habemus autumpnum. Et ista
possunt ymaginari una cum spera temperamenti illius loci

Secunda conclusio, quod illi qui habitarent sub tropico estatis haberent
solem super capita eorum die solsticii estivalis in meridie

[T]ercia conclusio est quod illi qui essent inter tropicum estivalem
et circulum articum habent dies longiores in estate quam noctes
quanto plus distarent ab equinoctiali, et breviores in yeme. Et nunquam
haberent solem supra capita ipsorum [illegible]

Quarta conclusio est quod illi qui essent sub circulo artico quando sol est
in solsticio estivali, et in circuitu meridiei tangeret circulum orizontis
et non occidet eis, et sic non haberent noctem illa die naturali.
Similiter quando esset in solsticio yemis esset una dies naturalis
in qua non oritur eis sol, et esset eis nox continua.

Quinta conclusio est quod illi qui essent inter circulum articum et
polum articum, haberent plures dies naturales sine nocte
in estate, et quanto plus appropinquat polum tanto dies ar-
tificiales estatis sunt longiores, et durat unus dies in
uno loco per unum mensem, in alio per duos, in alio per tres
vel plures. Et proportionaliter est longior illa nox yemis.

Sexta conclusio est quod illi qui habitarent recte sub polo, haberent
per medium annum solem supra orizontem et continuum diem, et per
aliud continuam noctem. Et ita si vocemus diem totum
tempus quo sol est supra orizontem non haberent nisi toto anno
unum diem et unam noctem. Et sicut dictum est de
ista medietate terre que est versus polum articum, sic
intelligendum est de alia medietate versus antarticum et
habitatoribus eius. Et hec omnia sine alia probatione
exempler patet in spera materiali.

[A]d investigandum quantitatem habitationis terre
intelligendum est quod habitacio duplex consideratur
uno modo respectu celi scilicet quantum propter solem potest habitari
et quantum non, et de hac superius dictum est quare.
Alia est habitacio que in alio consideratur respectu aque scilicet quantum
aqua impediat, et de hac nunc est considerandum, de qua va-
rie sunt opiniones philosophorum. Nam Ptolomeus libro de dispo-
sitione spere libro ultimo dicit quod fere sexta pars terre habitabilis
est supra aquam, et totum residuum est coopertum aqua. Et
ideo in almagesti libro 2o ponit quod habitatio nostri non
est nisi in parte quarta terre scilicet in qua habitamus [illegible]

gitudo est ab oriente in occidentem, et est medietas equinoctialis, et huius
latitudo est ab equinoctiali in polum articum, et est quarta coluri. Sed
Aristoteles in fine libri Celi et mundi vult quod plus habitetur quam quarta
Et Averroys hoc affirmat. Et Aristoteles dicit quod mare est parvum
inter finem Hyspanie a parte occidentis, et inter principium Indie
a parte orientis, et non loquitur de Hyspania citeriori, que nunc
Hyspania communiter nominatur, sed de Hyspania ulteriori que nunc
Affrica dicitur. De qua certi auctores loquuntur, ut Plinius, Orosius
et Ysidorus. Insuper Seneca libro Naturalium dicit quod mare est
navigabile in paucis diebus, si ventus sit conveniens. Et
Plinius docet in Naturalibus libro secundo quod navigatum est a sinu
Arabico usque ad Gades Herculis non multo tempore. Unde ex
hiis et aliis quibusdam racionibus de quibus magis tangam
cum loquar de occeano, concludunt aliqui apparenter quod mare
non est tantum quod possit cooperire quasi tres quartas terre.

Accedit ad hoc auctoritas Hesdre libro quarto quod dicit
quod 6 partes terre sunt habitate, et septima est cooperta aquis.
Cuius libri tamen habentur in reverentia, veritates sacras per
eum confirmando. Et ideo videtur quod licet habitacio nota
Ptolomeo et eius sequacibus sit coartata infra quartam
unam, tamen est habitabilis plus. Et Aristoteles certa hoc plus
potuit nosse auxilio Alexandri, et Averroes qui ad
investigandum dubia huius mundi fuerunt solliciti, ut de
Alexandro testantur Plinius libro octavo et etiam Solinus,
Et de Nerone narrat Seneca libro de Naturalibus. Unde
illis magis videtur credendum quam Ptolomeo, vel etiam
Albategni, qui asserit vix posse esse habitabile videlicet
12 partem terre, sed defecit in probacione sicut posset ostendi,
sed brevitatis causa transeo, quia etiam huius rei declaratio
patebit in sequentibus. Ex premissis igitur est dicendum
et inferius patebit quod terra rotunda non est habitabilis ad
modum circuli sicut dicit Aristoteles. Sed est [illegible] quarta [illegible]
vix [illegible]. Cuius quidem partes aliquantulum extreme
respondent hominibus illis que non habitantur propter nimium calorem
ac nimium frigus. Et non potest hoc ita in plano figurari
sicut in sperico

Licet ultra quartam predictam in qua habitamus ma-
gna sit habitatio, ut aliquando tactum est, et ma-
gis infra probabitur, tamen predicta habitatio nota est
in hac quarta. Ideo circa illius divisionem magis
intenderunt astrologi. Unde ptolomeus eam dividit per 26
lineas equedistantes ab equinoctiali et que procedunt ab
oriente in occidens.

Prima est sub equinoctiali ubi dies semper artificialis 12 horarum
licet ptolomeus non dicat quod ibi habitent homines.
Secunda non transit ubi dies longior 12 horarum et unius quarte.
Tertia ubi dies est 12 horarum et duarum quartarum, id est medie hore.
Quarta ubi dies est 12 horarum et 3 quartarum et sic semper
accrescendo in qualibet linea quartam unius hore usque
ad 26 lineam ubi dies 18 horarum et dimidie, quam
dicit esse in minori britannia, hoc est forte in Scotia vel
in aliqua insula. Et addit post ptolomeus habitacionem usque
septentrionem, sed 1a non est ultima, sicut notat in suo quadripartito
ptolomeus sicut dicit. Ibi sunt plura loca inhabitabilia propter frigiditatem
nimiam. Sed albumazer et alfraganus aliique plures
astrologi aliter dividunt terram habitabilem scilicet per septem
climata distincta per 8 lineas equedistantes ab equinoctiali.
Et vocant clima spatium terre in quo dies plurior accedit
alium per dimidiam horam, diem prolixiorem altitudinis
terre vel excedit ab eodem. Et hec verior et melior est
divisio penes partem hore secundum priorem divisionem, tamen quia
ille partes sunt parve, ideo alii consideraverunt maiores et conside-
rant in uno climate duas illarum, excludendo aliquas
partes extremas illarum. Et hec divisio est famosior.

Nomina climatum secundum divisionem famosam

Primum clima dicitur diameroes et dicitur a dya quod est de
et meroes civitas, quasi a meroe civitate denominatum,
vel ut dicunt quidam ab una insula que est
in fluvio qui Nili que dicitur meroe.

Secundum diasienes, id est ab una alia insula Nili vel
civitate ibi existente que vocatur Siene sicut dicunt quidam.

3m dyalexandrios quia ibi est civitas alexandrie.

Quartum diarodes quia in eo est insula rodi ubi
sunt etiam damascus et Jerusalem aliique, tamen non denominantur
climata secundum hec clima quia tunc forte non erant
tunc famose, sed alii et melius ponunt has civitates
in tertio climate propter quartum.

Quintum dyaromes quia ibi est Roma
Clima Sextum dyaborystenes a quodam fluvio sic denominatum vel ut quidam dicunt a vento borea
Septimum dyarifeos a montibus riseis sic dictum ubi est terra valde frigida Nominat autem ista climata nominat Ysydorus tercio libro ethimologiarum primum terciam sextam cos moys, secundum sionys, tercium tanate vas i affrica, quartum rodus, quintum elespondus alias allesponty, sextum mesoponti, septimum brusteng. Hec autem climata attribuuntur astris planetis septem, unde dicit Albumazar quod secundum philosophos parsarum primum attribuitur saturno, quia ibi habet aliquod dominium seu influenciam specialem. Secundum clima attribuunt Jovi, et sic de aliis secundum ordinem planetarum. Sed secundum Grecos primum attribuitur Saturno secundum attribuitur Soli, tercium mercurio, quartum Jovi, quintum veneri sextum lune septimum marti, unde ex hoc apparet opinionum varietate pater quantum exigua sit certitudo de hinc rei veritate

Insuper climata magis habent de longitudine quam de latitudine. Et longitudo est procedendo de oriente ad occidentem. Et latitudo de meridie in septentrionem. Primum ergo tria secundum astrologos continet in longitudine medietatem totius terre, quam aliqui mensurant per stadia ut supra tactum est. Sed alfraganus et aliqui alii astronomi mensurant per miliaria, et dicunt quod quilibet gradus circuli terre habet 76 miliaria et duas tercias unius. Et sic habet totus circulus 20400 miliaria. Et erit medietas 10200 que valeret leucas 7100 computando per duobus miliaribus unam leucam, et fere tanta est longitudo primi climatis secundum vero brevius est, et tercium secundo, et sic deinceps descendendo versus septentrionem. Sed auctores non ponunt certitudinem mensure longitudinis ipsorum. Et hec longitudo climatum per aspectum ad eclipsim lune inventa est. Latitudo autem climatum est procedendo de meridie in septentrionem. Et primum primi climatis est versus alter 12 gradibus cum aliquibus minutis, que continent secundum alfraganum 112 miliaria cum medio dimidio que valet 306 leucas cum una quarta. Medium autem primi climatis est ubi maxime diei prolixitas est 13 horarum, et ubi elevatur polus articus super orizontem circiter 16 gradibus. Cuius initium est ubi

prolixitas diei 12 horarum et dimidie, et quarte partis unius hore
Et ubi elevatur polus 12 gradibus et dimidio, et 4a unius
Et extenditur eius latitudo usque ad locum ubi longitudo prolixioris
diei 13 horarum et 4e unius hore Et elevatur polus 20 gradibus
cum dimidio et est spacium terre 440 miliaria secundum auctorem
spere de materia/ Sed ipse in hoc non bene concordat in mensura
quam propria posuit de circuitu terre per stadia Si ita sit ut
ipse ponit quod 8 stadia valent unum miliare quod sit latitudo
primi climatis erit sicut circiter 617 miliariorum que est maior quam
supra dicta, quam ipse posuit concordando cum alfragano cuius
mensuratio videtur aliquibus melior/ Unde secundum hanc mensura
tionem cuilibet gradui quantitatis terre non erit tamen sicut supra dictum est secundum
auctorem de spera vel ad concordandum cum alio dicendum est
quod secundum eum miliaria et leuce sunt pluribus modo ita et
minores quantitate, Et quod hic unum miliare cum dimidio
pedis et modicum plus quod satis insensibile reputari
sit unum miliare continet de alio unum cum dimidio et
circiter 22 partem unius Ex his que concluditur quod primum
clima habet 7 gradus et 47 minuta que valent 220
leucas latitudinis secundum etiam habet 7 gradus quam valent
200 leucas, 3m habet 6 gradus et 10 minuta que sunt
170 leuce et quinque passus/ 4m habet quinque gradus et
20 minuta quam valent 170 leucas/ 5m habet 4 gradus
cum dimidio quam 127 leuce cum dimidia 6m habet
3 gradus et 47 minuta quam sunt seu valet 106 leucas,
7m habet 3 gradus et 17 minuta quam sunt 112 leuce cum
dimidia. Et sic latitudo omnium climatum sunt 38 graduum
et 47 minutorum quam valent 1070 leucas. Et hec mensura
lateris climatum inventa sunt per experimentum elevationis
poli vel alicuius stelle in diversis locis, sic etiam
inventus sunt totus circuitus terre Medium
autem secundi climatis habet diem 13 horarum et dimidie, ubi
elevatur polus 24 gradibus, et 4a unius Medium
autem tertii climatis habet diem 14 horarum ubi elevatur polus
triginta gradibus et dimidio, et quarta unius
Medium quarti habet diem 14 horarum et dimidie ubi
polus elevatur 36 gradibus et 12 minutis Medium
quinti climatis habet diem 17 horarum ubi elevatur polus

18 gradus et 2a minuta. Medium sexti habet diem 14 horarum et dimidie ubi polus elevatur 37 gradibus et 4 minutis. Medium septimi habet diem 16 horarum. Et elevatur polus 48 gradibus et 2 minutis etc.

De initiis vero et finibus climatum et elevacione poli in eis remitto ad tractatum de spera et alios qui super hiis particularius tractant, hic autem dicta sufficiant, quod in fine septimi climatis est dies maxima sedecim horarum et quarte minutis, et ibi elevatur polus 50 gradibus et dimidio. Unde patet quod in parisius elevatur polus fere 49 gradibus. Ibi est quasi medium septimi climatis. Et hec de climatibus dicta sufficiant etc.

Iam patet ex predictis climata que septem terminantur per duas lineas, quarum prima incipit primum clima, et est circa equinoctialem per 12 gradus cum dimidio, et alia terminat septimum clima, et habitaciones que sunt ultra primam lineam vocant aliqui anteclimata, et que sunt ultra secundam lineam vocat post clima. Modo sic est quod experiencia et auctoritate multiplici probatum est quod non solum septem climata habitantur, sed quarta terrae et plus longe continet naciones. Unde ultra primam lineam ponunt auctores plures habitaciones. Nam secundum plinium libro secundo capitulo et sexto, et secundum ambrosium in exameron libro 2o sunt aliqui qui per duos dies anni sine umbra sunt in partibus indianis. Et quod solem habentes super verticem suum undique circuitu illuminantur. Unde asci dicuntur id est sine umbra et amphisci id est circumumbrati. Et hii sunt sub cancro. Et hec secundum plinium gens in india horestus dicuntur et medones et simari apud quos est mons maleus nomine in quo umbre per senos menses sic variantur. Sed adhuc ultra ea sicut ponit haly duas civitates quarum una dicitur Aren cuius longitudo est 122 graduum et latitudo nulla. Adhuc autem quod plus est invenimus secundum plinium habitacionem esse sub capricorni tropico et ultra. Nam regio patalis insula dicitur habens portum

celeberrimum ubi umbre solium in meridie cadunt
ergo habitatores eius sunt semper solem ad dexteram aquilone
Et idem refert de insula taprobane libro 6° de qua orato-
rum Romam venisset Claudii principatu mirati sunt
quod umbre eorum cadebat in septentrionem aquilone et sol ori-
ebatur dextrum de meridie Et est ad oppositum Indie versus
orientem secundum albategni de qua plura plinius dicit Et insuper
ptolomeus de libro de dispositione sphere ponit quod natura
exigit quod sunt duo genera ethiopum sub duobus tropicis
Nec obstat secundum aliquos naturalis dispositio celi quibus
solis approximatione videtur recte esse locum inhabitabilem propter calorem
quoniam propter alias dispositiones locorum accidentales ut propter
altitudinem montium prohibentium calorem ac propter alias
causas possunt ibi esse loca habitabilia maxime in locis
subterraneis quando sol est eis oppositum augis Et sic dicit
plinius solinarius de habitantibus sub capricorni tropico De
quibus potuit certificari per eos qui de Roma ad eam
missi sunt licet autem locus sub ultra capricorni tropicum
secundum aliquos sit optime habitabilis quod secundum Aristotelem
et Averroym libro celi et mundi ibi est superior et nobilior
pars mundi propter quod est aliquorum opinio quod ibi sit paradisus
terrestris tamen non inveni apud aliquem auctorem regionem
illam descriptam etc.

Quantum vero habitatur versus aquilonem plinius dicit
libro 2° per experientiam et auctores varios regionem usque
ad illum locum habitari ubi extremi cardines sunt
ystme mundi et ubi est dies per sex menses et nox per
totidem Et Marcianus in hoc concordat unde quod ibi sit gens
beatissima que non moritur nisi satietate vite ad
quam cum venerit precipitat se alto saxo in mare
Et vocantur yperborei de europa et arimphei de
Asia

Quantum vero ad lineam que stat circa versus
occidentem pauca vel nulla est habitatio nisi forte
aliquae insule parve quia ibi est maius mare quod
vocatur occeanus Et ibi sunt de hylan sub ymaginibus
inclitis insulis quarum quelibet tenebat signum quod ultra
non erat habitatio quas posuerat hercules unde

vocantur Sabe seu tolnyne hercul(is). Et dicunt aliqui
quod plus possunt ymagines versus oriens. Et secundum Averrois
2o celi et mundi de hiis ymaginibus fit mencio et dicit
se eas vidisse et esse ipse hyspanias i. afferunt ut proprie
tractum est et magis infra dicetur ubi tractabitur de
mari occeano etc.

Quantum autem ad lineam que terminat climata versus
septentrionem ultra eam multa est habitacio ut Anglia
Scocia Dacia Norwegia et plures alie regiones quarum
ultima secundum aliquos est insula tyle. Et secundum Aristotelem et
Averroym in fine libri de celo et mundo, extremitas terre ha
bitabilis versus oriens et finis terre habitabilis versus occi
dens sunt prope ipse ut patet ipse et inter medium est pro
mare quantum ad latitudinem licet quantum ad longitudinem sit maius spacium quam
sit medietas tocius terre. Et ideo si climata se extendant
ad finem occidentis sicut dicunt auctores et non teneant
in longum nisi medietatem tocius terre

Sequitur secundum Averroym quod climata non se extendunt
usque ad finem orientis, et quod magne sunt habitaciones
ultra scilicet extra climata versus oriens. Vel nota quod climata vel
aliqua sunt longiora quam ponunt astrologi et terre de hiis corum
que sunt extra climata breviter dictum sunt etc.

Una vero dictum est de locis habitabilibus terre in
climatibus quam extra, consequenter aliquid dicere
expedit de locis inhabitabilibus, ubi est sciendum
quod quemadmodum medici dicunt, quod ad cognoscendum
naturam corporis humani oportet considerare ad radicem superiorem scilicet
ad celum et eius dispositionem, ac eciam ad radicem inferiorem
scilicet ad dispositionem et complexionem parentum. Consimiliter est in proposito
quod quantum ad habitacionem terre una causa generalis est respectu celi
scilicet moderacio seu temperancia distancie vel solis, quia nimia
eius distancia, vel nimia eius propinquitas est causa nimii
frigoris vel caloris. Sed alie cause sunt esse speciales ex
terre inter quas possumus plures causas assignare, que faciunt
aliquam partem terre inhabitabilem, eciam mediocri existente solis
distancia et infra climata. Una est quia per illa est corrupcio maris

Vel impedita aquis. Alia quidem terra 1a est sterilis et infructuosa vel serpentibus et malis bestiis occupata sicut est de aliquibus desertis et montibus. 2a est dispositio seu figura aliquorum locorum sicut montium aut vallium qui sunt inhabitabiles propter excessum caloris aut frigiditatis, aut quia aer est nimis subtilis, aut nimis grossus aut propter aliquam indispositionem aeris que non est humane nature conveniens. Sed etiam per contrarium possibile est quod in convenienti distantia solis aliquis locus qui quantum ad hoc esset habitabilis propter conversionem terrarum tanquam per dictus terminus opportunum esset ad habitandum valde conveniens. Et sic dicunt historie quod montes yperborei sunt valde bene temperati et habitatores ibi valde sunt longevi, adeo quod quasi propter tedium vite oportet aliquos interficere. Et tamen illi montes sunt longe posita versus septentrionem. Et causam huius dedit Alkmeonensis dicens quod hoc est propter figuram et dispositionem horum montium quia habent superficiem versus solem politam et concavam, ideo recipiunt et retinent convenienter lumen solis, et inde calorem sufficientem et tuentur habitantes a ventis frigidis. Et propter istas causas dicunt non est ita valde frigus. Unde patet quod si cause speciales bone habitationis convenirent seu concurrerent cum generali, videlicet quod terra esset bone fertilitatis et bene situata ad solem et cum bono aspectu celi, tunc talis regio esset optime temperata. Et possibile est quod terrestris paradisus sit. Et forte etiam talis locus est, quem auctores vocant Insulas Fortunatas etc.

Ex premissis etiam manifestum est quod ex parte cause generalis est proprie dicte, scilicet duas extremitates terre etiam inter lineas terminantes climata constitute non sunt bene habitabiles. Et sunt due extremitates, quarum una est versus meridiem et alia versus septentrionem. Et ideo dicunt Ptolomeus et Haly et alii antiqui auctores, quod in hiis duabus extremitatibus sunt homines silvestres comedentes humanas carnes, et qui habent facies corruptas et horribiles. Et causa est secundum Haly distemperantia illarum regionum in caliditate et frigiditate propter quam corpora sunt inordinate complexionis

et Male at turpes sed sunt malorum morum et plurastre temptationis, unde sunt ibi gentes et bestie et monstra tam horrende figure ut vix possunt discerni si sunt bestie vel homines, sicut recitat Albumasar Augy et Haly quem allegat Hermetem dicentem quod in duabus partibus extremitatibus habitant mali homines et diaboli et bestie maligne nocentes hominibus. Sciendum etiam quod alie due extremitates scilicet illa que est versus occidentem et illa que est versus orientem non sunt ita male habitationis quia non sunt ita distemperate nisi in quantum participant cum aliis duabus scilicet in quatuor angulis terre habitabilis, nam iste due in aliis partibus sunt temperate et inveniuntur distantia polis.

Considerandum est etiam quod loca terre habitabilis alia a quatuor extremitatibus predictis habent differentiam complexionum et conditionum secundum longitudinem et latitudinem climatum, sed tamen est maior differentia secundum latitudinem, nam sicut docet Aristoteles libro politice, illi qui plus sunt versus meridiem maiores sunt intellectus et prudentie, sed minus fortes et minus animosi et minus audaces, ideo ab aliis subiecti sunt antiquitus. Econtra vero illi qui plus habitant versus septentrionem sunt magis audaces et minoris prudentie, et fortes libertates semper custodiunt. Et dicit quod Greci sunt medii, et habent sufficientem fortitudinem et prudentiam, unde concludit quod natura habiles sunt ad habendum super alios dominium, qui sunt versus meridiem et versus septentrionem, sed hi ut experientia docuit non habuerunt diu hoc dominium, nam translatum fuit ad Romanos. Unde videndum quod ultra predictam causam sunt alie cause in celo fortiores ad manutenendum dominium regale et bonam politiam, sicut forte motus augis solis et [illegible] quod est in 100 annis uno gradu, vel alius motus celi qui sit causa disponens ad bonum regimen politie, vel ad tyrannidem disponentem ad destructionem, vel translationem dominii, nunc in uno nunc in alio loco. Non dico tamen quod talis motus sit causa adhuc [illegible] cogens sed quasi vehementer inclinans. Et etiam Ptolomeus

quod habitatores plus versus meridiem magis habiles sunt et
plus inclinati ad artes mechanicas et sciencias stellarum Et
dicit haly quod sapientiores fuerunt de 3o de 4o et de quinto
ptolomeus ait et plures fuerunt de 3o / hoc tamen non est verum de
regula generali / sed ut in pluribus et communiter /

Quantum vero ad aliam differenciam locorum habita
bilium scilicet secundum longitudinem climatum sicut iam tactum est ipsa non est
tanta differencia nec tam notabilis sicut secundum latitudinem
Et dicit haly et ptolomeus quod illi qui sunt versus orientem sunt fortiores
corde et magis animosi sunt manifestat et etiam dicit
haly quod nescivit facta propria celare et habent maiorem potentiam
faciendi res mirabiles et sciendi astrologiam quia ipsi sunt
in oriente que est dextra pars mundi et sunt magis de
natura solis / sed qui versus occidentem est de natura lune / et
habitatores in hiis partibus sunt contentiosi more mulierum
Et qui habet victoriam de adversario suo ipsi eum occidunt
et ipsi faciunt hoc magis ex timiditate animi quia timent
ne se vindicet si evadet Et addit haly quod est intelligendum
ut in pluribus quia in aliquibus hominibus possibile contingere contrarium
quod hoc non est commune et ita est dicendum de aliis condi
cionibus predictis /

Ex premissis patet quod hii qui sunt de partibus septentrionalibus
vel occidentalibus non sunt communiter habiles ad sciendum naturalem
astrologiam specialiter de iudiciis astrorum / Et secundum ptolomeum in Cen
tiloquio / illi in hoc per naturam modicum possunt proficere qui ad
eam non sunt habiles ex inclinatione naturali quare sequitur quod
secundum astrologiam illi in iudiciis astrorum communiter non proficiunt
Unde propter parum danda est eis fides maxime quantum
ad effectus iudicia que respiciunt effectus fortune Et hec
sufficiat de diversitate locorum et varia condicione habitantium
quantum ad particularitatem descendere magis ad hystoriam phoc
pertinet quam ad philosophos etc

Et quia in hac scriptura sepe de oriente et occidente
fit mencio / Sciendum est quod oriens et occidens in divi
sione totius terre habitabilis non possunt per orizontes sem
per fine alicuius orizontis / secundum quod aliqui dicunt oriens
et occidens / penes ortum et occasum solis ut dictum
est / et ubique est oriens respectu alicuius orizontis

et occidens vbique. Sed verum oriens et occidens ab
astrologis celo et divisione terre sumi debet per vltima terre
vbi mare quod vocatur occeanum deficiat. Et hic est ad vltimum
habitabile vlterioris hyspanie pro occidente / et ad vltimum indie
vlterioris pro oriente / et sic oriens terre dicitur esse pa
rs terre habitabilis versus orientem astrologis vel orientis
primi orizontis terre habitabilis versus astrologorum / et occidens
propter opposita similiter. Communiter autem civitati vel regioni potest
assignari proprium oriens et proprium occidens ut patet in cano
nibus astronomie et tabulis / sicut de toleto ad cuius meridiem
facte sunt tabule tholetane. Auctor non accipit longitudines
civitatum ab occidente secundum astrologos / sed supposuit occidens sibi notum
et certum respectu plurium suarum regionum. Sit autem de
oriente et occidente et eorum varie assignacione dictum
est / sicut comparatur de meridie dici potest / et de parte sibi opposita
que est angulus noctis

Vnde de divisione terre secundum astrologos dictum
est / qui per divisionem climatum procedunt / Nunc aliam
divisionem quam ponunt Cosmographi prosequamur
Sciendum igitur quod secundum Plinium Solinum Orosium
ysidorum et plures alios cosmographos i[d est] mundi descripto
res quibus etiam concordat astrologi alii sicut albategni /

Terra dividitur in tres partes scilicet asiam affricam et
europam / et quelibet illarum partium in plures regiones
imperatorum describere placet secundum orosium libro de ormesta
mundi / et ysidorum libro 14 ethymologiarum / cum multis aliis auctoribus breviter
et sincere ac fideliter veritatem Ad mirabile tamen relacionem quasi
aliqua superaddam / Has vero tres partes mundi veteres non
aliqualiter diviserunt Nam asia a meridie per orientem
vsque ad septentrionem pervenit Europa vero a septentrione in
occidentem. Atque inde affrica ab occidente vsque ad meridiem
vnde evidenter orbem medium tenet due Europa scilicet
et Affrica. Alium vero dimidium sola asia / sed ideo
ille due partes facte sunt / quia inter vtramque ab occeano
mare magnum quod mediterraneum vocatur eas transversaliter
interserendo ingreditur

Verum ergo prius per ordinem singularum illarum trium
principalium orbis terre partium, et de regionibus
earum a descriptione Asie sumet exordium.
Asia ex nomine cuiusdam mulieris est appellata est
Que apud antiquos imperium tenuit orientis. Hec
tertia terre parte ab oriente ortu solis a meridie
occeano, ab occidente nostro mari finitur, a septentrione meotide
lacu et tanai fluvio terminatur, et tribus partibus occe
ano circumcincta per totam plagam transversi orientis ex
tenditur, et versus occasum a dextra europam, a sinistra
vero affricam dimittit. Ipsa vero ad meridiem partem ori
entis habet in occeano Eoo, ostia fluvii Gangis, a sinistra
promontorium Caligardamana. Cui subiacet ad eurum
insula taporbane, ex qua occeanus indicus vocari
cepit, a dextra habet Imavi montis, ubi tauris desinit
promontorium Samara. Cui ad aquilonem subiacet ostia
fluvius ethorogare, ex quo occeanus sericus appellatur.
In hiis finibus India est, que vocata ab Indo flumine
quod ex parte occidentali clauditur, et rubro mari excipi
tur, a meridiano mari usque ad ortum solis porrecta
et a septentrione usque ad montem Caucasum pervenit
reliqua parte Eoo et Indico occeano terminatur. Hec
habet gentes xx. taporbane que habet x civitates, et
absque aliis insulis habitantibus plurimis, inter quas
habet repletam gemmis, et elephantibus refertam. Crisem
et Argirem auro et argento fecundas, Tilem quoque ar
boris foliis numquam carentem. Habet et flumina Gangen
et Indum, et Hyppanem illustrantes Indos.

Terra Indie favonii spiritu saluberrima, in anno bis
metit fruges, vice hiemis ethesias patitur. Gignit
autem tincti coloris homines, elefantes ingentes, monoce
ron bestiam, psitacum avem, ebenum quoque lignum, et
plures species aromaticas, et ebur, lapides preciosos
plurimos. Ibi sunt et montes auri quos adire propter
dracones et griffes ac inmensorum hominum monstra

Impossibile est. Et Asia valde magna est secundum Pli-
nium libro naturalium, ipsa sola est 3a pars terrae habitabilis
et habet gentes 118 et 180 in ipsa. Dicit Europam ma-
iorem. Asia est quae includit Indiam et cetera. Dico itaque
quod frons Indiae meridianus pellitur ad tropicum Capricorni
propter regionem Parthalis et Thraciam vicinam quas ambit
brachium maris magni descendens a mari oceano quod
est inter Indiam et Hispaniam ulteriorem seu Affricam
de qua supra tactum est. Meridianum vero latus Indiae
descendit ad tropicum Capricorni, et secat aequinoctialem circulum
apud montem Malleum et regiones ei conterminas
et transit per Syenem quae nunc Arym vocatur. Nam in ho-
rarsum pluribus dicitur quod duplex est Syene, una sub solstitio
de qua supra, alia sub aequinoctiali circulo de qua nunc est
sermo et haec est civitas Arym quam ponunt mathe-
matici in medio habitationis sub caelo. Et distat aequaliter
ab oriente et occidente, septentrione et meridie. Unde patet
falsitas cuiusdam vulgaris opinionis ponentis Hierusalem in medio
terrae, iuxta id quod dicitur: Operatus est salutem in medio terrae.
Quia longitudo proprie non est quasi in medio terrae habitabilis
ut ostendunt ea quae dicta sunt, sed est quasi in medio
climatum, sicut supra dictum est, et in determinationibus aperitur.

Ex praedictis manifestum est quod magna est India
quantitate, sed ex sequentibus patet quod ipsa non est minor
in mirabilium varietate. Nam in ea sunt plures
altissimae in montanis qui sunt pigmaei duorum
cubitorum homines, quibus bellum est cum gruibus, qui
3o anno pariunt et 8vo senescunt. Apud eos quidam nascuntur
primum colore quasi albo, sed tamen tempore quodam canescunt; ser-
pentum qui ibi habitat medio nigredinem contrahunt.
Sunt ibi macrobii 12 cubitorum longi, qui bellant contra
griffos, qui corpora leonum habent, alas et ungues
praeferunt aquilarum. Sunt ibi agrote et bragmanni qui
vultu in ignem amore alterius vitae infirmi se praecipitant.
Sunt et ibi barbari qui parentes confectos senio solent
mactare, et eorum carnes ad epulandum parant, et
impius iudicatur qui hoc facere negat. Sunt et

alii quidem piscibus crudis vescuntur et salsum mare bibunt. Sunt
ibi quedam hominum monstra et qui adversas habent plantas
et octonos in pedibus digitos. Alii sunt qui canina
capita habent quibus vestis est pellis pecudum et vox
latratus canum. Sunt ibi quedam mulieres et canos pili
crescunt qui in senectute nigrescunt et longo tempore senec-
tutis non excedunt seu etatis. Et alie que quinquennes
pariunt, sed partus octavum non excedit annum. Sunt ibi quoque
monoculi qui et arimaspi vocantur et cenopedes, qui et
ciclopes dicuntur, qui uno tantum fulti pede auram
cursu vincunt, et in terra positi umbram sibi planta
pedis erecta faciunt. Alii vero sine capite quibus oculi
sunt in humeris, pro naso et ore duo foramina habent
in pectore, setasque habent ut bestie. Sunt et alii iuxta
fontem fluminis Gangis qui tantum pomi solo odore vivunt
et si longius eunt pomum secum ferunt. Moriuntur vero si
pravum odorem trahunt. Sunt etiam ibi serpentes tam magni
quod cervos devorant et ipsum occeanum transeunt. Ibique sunt
multe alie bestie horrendarum formarum. In Gange quoque
flumine sunt anguille 30 pedum longe. Ibi etiam est quidam
vermis adinstar canceri binas habens brachia sexaginta
cubitorum qui elephantes corripiunt. Indicum quoque mare
gignit testudines de quorum testis capacia hospitia
sibi faciunt homines. Alia quoque mirranda que leguntur
que omnia narrare longum esset, sed ad auctores
remitto qui de hiis et aliis mirabilibus mundi tractant
ut Plinius et Solinus atque sanctus ysodorus super libro
suo capitulo tercio.

Est iam ad terre descriptionem redeamus. Igitur a
flumine Indo quod est ab oriente usque ad flumen
seu flumen Tygrim quod est ad occasum regi-
ones sunt iste Aratha, Parthia, Assiria,
Persida et Media, plena terra montuosa et aspera.
Hec apprehensione habet montem Caucasum, a meri-
die mare rubrum, et sinum persicum. In medio

aut sui flumina propria ydaspen et arachym vel araburn In hijs vero sunt gentes 32 / Sed quatuor pro ea dicitur quod scripture sacre vniuersam sepe mediam vocet a flumine Tygris vsque ad flumine Eufrates /

Parthusia regio ab vno eius opido nominatur Sed parthia parti a Scitha venientes occupauerunt eam ex nomine suo vocauerunt Vnde fer(?) corp(?) continet parthiam et assiriam et reliquas propriis (?) prouincias regiones a finibus Indie vsque ad Mesopotamiam sibi parte nominauerunt Regna in ea 18 sunt porrecta a Caspio litore vsque ad terram Sitharum

Assiria vocata est ab assure filio Sem qui eam etiam primo post diluuium incoluit / Habet ab ortu Indiam a meridie mediam tangit / ab occidu Tygrim a septentrione montem cantasum / vbi porte caspie sunt In hac regione ille inuentus est vsus purpure / et inde primo crinium et corporum vnguenta venerunt et odores quibus Romanorum et Grecorum affluit luxuria

Media et persida a Regibus medo et perse cognominate sunt / quia tales prouincias bellando aggressi sunt De quibus media ab occasu transuersa parthia regna amplectitur / A septentrione armenia cluditur / ab ortu maris caspio cernitur a meridie persida / Et sunt medie due minor et maior /

Persida vero tendit ab ortu vsque ad Indiam / ab occasu mare rubrum habet / ab aquilone vero mediam tangit / ab austro carmaniam que perside annectitur / quibus est sita opidum nobilissimum / In persida primo ars magica orta est / Ad quam nembroth gygas post confusionem linguarum abiit / Ibique persas colere ignem docuit / Ibique solem colunt qui ipsorum lingwa el dicitur seu mintapatur

Post Parthiam et Mediam et adiacentes
eis regiones. Sequitur mesopotamia. Cuius nomen
Grecam ethymologiam habet, quia in medio duorum
fluminum constituta est. Nam ab oriente tygrim habet, ab occidente
Eufratem, incipiens a septentrione inter montem thaurum
et caucasum, cui ad meridiem succedit Babilonia
Deinde caldea, novissime arabia Eudemon, que inter
sinum persicum et sinum arabicum angusto situ tractu per
orientem extenditur. In hiis sunt 28 gentes. In mesopo
tamia quoque est Civitas Ninive itineris trium dierum a Nino
Rege constructa et nominata. In ea est etiam Babilonis caput
Babilon Civitas tam nobilis, ut non solum ab ea nomen
Babilonia sed Caldea etiam et assiria et mesopotamia
in eius nomine aliquando transierunt. Hanc Nebroth gigas
fundavit, sed Semiramis reparavit. Arabia appellatur
quasi sacra. Hoc enim significare interpretatur eo quod sit regio
thuriferos odores creans. Hanc etiam Greci Eudemon
nostri vero beatam nominaverunt. In cuius saltibus mirra
et Cynamomum provenit. Ubi nascitur avis fenix
Sardonix gemma et yris. Ipsa etiam et Sabba appel
latur a filio Chus qui nuncupatus est Sabba etc.

Oriens autem est quod arabia large sumpta habet omnes re
giones existentes parte maris rubri secundum plinium al
fingarium et philosophos auctores. Specialius tamen accipitur
pro regione solum aliqua que est maris rubri usque ad
Eufratem et sinum persicum versus septentrionem ex una parte
parte. Cuius una pars alia septentrionem et magis orientalem
extenditur ad montem libani. Comprehendit terram mo
ab et terram filiorum Amon et regna Seon et Basan
et aliqua eis contigua, et pro vobis in scripturis in plura
ubi sub nomine arabie comprehenduntur Cedar. Sic
etiam mons Synai est in Arabia secundum dictum apostoli
Sed quandoque adhuc magis stricte accipitur ut excludat
Pharan et Cedar et Madian et Epha et Sabba
et eudemon. Nam pro tempore Iheronimi et deinde accepta
est arabia quia ipse de libro locorum Pharan terram Ara
biam esse et per separatum dicit Madiam et Epha

et Sedar et Nabatheam regiones inter Arabiam que etiam Sabba turrita et eudemo et tota regio Sabba est distincta Sicut totam arabiam sicut modo dictum patet per eundem in Ebraicis questionibus et ut ibi dicam de ista Sabba turrita nichil perfectius Solis est turrita virga salubris. Unde etiam de ista venerunt magi primo Evangelium non de Sabba que est in Ethiopia, nam illa est in meridie.

Syria generaliter nominatur habens multas provincias scilicet Comageram, phenitiam et palestinam Cuius pars est Judea preter Saracenos et Nabatheis. Hanc Syriam Syrus quidam perhibetur indigena a suo nomine vocasse. Situs eius in magnam longitudinem porrectus in latum angustior est. Hec enim terminatur ab oriente flumine Eufrate ab occasu mari magno et Egipto iungitur A Septentrione Armeniam et Capadociam, a meridie Sinum arabicum. Comogena prima provincia Syrie a vocabulo Comage urbis nuncupata est, que quondam ibi metropolis habebatur, habens est a Septentrione Armenia ab oriente mesopotamia, a meridie Syria ab occasu mare magnum.

Phenitiam ex suo nomine appellavit fenix catmi frater qui ex Thebis egiptorum in Syriam profectus, in illa provincia apud Sydonem regnavit, ipsa est ubi tyrus est adeptus Ysmael locus, habet autem Arabiam ab oriente a meridie mare rubrum In hac est mons libanus ad cuius radices oritur Jordanis flumius.

Palestina provincia philistium urbem metropolim habuit que nunc dicitur Ascalon, ex qua tota regia vocatur Cuius ab oriente mare rubrum occurrit a meridie latere Judea excipitur a Septentrionali plaga tyriorum finibus clauditur. Ab occasu limite Egyptio terminatur.

Judea regio palestine ex nomine Jude appellata est ex cuius tribu reges habuit, hec prius Chanaan dicta a filio Cham a .10. Cananeis gentibus quibus expulsis eam Judei possederunt

Judea in latum longitudo eius a vico Arsa usque ad vicum Iuliade porrigitur in quo Iudeorum tenentur ac Tiriorum communis habitatio est. Latitudo vero eius est a monte Libani usque ad montem Tyberiadis latum extenditur. In medio autem eius civitas est Ierusalem quasi umbilicus totius regionis ut de terra Iudee possit aliquis intelligi optatus est salutem in medio terre.

Hec autem terra opinionis est frugibus fertilis agris illustris opima vassarumis. Unde propter hoc existimaverunt Iudei eam terram promissam patribus suis fluentem lacte et melle. Est autem terra non immerito fertilis, cum sit in quarto climate quod est temperatissimum, sicut dicit Albumazar quinto libro maioris introductorii. Nam propter hoc narrat quod Noe et filii eius post diluvium habitaverunt in Babilonia que est etiam in illo climate quia fuerunt peritores astronomie, et docuerunt postea Caldeos astronomiam, propterea quia sciverunt illam terram temperatissimam, ideo ad eam declinaverunt.

Samaria regio est Palestine et ab oppido quod nomen accepit, que civitas quondam regalis fuit in Israel vocata Samaria que nunc ab Augusti nomine Sabastia nominatur. Hec regio inter Iudeam et Galileam iacet media. Cuius situs natura par est nunc differens a Iudea.

Galilea regio Palestine sic vocata est quod gignat candidiores homines quam Palestina. Et duplex est superior et inferior, sibi tamen annexe Sirie et Fenici adherentes. Terra eorum optima est fructibus situs fecunda.

Penthapolis regio in confinio Arabie et Palestine sita est, dicta a quinque civitatibus impiorum, que igne celesti consumpte sunt. Terra olim uberrima, nunc autem deserta atque destituta et combusta

Nabathea regio a Nabath filio Ysmael nuncupata, iacet autem inter Iudeam et Arabiam, et surgens ab Eufrata in mare rubrum porrigitur, et est pars Arabie, circa Penthapolim et Nabatheam regiones est mare mortuum aquis fluente Iordane absorbentur. Ibi sunt et Saraceni a Sarra dicti et Agareni ab

Agar et hysmahelite ab hysmahel/ et nabutheі ab eius filio Nabath/

Ed quia de Syria et Iudea/ ac ceterum pro vinciis in quibus sancta terra situatur/ deque ac eius locis et civitatibus diffuse ac plures quidem scripserunt/ Ideo ad eos de hiis remittere lectorem pro brevitate/ Verum hoc est quod pro presenti narratione utile esse non censeo/ videlicet ut sciamus quanta est terra promissionis et quantum possessa est a iudeis Unde quia Iheronimus dicit in epistola de terra repromissionis/ dicitur et estimatur dicere/ quod nec David nec Salomon nec alii possederunt umquam nisi a Dan usque Bersabe/ hanc post victoriam multos tributarios susceperunt/ Hanc autem terre longitudo inter Dan et Bersabe vix continet 160 miliaria, et ipse ait et infert prudens latitudinem/ nam a Iope usque ad viculum nostrum Bethleem usque ad Iordanem et circiter una dieta Verumtamen parum fuit possessum a iudeis. Credo tamen quod hic quod inter dictum spatium fuit possessum citra Iordanem/ ultra enim habuerunt similiter possessores duae tribus et dimidia, sicut eadem epistola dicit Quia repromissum eis fuit ab Eufrate ex parte orientis usque ad mare nostrum ex parte occidentis et a Cilicia et a Thauro monte a parte aquilonis usque ad flumen turbidum Egypti, et usque ad terram Edom et Moab, et Amon ex parte meridiei Unde cum huic relatione ad ea remitto quae tractat Iheronimus libro 5o et 8o super Ysaiam et 12 libro super Ezechielem

Iam nunc Egiptum describamus que quidem terra dicta fuit ab Egypto Danai fratre ubi regnante Egyptus nominatum est/ habet ab oriente Syriam ac Rubrum similiter mare iuncta

est, et ab occasu libiam habet a septentrione mare magnum, a meridie vero usque ad ethiopes procedit. Regio celi imbribus insueta et pluviarum ignara Nilus eam circumfluens irrigat, et inundacione sua fecundat, unde et ferax frugibus multam partem terrarum frumento alit, ceterisque negociis adeo copiosa ut repleat mercibus eciam orbem terrarum. Continet igitur Canopia a Canope menelai gubernatore sepulto in ea insula, que libiam principium et ostium nili facit. Caput vero seu primum eius est Syene, a qua primum clima denominatur.

Sciendum tamen quod duplex est Egiptus superior et inferior. Superior est continuata ethiopie ut dicit plinius et Thebaides vocatur, unde incipit a Syene que est civitas Thebaidis ut dicit ysidorus libro 15. Et habet a meridie ethiopiam, ab oriente partem arabie, et ab occasu superiorem partem affrice. Hec secundum Orosium in oriente rubro mari terminatur, ubi sunt gentes 24(?), et hec est regio Thebaidos. Thebas enim Egiptias ut dicit ysidorus in libro Cadmus condidit cuius postea grecam ingressus profectus Thebas grecie condidit in achaia, que nunc dicitur principalis civitas et terra principis Amoree. Sed Egiptus inferior concluditur infra nilum ad modum insule triangularis sicut terra gesen que delta terra dicitur esse. Ideo Egiptus delta antiquitus vocabatur. Et habet ab oriente terram philisteorum a septentrione mare mediterraneum, ab occidente affricam, a meridie superiorem Egiptum. Caput vero palestine est ostium nili quod dicitur pelusium ubi intrat unum latus trianguli scilicet unum brachium nili in mare. De quo pelusio dicitur in ezechiele ubi dicitur robur Egipti, que secundum Ieronimum habet portum tutissimum ubi negociaciones maris maxime exercentur. Aliud autem ostium dicitur Canopum ubi aliud brachium trianguli intrat in mare versus affricam. Iuxta vero affrice habet Egiptus alexandriam nobilem urbem ab alexandro magno conditam, que ab illo tempore caput Egipti constituta est. Et hec est a qua tercium clima denominatum est. Et distat a Syene secundum plinium libro 2(?) 700000 stadiorum. Est et Memphis civitas

quod arx Egipti que nunc Damiata vocatur aqua per-
fluviam dictam Tampnis ubi Pharao habitavit, Et
Moyses fecit miracula prout dicit Jeronimus super Ysayam. Sunt et
alie multe civitates quas scriptura commemorat de quibus
pertranseo.

Post Egiptum superiorem Orosius a parte meridiana
ad partem que est ab oriente ad septentrionem transiens
describit montem Caucasum dicens quod inter Colchos
qui sunt super Cymericum mare, et inter Albanos qui
sunt ad mare Caspium mons Caucasus primo attollitur
Cuius quidem usque ad ultimum orientem unum videtur iugum
sed multa sunt nomina. Dicunt enim quidam quod a Caspio mari oc-
cent paginulos vigens pene usque ad Europam porrigitur
Et progenant ac lingwarum varietate in diversis suis partibus
varie ac varie nominatur. Ubi quia in oriente excelsior est
propter niveum candorem Caucasus nominatur. Alibi Nyphates. Alibi Scrapedon, alibi porte Caspie, alibi Amanus
Alibi Coroparis, Alibi Siricus, alibi Ceraunium, alibi
montes Armenie et Hircanie. Et multi hunc credi no-
lunt iugum Thauri montis, quia revera Pariadres montes
Armenie inter Thaurum et Caucasum medii sunt, unum tamen
alio continuari videtur. Sed secundum Orosium hic non ita esse
dicunt. Fluvius Eufrates, qui a radice Parcoatre mon-
tis effusus tendit in meridiem, ipsum montem Thaurum
ad sinistrum excludit. A dextra itaque ipse Caucasus est
inter Colchos et Albanos, ubi et portus sunt, que dicuntur a portis
Caspiis usque ad Armenias pilas, vel usque ad fontem Tigris
fluvii inter Armeniam et Hyberiam montes Acroceraunii
dicuntur. A fonte Tigridis usque ad Carras civitatem inter Mas-
sagethas et Parthos mons Menarmali ubi Amomum
nascitur. A quo proximum iugum est mons qui Parthau
dicitur. Ab oppido Catippi usque ad vicum Saffrim mons Osco-
bares ubi Ganges usque ad fontes fluvii Octorogorre, qui
est a septentrione, ubi sunt montani Paropanisade mons
Thaurus. A fontibus Octorogorre usque ad civitatem
Octorogorram inter Chunos Scitas et Gandaridas mons
Caucasus. Ultimus autem inter Eoas et Passyadras mons
Imavus ubi flumen Chrysorroas, et promontorium Samara

orientali excipitur oceano. Igitur a monte Imauo hoc
ab imo Caucasi, et dextra orientis parte qua oceanus
Sericus tenditur, usque ad promontorium Boreum et flumen
Boreum inde Scitico mari quod est a septentrione usque
ad mare Caspium quod est ab occasu et usque ad extentum
Caucasi iugum quod est ad meridiem Hunnorum et Scitarum
gentes sunt XLII propter terras infecundas diffusorum oberrantes.
Mare Caspium sub Aquilonis plaga ab oceano oritur
i. a loco ei proximo quod est lacus aque dulcis. Cuius
utrumque circa oceanum littora et loca deserta incultaque habentur.
Inde per meridiem prolixas angustias tenditur donec
per magna spatia dilatatum Caucasi montibus radicibus
terminetur. Itaque a mari Caspio quod est ad orientem
per horam oceani septentrionalis usque ad Thanaym fluvium
et Meotides paludes que sunt ad occasum per litus
Cymmerici maris quod est ab Affrico usque ad caput
et portus Caucasi que sunt ad meridiem gentes sunt XXXII.

Generaliter regio proxima Albania ulterior sub mari
et monte Caspio Amazonum nominatur. Et ita descripsimus
de breviter Asie finibus comprehense sunt expedit

Ex Ysidorus prefate moncium ac fluminum di-
stinctioni non insistens aliquas diversarum regionum
particulares describit inquit. Serica regio a
quodam eius oppido quod Sere dicitur nuncupata
est. Hec a Scitico oceano et mari Caspio ad occeanum
orientalem inflectitur, nobilibus frondibus fertilis, ex quibus
vellera decerpuntur que ceteris generum populi Seres ad
usum vestium reddunt.

Bractie regionem proprius amnis Bractus nomen dedit. Preter
hoc eius plane sunt protecte montes Indie, ambiunt
que a dorso sunt Indi fluminis frondibus terminatur, reliqua
includit ortu Oxus fluvius. Habet autem terra hec fortissimos
camelos nunquam atterentes pedes.

Scithia sicut et Gothia a Magog filio Iafet nominata est.
Cuius terra olim ingens fuit namque ab oriente

India a septentrione per paludes Meotidas inter Danu
bium et occeanum usque ad Germanie fines porrigebatur.
Postea vero minor effecta a dextra orientis parte qua occeanus
Sericus tendit usque ad mare Caspium quod est ad occasum
dehinc ad meridie usque ad Caucasi iugum deducta est.
Cui subiacet Hircania ab occasu habens gentes plu
rimas propter terras infecunditate late vagantes ex quibus
quedam agros incolunt, quedam portentuose ac truces
carnibus humanis et eorum sanguine vivunt.
Scithie plures sunt terre locupletes, inhabitabiles tamen multe,
nam dum in plerisque locis auro et gemmis affluat, griffo(rum)
inmanitate accessus hominum rarus est. Hec etiam patria sma
ragdis optima est, hec et cristallum purissimum et flumina
magna Oscorum, Fasiden atque Araxen.

Hircania dicta est a silva Hircania que Scithie subiacet
habens ab oriente mare Caspium, a meridie Armeniam, a
septentrione Albaniam, ab occasu Hiberiam. Est autem plurimis
aspera copiosa inmanibus feris, tigribus pantherisque et
pardis. De qua Virgilius: Hircanieque admorunt ube
ra tigres.
Albania a colore populi nuncupata eo quod albo crine na
scuntur. Hec ab oriente sub mare Caspium surgens per mare occeani
seu per arcum occeani septentrionalem usque ad Meotides pa
ludes per deserta et inculta extenditur. Huic terre canes
ingentes sunt tantaque feritate ut et tauros premant leones per
imant.
Armenia vocata ab Armeno Iasonis Thessali comite
qui amisso rege Iasone collecta multitudine eius que passim va
gabatur Armeniam cepit. Sita est autem inter Taurum et
Caucasum, a Cappadocia usque ad Caspium mare protensa,
habens a septentrione terminos montes, ex quorum collibus
Tigris fluvius nascitur. Et in eius montibus archa post
diluvium sedisse perhibetur. Duplex autem est Armenia superior
et inferior sicut et due Pannonie.
Hiberia regio est Asie iuxta pontum Armenie coniuncta. Ibi
herbe tinctui utiles nascuntur.
Cappadocia urbs propria nominatur que in capite Syrie posita
ab oriente Armeniam tangit, ab occasu Asiam minorem

ab aquilone mare Cimmericum et Themiscyrios campos
quos habuerunt Amazones, a meridie vero Taurum
montem qui sub Cilicia et Isauria usque ad Cilicium
sinum, qui spectat contra ad insulam Ciprum. Terra
eius cum civitatibus multis quorum alias ampliores per eam fluunt,
qui vero hodie regna distinxit a parte.

Ubi vero Scythiam et Hyrcaniam protestes ei adia
centes alias per regna dividunt et denominant.
Regnum S   ab oriente habet occeanum, a me
ridie insulas occeani, ab occidente regnum Tharse, ab
oriente habet regnum Cathay, a meridie diversissimam provinciam
vocatam Sin, ab occasu regnum Turquestan, a septentrione quoddam
desertum.
Regnum Turquestan ab oriente habet regnum Tarse, a meridie
caput deserti Indie, ab occidente regnum Partie, a septentrione
regnum Corosmie.
Regnum Corosmie ab oriente habet desertum quod per 100 dietas
extenditur, a meridie regnum Turquestan, ab occidente mare
Caspium seu mare de Sara, quod etiam dicitur Caspium, et a
septentrione regnum Cumanie.
Regnum Cumanie habet ab oriente regnum Corosmie, a meridie
flumen quod vocatur magnum, ab occasu mare maius et Thanais,
a septentrione regnum Russie. Maior in eo urbs Sara est (?).
Regnum Iberie alias Georgie habet ab oriente magnum montem
vocatum Albozor, ubi multe nationes habitant, et vocatur
mons, et patria illa Alania T Ab meridie habet Armeniam,
et extenditur per occidentem versus septentrionem usque ad aliquas provincias
regni Turquie, et longitudo extenditur per totum mare maius
et per medium, et dividitur in duo regna, quorum unum
vocatur Georgia quod semper fuit subiectum imperatori Asie, aliud
vocatur Abcas semper liberum a dominio Tartarorum.

Asiam minorem describit ante Egyptum Orosius bre
vissime quod de eius provinciis nihil loquitur. Sed propter po
tentiam Asie maioris regionis potentis eam Turquiam
vocat, cuius quattuor provincias describit. Ipsa namque ab oriente
ad Cappadociam Syriamque protenditur, et alibi undique circumdata
est mari: a septentrione ponto Euxino, ab occasu Propontide
atque Ellesponto, a meridie mari nostro, id est mari Egipti, ubi est

olimpus et de ea mel and et crescius/

Bithinia pa cuj prouincia in ponti exordio ad ptez sol ori
entis adusa tracie iacet/ multis antea nobus appellata
Nam prius beritia vel Berita dicta/ deinde migdonia
mox ab Intino Rege Bethinia nuncupata est/ Ipa
est et maior frigia et
Nichomedia vrbs in ea est vbi anibal fugiens venei
haustu aiam expirauit/

Galacia dicta a pscis gallorum gentibus/ a qbus excitata et
incolata Naz Galli in auxilium Regi Bithinie vocati
regnum cu eo patrata victoria diuiserunt/ et deinde
grecis admixti primum gallo greci nunc ab antiquo noie
Gallati dicuntur

Affrigia ab vna Europis filia dicta est/ hec et dardi
nia a dardano Jouis filio dicta/ Ibi Ganimedes
cremem prius genuit celesti Jupiter arte/ hec aut
prospectus de Cornita Emite prius venit in affrigiam
est aut Regio troadi sociata/ Ob aqlone pte Galla
cia est/ a meridiana vicina est licoarnie/ ab oriente
lidie adhes/ ab occidente ab ellesponto mar terminatur hec
Regio troya est quam ex pprio noie applauit Tros Troia
norum Rex Ganimedis pater/

Due aut sunt affrigie maior et minor habet et zimma
hec minor vero ylium/ Cuius menia dicitur pgamia/ lli
chaonia et Cariaz dsecuit a ffrigia/ hec mg flumis an
reis arenis famosus/

Lidia vrbs antiqua Regnorum que antea meonia
dicebatur/ hec pprii bnite in duos fres Reges lidiumi
et Tirrenum ferre no possz/ Sit ex forte Tirrenum cu i
genti multitudine pfectus loca Gallie occupat et Tirrenia
noiat/ Lidia aut a lidoo Regis fre qui ibi remansit
cognominata est/ Cornigi aut ab oriente minor ffrigie/ ab
ortu Zimmia/ het vrbem qua ellus flumis tingit/
Cuius campos partus et hermus flumis influit arcis
aureis ditissi/ Prca aut est tinteria/

Pamphilia int Ciliciaz et lyaoniaz mediaz est/ que
fabilla pte qua Gallicie gmina est hec Ciuitates ix

Isauria ex psa loci noiata est/ qz vndiqz aurarum flatibus
pateat/ metpolim hec seleuciaz/
Cilicia a Cilice quodam nomen habet que antiquiore Jone
frisse dicitur/ het plurima iaz campis/ incipiens ab

occiduo liciam, a meridie mare tirrenum, a tergo montem
Apennini magna / hanc Sigiuus amnis interfluit, matrem vr-
bium habet Tharsum, Armeniam / In ea est coricus oppidum / ubi
crocus optimus venit /
Licia nuncupata est ex absente adiacentia sicut Cilicie / Nam
habet ab oriente et meridie Cicilie mare, a septentrione
Cariam, ubi est mons Chimera qui nocturnis estibus
ignem exalat sicut in Sicilia Cicilia ethna et vesuvius
in campania et hec dicta de Asia sufficiant etc.

Nunc vero post descriptam Asiam ad Europam
transeamus / hec ab Europa Agenoris Libie
Regis filia vocata est Iste autem est a genere
Libie filius ex qua Libia id est Affrica vocata fertur
Unde patet prius Libiam accepisse nomen, postea Europam
Europa autem in tertiam partem orbis divisa incipit a mon-
tibus ripheis et flumine tanay, descendens ad occasum in
per septemtrionalem occeanum usque ad fines hyspanie Cuius
pars orientalis et meridiana a ponto consurgens toto mari
magno id est mediterraneo coniungitur et insulas Gades
ubi videntur hercules columpne finitur / vel melius ut quidam
dicunt finem capit a capite sancti Vincentii de Regno por-
tugalie etc.
Prima Europe Regio est Sithia inferior que a meotidis pa-
ludibus incipiens inter Danubium et occeanum septemtrionalem
usque germaniam porrigitur /
Dacia post hanc ubi et Gocia etc.
Deinde Germania ubi plurimam partem Suevi incolu-
erunt, quorum omnium gentes sunt [illegible] Germania post ~~sit~~
Sithiam inferiorem a danubio inter Renum flumen occe-
anumque conclusa cingitur, a septemtrione et occasu, occeano, ab
ortu vero danubio, a meridie Reno flumine dirimitur
Terra dives virorum ac populis numerosis et immanibus
Unde et propter fecunditatem gignendorum populorum germania dicta
est, mittit cristallum et gemmas aliquas / Due autem
sunt germanie superior iuxta septemtrionale occeanum, et
inferior circa renum /

inter a barbarico quantus danubius ad mare
nostrum secludit expediam / Sunt enim provincie
quas dividit danubius a barbarico ubi sunt
wandali, eruli, turilingi, vinuli, qui postea
ytaliam possederunt, et postea longobardi dicti sunt Sco

thoringi storingi volgares hunni Seueni Saxones
aliique multi/ qui ab oriente habet pannoniam/ ab
occidente Speciam/ a meridie ytaliam a aquilone danubium

Messia vero prima est inter provincias quas danubius
a barbaricis ad mediterraneum mare dividit/ que a
messium proventu vocata est/ unde et eam veteres
veteris horreum vocabat/ hec ab oriente hostiis danubii
iungitur/ ab euro vero tracie/ a meridie macedonie
/ab occasu hystrie copulatur/

Pannonia post messiam secundum orosium ysidorum inde no
stris ager frigidus/ et parumque fructuosus/ posterius
vero tellus frugibus ferax qui excipit galliam belgicam
Pannonia vero ab alpibus apennine est intercepta/
quibus ab ytalia secernitur regio fortis et solo leta/ duo
bus satis a tribus fluminibus drano savoque vallata co
niungitur aut cum norico et retia/ habet ab oriente messiam
/ab euro hystriam/ ab affrico vero alpes apenninas hinc
/ab occasu galliam belgicam etc

Hystria vero habet a septentrione pannoniam cum ysterem amplissimi
nominis dedit qui eius terram influit ipse est danubius
qui in rethia que est alamania ab alamanis lacu ut
quidam dicunt notato ortum habens sexaginta quo principuus
fluminibus augetur et in septem ostia ut nilus dividitur
/et tandem mare ponticum ingreditur/

Gretia alias tracia secundum orosium post messiam locatur
hec habet ab oriente propontidis sinum et civitatem constanti
nopolim que prius Bizancium dicta est/ a septentrione partem
dalmatie/ et ab ea parte ysterem extenditur/ ab occasu et
affrico macedoniam/ ab euro/ a meridie egeo mari adheret
Unam regionem dicitur bulgarorum et hungarorum/ et generaliter populi messi
gete/ Sarmate/ scite/ aliique plurime nationes incolunt
Ampla est enim/ ubi quoque ideo multi fuerunt sunt getes ebres
aut fluminis tracia findit/ qui etiam gentes barbarorum
plurimas tangit/ hanc vero a generatione incolarum quondam tracia
appellatam dixerunt/ vel tiras japhet filius ibi veniens
ei nomen dedisse perhibetur ut aliis placet/

Post traciam orosius macedoniam locat/ sed ysidorus
Greciam/ que a greco rege vocata est/ qui imitans

cuius regionum nobilitate regno. Cuius sunt provincie .6.
Dalmatia prima ab occidente, deinde Epirus,
inde Ellas, inde Tessalia, inde Macedonia, inde
Achaya, et due in mari Creta et Ciclades.

Dalmatia a quadam eius provincie magna civitate Delmi
nomen existimatur. Habet autem ab oriente Macedoniam,
a septentrione Mesiam, ab occasu Hystria finitur, a meridiano
vero Adriatico sinu clauditur.

Epirus autem a Pirro Achillis filio cognominata est. Cuius prius
Caonia, que a Molosso dicebatur, a Molosso filio
Pirri quem ex Andromacha habuit. Sed postquam occisus est Pirrus
insidiis Orestis, Andromacham Helenus suscepit, tenuit
que regnum privigni, quod pro successit. A quo Molosia dicta
est pars Epiri, quam Helenus postea a fratre Caone quem
in venatu ignoranter dicitur occidisse Caoniam vocavit, quasi
ad solatium fratris extincti.

Ellas dicta est a rege Ellana Deucalionis a Pir-
ro filio, a quo primus Greci Ellenes nuncupati sunt. Ipsa
est Attica terra a quadam femina sic vocata. Hec inter
Macedoniam et Achaiam media iacet, Archadie a sep-
tentrionali parte coniuncta. Ipsa est et Grecia vera, ubi fuit
Athenas civitas mater liberalium artium litterarum et
philosophorum nutrix, qua nil habuit Grecia clarius. In
ea est Marathonius campus opinione quadam
prelii ternetissimi. Huius autem sunt due provincie
Boecia et Peloponensis.

Boecia a Cathmo Agenoris filio qui cum sororem per-
didit sic vocata est, ubi et Thebas urbem construxit,
in qua olim civilia bella detonavit, et ubi nati
sunt Apollo et Hercules maior illius Thebanus. Eadem
est Eonia vocata a fonte quodam Apollini et Musis
consecrato.

Peloponensis vero prius ab Eludis appellatione rege Atti-
ce vocata est.

Tessalia a Tessalio rege cognominata est, que ad
meridianam plagum Macedonie coniuncta, cuius a
tergo Pieria est. Multa in Tessalia fuerunt civitates

et oppida inter que precipua Tessalonica ubi est mons Parna
sus quondam Appollini consecratus/
Tessalia patria Achillis fuit et origo Lapitharum/ de quibus
fertur/ quod hii primo equos frenis domitauit/ unde et Cen
thauri dicti sunt/ ibi primum solidi auri facti sunt

Macedonia primo ab Emathia rege Emathie nomen accepit
postea Macedo Deucalionis maternus nepos/ postquam ibi accepit
principatum Macedoniam a suo nomine dixit/ Est autem cuius
ab oriente Egeo mari/ a meridie Achaye/ ab occasu Dal
matie/ a septentrione Messie/ hec Alexandri magni fuit
patria/ regio auri et venis argenti opulenta/ Mons
Olympus in ea est qui tam altus est ut in cacumine nec
venti nec nubes senciantur/

Achaya ab Achayo rege et urbs et provincia appella
est/ hec pene insula est nam absque septentrionali parte
qua Macedonie iungitur undique septa est mari/ ab ori
ente Mirtoo mari alias Mirteum/ ab euro Creticum/ a
meridie Ionii/ ab affrico et occasu Cyclopadibus insulis/
hinc caput est urbs Corinthus Grecie decus/ Inachus no
est a tanc fluvius/

Archadia autem sinus Achaie est ut platani folium inter
Ionium et Egeum mare exporrecta/ que Archadis Jovis et
Caliste filius ex suo nomine nuncupavit/ Ipsa est et Sicyonia
a Sicyone rege/ a quo regnum Sicyoniorum est dictum/
Habet autem flumen magnum Erimanthum/ absbeston quoque lapidem
qui semel accensus numquam extinguitur/ candidissime etiam ibi mer
ule nascuntur/

Quenas quoque Orosius Pannoniam cum Norico et Recia post
Dalmaciam describit/ Isydorus etiam licet eam post Mesiam
locavit/ postea vero Pannoniam et Hystriam describens eas per
Greciam et Ytaliam tollerauit/ ut istud obstat nam
cum quodque regio vel provincia potest ab auctoribus variis locis collo
cari/ secundum diversos aspectus seu diversas habitudines/ quas
habere potest penes eius diversas partes ad diversas regiones/ Propter
ea etiam aliqui Lacedomoniam post Pannoniam describunt/ que habet
ab oriente Mesiam/ ab euro Hystriam/ ab affrico Alpes Appe
ninos/ ab occasu Galliam Belgicam/ a septentrione vero iungitur
Danubium Athenas/ qui per fere arctis partibus mari con
dat/ Affluvius quod Galliam et Germaniam dividit/ et hec

Germania ab oriente Panonie, Ungarie et Bohemie cingitur, a meridie finibus ytalie

Ytalia olim a grecis populis occupata magna Grecia appellata est, deinde a regis nomine Saturnia, mox et Lacium dicta, eo quod Saturnus a Jove sedibus suis pulsus ibi latuit. Postremo ab Ytalo rege ibi regnante ytalia vocata est. Cuius pars longitudine amplior quam latitudine, a circio in eurum extenditur, a meridie tirreno mari, ab aquilone adriatico clauditur, ab occidente alpium iugis finitur. Terra pulcherrima soli fertilitate, pabulique ubertate gratissima. Habet lacus benacum atque lucrinum, fluvios eridanum, tyberim et potentes fontibus baias. Gignit gemmas cerites, corallium et lygurium, draconitem quoque serpentem, lincem feram et diomedias aves. Ytalia vero et hyspania ideo hesperie dicte sunt, quia greci per hesperum stellam navigabant et in ytalia et in hyspania, que inde per distinctionem quia hesperiam solam dicunt. Post fines ytalie que in occidente est finem, habet autem plurimas provincias.

Tuscia enim est pars ytalie, umbria vero pars tuscie. Tuscia vero a frequentia turiferi et turis vocata est. Umbria vero ut hystorie tradunt ab eo quod hoc tempore cladis aquose in quadam flumine aliis diluvii ymbribus superfuit nominata est. Est enim ymago appetitum motibus posita in parte ytalie iuxta meridiem.

Etruria pars est ytalie dicta per quod ceteris finibus tendebat usque ad ripam fluminis tyberis. Rome enim pars una per tyberis ripa tenebatur. Alii etruriam dictam ab etruro principe putabant. Eadem ethiruria et thirrenoludia fratre. Sed etiam tuscia usque vocabatur et nunc asserit dicitur tuscia.

Apulia ubi brundisium quam etholi diomedem secuti condiderunt.

Campania provincia ytalie habet tractus hyeme et estate virentes quam a capite capua dictum ferunt.

Est et longobardia a longis barbis dicta, ubi est padus fluvius.

Venecia vero sequitur a Veneto Rege dicta fuit et alie patrie et Civitates precipue quas describere non est presentis operis/

Gallia a candore populi nuncupata est Galla enim Grece latine dicitur. Hec ab oriente alpium iuga tuetur, ab occasu occeano includitur, a meridie prerupta pirenei, a septentrione Reni fluenta atque germania, Cuius initium belgica finis aquitania est, Regio gleba uberi et pabulosa, et ad usum animantium apta, fluvijs quoque et fontibus irrigua perfusa magnis duobus fluminibus Reno et Rodano/

Galliam belgica a Civitate que belgis dicitur vocata est, Cisalpina gallia quasi Citra alpes Transalpina gallia id est ultra alpes contra meridiem, Retiatina vero quasi sit iuxta Renum/

Aquitania vero ab obliquis aquis ligeri fluminis appellata est, qui ex plurima parte eius terminus est, Eam quoque pene in orbem cingit/ Hec de Gallia breviter loquitur ysidorus/ Sed Orosius eam describit aptius in modum qui sequitur/

Gallia belgica habet ab oriente limitem fluvium Reni et germaniam ab Euro, alpes appenninas, a meridie provinciam narbonensem, ab occasu lugdunensem, a circio occeanum britannicum, a septentrione britanniam insulam Gallia lugdunensis ducta per longum et angustum inflexa aquitanie provinciam semis cingit, Hec ab oriente habet belgicam / a meridie provincie partem narbonensis qua Arelas Civitas sita est, ubi et mari Gallico Rodanus flumine excipitur/ Gallia seu provincia Narbonensis habet ab oriente partem alpas Stacias, ab occidente hyspaniam, a circio aquitaniam, a septentrione lugdunensem, ab aquilone Galliam Belgicam, a meridie mare gallicum, quod est inter Sardiniam et insulas balleares, habens in fronte qua Rodanus fluvius in mare exit insulas stegadas, Aquitania provincia ab obliquo cursu ligeri fluvius, qui ex plurima parte terminus eius est in orbem agitur, Hec a circio

occeani qui Aquitanicus sinus dicitur, et ab occasu
hyspanias habet, a septentrione et oriente lugdunensem
ab euro et meridie narbonensem provinciam attingit.

Sciendum autem est quod ysidorus et orosius aliique alij
cosmographi nil pene locuti de Francie regno in
Gallijs constituto, quod omnium regnorum Europe nunc maximum
est, nil etiam de eius precipua civitate Parisius ubi
est velud quedam mundi lucerna, tam divinarum quam
humanarum studium litterarum, nichil preterea de alijs huiusmodi regnis
civitatibus ac marchionibus preminentissimis, ac aliarum monar-
chiarum, hinc regno adiacentium, puta lotoringorum, leodiensium
barbantinorum hanoniensium Cameracensium, flamingorum
aliorumque plurium, in quibus sunt urbes et oppida populis
innumerosis et multis bonis ac divitijs copiosis, Credo ideo
factum silentio, quia hij antiqui auctores tractabant
non de dominationibus regnorum, que sepe mutantur
sed de dispositionibus regionum, que pro alia immutabiliter
manentia describuntur, Et forte etiam quia partes iste non
tunc sicut nunc erant populate nec famose, sed et nostri
Cosmographi Grecorum et Romanorum scripta secuti sunt, qui res
suas multo plus quam alienas extulerunt.

Yspania primus ab hibero amne hyberia nun-
cupata est, postea ab hyspano hyspania.
Ipsa est et vocata hesperia ab hespero stella occidentali
dicta, sita est autem trigona, circumfusa occeani tirreni-
que pelagi pene insula facta est, huius angulus pri-
mus spectans ad orientem arctos aquitanica provincia, a principe
balearico mari civitatis Narbonensium finibus inseritur.
Secundus angulus eius etiam intendit ubi Brigantia
Galicie civitas sita, ad speculam britannie erigitur.
Tertius angulus eius quo gades insula intendente
in affricam athlantem montem interiacenti sinu occeani
prospicit. Sita igitur est hyspania inter affricam et
galliam a septentrione pireneis montibus clausa, a reliquis
partibus undique mari conclusa, salubris celi equalitate
omnium frugum generibus fecunda, gemmarum metallorumque co-
pijs ditissima. Interfluunt eam flumina magna, Betis
Minius Iberus et tagus aurum trahens ut pactolus

Habet aut̄ provincias sex Terragonensem Cartaginē-
sem et lusitaniam Galliciam veticam, et tusertia in re-
gione Affrice Tingitaniam/ Due aut̄ sūt hyspanie Ci-
terior et vlterior sic dicte q̄i Citra et vltra, s̄ citra q̄
citra tras et vltra vltra, vl quia post hac nō sit alia Re-
hyspaniam citeriorē ab oriente incipiente prienni saltus
a pte septētriōis usq̄ ad cantabros et asturos deduat
atq̄ inde p̄ vacceos et oretanos quos ab occasu hab-
posita in nostri maris litore carthage determinat et ita
a prieno usq̄ ad cartaginem porrigit̄/ hyspania hz
vlterior ab oriente vacceos celtiberos et oretanos
a septētriōne occeanum a meridie gaditanum occeani fretū
vnde mare nostrum qd̄ tirrenum vocat̄ emittitur
Et ita hr̄ in meridie a celtiberis usq̄ ad Gaditanum fretū
usq̄ in provincias affrice et extendit̄ vltra Gades
herculis ac attingit montem athlantem/ Dr̄ eciā qp in
hyspaniam que nūc sic vocat̄ et affricam nūc dictam
aliquā nō erat aqua diuidens s̄ terra continuas ab antiqs
tpibus/ Ej ... in occeanum irruit in pfunda t̄re
iunxit se mari nostro mediterraneo, qd̄ diuidit plures
Aragonie provinciae et ytalie/ Et hec de Europa
dicta sufficiant/

Peragrata europa iam ad affricam veniamus
hec dicta est libia/ q̄r inde libs flat .i. ventus
affricus/ alij dicunt a quadam muliere que ibi
regnum possedit libiam appellatam sic prius dicta
est Affricam aut̄ vocatur quidā inde existimant
qr̄ apricam q̄r sit sine horrore frigoris/ Alij
dicunt Affricam appellari ab uno ex posteris abrae de
Cethura qui vocatus est affer/ Et hec testatur Josephus/ hec
tamē post plures tempus regio inhabitata fuit a filio
Cham/ quorum unus phuth dicebat̄/ vnde adhuc
fluuius est hidra, qui phuth hic dr̄, sic et tota
regio phutensis Secundum aut̄ Salustium qui a yesip-
pho alias Egesippo hystorio grapho teste ac etiam
ab auctore eliginus est, hanc affricam ab inicio habuit
Getuli et libies qui secundum ysidorum a grecis sine gote
ant getes ab aquilone p̄ mare venerūt/ Getuli vero
usq̄ egiptum et libies occidente habitauerunt
ab erroribus/ latius p̄ regionum amplitudinem/

Sed ut idem Salustius ait Postquam in hyspania
hercules interijt / exercitus eius dimissus est / Medi
persae et armeni navibus in affricam transvecti loca
proxima occupaverunt / et paulatim persae conubiis se getulis
permiscuerunt. Et quia saepe vagi temptabant loca semetipsos
numidas vocaverunt i. sine oppido vagos et erraticos
sicut et ysidorus libro 9° Medi vero et armeni proximi litus
maris nostri annumidis usque ad gades habitabant iuxta libyes
Sed medi persica paulatim per linguae barbarae corrumpaz
Mauri appellati sunt / Et omnes ab occeano et gadibus
usque ad provinciam Cartaginiensem habitaverunt / Et pro
vinciam nomen secundum Salustium et ysidorum dedisse
Sed iam secundum Orosium de hijs dimissoe tre lo
cutus. Quam affricam antiqui tertiam orbis partem
dixerunt non spatiorum mensuras secuti sunt / Nam licet mare
quod ab occasu ab occeano oritur in meridiem magis vergens
angustiorem intelliges potius affricam iam Europae
portum appellare maluerunt / Propterea cum multo amplius
terrae in affricam ardore solis / quam in Europa rigore
frigoris incultum atque incognitum sit / quae omnia germaniae
tollerabilius sunt frigus quam summum calorem sustinet
Ideo affrica et situ et populis minor est / quia et natura
sui minus habet spatii et caeli inclementia plus deserti
Incipit autem a finibus Egipti usque ad athlantem montem
a septentrionali vero parte mediterraneo mari coniuncta clau
ditur / et in gaditanum fretum finitur

Habet autem Affricam continens provincias Libia Ci
rinensis in parte affricae prima est / a Cirene
urbe metropoli quae est in eius finibus nunc
cupata. hinc ab oriente Egyptus est. Ab occasu sirtes
maiores et tragodite / a septemtrione mare libicum / a me
ridie mare libicum ac barbarorum variae nationes et soli
tudines inaccessibiles. quae etiam basiliscos serpentes creant

Pentapolis greca lingwa a quinque urbibus nuncupata est, scilicet Berenice, Sirene, Ceuta, Appollonia, Ptholomaida. Ex quibus Ptholomaida et Berenice a regibus nominate sunt. Est autem Penthapolis Libie Sirenensi adiuncta et eius finibus deputata, unde et regio Sirenensis dicitur a Sirena civitate, de qua in quarto Regum legitur et in Ewangelio Luce dicitur de Symone quodam Sirenensi et in actibus apostolorum de synagoga Sirenensium. Sirenensem vero provinciam cum usque Egyptum secundum multos auctores reputatur, licet Plinius eam per se propriam constituat ab eo que vocatur Libia Nerotis.

Tripolitana provincia que est sub Tunctana ut regio Arzugum dicitur, quamvis Arzuges per longum Affrice quamque gradiuntur vocitentur, ubi Leptis magna civitas est, habet ab oriente Aras Philenorum inter fines maiores et Hugoditas, a septentrione mare Siculum vel potius Adriaticum, ab occasu Bisantium usque ad lacum Salinarum, a meridie Barbaros Getulos Nataboreos et Garamantes usque ad oceanum Ethiopicum pertingens. Hanc Greci Tripolitanam vocant a numero trium magnarum urbium quarum maior est Leptis. Alie sunt Ocea et Sabreta. Leptis autem ibi est inter duas Sirtes, minorem apud Carthaginem et maiorem apud Egyptum, quas Salustius refert esse loca vadosa et arenosa que cum excitantur ventis et fluctibus maris erectis pulveres miscent et arenas ~~maris~~ copiosas, unde Sirtes greci dicuntur a trahendo pulveres vel arenas. Ideo habitubus loca proxima inde plurimum perturbantur. Hec etiam alias vocatur Libia vel Affrica. Affericus quia ibi Fenices habitabant, scilicet Tyrii et Sydonenses. Et est hec terra fertilitatis eximie, nam centesimam fructum reddit ut dicit Plinius.

Bisantium regio ex duobus nobilissimis oppidis nomine sortita est, ex quibus unum Adrumetum alterum

Byzacium vocatur et prius Tripoli esse dicitur terra utique
fecunda ut iacti ibi seminis incrementum per centesima
fruge renascantur/

Zeugis regio est ubi Cartago magna situatur
Ipsa est et vera Affrica que Cartaginensis
dicitur/ Unde secundum Salustium phenicienses a Tiro
et Sydone venientes imperii cupidine loca
invaserunt Affrice/ Et Numidas et getulas et ceteros
Affricanos tractaverunt et Cartaginensium provinciam fir-
maverunt/ in qua fuerunt Ecclesie civitates nobiliores scilicet
Ypona beati Augustini/ et Utica Cathonis/ omnium nobilior est
Cartago que in Ebreo tempore dicitur pre prius Kethile dicta
Iocus/ unde et in diversis scripturis de Cartaginensibus
sepe legitur/ Hec Cartago fuit tamquam altera Roma
Cuius imperium extendebatur versus Egiptum usque ad
Aras philenorum/ quas Cartaginenses erexerunt in
memoriam duorum fratrum qui phileni dicebantur/ Et
qui pro eorum republica voluntarie vivi obruti sunt
Ut narrat Salustius/ et ubi are predicte fuerunt eodem
Salustio teste Cartaginenses et Cirenenses imperiorum
suorum fines constituerunt/ Hec itaque Regio inter Bizan-
cium et Numidiam sita est a septentrione mari circum-
cincta/ Et a meridie usque ad getulorum regionem
porrecta Cuius proxima quamquam fructifera sit ul-
terior aut bestiis serpentibus plena atque onagris
magis in desertis vagantibus/

Getula autem affrice pars mediterranea est que a gete
nomen accepit secundum Salustium ut dictum est/

Numidia ab incolis passim vagantibus sic vocata
est/ quia nullam certam habent sedem/ Nam lingua
eorum incerta sedes et vage numide vocantur/ Incipit
autem a flumine Vasanga et in Zeugitanam id est affricam
Cartaginensem limitem deserit/ Habens ab oriente

Syrtes minores et Zeugitanam, a septentrione mare
nostrum quod spectat ad Siciliam et Sardiniam, ab occasu
Mauritaniam Sitifensem, a meridie montes Usare, et
post ea Ethiopum gentes pervagantur usque ad Occeanum Ethio
picum. Regio autem est pinguis, ubi autem silvestris est
feras educat, ubi iuga ardua equos et onagros
procreat. Est ibi eximium marmor quod Numidicum
dicitur. Habet autem urbes precipuas Yponem Regium et Rusi
cadam.

Mauritania a medicis nomen accepit secundum Sa
lustium ut supra dictum est, vel secundum Ysidorum sic
vocatur a colore populorum. Greci enim nigrum mauron
vocant. Unde sicut Gallia a candore populi, sic Mau
ritania a nigredine nomen sortita est. Cuius prima pro
vincia Mauritania Sitiphensis, que Sitifi habuit
oppidum, a quo nomen regio [illegible] [illegible]. Mau
ritania vero Cesariensis colonie Cesaree civitas
fuit, et nomen provincie ex ea datum est. Utraque
enim provincie sibi iuncte ab oriente Numidiam habent
a septentrione mare nostrum, ab occasu flumen Malvam
a meridie montem Astrisim qui dividit inter fertilem
terram et arenas et arenas iacentes usque ad occeanum
in quibus oberrant Gangines Ethiopes.

Mauritania Tingitana a Tingi metropolitana huius
provincie civitate vocata est. Hec ultima Affrice exur
git a montibus septem, habens ab oriente flumen
Malvam, a septentrione mare nostrum usque ad fretum Ga
ditanum quod inter Avennam et Calpem duo sibi contraria
promontoria coartatur, et ab occidente Athlantem montem et
occeanum Athlanticum, sub affrico Hesperium montem, a
meridie gentes Autolum vel Gaulorum quas nunc
Calaudes vocant usque ad occeanum Hesperium pervagantes.
Et ut Orosius universe Affrice terminum posuit ut Ethi
opiam se dividit Ysidorus.

Garamantes etiam regionem tenuerunt cuius caput
Garama oppidum fuit. Est autem inter Cyrenensem
et Ethiopiam ubi est fons qui frigidus calore diei et calidus
frigore noctis. Regio vero Mauritania Tingitana gignit
feras et simias et dracones ac struthiones. Olim
etiam elephantibus plena fuit quos sola nunc India
parturit secundum Ysidorum.

[E]thiopiam ponit Ysidorus ultra Affrice provin-
ciam tam solis ardore dictam a colore populorum
quos solis vicinitas torret. Nam vim side-
ris prodit hominum color, quia ibi est iugis
estus. Nam quicquid eius est sub meridiano cardine est
circa occidentem montuosa est, arenosa in medio, ad ori-
entalem autem plagam deserta. Cuius situs est ab occiduo
Athlantis montis ad orientem usque in Egipti fines
porrigitur, a meridie occeano, a septentrione Nilo flu-
mine clauditur. Plurimas habens gentes diverso vultu
et monstruosa facie, horribilis ferarum et serpentium
referta est multitudine. Illic quoque monoceron bestia
alias vocatur rinoceruta bestia, et alias camelopardus,
basiliscus, dracones ingentes, ex quorum cerebro gemme
extrahuntur. Iacinctus quoque et crisopassus ibi reperitur
cinamomumque colligitur. Due sunt autem Ethiopie, una
circa ortum solis, altera circa occasum in Mauritania.
Et hoc secundum Ysidorum li° 14°. Sed sic idem autem li° 9°
Ethiopum tres sunt populi principales: Hesperi, Garame-
tes in medio, Indi in oriente. Cum Garamantibus cir-
caditas immolabunt, quia quamplures sunt. Meroe
vero que est domina gentium inter Nubienses et Indos
secundum Alfraganum collocatur.

Garamantes a Garama oppido quod est caput regni
eorum vocati, matrimoniorum expertes passim cum feminis
degunt. Hesperi vero circa Hyspaniam commorantur. Nam
Hyspania dicitur Hesperia unde qui prope Hyspaniam
inhabitant, Hesperi dicuntur. Indi vero Ethiopes

Dicitur per approximacionem ad indiam a quibus incipit plinius describere terras ethiopum / post quos sunt ethiopes de nubia deinde troglodite de quibus mencionem fecit scriptura 2° paralip. quos ut plinius narrat libro v hesperius excavat ut sunt eis domus victus eorum serpentium carnes / sermonis commercio caret / et in vj° libro dicit / quod gentes trogoditorum a venatu dictu equis velocior est / Et ysidorus libro 9° dicit quod tanta velocitate pollent ut feras cursu pedum assequantur Dicitur Ethiopia propter Egiptum et Affricam ad meridiem extenditur / ab oriente in occidentem / usque ad mare Ethiopicum / Et principales eius regiones sunt Ethiopes Indi subditi qui sunt mixta memnon Nubinenses Trogodite Garamantes hesperides quos pro tempore ipso comprehendit ysidorus / Pars autem Trogoditarum flectit se versus occidentem circa Cirtes maiores et partes ultra / a quibus distinctus per 18 dietas secundum plinium / Et licet maior pars eorum vergit ad mare rubrum / tamen aliqua se inclinat ad partem occidentalem propter Affrice regionem / et ultra eos versus occidentem est Regio Garamantum in directo Cirtem minorem / et Cartaginensium / orientalis tamen pars eorum vergit in dictum Cirenensis regionis secundum plinium libro v° / ut tamen hesperides occidentales atlanticas partes attingunt Dicuntur autem sunt alij Ethiopes quorum terras plus [illegible] compilati / et tamen a nature hominibus dicta multum depravati / ut ex libro plinij et aliorum patet que autem et aliorum gencium aspicere mores non est presentis operis /

Ethiopia que terminatur ad mare rubrum a parte orientis ad affricam ad partem occidentis ad Egiptum [illegible] in medio inter hec proxima [illegible] in quo medio in medio est [illegible] a qua 2um [illegible] deno est Civitas [illegible] ethiopie inferioris / et mater que est [illegible] per propria Egipti [illegible] et [illegible] propter [illegible]

In ultimis vero Ethiopie et in fine habitacionis nostre est Ciuitas Meroe a qua denominatur primum clima nam a meridie parcit plurimum moram primum habitacionis. Et secundum eum a Siene usque meroen sunt 7000 stadiorum. Et meroe distat a mari Ethiopico circiter 700 miliaria. Et hec est Ciuitas regalis Ethiopie que est in insula insula Nilo inclusa, quam Iozephus post antiquitatum a Cambise ~~ubi regnat~~ fratre Regis meroen nominatam ex sororis vocabulo, usque ubi regnauit Candacis femina. Unde candax est nomen Ciuitatis dignitatis quod ad reginas transit secundum plinium. Et in actibus apostolorum legitur de Eunucho Candacis regine ethiopum. Hec ergo de totius terre habitabilis descripcio dicta sufficiant.

Et quia in diuisione terre et districtione regionum sepe montes et promontoria commemorauimus, ideo de eis breuiter dicendum est, et tantum de aliquibus. Sed de hiis quos ysidorus hic specialiter notandos esse putat, tamquam opinione maxime celebratos.

Caucasus mons a candore dictus, ab India usque ad Thaurum montem porrectus per gentium ac linguarum varietate varie nominatur, sed proprie dictum est

Thaurus mons a pluribus ita vocatur. Caucasus quod proprie ab Orosio reperiatur.

Libanus mons fenicie altissimus, cuius nominant prophete dictus a thure, quod ibi colligitur thus. Cuius 1a pars que est proper eum ad orientem plagam respiciens antilibanus appellatur, id est contra libanum.

Ararath mons armenie in quo archam Noe post diluuium hystorie sedisse testantur. Unde usque hodie ibi lignorum eius videntur vestigia.

Ntilia mons est etiam Armenie, de quo non loquitur
Ysodorus. In eo tamen et multis aliis partibus, de hac ar-
cha contigisse fertur, verum intelligendum est, quod eiusdem montis
plura legimus nomina, vel plura catumina diversis determinata
seu nominata, quorum unum aliquando pro alio ponitur, seu pars pro
toto ut frequenter moris est.

Acroceraunii montes propter multa fulminum vocati sunt. Sunt
autem inter Armeniam et Hyberniam incipientes a Porticis
Caspiis usque ad fontem Tigridis fluvii.

Hyperborei montes Scithie sub ipso celi cardine in occiduum
littus protenti dicti, quia supra, id est ultra eos flat Boreas.

Riphei montes in capite Germanie sunt a perpetuo ventorum fla-
tu nominati, aliquibus Canaciis cinguntur. Sunt autem Riphei
montes Arcadie, qui simili spiritui succumbunt.

Olympus mons Macedonie nimium precelsus, ita
ut sub illo nubes esse dicantur, unde Virgilius: Nubes
excessit Olympus. Hic Macedoniam dividit a Tracia.
Hunc olim aliqui crediderunt unum et eundem fuisse cum
Ossa monte Thessalie, et tandem terre motu separatos et
disiunctos paludibus quibus laborat Thessalia exitum pre-
buisse. Sunt autem alii montes noti hoc nomine. Nam
est alius mons dictus Olimpus in Gallo Grecia, et
alius in minori Asia, qui et Mysius dictus est.
In quibus radicibus dicitur olim Hanibalem Prusi-
tonadisse Cunctem. Alius est quoque mons Oli-
mpus in Ethiopia super alias, secus mare rubrum
qui ante oriente sole usque in horam diei quintam
flammas emittit. Est autem non longe ab Eliopoli
Civitate.

Athos mons Macedonie velud quidam dicunt Tra-
tie excelsus mari preeminendo, etiam altior nubibus
adeo sublimis ut umbra eius usque ad lxx mili-
aria protendatur. In cuius culmine dicitur fuisse oppidum
nomine Acroton, ubi quoque etate hominum dimidio

Magis quam alibi loquendum

Parnasus mons thesalie iuxta boetiam geminio vertice arrectus est in celum, Sunt in duo divisus iuga Cyram et Nisam et in singulis colebatur Apolo et libera, In cuius vertice sub tempore diluvij deucali onis ipsum cum uxore preservatus/

Ceraunii sunt montes Epiri siphei iuxta a tribus dicti fluvijs Grece enim fulmine ceraunos dicitur

Coritus mons ytalie Ethrurie a quo Corito quodam Dardano appellatus/

Chimera mons est licie cuius ab ytalia distinguitur cuius summitas perpetuis flagrat flammis, que augetur aqua super infusa, Terra vero iniecta extinguitur Sunt alii circa flumine leones, et paulo infra ca pras cuius radices sunt serpentes plenissime,

Ida mons est frigie non longe ab ylione prope mari memorabilis iudicio paridis retulerunt ve teres ibi solem surgentem longe aliter quam in aliis terris conspici, Nam ex montis apice cui Gargara nomen est, a media nocte ignes pluvium videntur et tandem qui sparsi fuerant apparent in unum co venire donec una emittitur flamma, que progressu dum grandi medio plus clara visa est per rotun dam formam crescendam plect. et iugis fructus globus ibi apparet paulatim deinde decrescens et luce diurna effecta donec iam fugatis per tenebris per ce lum altum sol factus, Ex hoc circa montem qui et Zonitus alius quam fluvius statuunt/ plures hos duos montes memoratu dignos censuit licet de eis taceat Ysidorus propter premissa que in eis mirabilia et memorabilia referuntur/

Appenninus mons appellatur quasi alpes penine, quia Ani bal veniens ad ytaliam ipsas alpes appetiuit et post bella hyspanie attrita subiecit/ Ut Iuvenal

Ait Ut montes rupit aceto Sed oppinio
quidem est vulgata Appenninum esse qui in longum tendens
totam Ytaliam in duas separat / duas ad dextris inferum
spectans mare a sinistris aut spectans superum in situ
lunum factum progrediens / qui maior est in alpibus
incohans a promontorio ad montem ... / ubi est finis
provincie provincialis et Ianuensis maris inimi /

Ethna mons Sicilie ignes et fulgures ductus unde et Ethe
na dicitur ab ea parte qua tunc vel Affricus flat / Ex specu
tam plenus sulfure usque ad mare descendens / que
recipiebat in se fluctus unde causa qui iugiter ignes
gignit expulsus / unde est quod dicitur incendium /

Pirenus mons etiam arboribus fulminibus / et corruptibus
nuncupatur / ipse qui inter Galliam et Hyspaniam est
extendens iminentem intulit in eo nascitur bonus
agrestis vini magnitudine

Solinus a singularitate dicitur / quia omnibus Hyspanie mon
tibus altior videtur /

Calpe mons in ultimis finibus occeani totus fere in
mare prominens oppositus abile monti / de quo tunc
de gadibus agere et agere insula dicitur / hic dirimit
Europam ab Affrica / quem Athlantis fine esse dicunt /

Athlas mons in fine Mauritanie propter altitudinem suam
quasi celi machinam sustentans dicitur unde ab Athlante
fratre Prometheis regis Affrice qui primus astrologie
artem dicitur excogitasse / Ideoque dictus est sustinuisse
celum / mons quoque prefatus hinc accepit /

Alpes proprie montes Gallie sunt qui Ytalie muros
exhibent vicem / hii togatam Galliam dividunt a co
mata iuxta longe Arithia urbe incipientes / et sunt estendentes
usque in maritimam tendentes /

Promontoria est a prominentia dicta sunt, vnde nomen insule Comae est, quod promineat, sicut de Sardinia Salustius ait, quod et in orientem et in occidentem promineat. Sigeum promontorium Asie vbi ellespontus apertus dilatatur oppositum vrbi Calipoli que in Europa est, dictum autem Sigeum propter hanc taciturnitatem quod Laomedonte Troianorum rege prohibitis hospitio simulantes accessum, et inde contra Troiam cum silentio venit, quod dicitur sige.

Maleum promontorium Grecie quod intrat in mare et per miliaria LX protenditur vbi vnda ita perena(?) est ut nauigantes propter periculum videatur, a Malea autem rege Argiuorum nomen accepit, vnde non est eadem per vicinitatem nomen habet mons qui Malleus vocatur, qui est in India, cuius montis vmbra estate in austrum, hyeme ad septentrionem vergit, nunc amplius 17 noctibus cernitur(?) septentrio. Pelorus Sicilie promontorium aquilonem respiciens, secundum Salustium dictum a gubernatore Anibal illic sepulto.

Pachinum aliud promontorium Sicilie austrum aspectans ab aeris crassitudine dictum, auster enim spirat liberius.
Tertium promontorium Sicilie Galis(?) occasum intendens vocatum a [illegible] nomine Ciuitatis que ibi sita est.

Borea promontorium est ... ita quod ad aquilonem intendit. Sed Yppone Regium Greca dictum Greco quod sit esse interruptum.
Calpes Hyspanie promontorium et Abenna Affrice Mauritanie occidentalis, que vsque prominentes Pirineorum(?) influctus oceani concludunt et Gaditanum conantur(?) fretum.
Sunt et alii plures montes qui in descriptione terre ab auctoribus nominantur quos causa breuitatis omitto. Sed quia Ysidorus solum loquitur de extremis occidentalibus promontoriis, aliud de orientalibus dicam gratia(?).

Sophera igitur mons est seu promontorium Indie orientalis, ad quem Salomon classem transmisit non minus vno triennio commoraturam.

Hesperitos promotoriū est Ethiopie a quo Atla
montem dicitur / Et sunt qui dicunt inter ultimus esse et
oppidum unum Ethiopum in littore Bragaza. Sunt et
et plures montes et promotoria in descriptione terre ab auctoribus
nominate / sed de hiis famosioribus dixisse ad presens sufficiat

De insulis vero dicendum est, quarum plures etiam
in descriptione terre commemorate sunt / et primo de insu-
lis occeani / inter quas Orosius primo describit
hyspanie Britaniam et hyberniam insulas que
ad eius opposituin in adversa Galliarum parte site sunt
sicut prius explicavit /

Britaniam igitur per longum in boream extendi-, a meridie
Gallias habet / Cuius proximum litus transmeantibus civi-
tas aperit que dicitur Ruthi ubi portus / Nam proxima
Menapos in austro Batavos prospectat / hec a nobilis am-
gentis cognominata est / Britania multa et magna flumina
in ea sunt / et fontes calidi / et metallorum larga
et varia copia / Minerarum quamvis lapides / ibi plurimi
et margarite / hec habet in longum milia passuum
800 / in latum milia 200 secundum Orosium / et secundum
ysidorum circuitus eius est quadragies octies septuaginta
quinque milia / A tergo autem ultra cum longius occeano
sunt orcades insule inter quas XX quarum 20 deserte sunt
et colunt-/

Deinde insula Tyle que per infinitum a ceteris
separata usque tamen medio sita occeano vix paucis
nota habetur / hec secundum ysidorum ultima insula oc-
ceani inter circulum et septentrionem plagam / ultra Bri-
taniam nomen a sole habens. quia in ea solstitium sol
facit / et continuus in ea solstitiali tempore dies, brumali
quoque nox perhemis exigitur / ultra quam navigatione unius
diei / et pigrum et concretum est mare /

Hybernia insula inter Britaniam et hyspaniam

parte longiori ab Affrico in boream spacio por-
rigit[ur]/ huius pars prior intente a Cantabrico occe-
ano Brigantiam Civitatem Gallitie ab Affrico sibi
in circium occurrente spacio/ intervallo procul spectat/ ab
eo precipue promunctorio/ ubi Scene ostium est/ et
Velabri Lucenique consistunt/ Hec lic[et] statim p[ro]pior an-
gustior sit Britannia tamen celi solisque temperie magis
utilis a Scotorum gentibus colitur/

Huic etiam Menavia insula proxima est/ et ipsa
spacio non parvo solo commoda/ et que a Scotorum ge-
ntibus occupat[ur]/ et hij sunt fines totius Europe secundum
Orosium qui plures occeani insulas non connectit/
Sed ysidorus plures alias superaddit de quibus infra dic[itu]r

De Hibernia vero que eadem Scotia post ipse dicit quod ab Affrico
in Boream porrigitur/ Cuius partes priores in
Hyberiam et Cantabricum occeanum intendunt/ unde
et Hybernia dicta est/ ipsa autem Scotia a Scotorum
gentibus vere appellata/ Illic ex nulla angues aves
rara apes nulla adeo ut advectos inde pulveres
vel lapillos si quis alibi sparserit inter alvearia
apum examina favos deserunt/

In hoc autem quod de Scotis dictum est concordat
Orosius et ysidorus/ Sunt tamen regnum Anglie in
insula Britannie maioris/ Est etiam Britania
minor que in Gallijs sita est/ circa mare/ Est
etiam in mari occeano secundum ysidorum insula
Thanatos/ que freto Gallico tenui spacio separatur
frumentarijs campis/ et glebo uberi/ dicta autem
Thanatos a morte serpentum/ quos cum ipsa nesciat
at apportata inde terra quocumque gentium vecta
sit angues illico perimit/ –

De insulis occeani quas ysidorus re
memorat dicendum est/
Gades insula in fine Betice provincie si
ta est/ que dirimit Europam ab Affrica
in qua Herculis columpne videntur/ Et ubi
ostium maris fontibus occeani estus immittitur
Est autem a continenti terra 120 passibus divisa/ quam Tyrii
a rubro mari profecti occupantes Gades lingwa sua i.
septam nominavit eo quod circumsepta sit mari

Fortunate insule suo nomine significant omnia bona esse feli
ces fructuum ubertate/ nam aute preciosa poma
plene fuerunt fortuitis vatibus/ iuga collium vestiuntur
messe et olus herbarum vice gignuntur/ Hinc
gentilium error est/ propter soli fecunditatem eas esse pa
radisum dixerunt/ harum prima nebriona dicitur/ secunda
iunonia/ 3a theode/ 4a capraria alia nivaria
que aere nebulosa et gelido est mox/

Caninazia canibus est immense magnitudinis plena omni
avibus plene nemorose palmifere nucifere pinive
mellis copia animalis piscis fluminibus ac piscibus ha
bundantes/ Site sunt autem in occeano contra levam mau
ritanie inter meridiem et occasum occiduo proximo/
et inter se invicem mari distincte/

Gorgodes insule occeani oberse sunt promontorio
quod vocatur hesperaceras/ quas incoluerunt Gorgodes
femine alite pernicitate/ hirsuto et hispido corpore
et ex hijs insule cognominate/ distant autem a continenti
terra biduum navigatione/

Esperidum insule vocate a civitate Esperida que
fuit in finibus mauritanie/ Sunt enim ultra Gorgo
des site sub athlanticum litus in intimos maris
sinus/ in quibus ortus fingunt fabule draconem pervigilem
aurea mala servantem/ Fertur ibi esse maris estu
arium adeo sinnosis lateribus tortuosum/ ut videntibus
procul lapsus anguineos imitetur Crista

Chrise et Argire insule in indico occeano site sunt adeo
fecunde copia metallorum / ut plerique eas auream super-
ficiem et argenteam habere dixerunt / unde et vocabula
sortite sunt /

Tilos insula indie vires omni tempore folia habet

Est de Taprobana insula indie que
secundum Orosium decem civitates continet que
prius adniatum putabatur dicendo esse ipsa enim
subiacet ad Eurum ex qua occeanus indicus
incipit patens in longitudine 817000 passuum / In
latitudine 227000 stadiorum Scinditur autem amne
interfluo tota margaritis repleta et gemmis / pars eius
bestiis et elephantibus plena est / partem vero homines
tenent autem ibi pro corpore grandiores ultra omnem mensu-
ram rutilis comis ceruleis oculis trucioris sonum nullo
lingwe commercio / alteri genti sociantur / Cum negotiatoribus
aliis in ripa fluminis merces apponunt ac vix complacitis
commutant / Etas illis ultra humanam fragilitatem
prolixa ut immature pereat qui centenarius moritur
/ nulli per diem recumbunt annona semper eodem tenore edi-
ficia humilia et parva / vitam nesciunt redundant
pomis / cultivas et venatus amat / verum tigridum
et elephantum venatibus delectantur / preterea testudinum
/ quarum superficies domos familiarum capaces operit
In hac autem insula dicunt esse duas estates et
duas hiemes / et bis floribus vernare locum /

Sed ultra premissa que ab ysidoro recitata sunt
Plinius et Solinus de hac insula plura scribunt
Sed et Plinius quod illi stelle nostre septentrionales
nequaquam videntur ut virgilie sed ibi lucet canopus
sidus clarum / et amplissimum solem oriente / et
aspiciunt occidentem a sinistra manum ab dextra in prova-
dentia tam super terram vident Ad eam insulam

circa / Romanorum navium septem dierum iter factum est mare vadosum intracto altitudine non amplius semis passuum / Apud eos eligitur rex senex et clemens liberos non habens, et si post habeat filios non fit regnum hereditarium. Regi dantur rectores 30 quorum utitur consilio qui si delinquat capitali morti indicatur Ita tamen quod nullus ei manum imponit sed alimenta et omnia ei denegantur / et nullus cum eo loquitur donec ipse deficiat / Maiores quam nostri sunt opes quamvis Rome sed apud Romanos maior usus opulentie ut recitat Plinius / Hec autem insula fuit non solum per diligentiam Romanorum / sed etiam Alexandri magni / qui ad hanc insulam misit Onesicritum prefectum classis ut eam et eius conditionem exploraret / sicut narrat Solinus / Unde etiam cum de India loquitur ante / Cuius hec insula pars est / dicit, quod Indiam liber pater primus ingressus est a quo usque ad Alexandrum magnum numerantur annorum 6471 cum tribus mensibus habita per reges computatione qui 173 regnum tempore medio tenuerunt / Sed ne occasione huius numeri annorum aliud contra fidei adversum possimus quod ostendere per ea que idem Solinus scribit capitulo primo libri sui, cum de diebus intercalaribus diffuse loquitur. Narrat ipse ante Augustum Cesarem antiquitus in hoc modo annum computabant / Nam apud Egiptios quatuor mensibus terminabatur / apud Archades tribus / Romani vero ab initio annum 10 mensibus computaverunt a Martio incipientes / Potuit ergo esse ut Indi Egiptios in annorum computatione sequerentur / Et de hoc ista iam dicta sufficiant /

Nam vero insulas maris nostri mediterranei prosequamur / et que ab Ellesponto usque ad Gades tantum site sunt /

Ciprus insula a civitate Cipro que in ipsa constituta est nomen accepit / Ipsa est et Paphon venerem consecratam in Carpathio mari vicina Cilicie / famosa quondam divitiis et maxime eris. Ibi enim prima huius metalli inventio fuit et utilitas / Hec secundum Orosium ab oriente mari Sirico quod Issicum sinum vocant ab occidente mari Pamphilico

A Septemtrione Aquilone Cirico a meridie Sirie et Fenicis pa-
lago cingitur/ Cuius spacium tenet in longo 127000 passuum

Creta insula Grecie prius est ingens contra peloponense
hec illo a tempore veli Charionenses appellata est/
Deinde Creta dicta a Crete quodam indigena. Est
aut insula Grecie inter ortum et occasum longissimo
tractu protracta a septentrione Grecie estibus ab austro
egyptiis undis pressa/ Diffinitur aut ab oriente Car-
pathio mari/ a meridie mari libico quod et adriaticum
vocatur/ Habet in longo passuum 1012/ in latum vero
70 secundum Orosium/ qui preter duas prememoratas
nullam aliam commemorat usque ad insulas Cicladas
Diffinit aut Creta quondam 100 urbibus notabilis
secundum Yperbon unde et hec centupolis dicta est/
Prima etiam remis et sagittis claruit/ prima literis
leges fixit equestres turmas/ prima docuit/ studium
musicum ab ydeis dactilis in ea ceptum/ caprae copi-
osa/ tunc caret lupos/ et vulpes/ aliarumque ferarum
noxia nusquam gignit/ serpens nulla ibi nulla noctua
Et si inveniatur statim moritur Larga est a vinibus
et arboribus/ Dictamnus herba in ea nascitur et
alimosa/ que morsa diurnam famem prohibet/
Canes longos aut venatores gignit/ et lapidem
qui ydeus dactilus dicitur/ post predictas alias duas
sapientes insulas ysidorus ponit Abidos insula
in Europa prope elespontum posita est angusto et
periculoso mari separata/ Et abidos grece dicta/ quia
fit introitus elesponti maris in quo Perses pontem
ex navibus fecit/ et inde Greciam transiit/

Haec insula adiacet provincie Asie in qua
Ypocras medicus natus est/ que ut Varro testis
est arte lanificii prima in ornamentum feminarum claruit/

Ciclades insule antiquitus Grecie fuerunt
sic dicte/ quia licet spaciis longioribus a Delo
proiecte sint in orbem/ tamen circa Delum site

sunt Vlam orbem Ciclon Greci dicunt, quem dar
vco nos, quia in orbem dicestre, sed propter stagnalos q
in ea sunt, sen ita cas dicitur Ciclades vocitatur hec
in ellesponto inter Egeum, et Maleum mare consisten
te sunt, Circumdate etiam mirtio pallago ab oriente
finiuntur litoribus Asie ab oriente mari Icario, a sep
tentrione mari Egeo, a meridie mari carpathico,
Sunt autem numero omnes 53 tendentes a septentrione
in meridiem per milia 770 ab oriente in occasum
per milia 200. Harum metropolis est que ab ori
ente Rodus, a septentrione Tenedos, a meridie Car
pathos, a occasu Cithera, De hiis insulis sit
breviter que expedit orpus,

Sed ysidorus hic non de omnibus sed de aliquibus
separatim prosequitur,

Delos igitur insula in medio Cicladum sita est
et sic dicta fertur quia post diluvium quod Egigi tempo
ribus notum in orbem multis mensibus continuatis noctibus
obumbratis cum omnes hanc radiis solis illuminata
est, sortita quoque ex eo nomen quod prima visibus mani
festa est, et finisset, Nam delon greci manifestum di
cunt est et ortigia eo quod ibi primo vise sunt coturnices
aves quas Greci ortigiat vocant, In hac insula
Latona est enixa appollinem et Dianam, De
los enim et Civitas dicitur et insula,

Rhodus est Cicladum prima ab oriente in qua rep
ripitulum dicitur esse inventum, Cum ibi Civitas
conderetur, Ex quo et urbs et insula Rodus
est appellata In hac urbe Solis Collosus fuit
ereus septuaginta cubitorum in altitudine, fuere
runt et alii per centum, Inde nomine in eadem
insula Collosi inoriebatur, Refertur autem hanc insulam
a deo magno terre motu fuisse concussam, ut labenti
bus in illa inter ingentes quoque illos colossos ruerent

Tenedos Insula vna ex cicladibus ad septentrionem sita a quodam tene profugo Cicnone teste condita est a quo insula nominata est.

Carpatos vna est ex cicladibus a meridie posita contra Egiptum a qua carpatium mare appellatum est. Vocata per celeum fructuum malulatem. Est enim inter Egiptum et Rhodum. Ex hac igitur insula dicuntur Carpasie naues magne et spaciose.

Citherea apte ordine sita est. Que prius porphiris dicta nomine fuit. Sic autem vocata quod ibi venus sit orta ... mari nomen dedit. Hec inter Samum et Nitorum procurrentibus saxis inhospitalis est et nullis finibus portuosa. Vt autem Cretensem dicere ibi naufragium passe et inde impositum loci nomen.

Naxon insula adeo nuper dicta quasi dianaxon qua fertilitate vitium vincat ceteras. Est autem a delo 18000 passuum separata ex qua olim Iupiter fertur aduersus Titanas fuisse profectus.

Melos omnium cicladum rotundissima vnde et nuncupata est. Prius autem Ozonia deinde Paros dicta. Virgilius: niueamque Paron. Gignit enim marmor candidissimum quod parium vel parion dicitur. Mittit et Sardium lapidem marmoribus prestanciorem, sed inter gemmas vilissimum.

Chion insula sira lingwa appellatur eo quod ibi mastix gignitur. Siri enim masticem Chion vocant.

Samos insula in mari Egeo vbi nata est Iuno ex qua fuit Sibilla Samia et Pithagoras Samius ex quo philosophie nomen inventum est. In hac prius fictilia vasa repta dicuntur vnde et vasa Samia dicta sunt.

Sicilia a Sicano rege Sicania cognominata est. Deinde a Siculo Itali fratre Sicilia. Prius autem Trinacria dicta propter tria acra id est promuntoria Pelorum

pachinum et lilibeum/ primum aspicit ad aquilonem cui-
Messana Civitas proxima est/ secundum prospiciens Civitate
Siracusana respicit/ ad Euronothum/ tertium ubi libea
Civitas Sita est/ dirigitur in occasum/ hec ab ytalia
exiguo freto dissecta affricum mare prospectat/ terra sin-
giscia antro habundans cavernis ut et fistulis penetrabilis
ventisque et sulfure plena/ unde et ibi Ethne montis
extant incendia/ In cuius freto Scilla est et Caribdis
quibus navigia aut absorbentur aut colliduntur/ Hec fuit et
patria Ciclopum et postea nutrix tyrannorum/ frugum
fertilis et prima terre omnibus commissis seminibus aratro
proscissa/ principem urbium Siracusam habet et fon-
tem Arethusam et Alfeum fluvium magnorum equorum
eriorum/ In ipsa insula primo inventa est Comedia habet
lapidem ipse qui primo ex acharte flumine reperit/ et
mare eius Corallium gignit et sales Agrigentinos
in igne solubiles crepidantes in aquis/
Et secundum Orosium habet a peloro in pachinum milia
passuum 179/ a pachino in lilibeum 200/ Et
secundum ysidorum omnes ambitus eius est stadiorum
3000/ Salustius autem dicit ytalie coniunctam
fuisse Siciliam/ sed medium spacium impetu maris
divisum et per angustiam scissum/ Hec ab oriente
figitur Adriatico/ a meridie mari affrico/ quod est con-
tra subventanos et Sirtes minores ab occidente et septentrione
habet mare Tirenum ab orea usque ad subsolanum
fretum adriaticum/ quod dividit Tauromitanos
Sicilie ad brutios ytalie/

Trinachia autem prius est quod latine Triquadra di-
citur in tres quadras divisa/

Tapsos insula stadiis 10 a Sicilia remota iacet
et palmor/ unde et incompacta est/ unde vocaverunt Ta-
psum quasi iacentem/

Eolie insule Sicilie appellate ab Eolo quem poete
finxerunt Regem fore ventorum/ sed ut Varro

Refert Nector fuit istarum promuntarium seu insu-
larum, et quia circa nebulis et fumo futuros pre-
dicabat flatus ventorum ab imperitis visus est sua
ventos potestate retinere.
Eedem insule Vulcanie vocantur, quod ipso sicut Ethna
ardeant. Sunt autem cum [illegible] numero nova, quarum pri-
ma Lipparus quidam Lipparam quam cum ante Eolus tenuit.
Altera Therasia vocatur, quia sit [illegible] excellentissima.
[illegible] Strongile in qua Eolus regnasse fertur in
[illegible] vel i. Didime, Ericusa, Phenicusa,
[illegible] sonores, qui nocte ardent. Vulca-
nie Volcanie seu Volcanie dicuntur. Ex his quedam
ab initio non fuerunt, postea a mari edite usque adhuc
permanent.

Sardinia insula est quam Sardus ex Hercule
procreatus a Libia profectus occupavit
et ex suo vocabulo nomen dedit. Hec in Affrico
mari facie vestigii humani in orientem
quam in occidentem latior prominet, fere
paribus lateribus que in meridiem et septentrionem vergunt.
Inica neque serpens gignitur, neque lupus, sed solifu-
ga tantum animal exiguum, sed hominibus perniciosum. Venenum
quoque ibi non nascitur, nisi herba per scriptores et poetas
memorata, apiastro similis, que homines quasi ridentes
interimit. Fontes habet calidos infirmis medelam
prebentes, furibus cecitatem, si sacramento dato oculos
aquis tetigerint. Hec a meridie contra Numidiam
Caralitanos, contra Corsicam seu Corsicam insulam
habet. Est versus septentrionem Ulbienses, ab oriente Romam
et circum mare quod spectat ad partem urbis Rome,
ab occasu mare Sardinum, ab affrico insulas Ba-
leares longe positas, a meridie Numidicum sinum.
Longitudo insule in longo spacium tenet miliaria 180 secundum
[illegible], secundum nostrorum in longitudine miliaria 140,
in latitudine 40, et ubi [illegible] minores contingeret
[illegible], vel ex vero scriptorum, nisi quia est diversitas quanti-
tatis miliariorum.

Corsica insula tum quondam incole ligures dederunt ab eis vocata est nomine cuiusdam mulieris que Corsa dicta est. Nam cum thaurum ipsa que appellitota regebat transnatare solitum videret cupiens scire marginta thauri pabula, thaurum ad insulam navigio prosecuta est. Cuius regressu ligures insule fertilitatem cognoscentes ibi profecti sunt. Eamque ex nomine ducis in lucis appellaverunt. Hec autem grece dicitur Cirnea a Cirne herculis filio habita. De qua Virgilius Cirnea taxos. Est autem multis promontoriis angulosa, gignens letissima pabula, et lapidem quem Greci Catochiten vocant. Distat autem a Sardinia 20 milibus, fretu cincta ligustici equoris sinum ad prospectum ytalie. Unde habet ab oriente Tirrenum mare ad portum urbis, a meridie Sardiniam, ab occasu insulas baleares, a circio septentrione ligusticum sinum. Habet autem in longum milia passuum 160, et in latum milia 26 secundum Orosium.

Stoechades insule massiliensium 60 milium spacium a continenti terra parte sunt, in finibus Narbonensis provincie qua Rodanus flumine in mare exit. Dicte autem Greci Stoechades quod ipse in ordine constitute sunt.

Ebosus insula hyspanie sic dicta, quod a Dianio non procul sit quasi ezosus. Nam abea 70 stadiis distat. Cuius terram serpentes fugiunt. Contraria est colubra que referta est anguibus.

Baleares insule hyspanie due sunt Affrapodes et Gymnasiade, maior et minor. Unde et eas vulgus maioricam et minoricam nuncupat. Maior Terraconensis hyspanie civitatem, minor Barchinone civitatem versus septentrionem contra se habet. Maior subiacet insula Ebosus ne Ebosus. Deinde ad orientem Sardiniam, ab aquilone mare gallicum, a meridie et affrico mauritaniam, ab occasu ybericum pallagus spectant. In hiis insulis primo inventus est usus funde quibus lapides emittuntur.

Unde et bellear(e)s sunt dicte. Ballein enim grece
emittere dicitur latine, hinc bellista est missa et fundibulum
unde Virgilius Bellearis verbera funde.
Post maioricam a parte occidentali est insula Evixa et
alia parva apud eam desolata que dicitur Formentera. Per
quas per totam hyspaniam et Granatam usque ad insulas Gades
nulle alie insule dicuntur reperiri, Nec ultra Gades
per regna hyspanie Portugalie et Galicie inveniuntur
insule alicuius valoris. In aliis autem variis partibus maris
plures inveniuntur insule parve de quibus non est mentio fa
cienda seu habenda.

Et preter insulas memoratas famosiores que ab
antiquis auctoribus describuntur, sunt et alie modo
minus famose que a quibusdam note sunt.
Unde in occeano circa partes Anglie ybernie
et Scotie sunt alique insule circa partes etiam Dacie
et maxime in mari quod apud indigenas orientale
vocatur aliquae bone et bene habitate que regno Dacie
sunt subiecte et in partibus regnorum Svecie et Norwe
gie sunt etiam plures insule subiecte dictis regnis quas
nominare vel proprie [?] longum esset. In mari etiam medi
terraneo de veneciis in Romaniam euntibus a parte
aquilonari inveniuntur Ylirie que vulgari nomine nuncu
patur Sclavonia. In cuius ylirico inveniuntur parve
insule quamvis in numero et per mare cum insulis ad dista
tiam magnam extenditur, multique portus ibi sunt et victu
aliud copia reperiuntur, procedendo vero ulterius versus oriens
in achaya que est pars Romanie a parte occidentali
plures inveniuntur bone insule licet parve, a meri
dionali vero plaga achaye multe sunt etiam sed deserte.
Ex dicta autem plaga ab orientali parte procedendo inter
Cretensem insulam eundo versus Constantinopo
lim a parte aquilonari a dextris et a sinistris tam
versus occidens quam versus oriens crebres inveniantur
plures insule quas sunt circiter lx que continuerunt ha
bitari, de quibus tamen maiores sunt Peninnentie et
Dimitiarum, et id mare in aliquali sui parte vocatur

Maior Pelagos quod apud nos sonat scilicet Mare
In mari vero pontico quod est circa Constantinopolim
nulla insula reperitur sed parte meridionali Creti
insule antedicte sunt/ Due parve sunt insule, una tamen ma
ior/ altera que ligusti[?] nisi nomine appellatur/

In Egipto solum sunt due parve insule iuxta mare
prope Alexandriam ad 18 miliaria appellate liborcheri/
Superia aut est insula de Tortosa de minimis aut insul
sub est sermo/
In Affrica sunt alique parve insule scilicet par/ Item quam dr
de Columbis/ et de patarcha que non habitantur/ Sed
insula de lizerbi [illegible] similiter habita est/ que est
nimium fructuosa/
Inter Ciliciam et Affricam sunt due insule scilicet lamalta et
Gozo/ quarum prima maior est fructuum/ a latere vero versus
occidentem est insula lapantalaria/ alie etiam parve circa
Siciliam/ Insule sunt etiam [illegible] In princi
patu Capue prope Neopoli est insula [illegible] habet nau
ticos viros multos/ Sunt et alie due que vocantur Capne
et prochida/ Circa vero partes pisanas est insula elba
[illegible] multum ferri deportat/ Inter Sardiniam et Affricam
sunt insule parve ut Galatha sed habitatoribus deserte seu
destitute/ Post hanc partem occidentali sunt insule hyspanie de quibus
dictum est/ Et hec de insulis sufficiant/

Ostensum de Celo et de terra dictum est et eorum partibus
Etiam de Aqua dicere oportet primo de mari et eius
valle et stagnis et lacubus atque fluviis de
ventis. etiam quod etiam ex aquis gignuntur. Et in hijs
maxime sequar ysidorum libro 13o/ licet quinque ex aliis au
toribus non nulla utilia superaddam/

Primo igitur de occeano dicendum est quod Greci et lati
ni eum sic vocant/ quia in circuli modo ambiat orbem
sive a celeritate quia ocius currit/ Ipse est qui circu
lorum amplectitur/ alluit et confinibus accedit atque recedit/
Respirantibus vero in profundo ventis/ aut revolvit maria
aut absorbet hic a proximis regionibus [illegible] vocabula

irrupit Germanicus Drusus Caesar. Nam Ga-
ditanum fretum a Gadibus dictum ubi primo ab oceano
mare magnum id est mediterraneum limen capit. Unde
et Hercules cum Gadibus pervenisset columnas ibi posuit
perceptus ibi terrarum finem esse. Hec de oceano breviter
loquitur ysidorus. Sed de eius extensione super terram ambi-
gua disceptatio est. Nam secundum vulgarem opinionem fere
tres quartas terre cooperit. Sed est quorundam philosophorum opinio
quod quantitas terre habitabilis maior est et quod aqua cooperit
modicum. Sed esse sic superius tactum est. Nam versus polos
mundi oportet quod aqua habundet quia loca illa frigida sunt propter
elongationem a sole. Frigus autem multiplicat humores.
Et ideo a polo in polum decurrit aqua in corpus maris
et extenditur inter finem Hyspanie et principium Indie
possit esse ultra medietatem equinoctialis circuli secundum Aristotelem
accedens ultra ad finem Hyspanie. Et Aristoteles
et eius commentator libro Celi et mundi adhuc inducunt
rationem quia elephantes sunt tantum in illis duobus locis.
Nam circa montem Athlantem habundant elephantes ut
Plinius dicit. Et per Indiam etiam in Hyspania
ulteriori est frequentia elephantum. Sed Aristoteles dicit quod
in illis locis elephantes esse non possunt nisi esset
similis complexio. Et si esset multa distantia non
haberent complexionem similem. Ideo concluditur hec loca
esse propinqua et mare inter medium esse parvum.
Et sic mare non cooperit tres quartas terre propter hoc
quia principium orientis et occidentis sunt prope ita mare
parvum ea separat ex altera parte terre. Et nam propter medie-
tas equinoctialis circuli non est habitatio inter oriens et
occidens nisi medietas rotunditatis terre et plus quam
revolutio medietatis celi. Quantum autem sit non est
temporibus nostris mensuratum nec invenimus in libris anti-
quorum certificatum. Nec mirum quia plus medieta-
tis que in qua sumus est nobis ignota. Nec
sunt civitates a pluribus comprehense. Similiter si loquamur
de aliis duabus quartis et consequenter vias naturales
non erunt illis cooperte aquis ut vulgus mathe-
maticorum estimat. Et ad hoc inducunt aliqui

Rationes quas prosequi non est huius operis Ex
quibus patet ex quantitate occeani super terram et eius ha
bitudo super terram valde incerta est

Mare magnum est quod ab occasu ex occeano
fluit, et in meridiem vergit, deinde ad
septentrionem tendit, quod ideo magnum appellatur
quia preter occeanum cetera maria in comparatione
eius minora sunt, Ipsum etiam mediterraneum dicitur
quia per medium terre usque in orientem perfunditur
Europam et Affricam Indiamque disterminans
Cuius prime partes sinus qui in Hyspaniam perfunditur
Hybericus et Belearicus appellatur, Deinde Gal
licus qui Narbonensem provinciam alluit, Mox Ligu
sticus qui provinciam provinciarum seu Marcilien
per longum distinxit, Et qui iuxta Januam
urbem est proximus, Postea Tirrenus qui Ytaliam
attingit, quem Greci Jonium Ytali inferum vocant
Inde Siculicus quia Sicilia usque Cretam vadit
Deinde est Creticus qui in Pamphiliam et Egiptum pro
tenditur, Post ea est Elespontus qui in septentrionem retorquens
anfractibus magis iuxta Greciam et Illiricum in an
gustias 7 stadiorum stringitur, quo Xerxes ponte na
vibus facto in Greciam transmeavit, Ubi est Abidos
inde diffusus equora pateti Rursus stringitur et fa
cit Propontidem, qui mox in 700 passibus arctatur
Efficitque Bosforum et Tracium quo Darius copias
transportavit Inde Ponticus sinus amplissimus a tergo
Meotides paludis, quod mare ex multitudine fluminum
dulcius ceteris nebulosiusque et brevius, Et ideo preter
foras tymos atque Dalphinos beluas maiores
non patitur, In mari vero pontico quod est ultra
Constantinopolim nulla est insula, Sed istud mare Va
nam, quod vulgariter dicitur mare Sclavonia ac in latitudine
capit miliaria 700, Profundi vero eius altitudo

ipius usque ad 30 vel 37 pedes ascendit. Quod mare
quidam dicunt esse palludes meotides. Et quamquam adeo
fortiter congelatur, ut super ipsum currus homini ducatur
Meotis enim palus est ingenti fama et magni-
dine inexorabilis que ut quidam ferunt et apud
Scithas ambitus 300000 passuum, ita quam inco-
lunt meotici populi a quibus ipsa nomen sortita
est. Et athlanam transit abaydos venientes que inter
theodosiam urbem ponte cadit.
Sciendum tamen est quod sicut terra licet una sit pro diversis locis
variis appellationibus nuncupatur, ita et pro regionibus
hoc mare magnum nuncupatur varie. Nam hibericum
et apaticum a provinciis dicitur. Ab insulis Balne-
aricum Siciliensium Creticum Cyprium Egeum Carpa-
tium. Nam inter tenedum et chium, saxum est po-
situs in mari quasi insula, quod videntibus procul capre simile
creditur, quam greci Ega nuncupant, unde et Egeum mare
est dictum sicut et Carpatium mare inter Egiptum et
Rodum ab insula Carpato ibi posito. A gentibus autem dicitur
mare Gallicum Ausonium Dalmaticum. Ab oppidis Ar-
golicum Chorinticum, ut Corinthum Tiriis, Adriaticum
Nam Adria quedam civitas Illirico mari proxima
fuit que Adriatico mari nomen dedit. A posi-
tione celi etiam denominatur ut superum et inferum, quia
sicut oriens superior et occidens inferior. Et est
Tuscum et Adriaticum. A memoria vero Regum est et dicitur
mare Jonium Jo quippe Rex fuit Sicilie vel
Jones Athenienses. Hoc mare etiam Tirrenum dictum sic
quod Tusciam alluit, id est Tirreniam sive a tirrenis nautis
qui se in hoc mari precipitaverunt. Et sciendum est Jonium
sinum esse immensum scilicet ab ionia usque ad Siciliam et
huius partes esse Adriaticum, Achaicum, et Epiroticum
A moribus etiam accolarum Euxinus etiam dicitur axenus
antea appellatus. A casibus vero hominum qui decesse-
runt in mari denominatur Ellespontum Icarium Mirteum
Nam Mirteum mare dictum est a Mirtili lapsu quod

Illic precipitatus sit fluuius vero Tritonensis ut fabu
le finxit / altiora petens pennis solutis / calore solutis
mare in quod cecidit nomen imposuit yccarium Nixus quoque
in Elle. soror sua in spediat nouercas frixus ascendit
nauem signum arietis habentem quia liberi liberatus
esset aut soror eius oppressa naufragium accidit in
mare ellespontum nomen dedit / ab ordine vero fluendi
nominatur mare ponticus / quia ponto proueniret Item a ponto
qui ut augustie ratibus Bosforus sed Eyspon
aut pelagus apte datur Galliam Europe affricam
libie pelagus aut est latitudo maris sine litore et
portu /

Omnis dicitur maiores recessus maris ut in
mari mediterraneo Ionius Mortuario vero
Cassinus Indicus persicus arabicus Et hic
est mare rubrum quod occeano ascribitur Rubrum
autem mare vocatum est eo quod sit rubeis vndis infectum
non tamen est color aque sed terre / quia omnis terra que consistit
palagio rubea est / ideo quod minium acutissimum / inde
excerpitur quo pictura paratur / ob hoc etiam quia in
eius littoribus gemme rubre inueniuntur /

Hoc mare in duos sinus scinditur quorum unus et ille
qui ab oriente est persicus appellatur / quia terram illam perse
inhabitant / Et hic Indiam ab ethiopia dissegregat
Alter vero Arabicus dicitur quia terram arabiam secat Sci
endum tamen quod arabia large sumpta secundum omnes regiones
ab vtraque parte maris rubri secundum plinium et ar
fragium et philosophos antiquos / Spaliurus tamen
accipitur pro regione solum que est a lingwa maris rubri
vsque ad Eufratem et sinum persicum / versus orientem
et vsque palestinam et ydumeam versus septentrionem
ex vna parte cum alia parte septentrionalis et magis
orientalis extenditur ad nothum libani et comprehendit
totam terram Moab et terram filiorum Ammon et
regna Seon et Basan / et aliqua eis contigua

Et sic vti scriptura in ysaia vbi sub onere ara
bie comprehenditur Cedar / Sic eciam mons Synai est
in Arabia sicut dicit apostolus /
Sed adhuc magis secte eorum sunt ut excludantur Pha
ran et Cedar et Median et Epha et Sabba ac
Endemi Nam sic tempore Jeronimi et deinde accepta est
est Arabia quia ipse dicit libro locorum Pharan in trans
arabie esse et propter ysmaelem dicit Median et Epha
Cedar et Nabathean Regiones esse terras Arabiam
Dicit etiam Sabba terrea et Endemo / et tunc regio
Sabba sic distincta / Sicut totum Arabiam hec modo dicit
patet per eundem in Ebreis questionibus / Et ut ibi dicit
de illa Sabba terrea intelligit virgilius dolis est aur
rea virga Sabbeis vnde eciam de hac venerunt reges
de oriente secundum Crisostomum / non de Sabba que est in Ethi
opia / Nam illa est in meridie /
Item advertere quod illud quod est a paradyso vsque huc dicit pau
lus in tractatu Dadoctuno / sed sic in originali quod illic
locus de Arabia Sancti thronum quod hic mare rubrum
est vltra magnum secundum Johannem in Epistola ad Rusti
cum monachum / Navigantes mare rubrum multis difficul
tatibus et periculis ad vrbem maximam perveniat / Si fe
lix cursus sit post menses propter dictae vrbis exortum
teneat aquis quo incipit aspicere occeanum per quem vix
anno spectata ad Indiam peruenitur Ergo a portu
maris rubri qui est versus nos / perveniunt navigantes vsque ad
Indiam per annum et dimidium / Et Jeronimus dicit in eo
dem locorum quod classis Salomonis per tercium ad Indiam
deportat comercia ut anno et dimidio naviga
ret vsque ibi et tanto tempore rediret Sed inmensa
est distancia rubri maris vsque ad finem Indie
Superiorem terram est longe plus quam medietas terre
ut necessario oporteat venire ad opinionem Esdre
et aliorum ac suum Commentatoris Averroys quod non
sumus tanta est de habitacione terre habitabilis sed
de magnitudine ipsius sed ista solum huc recitanda ut

de maris rubri magnitudine aliud dicendum. Unde constat secundum Plinium et Isidorum et alfraganum quod etiam brachium maris magis tangit meridianum Indie et desinit per regiones eius meridianas et deserta. ...
...

[illegible]

Caninis quia collisi ibi fluctus latratus videntur
exprimere. Caripdis autem dicta est quod gurgitibus
occultis ibi naves absorbeat. Est enim mare vertiosum
et ter in die erigit fluctus et erigit, et ter absorbet.
Nam accipit aquas ut vomat, vomit ut rursus
accipiat.
Sirtes vero sunt arenosa in mari loca quae Salustius
attractu vocari dicit, quod omnia ad se attrahant et
appropinquanti vadoso mari horreant. Hee autem ad mare
Egyptum proxime sunt et pariter ad incidentes. Vada
autem sunt loca quae in mari vel in fluminibus aliquam
pedibus vadunt quae Virgilius brevia appellat. Greci
brathea. Cetera vero hic de freto gaditano tactum
est et supra in descriptione terre et maris et insularum
eius gades commemoravimus. Sciendum est quod in fine
terre habitabilis versus occidens ubi est occeanus
erant sicut dicit Haly quedam ymagines seu ydo-
la in quibusdam insulis posite ibi in signum
quod ultra non erat habitatio, et erant ipse passagium
herculis quas fecisse ferunt. Unde et Gades seu
columpne herculis nuncupantur. Et dicunt quidam
sicut Vincentius in libro de celo et mundo in fine libri ibi
quod hee ymagines erant ipse hyspanie, et quod cum urbes
civitates secundum predicta destructe sunt per barbaros qui
insulas illas invaserunt anno a predicatione machometi
431 quod fuit circa annum ab incarnatione 1071.
De columpnis autem herculis alibi sic invenio scriptum Abi-
la mons est in Mauritania multum altus oppositus
Calpe monti qui in hyspania est, quos ambos herculis
esse columpnas quidam dicunt. Ceteros unum et idem
colle continuatum olim fuisse monte, sed ab herculis
divisum et ab occeano mare intromissum, inter
mare quod predicta mediterraneum est dictum. Sed huic
narrationi fidem magis adhibeo. Et hec de
mari dicta sunt.

Sunt quedam vocata maria propter sui magnitudinem
et tamen non sunt quia non miscentur occeani flucti
bus vel mari magno sed magis dicuntur lacus
et stagna. lacus autem idem est et stagnum eo
quod ibi stat nec decurrat. Et lacus dicitur quasi aque locus quia
ibi aqua continetur nec agitetur fluctibus nam fontes flu
unt in fluuiis. flumina in freta discurrunt. lacus autem
stat in loco nec fluit. ut lacus asfalti, Genesareth et
Mareus et quidam alii. Igitur lacus asfalti ipse est
mare mortuum sic vocatum, quia nil gignit viuum nec
pisces recipit nec aues. et si quem viuencia immerguntur
statim resiliunt. sed nec ventus mouetur resistente turbinibus
bituminis quo aqua omnis stagnatur. neque nauigacionis
patiens est quia omnia vita carencia in profundum merguntur
nec materiam ullam sustinet nisi que bitumine illustratur
lucernam accensam ferunt supernatare extinctam vero demergi
Hoc mare salinarum dicitur propter lacus asfalti id est bituminis
et est in Iudea inter Iericho et Zoarum que est Se
gor. longitudo eius usque ad Zoaram Arabie dicitur sta
dia 18. latitudo vero stadiis 150 usque ad vicina Sodomorum
Secundum autem Iozephum habet 786 stadia id est 13 mili
aria, et stadia quinque in latitudine. Et sunt secundum Sarra
cenos diete quinque quinque usque ad mare rubrum, 7o
diete tamen quo protenditur continuacio maris mortui per pa
ludes maritimas de quibus in Exodo legitur. Confinis autem
apparens est usque in deserto Pharan, Amon vero contenditur
prope mare mortuum ad breve dictans in confinio. ubi
habitauit Ysmahel, et contingit deserto Pharan. Inter
alterum desertum Synay et mare rubrum, et iuxta Ca
des Barne est.
Sciendum tamen est quod ab ortu Iordanis sub Libano usque ad desertum
Pharan utraque parte fluuiis sunt campi lati et amenis sed circum
dati altissimis montibus. Confluit autem Iordanis usque ad mare
et dicunt quidam aquas Iordanis cuiusque longius maris no-

Immisci/ s3 potius alta absorberi Sarraceni dicunt q
re et ingreditur et exit/ et mare ipm crescit et decre
scunt scdm habundanciam resolucois niuium et pluuiar
et puitatis. Dr aut mad et de 9dicionibz locorz ibi
pibuscorum multi multa scribunt/ sc plinius Solinus Jeronimus
sup ~~Jheronimum~~ Jeremiam et ysidorum/ Tamen Egesippus
lio 4o hystorie pentapolis gentem plura scribit
et multi acceperunt ab eo que recitat et quam alii
apprehendunt Et inter alia de 1a parte seu regione Sodo
morum quam aliquam partem vicinam inhabitat lx perlige
mites vitemq ea que ipse de pibusdam ciuitatibus
narrat Quatuor vrbes mucte sunt quarum vmbra quedam
et species in fauilla videtur arderi/ terre ardent et aque
in quibus celestis ignis reliquie adhuc manent/ appa
rent ibi ad speciem poma virencia formatos racemos
ut edenti gignant spectantibus cupiditatem Si carpas
fatiscunt et resoluuntur ad in cineres fumum quasi adhuc ardeat

* Et Tyberiadis lacus ab oppido Tyberiade
vocatus/ quod est herodes in honore Tiberii
Cezaris condidit/ est aut in Judea vitis
lacubus salubrior et ad sanitatem corporis
caris efficacior Circuit aut stadia xv hunc ytinerar
lacus Genezar amplissimus in longitudine 120 ex
tenditur stadiis/ In latitudine 40 diffunditur crispantibus
aquis aura non aquis ventis s3 de seipso auram sibi
creans vn Genezar greco vocabulo dr .q. generans
sibi auram/ Denique per diffusiora spacia lacus frequenti
bus agitatur auris spirantibus/ vn et purior eius
aqua et ad potandum dulcis et abilis Ex hoc patz
qr hos lacus distinguit ysidorus/ et quantitate et quali
tate/ Quamuis quedam glosa super matheum dicat idem esse
stagnum Genezar et mare Tyberiadis s3 lacus non est
simul s3 vulgari nomine dicitur esse vnum et idem propter

Vicinitate eorum quina contagia sint / cuius tamen exemplum Ethiopum
nostris ostendit /
Venacius lacus ytalie ex venacia dicto fluvio
nascitur Minerus qui lacus pro magnitudine tempesta
tes imitatur marinas /
Lucrinus et Avernus lacus Campanie sunt / Lucrinus autem
dicitur quia olim propter copiam piscium lucra magna prestabat
Avernus autem lacus dicitur / quia ibi aves pervolare non
possunt / nam antea plenarum densitate silvarum ambiebatur ut
exhalantes inde aquis sulphureis odor gravissimus pervo
lantes aves alitum pro necaret / Octavianus autem augu
stus Cezar intelligens decisis silvis ex pestilentibus
amena reddidit loca /
Omnium lacuum et stagnorum describit ysidorus villaz fat demum
Caspio meminit / licet tamen a quibusdam asseratur esse lacus atque
ductus totius orbis maximus Caspium autem dicimus mare
legimus unum in meditullineis nulli communicans mari
aliud vero ab occeano procedens situ et instituto hir
canasque discindens / et licet ut quidam arbitrantur negli
gentia ex uno duo facta sunt / nam moderni qui scita
perscrutati sunt Regna dicunt Caspium mare inter hirca
nos Caspios quoque motus immensum occupare spacium
nec illud habere exitum vel introitum / sed estimavit quod in
eum confluunt fluminibus suis et in modum lacus reducuntur
in litora caspii incolunt et hircani / a quibus variis
in locis nomen sortitur dicimusque ut in uno loco Caspium
in alio vero loco hircanium denominatur / veteres autem di
cunt licet mare Caspium ex occeano magno fluido angu
sto ore trans intrare et ubi longo fretu dum per
tulit amplissimum occupat locum effunde inde in
pyramidis formam diffundens / cuius unus quidem introitum
oppositus est / hircanum mare vocatum dicitur / qui autem ad
dextrum Scithicum / qui vero ad sinistrum Caspium
ipsum autem ferum asserunt et importunum mare et
undique turbinibus et procellis expositum ductus ipsum
multos et pergrandes animales in prefatus pungens effundit
Et utrumque namque eius gentes varias habitant / que
autem istarum opinionum vera sit non est meum diffinire

Circum ab antiquis fidem amovere non audeam, et modernis de visu testantibus negare non possimus/ Circa vero hoc mare sunt montes Caspios ubi certe Gog et Magog inclusi sunt/ Hoc vero lacus maximus est habens incertum portus et littora et navigia vehit ingentia patiens semper tempestates et maris accidentia reliqua/ propter quod et ob eius magnitudinem mare dicitur. Arethusa in Armenie maioris lacus est relatu dignus de quo hic nihil loquitur ysidorus/ Per eum autem impetuoso impetu Tygris fluminis intrans non aliter quam si contineatur a ripis ulla in parte miscetur lacui/ sed servato a latere in partem oppositam semper cursus impetu egreditur secum trahens. Et ut aquarum testatur diversitas/ Etiam lacus ipsa vice versa flumini adeo libere iter permittit, ut nil ei de proprio misceatur quod quidem patet in piscibus/ quod unum hic genus lacus alit in flumina Tygris/ Ex quibus subsistentibus fluminis receptus est ut dictum/ secundum ea que de aliis locis dicit ysidorus. unum per certum et vere probare non est etc.

4 Quidam fluminum propriis ex causis specialia nomina acceperunt/ ex quibus nonnulli notandi sunt in hystoriis celebres nominantur/ Et de eis prius in descriptione terrarum mentio super habita est. Gyon est autem/ ut patet ex libro Genesis hic fons est in paradiso ortus deliciarum irrigans et in quatuor flumina dividitur/

Est autem PARADISUS secundum ysidorum Iohannem Damascenum Bedam Strabum et magistrum hystoriarum locus amenissimus in partibus orientis longo terre et maris tractu a nostro habitabili segregatus adeo altus ut usque ad lunarem globum attingit/ ubi aque diluvii non pervenerunt/ Non tamen est intelligendum quod secundum veritatem attingat circulum lune sed loquendo yperbolice/. Est altitudo respectu terre inferioris incomparabilis est immaginatione quod attingit ad aerem turbulentum/ ubi finis et terminus est exalacionum

evaporum humidorum, quorum fluxus et progressus lunari
cursui appareat sicut exponit Alexander. Ab illo itaque monte
altissimo cadentes aque maximum faciunt lacum, et in suo casu
tantum faciunt strepitum quod omnes ibi incole nascuntur surdi
quia ex immoderato fragore auditus in parvulis corrumpitur
sicut Basilius testatur. Ex illo autem lacu quasi ex uno fonte
quatuor illa flumina paradisi Phison qui et Ganges, Gyon
qui et Nilus, Tigris quoque et Eufrates procedere creduntur
licet eorum ortus variis in locis manifestius appareat.

Gyon vero fluvius de paradiso exiens atque universam Ethio-
piam cingens vocatus est hoc nomine, quia incremento sue exunda-
tionis terram Egipti irrigat. Ge enim grece terram latine sonat.
Hic apud Egiptios Nilus vocatur propter nilud alias limum
quem trahit qui efficit fecunditatem. Nam circa meloe dicitur
apparet autem in eo latus de quo in meridie versus attingit
Egipto, ubi aquilonis flatibus repercussus aquis retro fluctu-
antibus intumescit, et inundationem Egipti facit. De ortu vero
huius fluvius de paradiso scriptura testis est, quia enim inter
paradisi flumina connumeratur. Sed ubi in nostram habitationem
erumpat a diversis diverse estimatur. Plinius enim dicit Nilum
oriri in parte occidentis iuxta montem Athlantem non procul
a mari. Sed verisimilis est sententia quod in littore incipi-
entis Rubri in Ethiopia oritur sicut affirmat Orosius
libro de ormesta mundi ad Augustinum. Cui Seneca in
libro naturalium similiter concordat. Et ad hoc facit quod paradisus
est in oriente quod verisimile et verisimilius est quod Nilus erum-
pat in oriente melius quam in occidente. Est autem fluvius
Affricanus qui Libiam Egyptio dividit ad immensum lacum
quo finitur sicut dicit Orosius. Nec est unus et idem fluvius
Affrice Nilus, licet complexionis similes et monstra conformia
ut cocodrillos emittat. Dicitur autem lacus affricanus quo
absorbetur iste fluvius Affrice parum distat a Nilo secundum Oro-
sium, et occulto meatu in alveum Nili potest transfundi sicut
alibi plenius videbitur. Decursus vero Nili a prima origine per
Ethiopiam et Egiptum traditur a Plinio et aliis, licet
multum discordat, sed tamen secundum autem Orosium fluit ab Affrice
prima parte ad occasum pluribus, et transit medium Ethiopie.

spargens multas insulas, quarum precipua et nobilissima
dicitur Meroe, que et Sabba dicitur. Deinde flexus ad sep-
tentrionem inter Meroen et Sienem et opprimit plurimis
montibus inclusus inter occursantes scopulos catharac-
tas apparet aperit, ut non plus videatur, sed ruere ubi
nimis fragore auditur, quem [illegible] tollit propter quod ad
loca quietiora se transtulerint ut dicit Seneca libro
de naturalibus. Et hic locus est supra Sienem secundum quosdam
prope Hercheleem. Postea vero Egiptum transvehitur et
in plura ostia divisus, de quibus supra dictum est, tandem
mare subintrat. Nili vero proprietas est secundum Plinium
et ceteros, quod in [illegible] temporibus et plana Egipti
irrigat, et secundum eius aggressiones in altitudine
Egiptiaca fertilitas vel negatur. Nam si fines eius
excedat naturales [illegible] solum propter [illegible] tunc
Egiptus famam sentit, in hoc vero exierit in hoc dubi-
[illegible] asserunt [illegible] sed delicias dubi-
tum tempestate effluat et abusivum delicias [illegible]
indigenis, sed si venerit propter debitum [illegible] ut dicit
Seneca.
Incipit autem crescere ut dicit [illegible] estate nona
post solsticium. Paulatim tunc et modice sole cancrum
transeunte, habundantissime vero in leone et residet
in virgine et [illegible] quibus crevit modis renovatur
inter ripas dum sol est in libra apertio fluvius.
Casus vero huius inundacionis et maxime [illegible] est
est difficilis. Indubitatum est eo quod sit inferiore estatis
tempore aque plus assumitur quam aliis temporibus [illegible]
qua illius fluvius sic inundat secundum [illegible]
in [illegible] de Nilo sed secundum a parte [illegible] est
quod Eufrates secundum Plinium et secundum alios possumus
[illegible] Tigrim quam maior est Eufrate
fama mare Caspium sic testantur qui apud Thar-
taros fuerunt. Asseruerunt tamen circa causas huius inunda-
tionis varie opiniones sicut Thaletis qui fuit unus
de septem sapientibus famosis. Anaxagoras vero et [illegible]

De genere pluviumque piscium quas et corporum voces
plene distincte non est presentis speculationis.

Terra teste scriptura quatuor prodeunt flumina pa
radisi, de quorum quolibet iam dicemus.
Ganges vero est secundus quem Physon scrip
tura nominat. Dictus autem Physon id est caterva
quia multis magnis fluminibus sibi admixtis impletur
et efficitur unum, et vero pluribus ostiis oceanum
ingreditur. Ganges autem vocatur a rege Gangaro Indie
unde exitus de paradiso pergit ad Indie regiones.
Refert autem Nili in modum exaltari et propter tinus erumpere
terram secundum Solinum quidam ex fontibus incertis contendunt
alii nolunt astitiaco motibus exoriri. Cuius minima
latitudo per 8000 passuum, maxima per 2000 patet.
Altitudo vero ubi est vadosissimus mensuram 100 pedum excedat.
Gangaridae autem ibi sunt Indie populus quorum rex
elephantum multorum equitumque ac peditum multa milia
in apparatu belli, sed non sine magno elephantum numero
ut Solinus narrat.
Tigris fluvius Mesopotamie de paradiso exiens et currens
contra orientem Assirios, et post multos circuitus
in mare rubrum influens vocatur autem hoc nomine quia
instar bestie tigridis nimia velocitate percurrit.
Eufrates etiam fluvius est Mesopotamie de paradiso
exoriens copiosissimus gemmis qui per mediam Babiloniam
influit. Dictus autem frugibus vel ubertate nomen accepit.
Nam hebraice Eufrate fertilitas interpretatur, qui per medium
Mesopotamiam in quibusdam locis ita irrigat sicut Nilus
Alexandriam. Salustius autem auctor certissimus asserit Tigrim
et Eufraten uno fonte emanare in Armenia
qui per diversa euntes longius dividuntur spatio
medio relicto multorum milium. Terra vero quae ab
ipsis ambitur Mesopotamia dicitur. Exigno [illegible]

animadv̄tit / aliud de paradisi fluuiis intelligendum Credendum
enim est eos esse a paradiso exortos ut intelligatur
eos inde alia absorpta per ea varijs in locis esse
exortos / Est autem terra que habet duobus fluminibus ambituum
Mesopotamia dicitur / a meson quod est medium et potamos
fluuius quasi inter duos fluuios constituta / Et est prima
et principalis Regio Syrie Et secundum plinium et secundum
eandem Regio sunt mesopotamia et Syria vel assyria
Cuius longitudo est circiter 800 miliaria latitudo vero
300 secundum plinium / In hac autem sunt Niniue et
Babilon / et tota terra Caldeorum / et Babel turris et
Seleucia / et Ktesiphon Ciuitates que distat per duas
dietas ab Eufrate / aqua usque Baldac vsque modo
dicitur sunt circiter 26 diete / que est Ciuitas Regia
in qua Calipha dominus Saracenorum suam sedem pro di
gnitatis constituit /

Indus fluuius est Indie qui rubro mari
accipitur / Hic pluuiis et maximis fluuiis susceptis
quinquaginta facit insulas / Demum in duobus di
uisus alueis inter se longe distantibus aboccano
accipitur qui Indicus est et prouincia India a
fluuio nuncupatur /
Daspis fluuius orientis est cui Daspis Rex Medorum
antiquissimus nomen dedit / de quo bibunt Persis
In Daspis aquis mixtum non sentit ideo sperni / hoc
tunc per fluuius Persarum / Sed cum oriente delatus
habet arenas aureas / et gemmas habet et celebras
facit insulas / Postea quatuor susceptis fluuiis mi
scetur Indo /
Araxis fluuius orientis currens per persiam et assiriam
de quo Dolphius aut Araxim pontem bibet
Bactrus orientis fluuius a Rege Bactro boti fluuiu /
a quo et Bactriam et urbes dedit
Choaspes Persarum fluuius cuius longima sunt dotis copia

nitidam atque dulcedinis est adeo ut Persici reges
quamdiu intra ripas sunt Persidis sibi certa pocula
vendicant / hic ex Media in Tygrim defertur apud
Parthos defertur / de hoc amne quidam Tigrim Sicilie
fluvium derivari existimant /
Araxis amnis Armenie qui ab uno monte cum Eu-
frate diversa parte oritur dictus quod rapacitate cum ita
provenit / nam cum Xerxes eum transgredi voluisset ponte(m)
febricitato tanta vi inundarunt ut pontem diruerent / hic mondauit
intervallis ab Eufratis ortu caput tollit / at demum
Caspium fertur in mare /
Orontes fluvius Sirie iuxta Anthiochie menia decurrit
qui a solis ortu oriens non longe ab urbe ma-
tudit / quem de originis sue loco oriente veteres
lati appellarunt / Cuius fluctus corpore impetum sui
syderibus et zephiris apponere ubi spirantibus Syrus
ipse omnibus momentis refrigerat / porro Iordanis et
Pharphar dicatur /
Hipanis Caucasis montibus fusus in pluribus alveis in
Euxinum se precipitat mare / unum et nuncupatur
Cignus amnis Sicilie / ex tanto monte progrediens
miram aquarum habet suavitatem et quod quantitas tradita
est tegum civi vivit unde hinc fluvio datum est
nomen quod autumpno et estate quo venti solvuntur
tumescit / reliquis autem temporibus tenuis est et quietus
Hilas fluvius est Asie / Pactolus vero fluvius est Lidie qui
aureas arenas trahit / de quo Virgilius Pactolusque
irrigat auro idemque alii Chrysorroan vocant
Hermus fluvius Asie vel secundum quosdam Lidie / alii dicunt Frigia
natum qui Smirneos secat campos / et aureis
arenis plenus / a quo Smirnenca nota est /
Meander amnis flexuosus qui retractibus suis inter
Asiam et Ioniam precipitatur in sinum qui Miletum
dividit et Prienam sic dictus quod nunquam tendat recta unde
divisus / Lyrius ludit meander in undis
Est autem quidam famosus fluvius a quo secundum clima Diabuistenos

municipatum arbitror. De quo tamen ab ysydoro nichil scriptum
sit. alibi tamen ita legimus. Boristenes fluuius est Scitha
zit nomine mouit sibi adiacentibus atque lacui Ebn-
enti. et tamen ceteris Scithiarum fluuijs lucidior fluat. Siluas
habet claram atque potabile labitur pascua leta habet
pisces optimi saporis quibus nulla sunt ossa ex longinquo
plurimum effluit ex incognito fonte per spacium itineris
40 dierum surgitur alueo et tanto est nauigabilis aptus
spacio. et iuxta Boristendam ycirca opidi [illegible] est

Ypanus Cithie fluuius est ex grandi palude procedens
quam incole matrem suorum fluminum vocant. qui
dum equalis nascitur effluit tandem illi miscetur nomine
Exampeus qui eum adeo reddit amarum ut inbibilis videatur.
hic ab Allexandro inpugnatus est. a quo in eius ripis
are posite testantur. ibi animalia quedam paruissima
sunt maiora quam pedes et alas habentia quorum vita
una tantum die terminatur.

Iordanis Iudee fluuius a duobus fontibus nominatur
quorum vnus vocatur Ior alter Dan. hiis ergo a
se paruis distantibus in vnum alueum federatis
Iordanis deinceps appellatur. Nascitur autem
sub Libano monte et diuidit Iudeam et Arabiam
qui per multos circuitus iuxta Ihericho in mare mortuum
influit sicut supra tactum est. De eius autem ortu et
nomine certi manifestato declarat liquido Egesippus in libro
iiij° per experienciam procedens probat quod ibi non sit eius
primus ortus immo a Phiala fonte qui est ex alia parte
Iordanis in Traconitide regione distans ab urbe
Cesarea 120 miliaribus stadijs a quo fonte labitur
aqua subterraneis meatibus et vi cesarea non latet
per terre meatum sed visibiliter aperte primum per terras se per-
fundens incipit Semotoniti lacum paludesque eius
intersecat Inde quod circuitus prior diriget 127 sta-
dijs progreditur usque ad urbem cui Iuliadis nomen est

supra lacum qui Genezar dicitur in medio rumpit fluenta
Cumbus ex locis pluvina evagatus deserta alfacio
suscipitur lacu in mari mortuo atque ibi consumitur. Itaque
duos latus videtur ingressus zo habet. Circa vero
hunc fluminis multe sunt civitates oppida et loca no
tanda. Ibi Jericho ubi civitas sacerdotalis in regionis
orientis Jerusalem prophete que vocatur Anathotus tribus milia
ribus a Jerosolimis. Ibi Samaria civitas metropolis
famosa in terram que nunc Sabaste dicitur. Ibi quoque mons
Carmelus oleis optimus et arbustis ac vinis/

Post hec campus magnus Esdrelon et campus
Mageddo. Deinde ad septentrionem versus Capi a quo super
oriente ab ea septem leucis distans est Nazareth. Deinde
ultimus per duas leucas ad orientem est mons Thabor
supra ad orientem Tiberias civitas iuxta mare Ty
beriadis qui lacus dicitur Cenereth quod antiquitus erat nomen
dicte civitatis. Deinde versus septentrionem desertum inita
ente ubi xpc ex modicis panibus et piscibus multos
pavit. Bethsaida civitas principis apostolorum. Deinde
Capharnaum. Et post Julias oppidum. Deinde Ce
sarea Philippi ad radices montis Libani. Amplius
ab Acon in oriente versus septentrionem magis quam Naza
reth est Chana Galilee distans ab Acon per quinque
leucas. Et inter Chana et Nazareth sunt due leuce

Deinde ab Acon in oriente septentrionali per 9 leucas
est Zapheth civitas Thobie ultra Chana per
quinque leucas per 9 leucam in Dimidia civitas Coroza
thim inter quam et Tyberiadem sunt leuce circiter due
Et in hijs locis Christus multum conversatus est/

Mons vero Libani extenditur a Cesarea ex regione terre
et Sidonis et Baruth et Tripolis per 1010 stadia
sunt et plus et iuxta Tyrum descendit aqua de Libano
publica et currit prope Tyrum ad unam leucam et ibi
erumpit puteum altissimum qui in Canticis dicitur puteus
aquarum viventium / Est iuxta Tripolim fons ortorum
iuxta colles Libani distans a Tripoli per tres leucas

ydon aut distat a collibus Libano p(er) 3 et a monte magno p(er) 7 leucas/

Et hucusque de fluuiis Asie, iam de aliis prosequamur. Thanaitis fluuius est quem Thanaus rex Scitarum primus nomen dedit qui ex Ripheis montibus veniens diuidit Europam ab Asia inter medias duas partes mundi currens atque in Pontum fluens. Hic Meotides paludes tupees adeo ampliat ut quasi mare putetur.

Inachus Achaie amnis agricolas irrigans campos, quem rex Inachus a se nominat qui ex ordine argiue genti dedit po(pulum). Ibi etiam Erimantus fluuius ab Erimanto monte dimissus/

Padus Ytalie fluuius Angle Alpium sinue ex tribus fontibus oritur, ex quibus vni nomen est Padus qui diffusus in modum stagni amne in pergum dirigit a quo et Padus nuncupatur. Hic a Grecis Eridanus dictus est ab Eridano solis filio quem Fetonte dicunt qui fulminis ictu percussus in eo flumine ... extinctus. Augetur autem exortu canis liquefactis niuibus et et cum accepcione 30 fluminum ... in Adriaticum mare defertur.

Tyberis Italie fluuius a Tyberio rege Albanorum appellatus qui in hoc flumine cecidit et de eius nomine dedit. Nam antea Albula antiquum nomen pro crebris niuibus albus fuit. Ipse autem est Tybris qui et Tyberis dicitur in cotidiano sermone.

Tybris in vsu nascitur ex Tuscie Appenino cadit in Tyrrenum mare iuxta mare/

Danubius Germanie fluuius vocari fertur a niuium copia quibus augetur magis. Iste est qui in Europa pre pluribus omnibus habet famam. Idem et Yster qui dum per innumeras vadit gentes mutat et nomen et maiores sibi amnes confluendo colligit vires. Oritur

a Germanie et occidentalibus partibus barbarorum
pergens tamen orientem 60 fluvios in se recipit septem
ostijs in pontum fluit/
Rodanus Gallie ab oppido Rodo cognominatus est quod coloni
Rodiorum condiderunt/ qui Rabido cursu currens Tirrenum in
Egreditur faciens sinum Gallicum non modicum navigantibus
facit periculum dum inter maris fluctus et amnis
fluctus decertat/ Est in alpibus non longe a fontibus
Danubij atque Reni et rapiditate cursu descendens per
Lozane lacum affertur et quibusdam volubilibus fluctibus suis
receptis interim mare impetuosissime diffunditur/
Renus a Rodani vicinitate fertur esse vocatus quod in
una ex una provincia oriuntur. Est autem Germanie fluvius
inter tres Europe maximos fluvios computatus qui
a iugo alpium usque in occeani profunda cursus suos
dirigit/ Romani imperij adversus gentes Germanie termini
imperij/
Hiberus amnis est qui quondam toti Hyspanie
nomen dedit nam Hyberia vocata est/
Minius fluvius Gallecie nomen a colore pigmenti
suscepit quod in eo plurimum invenitur/
Durius fluvius Hyspanie ultimus a duritie sic dictus
est nominatus/
Thagus fluvium Cartago Hyspanie nuncupat ex qua
ortus procedit fluvius aurifere arenis copiosus
et ob hoc ceteris fluvijs Hyspanie prelatus/ Hic autem
ut dicit Ysidorus non de illa que nunc dicitur Hyspania
sed de illa olim sic vocata que nunc vocatur Affrica/
Betis fluvius est qui Betice provincie nomen dedit
de quo Marcialis Betis olifera crinem redimita
corona/
Aurea qui nitidis vellera tingit aquis/ quo et
ibi lane pulcro colore tinguntur/ Betis autem dictus
eo quod humili fundo decurrat/ Beten enim Greci humile
vel imum vocant/ Hic per mediam Hyspaniam decurrit
prope mari proximus ingentem lacum facit/

Sunt autem plura alia nobilia flumina de quorum aliquibus supra memini, sed de hiis que ysidorus scribit ipsa sufficiat.

Postquam de aquis dictum est nunc de ventis qui ex aquis gignuntur dicendum est. Et ideo maxime hiis qui in aquis et precipue in mari degunt ventorum cognicio utilis est. Nam item Vegecius libro 4o de re militari difficile non fugiunt qui ventorum racionem diligenter inspexerint. Ventus autem est aer commotus et exagitatus, vel proprie loquendo est exalacio aerem movens et pro diversis partibus celi nomina diversa sortitur. Dictus autem ventus quia sit valde vehemens et violentus.

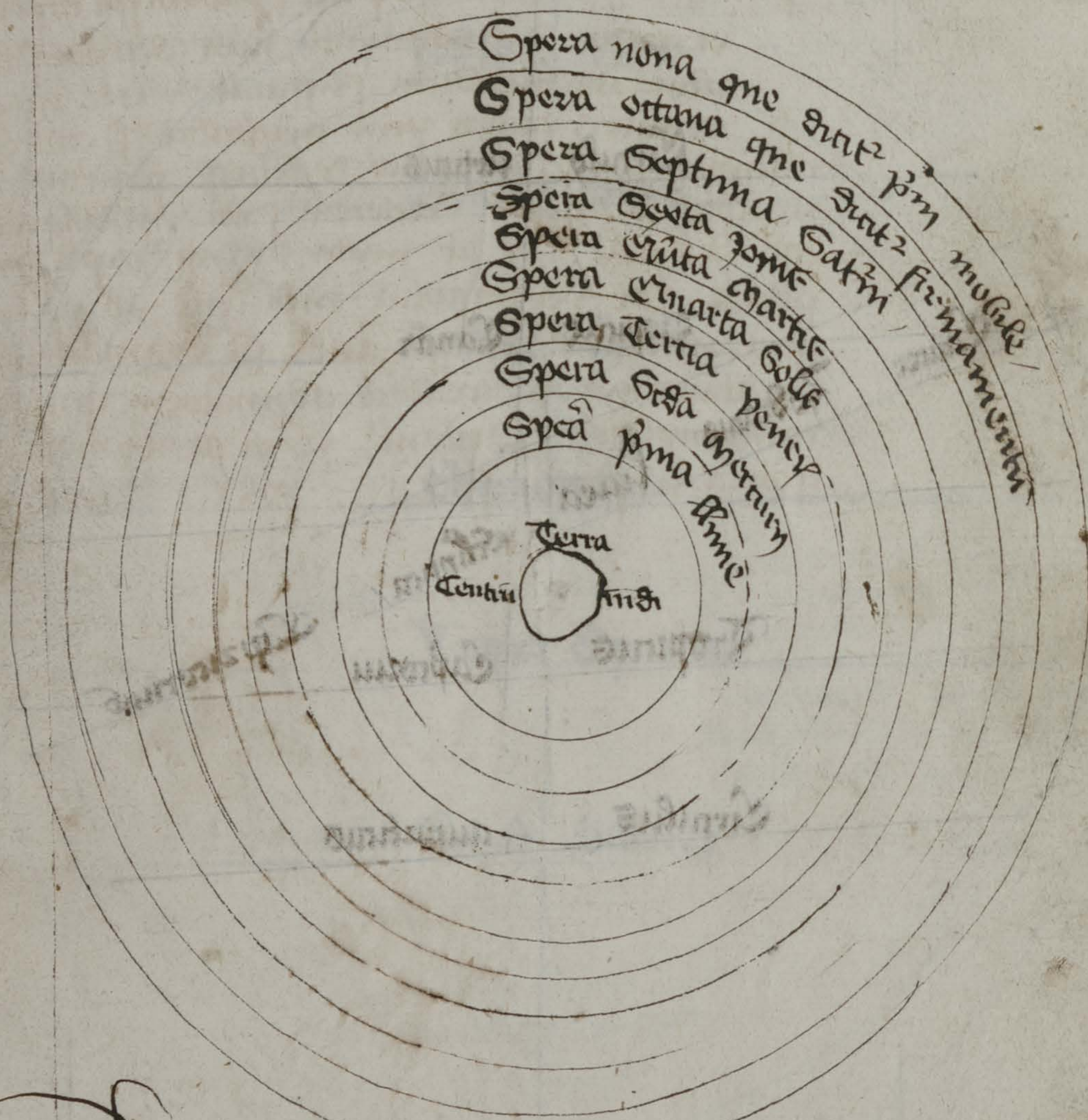
Sunt autem quatuor venti principales. Quorum primus ab oriente Subsolanus, a meridie Auster, ab occidente Favonius, a septentrione eiusdem nominis ventus aspirat. Hii autem geminos habent collaterales ventos. Subsolanus a latere dextro Vulturnum habet, a sinistro Eurum. Auster vero a dextris Euroaustrum, a sinistris Austroafricum. Favonius a parte dextra Africum, a leva Corum. Septentrio a dextris Circium, a sinistris habet Aquilonem. Hos 12 ventos aristoteles in libro Metheurorum diversis vocat nominibus. Vehemencius autem grece ac latius vocat nobilis. Sed ysidorus prius nominatorum ac eorum vocabula et proprias voces describuntur. Subsolanus ideo dictus est eo quod sub ortu solis nascatur. Eurus ideo quia ab eo flat, i. ab oriente, est enim coniunctus subsolano. Vulturnus qui alte tonat de quo Lucretius: altitonans Vulturnus et auster fulmine pollens. Auster ab auriendo aquas dictus est unde et crassum aerem facit et nubila. Hic grece nothus appellatur quia interdum corrumpat aerem. Nam pestilencia que ex corrupto aere nascitur auster flans in reliquas regiones transmittit. Sed [illegible]

Auster pestilentiam gignit sed aquilo repellit.
Euroauster dictus est quia ex una parte habet eurum
ex alia austrum. Austroaffricus quia sit mixtus
hinc et inde austro et affrico. Ipse est libonothus
quia sit et lips hinc et inde notus.
Zephirus dictus quia floreat quae nascuntur. Qui greco no-
mine zaphirus dicitur, quia flores et germina eius
flatu vivificantur. Austro autem flores pereunt.
Affricus apud grecos lips vocatur quia inde initium flandi sumat.
Corus est qui ab occidente estivo flat. Sed vocatus quia
ipse ventorum circulum claudat, et quasi corum faciat.
Septentrio dictus quia a circulo septem stellarum surgit quae
septentriones vocantur. Circinus dictus eo quod coro
sit iunctus. Hunc hyspani Gallicum vocant, quia ex ea
parte Gallie flat. Aquilo dictus quia aquas
et nubes dissipat. Est enim gelidus ventus stringat
sicut idem et Boreas vocatus qui ab yperbore-
is montibus flat et ideo frigidus est.
Ex omnibus hiis ventis duo cardinales sunt quia a
cardinibus mundi procedunt, scilicet septentrio et auster.
Et omnium septentrionalium ventorum natura frigida et sicca
est. Australium vero calida et humida.
Ethesie vero dicuntur nomine proprio habita est quia certo
anni tempore flatus eorum incipiunt. Hee autem etesi-
arum ab occasu in Egyptum fuerunt, quibus auster
contrarius est. Sunt autem et alia nomina ventorum.
Aura enim lenis motus aeris dicitur quod aerea agita-
tus enim aer auram facit.
Altanus autem in pelago est per diminutionem ab alto id est a
mari sic vocatus.
Turbo vero est volubilitas ventorum dictus a terra quam
ventus terram intendunt mittit. Sit autem quando fit ex concur-
su ventorum, et maxime contrariorum, et tunc sunt tempe-
states vernali et tempore autumpnali magis fiunt quo-
niam plena est estas, minus plena yemps, quod
exigentibus aeris contrariorum efficiuntur tempestates sicut etiam
dicit Rehetinus. Sed ipsi dicti venti sepe propriis inter

Quo in magnis aut tempestatibus tres flare
solet sicut convenerunt in horum impetu mari
fremitus ut docet quibus mensibus tutius sit navi
gandum. Tempestatum signa sunt cernenda ex
horum prosecutorum relinquere et in huius fine sui
operis huius brevitatis sit pertractum promissa compellit
et ergo de ymaginaria mundi dispositione ma
chine breviter dicta sufficiat. Cuius nos primum
ex mira pictura potentia magnitudine sed etiam ex
multiplici eorum varietate variaque pulchritudine
mirabilibus actorem creatorem ipsum inenarrabilem
esse declarat ut sit iuxta dictum apostoli invi
sibilia dei per visibilia mundi que ab ipso facta
sunt intellecta conspiciant et ad ex rimatione
creaturarum in creatoris admirationem ipsiusque
contemplationem ducant. Cui sit honor et
gloria in secula seculorum Amen

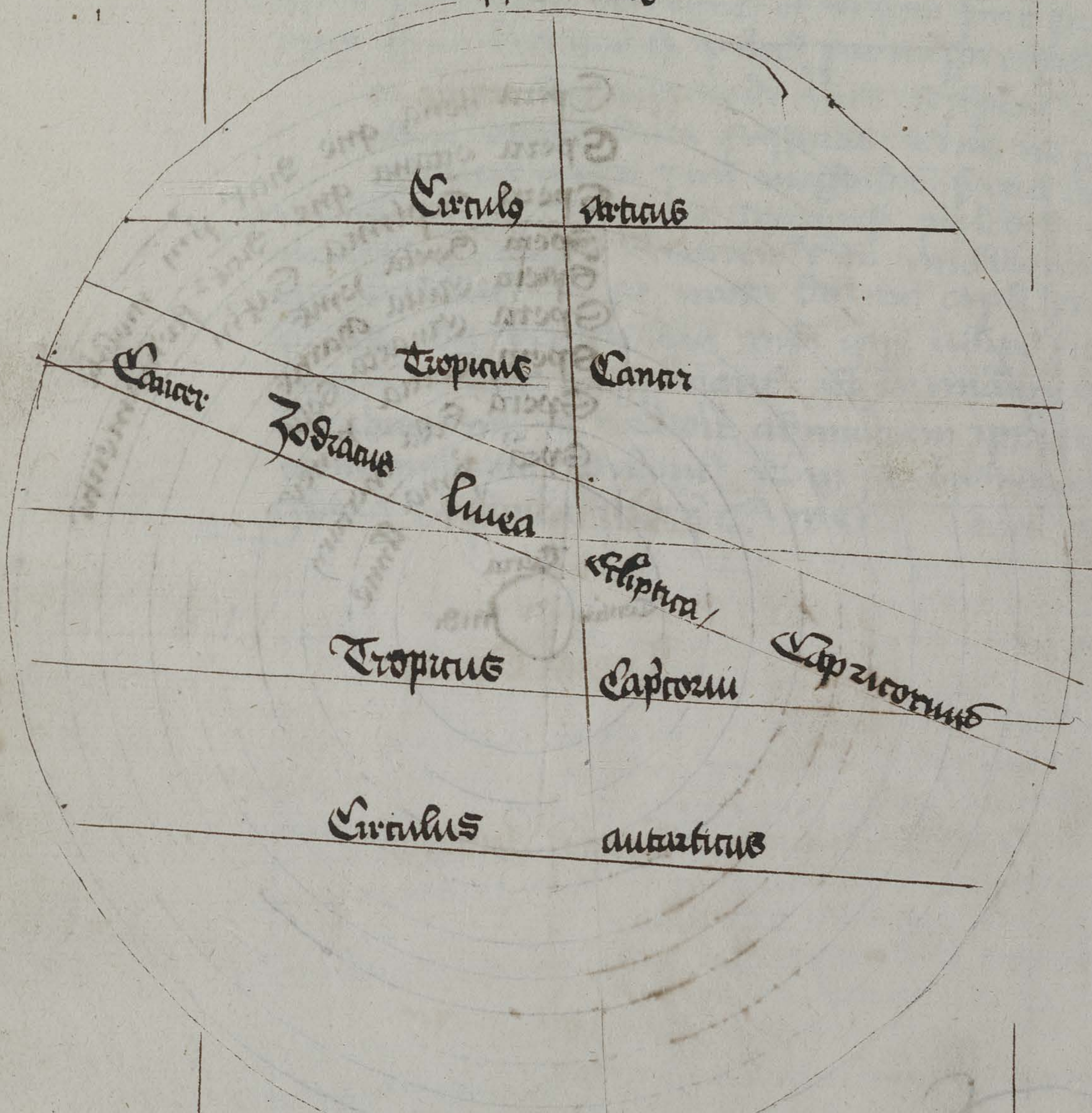
Scribuntur figure ad hoc opus plures que licet in plano sint descripte tamen adhuc describentur in sperico, unde prima presentem figuram spericam ymaginari debent

Hec prima figura spectat ad primum capitulum in quo solum spere ix describuntur secundum opinionem astrologorum nam Aristoteles solum octo posuit.

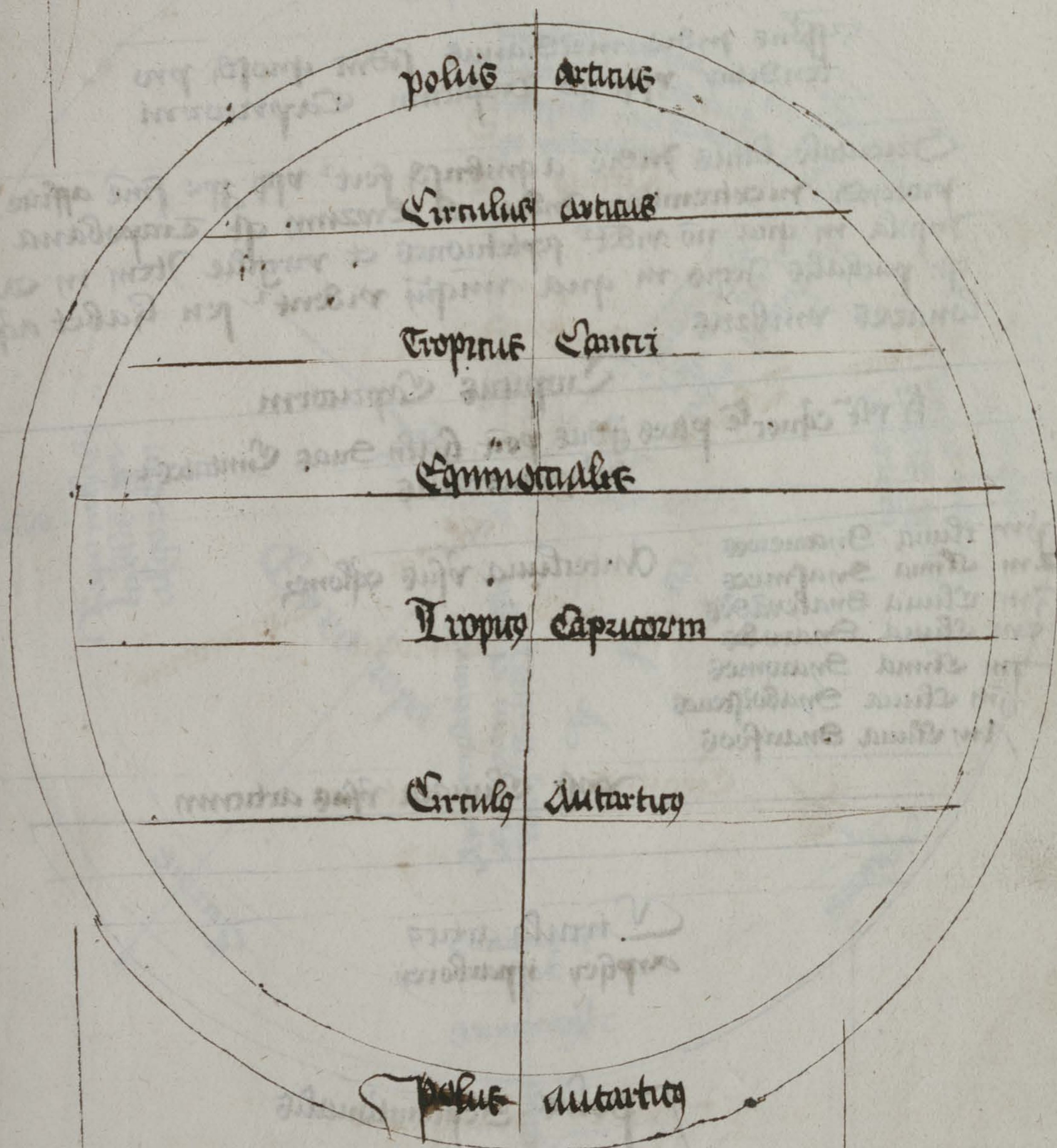
Hec figura describit p̄mis Capitulis sp̄ar
In ca tamē nō describit^r orizon meridianus
et coluri/ sȝ alia sequens supplet

Polus articus
septentrionalis

Polus Antartitus
Australis

Hec figura deservit sexto Capitulo in quo
ostendit terra proportionalis ad celum et eius
zonas et in ea debet lineari ymaginari circuli

Hec figura est facta pro Capitulo lx in divisione terre per climata et similiter pro quatuor capitul sequentibus

polus australis

Antarticus

Affrica Indie meridianus secundum quosdam protenditur usque ad Tropicum Capricorni

Orientale latus Indie a quibusdam fertur usque prope fine affrice protendi In extremitate Indie ad Eurum est Taprobana insula in qua non videtur septentriones et virgilie Item in ea est pathalis regio in qua nunquam videntur sed habet ascilonares umbras

Tropicus Capricorni

h'plr' equinoctiale p tres [illegible] post habitabilem duas civitates

Equinoctialis

primum clima diameroes
2m clima diasienes
3m clima dyalexandros
4m clima dyarodos
5m clima dyaromes
6m clima dyaboristenes
7m clima dyarifeos

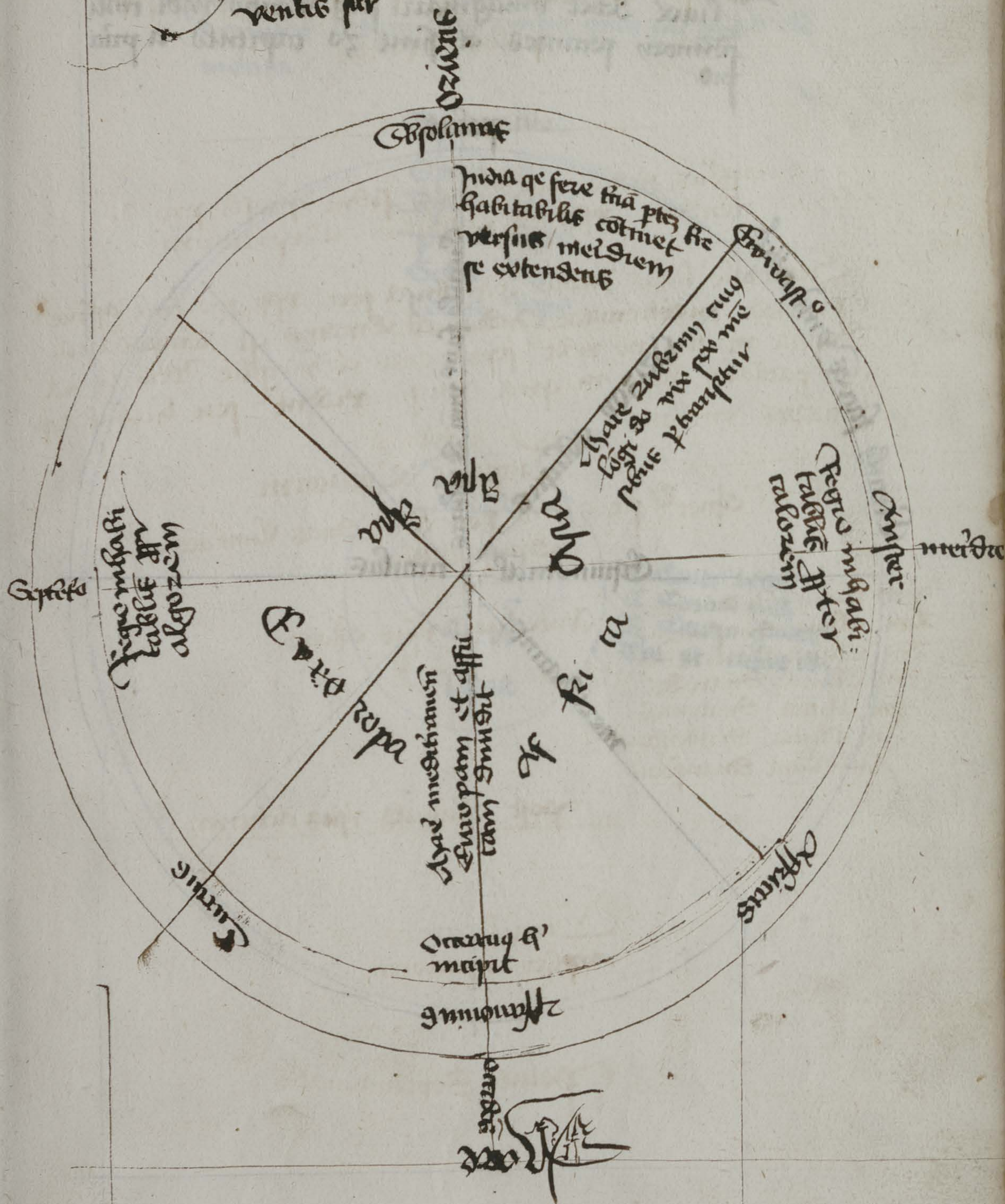
Anteclima usque exilonem

Post climata usque articum

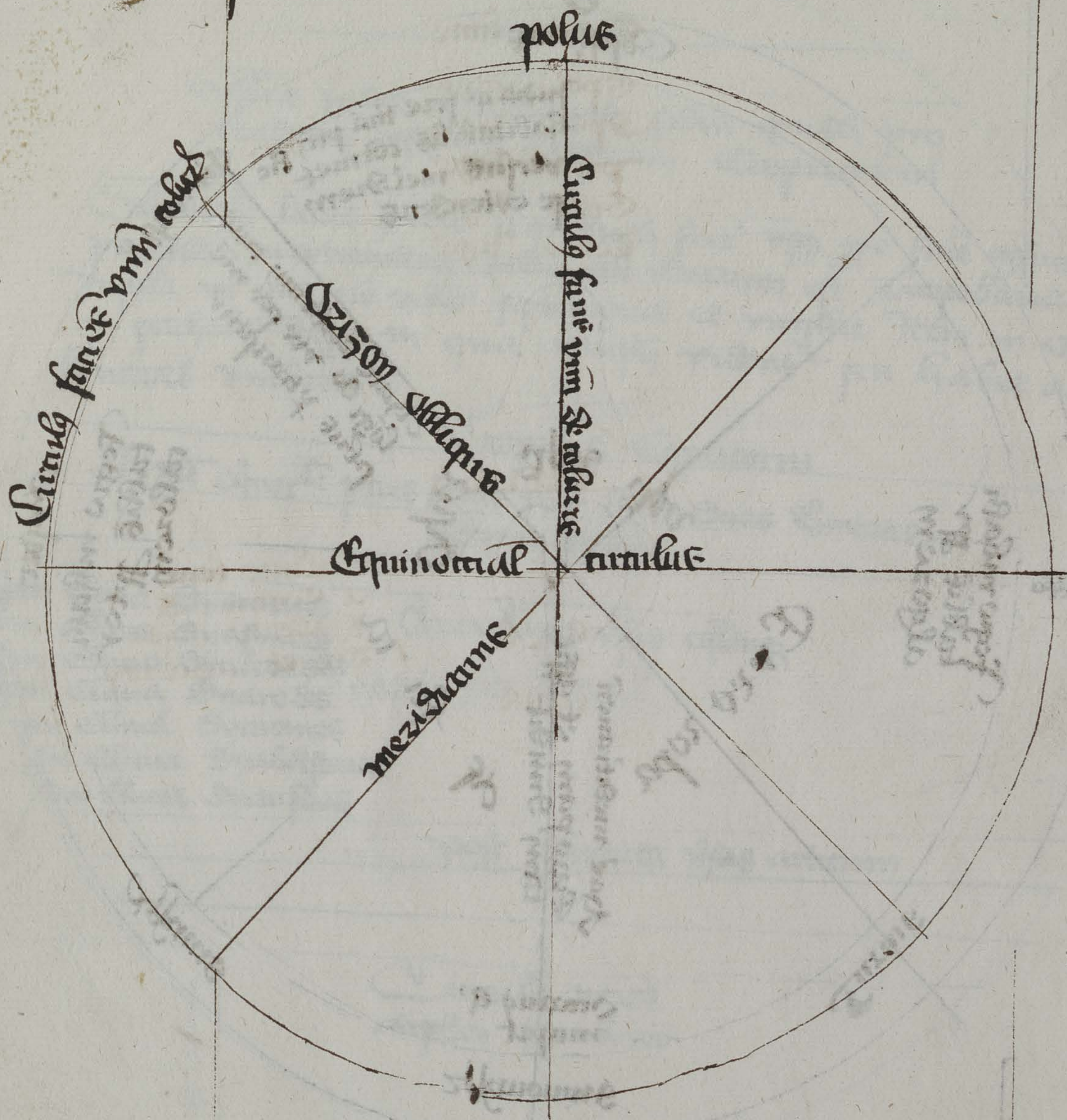
Circulus articus
arphei yparborei

polus Septentrionalis

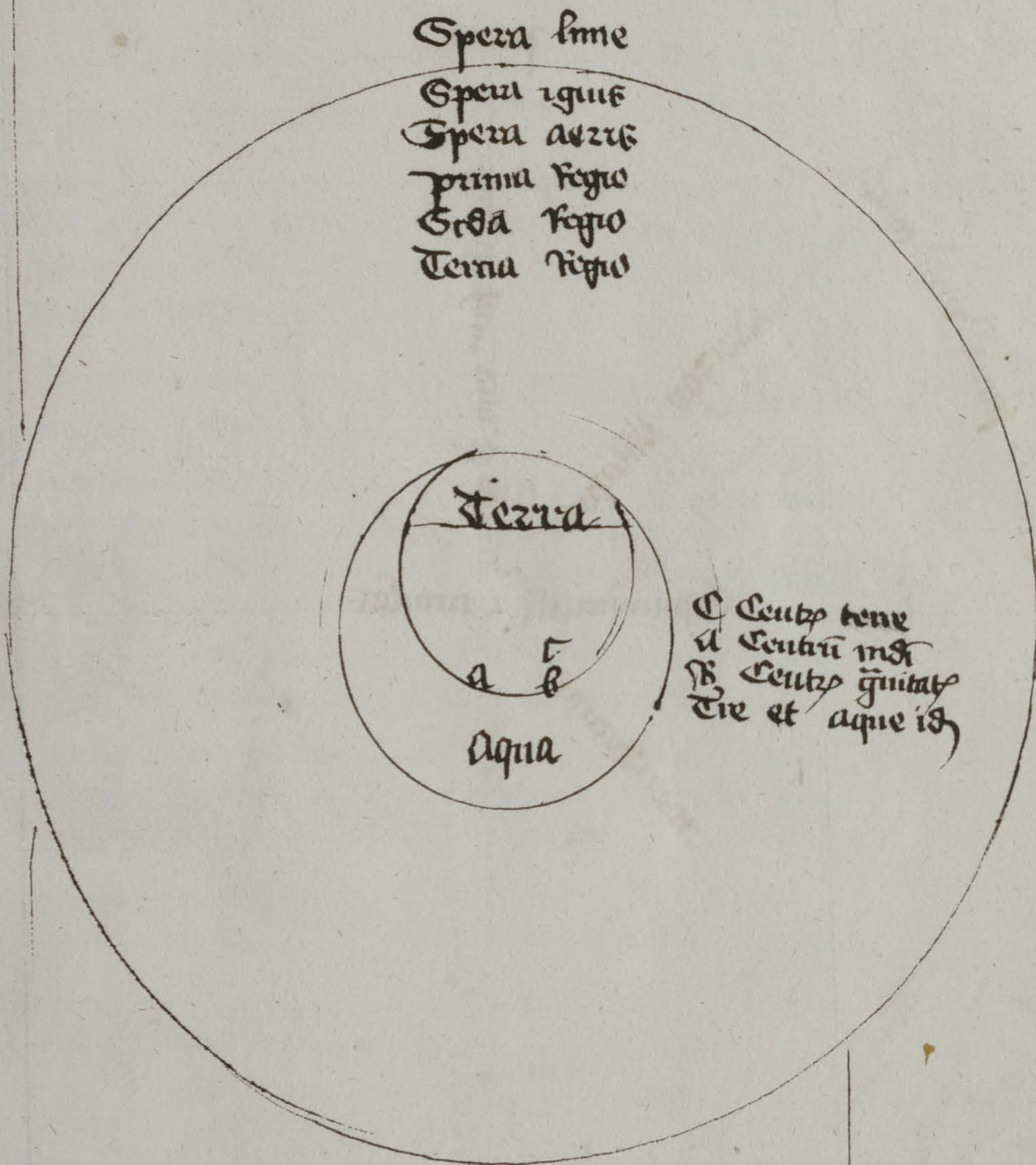
Het figura continet xiiii° m° et pluribus aliis pro
diuisione terre in tres partes / et particione maris et
ventis patet

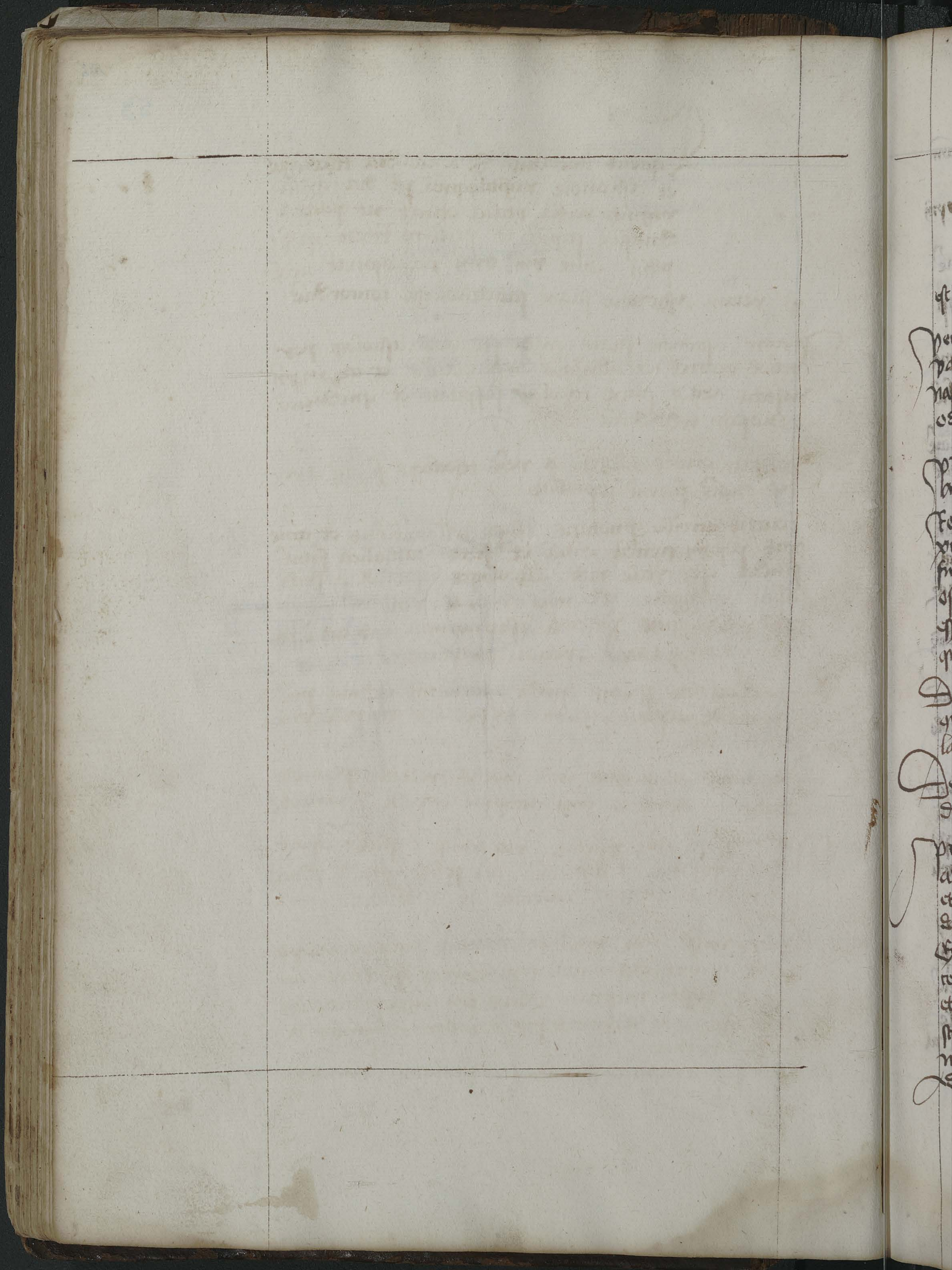

Hec figura supplet precedentem / in qua omnes linee debet ymaginari per centro mundi celi circumferentiam secantes / et sunt 3o capitulo / a principio /

Pet figura deseruit qnto ca° in qua celi p[ri]nal
representat orbem lune, infra quam p[oni]t quattuor ele
menta/

Sequens tractatus de concordia theologie et astronomie vigintiloquium potest dici, quia viginti verba utilia continet ut patet in divisione scripti et prologo tractatus. Capitulum primum. Omne verum omni vero consonat. Necesse est veram astronomie scientiam sacre theologie concordare.

Veram astronomie scientiam quamvis olim nonnulli astrologi per varios errores ei admixtos diffamaverunt, et ex hoc in primitiva ecclesia sacris theologis suspectam et quodammodo odiosam reddiderunt.

Prefati errores non solum a veris theologis sed etiam a veris astronomis fuerunt reprobati.

Resecatis erroribus predictis aliisque collateralibus et tunc viris postquam crevit ecclesia et fides catholica firmius fundata est utile visum est theologis astrologiam studiosius indagare. Et inter varias utilitates una est theologicas prophetias astronomica iudicia ipsorum quorundam futurorum eventuum acceptare. passim

De theologicis prophetiis quibus astronomica iudicia prout concordant aptari aliqua expedit exempla particulariter annotari.

De annis ab origine mundi nobis volentibus pertractare distinctionem de varia annorum acceptione expedit premittere.

Premissam annorum varietatem variamque distinctionem oportet ad uniformem et completam annorum solarium quantitatem reducere et in hoc theologicam veritatem et astronomicam concordare.

Ex premissa annorum varietate variaque acceptione non procedit apparens dissonantia seu diversitas in Hebreorum et septuaginta interpretum dictis seu in christianorum hystoriographorum cronicis super computatione annorum a mundi origine.

Ad explicandam dissonantiam opinionum variarum

sm computacionem annorum a mundi origine distinccionem etatum mundi curemus prenotare

Dissonanciam opinionum de annis mundi usque ad Christum expedit recitare

De annis mundi utile est computacionem Ebreorum annotare

De annorum mundi computacione expedit astronomicam consideracionem adaptare

De annorum mundi computacionem volentibus magnarum tempora coniunctionum adaptare opus est coniunctionum doctrinam prius cognoscere

Magnarum coniunctionum sicut hec conveniens est breviter explicare

Magnarum coniunctionum que fuerunt ad diluvium tempore non possumus a priori per posteriori veritatem calculare

Per predictam coniunctionum maiorum calculacionem a priori non possumus annos ab origine mundi certitudinaliter verificare, nec tamen hec opinionum dissonancia concordare

Multum videtur difficile magnarum coniunctionum calculacionem a priori ad annos mundi certitudinaliter applicare

Occasione difficultatis premisse utile videtur de creacione luminarium et eorum primaria disposicione opiniones theologorum et astronomorum discutere

Presupposita communi tam theologorum quam astronomorum opinione quod mundus creatus est in equinoctio vernali sole existente in Ariete, solis cum primam aliorum planetarum disposicionem quam vocant figuram seu faciem celi possumus describere

Supposita premissa figura celi per eam a priori possumus primam coniunctionem maximam consignare, et a posteriori per tabulas astronomicas per aliam coniunctionem plenum invenire. Et consequenter per aliarum singularum coniunctionum calculacionem legittimam verum numerum annorum mundi seclusa opinionum variarum dissonancia certitudinaliter concludere

De concordia theologie et astronomie aliqua scribere in
utraque perito transmisse multis mihi occasionaliter
incidere, in quibus pro se non prorsus potentem
dicebat esse, sed maioris dignitate notatos et
theologus appellatus astronomiam quam theologiam naturalem
vocat, timens non plenius amplari. In quo labor
utilis videtur, si superior theologia inquirendo consuetudinem
et naturalis de inferioribus doctrina competens inquisitionem
validat, astronomie inducens accidentibus ad distantiam
planetarum, magnitudinem corporum, significationes [illegible] corpo-
ribus applicande. Unde se asserebat admirari nos
fideles lxx Ebreorum et septuaginta interpretum, quibus
apparet dissonantibus, tot in lege nova predictas inde-
terminatas reliquisse, ubi inter alia continet numerum quod
ab Adam usque ad Christum annorum millenaria hysto-
riographi varie diffinierunt, ut patet Methodium
de magnitudine mundi aliquam computat. Aliqui 5228 quae
posuisse videntur, Eusebius Cesariensis 6000,
Beda vero mundi numerum 5199, quae dimittas utique in
cronicis descriptionis magnarum coniunctionum in assignandis
scriptis sine veritate supposuisset. Horum igitur occasione
dubiorum aliqua verba brevia explicabo.
Confitebuntur celi mirabilia tua domine. psalmus
Letentur celi et exultet terra etc. psalmus
Benedicite celi domino, benedicite stelle celi domino. Daniel iii
Laudate eum sol et luna, laudate eum omnes stelle et psalmus
Laudate eum celi celorum etc.

Nam secundum philosophum omne verum omni vero consonat,
necesse est verum astronomie scientiam fore theologie
concordare, quippe cum eidem tamquam domine
ancilla ceteris scientiis subserviunt. Unde
Declaratum est, quia teste apostolo invisibilia dei a creatura
mundi per ea que facta sunt conspiciuntur, et sempiterna
quoque eius virtus et divinitas. Sed inter omnes creaturas

visibiles celestia corpora, de quibus astronomia considerat pro magnitudine atque multitudine, necnon motuum et influenciarum mira varietate, variaque virtute in dei cognitionem et admirationem maxime nos inducunt, propter quod dicto aut poeta Celi enarrant gloriam dei, et opera manuum eius annunciabit firmamentum, et ideo astronomia non [illegible] naturalis theologie noticia, et sic propter theologiam ad dei cognitionem principalem fidem inducat, sicut ista tamquam inferior ancilla eius subserviet, ad divine cognitionis introductionem per naturalem viam manum ducat

Circa astronomie scientiam quidam fuerunt nobiles astrologi, per varios errores et adinventiones diffamarunt. Et eam in primo nascentis ecclesie sancti theologi suspectam et dampnatam odiosam reddiderunt, Ideo non mirandum si tunc multi hominibus occupati, huius scientie timores minus amplecti voluerunt,

Inter predictos errores tres sunt notari precipui Primus est eorum qui ex astris omnia futura necessitate fatali eventu censuerunt,
Secundus eorum qui astronomie libris plures superstitiones execrabiles artis magice inseruerunt,
Tertius eorum qui timores astronomie potestatis superatum liberi arbitrii et quamvis eorum que sola subsunt divine atque principali potestati subiecte atque superstitiose extenderunt,

Predicti errores non sola a sanctis theologis sed etiam a veris astronomis fuerunt reprobati Contra primum errorem Augustinus de Civitate dei destruens fatum secundum existimationem illorum qui vocant fatum vim positionis siderum et constellacionum, secundum quam omnia in hiis inferioribus necessario eveniunt, sic diffinit quod fatum nichil est sicut Boecius

ipse et alii doctores theologi sufficienter probaverunt
cum quibus non discordat peritissimus astronomorum pto
lomeus qui ait quod vir sapiens dominabitur astris
Concordant igitur theologia et astronomia, et astrorum constellatio
varia in inferioribus ad varios effectus, et in hominibus
ad varios motus disponit et inclinat, non quidem
dispositione semper necessaria et sufficiente, sed remota et
contingente. Unde illos mathematicos qui de nativitatibus
de necessitatibus hominum actus facta intelligunt reprehendit Gregorius
quia cum ipsi dicunt quod si quis sub aquario nascitur
piscatoris ministerium sortietur, tamen aliquis alicubi sub hoc
signo nasci contingeret ubi piscator omnino non esset.
Cum etiam dicunt quod qui sub signo librae nascuntur
trapezete futuri sunt. In multis locis tamen sub li
bra multi nascuntur, ubi trapezete penitus ignorantur.
Cumque igitur astrorum dicta secundum inclinationem sunt intelli
genda, et dispositionem contingentem non secundum absolutam
necessitatem.

Cum secundum errorem multi periti astronomi a suis libris
magicam tamquam artem execrabilem et abhominabilem
excluserunt, sicut se facturum Leupoldus in sui operis
exordio protestatur, unde albertus magnus perutilem etiam
tractatum edidit, in quo vere astronomie et artis magi
ce libros per eorum principia et fines distinxit, ut astro
nomica veritate et magica vanitate ab invicem separaret.

Contra tamen errorem tractatulum composui quem de legibus
et sectis intitulavi contra superstitiosos astronomos
qui legibus astrorum etiam legem divinam subesse con
tendunt. Cui pro complemento hoc opusculum superaddo.
Deinde autem errorem plurimum attendere videntur qui
contrariam dictam prophetiarum divinarum, que ad superiorem
theologiam pertinet, astronomicis ingeniis validare
magnarum coniunctionum significationes et alia quemadmodum medi
cina astronomica eis applicando conantur. Cum igitur

Sicut prophetie divine plurimum sunt de hiis futuris que viam
nature et naturalis racionis investigacionem excedunt sicut pro
phetia quod cristus nasciturus erat de virgine quod
futurus erat homo quod iudicaturus erat vivos et
mortuos et sic de pluribus/
De aliis autem que non excedunt viam nature fortassis
non esset inutile theologum cum astronomia concordare
supernaturalem inspiracionem per naturalem investigacionem confir
mando prout aliquando legi in prenarrato tractatu
secundum quod scriptura latius declarabit/

Sectis erroribus prenotatis aliisque collateralibus
et connexis per quorum tenuit ecclesia et fides
catholica firmius fundata est/ utile videtur
theologos astrologiam studiosius indagare
et inde varias utilitates/ una est quod theologus prophetiis
astronomica indicia opportune quorundam futurorum eventuum
coaptare Cuius racio quia circa eventuum futurorum genera
expedit distinguere Nam quedam sunt futura que habent
causam determinatam et infallibilem ut sunt aliqua
que attenduntur circa motum celestium corporum/ in quibus
est determinacio et omnis impedimenti remocio sicut coniunctiones
planetarum et eclipses et similia/ Et de hiis non est
theologica prophetia/ sed certa et evidens previa astronomica
Quedam vero sunt que habent causam determinatam et fal
libilem/ sicut ea que fiunt secundum inferiorem naturam/ que
non habent causam determinatam/ quia motus nature movet
determinate ad unum/ et non fallibilem/ quia multiplex habet
pati contingere impedimentum/ ut si ager sit bene
seminatus et terra bona et bene disposita/ et propter
disposicionem celestium corporum afferret bonum fructum/ Et
ista sunt astronomice quo aliquo modo scire/ sed non tamen
ita certitudinaliter sunt predicta/
Unde si de singulis futuris eventibus esset aliqua divina
prophetia eis quodammodo adaptari possunt astronomica indi

creaturarum coniecture, sicut exemplum possit poni de prophetia Ioseph super futura sterilitate. Alia vero sunt que habent veritatem indeterminatam et fallibilem, sicut sunt ea que procedunt libere a voluntate humana, que indeterminata est quia est ad opposita, et est fallibilis quia etiam ei volenti aliquid efficere multa occurrere possunt posset impedimenta, et in talibus non potest certitudinaliter sciri astronomia seu alia scientia humana sed per revelationem divinam. Unde si de talibus sunt alique theologice prophetie non possunt eis aptari iudicia astronomica aliquo certitudinaliter, sed quomodolibet ex illa coniectura inquantum ut etiam est constellatio aliqua disponit et inclinat humanam voluntatem, cui maxime obediunt homines bestiales qui malis inclinationibus non resistunt per virtutes.

Predictis autem talibus quibus futurorum eventuum qui fiunt preter cursum nature, sicut ad conceptum generis eorum que eveniunt miraculose a sola divina potestate, que licet habeat veritatem determinatam et infallibilem videlicet divinam voluntatem, tamen quia ipsa est nobis penitus ignota, nisi per divinam revelationem in prophetiis que sunt de talibus futuris astronomicas considerationes adaptare est vero vane superstitionis et presumptuose vanitatis cum talia excedat vim nature et naturalis creationis.

De theologicis prophetiis quibus astronomica iudicia possunt convenienter adaptari aliqua superius particulariter annotavi et puto modo sufficiat exemplificari unum de veteri, aliud de novo testamento, primum de generali diluvii prognosticatione, secundum de nativitatis Christi figuratione. De primo igitur licet aliquid tetigi in precedenti tractatu de legibus et sectis contra Guillelmum Parisiensem libro de universo, qui intitulatur de cataractis celi de quibus scripsit Moyses loquens de diluvio tempore quod per eas intellexit propheta illas partes celi que sunt generative pluviarum et inundationis aquarum quales sunt signa aquatica ut Cancer et

Pleyades orion

Visites sibi pleyades et Orion de planetis vero
Mars venus et luna. Vnde concludit quod [illegible]
tunc apte intelligunt. Cum cause huius ad istas
operationes plurimarum virtutum creaturis largate sunt et etiam
confortate. Et licet Noe illud diluuium prognosticabat per re
uelacionem [illegible], tamen probabile videtur quod aliqua constel
lacio astronomica illum effectum prognosticauerit, et ipsius
aliqualiter partialis causa fuit, ad quod etiam conuenire
potuit aliqua coniunctio magna maior vel maxima
que huius diluuium antecessit, ut infra probabitur, ut
magis apparet probabile quod aliqua constellacio illud
futurum diluuium prenosticauerit, quia quod arcus celestis
signum sit contra diluuium non esse venturum sicut in
Genesi scribitur. Arcum meum ponam in nubibus
celi et erit signum federis inter me et terram. Cumque
obduxero nubibus celum apparebit arcus meus in
nubibus et recordabor federis mei quod pepigi
vobiscum, quod non erit ultra aque diluuii ultra
ad vniuersam carnem. Vbi dicit magister historiarum
quod Noe maxime timebat ne aque diluuii iterum
sic terram inundarent, cottidie orabat ne sic fieret.
Et ut Josephus refert, pepigit fedus dominus quod
ultra non fiet diluuium. Et in signum huius posuit
arcum suum in nubibus. Et est signum duorum iudiciorum,
scilicet per aquam preteriti ne timeatur. Et futuri per ignem
ne expectetur. Vnde est quod duos habet colores, ceruleum
ceruleum qui aqueus est, et est exterior quia preterijt
aqua, et rubeum qui igneus est, et est interior
quia futurus est ignis. Et inde perhibent. Et tradunt
sancti quod xl annis ante diluuium arcus non videbitur
arcus, quod etiam naturaliter ostendit dispositionem aeris iam
inceptam. Ex quo tamen patet quod sicut habet naturale signum
poterit prognosticare diluuium ignis, ita celestis constellacio

naturale potuit aque diluuium presignare. quod autem dictum
est de arcu reputatum fecit exclusione diluuij, intelligendum
est de diluuio generali quod notat verba scripture non erunt amplius
vltra aque diluuij ad delendam vniuersam terrenam
nam per ea plures factum est diluuium particulare ut alibi
in Thymeo platonis et alibi, de quo ysidorus xiij°
Ethimologiarum in fine. premissis vero dictis theologice pro
concernentibus applicari iam conclusio propositionis que dicit
vridem catholicissimum excludere, sed applicacionem dimitto
ne in presenti ex propositis plurimum existam. De secundo

De secundo autem ergo aliquando tetigi in preallegato
tractatu, sed adhuc sine temeritate asserere, sed in superiori
secunda dicto quod benedicta Christi incarnacio et natiuitas
licet in multis fuerit miraculosa et supernaturalis, tamen
etiam quo ad multa tempore opere diuino concurrens et
naturaliter nam tamquam formula deo suo et creatori
possibiliter domine omnipotente cooperari potuit. Et in
hijs per celorum et astrorum virtute concurrere cum virtute naturali
Virginis Marie matris eius, et ideo videtur inconueniens
naturali consonum ut vane legi dissonum in hijs practi
astronomie veritatem theologicam concordare, quia in re
expediens esse credimus considerare illam coniunccionem maiorem
et fere maximam que fuit 2x° anno Augusti
Cezaris quam dixerunt astronomi significare super legem
Christianam futuram, et euoluere motus Saturni et Jouis
ad tempus illud et inuenimus quod eos fuisse per medios
cursus suos ante natiuitatem Christi per 6 annos et quinque
dies et tres horas. Et fuit illa coniunccio in Thauro
et si fuisset propinquior capiti arietis fuisset ma-
xima ut dixerunt periti astronomi, sicut in dicto tractatu
plenius notatum est.

Deinde attendere oportet signum natiuitatis Christi, que post
dictos sex annos fuit videlicet 2x° anno dicti
Augusti Cezaris, die tercia 26 mensis

Decembris mo (?) ... hoc est in sed anno Cicli decemnovenalis et in 3o anno Cicli Solaris secundum computistas quod bene scitum est non expunita vel vlacoe (?) sed ex tabularum temporibus computari in auream numerum resoluendo. Hora vero dicte sancte Natiuitatis Cristi fuit ita mediam noctis secundum ipsi... Cuius precisa verificatio patet primi ex media coniunctione solis et lune in marcio precedente 3 die completa ad meridiem Ierusalem vbi puer natus est nobis ut patet per tablas de medijs conmotionibus ordinatas per quas concordant astronomi antiquorum experientias et modernas. Vnde ex predictis videtur esse concludendum quod illo hora natiuitatis ascendente erat 3o gradus libre. Cuius figuram plenius describere peritus astronomis relinquo.

In premissis autem hoc modo notatis completum est quod qualiscumque inventa fuerit huius sancte Natiuitati Ihesu Christi figura de sapia (?) humanitati (?) Christi ypostatice vnita bonitate constellationis augere potuit in melius, premissis suppositum in malum penitus suspendere maxime quia stelle et planete sicut natura bonum fuit ita quantum in eis est bona intendunt et efficiunt, ut ad malum inclinat de per se sed solum de per accidens per ineptitudinem et inhabilitatem suscipientis, sicut in dicto tractatu plenius expressum est. Ex hijs ergo que dicuntur ita dicentur (?) premissa satis innotescit que compromisit possent ita plura que in lege Ebrea et in lege Romana recitantur. De omnibus etiam preprædictis satis patet responsio ad primum dubium principale in principio huius operis propositum et ex dictis deriuatis patebit modo ad 2m.

De annis ab origine mundi nobis volentibus pertractare, distinctionem de varia anni acceptione expedit premittere nam secundum Ysidorum v°. ethimologiarum triplex distinguitur annus, est enim

Annus lunaris 30 dierum. Alius spiritualis sive sola-
ris secundum complementum mensium. Alius magnus ubi pla-
nete in eundem locum revertuntur quod fit per annos spi-
rituales plurimos, et de isto anno magno dixi in
tractatu de legibus et sectis, quia de ipso non est lo-
quendum presentis propositi. De anno vero lunari licet quidam primates
pro una lunatione, que est per 29 dierum et dimidio minus
diei cum aliquibus minutiis fractionibus sicut dixi in tra-
ctatu de correctione calendarii, et communiter capitur annus lunaris
pro 12 lunationibus que vocantur menses lunares. Er-
go annus lunaris minor est anno solari 11 diebus, ex
quibus excrescentibus pluries replicatis colligitur una
lunatio, et constituitur annus lunaris embolismalis continens 13
lunationes. Ebrei vero et Arabes utuntur
anno lunari duodecim mensium licet dimisso ordinent suos
menses et varia dominant per alias fractiones sicut notum
in tractatu de vero ciclo lunari secundum Arabes.

De anno autem solari varie fuit opiniones de quibus ut ad
concordiam deducatur sciendum est, quod sicut de ratione
anni primus fuit ad Ebreos, Caldeos et Grecos
et augustinum plene transiret ad Latinos. Romulus primus
urbis Rome fundator 10 menses in anno constituit in-
cipiens a martio, teste Ovidio libro de Fastis.
Tempora digereret cum conditor urbis, in anno
Constituit menses bisquinos esse suos. Cuius rationem assig-
nat quod satis est utero matris dum prodeat infans,
hoc anno statuit tempus esse satis. Aliam quoque rationem
assignat Ovidius et de nominibus mensium diffinit per
quibus non insisto quia sunt extra propositum. Postea vero Nu-
ma Pompilius qui successit Romulo huius anni pro-
rector 10 mensibus duos addidit, videlicet Januarium et
Februarium, unde ibidem dicit Ovidius: At Numa nec Janum
nec avitas preterit umbras, mensibus antiquis imponitur

De mensium constitucione solaris anni [illegible] [illegible] [illegible]

duos. Anno quoque Romuli constabat ex 300 diebus
et quibusdam mensis ex 30 diebus / Annus vero Nume
ex 372 diebus / Sed Julius Cezar in astronomia e-
doctus sicut notat Lucanus cum quibusdam astronomis
in Egipto, qui de quantitate anni solaris disputavit
et ordinem kalendarii sicut pro tempore fieri potuit sta-
bilivit, quia vidit solem non facere cursum suum in
anno Nume eius addixit 11 dies, et constituit
annum ex 365 diebus integris, quibus adiungitur
6 hore que in quarto anno diem faciunt bisextilem
hanc autem quantitatem diem constare ex 6 horis non ponunt
astronomi esse integraliter sed minorem de quota parte unius
hore et modico plus ut declaravi et declarabo in
primo dicti tractatus de legibus et sectis / ubi satis ostendi
quod predicta quantitas anni nostri est fortificata / Et dicunt
periti astronomi quod numquam est precise equalis sed modica
differentia que quantum ad presens propositum parvipendo licet
De inicio vero anni solaris / sciendum est quod secundum Numa
sed potius Romani annum suum inceperunt a solsticio
hyemali quod tunc fuit in primo Januarii quia tunc
sol incipit ascendere / Romuli autem et Ebrei incipiunt
annum ab equinoctio vernali usque in Marcio quia in eo
mundus dicitur fuisse factus / Arabes vero incipiunt
in solsticio estivali quia dicunt quod sol sit factus in
illo mense / Egiptii vero incipiunt ab equinoctio autump-
nali scilicet a Septembri mense auctoritatem Genesis pertinet
herbam virentem et fructum facientem iuxta genus
suum. In autumpno autem est tempus fructuosum, ideo in
eo esse debent anni principium. Sed non obstantibus
premissis de anni quantitate et eius inicio multe
nationes longe aliter utuntur anno. Ut Augustinus XVI
de civitate dei narrat quod apud plerosque scriptores
hystoriarum reperitur Egiptios habuisse annum quatuor

mensium, Acarnanas sex mensium, Labinios 13 mensium.
Et subdit quod plurimi scribunt cum commemorasset relatum
fuisse in libris aliquem vixisse 172 annos, alios 10
alios 200 annorum implesse vitam, alios 300, nonnullos
ad 800 etiam pervenisse, haec omnia in scientia temporum ac
cidisse arbitratus est. Alii enim inquit estate
determinabant annum, et alteri hieme, alii quadripertitis temporibus
sicut Arcades quorum anni trimestres fuerunt. Adiecit
etiam aliquando Egyptios quorum parvos annos quaternorum
mensium fuisse superius diximus lune fine limitasse annum.
Itaque apud eos inquit et singula milia annorum produntur.
Probat etiam parvitatem annorum littera Solinus in primo libro suo
de mirabilibus mundi sicut allegavi in titulo de ymagine mundi
in tractatu de insula Trapebana ubi probat annorum parvi
tatem in ipsis sed quia ... dicere solum hystoricam narrationem
non nostre fidei regule de mundi duratione.
Nempe vir doctus Augustinus ibidem refutat et reprobat quorundam
opinionem qui primeve etatis homines tot annis vixisse
credunt sicut sacra scriptura commemorat. Et ad hoc probandum
putant aliter annos illis temporibus computatos in tantum brevis
ut unus annus noster decem illorum habuisse credatur. Et magis proprie
ingerentes cum audiunt quemquam vel legunt nongentos
annos quemquam vixisse debere intelligere nonaginta. Ille
ergo annus noster qualis decem faciunt unum nostrum 36
dies habere dicunt. Reprobasset itaque patet quod diversa et
adversa fuit de quantitate anni opinio.

Remissam autem varietatem variaque disputationem opus
ad uniformem et completam anni solaris quantitatem
reducere, et in ea theologicam et astronomicam ve
ritatem concordare nam cum motus solis sit nobis mensura
et mensura aliorum motuum celestium, notum est quod complementum
temporum anni ad varias gentium nationes, quod eorum

anni reducatur ad mensuram anni solaris completi et perfecti
in circuitu solis ab equinoctio in idem equinoctium vel ab
uno solsticio in idem solsticium Et idem Augustinus in preallegato libro xv° de civitate dei contra prudentes eorum
de prolixitate annorum prime etatis ita concludit proinde
removetur hic error qui conatur sic ita velle asserere
scripturarum veracem fidem ut alibi destruat Et subdit rursus
Et tantus iam tunc dies fuit quantus et nunc est quem 24 hore
diurno circulo nocturnoque determinant tantus mensis quantus
et nunc est qui in luna cepta et finita concludit Et hunc
mensem lunarem ponit Augustinus 30 dierum Unde videtur quod
computatio sacre scripture non per menses solares Latinorum sed
per menses lunares Ebreorum secundum magistrum Cui eciam concordat
computacio astronomicarum tabularum Postea magister ad propositum subiungit tantus fuit tunc annus quantus et nunc est quem
tamen menses lunares additis prope annum solarem 7 diebus et quadrante
i. quarta parte diei consumunt Et huic veritati theologice concordat antiquorum astronomorum tradicio Nam predictam anni
solaris quantitatem docuit Abrachis qui fuit sapientissimus astronomus Ebreorum Concordat eciam canones tabularum Azarchelis et alfonsi qui docent annos Persarum Ebreorum et Arabum ad predictam anni quantitatem reducere Et si annus nunc ad hoc
esset rectificatus qui non plene illam quartam partem diei continet
ut dictum est precisior fieret computacio subtractis subtrahendis et
additis addendis Sed insuper non est hic pretermittendum quod astronomia
predicte theologice veritati concordat de longevitate antiquorum Nam
ut docet Alkabitius Astronomi posuerunt varios annos firdarias planetarum qui habent respectum ad longevitatem nati videlicet maximos maiores et minores Exempli gracia Maximi firdarii Saturni sunt 465 Jovis 427 Martis 284 Veneris
1151 Mercurii 480 Solis 1461 et lune 520

Ad istos autem annos nullus pervenit tempore nostro tum frustra et sine
fundamento eos posuissent Astronomi nisi ad eos quoque aliqui
pervenissent In quo tamen mirandum videtur quod tot anni attribuuntur soli cum
libro predicto dicat Augustinus quod cum plures 900 annos transierint
nemo tamen ad 1000 pervenit Sed esse potuit quod aliqui pervenerint
quos sacra scriptura minime commemorat Ut idem Augustinus ibidem ait Non
omnes homines qui tunc esse potuerunt scripture sacre huius

historiam necesse fuisse nominare sed eos solos quos operis
suscepti non postulabat videlicet eos a quibus per successiones certarum
generationum ex uno homine propagatarum perveniret ad Abraham atque
deinde ex eius semine ad populum dei et ad civitatem eius ipsius
qui reges ac conditores eorum. Jam vero illud quod propositum est de
annis videamus. Anni quo maiores Saturni sunt 57
Jovis 79 Martis 61 Solis 120 Veneris 82 Mercurii
76 Lune 108. Anni vero medii Saturni sunt 42 cum di-
midio Jovis 47 cum dimidio Martis 40 cum dimidio
Solis 69 cum dimidio Veneris 46 Mercurii 48 Lune
18 cum dimidio vel 2m quosdam 39 cum dimidio. Anni autem
minores Saturni sunt 30 Jovis 12 Martis xv Solis nove
Veneris octo Mercurii xx Lune 27. De his quo annis fi-
dant dicunt astronomi quod si minores aliquis transierit ad me-
dios pervenire poterit. Et medios transierit aliquis licet pauci
ad maiores annos perveniunt sed postea declinat. Que sua
astronomia theologice veritati concordat quia loco allegato
15o Aug. ita concludit Tam magnos igitur annos vixe-
runt illi antiqui usque amplius quam 900. quantos post vixit
abraham 170. et postea eius filius eius Isaac 180 et filius
eius Jacob prope 150. et nunc vivunt homines 80 vel 90
vel non multo magis amplius. De quibus dictum est amplius
eius labor et dolor. Ad confirmationem autem sacre histo-
rie de longevitate antiquorum ibidem allegat Aug. de
sermonia de magnitudine corporis que longe ampliora
tunc fuerunt quam nunc sint. Ubi inducit virgilium autem
qua significant maiora tunc corpora producere solere tunc
tellurem. Inducit etiam experientiam de ossibus gigantum
quorum inmensitatem plurimorum aliorum expresserunt sicut ipse se vidisse
se testatur. Inducit postea dominum dicentem Quanto magis magis
quod preteriti seculi cursus maiora corpora natura ferre quod
etiam virgilium poetam notasse commemorat. Postea subdit
quod dicit etiam plinius esse adhuc gente ubi ducentos an-
nos vivunt. Unde concludit Si humanarum quo vitarum
diuturnitates quas experti non sumus hodie hic esse
incognita nobis loca tunc non fuisse etiam credant

capitulum An vero credibile est alicubi esse quod tamen non est
et incredibile est aliquando fuisse quod nunc non est, sed de hiis
ista sufficiant ut id quod propositum est capiatur

Supposita autem valente variaque acceptione non
procedit apparens dissonantia seu contrarietas
in Hebreorum et septuaginta interpretum supputacione
seu in variorum hystoriographorum cronicis supputantium
computacione annorum ab origine mundi. Hec manifeste patet ex
premissis, quia licet Hebrei utantur annis lunaribus et Latini so
laribus, tamen lunares anni ad solares reducuntur ut dictum
est, ut illorum annorum diversitas possit illam antiquorum disso
nantiam que in annorum computacione notatur efficere solidis et
[illegible] interserta cum diligenti consideratione clarius apparebit.
De dissonantia vero Hebreorum et lxx interpretum dicendum tamen
est non intendo pro presenti, sed solum recitari in verbo
Augustini qui libro xv° ita concludit: Illa itaque numerorum
varietas que inter codices Hebreorum invenitur et nostros neque
de hac antiquorum longevitate dissentit, et si quid quoque ita
diversum ut verum est utrumque non possit, rerum gestarum
fides ad illam linguam repetenda est, ex qua interpretatum est
quod habemus. Que facultas cum volentibus presto sit, notum valeat
quod septuaginta interpretes in plurimis que diversa dicere videntur
ex Hebreis codicibus emendare ausus est nemo. Non enim est
illa diversitas putata mendositas, nunc ergo illo modo
putanda existimo, sed ubi non scriptoris error, ad eas
divino spiritu ubi sensus esset consentaneus veritati non
interpretantium munere sed prophetantium libertate aliud dicere vo
luisse credendum est. De dissonantia ergo que inter varios
variorum scriptores reperitur de tempore post diluvium [illegible]

Ad explicandam dissonantiam opinionum variarum
in computacione annorum a mundi origine distinctam
etatum mundi oportet premittere. De hiis autem in
in pluribus locis tractat Augustinus ut in libro quarto

de doctrina xpiana. in li° octoginta questionum in li° de ca
thezizandis rudibus et ppaut in fine. et per lib' de
Ciuitate dei. hac etates pro diebus in mane creationis
adaptatas distinguit ut pa etas tamquam dies primus
sit ab adam usque ad diluuium. Scda inde usque ad abraham
non equalitate tpis sed numero generationum denas quippe habere
reperit. Sed ut sit mathei ewangelista determinat tres
etates generationum usque ad xpi subsequuntur aduentum. que singule
denis et quaterdenis generationibus explicantur. ab abraham
usque ad dauid una. altera a dauid usque ad transmi
grationem babilonis. tercia inde usque ad xpi carnalem nati
uitatem. sunt igitur omnes quinque. sexta nunc agitur nullo gene
rationum numero metienda. ppter quod dictum est non est vestrum
nosse tpa vel momenta que pater posuit in sua potestate
Ibidem igitur in die septima requiescet deus i. nos i.
se ipso faciet quiescere. etc. Et septima erit sabbatum nostrum
cuius finis non erit vespera. De sex pdictis etatibus
tractauerunt ysidorus in°. ethim. Et magister in hystoria sco
lastica. et fere omnes catholici doctores septuaginta
quorum plures etiam annos computatos annotauerunt. De
quibus inter eos varia fuit opinionum varietas. Et
prima pi annorum primatores fuerunt septuaginta interpretes
Deinde Josephus Eusebius Jeronimus propter orosius
Beda ysidorus. in quorum opinione sequitur dicitur
ad. go a mundi primo usque ad diluuium secundum magistrum
hystoriarum 2242 annos posuerunt. ipse vero metho
dius 2000 qui tamen particulares summa dispposuit
nec apponit annos si pp sint. Et in vel tercium
de numero annorum posuit Jeronimus aut non plene posuit
2000 Sed Josephus secundum aliquos posuit 2076
secundum tamen aliquos hec littera videtur corrupta iuxta illos
versus Ante tempus aque sic ab adam Josepho
teste fuerunt anni preteriti milia pone duo Oro
sius vero cum ycidat Beda posuit i prima ab adam

Vsque ad Ninum Regem sub quo natus est Abraham
3184 annos. Eusebius autem in prefacione Cronice sue
quam Ieronimus de Greco transtulit in latinum ita scribit: Cum
diuinam scripturam ita diligenter voluerem a Natiuitate Abra
ham vsque ad tocius orbis diluuium inueni retrorsum annos 942.
Item a diluuio vsque ad Adam 2242. In quibus nulla pe
nitus nec Greca nec Ebrea et nec Latina in hiis nulla
inuenitur certa hystoria. Ex quo patet quod Eusebius concordat
de annis prime etatis cum septuaginta interpretibus nisi solum
de annis duobus quos vltra posuit magister hystoriarum
vt patet supra quod forte errore scriptoris factum est. Patet
insuper quod cum Eusebio concordat eciam Orosius. Vn
de recipiendum est quod ipsi primam computacionem a 70 interpretibus accepe
runt. Ieronimus vero ab Ebrea veritate. Vnde cum Josepho
Ebreus fuerit mirum videtur quod computacionem Ieronimi
et omnium aliorum cum habundanti asserit. Ex quibus premissis
patet quod et manifestum est quod in computacione annorum prime
etatis sunt apud scriptores dissonancia. De aliis autem
etatibus non tanta. Et ideo hic de ea breuiter cum pluribus
concordantibus comparari computacionem veritatis ipse namque ab Adam
vsque ad Abraham archam(?) certificatam computat annos
2242. In quo concordat cum 70. Item in genere
primam et secundam etatem ab Adam vsque ad Abraham numerat
annos 3284. In quo concordat cum Eusebio et cum
Orosio. Item ab Adam vsque ad Dauid tres etates
comprehendens computat 4224. Item quatuor etates vsque
ad transmigracionem Babilonis 4679. Item vsque ad Christum in
quo est finis quinte et principium sexte etatis 7210. Et
hec de mundi etatibus sufficiant.

De quibus illud finaliter notandum est quod Eusebius in prologo
sue Cronice scripsit expresse videlicet eciam in Ebreis
codicibus dissonancie etatum annos inueniri plures
vel minus prout interpretibus visum est letitari(?) semper
quod in potius quam exemplarium multitudo traxit.

supputacionem quorundam de annis mundi usque ad xpm
expedit recitare / nam ut in predicto dubio pre-
sentem est narrat historiarum seu cronicarum
scriptores eos varie descripserunt / Et inter
primos attendat illius famosus Eusebius Cesariensis episcopus
cum libris suis impossibile sit multa quorum posuisse nomen est
ita quod ex libris manifeste patet quia ab Abraham et regno Nini
a quo primam Cronicam inchoavit procedit per decadas
annos 1200 numerat usque ad Jonathan regem deinde ponit
periodos usque ad xpm qui secundum eum 42 anno imperii Augusti
natus est / et 17° anno Tiberii predicare visus est usque ad
istud tempus annos colligens ita concludit / Computantur igitur
principem annum id est xv Cesaris Tiberii / a secundo anno instau-
racionis templi que facta est a Dario Persarum rege anni
548 a Salomone autem et prima edificacione templi anni 1060
a Moyse et egressu Israel de Egypto anni 1539 ab Abra-
ham et regno Nini anni 2044 a diluvio anni 2986
ab Adam anni 5228 ex quibus liquet intentum / Eo
porro unum valde notandum occurrit quod hic inserere dignum
duxi **Jesus Cristus** iuxta morte propriam passus est
anno Tiberii xviii° quo tempore eciam in aliorum ethnicorum
commentariis hec ad verbum scripta reperimus Solis facta defectio
Bithinia terre motu concussa et in urbe Nicea edes plu-
rime corruerunt que cuncta hiis congruunt que in passione
acciderunt Scribit enim super hiis Flegon qui olimpiadum
egregius supputator est in 13° et 14° in dicto libro ita
inquit Olimpiade 202 magna et excellens inter omnes
que ante eam acciderant defectio solis facta diei hora sexta
ita in tenebrosam noctem versus ut stelle in celo visa sunt
terre motus in Bithinia Nicene urbis edes subvertit
hec supradictus vir Argumentum huius rei quod salvator isto
anno passus sit Evangelica prebent que ait post xv annum Tiberii
Cezaris tribus annis Dominum predicasse

Josephus autem vernaculus iudeorum scriptor circa hec tempora
die penthecostes sacerdotes primum locutos tumorem et quasi
comitum sensisse testatur, deinde ex adito templi repente magnam
subito erupisse vocem dicentium transmigremus ex hiis
sedibus, scribit enim vir supradictus quod eos anno pilatus
preses secreto noctis ymagines cezaris posuerit et
statuerit, et hec prima turbationis et sedicionis iudeorum
causa extitit. hec Eusebius 202 olimpiade signat.
Sed ut ad id quod propositum est redeamus ex premissis patet
quod predicta computatio annorum usque ad tempus predictum
christi satis concordat cum orosii computacione usque ad
tempus sue nativitatis. Nam ipse ad augustinum scribens
ita dicit quod a primo homine usque ad ninum magnum ut
dicunt regem qui natus est abraham fluxerunt anni
3184 qui ab omnibus historiographis vel obmissi vel
ignorati sunt. A nino autem et abraham usque ad
cezarem augustum id est usque ad nativitatem christi que fuit
anno imperii Cezaris 42 cum bella toto orbe repressa
sunt, colliguntur anni 2017 et sic fuit anni 5199
ab adam usque ad christum secundum orosium. Cui concordat
beda ultra quinque milia ducentos ponit annos minus
uno. fuerunt tamen qui ultra 200 posuerunt 23 alii 28
Isidorus vero qui mediator inter istos ponit sic supputacionem
sit ab adam usque ad christum 5210. Et ne computacionum
aliorum ignorare videar ibidem scribit. [illegible] ab initio
mundi usque ad nativitatem christi secundum libram orosii 5199
vel secundum alios 5238 vel 5228. Ex quibus patet
quod tota dissonancia inter predictos catholicos scriptores
de annis dei ab adam usque ad christum est decem vel
30 annis vel circiter quam videtur faciliter concordari
per unum modum quem tangit magister historiarum in fine libri
regum ad determinandum contrarietates que emergunt de
collacione regum iude et regum israel videlicet quod aliqui
contrarietates et alie possunt determinari per modum istum.
Hec est quod illi plurimos annos imitant ponunt pre

pro toto poneret quibus annorum incompletus pro annis
perfectis et completis. Cuius signum est quod omittuntur a no-
tis fracciones sicut dies menses quartas et tercias ac medietates
annorum ubi autem esset tanta annorum differentia quod per hunc vel ali-
um racionabilem modum non possent racionabiliter concordari sic
id aut hoc vicio scriptorum credendum est accidisse qui in presentis
nominibus et numeris sepe falluntur. Et id docuit Augustinus 15o de
civitate dei. Illa inquit diversitas numerorum aliter se habentium in codi-
cibus grecis et latinis aliter in ebreis scriptoribus tribuatur error
et postea subdit. quando tamen diversum aliquid in utrisque codicibus
invenitur quando quidem ad fidem rerum gestarum utrumque esse non potest
verum ei lingue potius credatur Unde in aliam per interpretes
facta est translacio. Hec igitur de latinis annorum scriptoribus
dicta sufficiant etc.

De annis mundi utile est computacionem Ebraicam
enotare hanc computacionem prosequitur diffuse Vi-
cencius in speculo historiali. Cuius dicta breviter col-
ligam Anno igitur sexagesimo vite Noe inundaverunt aque di-
luvii ab inicio mundi 1676 et ibi prima etas terminata est
quasi infancia oblivio data. Anno vero secunde etatis 222 mundi
vero 1818 genuit Nachor filium suum Thare in quo terminatur
secunda etas que tamen usque ad ortum abrahe extenditur
usque ad annum Thare 70 Secunda etas habuit annos 292
sic quod ab inicio mundi usque ad ortum abrahe fluxerunt anni
1948 Ab abraham autem usque ad regem David fuit 3a etas
habens 2888 ab inicio mundi in se vero continens annos 840 Da-
vid autem primus de tribu Iuda regnavit apud Ebreos 40 annos
in cuius regni primordio incipit quarta etas non ut quidam dicunt
per regni inicium iudeorum tamen inchoasset in Saule sed pro inno-
vacione promissionis olim patribus facte de Christo et regno
Christiano Sic enim iuravit dominus David veritate de fructu ventris
tui ponam super sedem tuam et habuit hec etas annos 487 usque
ad ultimam captivitatem iudeorum Ab Adam vero 3313

Sigitur ab inicio ceptum est quod iuxta prophetiam Ieremie
1o anno pprenezauit. Etas septima exordium sumit que
continet annos 700 et dies 90 que ad xpm terminata est
Sex his ergo ab adam usque ad xpi nativitatem ubi incipit
sexta etas colliguntur anni 3963 et hoc secundum Vincencium qui
ut apparet ex prima hystoria nostri libri Ieronimi translacionem annorum
numerum computavit. Verum tamen ut idem ait ante abrahe tempora
tam ante diluvium quam post multo plures anni in addicione
leguntur quam in nostra reperiantur et hoc patet ex supra allegatis
ab Eusebio Orosio Isidoro qui antiquam translacionem secuti
sunt quorum computacio preter Ebraicam computacionem excedit
annos 1236. postea vero confirmat Vincencius quod si maio-
rem numerum prosequi voluerimus et iuxta librum iude-
icum ab exitu de Egipto usque ad edificacionem templi 600
annos invenerimus et insuper in sceptro Amon sceptro
iuda 12 annos quorum tamen nulla apud Ebreos habetur
computacio his omnibus inspectis ab inicio mundi usque
ad nativitatem domini secundum Bedam que secundum ecclesiam annos
7199 verum tolle datas ad iubilea quos dionysius
nascente domino dat Bedam protoplastus. nec
mirandum si hec Bede computacio ab ecclesia conservatur
quia licet quamquam Ebraica Ieronimi translacio in usu ecclesie
habeatur non solum Beda et illi hystoriographi quos supra
ut dictum est insecuti sed omnes catholici doctores tam Greci
quam latini iuxta translacionem lxx computacionem annorum assigna-
bant. Verum illam eciam sanctus Augustinus de Civitate dei ubi ait
quod sexti millenarii annorum mundi posteriora spacia pro
tempore volvebat. Ubi Vincencius notandum est quod Augustinus
ibi non apparuit ut quidam crediderunt sed vitat ne post
illam opinionem que dicebat quod permanentem etatem non desperet
dum per sex dies ut perficeret quod omnia que pertotam dura-
cionem huius seculi facere disposuerat in sex annorum millenariis
adimpleret hanc perniciosam opinionem in pluribus locis extirpat

ut supra dictum est in fine libri de civitate dei asserere
refellit. aliaz etiam in tytulo predicti facti illorum ridiculum
qui adventum domini adventum post septem milia annorum
ad adam futurum crediderunt ut 1000 annorum tamquam septem
dies transeat deinde illud tempus quasi dies octavus
adveniat. De tribus aut quatuor quod catholice tenendum
sit dudum satis probabiliter explicavi in quodam sermone
de adventu domini super illo verbo Scitote quia prope est
regnum dei. sed hiis obmissis ad propositum redeamus.

De annorum mundi computatione expedit astronomorum
considerationem adaptare. Sicut autem videtur posse
per tabulas astronomicas a diluvio citra ut
supra et de superioribus annis ut ab Euse
bio et Orosio positum est nulli credibile historiographi
ad tradunt. quare nec astronomi de illis tabulas condide
runt sed illos annos ex sola divine hystorie revelatione
susceperunt licet quidam Indi asserunt tabulas astro
nomicam per quam computavit solis et lune tabulas ante
diluvium condidisse. Dicitur igitur quod a diluvio citra possunt astronomi
annos mundi certificare quia a radice certa et nota
inceperunt sue progressionis initium. Item secundum tabulas
Alfonsi. Era diluvii usque fuit ad incarnationem
Christi quod etiam processit per annos 3103 mensi
bus 11 et diebus 29. Isti autem sunt anni [illegible] in mensi
[illegible] maiores sunt anni Romanis. Persici quia
annum ex 365 diebus praecisa quarta diei quam Persici simul
firmant constare quare manifestum est non esse initium
sumptum anni in una parte temporis sed apud Grecos et
Latinos sunt invenire, sed similiter per ipsos dierum spa
tia. Cum quorum menses singuli 30 continent dies sed ultimus
qui continet dies 37. Etiam quo predicti anni Persici
minores sunt annis Romanis in a diluvio usque ad Christum
plures inveniuntur quam anni Romani [illegible] [illegible]

de duobus annis uno mense et 17 diebus minutis obmissis
quod fuit patet secundum alfonsum, quia inter diluvium et re-
gem alfonsi fuit anni romani 4353 menses 3 dies 2
minuta 47 inter diluvium vero incarnationis et et regem al-
fonsi fuit anni romani 1251 menses 5 vel in diebus
minuta 17 et subtracto minore de maiori remanet
a diluvio usque ad xpm anni romani 3101 menses 10
dies minuta 30. Ex quibus patet quod cum Beda ponat
ab adam usque ad xpm 5199 subtractis inde
2242 annis quos ponit 70 usque ad diluvium
remanet secundum Bedam a diluvio usque ad xpm
anni 2957 et discordat a computatione alfonsi
et excedit Alfonsus Bedam in annis 143 vel circiter
Et adhuc magis discordat alfonso illi qui ultra com-
putationem Bede ponunt 11 annos, sicut vel fuit
vel ut alii 28 vel 29 aut 39 sicut patet respondetur
dicitur Sed vero incarnationis ponat ab adam usque
xpm secundum computationem hebreorum 3963 usque ad
diluvium annis 1656 quos fuit prima etate patet quod subtractio
diluvium remanet secundum eius computationem a diluvio usque ad
ad xpm anni 2307 et discordat a computatione
alfonsi quae dictam computationem excedit de annis
794 vel circiter. Et dixi circiter propter fractiones
quas hic omitto exprimere non manifeste patet quod in
putacione Bede quia sicut Ethica intelligimus proprius est
computationem alfonsi scilicet de annis 658 vel circiter propter
videtur inclinari esse propinqua quam computatio incarnationis in
xpiana, quia faciliter possit computari recondari in computatione alfonsi
per modum supra dictum viderit et in modo diebus de secunda
annos integros sive fractionibus incarnatione Alfonsus
vero annos fractiones non obmittit. Quia vero ast-
ronomie considerationes quae multis et gravibus certam
sunt stellarum et planetarum demonstrant in talibus computationes
nobis debet ut videtur tenere principatum computatio Alfonsi

copulationum sequitur in sequentibus consideracionibus que erunt
de magnarum coniunctionum temporibus/

d Ut autem inter copulationes volentibus magnarum
tempora coniunctionum adeptare oportet est coniunctionum
dicas prognosticare. Sciendum est igitur quod secundum ali
quorum modernorum astronomorum opinionem duplex est pla
netarum coniunctio. una est superior que est trium planetarum
superiorum. et alia est inferior que est quatuor planetarum infe
riorum. Coniunctio vero superior est quadruplex maxima
maior minor et media. Coniunctio maxima est quando con
giunt tres planete superiores saturnus iupiter et mars
Coniunctio maior est saturni cum iove. minor iovis cum
marte media saturni cum marte. Magna autem coniunctio
est saturni et iovis in principio arietis que fit in 960
annis sed et sic secundum Albumazar et antiquos astro
nomos sinthila maxima ut notavi in tractatu de le
gibus et sectis/ Secunda causa patet per Alkabitium differentia
quadragesima primi introductorii ubi dicit quod maior ex
omnibus coniunctio est coniunctio saturni et iovis in initio
arietis/ secunda vero eorum coniunctio ut ibidem ait est in
initio uniuscuiusque triplicitatis et fit in 240 annis
singulis enim in unaquaque triplicitate duodecies in
fiunt in unaquaque triplicitate et tertia coniunctio
eorum mutatur coniunctio eorum ad triplicitatem que sequitur suc
cedit/ Tertia coniunctio est saturni et martis in initio
cancri que fit in omnibus 30 annis/ Quarta vero co
niunctio secundum Alkabitium est saturni et iovis in
signo sed que fit in omnibus 20 annis in uno quoque
nam nostra visa inter eos/ De mediis et minoribus co
niunctionibus superiorum planetarum variis quam tam corporum quam
inferiorum planetarum coniunctionibus nil hic amplius dicturi sumus
quia illarum multitudo maiorem requirit tractatum iuxta
doctrinam Tholomei in libro tetralogio libro xiiii

Vbi ait/ Vis obliuiscaris tetu viginti coniunctionum que sunt in stellis erraticis/ In illis enim est maior scientia eorum que fiunt in hoc mundo Et ubi talium illarum coniunctionum differentias annotabat/

[M]agnarum coniunctionum significationes et convenientes est breviter explicare/ nam tum dicat ptolomeus ubi statim allatum est quod in illis 120 coniunctionibus est maior scientia eorum que fiunt in hoc mundo tamen magis coniunctiones quas predixi reputo maiores efficacie fuisse ad maiores mutationes in hoc seculo factas/ nam coniunctiones illarum superiorum planetarum ut ait messahalla significat res maximas et maxime mirandas propter tarditatem motus eorum/ Et in hoc concordat omnes astronomi quod numquam fuit aliqua istarum coniunctionum sine aliqua magna et mirabili sive notabili mutatione in hoc mundo de quibus concordat aristoteles libro de natura et proprietatibus elementorum ubi ait ubertas et sterilitas fiunt per stellarum permutationem in signis diversis per climata septem et mortalitas gentium plurimarum et regna vacua fiunt apud coniunctiones stellarum duarum Saturni et Iovis per eorum enim permutationem de triplicitate ad triplicitatem accidunt accidentia magna Sed in speciali loquendo de coniunctione maxima, trium superiorum dicunt astronomi quod si illam apparuerit sol 1a significat novitates sectas et regnorum mutationes et destructiones aliquorum climatum pro magna parte et sequitur pestilentia/ Et si isti tres planete coniuncti fuerint in casibus suis significabunt penuriam et sterilitatem nisi sint formati ut innuit albertus in libro de natura et proprietatibus elementorum et eveniet effectus secundum colorem etiam fortis eorum tamen si fuerit 1a coniunctio in signo igneo significabit terre siccitatem/ Si in signo aqueo pluviarum multitudinem Si in signo aereo ventorum fortitudinem Si in signo terreo frigorum superfluitatem Et si

fuerit coniunctio in signis masculis significat detrimentum multo
rum animalium masculorum. De coniunctione vero maxima dicit
Ioannes in primo aureis dicit quod significat res sectarum no
varum et si Iupiter fuerit fortior significat maximum
detrimentum atque tribulationes. Et si ista coniunctio fuerit in
signis igneis significabit bella … et sterilitatem, et plus
in signis aereis. Sed in signis aquaticis significabit inun
dationem aquarum et pestilentiam si fuerint impediti.
De significatione autem aliarum duarum causa brevitatis … Et iam
quia iste coniunctiones magne magis ad propositum pertinent
eo quod magis possunt applicari ad diversa prophetias mu
tationes sectarum et eventus admirandarum rerum

aquarum coniunctionum que fuit a diluvii tempore
minime possumus a posteriori vel calculare
sic enim data certa radice faciliter fieri poterit
presupposita ultima coniunctione tunc superiorum planetarum que
secundum astronomos fuit anno Christi 1345 die marcii
24 in nono gradu aquarii in civitate que coniunctio
secundum Leupoldum aquas diminuit, victualia exuberat
dispositi pestilentiam significat maximam ut patuit per
effectum evacuationis gentium a regnis et climatibus
variis aliorumque plurium malorum … quorum usque
nunc remanent vestigia. Ab hac igitur coniunctione possumus
a posteriori computando precedentes coniunctiones plures calculare
quod sic ostenditur, nam per multis annis a diluvio usque
ad Christum tunc annis a Christo usque ad coniunctionem predictam
patet quod a diluvio secundum Alfonsum usque ad eam fuerunt
anni 4446 menses 10 dies 12 minuta 30 unde
manifeste patet quod si hec coniunctio fuit in vel 224
annis ut aliqui dicunt secundum tabulas prophatii
Iudei, sic fundamento exempli gratia presupposito facile erit
calculare quot fuerunt coniunctiones usque ad diluvium precedentes
et per consequens calculari ille que fuerunt ante diluvium

et signi per quot annos mundi a principio fuit prima talis coniunc-
tio illarum annorum esse non sit certitudo, sed non habeo quam
certam seu radicem istius computacionis propter dissonanciam
opinionum de anno a principio mundi usque ad diluvium, Sed
quod diligentius advertendum est quod licet secundum aliquos astronomos
modernos predicta sit predictarum planetarum coniunctio superiorum
dicatur maxima propter planetarum concurrentium pluralitatem, tamen secundum
antiquos astronomos coniunctio Saturni et Jovis in principio arietis
semper dicitur maxima propter effectum quos post magnitudinem
est enim maximarum rerum significativa magis quam aliud
predicta sicut omnes concordant astronomi, cum in respectu illarum que
fit in 960 annis et fit in capite maxime in capite
arietis que fit in 960 annis alie coniunctiones
Saturni et Jovis designaverunt magne maiores et
medium sicut notat Albumasar ubi supra. Et ut in
preallegato tractatu de legibus et sectis plenius expressum
est, cum his concordat Leupoldus qui illarum astronomorum
conclusiones compendiose recollegit nam in quinto tractatu sui in-
troductorii ita scribit generales et maiores mundi altera-
tiones et mutationes fiunt per coniunctionem Saturni et Jovis
in capite arietis in 960 annis et hec secundum eum superiori
tractatu maxima est in mundo et significat mutacionem in
sectis et in regnis. Secunda est coniunctio eorum 120
annis secundum mutacionem eorum de una triplicitate in aliam
que etiam magnam alteracionem in hoc mundo significat. Tercia
est coniunctio Saturni et Martis in 30 annis in cancro
ubi est Saturni debilitas et casus Martis. Quarta est
coniunctio Saturni et Jovis in 20 annis que fit dum
secretes in 240 annis scilicet mutacionem eorum de una tripli-
citate in aliam que etiam magnam alteracionem in mundo
significavit licet illis varius non fuerit propter multa
alia que ad presentem non adveni. Ex quibus sub
colligitur quod ultime videtur expediens unam ultimam
Saturni et Jovis maximam coniunctionem in capite arietis
calculare et ab ista sicut superius tactum est, a posteri-
ori retrorsum computando precedentes ei plures coniunctiones

materie quod si eorum tempora notamus et ad eas historias
applicamus inveniemus profecto circa huiusmodi tempora magnas
et mirandas mutaciones in hoc mundo evenisse.

Ex predictarum coniunctionum maiorum calculacione
a posteriori non possumus annos ab origine mundi certi-
tudinaliter verificare nec circa hoc opinionum
dissonanciam concordare. Hoc manifeste patet quia sicut
impossibile est quod in eodem a parte ante et a parte post perfectam
opinionem magnarum coniunctionum invenire nisi agit ad mundi
etatem mandandum. Sed et nos eos qui ponunt mundum ha-
buisse principium et finem etiam futurum non potest aliquis
calculari annum qui fuit a principio mundi usque ad partem
coniunctionum maximam super data certa radice propter incertitudinem
fundatorum sicut predictum est. Utrum autem a posteriori prima
coniunctio possit inveniri et per hoc etiam mundi a primo
principio calculari et veritatem certissimam demonstrare tempore
magis certitudinaliter veritatem proponimus.

Ultimo videtur difficile magnarum coniunctionum calcu-
lacionem a priori ad annos mundi certitudinaliter appli-
care. Applicacio enim harum coniunctionum potest ad
hoc dupliciter considerari. Primus modus est a posteriori,
alius est a priori. Primus procedit ab ultima coniunctione
ascendendo ad precedentes. Secundus autem a prima coniunc-
tione descendendo ad subsequentes. Primus vero modus est
facilior ut ex predictis patet. Secundus difficilior ut
ex prioribus manifestum est. Nam iste modus procedendi
presupponit cognitionem fundamenti signorum celi et dispositionem
planetarum que fuit a mundi principio et inde calculat partem
coniunctionum et ex illa certitudinem. Sed istud fundatum est

est mltm mctu et maxie / qr circa hec magna est va
rietas opionu / Ebrei aut in equinoctio vernali dicut
mundu factu esse / arabes vo in solsticio estivali Egip
cij aut in equinoctio autupnali et scdm hyemali sic
sup tactu est vbi de anni pncipio agebat / difficilis ergo
est diiudicatu scire que istarum opionu sit verior illa
tn hic proseqr / qua astrnoi catholici observat et hec
est opinio Ebreor

Maiores difficultates fuisse videt de creatione
luminarium et circa pncipia dispositione opinionum theo
logorum et astrologorum diversitate / et ut accipitur
i. a pa mdi die primus ex ordine / Dicendum
est qd doctores theologi et spar augus de illa luce
qe pa die facta legit / et de luminaribus celi qe quarta
die facta sunt multas movent questiones Similiter
Aristotiles in scda parte summe sue propositiones / Sz de
hiis solu tres tangere sufficit qe magis qe magis ad
propositum tangere videtur / Prima ergo questio est qualiter
illa lux faciebat diem et noctem / Et hic est duplex
modus dicendi vnus .s. doctorum grecorum viz Dama
sceni et Basilii / Alius .s. latinorum / Illi enim dixerunt
qd lux illa fuit nubecula lucida emittens et retrahens
radios suos pro die et nocte faciebat hec aut dicebat
in potestate lucis ipius non per virtute sua sed per preceptum
divinum / vnus sicut forte factum est in passione domini
qn sol dicitur obscuratus fuisse non quidem natura sed divino
precepto / Et sic intellexerunt doctores greci fuisse
in illo principio primo triduo / Alius est modus dicendi
s. doctores latinos quem Beda et alii expositores sequuntur
Et una sicut et bonaventura super scdo sententiarum
distinctione xiij / hic modus videtur esse rationabilis et p
tenti nihil prior viz qd lux illa nocte et diem fa
ciebat suo motu et revolutione sicut per circa sol facit pnia
actione / naz lux illa intelligitur facta fuisse vbi nunc est

Sol et ex illa formatus creditur esse sol, et ita quando
habuit plenum et perfectum diem et noctis habuisse
dicimur. Et hic modus probabilius sustinetur. Sed tunc
oritur oritur secunda questio, quia si lux prima per suum
motum faciebat diem et noctem, tunc ipsa aut fuerit
penitus quieta aut mota. Si dicatur quod fuerit ante omnem diem
ergo ipsa non fuit opus prime diei. Si vero dicatur
quod sic cepit esse et illuminare et moveri, queritur ubi
primo incepit, an enim ex oriente, an ex occidente, an ex aliqua
alia parte celi. Si ex oriente, ergo videtur quod primo fecerit
mane, et postea vesperam, et hoc est contra scripturam
que dicit vespere et mane dies unus. Si ex occidente
ergo videtur quod lux ceperit in occasu quod est inconveniens.
Sed si in aliqua parte alia ut in meridie, tunc videtur
quod dies illa non habuit 24 horas quod est contra ex-
positores, vel quod est, ubi lux prima post factum fuerit
et qualiter inde diem et noctem fecerit. Ad quam
questionem ibi respondetur, quod formatio illius lucis fuit opus
prime diei, nec tamen illa dies ipsam lucem precesserit
sed quod sic incepit dies in luce, quoniam enim motus
rei sic esse rei sed naturaliter durante post sic cum
mobili incipere. Et si queratur ubi lux prima incepit
moveri, respondetur quod ubi facta fuit. Due fuerunt
opiniones, quidam enim dixerunt quod lux prima facta est in meri-
die, sed propter verbum primo quod lux prima post faciebat ve-
spere, et postea mane sicut dicit scriptura, ergo videtur quod post
tendebat ad occasum quam rediret ad ortum. Alia vero
est, quod dum perfecta fuit opera, et vero diem et lucem
fecit in sua plenitudine et sic in meridie. Et hoc videtur
sentire et alii expositores, qui dicunt primum diem
plena luce cepisse. Et si obicitur quod tunc a primo diei
usque ad mane non fuerunt 24 hore, respondetur quod
sex hore huius diei precedant successiones temporis perfecte
nite, propter quod immutabilitatem rerum inchoare, et postea 6 horas

tunc est in uno perfecto facta est lux quod est corpus per-
fectum in sui natura in plenitudine et perfecta irradiatione videlicet
in meridie. Et cum erat tunc tempus equinoctiale usque ad
occasum fuerunt sex hore et postea usque ad ortum sequentis
diei fuerunt 12, et hec precesserunt anteformationem luminis
post creationem celi et terre, et ita factus est dies naturalis
et integer. Alia opinio est quod non fuit mora temporis
intercepta inter creationem et distinctionem sed statim post creationem
celi et terre produxit deus lucem ita quod posuerimus
nunc secundum solis duracionem, sed isti dicunt quod non lux incepit
in oriente et sua revolutione perfecta redeundo ad eundem
punctum in idem fecit diem naturalem. Et licet videatur Hugo
libro de sacramentis sentire et istud videtur satis
probabile ut ibi incepit lux prima in die primo ubi conditus
est sol in die quarto. Traditur enim sol quarto die
conditus fuisse in oriente non in meridie, et luna
in occidente. Et si obiciatur contra hoc quod scriptura debuisset
dixisse factum est mane et postea vespere, dicendum
quod sicut tangit magister sententiarum in distinctione allegata
mane dicit non precedentis noctis et exclusit dicit quandam
obscuritatem, propter hoc nominatum dicit diem initium sed noctis
consummationem. Et quia in prima lucis formatione non precessit
nox ideo dicit diem illum cepisse a plena luce ac si
fuisset in meridie. Non ergo dicatur fuisse prius mane
quam precesserit nox sicut prius vespere quod est finis diei
et postea mane quod est finis noctis, quia post fecit diem
et postea noctem. Unde finaliter concludit predictus doctor
quod tamen licet modus dicendi quem precedit satis est pro-
babilis, non est facile discernere quis eorum plus
habeat veritatis. Ideo quoniam utrorumque modorum dicta
non est facienda magna vis, sed in hiis in quibus concor-
dant doctores theologorum omnibus resistam ut appareat
quod alterius termini assertorum opinio non discrepat, sed

in tempore concordat primo in astronomia voce distinctione
diei et noctis et 2o thesis in motu illius lucis
que primis tribus diebus suppleuit vicem solis Ergo quod
ia lux et sol qui eius successit conditi sunt medio
2o quod sol conditus est in plena luce et sic concessit chaldeis
eos in meridie et hoc est communis omnium astronomorum
opinio et incipiunt computare diem a meridie quod tunc
sol est in maiori virtute
Alii autem ex variis considerationibus diversas alias distinctiones
consueverunt ut greci a mane in mane quod tunc
primo apparet sol Ebrei vero a vespere quod tunc incipit
solempnitas Romani a media nocte quod tunc natus est
Christus vel Marie dicit greci partus incipit astra se
quitas In medio lucis Indi vespere factum Christo
at etiam medio tempore noctis quod
Sed restat una difficultas quod de primatione solis et
lune supponitur utrum sunt conditi fuerint in coniunctione
vel oppositione et hoc est quod in hac passione querit augustinus
utrum luna creata fuerit prima vel plena quia eam posuit
deus altissimorem ubi prius et eandem tangit glosa
super illud fiat luminaria etc ubi allegat augustinus una
de luna per cognitionem vnale vespere plenam precedere
pascale tamen facit que regula usque hodie viget
De qua tamen queritur an plena vel prima facta sit
Respondendum est deum conuenientius fuerit perfectam fecisse
quod ut aiunt non decebat deum ia die aliquid imperfectum
facere Alii dicunt quod luna facta sit non prima quod non
sit incipit minuere Si tamen deum aliquid imperfectum fecisse
dicatur reprehensibile non est quod enim ab illo inchoatum
est ab illo et non ab alio perfectum est Creditur etiam
ideo plena facta quod vera septuagesima incipit
sunt facta inchoatam noctem quod sic tunc plena est
Ex quibus glosa patet quod de hac questione diversi sunt opinio

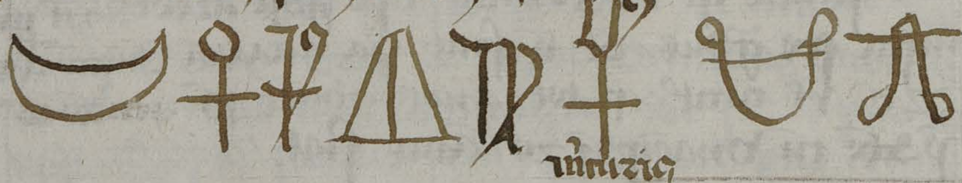
et utraque tetigit Augustinus in secundo libro de Trinitate
ubi ita finaliter concludens Ego autem modicum inter
istos sum, ita sum ut neutrum asseram scilicet plane
dicam sive primam sive plenam lunam deus fecerit
fecisse perfectam dico, pro tunc quoniam ampliori
declaracione Sciendum est quod tamen luna in principio creata
fuerit in materia informi, quia scilicet facta est super celum
et terra, ipsa in quarta die facta est in prima specie atque
plenitudine quia tamen dei perfecta sunt opera ut et sepcia
indecens fuisset deum tunc eam imperfectam creasse Et hoc
secundum quod et Augustinus ipsa tunc facta est in plenitudine
essentie et in plenitudine luminis accidentalis quam recipit
a sole, quando in se est quando non est eclipsis licet
licet nobis appareat quasi corniculata et in respectu
possimus eam dicere non fuisse factam plenam illa ple
nitudine, respectiva apud nos Et secundum hanc viam
ut et alterius [illegible] patet solucio ad obiecta solucionis
ad opinionis adverse quod dicendum quod luna facta est in
plenitudine speciei licet non in plenitudine luminis accidentalis
quo ad nos ut sic est dictum Deum enim decet imperfectum
fecere, tamen [illegible] solucionis sit imperfectio perfectionem addere
nec etiam obviat quod et textus lunam factam in inchoa
cione noctis quo tempore non apparet nisi quando est plena
propter quod dicitur eam in plenitudine factam esse
secundum eum, quod dicitur in inchoacione noctis sic est intelli
gendum id est in principatum quod innuit quando subiungit quod
sit articulum ubi ponitur in inchoacione, et in principatum
generum illud principatus, licet de presenti questione extra
[illegible] Theologorum dictis collegi ut innotescat
quod approbabiliori certe Summa non discordat communis
astrologorum opinio que ponit lunam ut primam ut plenam
factam fuisse scilicet certam ut patebit etc.

Resupposita tamen tam theologorum quam astronomorum
opinione quod mundus creatus est in equinoctio vernali so-
le existente in Ariete. Ex hoc consequenter primam aliorum
planetarum disposicionem quam vocant figuram seu faciem
celi possumus describere, pro cuius figure declaracione prenotandum est
Sma hyspalien in introductorio Albumazar et per tra-
slatorem ad sciam iudicum iudiciorum astrorum ubi tractatur quanti-
tati septima sit aut. Cuiusque stelle domus et [illegible] exaltantium
planete et fortitudine uniuscuiusque eorum in eodem signo nullus
scies, tamen gradus exaltacionis uniuscuiusque planete in signo
sciendum itaque ad hoc quod diximus in littera seda quod incepto
ex divisione ceti a sole et ex medio diei et initio
Arietis et ex linea equalitatis et ex medio celi, quod sol ascen-
dit dum ingreditur Arietem et incipit dies augmentari
et dies est cum nocte et medium dies est fervor qualita-
tum [illegible] et ascensiones et ortus ascendentis sit super eos
in loco aut linea equalitatis signorum ascencium, et ascenciones
medii celi eorum sunt motus, et per plenum ascensionem circuli
signorum in linea equinoctiali sit motus signorum eorum in medio celi tamen
mundi. Et sic gradus exaltacionis planete est [illegible] per primum
esse. Obiciat utique tamen facta est maior divisio ex linea
circuli dicti et ex medio celi super linea equalitatis erit
primum assumpti Cancri ascendens [illegible], quod dixerunt aliqui
quod Cancer sit ascendens mundi, et est dignum ut sit ascendens
in initio cometi mundi gradus in quo mansit impetus ex
Cancro. Hec ille.
Ex quibus habetur fundamentum ad describendum figuram astronomiam
ad tempus inchoacionis mundi in qua sit paradisus, primo ponitur
primum gradum Cancri ascendentem mundi, secundo primum gradum Arietis
pro medio celi, tertio primum gradum Capricorni pro angulo occidente
quarto primum gradum pro angulo Libre [illegible] et [illegible] quatuor
[illegible] seu quatuor domus angulares. Deinde ponuntur suc-
cedentes vz 2, 11, 7, 6, 9. Secunda erit 3 gradus Leonis 11
erit 21 Tauri, 7 erit 21 Scorpionis 9 erit

22 piscium postea veniemus ad ascendentes que sunt 3 8/6
1 2 3a erit 22 virginis 6a erit 1 Sagittarii
decima erit 3 aquarii 12a erit 1 geminorum. postremo
ponemus planetas in eorum domibus in quibus locati sunt tunc
gradibus eorum exaltacionum exceptis Sole et luna qui
in locis eorum exaltacionum ponendi sunt ut superior tabula
declarabit. Saturnus ponitur in aquario in domo
sua in gradu sue exaltacionis 21. Jupiter in sagittario
vel in piscibus secundum aliquos qui dicunt quod ibi ma-
gis gaudet in domo sua in gradu sue exaltacionis
17. Mars in scorpione in domo sua in 28 ut
in sua exaltacione. Sol in ariete in primo gradu sue exaltacionis
19. Venus in domo sua in thauro gradu sue exaltacionis 27
Mercurius in domo sua in geminis in gradu sue exaltacionis 21. luna
ponitur in thauro in domo sue exaltacionis. Caput draconis in geminis
in gradu sue exaltacionis 3. Ex primis patet primo quod sol et luna
non fuerunt locati in coniunctione vel opposicione seu plenilunio
sed luna [illegible] vel [illegible]. Et adhuc videtur congrua convenientia
cum dicta die nec prius facta est in prima die sol et luna
postea quarta die facti dicuntur, videtur quod tunc in ea-
dem plenitudine [illegible] fuerunt in qua fuissent si prima die in
qua [illegible] exstitisset. 2o patet quod venus et luna erant in
eodem signo [illegible] in thauro. 3o patet quod luna [illegible]
per caput draconis [illegible] mercurio in signo geminorum
et sic fuit [illegible] prima [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] tunc
aliis planetis [illegible] [illegible] applicabatur ad Solem quod
fuit 21 die vel circa [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] quod [illegible]
post lunam ad suum [illegible] [illegible] illos 3 dies
precedentes [illegible] solis et lune alias non fuissent 30 dierum.
Certo patet quod in hac figura non ponitur mercurius in domo sua
in virgine [illegible] [illegible] et gaudet sicut ponuntur alii
planete in suis domibus [illegible], sed in geminis, quia mercurius
non potest distare a sole per duo signa, tamen oppositum dicunt
aliqui asserentes eum [illegible] in virgine tamquam in domo sua [illegible]
et sic que dicta sunt clarius patent in presenti figura

Figura siue facies celi in precedenti canone sequentibusque littera declaratiua

nppoita pa figu celi p eam possꝫ apzi
pmaz conicaom maxime assignare Et
ap9 zi p tablas astronicas vnaz aliam
coniucaz plem inuenire Et exeis p aliaz
lhngi qnicaom calculacoz legittimaz vni mi dunaz
mdi seclusa variaz oppiom dissonancia ebtudinal
coclusi hoc vltim oblu ba pnt inceta cotinet
qnoz tu facile est duobz pit suppute s in illis
magna est difficultas no vmq hoc s plurim pitoz
iudico determinanda na sic supis dictu est vlx diffic
videt p dictam figuaz celi et pme qnicaco p eaz
cosignandas ebtudinar visitac et io h no pcedz
s. calculacoz astru et pcisam s vitati ppinqua qdez
astronoz opiom satis plem inspitres pa igr qnic
cos fuit anno a pno mdi 320 vl circit et fuit
s. figuaz pdictaz a pori plac mitur qr i mioi
tpe jupit qui est saturno velocior no potuit a
pdca saturni qnicae preie ut pz cupanti cozp
cursg mnte qd etia qfirmat p copsidaz inmoz
qnicaomi Et sicut fuisse 16 m mio qnicaces
lhngi quartu paz pont in piscibz scdaz i scorpioe
tcia in Cancro quartu ppe vltim arietis qr dui quita
m sagittario Sexta in leoe septaz in thauro octaz
m Capricorno Nona i virgie Dena i gemnis vndecimaz
in aquario 12 in libra 13 in Cancro 14 in piscibus
tciaz in Scorpione 16 in leone P9quas scdm
cos scruta est h coniuco i pmo qdu arietis vl ppe
mfra sex qdus Et h fuit pa maxia qncco Ano
320 vl circit qr tot anos qtinet 16 qnicaces
p dicte cu vnaqz 120 annis fiat

Secunda maxima coniunctio anno a principio mundi 1280 vel
circiter et hec presupposita prima parte sicut et omnes scriptores
clare per additionem 690 annorum. Et adinventionem ma-
ximam precedentem. Tertia ergo fuit anno 2242 vel circiter
et huic concordat Apponi quod Arabes astronomi dixisse
reperiuntur ante diluvium per spatium duorum annorum vel circiter
fuisse unam coniunctionem magnam Saturni et Jovis in
Ariete, unde probabile videtur quod hec fuit principalis causa diluvii
inquantum ad talem effectum causa naturalis concurrere potuit
ut supra dictum est. Quarta coniunctio maxima fuit anno
a principio mundi 3200 a diluvio vero 558 vel circiter.
Quinta fuit anno mundi 4160 a diluvio anno 1918
vel circiter. Sexta fuit a mundi principio 5120 a diluvio
anno 2878 vel circiter, et hec fuit ante Christum incarnatum
annis circiter 225. Septima fuit anno mundi 6080
a diluvio 3838 vel circiter et hec fuit anno post incarnationem
Christi 735 vel circiter. Sic ergo fuerunt in summa a principio
mundi usque ad presentem annum Christi 1441 coniunctiones ma-
xime, 3 ante et 4 post diluvium. Octava vero erit
anno mundi 7040 a diluvio 4798 a Christo vero
1693 vel circiter, et licet non solum a posteriori per unam
coniunctionem dicatur esse probatum, sed etiam a priori evidenter
posse probari ex tabulis astronomorum per calculatorem litteratum.
Et sic .s. due alie vie a priori .s. et a posteriori in
se invicem concurrunt in concordia ex quibus presuppositis
manifeste concluditur quod ab initio mundi usque ad diluvium
fluxerunt anni circiter 2242. Et licet varient computationes
secundum 70 interpretes quia sunt ecclesie. A diluvio vero
usque ad Christum secundum calculationem Alfonsi ut supra patet
fuerunt anni 3101 menses 10 dies 12 minuta 30
que sunt media dies et parum dimidium diem. Et
in hoc concordat cum Albumazar. Et sic a principio mundi
usque ad Christum fuerunt anni 5343 cum uno anno

imperfecto et quasi completo ut supra patet. Et in hoc non
verificatur, sed convicta est computacio Bede et aliorum quia
secundum Ecclesiam in aliquibus particularibus locis et in predicta
tamen ea priori quam a pluribus annorum computacione concor-
dant Marie coniunctiones premisse ut patet cuilibet recte
calculanti. Nunquam tamen calculacio non est premittenda
quod anni post diluvium non fuerunt precise adequati
sicut anni post diluvium per Alfonsum. Dicit autem scilicet
llenpolis quales et maiores mundi alteraciones
et mutaciones fiant non solum per predictas coniunctiones
Saturni et Iovis in capite Arietis in 960 annis
sed etiam per coniunctiones eorum scilicet mutacionem de una tri-
plicitate in aliam in 240 annis et per coniunctiones
Saturni et Martis in Cancro in 30 annis. Ex quibus de
istis coniunctionibus ad consummacionem premissorum aliud quam
dicere ut hic videtur quod consignatus aliquibus earum
a pluribus utrorumque procedendo posset concludi post supra
per coniunctiones maximas annorum mundi veritatis reperiri
in brevitate cuius de hiis perpendemus, et hunc calcu-
lanti labore aliis reliquimus nobis requiem et finem
huic operi imponentes.

Et igitur videtur quod verba ad dominum Cardinalem
in prologo huius operis proposita satis ut
michi visum est exposita non diffinitive
determinando sed disputative inquirendo proponimus.
Nam tante rei determinacio magis examen re-
quireret. Unde expediens videtur quod Ecclesia
mediante Concilio generali vel summi pontificis plures
peritos theologos et astrologos ad hoc convocaret ut
ex auctoritate Ecclesie declaracio et determinacio in premissis
fieret et confirmacio fidei caperetur et tolleretur occa-
sio scandali eorum qui detrahunt catholice veritati
et improperant discordanciam que inter doctores

et septuaginta interpretes Ceterosque catholicos docto-
res in annorum nisi computacione reperitur. michi
autem sufficit ad tanti artificii utilem inventoris viam
aliis prebuisse et occasionem dedisse subtilius
indagandi. Iam deoque videor michi debitum huius exi-
gui operis adiuvante domino exsolvisse.
Quibus autem parum est michi ignoscant. Quibus
autem satis est non michi sed scripturis congratulantes
agant. Cui sit honor et gloria in sempiterna
secula seculorum. A.. M.. E.. N.

In tractatu meo de concordia astronomie et theo-
logie sub septem titulis de concordia astronomice veritatis
et narrationis hystorie preparavi decrevi(?) quia
cum ibi quatuor decim(?) ... maximas coniunctiones tempora
notabiliora ad ea hystorias applicando incepi(?)
circa longiora tempora magis et ... (?)
et imitatores in hoc stilo excepisse ideo nunc hic separatim
declarare incipiendo hystoriarum ... secundum notabiliora
hystoriarum gesta et circa tempora dictis coniunctionibus adaptando
devitans aut confusionem hoc opus 10 titulis continet et
capitula distinguemus

1m erit brevis recapitulacio de coniunctionibus Saturni et Jovis
2m de tribus coniunctionibus maximis
3m de generationibus Ade
4m de generationibus Caym — primus titulus
5m de generationibus Seth
6m de generationibus Noe
7m de archa Noe et diluvio
8m de dispersione filiorum Noe post diluvium
9m de turre babel et divisione linguarum — 2us titulus
10m de Regno Assiriorum
11m de generationibus Sem
12m de quinta coniunctione maxima et de Abraham
13m de notabilioribus gestis Abrahe
14m de generationibus Abrahe Ysaac et Jacob
15m de morte Abrahe et Ysaac et ortu Joseph — 3us titulus
16m de Moyse et per eum gestis
17m de quibusdam sub iudicibus
18m de morte Moysi et circa id tempus gestis
19m de captivitate Troye et per eam gestis
20m de sexta coniunctione maxima et regno Hebreorum et edificatione templi — 4us
21m de divisione Regni Hebreorum

22m De Regno Romanorum
23m De Captivitate Judeorum
24m De Regno Persarum et reedificatione templi
25m De mutatione Regimi Romanorum
26m De Regno Allexandri magni
27m Destructione Regni Persarum ab alexandro et eius morte
28m Sexta generatione maxima et bello Romanorum et Cartaginensium
29m Fine Regni macedonum et machabeorum
30m Innovatione Regni Judeorum
31m Persecutione Judeorum a Romanis
32m Imperio Romanorum et Julio Cesare
33m Octaviano Augusto
34m De destructione Regni Judeorum
35m Destructione Regni Egypti
36m Herode et eius crudelitate
37m Cristi nativitate
38m Tyberio Cezare
39m Incidentibus circa hec tempora
40m Gayo Cezare
41 Claudio et Petro apostolo
42 Nerone et eius crudelitate
43 Vespasiano et Judeorum destructione
43 m Recollectione annorum secundum Eusebium
45 Recollectione annorum secundum Jeronimum
46 Recapitulatione quatuor principalium Regnorum
47 Destructione revolucionum Saturnalium
4 Declaratione premissorum
49m lege Cristianorum
50m Diocleciano et Cristianorum persecutionibus
51m Secta Sarracenorum

72m Septima coniunctione maxima et circa eam gestis
73m 10 revolucionibus Saturni a tempore Machometi
74m Sextis circa dictam coniunctionem
75m Sextis post dictas revoluciones // gestis=
76m aliis decem revolucionibus saturnalibus et pera=
77m ctis quam completi 10 alie revoluciones gesta sunt
78m De Diversis scismatibus ecclesie
79m Magno ecclesie scismate
80m Octava coniunctione maxima
81m Adventu antixpi et eius secta
82m Sex sectis principalibus secundum astronomos
83m Octo preambulis adventus antixpi secundum Methodium
84m Antixpi ortu et fine et consumacione seculi secundum eundem

[A]stronomice veritatis more sapientes quam sapientes antiqui docuerunt in tractatu premisso et in eo qui de legibus et sectis intitulatur unumque aliqua ex eorum dictis collegimus de coniunctionibus planetarum maxime trium superiorum Saturni Iovis et Martis, que hic breviter recapitulare utile iudicavimus. Et primo de coniunctionibus magnis Saturni et Iovis, que ad generales Saturni alteraciones seculi et mutaciones regnorum, legum et sectarum, et alia magnarum rerum precipue habent diuturnam apparenciam. Dicimus igitur quadruplicem esse Saturni et Iovis coniunctionem, scilicet minorem, magnam, maiorem et maximam. Minor est que contingit in omnibus 20 annis semel. Iupiter enim perficit suum cursum 12 annis, et Saturnus quasi in 30, et ideo fit ut post viginti annos iungantur in signo 9º ab eo in quo primo iuncti fuerant. Deinde post alios 20 annos in quinto signo a primo, et post tres 20 annos iterum in illo primo. Et hec ab aliquibus coniunctio magna et fit in omnibus 60 annis, que dicitur triplicitatis plures

Super publicatione Regum et potentum, et super quantitate
annone et super ortus prophetarum. Et postquam in ista
triplicitate totiens coniuncti fuerint, ut ad aliam mutentur
et coniungantur, tunc vocatur coniunctio maior que fit in omnibus
240 annis vel circiter, et significat super sectam
et mutationibus eius in aliquibus regionibus. Sed que fit
coniunctio ab ista triplicitate in aliam, ut a fine Cancri
ad principium arietis, tunc dicitur maxima per revolutionem
Saturni 32 vicibus, et fit in omnibus 960 annis
vel circiter et significat super mutationes imperiorum
et regnorum, et super quantitates impressionum in aere
et super diluvium, et super terre motum, et quantitatem
annone. De predictis autem coniunctionibus tractat Alca-
bitius differentia 4a dicens quod maior omnibus coniunctionibus
est Saturni et Iovis in initio Arietis et hec fit
in 960 annis semel.
Secunda vero coniunctio est in initio uniuscuiusque triplicitatis
et hec fit in 240 annis, iungitur enim in unaquaque
triplicitate duodecies i. fiunt in unaquaque triplicitate 12
coniunctiones, deinde mutatur vero coniunctio ad triplicitatem que
hanc succedit. Tercia est coniunctio Saturni et Martis in
initio Cancri que fit in omnibus 30 annis.
Quarta quarto coniunctio est Saturni et Iovis in unoquoque
signo scilicet que fit in omnibus 20 annis scilicet, unde patet
quod addit tertiam coniunctionem Saturni et Martis in 30 annis.
Si non loquitur de illa coniunctione que media vocata est
et fit in 60 annis, de qua tangit Albumazar
libro de magnis coniunctionibus tractatu 2o differentia 8a, nec
tamen de ista locutus est Leupoldus, qui aliorum astronomorum
dicta utiliter recollegit, unde in capitulo tractatu primo intro-
ductorii ita scribit: Generales et maiores mundi al-
terationes fiunt et mutationes fiunt per coniunctionem
Saturni et Iovis in capite Arietis in 960 annis
per coniunctionem ~~Saturni et Martis~~ de una triplicitate in aliam
corporum secundum mutationem

240 annis per coniunctionem Saturni et martis in omnibus
30 annis, per loca planetarum in celestibus coniunctionibus et preteritis
intuitu scilicet in signa tropica precedentibus, et per plura
alia que ibi enumerantur, et apparet quod magis ad propositum
pertinet totaliter quod per revolutionem stellarum fixarum contingit
et per mutationem coniunctionum in triplicitatibus preterea multarum
mutationes. Et etiam Saturni [illegible] revolutiones in 300
annis secundum albumasar per annos planetarum maiores per
accessionem et recessionem orbis per 8 graduum in 640 annis
Ex omnibus precedentibus manifeste patet quod inter quaslibet
duas coniunctiones maximas sunt ad minus 3 coniunctiones
maiores Saturni et Iovis 240 annorum et multiplicitas
res Saturni et martis 30 annorum et etiam plures
alie de quibus dicit ptolomeus in centiloquio verbo 11 ne
obliviscaris 120 coniunctionum que sunt in stellis erraticis
bus, in illis enim est maior scientia eorum que fiunt in
hoc mundo, Et ibi distinguit haly eorum duas, quod
quedam sunt binarie id est duorum planetarum, quedam ternarie
trine quaternarie quatuor, quinarie quinque, senarie
sex, septenarie septem id est omnium planetarum, Item etiam
inter quaslibet duas coniunctiones maximas est ad minus
una revolutio orbis [illegible] in 640 annis Sunt
etiam plures revolutiones magni orbis in 360 annis
Sunt insuper plures revolutiones Saturni [illegible] quibus
secundum albumasar ut infra dicetur, que fiunt in 300
annis, que omnia magna sunt significatorum in muta
tionibus sectarum et regnorum et aliorum magnorum effectuum
secundum doctrinam maiorum astronomorum, Et ideo non solum maxi
mas et notabilissimas alterationes et mutationes ad
quas predicte coniunctiones forte ducunt sicut apparet ex histo
riis et cronicis inferius annotabo, sed etiam quasque
plures et nobiles inter medias quas alie coniunctiones
et revolutiones significare et efficere potuerunt In hiis
/ predicte

tame lectorem cupimus esse premonitum quod nil fatali necessitati ascribimus sed naturali causalitati et inclinationi. Cui libera arbitrium in hiis que sue subiciuntur facultati post dei auxilium curam noverimus resistere ipsa quoque divina omnipotentia solo voluntatis imperio effectiue obediat. Deque licet septimum post omnia quecumque voluit fecit, tamen disposuit tamen causis secundis naturaliter operari, nisi ubi miraculosa operatio intervenerit, quam cito sine rationali ducte credere magis est temerarie levitatis, quam theologice firmitatis vel sanitatis. Hiis itaque premissis id quod propositum est exequamur.

Res coniunctiones maximas ante diluvium fuisse diximus, et per eas annos inferius annotatur vel circiter, primam videlicet anno a principio mundi 320, 2am anno 1280, 3am anno 2240 et hec fuisse secundum dictum arabis astronomi per duos annos vel circiter ante diluvium, licet autem de annis mundi usque tunc varie fuerint opiniones computantium in auctoribus et in dicto tractatu notavimus, tamen computacionem sequor, quam secundum bibliam probabiliorem, et dictis coniunctionibus magis conformem credimus videlicet quod a mundi principio usque ad diluvium fuerunt anni 2242 vel circiter, quod eo circiter dixi, quia anni predicti non fuerunt tamen precise adequati secundum prius dictum per tablas alfonsi. Sed tamen equales et maiores coniunctiones secundum quorundam astronomorum opinionem fuerunt circa ipsa dictarum coniunctionum non distincte et particulariter, sed per confuse et equaliter rationem volumus et causis superioribus, propter discordiam in computatione annorum mundi et etiam cum ut prius dictum est, Ideo quia de gestis ante diluvium nulla est hystoria vel cronica que annos distincte et particulariter notaverit, sed de illis nisi hoc dumtaxat scriptura sacra videlicet moysi hystoriam cronica quia ipse moyses legislator secundum dictum hystoria scolastica multum breviter generationes adcurrit, et multa

pertinet festinos ad tempora Abrahe patris hebreorum. Et
ia a tempore Abrahe usque Cronicas magis pertractant
loqui poterimus, hec autem quantum sufficiat transire

Iterum ergo sequentes historiam Scolasticam, quod Adam
et Eva secundum Methodium virgines egressi sunt de
paradiso, et in anno vite Ade quindecimo natus
est Cayn, licet Adam factus fuit quasi in etate 30
annorum, et potuit ante Cayn multos genuisse qui tacentur
post alios autem 15 annos natus fuit Abel, anno Ade 130
Cayn occidit Abel et tunc ei natus est Seth 30o anno
post Ciliadem secundum Methodium, qui distinguit secula i. etates
mundi per Ciliades 1000 annorum, et incohat secula post 200
Ade, et in hoc consonat Lxx interpretes et Josephus, qui
quod Adam 230 annorum fuisse scribunt quando genuit Seth,
et forte Moyses centum annos luctus Ade non sine misterio
pretermisit. Hic ergo attende mortis pro Abel mandate et
misericordie initarum initium. Cum tunc post successit
una maior generatio, quia secula est prima generatio
maxima preposita. Circa cuius tempora ante et post ea sunt
notanda que circa alterum mundi septa sunt generaciat

Cognovit igitur Cayn uxorem que peperit Enoch
a quo vocat Ciuitatem que ab ipso prima edifi
cata est. Unde patet quod multi iam erant homines, licet
non exprimatur eorum generatio, quod quod Cayn et
eorum auxilio urbem fecit. Et dicit Josephus quod rapinis
et violentiis congregans opes ad lasciviam incitabat
et simplicitatem vite hominum ad inventionem mensurarum et pon
derum permutavit, et ad calliditatem et corruptionem perduxit.
Terminos terre primus posuit, civitates munivit
et homines quos ledebat, ob securitatem opes in urbibus
colligebat. Porro Enoch genuit Yrad qui Mauiael
qui Mathusael qui Lameth qui septimus ab Adam, et peperit

primus bigamiam introduxit, duasque uxores accepit,
ex quibus plurimos filios procreavit. Duo parentum
inventores: Iabel invenit tentoria pastorum, et plura-
rum pascua ordinavit. Iubal frater eius fuit pater canen-
tium in cithara et organo, non instrumentorum inventor
sed musice, quam scripsit in duabus columpnis, una mar-
morea ut non dissolveretur diluvio, altera lateritia
ut non dissolveretur incendio, quia de hiis Adam audivit
prophetasse. Tubalcaym primus ferrariam artem invenit, res
bellicas exercuit, sculpturas in metallis fabricavit; cui fa-
bricante, Tubal porro malleorum delectatus, ex ponderibus
eorum et proportione consonancias excogitavit, quarum inventionem
Greci Pithagore attribuunt fabulose. Soror vero Tubalcaym
invenit artem varie texture.

Ceterum de generationibus Seth breviter dicendum est. Seth
itaque genuit Enos, qui Caynan, qui Malale-
el, qui Iared, qui Enoch, qui Mathusale,
qui Lameth, qui Noe. Sed ipse in generatione Adam
septimus Lameth pessimus fuit, ita in generationibus piorum
septimus fuit Enoch, quem transtulit Deus in locum vo-
luptatis, ut in fine temporis convertat cum Helia patrum in
filios. Iudei tamen dicunt tamen hic translacionem attribuendam
potius numero septenario quam sanctitati eius, quia plures
leguntur sanctiores eo, quorum nullus translatus est, quia aiunt
omnia sub septenario disposuisse. De annis autem Mathu-
salem dicitur sub opinione, nam secundum computacionem LXX inter-
pretum ix annis post diluvium vixit, quod non videtur
verum, quia non legitur in archa fuisse nec translatus ut
Enoch. Ceterum dicunt quod mortuus fuit ante diluvium
septem annis. Ieronimus vero asserit quod eodem anno quo fuit
diluvium, tamen cum annis in numero annorum vite eius concurrit
usque in 969 annis. Verum patet secundum premissa quod ipse
mediam aetatem generationum maximam natus est et
post tertiam mortuus secundum Ieronimum

oe vero cum esset 500 annorum, genuit Sem
n Cham et Iaphet, Moyses autem dilutum di-
luuio premisit causam eius, quod cum cepissent ho-
mines multiplicari super terram, videntes filii
dei id est filii Seth et religiosi filias hominum id est de stirpe
Caym, et victi concupiscentia acceperunt de eis uxores
et nati sunt inde gygantes. Utrum autem hic sermo fuit
verum secundum Noe vel non, non determinat. Josephus autem
dicit quod usque ad septimam generationem boni remanserunt
filii Seth. Post ad malum prolapsi sunt, et ideo
dum cum eis se miscuerunt, nam multi angeli dei id est de-
mones incubi mulieribus ad coeuntes maiores
filios genuerunt qui propter differentiam in formis et
generis gygantes dicti sunt. Methodius tamen dilu-
uii hominum peccata diffusius exequitur et tempora pri-
liade designat ut patet in historia scolastica.
Post diluvium vero nati sunt alii gygantes in Ebron
et pyramides fuerunt in cisterna civitate Egipti a quibus
dicti sunt Titanes, de quorum stirpe fuerunt Enachim,
cuius filii habitaverunt in Ebron, de quibus ortus
est Goliath et quidam alii. Iratus itaque dominus pro
peccatis hominum dixit: Penitet me fecisse hominem.
Et ad Noe ait: Finis universe carnis venit coram
me. Dedit quod tempus ad penitentiam 120 annorum.
Et hoc dixit dominus. Ante igitur archa incepit fieri
secundum Ieronimum, que facta est 100 annis. In parte
quod terra hoc tempus facta est ante diluvium, tercia maxima co-
motio quasi mirabiles alterationes mundi facte sunt
inter quas precipue fuit diluvium inundationis,
cuius dictam causam fuisse extitisse notavimus.

oe igitur fabricata archa secundum preceptum domini
600 anno vite sue ingressus est eam cum
omnibus animantibus que dixerat ei dominus, que

angeloru ministerio adducta sunt mense 2o die 17 q
ab hebreis vasan dr a latinis marius / mense vo
in legittimis nisan i aprilem primu mensem consti
tuit s. Josephu in aliis vo vsuale mensum ordi
navit ingressus aut Noe archam pluit super
terram 40 diebz et 40 noctibz et excrevit sup
omnes motes aqua 17 cubitis et ita exaltata est
sup terras 170 diebz Et postea reperunt aque m
mi mense septio ita qz 27 die mensis requievit
archa sup motes armenie ubi adhuc eius
reliquie ostendunt / huius aut diluvii et arche ut
ait Josephus memoriam faciunt cuncti qui barbaras
hystorias conscripserunt pd berosus Caldeus et Egip
tius hystoricus Manassas qz Damascenus Anno
601 vite noe mense 2o 27 die mensis precepto
domini egressus est de archa noe eadem die qua
ingressus fuerat revoluto anno s. hystoriam scolastic
Et ut Josephus refert pepigit cu eo deus qz ultra
no fiat diluvium et in signum huius federis posuit arcu
suu i nubibus Cepit qz noe exercere terram et plantat
vineam bibens qz vinum s ignorans vim eius i ebriatus
est et obdormiens denudatus Et cu vidisset verenda
patris sui irridens nunciat hic filiis suis propter quod
noe maledixit eu no in se s in filio suo et eius
semine ut omnes de Semine s eos qui de Canaan
sunt post pridem eos in cultu unius dei no esse p
mansuros pd alii postea impleti sunt dies noe 950
anni et mortuus est Et ait Josephus qz neo putet
falsa que de aliquorum longevitate scripta sunt s propter
virtutes et glosas utiliores quas magis scrutabantur
i geometriam et astrologiam deus amplius vivendi
spacia donavit que discere no potuissent nisi 600
vixerunt annos vii s ab antiqs istis pathus usque
scium ad posteros derivatum

Capitulatur autem generacionibus noe deuenit exeunt
12 generaciones 17 de Iafet Japheth 30 de
Cham 21 de Sem hii tres dispersati sunt
in tribus partibus orbis. scilicet alamin Sem asiam
Cham affricam Japheth Europam sortitus est. Josephus
autem hec diuisorum terrarum expressius assignat et Ysidorus libro
9o ethimologiarum ... 12 a quibus diuisa est terra tot idemque
linguas perclarauit vtilitatis gratia descripsit. Narrat autem quidam
quod ex tribus filiis noe adhuc noe viuente nati
vltra 24000 virorum extra mulieres et paruulos sunt
sub quibus sunt tres duces quos prefixerunt. Et de hiis tribus centen-
tes dicemus de Nemroth qui cepit esse potens in terra
potens et robustus venator hominum i. extinctor et op-
pressor amore dominandi et cogebat homines ignem
adorare. Cuius tempore cepit primus regnare. Venit me-
thodius agens de Jonito filio noe quem 100 anno
3o diluuii ei natus est et dedit eum Jonitum cui 100
anno dedit noe donacionem et misit eum in terram
Ethan et intrauit vsque ad Solis ortum terram
a deo donum sapiencie et inuenit astronomiam ad quem Nemroth
dux tribuum gigantum eruditus est et accepit ab eo
consilium in quibus regnare posset. Iste enim Jonitus
quosdam futuros eventus predixit eventus et maxime de
ortu quatuor regnorum et occasu eorum per successiones
quod etiam prophetat Daniel et predixit quod primi regna-
uerunt de Cham de quo Belus descendit primus. De
Sem Medi perse et Greci post de Iafeth Romani
Ideo Nemroth sollicitabat alios ad dominandum. Unde accr-
euit Cham et regnauit inter eos in Babilone etc.

Post obitum Noe ab oriente venerunt duces
in unum campum Sennaar et timentes diluvium
cum principe Nemroth volentes regnare ceperunt edi-
ficare turrim que pertingeret usque ad celos. Angeli autem
iussu dei destruxerunt eam et per eam voce unusquisque
partiti sunt. Propterea Babilonie civitas vocatur
Babel id est confusione. De hac turri meminit Sibilla
et de campo Sennaar Eusebius.

Iste vero Nemroth vi expulit Assur de terra Sen-
naar et de turre que eius erat iure heredi-
tario. Regnum quod habuerunt Babilonii qui
de stirpe erant Nemroth usque ad xx Cilia de in
vide Belus Nemrothides iniuit Assiriam sed parum
obtinuit in ea, quo mortuo filius eius Ninus eam
totam possedit et civitatem in qua erat caput regni
itinere trium dierum ampliavit et a suo nomine Niniven
dixit. Unde est quod quedam historie dicunt regnum Assiriorum
cepisse ab antiquo Belo, quod verum est quantum ad initium;
alii ut Eusebius dicunt cepisse a Nino quod verum est
quantum ad regni ampliationem. Ninus autem vicit Cham
qui adhuc vivebat et regebat in Bractria et
dicebatur Zoroastes inventor artis magice qui et
septem artes liberales in xiiii columpnis scripsit, in
eneis et in latericiis contra utrumque diluvium. Ninus
eos libros eius combussit. Ab hoc autem Nino orta
fuit ydolatria quia mortuo Belo patre suo in solatium
doloris ymaginem patris fecit eiusdem, cui tantam exhi-
bebat reverentiam ut omnibus reis qui ad eam fugissent
parceret, et homines regi suo divinos honores ymagini
ceperunt impendere. Eius ergo error in plures nationes
invaluit. Hoc ergo adverte quod terra ista tempus magica et
et ydolatria vicium ortum habuerunt. Et hoc

fuit tercia etas que continet mane modicum an ut pa
tebit postea

Et de generatione Sem aliquid dicendum est ut
venias ad abraham Sem igitur 100 annorum
erat cum genuit arphaxat qui salem
qui hebar a quo hebrei dicti sunt secundum Jose
phum sed augustinus dicit multo querit utrum ab heber
dicti sunt hebrei vel ab abraham quasi habrei Heber
autem genuit phalet cuius in tempore divisio est in
diebus eius pro divisione linguarum divise sunt gentes
et divisio terrarum facta est Sed scripto proprie dicitur facta
est in isto et filius eius remanente antiqua lingua
videlicet hebrea alii abeo est divisa unde lingua he
brea an divisio linguarum non dicebatur hebrea
sed humana simpliciter quia ea omnes homines utebantur
Phalet autem genuit Reu. Reu Ragau qui Saruch
qui Nachor qui Thare in quo terminata est eta
tis que hic usque ad nativitatem habree extenditur Tha
re autem genuit abraham et hic natus est ipso tempore
ante continet mane ut sequentia declarabunt

Quartam continet et mariam finisse dicitur
anno a principio mundi 3200 a diluvio vero
978 in tercia Sciendum est autem quod Enzebius
Cronicam suam incepit a primo anno habree
sicut in prologo Cronice quam deinceps prosequitur pro
nunc qui a nativitate habree per prologum Cronice
patet usque ad totius orbis diluvium numerat annos 992
.i. quam computacionem patet quod habraam an dictum continetur
natus est tercia per annos 16 nunc an eam sitis
ipse magne regnorum mutaciones facte sunt quia primo enim

Hic exceptis Indis regnavit Ninus Beli filius. Cuius
Nini temporibus Zoroastes magus rex Bactrianorum clarus
habitus est adversus quem idem Ninus dimicavit. In cuius
Nini imperio apud hebreos nascitur Abraham, cuius
etatis anno primo qui imperii erat annus Nini 43. Eodem
Nino regnante apud assirios in Grecia 29 in Si
cionis imperavit Europs. Cuius regni anno 22 natus
est Abraham apud Egiptios anno 16 primus erat qui
vocat dinastiam quo ipse regebat thebei qui prefuerunt
Egiptiis annis 190. Post vero assiriis imperavit Se
miramis uxor Nini de qua innumerabilia narrantur que
et eam tenuit plurima babilonie instauras. Cuius
tempore post dictum genitorem Abraham natus Caldeus
apud hebreos unam etatem ~~texuit~~ texuit.

[C]onstitui convenit insignia Abrahe gesta innotu
erat. Nam Abraham cum 75 esset annorum
divino dignus habetur alloquio et cum repro
missione que ad eum facta est a qua repromissione
originem trahit omnis lex seu secta divina tam
mosaica quam Cristiana. Nam a dicto anno Abrahe
usque ad moysen et egressum de Egypto gentis he
breorum supputantur anni 430, quorum apostolus paulus me-
minit ipse quoque moyses in exodo hanc videlicet vice, quod
lex mosaica ab illa repromissione ortum sumpsit. quod
etiam de lege Cristiana dicitur Eusebius declarat
qui aut post omnium prophetarum Abrahe tunc in figura
repromisset Cananeam vocationem gentium pollicetur, quam
nunc ipse filius dei deduxit ad finem per Evangelium
in omnes gentes predicatum.

[A]braham autem cum esset 86 annorum ante dictam re
promissionem ex ancilla agar genuit ysmael

a quo ysmaelitarum genus qui postea agareni et ad posterum Saraceni filio nomine dicti sunt postquam vero repromissionem Abraham tunc 100 annorum centum genuit ex libera filium ysaac cuius nativitati supervixit annis 75 Ysaac autem sexagenarius nascuntur filii gemini primus Esau qui et Edom quo gemini ydumeorum diende Jacob qui et Israel a quo israhelite qui cum Ciuus anni numerantur usque ad principatum filii sui Nomen 121 cuius temporibus regnum Argivorum exordium quorum primus Jnachus apud argivos regnavit quorum inveniuntur omne tempus annorum 382

Abraham autem annorum 175 obiit repromissione ad se facta anno 100 anno ysaac 75 quo tempore Apis in Egypto primum deus putatus est quem Serapim vocaverunt Anno autem 170 ysaac anno vero 92 Jacob natus est Joseph postea ysaac 180 annorum defungitur filium Jacob habente annos 120 Joseph autem dominus Egipti constitutus cum esset annorum 30 vixit cum annos 80 cuius pater cum senex anno fratribus ingressus esset Egiptum interrogatus a pharaone quot annorum agere respondit se esse annorum 130 Et sic attende tota eius tempus aliquam quantitatem fuisse que huius famis seu sterilitatis esse potuit

Ex tunc ad moysi tempora transeamus qui ut predictum est a repromissione facta Abrahe de Egipto egressus est anno 430 cuius tempore regnum Atheniensium suscepit exordium que nunc Attica nuncupatur In qua primus regnavit Cicrops quo regnante primum in Attica oliva nata est et ex minerve nomine que grece dicta est Athena ipse quam primus bovem immolans Jove appellavit et

Europa ab eo Rege appellata est

Jt ait signater adiute qd Euzebius i prologo
sue Cronice con porphirium impium p o
peris sui li°, diffinite ppu̇s om̄ de Europe
ut dictum est Moysi tocianum fuisse, et an-
te troyanum bellum 350 annis quo Moyses a
bus quos ystos antiquissimos putat senior depre
ditur, homero videlicet et crodotho troyano qz
bello, ac multum prior hercule, museo lino chi
rone orfeo - Castore, polluce Esculapio libro mer
curio appolline et ceteris diis gentium Sacris qz vel
vatibus ipsius qz Jouis gestis que Grecia in arce
diuinitatis collocauit, nam hic Europe prius ut dictum est
Jone appellauit Silentus ipsi aram statuit victimas
ymolauit Regnaqz istius modi rebus in Grecia vnique
visis. Cetera vero que apud Grecos mira iactatur
posteriora Europis ante deprehedunt et quod moysi
quo cum eis fuit prius fuit cum de stellis dilum fo
dentaliter Inuenim sub fetute Erictheonis Vonlcam
et Troye filius Dardarnusque Dardania condidit
de quo homerus que prius genuit celesti Jupiter
arte liberis qz raptus et europe ceteris atqz ipsius
deluburu in elesina farmeta triphem regum troy
Camgedy natu germanus ad pocula raptum viua Jo
iath magnis voluerunt fundere mesle. Cuius tempore qz
Latuly qz et Ceay fuerunt et Apollo natus est, prius
quos Cadmus thebas reget qui Semele genuit
de qua pulcarima proles liber codigna prius tulit
edicta Pugge porto cum ceta Zothus et amphion
musesque orphes amnos presens Esculapius gemini
Castores hercules cui quo appollo seruiuit adiuncto
prius ducentesim annis Europis fuerunt prius quam facta est
Troyane vrbis euersio, qua homerus longo post tempore natus

Homerus autem Solone et Thalete Milesio ceteris-
que qui cum hiis septem sapientes appellati sunt multo
prior reperitur. Deinde vero Pitagoras qui se non sa-
pientem ut priores sed philosophum id est amatorem sapientie dici voluit.
Quem secutus est Socrates qui Platonem erudivit ac
famosa in partes philosophia divisa est. Hos autem philosophos
in suis Eusebius locis inseruit secundum ordinem hystorie.
Ad multa igitur de hiis mirabilibus mundi que hic inseruntur tetigi
quamvis plurimaque alia de quibus satis narrat hystoria
que hic referuntur quia frequentes contingere potuerunt coniunctiones
maiores, Revolutionesque Saturni que a quarta usque ad
quintam coniunctionem maximam intervenerit. Quod etiam visibile est
ex excisione Troyane principales tales fuisse quia processerunt
diluvium secundum Deucalionem in Tessalia et incendium secundum Fetontem
in ethiopia quoque multe pestilencie locales ut Plato
memorat profuerunt.

[A]dhuc vivente Moyse Lacedemo conditor
a Lacedemone Semele filio Erichthonius
Vulcani et Minerve filius qui ab Homero Eri-
theus vocatur. Hiis temporibus fuit Archas etiam
filius Jovis et Calisto Pelasgis in dicionem redactis
regionem eorum Archadiam nuncupavit. Egiptus que prius Aeria
dicebatur ab Egipto tunc sibi eo regnante accepit nomen.
Datum est regnum tertio Danao. Eisdem temporibus Dardanus
Jovis filius condidit Dardaniam. Quo tempore Moyses
obiit cum 120 esset annorum. Circa idem tempus Argis
regnat Stelenus quem cum Argivi de imperio pepu-
lissent regnum Danao tradiderunt. Ita filii Argos
Danaus vendicant expulso Egipto. Huiusque quinque
libri Moysi continent gesta annorum 3730 secundum 70 interpretes.

Interpretacio hebreorum Post moisen constitutus Ihesus et eius
tempore apud eos Eleazar suscepit pontificatum et post eos
alii quos sacra commemorat hystoria ad quam de hiis remit-
timus lectores autem quod post Aoth hebrei ab alienis di-
cione redacti sunt annis 20 qui congruunt temporibus Delbore
et Barath scilicet iudicum hebreorum Circa id tempus Linda
regnat in Affrica In Dardania vero regnat Ylus
filius Troy a quo Ylium est nuncupatum Tunc Argivorum
reges defecerunt qui imperaverunt annis 7 l x Inde Mi-
cenas Argivorum translato imperio Cui primus prefuit
Euristeus hebreorum iudice Abimalech filio Gede-
onis annis tribus successit ei Thola annis 22 Circa id
tempus Hercules Antheum interfecit Ylium vastavit
Porro in Dardania post Laomedontem regnat Priamus
Theseus Helenam rapuit Hercules cum in morbum
incidisset pestilentem ob remedium dolorum se iecit in
flammas anno sue etatis 72 Imperante Micenis
Agamenone Menelao vero in Lacedemone quo tempore
hebreorum iudex Iepte prefuit annis septem qui precessit
capte annis sex qui in libro iudicum ab etate Moysi
usque ad principium eius computantur annos 300

a Anno tercio regis Menelai capta est Troya nam ra-
pta Helena Troyanum bellum decennale sur-
rexit causa mali tamen mulierum de pulcritudine
certatum primum fuit Hoc tempore hebreorum iudex
Labdon prefuit annis 8 Tunc vero Troya per decennale
certamen et cedes infinitas ad ultimum proditione ci-
vium capta et destructa est A cuius captivitate usque ad
nativitatem Moysi colliguntur anni 4 1 0 usque vero ultimam
Nini etatem numerantur anni 8 3 2 Circa quod tempus
natus est Abraham unde patet quod hec Troye captivitas 100
et amplius annis 7 ar maxima gentium precessit Ab hiis

vero Regnum latinorum quod postea Romanum nuncupatum est exor-
dium post apud quos Eneas a troya profugus et yta-
lia petens post tercium annum captivitatis Troye sive ut quidam
dicunt post secundum regnavit annis tribus Cum autem cum regnasset
ibi Janus Saturnus picus faunus latinus tunc annis 170
Post lapsum in idolatriam Judeorum eos in dicione redigunt ali-
genigene annis 40 quod completur temporibus iudicum posteriorum
scilicet iudicum iudicavit postea hebreorum iudex Sampson
annis 20 qui fortissimus omnium fuit ita ut Achillis
facta eius cum gestis herculis comparantur post Sampsonem prefuit
populo hebreorum heli sacerdos annis 40 scilicet hebreorum quo tempore
Ascanius Enee filius Lavinie noverce sue regno Lavi-
nii Albam condidit qui Julium filium procreavit a quo
familia Juliorum orta est et propter etatem parvuli quia nondum
regendis civibus ydoneus erat Silvium postumum fratrem
suum regni reliquit heredem hic quoque post mortem Enee patris
sui editus ruri fuerat educatus et Silvius et postumi
nomen accepit a quo omnes reges Albanorum Silvii vocati
sunt Hic Siciniorum reges defecerunt qui regnaverunt
annis 962 post quos sacerdotes Carni constituti
sunt qui prefuerunt annis 33 Defecit etiam regnum Athe-
mentium quod a tempore inventi annis 429 Ex
quibus manifeste patet terra hec tempora quinta maxima generacione
fuisse etc

Et prima generacio maxima durans tunc anno a principio
mundi 4160 a diluvio vero anno 1918
nulla ipse ante aut habet generacionem quintam
et ipse eciam magis iam regnorum mutaciones
protestasse notamus et post eam magis Assyriorum inferius
dicenda manifestat Mortuo enim heli sacerdote de quo

Supra archa testamenti ab alienis possidetur. Post ea Sa-
muel propheta et Saul primus rex Hebreorum prefuit
populo annis 40. Hic exordium regum Lacedemoniorum in quo
primus regnavit Euristeus et Corinthiorum in quo primus
regnavit Alethes. Homerus quem huius temporibus fuisse indicatur
de quo apud veteres magna dissonancia fuit. Post ea
Hebreorum rex primus de tribu Juda David regnavit
annis 40 quo tempore prophetabat Gad Nathan Asaph.
Idem Cartago condita est ut quidam volunt a Cartho-
done Tirio, ut vero alii a Didone filia eius anno 143°
post Troyanum bellum. Post hec annis circiter 20 Hebreorum
rex Salomon filius David regnavit annis 40 qui templum
in Jerosolimis edificavit. Consummatum est opus anno 9°. Col-
liguntur ergo de tempore a Moyse et egressu filiorum Israel
de Egipto usque ad predictum annum 480 ut quorum-
libet temporum testatur. A diluvio usque ad Moysen 1447
Ab Adam usque ad diluvium anni 2242 fuerunt
simul omnes anni 4160

Post mortem Salomonis seditione orta inter gentem
Judeorum et regno diviso Roboam filius Sa-
lomonis regnavit annis 17 in Jerusalem duabus
tribubus sibi subiectis que vocabatur Juda. Alie vero
qui ex Juda semper desciverunt 10 autem tribubus
que in Samaria erat et vocabatur Israel. Regnavit
primus Jeroboam annis 22 quo tempore rex Egipti contra
Judeos dimicans templum spoliavit. Post ea vero annos
circiter 62 regnante apud Judeos super Jeroboam Sar-
danapallus Tarsum atque Anchiale urbes condidit
et in prelio victus ab Arbace Medo se ipsum incendio
concremavit et in eo regnum Assiriorum deletum est. Usque
ad id tempus reges Assiriorum fuisse historia refert et
fuit simul anni regni Assiriorum a primo anno Nini 1240

Arbaces vero medus Assiriorum regum imperio destructo regnum in medos transtulit. Macedonum quoque regnum tunc sumpsit exordium, in quo primus Caranus regnavit. Circa hoc tempus prophetabat apud hebreos Osee Amos Ysaias Jonas. Ligurgi leges in lacedemonia hac etate suscepte sunt. Hoc tempore numitor procate quondam latinorum regis maior filius a fratre amulio regno pulsus in agro suo vixit. Cuius filia adima postquam quasi virgo vestalis offerta que tunc geminos edidisset infantes iuxta legem in terra viva defossa est. Dictorum pueros iuxta ripam tiberis expositos fatulus pastor uxori sue detulit que propter pulcritudinem et rapacitatem tocius questuosi lupa a vicinis appellabatur. Unde ad nostram adhuc usque memoriam meretricum cellule lupanaria appellantur. Pueri vero cum adolevissent collecta pastorum et latronum manu interfecto apud albam Amulio avum in regnum restituunt. Cito post lidorum regnum exordium cepit in quo primus regnavit aliathes. Hic lacedemoniorum reges desierunt et hucusque Eusebii Cronica per decadas 124 digesta est. Ab hinc olimpiades distincta anni 407, qua etate Joatham regnabat in Jerusalem, et prophetabat Osee Johel Ysaias Obeth.

Europe. Hoc tempus Roma condita est anno mundi 4484 in qua primus Romulus regnavit. Sabine rapte sunt anno ab urbe condita 3o et hic regnum Romanorum sumpsit exordium quod prius latinorum nomen habuit, nam ubi nunc reges sunt Roma est latini reges prius edificaverunt civitatem, sed etiam appellatur Romulus et muros cinxit de quibus lucius conterraneo primi maduerunt sanguine muri, quia ibi Remus interfectus est frater Romuli. Hoc tempore Romuli, Plutus Regum istius

fuit Osee in quo regnum Israel defecit et captivitas per-
fecta est. Decem namque tribus gentis Iudaice que vocabantur
Israel et erant in partibus Samarie capte a Salmanasar
rege Caldeorum translate sunt in montes Medorum.
Regnatum quidem in Samaria annis 270. Postea autem rex
Caldeorum ad custodiendum regionem Iudee accolas misit
Assirios, qui Samarite vocati sunt, quod in latina lingua
exprimitur custodes. Cultores quidem inde leges facti
sunt. Romulus apud paludes Capree missus comparuit
et Iulio Proculo, qui Quirinus nominatus apud
suos consecratus est. Cui successit Numa Pompilius.
Qui duos menses anno addidit Ianuarium et
Februarium. Capitolium quoque a fundamentis edificavit.
Hic nullum cum finitimis bellum gessit. Cuius tempore Sibilla
Samia insignis habebatur. Manasses quoque rex Hebreorum
impius Ysaiam prophetam interfecit, statuasque ydola in
templo posuit. Per circa annos circiter 33 32 alternis
reges et principes defecerunt, post quos alternis
annis principes constituti sunt et novem consilio
tribunus electi profecerunt. Per hec tempora Ieremias prophetabat
et Sophonias.

a nno 3o Ioachim regis Iude Nabuchodonosor
rex Babilonie Iudeam cepit et Iudeam
tributariam redactis multis Iudeorum cum certa parte templi
vasorum incarceravit et tributum fecit ipse Ioachim vivere
de patria recessit. Et tunc in Babilone Daniel, Ananias,
Azarias, Misael clari habentur. Post Ioachim regnavit
Sedechias, quem rex Babilonie captivum in Babiloniam
duxit oculosque eius eruit. Prophetabat tunc Ieremias
et Baruch. Post circa consumpta est captivitas Iudeorum. Regis
Nabuchodonosor rex Caldeorum Ierosolimam cepit, templum
incendit quod ab initio edificacionis sue mansserat annis 442

Et presencat desolacio templi per annos 70 usque in 2m annum
Darij, sic quod Jerusalem capta ab Assiriis in decem
regum defecit. Expressius tamen patet quod a diluvio fuerunt
anni 1921 usque ad primam edificacionem templi atque usque
ad eius destructionem ut dictum est fuerunt anni 442 qui
simul sunt anni 2369. Cum computacionem tutoribus [illegible]
Alfonsi quod post diluvium usque ad nabugodonosor 2377 annos
in mensibus nichil dies 10. Et non dicit aperta co
putacione nisi de 12 annis quod invenire potuerunt a primo
regis Nabugodonosor usque ad dictam destructionem templi. Mortuo
nabugodonosor babiloniorum uno intermedio successit filius eius
Baltasar, sub quo Daniel eam scripturam que in pariete
apparuit interpretatus est, significante imperium in Medos
et Parsos transferendum, cito post Cirus medorum destruxit
imperium, qui captivitate hebreorum laxata 7000 fere hominum
regredi fecit in Iudeam qui constructo altari templi funda
menta iecerunt. Sed impedientibus vicinis gentibus infectum
opus usque ad Darium permansit. Colliguntur autem hoc
tempus captivitatis iudeorum anni 70, qui scilicet computantur a 3o anno
Ioachim usque ad 2o annum Darij regis persarum computate
prophetabat tunc apud Iudeam Aggeus et Zacharias.

Egipciorum dinastia 21 Regibus Egipciis defi
cientibus Regnum Egipti persis cessit, quod obtinuit
Cambises et post eum usque ad Darium filium
Persis annis 111. Anno vero 2o Darij templum
in Jerusalem extruitur a Zorobabel consummatur quod opus annis
46 quod post sub Ciro exordium habuit. Cirum rege thami
ris Regina Massagetarum interfecit anno 29 Regni
successit in Regno Cambises filius eius quem aiunt ab
hebreis 2m Nabugodonosor sub quo inducit hystoria Iudit et
olofernis

Romanorum Reges prophetantibus apud Judeos
v Aggeo et Zacharia desierunt, et ceperunt Con
sules pulsis urbe Regibus vix tunc usque ad
17 lapidem Roma tenebat imperium Romanorum
Reges 7 a Romulo imperaverunt usque ad Tarquinium superbum
annis 240 vel 243, postmodum consules a Bruto esse ce
perunt deinde tribuni plebis ac dictatores et iterum
consules R. p. obtinuerunt per annos 464 usque ad
Julium Cezarem, primus singulariter arripuit imperium Olim
piade 182 census Rome agitatus inventa sunt hominum
120000 Tempore quo tribuni plebis Rome facti sunt
creatis consulibus Neemias hebreus minister
Arthaxersis Regis, concedente domino pro 20 eius anno
de Babilone venit Judeam, et 32 anno muros urbisque
restituit hucusque divine scripture annales tempora continent
Ea que apud eos postea gesta sunt prosequimur
Eusebius ex libro machabeorum et Josephi et Affri
cani scriptis qui deinceps universam hystoriam
usque Romana tempora descripserunt, Neemia qui muros
Jerusalem construxit consummasse opus anno 32 Arthaxersis
Regis persarum Esdras commemorat Si quis autem ab isto
tempore 70 ebdomadas a Daniele conceptas numeret
que faciunt annos 490, reperiet eas in Regno Neronis
expletas sub quo Jerusalem obsidio cepta, 20 postea Vespa
siani anno capta postea Titus per 20 annos Egyptus
a persis recessit et regnavit in ea amartheus Cito
post Artaxersem Darii filii persarum 119 regnavit, sub quo
hystoria que in hester legitur completa, nam ab hebreis
Assuerus et 70 interpretibus Artarxersis vocatur
Socrates Hec hec tempora Socrates Democritus Diogenes
Tymotheus Speusippus insignes habentur Galli senones
Romam invaserunt excepto capitolio, posito deinde
plerunque agnoscitur, quo tempore Romani militatus Rome pro

Consulibus esse reperiuntur. Eo tempore magno terre motu plures urbes absorpte sunt. Per ea Aristoteles 18 sue etatis anno Platonis auditor efficitur. Camillus Gallos qui bellum Romanis intulerat superat. Quo tempore Dionisius Sicilia pellitur. Ochus autem a pedis mo Iudeorum capto in Ircaniam accolas translatos iuxta mare Caspium collocauit.

Alexander Philippi et Olimpiadis filius nascitur 106 Olimpiade. Dionisius Syracusis intrauit. Cuius filius Syracusis tirannidem exercet. Ochus per ea Egiptum tenuit Nectanabo in Ethiopiam pulso in Egipto regnum destitutum est. Romani Gallos superant. Platone mortuo Speusippus qui Achademiam Speusippus tenuit. Per ea descriptione Rome facta inventa sunt ciuium 160000. Speusippus moritur. Cui successit Zenocrates sub Olimpiade macedonum. Alexander Philippi filius regnat annis 12 mensibus 6. Qui capta Tyro Iudeam inuadet. Aquila fenora blit accepta. Deo victimas ymmolat et pontifice templi honoribus plurimis prosequitur. Andromacho locorum custode dimisso quem per ea Samaritani interfecerunt. Obpitans ab Egipto reversus Alexander magnus eos suppliciis afficit. Et urbe eorum capta macedonibus ad inhabitandum tradidit. Alexandria in Egipto ab Alexandro condita anno 1º regni eius. Quo tempore etiam Latini a Romanis perdomiti sunt.

Alexander optinuit Babilonem interfecto Dario in quo regnum Persarum destitutum est et regnauit Asie anno sui regni 1º et tenet omnia regna usque in Indiam. Ubi subiecta Hyrcanos et Mardos capit. Inde Amnem transgreditur. Bellaque plurima in India prosequitur. Ipse vero 32º etatis sue anno

[P]ostquam Alexander magnus rex macedonum in Babilone moritur, post quem translato in plures imperio diversi regnaverunt, nam in Egipto ptolomeus lagi filius regnavit, macedonibus philippus frater alexandri, Siriam et Ciliciam et hellespontum lisimachus tenuit. ptolomeus lagi filius Jerosolimam et Judeam in deditionem accepit et de Samaria plurimos captivos in Egiptum transtulit. Theofrastus philosophus agnoscitur, qui a divinitate loquendi ut ait Cicero nomen accepit. machabeorum historia Grecorum supputat regnum, verum hii libri inter divinas scripturas non recipiuntur ut ait Eusebius. Seleucus Antiochiam, laodiciam, appamiam et ipsam Berotham, et pellam urbes condidit. Ipse quoque Babilonem optinuit. Hac et tempora tensu Rome agitato inventa sunt Romanorum 2/1 0 0 0 0. Legati alexandri tunc a ptolomeo primum Romam missi amicicias impetraverunt. Seleucus in eas urbes quas exstruxerat Judeos transtulit et honoravit. Ipseque in Cilicia Demetrio Severo victo Sirie et Asie preest imperator. Ptolomeus philadelphus Judeos qui in Egipto erant liberos permisit, et ab Eleazaro pontifice divinas scripturas in Grecam vocem ex hebrea lingwa per septuaginta interpretes transferre curavit, quos in alexandria habuit. et ibi bibliotecam omnium gentium litterarum reparavit.

Circa hec tempora fuit magnarum commutacionum tempus. Quare fuisse dicitur anno mundi 7120 Adilud anno 2618 vel circa, et hoc fuit ante adventum Christi 2722 vel sub 131 olimpiade vel circa fuit predicta commutacio, nam ab ea usque ad olimpiadem sub qua natus est Christus inveniuntur 76 olimpiades que sunt anni 229, vel forte appropinquavit Christi post predictam commutacionem sub olimpiade 138. Hic habet autem et per proximas fuisse magnas et minores mutaciones ut dicta et infra dicenda manifestant

Romani post 130 olimpiade Cartaginenses na
vali bello superant et 100 liberas urbes capiunt
Et tunc post Cartaginenses cum Rege naves in Sici
lia capiunt metello consule in fugam verso. Parthis a Ma
cedonum imperio recedentibus primum regnavit Arsaces unde et
arsacide dicti sunt. Judeorum pontifex Onias clarus habe
tur cuius tenacitas ptolomei Regi tributa non reddens ad
iram eum impulit unde et Josephus vir inter Judeos no
bilis legatus a Judeis ad ptolomeum missus cum familiari
tate regis sibi meruisset Judee et regionum securitatem
constituit. Judeorum pontifex Symon Onie filius clarus
habetur sub quo tempore Ihesus filius Syrach sapientie librum compo
nens etiam Symonis fecit mentionem. Circa idem tempus 40
fere milia Gallorum a Romanis sunt cesa. Caria et
Rodus ita terre motu concusse sunt ut colossus
magnus caderet. Alexandrie et Egipti ptolomeus
philopater regnat sub quo ea que in secundo machabeorum
libro scripta sunt gesta feruntur, quo victo Anthiochus
Rex Syrie Judeam sibi sociat. Romani consule mar
cello Syracusas capiunt [illegible] capuam et Si
ciliam. Alexandrie et Egipti quintus ptholomeus
Epiphanes destinato principe milicie Judeam capit
et plurimas Syrie civitates. Post 148 olimpiade
Syrie et Asie Seleuchus qui et philopator regnat
unde etiam secundus liber machabeorum apud Judeos hu
ius temporis continet gesta. Stacius Cecilius clarus habetur. Cum
ab Anthiocho per legatos hanibal reposceret, Cui
se a Scipione victus sociaverat, ad Regem bithinie
transfugit, quem tum rursus senatus repeteret, et ita
dedendus esset venenum bibit et apud Libissam bi
thinie sepultus est. Hoc tempore ad presidem et pontifica
tus Judeorum ambitione orta seditione ingentium
miseriarum semina pullulant. Anthiochus autem

Iudeorum provinciam et ydolatum torpellis imparet
noluit chetetur post Ierosolimam assumpto templi et papa
dei rapiat in templo Iovis pletum ponit In
Samaria super verticem montis Iovis delubrum edificat
ipsis Samaritanis ut id faceret precantibus verum
Mathathias filius auxilio filiorum leges patrias vi
dicat olimpiade 173 Ennius poeta septuagenario
maior articulari morbo perit Sepultus in Scipionis
monumento via appia

Macedonum regnum desiit 173 olimpiade, in
Romanam provinciam per macedones Illirios
et Gallatas liberos esse iusserunt apud
Iudeos defuncto Mathathia filius eius Iudas
Machabeus Iudeorum dux fuit Qui duces Anthi
ochi de Iudea expellit ad templum ab ydolorum yma
ginibus emendat patrias leges post triennium suis ci
vibus reddidit olimpiade 172 Althimus alienus a sa
cerdotali genere Anthiocho pontificatum invadit, qui ad eius Iudam
machabeum in Imaaas yeus, cito post dei ira percussus
interiit At post eum omnium Iudeorum favore Iude macha
beo pontificatum defertur qui dignitate suscepta legatos
Romam dirigit dein que senatus Iudeos amicos et au
xiliatores Romanorum habere, Terentius comediarum
scriptor in archaia moritur Iudas adversus Demetriu
i. eius duces inito prelio occiditur tribus annis pontifi
catu gesto post quem frater eius Ionathas dux Iudeorum
fit bachide duce Demetrii a Iudea expulso pon
tificatum suscipit describere Rome facta sunt inventa
Romanorum 332000 sub olimpiade 178 Tunc Cartago
inducie Romanorum per Scipionem diruitur a conditione sui annos
668 vel secundum alios 748 Scipio minima

tios subrogat Jonatas dux iudeorum pariter et pontifex cum Romanis et Spartiatis amicicias fecit, quem trifon dolo interficit / Cetui primus liber machabeorum primus cuius hystoria continet / Johanes dux iudeorum et pontifex adversus hyrcanos bellum gerens hyrcani nomen accepit et cum Romanis amicicias confirmavit. hic Samariam obsidione captam solo coequavit quam postea herodes restaurans Sabaste in honorem augusti appellari voluit Jugurta cum Romanos dimicans capitur Rodo terre motu concussa collapsa ruit Cicero arpini nascitur /

[P]ost eorum aristobolus filius Johannis Rex pariter et pontifex primus apud iudeos dyadema sumpsit insigne post 482 annos babilonie captiuitatis post quem regnauit Jamneus cognomento allexander qui pontificatum administrans crudelissime ciuibus prefuit / Viginti milia cymbrorum cesa de capta per Caium marium / Sic quinquies consul mutata [?] Hesidam [?] cymbros superat et post de eis cum Catulo triumphat. Antiochus Siria possessa per leges in Romanam dicionem cessit / Descriptio Rome facta inventa sunt hominum 463000 Salustius scriptor Crispus hystoricus nascitur Silla atheniense vastat qui deinde Romam optinuit et post biennium moritur Lucius lucullus primus Imperator appellatus est / victa armenia et mesopotamia pompeius vniuersam hiberiam perlustrauit / Virgilius maro non procul a mantua nascitur / Marcus portius Catho philosophus agnoscitur Antiochia Sirie a Romanis capitur /

[C]ontra iudei vectigales facti sunt et pontificatum apud eos suscepit hyrcanus ipse vero et aristobolus filius alexandri contra se de imperio dimicantes

occasionem prebente Romani in Iudea invaserunt Itaque Po
peyus urbem venit Ierusalem capta urbe et templo
reserato usque ad sancta sanctorum venit Aristobulum secum capti
vum adduxit pontificatum confirmat Hircano Deinde pro
curatorem Antipatrum Palestine facit et Iudeos tributarios
Ea que de Catilina Salustius scribit et similiter
gesta sunt hoc tempore Oratius Flaccus nascitur Virgilius Cicero
studiis eruditur Cesar Renum transiens Germanos va
stat et Gallos capit Et principium belli civilis Ce
zaris et Pompeii

Inde Gaius Iulius Cesar primus ex Romanis
singulare optinuit imperium a quo Cesares
Romanorum principes sunt appellati et imperavit annis
4 mensibus 7 Pompeius prelio victus et fugiens
a predonibus Alexandri regis occiditur Cesar in Egypto
Cleopatre regnum confirmat obstupri gratiam Anthonius
decrevit quintilem mensem Iulium debere dici quia in eo mense
natus Iulius Cezar qui idibus Marcii in curia oc
ciditur Cuius corpus in rostris ob honorem crematum
est Rome et post exorti soles paulatim eius orbem
circuierunt Inter cetera portenta que in toto orbe facta sunt
Bos in suburbano Rome ad aratorem locutus est frustra
se urgeri non enim frumenta sed homines brevi defuturos

Romanorum secundus imperavit Octavianus Augu
stus Cesar annis 56 mensibus 6 a quo
augusti appellati Adversus eum Anthonius bel
lum movet Cicero occiditur 63 etatis sue
anno Ovidius Naso nascitur De taberna Emeritoria
trans Tiberim oleum erupit fluxitque toto die sine
intermissione significans Christi gratiam et gentibus Anthonius

Imperat Augustus interveniente Senatu in amicitiam
cum eo ingreditur. Secunda prefectio Augusti et Anthonii facta
est. Salustius obiit quadriennio ante acciacum bellum

Anthigonus captivus iudeorum dimittitur tunc occiditur atque
usque ad principes Jerosolimorum regnum destitutum est. post quem
Herodes per eum a Romanis constitutus est. principe
alienigena deficiente pontificum principatum. Singulari
tempore Christi nativitate unctio regum et sacerdotum inde destitutum
est. completa prophetia que per Moysen ita loquitur. Non deficiet
rex ex Iuda neque dux de femoribus eius donec
veniet cui repositum est et ipse erit expectatio gentium
In hoc etiam loco impletur prophetia Danielis namque usque
ad Herodem christi id est sacerdotes erant principes Iudeorum qui
imperare ceperunt a 67 olimpiade et ab instauracione
templi sub Dario usque ad Hircanum et 187 olimpiade
anni 483 in medio transactis quos Daniel significat
per ebdomadas 69 que per septenos annos efficiunt ut
declarat Eusebius. Defficientibus quoque Herodes post regnaverunt usque
ad novissimam desolacionem Iudeorum captivitatem incipiunt ex parte
sacerdotali successione generis pontificibus constitutis. Nam perpetuitate
vite secundum legem Moysi sed in medio vendicio Ignobiles vero
alio tempore et nonnulli unius anni sine medio aplius
a Romanis principibus sacerdotium emebat. quod dicta Danielis
etiam vaticinatus est.

Post Augustus et Anthonii quoque discepcione exorta dum et
repudiata sorore Cezaris Cleopatram duxisset
uxorem acciacum bellum ortum est. Cleopatra
quoque et Anthonius semet interficiunt. et Egipti regnum
quod sunt in Alexandria destitutum est in quo Ptolomei
qui vocabatur Lagide usque ad Cleopatram regnaverunt annis
297. Defuncta ergo Cleopatra Egiptus fit Romana

provintia quam primus tenuit Cornellius Gallus
de quo scribit Virgilius in Bucolicis. Exinde ab hoc loco
Augusti monarchie primum annum computat. A quo sextil
mensis Augusti nomen accepit. Qui Rome prospe
mas leges instituit. Censu Rome agitato inventa sunt
civium Romanorum quadragies et sexies centena et sexaginta
quatuor milia. Thebe Egipti usque ad solum diructe.
Terentius Varro nonagenarius moritur. Augustus Cala
briam ad Gallos vectigales facit. Augusto tunc monar
chia deferetur renuit. Tyberius ab Augusto missus
occupavit Armeniam. Virgilius Brundisii moritur.
Ossa eius Neapolim translata titulo huiusmodi prescripto
quem ipse moriens dictaverat: Mantua me genuit
Calabri rapuere tenet nunc Parthenope cecini pa
[illegible] rura duces. Augustus Gaium Agrippam adop
tat in filium. Ipse quoque Augustus a se pontifex maximus
appellatur. Tyberius de Carpanis Pannoniis
triumphat. Oratius Rome moritur 72 etatis sue anno.
Tyberius vastata Germania imperator appellatur.

Herodes Cesaream in nomine Cesaris condidit
que prius turris Stratonis vocabatur. Ipse
quoque Anthedonem condidit et Antipatridem atque
Herodionem in honorem patris Antipatri
et suum. Extruxit innumerabilia quoque opera in singulis Syri
arum urbibus. Ipse vero Hircanum qui olim sacerdos Iudeorum
fuerat de captivitate partica regressum ad eius filium qui
sacerdocio patris succedebat interfecit. Postremo quoque eius uxorem
suam cum duabus filiis propriis eius adolescentulis et ma
trem uxoris ottase sororem suam crudelissime necat et
adhuc que crudelius gessit etiam hoc addidit virum
sororis sue Salomee interfecit et tres tunc eius alios crudelissime

uxorem etiam suam necat scribatis quod et impletis
Domine legis plus occidit scelere, qui etiam cito post
xpi nativitatem magorum modo raptionis, universos
bethleem proles iussit interfici, qui morbo intercutis
et scatentibus toto corpore verminibus miserabiliter moritur

Ihesus cristus dominus noster dei filius in Bethleem
Iude nascitur anno 42° octaviani nocte dieci
dominice et anno 17° Tyberii Cezaris predicare
orsus est vixit quidem annis 32 mensibus tribus
iuxta 1d Evangelii erat ihesus incipiens quasi annorum
30 Eusebius vero dicit Cristus vixit plenarie 33 annis
et tribus mensibus quantum est a nativitate usque ad pascha, et
vixit secundum eum 33 annis cum dimidio, mortuus
est autem secundum Eusebium anno Tyberii 18, quo tempore sicut
in ethnicorum cronicis reperitur multa miracula con-
tigerunt sicut in alio titulo notavimus, parum au-
tem tempus augusti cum filio suo Tyberio census
Rome agitur invenitur hominum nonagies et tricies centena
et septuaginta milia, quo tempore defuncta sita pulo
augusti 86 etatis sue anno moritur,

Post quem Tyberius 29 imperat et Iudeorum
principatum optinuit Herodes Tetrarcha Ovi-
dius poeta in exilio obiit, Tredecim urbes
terre motu corruerunt, Effesus, Magnasia, Sar-
dis, Mostena, Egee, Hiero, Cesarea, Philadel-
phia, Thelomiscos, Timne, Smirna, Appollonia,
Dya, Hyrcania, Pilatus a Tyberio iudex missus
fuerat, Iohannes Zacharie filius circa in deserto iuxta
Iordanis fluvium predicans filium dei in medio eorum
adesse testatur, ipse quoque dominus Ihesus signis et virtutibus

Ubi esse apparuit que dixerat materia que in
Cronicis scripta sunt, fecit discipulis suis ut eo
tempore tercium decimum annum ageret imperator. Si computatur
que dicta fuerunt plenius cognoscitur autem usque in
anno 17 Tyberii Cesaris, a secundo anno instauracionis
templi que facta est sub altero anno Darii persarum
anni 548, a Salomone autem et prima edificacione
templi anni 1060, a moyse et egressu israel ex
Egipto anni 1539, ab abraham et regno Nini
anni 2044, a diluvio anni 2980, ab adam anni
5228.

Scribit autem Josephus in alia materia quod
anno passionis domini nostri ihesu christi quod pilatus
preses parcato noctis ymagines Cesaris in
templo statuit, et hec prima sedicionis et turbacionis
judeis extitit causa extitit, Ecclesie Jerosolimorum primus episcopus
ab apostolis ordinatur, Jacobus frater domini, Egesippus refert
tristiciamque quinte deinceps calamitates judeorum gentem
oppresserunt, pilatus post predictam sedicionem que ob Cesaris
ymagines fuerat gesta, sacrum thezaurum quem cor
bana judei vocant in aque ductu dedisset expe
dens 2e sedicionis prebuit semina / Ceterum presentibus Ty
berii qui apud eum plurimum poterat instatisse tulisse
tur ut gentem judeorum deleat, philo meminit in
libro legacionis 2o pilato ad christianorum dogmate
ad Tyberium referente Tyberius detulit ad senatum
ut inter cetera sacra reciperetur, sed cum ex consulto
patrum christianos urbe eliminari placuisset Tyberius
per edictum accusatoribus christianorum comminatus est mortem
scribit Tertullianus in apologetico / Tyberius

In Campania moritur

Romanorum gaius Gayus regnavit annis tribus mensibus decem, qui cognominatus Caligula, hic Agrippam a vinculis liberatum regem Iudee fecit, conflatis prefectus Egypti multis Iudeos cala mitatibus premit consentiente Alexandrie populo et urbis adversus eos clamoribus personante. Synago gas quoque eorum ymaginibus statuis aereis et victimis polluit. Poncius pylatus in multas incidens calami tates propria se manum interfecit. Et scribit Romanorum hystoriati Gayus quod semetipsum in deos intulerat, precepit Sirie presidi ut in Ierosolimis statuam preclari nominis Iovis maximi poneret, totaque urbe Romano rum philo scribit, et Iozephus in Synagogis Iudeorum statue et ymagines Cezaris consistere, hic Gaynus pluribus nobilibus interfectis, cuius sorores suas quibus stuprum intulerat insularum exilio condempnavit et omnes adulteros nisi interfici. Tandem a protectoribus suis in palacio occiditur etatis sue anno 29°

Romanorum 7us Claudius regnat annis 13 mensibus 8 diebus 28. primus Petrus apostolus cum primum Anthiochiam ecclesiam fundasset Romam mittitur ubi evangelium predicans 27 annis eiusdem urbis episcopus perseverat. Marcus evangelista interpres petri Egyp to et Allexandrie xpm annunciat. primus Anthiochie episcopus post petrum ordinatus Evodius. Agrippa rex Iudeorum annis 7 imperans moritur. Cui succedit filius eius Agrippa a Claudio constitutus. Prophecia agabi qua in Actibus apostolorum defamia toto orbe terrarum futura prenunciat

sub Claudio expleta. Claudius de Britannis
triumphat et Orcadas insulas Romano adiecit
imperio. Descriptio Rome facta inventa sunt Romanorum
civium sexagies et novies centena et tria
milia. Tanta Iherusalem Regia in principiam
redigitur deposito. diebus azimorum orta sedicione
30 milia Iudeorum periit. Claudius Felicem procuratorem Iudee mittit, apud quem Paulus apostolus
accusatus in presenti defensionem perorat. Claudius moritur
etatis sue anno 64.

Anno 69 regnat Nero annis 13 mensibus 7
diebus 28. Cuius avunculus fuit Gaius
Caligula. Hic primo Paulus apostolus vinctus
Romam mittitur. Iacobus frater domini, quem omnes iustum
appellabant, magnis lapidibus opprimitur, in cuius locum
Symeon qui et Symon 29 apostolus assumitur. Post Marcum
ewangelistam primus Alexandrine ordinatur episcopus Anianus. Antiochie
post Petrum ordinatur episcopus Ignatius. An mense Neronis ful
mine cecidit. Terre motus Rome factus est. In magna parte
tres urbes motu terre conciderunt. Nero Rome in Ca
tarisiarum agone citharedo victor superat. Statius in
Gallia rethoricam docet. Lucanus Cordubensis poeta
moritur. Seneca Cordubensis preceptor Neronis et
patruus Lucani poete incisione venarum et veneno
hausto periit. Nero Agrippinam matrem et sororem
interficit. Ipse quoque in actis vite incestibus etiam Octaviam
uxorem suam interemit. Sed et plurima parte urbis
Rome incendit ut speciem Troie ardentis inspiceret.
Insuper etiam ultra omnia scelera que fecit primus etiam
in christianos persecucionem fecit in qua Petrus et Paulus
gloriose occubuerunt. Post Petrum primus Romanam ecclesiam

tenuit annis [decem?] Con[tra] Iudeos rebellantes vespasianus magister milicie a Nerone mitti[tur] qui plurimas urbes Iudee capit Josephus scriptor hystorie huius belli Iudeorum, tum a Romanis interfectus esset Vespesiano prenunciat de Neronis morte et eius imperio Nero tum a Senatu quereretur ad penam se ipsum interfecit atque in eo omnis Augusti familia consumpta est Galba in hyberia vitellius in germania post quem Otto Rome imperium arripuerunt Galba 7o mense imperii sui in medio urbis foro capite truncatur Otto 3o sui regni mense propria manu occubuit Vitellius a vespesiani ducibus occisus in tyberim proicitur

Anno domini regnavit vespesianus annis 9 mensibus 11 diebus 22 Titus ab eo missus Iudea capta et Jerosolimis destructis sexcenta milia virorum interfecit Jozephus dicit undecies centena milia fame et gladio periisse et alia centum milia captivorum venumdata ut autem tanta multitudo ibi reperiretur causa azimorum fuisse refert ob quam ex omni gente Iudea ad templum confluentes in urbe quasi carcere sunt reclusi Oportuit enim eos hiis diebus pasche interfici in quibus salvatorem crucifixerunt Sic et regnum Iudeorum finitum atque destitutum est Tunc lues Rome facta est ita ut per multos dies decem fere milia hominum mortuorum referuntur Tres civitates Cipri terre motu corruerunt Vespesianus 69 etatis sue anno moritur Cui successit Titus filius eius Is in utraque lingwa disertissimus magneque bonitatis et beneficentie Sed de eo sicut et successoribus non ultra propter causam prolixitatis non sufficit nobis ad eos prevertere Sed quomodo Deus noster Ihesus Christus natus est praedicat et occisus est sub quo crucifixerunt Iudei scripti sunt Colligi[tur]

Fuit de tempore secundi anni Vespesiani et novissimam eversionem Jerosolimorum A 17 Tyberii Cesaris et predicatione Xristi 42 anni a capitulo quia ab Antiocho persecuti fuit anni 238 a Darii 2o anno secundo quo rursum templum edificatum est anni 790 a prima edificatione sub Salomone usque ad novissimam eius ruinam sub Vespesiano anni 1102

Nunc autem expedit etiam aliarum rerum gestarum tempora brevi recapitulatione colligere. Igitur secundum Eusebium in prologo Cronice sue anno 42 imperii Augusti dominus noster Jesus Xristus natus est et anno 15 Tyberii predicare cepit. Si quis autem utrorumque computat respiciet a Tyberio usque ad annum Darii secundo quo templum restauratum est annos 548. Nam Darii 2us annus 67e olimpiadis anno primo fuit et Tyberii in 201 olimpiade incurrit. Fiunt ergo inter Darium et Tyberium olimpiades 137 anni 548 quaternis in una quaque olimpiade computatis. Qui 2o Darii anno septuagesimus desolacionis templi dicitur expletur a quo usque ad primam olimpiadem utrorumque inveniuntur olimpiade 67 in 256 annis qui simul computatur a predicto desolacionis templi anno usque 700 tempore regum Medorum vel Persarum sub quo prophetias et opere fuerunt. Itaque prima olimpiade in Ysaye et reliquorum qui tunc eo prophetaverunt incurrit etate. Rursum supra prima olimpiade ad principiando et usque ad captivitatem Troie prehabitis inveniuntur anni 406 secundum quod continentur ipsa Grecorum hystoria conscribit. Ita namque Hebreis a principio dicto tempore anno et temporibus prophetie prophete usque ad Samuelem et tertium annum Labdon iudicis reputatis annos

406 post hec vero ad superiora tendens et in 329
annos retroactus implevimus Sicyoniorum Europe
Deffon et Moysen invenimus Hebreorum, nam a
47 anno Cecropis usque ad captivitatem Troie, et
ab 80 etatis Moysi in quo populum Israel de Egypto
eduxit usque ad Labdon et Sampson computantur
anni 329. Itaque sine ulla ambiguitate Moyses
et Cecrops, qui primus Atheniensium rex fuit,
hiis vero temporibus fuerunt. Ab 80 autem anno Moysi
et egressionis Israel ex Egypto usque ad primum annum Abrahe
Abrae reperies annos 707, quos supra a 67 anno
Cecropis usque ad Ninum et Semiramim Assi
riorum principes computabis. Item a nativitate Abrae
usque ad totius orbis diluvium invenies retrorsum
annos 942. Item a diluvio usque ad Adam
2242 annos in quibus nulla penitus nec greca
nec barbara nec gentilis invenitur hystoria. Verum
enim propter Hebreorum annos ab Abraham usque
ad Moysen, a Moyse usque ad primam edificationem
templi, et abinde usque ad secundam instaurationem eius
et usque ad adventum Christi sed nunc indagemus. A nativitate
autem Abrahe usque ad Moysen et egressum ex Egipto
computantur anni 707. A Moyse usque ad Salomonem
et primam edificationem templi anni 479. Scilicet numerum
hunc quem tercius Regnorum liber continet, nam mystica vo
lumine industria computantur anni 600. Circa quam
computationem dictam diligenter attende, cum forte in
ea fundari possit discrepancia que est inter com
putationem Bede et computationem Alfonsi de annis ab
Adam usque ad Christum, de qua in alio tractatu patet.
Deinde a Salomone autem usque ad instaurationem tem
pli que sub Dario Persarum rege facta est colliguntur
anni 712. A Dario usque ad predicationem Christi et
17 annum Tiberii Cesaris complentur anni 2044

Similiter a Nino et Semiramide usque ad Moy-
sen et Cicropem anni 707 et a Cicrope usque
ad captivitatem Troie anni 329 a captivitate Troie
usque ad primam olimpiadem anni 406 a prima olimpi-
ade usque ad 2m Darii annum et instauracionem
templi anni 276 a secundo Darii anno usque 17
Tyberii totidem anni quot primo ab Abraham usque
ad Tyberium mmanig et hec secundum Eusebium

Jeronimus qui Eusebii Cronicam de greco in latinum
transtulit et eam usque ad tempus suum conti-
nuavit in fine Cronice per annorum revol-
lectionem huius concludit ita scribens Ab urbe
condita usque ad ecclesiam hoc opus anno fiunt anni
1131 hoc modo sub Regibus anni 240 sub Consulibus
anni 464 sub augustis Cesaribus anni 42
Colliguntur omnes anni usque in presens tempus ita a
xv Tyberii anno 1170 et predicacione Christi anni 2171
a secundo anno Darii quo templum restauratum anni 984
ab olimpiade prima qua etate apud Hebreos Ysayas
prophetabat anni 1161 a Salomone et primo edifi-
catore templi anni 1412 a captivitate Troie quo tempore
Sampson apud Hebreos anni 1761 a Moyse et a
Cicrope primo Attice anni 1890 sic in fine colli-
guntur ab Abraham et Regno Nini et Semiramide
anni 2397 ab Abraham usque ad diluvium anni
942 ab Adam vero usque ad diluvium anni 2242
Omnibus vero simul collectis fiunt ab Adam usque ad
12 Valentis et Valentiniani imperatoris annum omnes
anni 7719 Sed ut dictum est a Tyberii
anno 17 usque ad 12 annum Valentis quo conte-
xit Jeronimus anni 371 Et inde usque ad Abraham
anni 2044 Consequens est ut fiant omnes anni huius

Hystorie Eusebii et Jeronimi 2397 Nos vero
qui usque ad hoc tempus valetis non professi perscruti
simus cronicam Eusebii, sed solum ad tempus vespasiani
ut promissum, deinde vero presertim vestre civitas que
dimissa computatione per decades et olimpiades a xpo
et eius vicario petro per successores summorum pontificum
annorum numero notavimus, ut hystoricis narratio
nubes mysterium numquam potuit applicari ad tempora ma
xime cometarum ac etiam revolutionum patrialium
de quibus infra dicemus, ideo quod logice narratur quia
de variis regnis sicut fecimus ad breve recapitulatione
regnorum principalium reducemus, non quod ad alia non sit
habenda consideratio sed ad ystoriam maxime.

Sciendum est igitur quod secundum quatuor partes orbis quatuor
fuerunt principalia regna, de quibus daniel
prophetat, sed et de his anca ieronimus predi
Regnum cat sicut tactum est primum ab oriente fuit
babilonicum quod incepit a Nino tempore ab
rahe. Ninus enim exceptus indee, primus enim Judee
Ape imperavit. Sicut aut regnum assiriorum in Sardana
pollo deletum est. Deus vero cum regnum assiriorum a po
ano Nini computatur 1240. Et deinde assiriorum regnum
in medos translatum est. Secundo a meridie fuit regnum
Cartaginense, quod incepit tempore iudicum, quando Cartago
condita est, vixit annis 123 post troyanum bellum.
Tercium a septentrione fuit regnum macedonicum, quod non incepit
ab allexandro ut quidam dicunt, sed secundum eum Eusebium
na qui assiriorum regnum in medos translatum est tunc regnum
macedonum surrexit ab allexandro tunc incepit augmentum

A quo regnum Alexandrinum incepit et non accepit. Certum ab omnibus fuit regnum latinorum quod dum post a Romulo Romanum vocatum est secundum Eusebium Et secundum Orosius ab urbe condita id est a Romulo computata usque ad incarnationem Christi anni 752 Et ab ea usque ad Christum natum dominum nostrum anni 417 et secundum ab origine mundi usque ad Christum ... sunt anni 7199 quamquam computationes secundum Bedam et canonem ...
ut in alio notum est. ... autem quattuor regna ... non fuit non secundum ordinem originis sed ... ordinem ... orientis meridiei septentrionis occidentis ... de eorum ortu et occasu variaque permutatione ... apparet.
Hec autem notum est quod autem Augustinus 18 de Civitate dei libro Inter plurima ... regna ... duo ... longe ceteris ... claruisse ... primum ... prius in oriente ... posterius in occidente surrexit ... in illius fine ... ceterosque reges appendices eorum dixerim.

Via vero ad permutationes regnorum et sectarum non solum sunt aspectus coniunctionis Saturni et Jovis de quibus dictum est sed etiam revolutiones Saturni de quibus loquitur Albumazar libro de magnis coniunctionibus tractatu secundo differentia 8 ... de ... loco ... cum ... ad coniunctionem septimam ... ... et regni et eorum permutatio accidat secundum ... revolutionem Saturnalium et principue per Saturno

coveiat mutacio ad sig mobilia que sunt Cancer libra
Capricornus aries Dumo Jupiter fuit tardus ab eo
Sz si Jupiter fuit cum eo a appropiat eum - minimet
mstrm de malo ppter eius bonitate Cum enim fuit
complete 10 revoluciones Saturni in diebus Dary fuit
apparicio allexandri magni et destructio regni persarum
Et circiter post alias revoluciones completas apparuit
dominus noster Christus filius Marie virginis
cum primitatiue perte Et cum fuit dece alie venit
tremi cum lege que est inter Nazarenos et paganos
et post dece alias revoluciones venit Machometus et
id forte est cum completa decie ut in revolucione non
vel post in 11 Et id est secundum quantitatem eius quod exigit
coniunctiones pisses que sunt fortes istis revolucionibus
Et pro mutacione huius vel tardius secundum correlatos
pluiz diviantium regis domus ut Saturnus dominatur
Indie Jupiter Babilonie Mars Tracie Sol
Romanis et imperio Mercurius Egipto luna Assiriis

De declaracione predictarum revolucionum, sciendum est
quod revolucio Saturni est eius transitus ab uno
puncto incipiens et ad idem punctum rediens
Et iste transitus eius vel transitus perficitur cum in
30 annis ut supra dictum est. Jam patet quod pisse 10
revolucionibus Saturni fuit in 300 annis vel circiter. Sed
in pisse tempore occurrit dubium, quo certo puncto celi
huius revoluciones incipiat Secundo quare plus ab uno
quam ab alio puncto celi incipere debeat Tercio
cur 10 tales revoluciones plus quam 9 vel 11 et pro
tercium assignatur a quibusdam habeat horum dubiorum solucio

no est clara ut tamen hic, sed alibi declaranda quia ista
non fuerunt proprie magnarum, sed predictis sunt presuppo
sitis manifeste patet quia prima inter tales revoluciones ad-
minus est una, coniunctio Saturni maior et Jovis
2 8 0 annorum, plures eciam coniunctiones Saturni et Martis
30 annorum, et alie plurime de quibus supra dictum est
et iste priores sunt effectus, et post priores revolu
cionum significaciones citius aut tardius completi vel debilius
aut fortius, secundum exigenciam superioris coniunctionum vel effectus patet
tercio est insuper quod sicut ab allexandro magno usque ad ma
chometum novem fuerunt huiusmodi revoluciones ita ab allexandro
retrorsum propinquius computando 300 pro 10 revoluciones et
ab illis citra 300, et sic ulterius usque ad initium mundi
et maxime usque ad diluvium, a quo usque ad allexandrum fuerunt
anni tantum 2 1 9 9 secundum alfonsum, post novem priores huiusmodi
revoluciones hystorie et cronice et ut plurimum circa huiusmodi
tempora in principalibus secularum aut regnorum respiciunt aliquas
notabiles contigisse, sicut patet patet diligenter considerantibus et pa
ratis calculati, ea que ex hystoriis et cronicis
sunt notata, Exemplum unum sit pro ceteris, nam complete propinquius
10 revolucionibus, ante illas 10 que precesserunt allexandrum
magnum circa post secuta est captivitas Judeorum
per 8 1 olimpiade qua nabuchodonosor Rex Caldeorum
Jerosolimis captis templum incendit et Judeorum regnum
destituit ut supra dictum est Similiter eciam a macho
meto citra computando usque ad presens tempus fuerunt huiusmodi
revoluciones completi, et ea que secundum hystorias et cronicas
magis notanda sunt eisdem revolucionibus applicari quod
ingeniosus facile comperiet

Et pn̄s considerandum est 1º quod super ejus veritatem post
allexandrum ceterasque alias 10 revolucionibus completas
apparuisse dominum nostrum **iesum filium beate
marie virginis** cum prenunciatis secte
hoc enim post decem revoluciones completas factum fuisse
post annos 11 ceteris maioribus patet quia secundum alfonsum a tempore
allexandri magni et incarnacionis domini nostri **jesu cristi**
311 menses 3 dies 2. unde clare patet quod albumazar
libro preallegato ubi de hiis revolucionibus loquitur errant
in hoc quod inter allexandrum et dominum nostrum **iesum cristum**
bis decem revoluciones mansit dicens, quod post apparicionem
allexandri magni completis 10 revolucionibus apparuit a
latere filius Bel, qui enim reddit nostre prophecie et post
10 alias revoluciones apparuit **iesus marie
beatus filius** nec tamen existimandum est quod lex nostra
ex hiis revolucionibus aut aliis legibus astrorum dependeat
quod adeo quidem divine et mirabiliter virtutes sunt et omnino
nature vires excedunt sed ista ad sanum intellectum
exponuntur sicut in scripturis de legibus et sectis, et de concordia
theologice et astronomie plenius declaratur, nec est
sub silencio transeundum quod circa hec beate incarnacionis et dominice
passionis tempora multa nondum contigerunt atque per secte
revoluciones et coniunctiones quae potuerunt aspectu, nam primum
imperium quod paulo ante Julius Cezar tempore incepit
tunc octaviani augusti succedente imperio incre-
mentum accepit, sunt quasi in maxima prosperitate et pace
mota 1º evangelii exivit edictum a Cezare augusto et
sic et non multo post tempore adversariorum nostrorum in iudeorum
sub vespasiano et Tyto facta est mira subversio
et sunt sub nerone, persecutio vero sub pluribus aliis imper-
atoribus fuit christianorum horrenda persecucio, quae tamen

quanto maior fuit tanto xac legi macua pl'int
macmeta /

Alter aut completionis digni est, id quod
de aliis 10 revolutionibus sumere legitur dicit Albu-
mazar. verum quod cum ille complete fuit
vera lex que est inter paganos et na-
zarenos, sane que per ista lex vel secta ex vne
hystoriis vel cronicis non plene intelligo, cum inter
paganos quo ad dei cultum non affuit lex vera
sed sola secta erronea ydolatre, que lege cum pre-
cessit. verum tamen quod Ysidorus 8 libro Ethimologiarum capitulo quinto
ubi quot sunt secte hereticorum, et inter nona accipiunt
denominat de Nazarenis seu Nasareis ita scribit:
Nasarei dicti quod Cristum deum qui Nasareus
dictus est filium dei confitentur, omnia tamen veteris legis
custodiunt. possumus ergo dicere quod forte hec secta aliquam
ex paganis secuti sunt vel quod inter paganos aliquod
potens eam suadam esse sumpserit. verum attamen
scit vel quo tempore fuerit illa exceptus eciam non legi-
do ita liber nec affirmare possumus / Sed sicut dictum est quod completa
ab Alexandro 10 revolucionibus post annos 11 menses 3 dies
2. venit Cristus salvator noster et a Cristi
nativitate usque ad Dyocletianum fuerunt anni 283
menses 1. dies 29 et ita per annos tantum quinque
ante completam aliarum 10 revolucionum venit Dyocletianus
a quo pyca lex vel secta paganorum quodammodo coro-
borata. et quasi renovata est per leges paganorum
persecucionum que ab ipso decima secta fuisse dicitur esse
nam prout recitat Augustinus 18 de civitate dei, quodam
prima persecucionem computat que facta est a Nerone, secundam
a Domiciano, terciam a Troyano, quartam ab Antonio

A Decio quintam, sexta a Maximo, a Decio septimam,
octavam a Valeriano, ab Aureliano nonam, decimam
a Dyocletiano et Maximiano, verumtamen ubique omnes augu-
stos cum Nerone et in Christo et suis apostolis ac
discipulis communes persecutores perpetrarunt, que inter illas non-
minime numerantur. Postea imperator Julianus ad ecclesiam
persecutus est quod christianos liberalibus litteris docere vel
discere vetuit. Contra etiam Valens imperator Valentini-
ani frater, Arianus magnus persecutor, per ordines prout
catholicorum vastavit ecclesiam, postea rex Gothorum in ipsa
Gothia persecutus est christianorum crudeliter innumerabiles, ideo
Augustinus improbat illorum opinionem qui dixerunt post illam
decimam Dyocletiani non amplius ecclesiam passuram perse-
cutiones usque ad tempus antichristi, verumtamen concludit quod non presu-
mendum diffiniendum numerum persecutionum quibus exerceri contra ecclesiam.
Inter has tamen persecutiones multum memoranda fuit illa Dyo-
cletiani persecutio, quia inter christianos terror extitit, et
forte tunc invaluit illa lex vel secta, quam tunc apud
paganos Albumazar superius designavit.

Et adhuc temporibus hiis convenit, quod post illam secundam ait
post illam sectam conplectus illius albis [illegible]
verit Machometus maxime post Dyocletianum per annos
338 vel circiter. Cuius sectam non solum de-
signavit in involucris parte, sed etiam quidam per desi-
gnatam dicitur et Alkabucius dicit [illegible] quod inter aliam
conjunctionem que significavit sectam Sarracenorum, et inter annum
Alhegira id est predictum vel secundum Machumetum, qui
fuit primus annus Arabum annorum fuerunt 72 anni
solares et 71 dies, et fuit asscendens anni conjunctionis

vecte secte signum, generacionem maioris et preterit perfectam cursu-
dam adorigine, primus ergo annus Machometi fuit
annus Arabum et cum annos Arabum currebant anni
Christi 621 menses 6 dies 11 sic in tabulis &
vero titulo lunari notatur Et in hoc concordat tabule Alfonsi
cum exemplis et aliis superioribus per que cunctis legitime cal-
culati quod post 10 predictas revoluciones venit Machometus
post annos circiter 33 et hinc concordat cum Enoclerium
et era Arabum que fuit anni 33 [illegible] menses 10
dies 16 secundum Alfonsum a quibus si subtrahas 1 annum
quibus annis completis 10 revolucionum Enoclerium re-
manet dimidius remanent 32 anni perfecti et primo
imperfectus seu incompletus. De hiis autem que circa hec tempora
contigerunt narrat hystoria quod Phocas qui imperavit anno
Christi 672 intermissa bella adversus reges Persarum
exercuit quibus Romani fortiter debellati plurimas
provincias et ipsam Jerosolimam dimiserunt. Post ea circa
anno Christi 660 3° anno imperii Eraclii Cosdroe
rex Persarum multam partem R. p. Rome cepit deva-
stavitque Jerosolimam et innumerabilia loca incendit et multos
captivos in Persidam duxit cum precioso parte crucis ligni
Sed anno cursu Eraclii rex Cosdroe ab eo interemptus
est et pluribus christianis cum parte crucis a captivitate liberatis
circa hoc tempus Machometus propheta Sarracenorum
surrexit et secta sua per mundum [illegible] introduxit
Sarracenos vero seu Arabes qui hactenus sub regno Persarum
fuerat Eraclius devictos Rome subiecit imperio
[illegible] et [illegible] post hec secte introductorum contigit
de quibus taceo causa brevitatis

Jam vero de 1a coniunctione maxima certum est, quia diximus fuisse anno mundi 6080 a diluvio 3838 vel circiter, et sic fuit anno post incarnationem Xi 137 vel prope, et antea circiter per 100 annos incepit secta Machometi, per qua peccata multa populo xriano provenit destincta deus ad hystorias remittimus, etiam huius generis tempora, post illas preterea diversitates 10 alias quam aliquas plures imperatore et regum paganorum in xrianos persecuciones secute sunt alie persecutiones hereticorum plurimorum et maxime arrianorum ex qua arriana heresis propter predicta machometi secta regnum exordium tamen post hoc docet hystorie de quibus temporibus 18 de civitate dei libro ita post cuius vides aut dicatis tempora deorum et in nove liberatus mediator tre geneus humanum, hereticos monuit quod pro populo xriano doctrine respondit xrane et peccata probavit, multi enim ecclesie quorum errare recensentur vel malitia separantur, si accipiunt potestatem corporaliter affligendi exercet eius paciencia, si tamen male sentiendo adversantur exercet eius sapientiam, et multa nova de hoc contingit que hic inserere inserere huius operis brevitas non permittit.

Ex predictis premissis principiis iam deinceps ab illo presenti de propheta Machometorum usque ad nostra tempora perventis Saturni revolucionis computabimus, et eius notabiliora gesta que illarum temporibus facta sunt applicabimus, sciendum est primo quod completis 10 revolucionibus post diversitates que fere 39 annis ante adventum Machometi terminate sunt ut premissum est computando abicatur completo posterius 10 revolucionibus sequentibus 300 annos maxime post quam anno Xi 889 vel circiter, hee 10 revolucionis complete sunt et sic fuit post adventum Machometi per annos 261 vel prope, et post predictam

centum maxime tenuit per annos 178. Et sic
ista centena fuit cum media inter 10 revoluciones potestas

Tercia tunc centena tempore vel circa que currit
premissis a quinquagena contigerat que prior sunt nondena
na anno Christi 701 tempore Sisinni pape maximum
scisma fuit propter ipsa Constantinus Philippicum
Imperatorem dimittat [illegible] eo quod sanctorum imagi
nes deleverat Item tempore Gregorii 2i Bonifacius
episcopus gentem Germanorum ad Christum convertit Eiusdem tempore
Karolus pater Pipini Saxones debellat Alamanno-
nos et Suevos atque barbaros usque ad Danubium
subiecit etiam et Frisones Burgundiam et Aquitaniam
Sarracenos quoque de transmarinis partibus tunc inunda-
bili multitudine in provincia venientes delevit tempore
Leonis Imperatoris Constantinopoli 300 milia hominum
pestilencia perierunt Eo tempore reges Sarracenorum totam
Hispaniam occupat. Et tunc propterea etiam Aquitaniam
voluissent Karolus Martellus pater plusquam 300
milia delevit post dictam vero centenam circa annum
738 Constantinus Copronimus filius Leonis imperator
qui cum ymaginibus dei et sanctorum bellum induxerat
primam imperii [illegible] constitutus [illegible] Anastasio
Constantinopolitano sibi novo patriarcha [illegible] sinodo
omnes ymagines Christi et sanctorum mandat deponi Et
ecclesiam dei persequebatur ut etiam papam [illegible]
[illegible] His temporibus Imperator Constantino-
politanus fere solo nomine imperabat quia in oriente et
meridie cum toto principes Sarracenorum occupave-
rat a quibus [illegible] [illegible] [illegible] sustinebat

[illegible] aliis omissis que post dictam centenam secuta
sunt de hiis pro sequentem que completa

De ymaginibus

Decis premissis revolutionibus Saturnalibus contigerunt igitur
circa anni 889 sub formoso papa magnum
scisma magna que altercatio ecclesie fuit et eius
promotoris persecutione. Circa hec tempora gens Unga
rorum a Sicia egressa in pannoniam primitus venit — *de Ungaris*
et ibi residens mansit ibi ubi usque hodie perma
net. Hec gens illo tempore adeo inculta fuisse narratur
ut carnibus crudis ad vitam, humano vero sanguine utens
ad potum quemadmodum et Salagi faciunt. Huius temporibus
Arnolphus Imperator Normannos qui Galliam va
stata Lotthoringiam et Dardaniam invadebat
incredibili plaga prostravit. Tunc cepit imperium Ger
manorum et Daciorum cessare qui 80 annis Gal
liam vastaverant. Demum idem Arnolphus longa
infirmitate tabescens nulla medicinali arte valuit
nec potuit adiuvari quin a pediculis consumeretur.
Cui successit filius eius Ludowicus sed ad coronam Imperii
non pervenit. In isto fuit finis Imperii quod ad poste
ritatem Caroli tempore eius excellentibus quod etiam quod
pater eorum construxerat non tenebat sed potius dissipa
bat propterea excepto Imperio a Gallicis ytalici ceperunt
Imperare. Diuisumque fuit Imperium quod quidam tunc in
ytalia quidam tunc in alemania imperabat usque
ad Ottonem primum qui utrobique imperare cepit.

Est preductas 10 revolutiones Saturni secunte sunt
alie 10 et completo anno Christi 1189 hec contigerunt.
Circa quod tempus Innocentius tercius vir multe virtutis
operibus gloriosus dignae cathedram petri tenebat
Cuius tempore a francis et venetis capta est Consta
ntinopolis per innumerabiles Sarracenorum multi Christianorum
hyspanorum venientes ad patriam suam confusi redeunt

Hijs diebus Liuonia conuersa est ad fidem. Anno
vero pontificatus sui 11º Rome celebratum est con
cilium generale pro subsidio terre sancte, vbi eciam
pro statu vniuersalis ecclesie multa vtilia statuta fue
rant, vbi eciam abbatis Joachim libellus quem
contra magistrum petrum lumbardi composuit dampnatur.
Insuper eciam Almoricus cum sua heretica doctrina uel
dampnata est doctrina dicti abbatis Joachim qui
in Calabria floruit plures que alios libros scrip
sit a patribus et regibus requirentibus ad ipso
de pertinacie qua faciebat in terra sancta predixit
quod parum proficerent, eo quod nondum tempus perficiendi
aduenisset. Hoc tempore imperabat fredericus primus
qui largus fuit et facundus in omnibus fuit glori
osus. Tunc rex alapie cepit Edissam ciuitatem
que in Genesi dicitur Arach Effrantes que ubi captus
tus a morte a penitudine dampnatur, baronesque mul
tiplicite affluit. Hiis temporibus sol dum obscuratus est
fames quod valida fuit. Eodem anno captum est se
pulcrum domini et eius crux a Soldano sub hoc
imperatore. Sanctus Thomas Cantuariensis in ecclesia sua
occiditur, super cuius morte Henricus rex Anglie ab eo
pena apud papam Allexandrum 3 se excusauit, excusacionem
quod sua iuramento firmatur. Eodem tempore floruit petrus
comestor qui hystoriam scolasticam composuit. Huius
pape Innocentij tempore ceperunt duo ordines mendican
tium, videlicet fratrum predicatorum domini et fratrum minorum
Francisci, per quos alij mendicantium ordines multipli
cati sunt. Que res magna et noua fuit in ecclesia dampna in
qua penitus nec mendica religio nec mendicitas
fuerat approbata nec admirande carent, quod circa

i(stu)d tempus sub Henrico quinto imperatore traditur Thar
tarorum dominium incepisse quando commotibus
Indie in regione dicta Carthara eque sub aliorum vi
tuarum servitute constituti Regem fecerunt eius potestas
mira et quasi miraculoso modo brevi tempore maxima
facta est ut patet in hystoria Cartharorum. Inventum
est ut certo patet sub Friderico 2o imperatore qui ab
Augusto primo 959 fuit Tunc prima Cartharorum

irrupcionibus crudelibus et terribilis paciens in dno
agrippina se diuisiset Ungariam et Poloniam
intravit ubi nobilibus vulgaribus tam viris quam mulie
ribus in ore gladii exterminatis Sic terras illas
maxime Ungariam redegerit in solitudinem ut per
fama valida humane carnibus vescentur Et plera
que pulvere cinerea molita pro farina utentur

Et sic alias innumerabiles ac insensibiles
hic omitto quas evenisse constat usque in presente
anni Christi 1414 cum completis aliarum 10.
revolucionibus quod erit anno Christi 1489 vel
tunc solum eam tocius sinunque aliquid aliud dicere &
hic quoque meo tempore huiusmodi facta recesserunt maxime a
tempore cuiusdam coniunctionis trium superiorum planetarum Saturni Jovis
et Martis de qua in alio tractatu dixi quod fuit
anno Christi 1345 die mercurii 24a in 19o
gradu aquarii vel circa Cum ipse fuerit alie due co
niunctiones Saturni et Martis una post et alia ante
fuit anno Christi 1327 die 13 mensis aprilis in tauro
gradu 6 minuto 8. Alia fuit 1357 die mensis iu
nii in cancro gradu 17 minuto 20o hec coniunctio est.

Istos magnos habuerunt effectus et precipue ita tamen priorum que scilicet eos secuta aquarum diminucio et victualium defectum. sed preterea dicunt experiencia Vnde post eam secuta est mortalitas illis qui vbique fuere que pestilencia magna vocatur quia nulla tanta prius fuisse legitur. ipsa quoque multorum malorum causa fuit quorum hucusque remanent vestigia. Ego predictis per 7 circiter annos post dictam generationem natus sum. ut diebus mei temporis mala evenerint sufficientem, pestes clades prelia. seditiones incendia atque instancias tam in populo civium et populorum / sed etiam regum et principum inter hec mala non est plenum hic tamen scisma quod ab anno 36 vsque hodie perpetuatur.

4 [M]agis autem occasione scismatis de aliis etiam scismatibus hic tangere libet aliqua. Sciendum est quod in agendis 22 scismata fuisse inveniuntur propter alias interposita ab imperatoribus et populo Romano statutis expulsis de Roma veris summis pontificibus. Primum itaque scisma fuit inter Cornelium et Novacianum. Secundum fuit inter Liberium et Felicem. 3m fuit inter Damasum primum et Vrsinum. 4m inter Bonifacium primum et Eulalium presbiterum. Quintum inter Simacum primum et Laurencium. Sextum inter Cisinum et Dyscorum. Septimum inter Stephanum 3m et Constantinum quod scisma propter hoc contradictum multum plus priori scismate resplenduit. Octavum fuit inter Sergium secundum et Pipinum. Nonum inter Leonem 5m et Cristoforum presbiterum. Decimum inter Johannem 12 nobilem Romanum et Leonem 8. Vndecimum inter Gregorium 5m et Johannem placentinum. Duodecimum

int(er) Benedictu(m) 7m et Leone(m) p(re)dictu(m). Tredecim(um) fuit
t(em)p(o)re Benedicti octavi. Decimqu(art)u(m) t(em)p(o)re Benedicti noni.
Decimqui(n)tu(m) fuit int(er) Allex(andrum) secundu(m) et Cadulum
ep(iscopu)m Parmen(sem). 16m int(er) Gregoriu(m) 7m et authorem
ul Gwibertu(m) Ravenaten(sem) q(ui) Clemens dict(us) est. 17m
fuit t(em)p(o)re Paschal(is) 2i. 18m int(er) Gelasiu(m) 2m et
Burdinu(m) Hispanu(m). 19m int(er) Innocentiu(m) 2m et Petru(m)
Leonis. Vicesim(um) int(er) Allex(andrum) 3m et 4or scismati-
cos. 21m fuit t(em)p(o)re Ludowici de Bavaria qui
cont(ra) Joh(ann)em p(a)pam 22 fecit antipapam Petru(m)
de Corbario ordi(ni)s mi(n)or(um) a q(u)o suscep(it) corona(m)
imp(er)ii. 22m est p(rese)ns scisma q(uo)d p(ro)lixius est et
magis inveteratu(m) quolib(et) p(re)cede(n)te. nullu(m) (enim) eciam p(er)se-
verasse leg(itur) sic(ut) h(oc) scisma. (con)tinuatu(m) erat i(n) Concilio
Constancien(si).

Et mirandu(m) stupendu(m)q(ue) nimis est, q(uod) ad hui(us)
extirpacionem scismatis sepe et nullu(m) multi-
plicare multisq(ue) modis laboratu(m) est. Et
tand(em) lic(et) tarde p(ro)pt(er) h(oc) celebratu(m) i(n) Civi(ta)te
Pisana solenne Conciliu(m) g(e)n(er)ale, n(on) t(ame)n istud mon-
stru(m) adhuc extirpari potuit. Qua(m)propt(er) ite(rum) de-
cretu(m) est h(oc) p(rese)ns Conciliu(m) congregand(um) i(n) Civi(ta)te
Constancie provincie Maguntin(ensis) ubi Rex Roma(noru)m et
Ungarie p(ro)misit interesse. Et m(u)lt(orum) s(ecundum) astrologos astr(onom)icos
p(ro)nosticatu(m) est ex figura celi anni p(rese)ntis q(uod) retrogradacio
Jovis in p(rinci)p(i)o anni in p(ro)p(ri)a domo sig(ni)ficat destruct(i)o(n)e(m)
religionis et pacis in Ecc(les)ia adhuc no(n) firmari.
S(ed) de(us) est illis ?? sapiens p(re)p(ositus) qui solus dominat(ur)
astris, cui(us) singulari auxilio hui(us)mo(d)i malo conveniens pot(er)it
adhiberi remediu(m). Alioqui(n) formidand(um) est ne istud
sit illud magnu(m) scisma q(uo)d an(te) adv(entum) p(re)ambulu(m) de-

adventum Antichristi de quo multa scripserunt sancta Hildegardis
et venerabilis abbas Joachim et quidam alii qui futura
ecclesie mala quasi prophetice predixerunt de quo scismate
ipse apostolus Paulus ubi de adventu antichristi loquitur aliqua
prophetasse videtur dicens illum non esse venturum nisi vene
rit discessio primum quod exponunt sapientes de discessione
i. scismatica divisione [illegible] subtractione obedientie Romane
ecclesie seu Romani imperii. Sed de istis hec sufficiant

Nunc vero de 8a coniunctione maxima loquimur que
futura esse dicitur si deus voluerit anno ab
initio mundi 7020 a diluvio 4798 ab
incarnatione 1693 vel circiter et post illam
erit completum 10 revolutionum Saturnalium anno Christi 1789
et hoc erit post dictam coniunctionem maximam per annos
79 vel prope et ante predictam coniunctionem et id completum
10 revolutionum erit status 8e sphere tunc per annos 27
quod patet per predicta quia status 8e sphere erit anno 444 post situm
augium et secundum tabulas astronomicas fuit adequate eadem anno
Christi 1320 perfectum et 10 erit anno Christi 1762 quibus
annis si addas 27 fiunt anni 1789 ut prediximus
Unde tamen patet quod ab hoc anno Christi 1414 usque ad statum
8e sphere erunt anni 370 perfecti. Hiis itaque presuppositis
dicimus quod si mundus usque ad illa tempora duraverit quod
solus deus novit multe tunc et magne et mirabiles
alterationes mundi et mutationes future sunt et maxime
circa leges et sectas, nam cum predicta coniunctione et
illis revolutionibus Saturni ad hoc concurret revolutio
seu reversio superioris orbis i. 8e sphere per quam et
per alia premissa cognoscitur sectarum mutatio
ut in precedenti tractatu notatum est. Et hoc plenius
notatur Albumazar libro de magnis coniunctionibus tractatu
2o differentia ultima circa finem

nisi consiliis pluribus coniunctis quod forte circa prima tempora veniet antixristus cum lege sua vel secta durabili que maxime adversa erit et contraria legi christiane licet de adventu suo determinato tempore vel momento haberi non possit humanitus certitudo prout alibi declaravimus tamen indeterminate loquendo quod circa illa tempora venturus sit potest haberi probabilis coniectura et verisimilis suspicio per astronomica iudicia. Cum enim dictum sit secundum astronomos circa prima tempora fiet mutatio sectarum et secundum eos post machometum erit aliquis potens qui legem fedam et magicam constituat, ideo verisimili probabilitate dici potest quod post sectam machometi nulla secta veniet nisi lex vel secta antixristi.

Iam sit notandum in tractatu de legibus et sectis secundum astronomos quod secte prius dicte distinguuntur secundum coniunctionem et applicationem Iovis ad alios planetas, quia si coniungatur Iupiter Saturno dicetur significare iudaica, si marti significat Iupiter legem caldeorum que docet adorare ignem cuius nature mars est. Si autem soli significatur lex egiptiaca que voluit militiam celi cuius princeps est sol. Si veneri significat Iupiter sectam saracenorum que tota est venerea. Si vero Iupiter coniungatur mercurio tunc est lex christiana, et hanc dicunt christianorum. Alii autem dixerunt christianam legem esse solis. Si autem coniungatur lune tunc erit ultima que attribuitur antixristo. Utrum autem ista omnino solida veritate contineant non est presentis operis discutere, sed tamen ista prius fundantur in dictis albumazar libro de magnis coniunctionibus differentia prima tractatus primi, in quarta differentia quod sunt dicta in quibus prius doc[…] quarum apparitio in parte quadam aperte significat et earum qui

principat(us) / successorum q(uo)rum / h(uius)mo(d)i cat(alogus) ast(ro)no(m)i
Gorgilaz posset in hac ma(teri)a videre prospecta / ea q(ue)
scribit eod(em) li(bro) dia(lo)g(o) ultimo titulo 21 / ubi ipse q(ui)
erat scriptor mathe(ma)tici dicit moram Iudeor(um) eius c(ir)c(a)
7 8 X annis / ultra q(uo)d t(em)p(us) eor(um) iam d(omi)n(iu)m
durasse cognoscitur / et ad h(oc) manifestum crevisse
vide(tur) q(uod) dicit moram legem Sarr(acen)or(um) i(n) ha(n)c (con)esse
X 6 v annor(um) / ultra q(uo)d t(em)p(u)s iam tunc multa plus
duraverat

antixt(us)

Et q(uo)d de adventu antixi locuti sunt
scientes est q(uod) Methodius mart(ir) de q(uo) i(n) libro
illustrium viror(um) meminit Ieron(imus) de p(ri)ncipio et
consummatione s(e)c(u)li multa scribit q(ue) divina
revelatione accepisse dicit / int(er) q(ue) aliqua commemorat
q(ue) erunt p(re)ambula ad ventus antixi q(uo)r(um) p(ri)m(u)m est de
discessio de qua i(n) 2a ad Thess(alonicenses) ep(isto)la dicit ap(osto)lus
nisi venerit discessio p(ri)m(u)m / s(ed) de hac iam aliqui [illegible]
beligimus Sc(iendu)m p(re)ambulum est / q(uod) p(ro)q(ua)m alii scripta
fuerunt plurima h(uius)modi q(ue) adversus regnum Rom(anorum) co-
fluerat consurgere pro illis adversus Roman(orum) d(omi)n(iu)m
p(ri)m(u)m filii Ismael filii agar / de q(ui)b(us) Daniel p(ro)ph(et)a(vi)t
Et h(oc) erit i(n) septimo millenario annor(um) unde eo
q(uod) assignabat consummatio(n)em s(e)c(u)li et no(n) erit longi(us) eo
ap(osto)lus t(em)p(u)s / h(oc) t(ame)n attende q(uod) p(ost) dicit historia s(e)c(u)n(d)um (Me)ta
Methodi(us) p(o)s(t) 200 annos ab adam Ciliades i(d est) eta
tes s(e)c(u)li p(er) annor(um) milleria anotavit 2m
pambulum est q(uod) t(er)ram (con)missam p(ro)p(ter) p(e)cc(at)a i(n)habi
tantium in ea optinebunt filii Ismael i(d est) sara
ceni q(ue) debet esse t(er)ra p(ro)missionis / et h(oc) eveniet
p(ro)p(ter) iniquitates variorum / s(e)p(ar)a(n)t(ur) p(ro)p(ter) p(e)cc(at)a p(er)sone

Multaque mala enarrat que super diversis regnis et
regionibus ventura predixit, et adhuc applicat id apostoli
nisi venerit discessio primum, dicens quod discessio erit
disciplina vel correpcio, et qua corripientur omnes
habitatores terre, de qua discessione predicitur. Quartum
preambulum est quod in predicto tempore discessionis in disci-
pline et correctionis minuentur species presbiterorum, et multi
abnegabunt veram fidem etiam sine aliqua vi tormen-
tis aut flagellorum, et associabuntur transgressoribus. Post de
hiis predixit apostolus et hec omnia fiet ut probabiles
probentur et manifestentur electi. Quintum preambulum
est quod post tribulacionem que fiat a filiis Ismael ipsi
commendantes in victoriis eorum gloriantesque, quod depo-
pulavit Persidam et Romaniam, Ciliciam quoque et Syriam,
Capadociam et Ysauriam, Affricam quoque nec non Siciliam
et eos qui inhabitant prope Romam, et insulas.
Blasphemantes dicent: Nequaquam habebunt christiani
ereptorem de manibus nostris. Tunc subito ex-
surget super eos tribulacio et exibit rex Grecorum
sive Romanorum in furore magno a mari Ethiopie
super habitatores terre promissionis, et erit rex Romanorum
imponet iugum super eos septies tantum quantum erat
iugum eorum super terram. Sextum preambulum erit quod
post hec indignacio et furor regis Romanorum exarserit
super eos qui abnegaverunt Christum. Erit pax et tranquil-
litas magna super terram, qualis nondum est facta, sed
neque fiet plus ultra eo quod novissima est, et in fine
seculorum. Et hec est illa quam apostolus exposuit quod cum
dixerint pax et securitas, tunc repentinus eis
superveniet interitus, de qua etiam dixit Christus in
Ewangelio: Post in diebus Noe ita erit in novissimo die.
Septimum preambulum erit quod post illam pacem tunc

Aperientur porte aquilonis, et egredientur virtutes gentium
illarum quas conclusit intus Alexander et commovebitur
omnis terra a conspectu earum, et pavescent et habitantibus
corrumpentur et contaminabitur ab eis per ebdo-
madam unius temporis quod completur civitate
Joppen mittet deus unum ex principibus militie
sue et percutiet eos in uno momento temporis
Octavum pamblum erit quod pergat descendat rex
Romanorum, et morabitur in Jerusalem septima temporis et
dimidia quod est decem anni et dimidium, et
tunc apparebit filius perdicionis.

Hic autem antichristus perdicionis filius ut dicit Methodius
nascetur in Chorozaim et nutrietur
in Bethsaida et regnabit in Capharnaum
Cum vero apparuerit antichristus ascendet rex Romanorum
ad locum ubi Cristus pro nobis mortem
sustinuit et tollet coronam de capite suo et
ponat eam super crucem et tradet regnum deo patri et
tunc exaltabitur crux in celum sursum tradet commendo
spiritum suum rex Romanorum, et tunc destruetur omnis principatus
et potestas ut manifestus apparebit filius perdicionis
Erit autem hic de tribu Dan, secundum prophetiam patriarche
Jacob primo et Judas traditor domini, de eadem tribu
fuit. Faciet autem illis fantastica et mendacia
signa et prodigia super terram, et decipiet etiam
si fieri potest electos prout dominus explanat. Ingredi-
etur hic in Jerosolimam, et sedebit hic in templo
dei prout deus cum sit homo carnalis. Cumque
multiplicata fuerint tribulaciones dierum illorum non sinet
dominus filio perdicionis asspirare perdere genus
humanum sed et mittet famulos suos Eliam

et Enoch ad arguendu iniq̄tatem et ostende
eū maiestate ĩ cōspectu om̄ gentiu q̄s insi
rue et ira int'ficiat / tunc apparebit signum
adventus filii hominis et veniet ĩ nubibus celi
cu gl'a et int'ficiet eu dulo spū oris sui
s[ecundu]m expositorem aplicam / Tunc fulgebunt iusti
tanq[ua]m stelle impii aut proicient[ur] in infernum
a quo nos eripiat qui est benedictus ĩ secula
seculorum Amen

Explicit tractatus de concordia astronomie veritatis et narracionis historie ab eodem ~~quo~~ Cameracensi Ep[iscop]o editus Basilee dēciā mense anni 1414 Costancie

Aquarii — Sagittarii

principium Capricorni

Hec est figura coniunctionis significatis diluvium prior que precessit diluvium fere 279 anno in medio Cancri

piscis — 7 piscis — Scorpionis — principium libre — principium arietis — Tauri — 22 Tauri — Virginis

geminorum — 13 geminorum — Cancer — Leo

10 arietis — .6. — 17 aquarii

piscis — principium geminorum — 26 Capricorni

Figura coniunctionis significantis sectam Machometi que fuit anno incarnacionis Christi 571 incomplete

8 Cancri — 8 Capricorni — 26 Cancri — 1 Sagittarii

8 11 Virginis — 16 libre

17 libre

2 libre — 6 Virginis — Scorpionis — 7 Scorpionis — 15 libre

16 Sagittarii

16 Librae

26 Scorpionis

3 virginis

19 Capricorni

Figura ☌ ♄ et ♃ post annos Christi completos 73 cum diebus 91

22 Cancer retro 27 Cancri

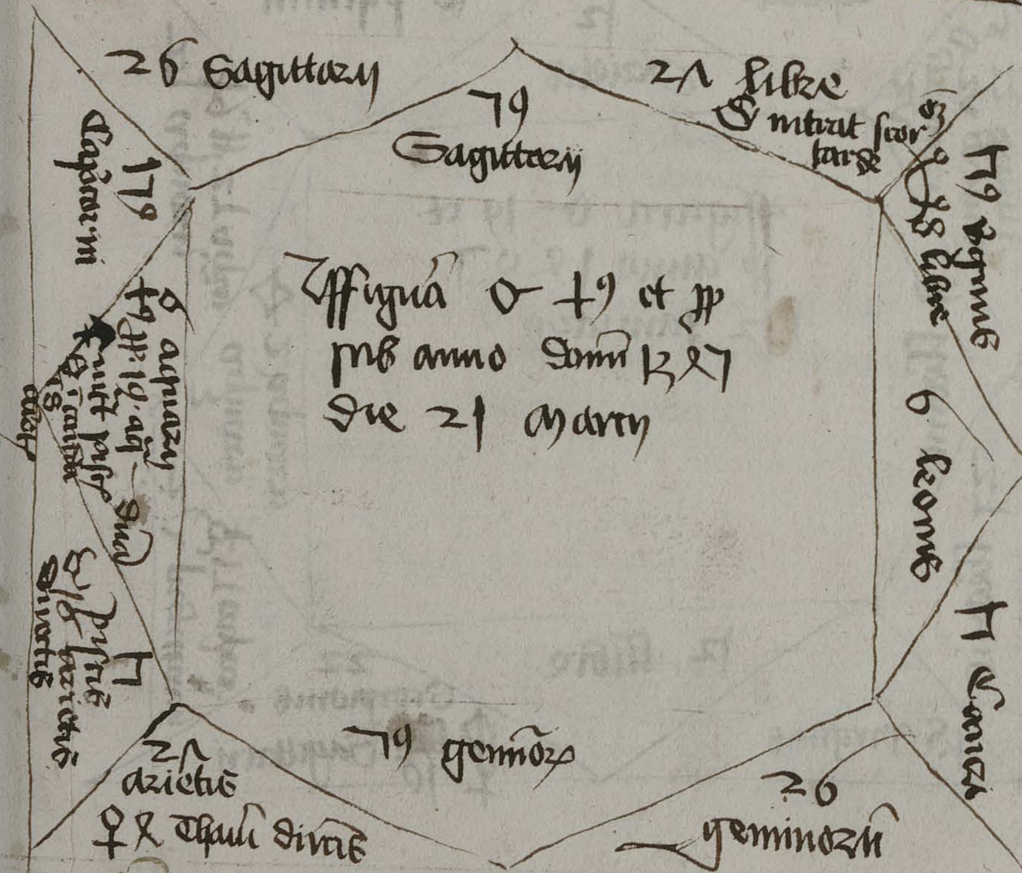
7 Cancri

☽ 10 geminorum

26 Thauri

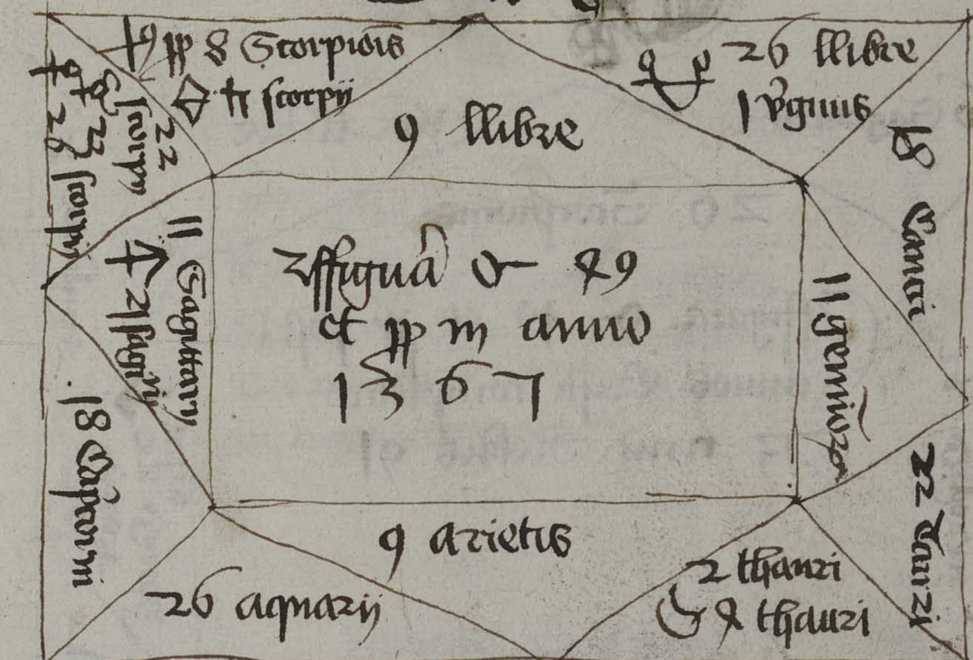
16 arietis

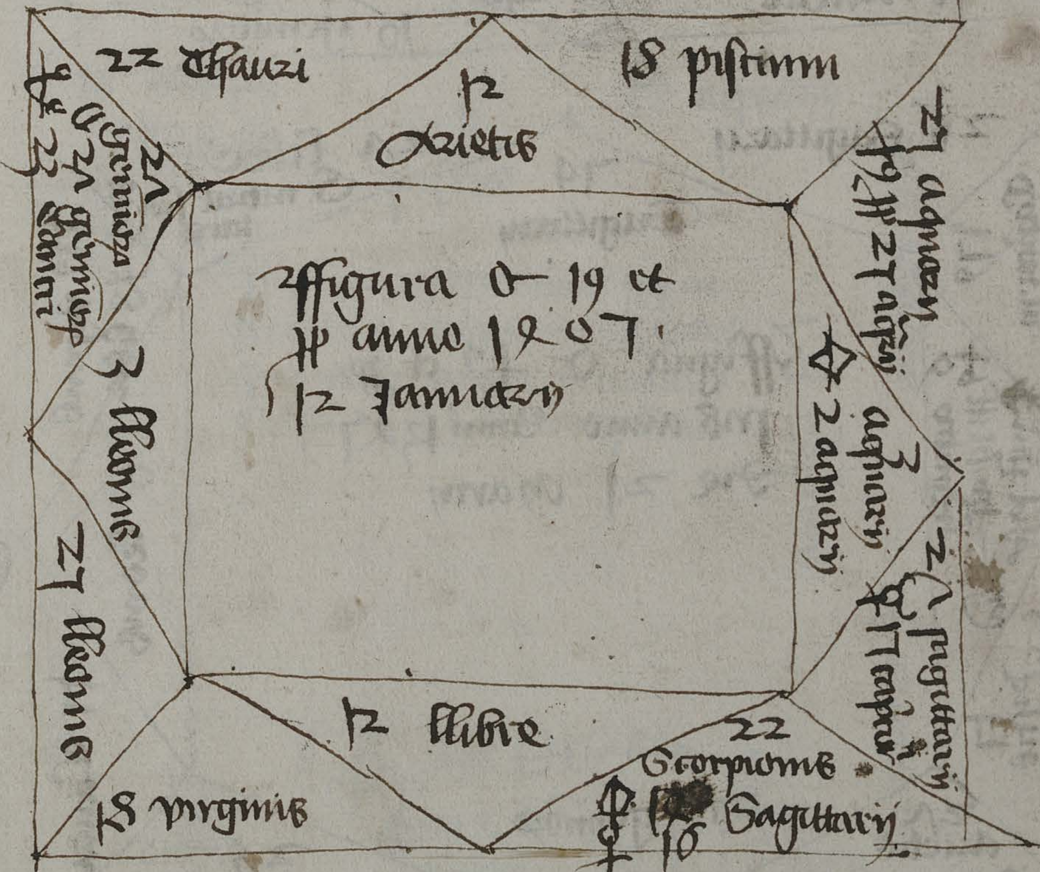
16 geminorum

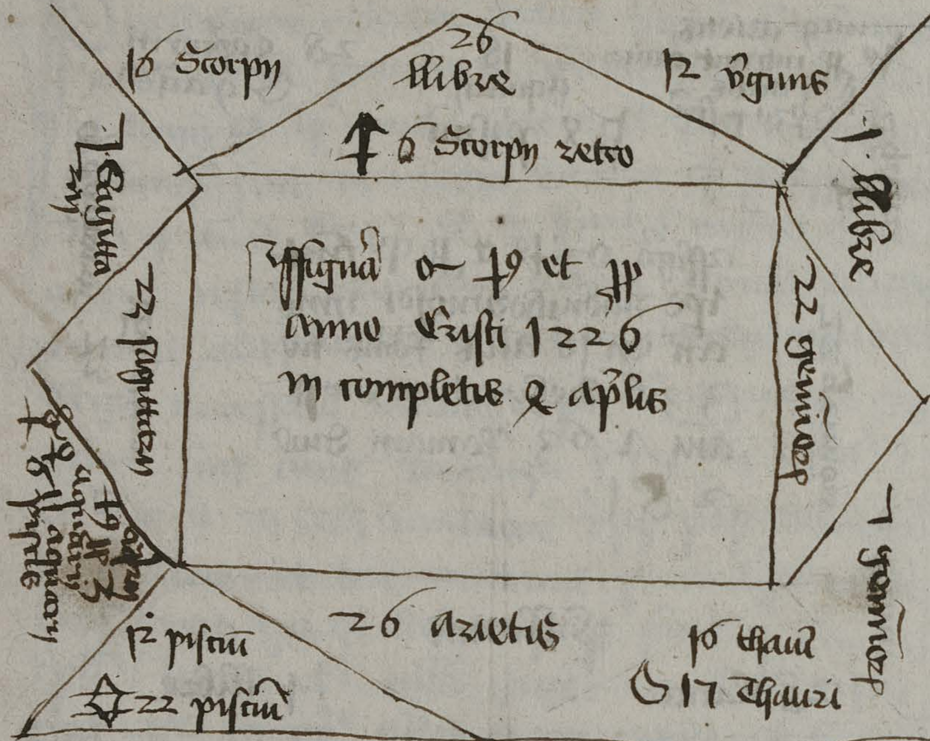

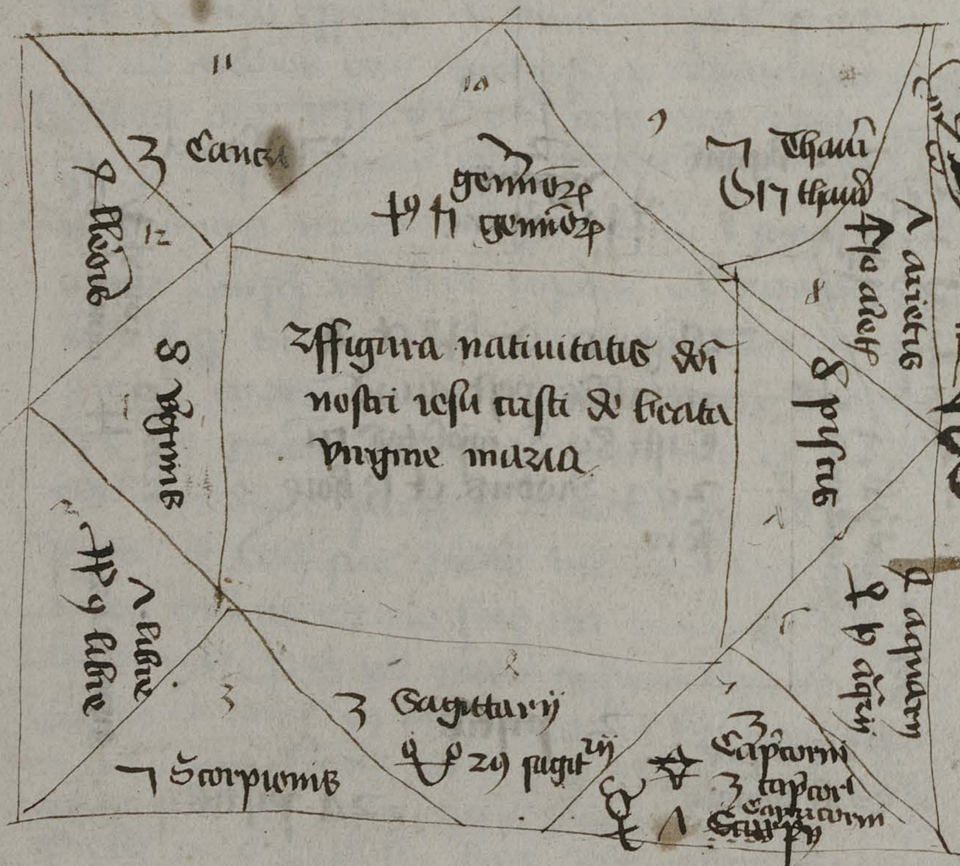

8 Scorpionis
11 scorpij
22 scorpij
26 scorpij
26 libre
1 virginis
9 libre
18 Cancri
Effigura O 49
et ꝑ m anno
1367
11 Sagittarij
11 geminorum
18 Capricorni
22 Tauri
9 arietis
2 thauri
26 aquarij

22 Thauri
12
Arietis
18 pistium
27 aquarij
22 geminorum
23 Cancri
Effigura O 19 et
ꝑ anno 1407
12 Januarij
27 aquarij
3 Leonis
2 aquarij
27 Leonis
2 sagittarij
11 scorpionis
12 Libre
22
Scorpionis
16 Sagittarij
18 virginis

16 Scorpij
26 libre
12 virginis
6 Scorpij retro
1 libre
Effigura ... et ...
Anno Cristi 1226
in completis ...
22 sagittarij
22 geminorum
7 geminorum
26 arietis
16 thauri
17 thauri
12 piscium
22 piscium

3 Cancri
7 leonis
geminorum
7 thauri
17 thauri
Effigura natiuitatis domini
nostri iesu cristi et beate
virgine maria
8 virginis
8 piscis
7 libre
3 Sagittarij
7 Scorpionis
29 sagit
1 aquarij
Capricorni

primus arietis
♄ ♃ intrant cancri
☿ ♂ arietis
♀ ☉ 30 piscium

18
aquarii
♀ 8 piscium

28 Capricorni
☾ 9 aquarii

Effigia ☉ ♄ et ♃ que fuit
tempore nabuchodonosor primo
anno eius 16 anno Romuli cum
336 diebus et xxiiii horis
anno 163 Romani ducis
281

22 geminorum
9 Cancri
♄ Cancri
9 Capricorni
23 Sagittarii
13 Scorpionis
18 Leonis
28 Cancri
1 Librae

21 virginis
2 virginis
♀ 16 virginis
27 Cancri

Effigura ☉ ♄ et ♃
notabilis post annos
Christi 80. 8. completos cum
293 diebus et 13 horis
fere

♄ ♂ Librae
♀ 2 scorpionis
scorpionis
♃ ♀ 6 sagittarii
20 sagittarii
20 geminorum
♃ Tauri
♃ Tauri
27 arietis
27 Capricorni
☾ 8 aquarii
2 piscis
21 piscis

Pro declaratione dictorum de mutatione triplicitatum signorum celi est
notandum, et primo circa primam triplicitatem signorum conscripta
per literam A. quod coniunctio Saturni et Jovis significans
diluvium fuit in medio Cancri et precessit diluvium
279 annis fere. Et quod fuit in medio Cancri
adhuc restat 120 annis antequam coniunctio corporalis
veniat ad triplicitatem sequentem corporalem igneam.
Ergo necessario mutatio triplicitatis aquatice in
igneam fuit annis ~~[illegible]~~ 179 ante diluvium
et incepit in eadem mutatione usque post diluvium
120 annis, et tunc mutabant se in triplicitate
terrea. patet ergo quod diluvium prope fuit quasi in medio
triplicitatis ignee, et nulla coniunctio circa diluvium po
tuit esse in principio alicuius signi ignei, et sic dici
fuit habito respectu, et duracione triplicitatis per 240,
et ad medios cursus motus. sed quod albumazar precessit
habendo autem respectum ad veros cursus motus patet
est quod aliqua coniunctio corporalis precessit diluvium per certo
numero annorum magno vel parvo circa in signo triplicitatis
ignee corporalis vel terree sequentis vel aquatice pre
cedentis propter tunc imperfectio. et sic triplicitas hic respectu
proveniet ex directione vel retrogradatione corporum duorum planetarum
tempore eius coniunctionis vel circa. Sed ad quod coniunctio
corporalis immediate precessit diluvium, oportet ad futuram
ponere, et eadem fuit dubio tunc circa fuit confirmati
tione diluvii ex quo fuit circa universale diluvium
loquendo naturaliter, fuit ergo coniunctio precessionis diluvium coniunctio
Saturni et Jovis in 12 Cancri, et fuit ante diluvium
279 annis 7 mensibus cum 26 diebus et 8 horis fere
et hec fuit ante Christum 3381 annis solaribus 200
diebus cum 9 horis fere, hoc patet primitati motus

corum s. radices et motus positos per tabulas alfonsi Et inveniebat tunc figuram celi ut in 2o loco prescripto prescripto. c. post tunc locus aliorum planetarum variatur secundum precisos motus ipsis verificatis ut adequatis Et ideo dat in hec eos auctoritas Et hec etiam est magnum argumentum quod auctores noluit huiusmodi influentias habere sum processum in veris coniunctionibus et non in mediis et hoc nota

Promissum 2e sic consequenter littera Ubi est advertendum quod circa annos xpi 600 non invenitur aliqua coniunctio Saturni et Iovis in ariete sed circa eadem tempora fuit una coniunctio eorum in 7o signo scorpionis Et fuit ipsa coniunctio anno incarnationis xpi 7[?]1 completo quae s. eos precedebat et suffocabat secta machometi que quasi secta incepit et publicatur postea post predictam coniunctionem 7o anno fere scilicet anno xpi 621 fere Et immediate eorum predicta coniunctio s. circa annos xpi 600 fuisset circa principium canceri si fuisset directe vel circa finem geminorum si fuisset retrogradi

Promissum 2e sic notandum aliqui possent dubitare an aliqua coniunctio habeatur vera tabulata precedentium Iovis et Saturni in capite arietis Dico quod precedit una prope s. radices et motus alfonsi post annos xpi completos 3 tunc diebus 91 circa quas hec coniunctio eorum s. veros eorum motus fuit in primo signo arietis Et tunc ascendens eius anni quod tunc erat 2e capricorni in figura reni Et post predictam fuit alia coniunctio eorum ... anno xpi 908 28a martii et fuit in 9 gradu arietis

Et similiter anno Christi 2616 erit eorum coniunctio vel in 27 arietis. Et postea sicut tunc annos Christi 3469 erit una cum primum arietis. Et has veras coniunctiones habemus calculatas. Et iste coniunctiones non sunt de maioribus licet sint in ariete, quia non sunt in principio arietis. Et nota quod inter has coniunctiones sunt 877 anni vel circa quia inter aliquas eorum tot sunt anni, et inter alias paulominus.

Pro declaratione decime figure sequentis nota quod ista figura est figura coniunctionis magne Saturni et Jovis que fuit tunc anno domini 1347 die 21 marcii in 19 gradu aquarii, et fuit in aquario signo fixo et in effectu eius consequenti fuerunt valde fortiores et vires etiam plus durabiles. Alie vero coniunctiones eorum que fuerunt in triplicitate casu non fuerunt, nisi sunt iste ita fortes illis propter quod fuerunt in signis mobilibus vel communibus. Iste coniunctio fuit una immediate precedens istam coniunctionem que fuit in anno domini 1327 et fuerunt simul coniuncti Sol Jupiter et Saturnus in 19 gradu geminorum.

Pro declaratione quinte figure sequentis est notandum quod post coniunctionem que fuit anno 1347 fuit una alia tamen immediate sequens, et fuit eorum coniunctio in 8 gradu Scorpionis assendentis in regione Romana. Sed assendens erat 11 gradus sagittarii anno domini 1367. Et hec coniunctio fuit valde pestilentia hujus sesmatis quia in scorpione quod signum semper est inimicum religioni. Et fuit media eorum coniunctio in libra, et ita de hujusmodi massis in triplicitate aerea in qua sumus. Et propter eorum directionem pervenit coniunctio eorum ad scorpionem et post hanc fuit immediate coniunctio eorum in geminis anno 1384

Pro declaratione septime figure signata litera ff est notandum quod pre-
cedentem immediate prescriptam scilicet illam que fuit in generali
anno 1387 fuit una in anno 1407 scilicet Januarij
in 27 gradu aquarij, et est fortis satis, quia in aqua-
rio signo fixo, et specialiter etiam facta pro maiori parte
coniunctionum duorum superiorum in aquario, in triplicitate
suis, quia fit per plures coniunctiones reditus ad signum triplicitatis
aeree, licet immediate precedens fuit in scorpione que prece-
debat scisma, et tamen difficulter et tarde pervenit ad signum
fixum, et quia usus omnium fuit plane, hec coniunctio etiam
signat odia principum alamanorum

Pro intellectu septime figure signate litera G est advertendum
quod calculavi una coniunctionum tunc secunda talis est scripta
in ordine Saturni et Jovis in principio aquarij a doctoribus
existentibus in 30 gradu aquarij et fuit prima coniunctio mutationis
triplicitatis terree in triplicitatem ~~aeream~~ aeream inquam eam triplicitate
aerea in principiis suis et manebit usque ad annum
Christi 1467 et ibidem tunc erit coniunctio eorum et
etiam mutatio triplicitatis aeree in aqueam. Debet autem hec
secunda prima coniunctionis eorum ac mutationis triplicitatis quia quod
mutatio triplicitatis solet fieri in 240 annis vel circa et fuit
hec coniunctio et mutatio triplicitatis anno domini 1226 in completo
die 8 aprilis, ascendente 23 sagittarij in regione Romana
quod multum est perniciosis regionibus. Item diminutione longi-
tudinum ipsarum regionum sive locorum, et etiam latitudinem
sub hac enim coniunctione inceperunt ordines predicatorum et
minorum, et etiam dominium Tartharorum.

Pro declaratione 8e figure designate litera H nativitate scilicet

domini nostri iesu xpi est notandum quod licet fortuna media-
bat in dicta nativitate ascendente 8 virgo non certa
sed quod dicit albumazar dicta prima tractatus 6 capitulo
de ascendentibus ymaginum prout hoc allegat albertus magnus
dicit enim albumazar, et ascendit in prima facie puella
virginis. Et subiungit albertus, et ideo signum quod ascendebat
cadam parte celi natus fuit dominus noster iesus cristus

Pro declaratione quod hic scripte litera g et dicte scripte litera
k, significatum est notandum, quod dicte fuerint coniunctiones predi-
ctorum duorum Saturni et Jovis sub incorrecta et scripto
dicunt quod secundum istam coniunctionem magne mutationes facte fuerunt
et effectus nobiles, quarum una coniunctio fuit tempore
nabugodonosor magni quo transmigrati sunt filii israel, et
fuit hec coniunctio in principio triplicitatis aeree et postquam fuit
mutatio de triplicitate ignea in terream et fuit hec mutatio
in principio Thauri secundum sub scriptam figuram, coniunctio hec
ascendente secundum longitudinem locorum et regionum et fuit hec
coniunctio ante nabugodonosor 16 annis Romanis cum 33 diebus
Sed ante xpm fuit annis 1 6 3 annis Romanis 281
diebus. Alia vero scripta l fuit nobilis post annos xpi 808
completos ad minus 293 diebus cum 13 horis fere
fuit mutatio triplicitatis aquatice in igneam et debuisset
fuisse in principio, sed propter eorum directum processit usque ad
6 gradum sagittarii quo tempore tunc fuit et incipit
dominium francigenarum per istum karoli magni et
prout et alii effectus nobiles et nota quod predicte
coniunctiones verificate sunt per dominum Johannem dictum molshypen
adequate et diligenter verificate extra diversitatibus motuum per astro-
nomos regis alfunsi exaratas. Item nota quod ascendentia

coniunctionum preceptorum valeant super quadruplicitate et
regnorum et ideo alii et alii alia et alia ponunt
aspiciencia in coniunctionibus et hec sufficiant de declaratione
dictarum figurarum precedencium. Deo gracias

Nota quod anno domini nostri Christi 1227 completus 11 marcii
16 horis elapsis et 9 minutis intravit sol primum punctum
arietis in meridie urbis, et fuit ascendens huius
revolucionis in eodem loco 20 aquarii

Anno Christi 1226 saturnus et iupiter fuerunt coniuncti
in prima facie arietis per mutacionem triplicitatis terree ad aeream
et omnes prophecie quod saturnus iupiter mars fuerunt
super anglos [illegible], et saturnus et mars habuerunt
maius dominium quia fuerunt in domibus suis iupiter in
aliena, et mars aspexit saturnum et iovem quarto
aspectu, et dicit Abraham quod hec coniunctio revolucionem
regnorum [illegible] antique significat, quia coniunctio est in
domo saturni et ascendens coniunctionis fuit triplicitatis aeree
quod significat super regnum christianorum in quarta domo que significat
fidem, et significat quod christiani debent renovare consuetudines suas
circa fidem suam, et ipsas permutare in novas.

Nota quod quelibet coniunctio saturni et iovis venit ad primum
signum coniunctionum eorum semper erit permutacio vel coniunctio
in triplicitate. [illegible] de coniunctione significante sectam machometi
que fuit in triplicitate aquea scilicet in signo scorpionis in qua
post 60 annos quam venit significabat obitum machometi
et postquam venit ipsorum planetarum coniunctio ad signum scorpionis
scilicet post 120 annos templum ymaginis machometi fuit destructum
et fuit interfectus eius filius scilicet [illegible] filius
Azubor (?) et post 180 annos quam saturnus et iupiter
iterum in scorpione coniuncti fuerunt fuit translatum regnum

marthe^ti ad ethiopes qr go p dicta gniuc qe fuit
ano xpi 1226 sigt maria accidenta eueme pg
60 anos s3 ano xpi 1287 sigficavit vetuã multa
et mandata mala nã vet maxia mortalitas
p totu mdm Jte combustio Judeoz p tota Barba-
riaz Hemonia et mltas ptes alamanie Jtem
venerut flagellatores Jte fuerut mlta bella int
Reges ffrancie et Anglie Jstam gnictoz sequebat
alia pg 20 anos s3 ano xpi 1307 i scorpi
one qd est sigm aquatice tplit s. verum motu
licz s. mediu motu esset in libra

Nota et gnictos aeree fuit pg 8 gnictus coz a pretta
tomatoe qe fuit ano xpi 1307 i sigo scorpii que
sigficat nova pg ipaz vetulaz et qr Scorpio sigm
est fixitatis et dta gnictio fuit i 3a dome qe sigt religioz
et fide. lic fuit sigm q i regimine spuali xpianoz eve
niret vnu notabile accidens unqm alias auditu vl
receptu et fuit scisma tu fino modo

Jte no q ano 1387 fuit gnictio vã Saturni et Jovis
et martis qe s. medios motg facta fuit die 22 Junij
in 2o gdu 27 minuto Cancri et ano 1427 fuit corpo-
ralium supiorz gnictio et nota q q gnictio trium supiorz vã
vl etiã media raussie fit s. cãlez gdm et io de hac
no posuerut auctores reglam certam s3 tamen in 60
anis vl circit in vno signo invenitur vl ipe reficitur
Anno 1327 fuit vna trium gnictio ipoz trium et pxa
anno 1387 et deinde ano 1427 etc

Seq̃ calculacio capitis ☊ ♃ et ♂ et in figuris et inventio

S	G	m	2	3	
1	20	13	40	22	Medius motus ♃ pro anno dei addito
3	28	13	8	12	Centrum medium pro minuto diei addito
0	23	14	8	31	Argumentum medium pro minuto diei addito
0	3	12			Equacio centri prima — proporcionalis
0	3	18			Equacio centri secunda — differencia longitudinis proporcionalis
0	3	13	18	12	Equacio centri certa — 71 — 8
3	31	26	21	46	Centrum ♃ equatum — pars — proporcionalis
0	20	7	29	43	Argumentum ♃ equatum — [illegible] — 2
0	1	11			Equacio argumenti extalis — 6 — 48
0	1	11	29	10	Equacio argumenti primo examinata
0	2	4	41	10	Equacio argumenti secundo examinata
0	7	41	36	4	Argumentum equatum centri et equato argumenti
1	47	71	16	26	Verus locus ♃ in 9 spera

Pro vero loco martis

S	G	m	2	3	
6	6	4	2	3	Medius motus ♂ uno minuto addito
1	24	7	38	13	Centrum medium ♂ uno minuto addito
7	12	78	36	23	Argumentum medium ♂ uno minuto addito
0	30	47	10	7	Equacio centri prima — longior
0	7	11			Equacio centri secunda — differencia proporcionalis longitudinis longior
0	7	29			Equacio centri 2a secundum certa — 47 — 41
0	7	49	11	13	Centrum ♂ equatum — pars — proporcionalis
7	20	41	47	37	Argumentum ♂ equatum — [illegible] — 2
0	28	77	78	71	Prima equacio argumenti extalis — 32 — 7
0	11	7			2a equacio argumenti extalis
0	11	28			
0	11	26	27	31	Equacio argumenti primo examinata
0	10	42	20	31	Equacio argumenti 2o examinata
0	18	43	31	49	Argumentum equatum centri et equato argumenti
0	47	71	10	43	Verus locus ♂ in 9 spera

8	0	0	0	38	7	longitudo ♄ et ♃ tempore prelato
1	0	0	0	6	7	motus ♄ in uno minuto diei
3	0	0	0	39	18	motus ♃ in uno minuto diei
0	0	0	0	32	21	superatio
0	2					longitudo reducta ad 3
0	19	21				superatio reducta ad 3
0		38				residuum post separationem 3a et exit in minutis
3	20	60				predictum residuum reductum ad 2
0	12	30				residuum post divisionem 2e et exeunt 10 2a
0	13	800				residuum predictum reductum ad 7a
0		22				residuum post divisionem 7e et exeunt 38 3
0						
0		h	2	3	diei	
1		1	10	38		exeunt que valent in fractionibus horas 0 28 17 12

quibus addito tempori et primo supposito habetur tempus coniunctionis ♄ et ♃ anno Domini 1357 completo

8	Tabulas regis Alfonsi					
1	completis in mense					
7	dies horas minuta 2 3					
0	11	12	28	11	12	Pro ascendente habendo
0	8	0	h	2	3	
0	2	3	12	19	21	medius motus ☉ tempore ♂ ♄ et ♃
0	1	30	22	12	26	aux ☉
7	0	32	30	21	1	argumentum ☉ eodem tempore
0	0	1	8	28		prima equatio ex tabulis
0	0	1	10	19		secunda equatio ex tabulis
0	0	1	9	29	21	equatio solis secundum graduum examinata
0	2	2	53	28	30	verus locus solis in 8 spera

Ascendens 22 gradus sine equatione dierum que est 2 7 gradus minuta
Et sic patet ascendens 12 gradus geminorum sine equatione dierum vel 17 gradibus
0 geminorum equatione dierum addita
Et 11 gradus sine equatione dierum vel 19 equatione dierum addita

Sed iste non sunt figure ♂ ♄ et ♃ secundum opinionem albumazar messahalem et aliorum ipsas sapientum sicut ex regulis alfonsi tabulis calculatis fieri potest, preter tamen luminarium figuram coniunctionis

7 libre

3 libre

10 virginis

3 leonis

♀ 12

22 scorpionis

28 sagittarii

Figura ☉ ♂ et ☿ precedentis ☉ ♄ et ♃ ad meridiem parisius diebus equatis in iulio die 6. hora 2a 7 6. minuto

tauri 22

30 arietis

3 aquarii

piscium 10

7 arietis

27 piscium

22 capricorni

3 aquarii

30

Λ tauri

7 cancri

♄ 9 capricorni

Figura ☉ ♄ et ♃ erat anno domini 1217 completo complexis 1 iulio diebus 11 horis 12 anni 28 23

17 123

♄ min. 19 minuta

♃ septem 12 minuta

♀ septem 20 minuta

29 sagittarii 18

Λ scorpionis

12 cancri

22 cancri

♀ 28

12 leonis

21 12 leonis

27 virginis

Capitulum secundum s. astronomos tria Saturni et
Martis coniunccionum dictorum collecto. Et primo
coniunccionis supradictorum ponam. Secundo ponam ubi
contingat effectus. Et 3o quando contiget effectus.
De primo dicit Hali 2o quadripartiti ptolomei capitulo 8o, quod aliquando
tenet coniunccionem istius et ♂ virtutis magne velud que
fuit in signo Cancri, quando magnum malum et corrupcionem
magnam invenit in terra. Eo quod Cancer est domus lune
et exaltacio Jovis, et tunc due infortune coniunguntur
in eo, dampnant bona propter naturam, quando est locus oppositus
domus veris et descensus alterius. Et propter hoc crescit
malum suum et fortificatur corrupcio, ita quod hec corrupcio
coniunccio habet figuram magnam corrupcionis de populacione
habitacionem plurium et gwarrarum. Et dicit Hali parte
8. capitulo 27o, quando mars coniunctus fuit cum Saturno, fa-
ciet vinum alterari, frangi et decipere, et accidet
in hominibus percussiones et volucra, et accidet Regi impe-
dimentum et labor per hominem qui exiit de terra, que est
de parte illius signi in quo coniunguntur. Et Cancer natura
Canc. non est signum humanum, minor est significacio. Et
Albumazar dicit 8. 2i tractatus eciam significat effectus
magnos s. ex gwerra et morte Regum et ex aliis
causis que continebat scripta status post coniunccionem duarum
infortunarum in Cancro, et propter hoc 1a coniunccio est magni
effectus. Item dicit Messehalla quod coniunccio Saturni et ♂ est
coniunccio media, et significat eventus qui fiunt ex gwerra
bellis et contrarietatibus. Et dicit ultimo Cum volueris scire
noticiam eorum, scito eventum scito ipsum quando post
signa coniunccionis in signum aut coniunccionis sua videatur
hec dominium tunc sit duarum significacionum, et sola sit in
angulo 10e domus semper quia dicit Albumazar libro

vt regis
Anglie

quito de coniunctionibus magis dicitur quod luna cum sole
fuit dominatus et fuit eius signum super speram lune
significat eos inter reges et vulgus et nullum malum
multos labores multas angustias ad remotos
Regibus propter inobedientiam militum suorum, quia tamen
signum coniunctionis non est humanum minor est significatio. Et
dicit Albuzazar tractatu 8 differentia 2 quod cum due infortune
coniunguntur in 2a vel 8a sicut si coniunguntur in 2a si earum
coniunctio ex tabulis calculari potest, primo vult Albuzazar
significat destructionem rerum et mala fama diminutionem et
egestatem et paupertatem in vulgo, sed propter tarditatem
motus non potest ascendens coniunctionis inveniri ut expresse
dicit Abraham de Scilo, et propterea iudicia super tali
figura fundata debilia sunt. Item ut ait Messahalle
in tractatu suo de significationibus capitulo 9 investigandus est
fortior inter istos duos, quia ille superator erit, similiter
vrique(?) ipsa ergo consideranda ex ptolomeum in proverbio 62 Centilogii
qui vult ut consideretur ille qui magis fuit elevatus
in epiciclo suo, quia ille vincens erit, et secundum hoc Mars modo
tunc est vincens cum elevetur in epiciclo suo super Martem
etc. Secundum ptolomeum 2o quadripartiti capitulo 8 Saturnus habens
dominium significat mortalitatem nocumentum ex frigore et
egritudines longas ut quartanam tussim ptisim et
nocumenta que veniunt ex humoribus et humorum col-
lectionibus etc. ut patet ibidem. Ergo quod posito dictum Habraam
Avenesre in tractatu suo de diebus creticis dicit
quod quando est elevatus unus planeta super alium, prima est ex-
tricto cum maior fortitudines debentur, 2a in epiciclo
cum debentur tres fortitudines, 3a attendit penes la-
titudinem cui debentur due fortitudines, quarta attenditur
penes dignitatem in signo et tunc cum debetur una
fortitudo. Unde quia Saturnus elevatur in epiciclo super Iovem
acquirit sibi 3es fortitudines, sed quia Mars elevatur super Saturnum

in contrario adquirit sibi quatuor fortitudines Et quia mars
est septentrionalis, et Saturnus meridionalis adquirit
~~sibi unam fortitudinem, et mars secundum istam opinionem~~
duas fortitudines et quia mars sit septentrionalis in Cancro
et Saturnus est ibi peregrinus, ideo mars adquirit sibi unam
fortitudinem, et per mars secundum istam opinionem habet septem fortitudines
et Saturnus quinque mars est vincens, et per consequens significationes martis
debent esse potiores. Erunt igitur guerre bella et contentiones
et pluralitates. Item secundum dictum Messahalle capitulo 11 quod duorum
malorum coniunctio cadit in angulo sive domo revolutionis
anni significat destructionem seu contentionem regum et multitudinem
guerre. Item quia minus mittit sibi duobus infortu-
niis in uno trino sibi trino suo erit effectus coniunctionis
validior cum omnis 3 sit in uno trino. Quarta autem
recedat ab eis, ut impediat maximam magnam potestatem po
tentiam domini malicia, quia appetit eos ex opposito
licet cum receptione maxime, cum sit in capitulo suo, et utroque
gradibus, et per consequens ab eis recedit. Item secundum Mes
sahalla capitulo 11 quod coniunctio duorum malorum in signo aquatico
sicut hic est Cancer significat multitudinem pluviarum nisi supple-
mentum estatis tempus obviat, et significat pulices virtuosi
in domo sua existentes, unum enim testudinem in yeme
fortius est quam duobus in estate. Item secundum Messahalla capitulo
8. Cum duo mali coniuncti fuerint in uno signo
significat multitudinem corruptionis in illa complexione sicut hic est
quod sunt coniunctio in signo aquatico, significat corruptionem
ex pluvia. Cum igitur Cancer sit signum aqueum, erit sibi
corruptio in aqua et piscibus, et ideo per annum fiat mor
talitas tinca ab eis in posse maxime corruptis
et Cancer magis convenientibus. Item ut vult Messahalla
quia Cancer est signum femineum significat pestem maiorem in feminis.

s quiet ut prius dictum est Cancer non est signum humanum
unde est superficia. Item quia utriusque eius magis corpora
ab eis nocumentum accepit et cum utriusque signis habeat
super fratres clitus et imitatores in malum eius signa
et impetum. Item ut dicit Albubatrus unus impetit et
utriusque participatores sunt in signo suo ipse et quia ambo
per hanc ymaginem impediuntur cum impetit sit in eius
oppositione et utriusque in eorum qualitate in malum et illum
latronem significat in statura ipse et impeta quia tunc
utriusque plurimum fermitudine ab eis recepit Io. s. Omni
Dome dicit creasse et c. s. cum solum perditum et timorem
signat maxime cum utriusque ambos in termino et facie
eius recipiat plus impetus propter plures gradus retrogradando
recepit ab eis cum receptione a domo et exaltatione et
impedimentum diminuitur.

Item videndum est in quibus terris vel nationibus contingit accidere
fieri ymaginem effectus quod fuerit iuxta magis proprium 2o capi-
tulo 7o considerando signum in quo fuit ymago et dominum
eius et aliquando adiunt ex aspectu ymaginis et domino eius et
planeta dominante et eius signo. s quia iam eorum tardiste diffile
est vim assistentis invenire in signo ymaginis potius quam
aliis inspectum. Cum ergo ymago sit in Cancro et s. ptom
19o quadripartiti capitulo 19 circa habitantes que sit ex Cancro scor-
pione et piscibus pertinet ad eam terre habitabilis que est inter
meridiem et occidentem ergo effectus predicte ymaginis in illa parte
contingit et apparebit. Item quia predicta terra signis Cancer
scorpione et piscibus est signo septentrionalis signum est quod in septentrione
eius plurimi contingit effectus. Item dicit haly super hoc capitulo 3o quod
magis omnibus est in Alexandria quia primum est Saturni et
ultimum lune cuius domus est Cancer. dicit enim haly capitulo
37o quod Cancer habet armeniam minorem et habet participatorem

in terra babilonis Barbarie et in Affrica et secundum
confinantiam et ardanam que est in terra xianorum, et secundum parti
cipatorem in Egipto et in tractatu 3° 6° dicit, quod secundum opinionem
Indorum luna secundum veritatem, luna terram occidentis confinantiam
hyspaniam, et quod secundum sextum armeniam usque ad turcos
Et secundum opinionem persarum secundum primum clima, Item in quodam libro cuius
nomen ignoratur inveni quod primum clima est Saturni, proximum
est regio burgundorum et confinatorum in quo dominatur mercurius
quilibet natio, Septimum etiam est flandrictum, et angli
corum in quo dominatur luna, vnde homines istius terre communiter sunt
instabiles, Item dicit albumazar quarto de coniunctionibus magnis
differentia ultima, quod Cancer secundum extreme terram Babilonis affricam et
Scithiam que est terra Romanorum et confinantiam, Item dicit Abrucasim
quod Cancer preest hyspanie, et dicit quidam valens astrologus
quod luna dominatur propter anglicos et Saturnus propter Scotos
In hiis partibus et regionibus et aliquibus eorum potest
coniunctionis apparebit effectus, Apparebit etiam in civitatibus
specialiter quorum Cancer ascendens, scilicet quorum ascendens in earum
edificationibus fuit Cancer sicut quidam dicunt de hiis civitatibus
scilicet medio lana luna et granata et pluribus civitatibus
Dixi etiam quod aliqui addunt quod locus accidentis ex ascendente
Saturni, et dominus eius, est autem ascendens coniunctionis secundum tabulas
Regis alfonsi medium geminorum, cuius dominus est mercurius
vnde signum geminorum secundum Haly tractatu 3° significat armeniam minorem
Egiptum et partem in terra medie, et secundum occidentem terre pro
missionis, Et mercurius ut dicit Haly capitulo 36° secundum opinionem
Indorum secundum allexandriam terram Grecorum terram promissionis In hiis
regionibus et aliquibus eorum apparebit effectus, secundum hanc viam, addunt
etiam aliqui 3° quod ubi coniunctionis accidens fieri potest explectorum
virtute, et quia luna mercurius fuerit dominus tunc potest in anglos
et domum signi geminorum, et participat sextum mercurius tamen
sit dominus ascendentis coniunctionis et recipietur eius in termino

et facie eius agit in Res cors que pervalete sit per 6t effectus

Sed quia sit prius tactum est per motus tarditate non est

possibile ut dicit habraam de sedis assendens mortis ex sol

et de figuras facti coniunctionis praedictarum coniunctionum superiorum

praedictio sit consulunt abraham et plures prius in dun

revolutione ut propterea fiet indicium vitalis magis de

dominio illius fuit est scorpio est assendens eius dominus scilicet

mars est in domo martis applicatus saturno supra

vite conversio quod propterea sequitur mortalitatis est signum

et quia signum assendens fit scorpio cum humidis et plures

7o planete sunt in signis humidis scilicet tertio quod sit sol

illud saturnus mars et mercurius signum est humiditatis temporis

et pluviarum magis infinitum estatis non diminuit

effectum et quia saturnus et mars applicantes ad invicem

sit in domo de prosperitate spiritus tertium et plures volgi

et quia luna coniunctio erat in cancer signum est quod effectus appa

rebit in partibus calidis et huius apparatus et quia assen

dens est scorpio quod scilicet aquatis prope Soriam dominatur cum sat

et scilicet alios cum marte quare etiam potest aliquis effectus

coniunctionis in Soria apparere dicit etiam magister Johannes de muris

marte in Alamania dominatur quod cum sit dominus assendente

apparebit ibi aliquis effectum praedictorum scilicet eius iste quia

praedicta quo est in signo alienali signum cum quod effectus coniunctionis

multum apparebit in partibus septentrionalibus

De istis effectibus et 4a et 5a coniunctione sequentibus ac locis

et Reis in istis scilicet dominus per priorum primas coniunctiones effectus

sunt 3o videndum est quando incipiet effectus unus scilicet dominus

dominis quia praedicti planete sunt orientales a sole et in signo

mobili signum est quod cors aliqui effectus cito contiget et appa

rebunt iste dicit dominus quod praedicta coniunctio coniunctionis corporis et

vide mi gradium longitudinis que fuit inter eos et sole
dabo vnicuique signo 30 gradus Sicut autem hic 16
gradus 72 minuta, et quia assendens est signum come
et 2pi parte orientales et pariter sunt gradus pro
signo, signum est quod cito et paruo tempore post coniunctionem
aquarum apparebit effectus quia tunc angulus assendentis
minus continet 30 gradus eciam de tardabit aliquid quoniam
signum secundum Gundorum opinionem, et secundum primam partem 2o
quadripartiti capitulo 6o vide quot sunt hore inequales inter
assendens et locum coniunctionis et post tot annos erit effectus
Cum igitur inter assendens et locum coniunctionis sunt 3 hore inequales
et particule igitur post 3 annos secundum hanc opinionem a casu adhuc
apparebit effectus, sed quia assendens est dubium propter motus
tarditatem, ideo hec via non perfecte veritatem scitur Item secundum Ptolomeum
propositione 78 apparet quantum est inter coniunctionem et assendens
anni, et quoniam fuit 6 signa igitur ad tot annos erit
maior signo quam coniunctio perficiat Item quia coniunctio
signum in quo est coniunctio est signum mobile non du-
rabit effectus tamen dum sit per competet effectus signum stabile
ut dicunt auctores, que ad opus licet et tempus sit
verior experiencia docebit cuius eciam habet signi-
ficaciones magnarum coniunctionum planetarum et diuisione
et preparacionem aliquam super addere posset Sed ista per
me venantem recollecta cum laude dei causa experi-
encie videntie sufficiant ad presens deo gracias

Explicit

Posthi diligentius perscrutati astronomorum dicta
clarius innotuit veritas super aliquibus
que scripsi in tractatu primo de concordia theologie
et astronomie ac etiam in tractatu 2o quem illi
superaddidi de concordia astronomice veritatis et hystorice
narrationis. Ideo ad illorum declarationem sequentem
tractatum qui elucidarium astronomice concordie cum theologica
et hystorica veritate intitulo illis iungere decrevi
tanquam necessarium ad perfectionem eorum complementum. Ut vero in
hoc tamen audacter fatear me ibi aliqua nunquam perfecte
nunquam complete scripsisse que hic opus est elucidare
perfectius et complecius explicare, nam super hoc materia videor
periculosius contigisse, magni siquidem et multi astronomi
multa de tempore eorum et de hiis que evenerunt in mundo
scripserunt sed in suis libris aliqua omittunt, ptolomeus
enim in quadripartito multa scribit utilia de quibus docet
regulas generales pro pronosticandis per eclipses luminarium, deinde
pronosticandi primo per qualitatem anni et postea per coniunctiones
et oppositiones luminarium, deinde per eorum quadraturas. Sed
de coniunctionibus magnis videlicet trium superiorum planetarum et de
revolutionibus annorum mundi nichil determinat. Albumazar
in maiori introductorio multas de regulas notabiles
causas tamen non posuit in ordine, et licet de coniunctionibus ma
gnis pertractet, de eclipsibus tamen luminarium non multum loquitur
ut eorum mentio manifestat. Alkabicius vero nichil omnino
ordinate predicit, nichil tamen loquitur de coniunctionibus magnis ut de
eclipsibus. Messahalla tamen qui tractat de magnis effectibus
pertractat, sed Dorotheus et Aomar et Gergis pauca
regulas sed notabiles ponunt, de eclipsibus vero et magnis
coniunctionibus nichil dixerunt. Iohannes etiam et alii
moderni sed dignitates planetarum omnes et accidentia solum

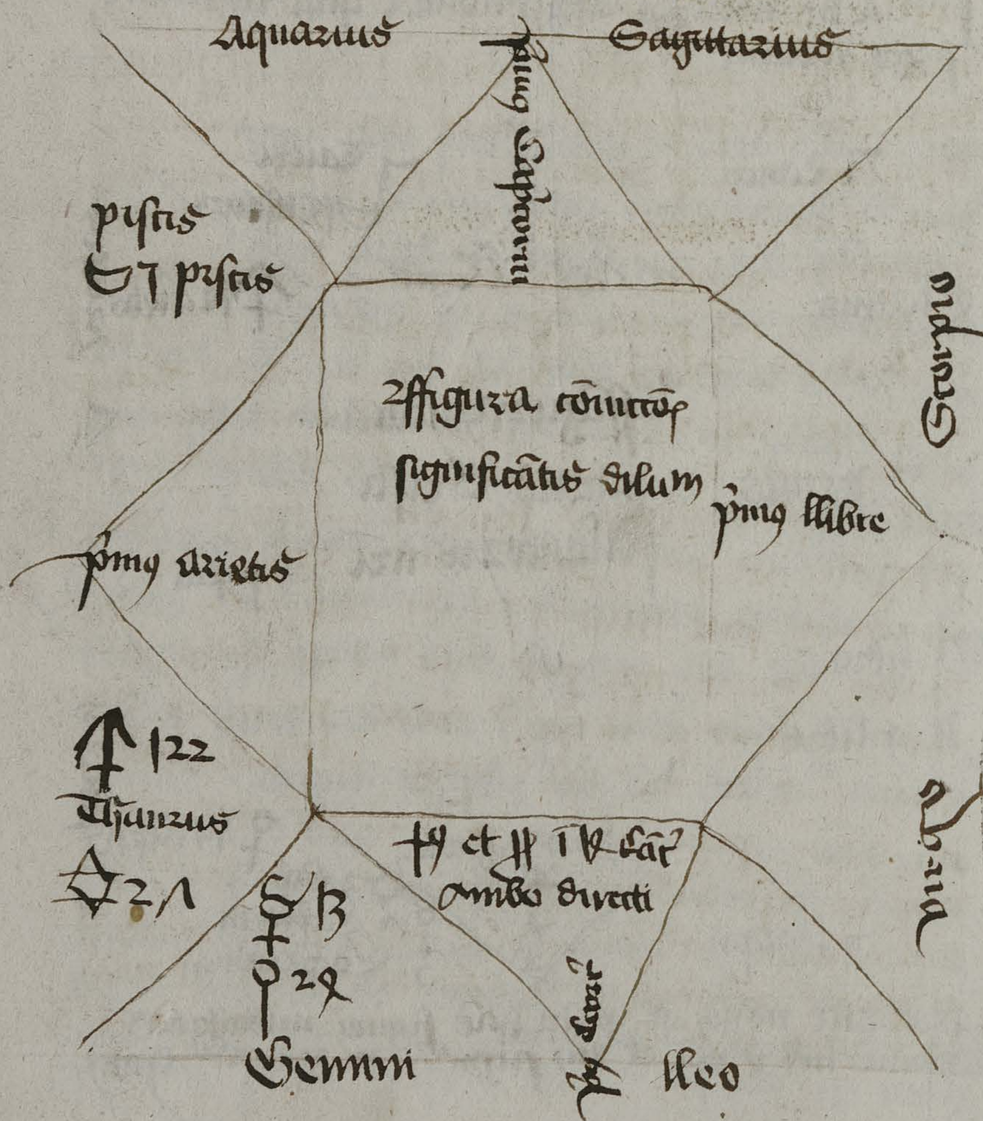
De aeris mutacione indicat etc. Describendo per omnes illos
de tempore aeris sufficiat loquendo, eciam ergo iuxta si in mag
peto 1° accidit, Cumque plene tam pulcre astronomie ex re
inspecte respondi, Et hec atque de prologo tam addita
accedo, qui XX capitula optinebit.

Primum de generalis diluvii presignacione
Secundum de nativitatis Christi figuracione.
Tercium de magni anni declaracione
Quartum de aliter etatum mundi brevi recapitulacione
Quintum de annorum precedencium distinccione
Sextum de annorum mundi varia numeracione
Septimum de causis errorum in annis mundi computandis
Octavum de cuiusdam opinionis reprobacione
Nonum de diversarum plurium scriptorum varia computacione
Decimum de plurium magnarum coniunccionum annotacione
Undecimum de quarundam aliarum magnarum coniunccionum speciali descripcione
Duodecimum de quarundam maximarum coniunccionum verarum calculacione
Terciumdecimum de cuiusdam obieccionis utili solucione
Quartumdecimum de varia circa mundi plurium opinione
Quintumdecimum de communiori et probabiliori circa hoc estimacione
Decimumsextum de multiplici circa primam fidei secte dubitacione
Decimumseptimum de cuiusdam false opinionis improbacione
Decimumoctavum de incerta hoc saturnalium revolucionum inchoacione
19m de magnarum orbium revolucione
20m de cuiusdam opinionis impugnacione
21m de concordancia circa hanc dubiam questionem
22m de magni orbis nunc tercio investigacione
23m de magnarum orbium consumacione

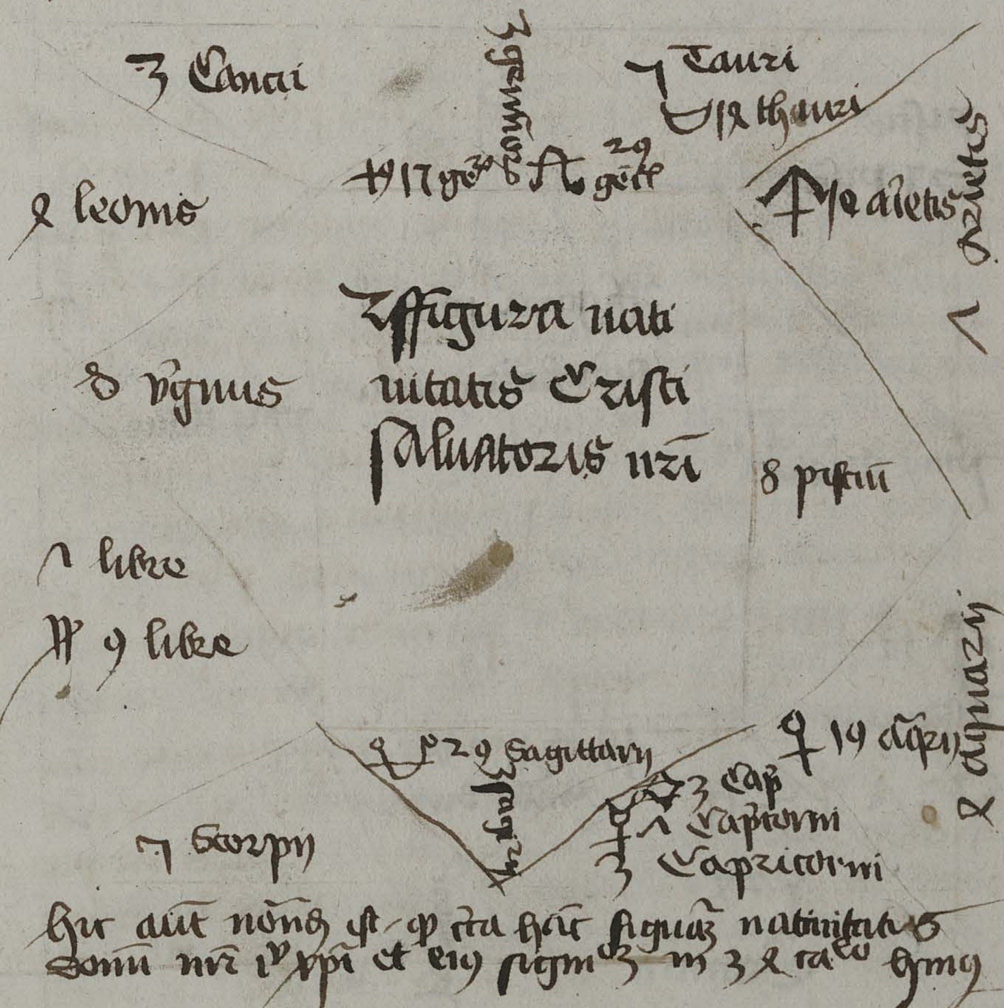
Post dictam igitur elucidationem eorum que scripsi
in tractatu de concordia theologie et astronomie incipiens
a verbo 7° ubi dixi quod de theologicis conveniens
quibus astronomia media perit convenient oportet
aliqua expedit circa particulariter annotari, et ubi nonum dixi
circa primum descripsi et alius de nono testatur primum de
generalis diluvii prognosticatione secundum de nativitatis figuratione
De quibus licet aliqua specialius dicenda sint. Sciendum est quod
circa primum quod dicit Albumasar in fine libri primi de na-
tivitatibus ante initium annorum diluvii per 279 annos
fuit coniunctio significativa diluvii et hec idem asserit Albumazar

in libro de coniunctionibus magnis dicta .s. versus quod ipse ponit
illam coniunctionem fuisse ante diluvium ipsum precessisse per 28
annos tamen propter potentiam nimis quod omnes astronomi operantur vel
omnes fere auctores in hoc concordant quod prima coniunctio proxima
diluvium similis non fuit de maximis coniunctionibus que fuerunt
in triplicitate aerea videlicet saturni et iovis. Sed fuit ipsorum
coniunctio in primo gradu cancri. Et ipsa precessit diluvium 279 annis
revolutionis cum 2 & 6 diebus et 8 horis fere. Et hec fuit
ante Christum 3381 annis solaribus 200 diebus et 9 horis
prout hoc patet secundum veritatem motuum corporum celestium secundum radices
doctrine alfonsi. Quibus presuppositis manifeste patet falsitas
illius opinionis quia verbo 2o eiusdem tractatus est probabilem
veritatem et propter quia annos coniunctionum maximarum
supputationem videlicet quod duobus fere annis ante diluvium
fuit una maxima coniunctio saturni et iovis ad quod
confirmandum circa arabes astronomi allegabant auctoritatem
hoc enim esse non potuit. Nam coniunctio proxima precedens diluvium
fuit corporalis saturni et iovis est in medio cancri
que precessit diluvium 279 annis fere ut dictum est.
Et quod fuit in medio cancri ad quem restabat 320
annis antequam coniunctio corporum veniret ad triplicitatem igneam
secundum frequentiam et proprius mutatio triplicitatis aquatice
in igneam fuit annis 179 ante diluvium et mansit
in ea coniunctione usque post diluvium 120 annos et
tunc mutavit se in triplicitatem terream. Patet ergo quod diluvium
quasi fuit in medio triplicitatis ignee. Et illa coniunctio
contra diluvium potuit esse in principio circa super ignei et hec
utique verum est habendo respectum ad durationem triplicitatis per
240 annos. Et ad medios illorum planetarum motus .s.
quod precessit albumazar. Sed habendo respectum ad veros
corporum motus prius dictum est quod aliqua coniunctio corporum precesserit

diluuium post cito uno anno magno uel paruo. Et in principio
cuiuslibet triplicitatis igneae uel terreae uel aereae uel aquaticae procedentis post alteram in principiis. Et ista coniunctio quaelibet ipsarum
prouenit ex directione uel retrogradatione ipsorum duorum planetarum
tempore huius coniunctionis uel circa. Scire autem quae coniunctio
eorum praecesserit diluuium non pertinet ad propositum praesentem
licet in forte naturaliter loquendo fuit per diluuium fortificatiua.
Nam quod nobis sufficit loqui de proprietate coniunctionis diluuium
praeter praesentem. Cuius figura sequitur ascendente primo gradu cancri
secundum omnes auctores.

Circa s[ecundu]m exem[plu]m p[re]notatu[m] vide[licet] de fi[gur]a nativitatis
domini n[ost]ri Jesu Cristi Sciend[um] est q[uod] h[aec] fig[ur]a
subscripta inticebat in dicta nati[vita]te ascendente
8 g[ra]du v[ir]ginis vel circa. S[ed] q[uo]d dicit albumazar
dicta p[ri]ma kitatus si in tra[ctat]u de ascendentibus ymaginum
perit q[ue]m allegat albertus magnus vii dicit albumazar
et ascendit in p[ri]ma p[ar]te v[ir]ginis puella et filium gerit
albertus. Et unum scimus q[uod] ascendente eadem p[ar]te celi
natus est fuit d[omi]n[u]s n[oste]r Jesus Cristus de cuius
vero fi[gur]a p[er]scrutatione et astro[nom]orum iudicia me remitto
s[apie]ntia et modestia atque reverencia qua in tractatu
p[re]dicto notavi

Hic autem notandum est q[uod] circa h[anc] figuram nativitatis
domini n[ost]ri Ih[es]u Cristi et eius ... in 3 2 tractatu cuius

tractatus a qua narrabit[ur] que p[ro]b[ab]il[ite]r videt[ur] on[er]ere
vane legis excellenciam sua de; s[ed] nu[n]c est h[oc] p[ro]mittend[um]
q[uod] s[ecundu]m aliq[uo]s c[ir]ca fig[ur]am nativ[ita]t[is] Cristi alb[er]t[us] magn[us]
erravit in suo sp[ec]ulo q[ui]a ut dicu[n]t no[n] fuit virgo
vel aliqua facies virginis in asce[ndente] nativ[ita]t[is] iesu
s[ed] fuit ascendens libra ut alior[um] c[ir]ca co[m]puta[ti]o[n]em
p[ro]p[he]tar[um]; s[ed] virgo fuit in asc[endente] co[n]ceptionis ih[es]u
nativ[ita]te; q[ue] co[n]ceptio forte p[re]cessit p[er] 6 annos t[em]p[o]ra
Iesu n[ativi]tatem nativ[ita]te vel c[ir]c[um]cis[ion]e[m] e[ius] p[ro]p[ter] sa[cra]m
calculac[ione]m p[ro]b[a]toribus [con]tingit etc.

Vt[er] v[er]o s[e]c[un]do tractatus p[er]ti[n]et ubi c[on]stitute
posui de c[ir]ca a[n]ni acceptio[n]e, h[ic] de magno
anno aliquid declarando q[uod] ibidem p[re]termisi.
Nota ig[itu]r q[uod] de anno magno varie fuer[un]t
opi[ni]o[n]es de quo e[ti]a[m] lo[quitu]r plato in thimeo li[br]o 2o
quo[n]d scribit Calcidius; s[ed] no[n] ponit q[uan]ti[ta]te[m] p[ro]p[ter]
t[em]p[o]ris quanda[m] aut[em] alius expositor po[ni]t illu[m] co[n]tine[re]
17000 annor[um] et in h[oc] [con]cordat macrobius ex
Rohes de Sacrobusto i[n] Compoto suo dicit q[uod] a[n]n[us]
magnus est spaciu[m] t[em]p[or]is in q[uo] o[mn]es planete p[re]t[er]
stellas fixas ad loca i[n] q[ui]b[us] m[un]di origine t[em]pore
r[e]v[er]tunt[ur]; de quo Josephus ubi lo[quitu]r de long[itudi]ne antiq[uo]r[um]
po[ni]t q[uod] i[n] 6000 annor[um] circulo magnus annus com
ple[tur]; s[ed] p[re]missa opi[ni]o 17 annor[um] co[n]cor[dat] est vnde
milia ter quinq[ue] minus co[m]plectit[ur] annos ut plato
testat[ur] magnu[m] quem co[m]putat annu[m]; h[ui]c t[ame]n vulgari
opi[ni]o[n]i no[n] est fides adhibenda, na[m] ut dicit expe[ri]e[n]ti[a]
[con]st[ru]ctor stelle no[n] fixe dicu[n]t[ur] in celo q[uia] mot[us]

earum nix comprehendit. Centum enim annorum curricula pertransibunt donec unum gradum pertransierint, cum quodlibet signum 30 gradus contineat, et tunc constet eas esse per gradus secundum stellas in 36 milibus annorum circulum suum perfecte, et hic est annus magnus philosophorum de quo Plato et Aristoteles et alii philosophi locuti sunt, quod autem talis sit futurus mortuorum est contra fidem Catholicam.

Inferius pro verbo 1° ubi pro confirmacione opinionis Anglici de longevitate antiquorum dixi de annis firdariis vel firdariis secundum Alkabicium qui descripsit eorum tabulam annorum secundum Albumasar libro 1° maioris sui introductorii differentia 8

planete	Sol	Luna	Saturnus	Jupiter	Mars	Venus	Mercurius	Caput draconis	Cauda
Firdarie	10	9	11	12	7	8	13	3	2
Maximi	1461	520	265	427	284	1151	480	0	0
Maiores	120	108	57	79	66	82	76	0	0
Medii	39½	34½	43½	45½	40½	42	48	0	0
Minores	19	25	30	12	15	8	20	0	

Hic autem notandum est quod licet aliqui dixerunt quantitatem temporis vite esse secundum quantitatem annorum datorum planetis significatoribus terminos vite, et sunt illi anni eorum maximi anni, Jupiter secundum quos vita hominis vel 80 annorum est contra quod est mors, propter hoc ut dicunt quod vita hominis tunc annis dominantibus deficiunt videlicet annis Jovis maioribus qui sunt 79, unde Jupiter est planeta benignus adeo benivolus et vitalis ut dicto dicat Julius Firmicus quod homines essent immortales si umquam in genituris hominis Jovis benignitas vinceretur a malorum planetarum scilicet a Saturno et Marte

vper vbo q° vbi dixi de etatu mūdi distincte
h) breue cap̄ recapitulatuz pubicia. dico
g° q) in p̄a etate inicip^t ab adā vsq)
ad diluuiū de hac maior est discordancia
naz aug9 i 7to de Ciuit^{te} dei ca° 2° dt. q) i hac co
putat^r anni 22 62. s̄. codices nr̄os. s̄ scd̄z lxx int̄=
pretes cū q̄b) concordāt Eusebi9 et Beda i li° de
t̄pibus ac alij om̄s cōmūt̄ h̄ p̄a etas c̄t̄z annos 22 42
s̄. s̄. ieron̄ h̄ etas nō plene c̄t̄z 2000. s̄ albumazar
dt. q) iłł cēcuz ad et diluuiū fuerūt anni 2226 mens̄
vnus dies 13. q̄uē q̄ in hac aūt ma^r habuit di
scordat a lxx int̄ptib) ut p̄z dt. s̄ magis a io
sepho. q̄ ipe j° antiq̄tatū ca° 3° pot̄ q) plumia
diluuij incip̄t 21 die ap̄lis. et vsq) ad hac diē
ab adā fuerūt 2 6 7 6 iđ q̄dā t̄p̄us ut idem
ait in p̄rīs libris c̄sc̄ptū mlta integritate p̄gt̄i
est. s̄. s̄. hebreos h̄ etas solū c̄t̄z annos 16 7 6
Et hac discordanciā c̄sidāz nitut^r cōcordāe de h̄
q) de vno ānō nr̄ōz Joseph9 fecit duos. et p̄sc̄bit
ex̄s vnius millenarius p̄ppadox hebraice vitati
v̄n cōmorat Josephus et Beda q) antiq̄ruz vita tam
diutina ap^t modernos est inopinabilis insp̄ p̄ vitaz
istaz. s̄. q) vnus ann9 c̄tp̄nt̄e p̄ duob) uel p̄ q̄ua^{or}
Sz h̄mo dco c̄tria^r aug9 in li° ciuitatu p̄dtō declarauit.
Sc̄a etas c̄t̄z. s̄ Josephū. et Jeron̄ et hebreos annos
2 92. Et Euzebius et p̄ri c̄putaret c̄putat s̄.
annos solares. s̄ lxx. s̄. annos lunares. q̄b) etiā vtūt^r
hebrei. 3^a etas ab ortu abrahe vsq) ad rege dd.
habuit annos 9 42. p̄ quos 12. s̄. vtrāq) editionē

Et grec et Rabanus [Q]uarta etas secundum Ebreos 473
annos 5 13 menses 6 dies sed ut dicit Rabanus
secundum aliquos 473 annos 515 annos integros. Et istud ponit
Beda et hec etas fuit a principio regni David usque ad
transmigracionem Babilonis. Quinta etas fuit a transmi-
gracione usque ad nativitatem Christi que est ut quidam dicunt a
Marcio cum combustionem Christi templi in autumpno fiterit
usque ad kalendas aprilis vel marcii, unde Hebrei incipiunt
annum, continet hec etas secundum Rabanum annos 784. Et
secundum veritatem Ebreorum ut quidam dicunt, patet annos 791.
Sexta etas incepit a Christi benedicta nativitate quia secundum magistrum
historiarum natus est in nocte dominice diei anno ab origine
condita 1721 kal. Januarii. Et eo die quo sunt
condita fiat lux persistant nos oriens exalta. Quidam autem
quaerunt ad 5 etates hominis, et ad 5 propter principia
que designavit 5 circulus zodiaci iuxta hec distinxerunt
quatuor inter tempora vel etates ut patet in titulo 35,

Super illo textu de diebus pregnantibus, et proportio-
nali quantitate praeallegati titulo ad ea secundum brevem
recollectionem variarum opinionum de annis ab origine
mundi usque ad nativitatem Christi dicendum est quod
iuxta Ebraicam veritatem, mundi creatione usque ad nativitatem
Christi fuerunt anni 3951. Et secundum magistrum historiarum
usque ad annum Tyberii 17 quo Christus fuerat baptizatus computa-
tur ab Adam secundum computationem Hebraicam anni 4000. Et
in hoc concordat Beda preter Eusebium anno tamen, quod
16 anno Tyberii fuerat principium 15 iubilei secundum Ebreos
ex quibus patet quod a nativitate Christi usque ad annum Tyberii 16
fuerunt anni 29 completi. Tamen primo dicit Beda in epistola
ad Clementem papam secundum Hebraicam veritatem ut Beda vult

fuerunt anni ab adam usque ad xpm 3952, et iste numerus examinatur discrecione per omnes etates secundum hebraicam veritatem, secundum hanc ebreorum computacionem non sequuntur plurimi sicut 70 interpretes Josephus Euzebius Orosius Isidorus Beda et alii multi qui discrepant in dicto titulo. Calami(?) quod omnes maiores nostri posuerunt, licet inter eos sit discrepancia que maxime procedit ex varia computacione per etates de qua iam dictum est. Et licet quidam dicant quod computacio hebreorum que posuit usque ad diluvium annos 1656 in quibus sunt 87 cicli et 3 anni magis sit concordanda tamen augustinus videtur sentire quod 70 verius computaverunt ut patet 15 de civitate dei ca° 20. Sed pars maior auctorum illos insequendo computat 2242 annos usque ad diluvium ut Euzebius Isidorus Beda et plures alii et augustinus ab hoc numero non multum variat quia ponit 2262, nec multum discordat albumazar qui de libro primo de magnis coniunctionibus dicit quod ut iam narraverunt Belenus vel Abemenus et alii [illegible] quod inter tempus ade ad noctem diei veneris, qua incepit diluvium fuerunt anni 2224 mensis unus dies [illegible] hore 4. Ex premissis probabiliter concluditur quod omnes opiniones de annis mundi usque ad xpm revincende sunt que non se extendunt ad 5000 annorum. Et reprobandi sunt mille annorum quos ponunt Euzebius et Beda et eorum sequaces videlicet 5199 et 5196 secundum 70 [illegible] et magister historiarum vel 5330 secundum 70 ut dicit Adamton(?), plus vel minus 5210 secundum hebreos quod quidam allegant, et 5500 secundum Grecos ut aiunt dicunt et 5530 secundum quosdam indicos, et 5328 anni 10 dies 8 hore 30 minuta secundum Albumazar et alfonsum computando unam calculacionem vel 5328

anni diebus sex hore octo minuta triginta secundum arz
calculationem supponendo videlicet quod quando secundum diluuium
precessit tempus p 219 annos ut dicit Aomar quem se
quuntur alii astronomi preter albumasar ut predictum est
Item si addantur illi anni quos ponit Augustinus ab adam
usque ad diluuium videlicet 2262 annis positis ab Alphonso
vero a diluuio ad christum videlicet 3101 annis diebus 318 fiat
ab annis 5363 et diebus 318 etc ergo sit numerus qui
excedunt 5000 annorum Et tamen inter eos magna
est discordia Unde verisimile quod ille numerus quem po
nunt Eusebius et Orosius et alii sequentes eos multum
accedunt veritati videlicet 5199 Et iste non discrepat ab eo
numero nisi quia ponit 3 annos minus Et in dicto numero
Eusebii concordat Orosius Beda Marcianus Mar
tinus et Gildas in Cronicis suis quorum concordancia
magnum dat argumentum quod iste numerus multum appropinquat
veritati Sed astronomi qui precisius calculant tempora ab
isto numero aliqualiter discordant Nam secundum Albumazar
et Alphonsum ponuntur duo numeri supra scripti iuxta
diversam calculationem qui non discordant nisi in paucis di
ebus et sunt anni inter eos absque fractionibus 5328
ut supra patet Et isti numero Eusebii satis prope concordat ille
numerus qui colligitur ab ipsis io Et ab Alphonso
videlicet 5363 et diebus 318 et similiter concordat inter
tum cum numerus positus ab astronomis numerus collectus
ab Augustino et Alphonso videlicet 5363 et maxime
concordat numerum cum numero astronomorum

mundi et quem quidam assignant secundum opinionem ro vz^e
Bz3o et iste mundi examinatur per omnes etates Et
io quilibet quod isti anni ultimo positi sunt turbati inter
omnes et alii verendi sunt Utrum aliquis istorum
annorum sit precise verus incertum est verisimiliter tamen
videtur quod illi anni ab Astronomis collecti multum innitantur
precisioni quibus aut plus credatur dubium relinquitur
nec hoc aliquis scire potest ut quidam doctor ait nisi ei fuerit
inspiratum Et hec est causa magni erroris in Astro-
nomia quia propter hoc ut idem inquit quasi impossibile est
scire in quo orbe magno simus a mundi creatione [de orbe magno]
quod tamen scire valde utile est et astronomorum
iudicia ut post ea tangetur nec ista incertitudo annorum
mundi solum est causa erroris in astronomia Sed
etiam scandali in Theologia ut in dicto tractatu nostro
utrum aut de lege naturali possit haberi certitudo per viam
qua ibidem tetigi dubium reputavi de qua re magis
inferius apparebit

trasione tante varietatis opinionum pertractare
in computando annos mundi quidam assignaverunt
annos mundi quidam assignaverunt secundum errores
vel causas. Circa plures erraverunt in calculatione
temporum Primo quia quantitatem anni diversi diversimode
sumpserunt ut eciam circa quantitatem vite sunt de hoc
Augustinus 17o de civitate dei capitulo 12o et solum circa primum
libri sui sicut alibi declaravi et specialiter de hoc dixi
in tractatu predicto verbo 6o et duobus sequentibus Secundo
quia supposito quod omnes quantitates quas vidit Ecclesia
posuissent adhuc non bene precise processissent

Nam illa non est precisa ut declaratum in titulo de co-
rrectione kalendarii et licet hic error sit modicus et parum
faciat ad propositum quantum ad annos integros tamen bene facit
quantum ad dies et dierum fractiones / Tercius error
quia huiusmodi inceperunt annum ideo non est mirum si in
computatione annorum non concordabunt Quartus quia multi-
tiens accidit fractiones annorum eas computaverunt pro anno
integro sicut ideo frequenter fecerunt Quintus error quia
quidam pretermiserunt aliquos quotos et in aliquibus
pretermiserunt plures annos sicut Ebrei qui in prima etate
pretermiserunt plures annos et in secunda etate quotos
Calinan et in illa et aliis etatibus plures annos
omiserunt ut ostendunt quidam auctores Sextus quia
anni in sacra scriptura ab aliquibus numerati magis erant
mistici et enigmatici quam veri cum sic de 6000 anno-
rum Methodii qui ponit hanc figuram sex etates quasi
mille annorum et ponunt etiam aliqui aliquid exemplum
quod non multum videtur ad propositum pertinere videlicet de 70
ebdomadibus Danielis a bicmatis que sunt 49 anni
lunares computati a secundo anno Artaxerxis regis
quo permissum est templum reedificare usque ad passionem
Septimus error fuit quia quidam voluerunt credere quod an-
tiqui ante diluvium vixerunt per tot annos sicut in sacra
scriptura continetur ideo auferebant 1000 de prima etate
quos Josephus posuit sicut supra notum est Octavus
quia tempore diluvii non remanserunt nisi octo anime
de genere humano unde illi tunc non multum adver-
tunt ad annos qui precesserant ab origine mundi quare
difficile est annos ante diluvium precise calculare No-
nus fuit quia quidam nil penitus dixerunt de tempore
durationis diluvii quod unum annum integrum continebant

quem illi omiserunt Unde Ebrei aliqui ponunt
quod annus diluuii fuit 1671 alii quod fuit 1676 et per
quibus ñ eos fuit annus breuis 88 reuolutionibus mundi et
ista dicta pt concordari quod minor numerus est annis diluuii
inchoatis, maior vero annis diluuii finitis, aliqui
aut inceperunt terciam etatem a principio diluuii. aliqui
vero a fine Decimus error fuit quia sol in tempore
Josue stetit per spacium unius diei Et similiter in tempore
Ezechie ii horarum de quibus non commemorat aliquis
in calculacione temporum

Item premissa occurrit hic multo reprobanda quedam
opinio nam illi qui ut predictum est auferunt a prima
etate mundi 1000 annos de mundo Josephi ut cum con
cordat cum Ebreis pro sua opinione hanc precipue allegat
causam quia ut dicunt prima habitacio hominum fuit sub equi
noctiali circulo vel prope tamquam sub loco temperatissimo red
dentem terram fertilissimam ubi sunt duo ima solsticia
et duo alta idest habent duas estates et duas yemes, que
de uno annorum more fecerunt duos etc., et millenarium
Josephi suppleuit Sed ista opinio pt racionabiliter impugnari
Nam dicitur Genesis 3o quod deus posuit adam in paradiso
voluptatis ut operaretur terram de qua assumptus fuerat
secundum magistrum historiarum in agro Damasceno de quo sumptus
fuerat et in quo Cain fratrem suum Abel occiderat et
iuxta quem adam et eua sepulti sunt in spelunca
dupli hic vero ager est in valle mabre iuxta ebron ad
orientem sic dictus a damasco seruo habree sic scribunt
cosmographi Unde non est ille ager prope iam ciuitatem

Damascu que caput est Sirie ymo ab illo loco distat fore p quinq dietas Constat aut q ebron ū sub septemtrione cecit p l miliaria distat a beth leem que sex miliaribq fere in austru a Jerosolimis in dorso situata est Unde p3 q ebron nō distat p duas dietas a ielm Sic go habitatio p'ma hoīm cepit circa ebron bethleem et ielm et continuo plus et plus processit v̄sus septemō3 Nō3 ex tablis ezar chelis p3 q latitudo ielm est 32 gdus et eius lo gitudo 76 gdus Maxima vō solis eleuaō fuit ano xpi 1327 sicut inuetu est 23 g et 8 mita Ergo latitudo ielm maior ē maxia solis dclinacoē p 8 g et 31 mita Et p qns p'ma habitatio hoīm fuit citra tropicu estiv p tantu spaciu tre qntu correndz octo gdibus in celo vidz p 873 miliaria adminq et hō sup ponedo q vni gdui in celo corndz in tra 76 miliaria et due tcie vnius scz miliaris sicut dt campanus ex quibus clare p3 falsitas opinionis predicte

uper verbo 13 et 14 dicti tractatus et sup 10 calo tractatus de cocordia astronoie et veritatis historiale et ad confirmandum ea que ibi dixi de conitio nibus trium planetarum superiorum hic allegabo quedam nobilia dicta magnorum auctorum Notandum igitur q Mesahalla lio suo de coniunctionibus calo 9o dt q reb ma xime eueniunt ex coniunctionibus plane7 altiorum Et hō fit accordite motus eorum Et cum fuerint ~~motq~~ coniuncti

omnes 3 in uno trino ul facie et aspexit eos pl
sigt destructiones sectarum regnorum et eorum mutacionem
et res maxias sm fortitunez eorum Et hec est maxima
qiunctio que signat aduentus prophetarum et destructionem quo
rundam climatum et pripue si adiuneit aliquis plane
tarum inferiorum et ca° 10 dicit q coniunctio saturni et Io
uis est coniunctio maior et sigt magnos euentus in mundo
et sectas et ca° 12 q coniunctio satrn et ♂ e coniunctio me^a
et sigt euentus qui fuit ex gwerra et bellis et qrieta bq
Et cum eo concordat albumazar lib° 2° de qob mags
dra 8 Coniunctio iouis et ♂ ut dt mesahalla ca° 12
est qunctio minor et sigt euentus ex pluviis et nivibus
et corruptionem aeris et etiam gwerraz Et ptolomeus et
hali in centiloquio ppone 70 et 6 q volunt intelligere
p qunctionem maiorez Coniunctioz saturni et iouis in ariete
et p qunctioz mediaz qunctionem eorum cum mutatur in noua
triplicitate et qunctioz minorez qui qingunt in aliis signis

racione premissorum et sup vo 11 ca° predicti
tractatus et sup ca° 11° et 7° tractatus de concor
dancia astronomie et narracionis historie vbi aliqua dixi de
quadam trium superiorum qunctione et de presentis scismatis
duracione hic aliquas magnas qunctiones illam precedentes
et aliquas sequentes volui breuiter annotare Sciendum
est igitur q sicut ibi dixi anno xpi 1327 Convenerunt
tres planete superiores vz die 21 marcii in eadem facie
eiusdem signi vz in 9 gradu aquarii Et post hoc fuit eclipsis
lune vniuersalis eodem tempore vz p duos dies et p nonez
horas ante qunctioz magnam saturni et Iouis que

tunc apparuit in eodem mense. et ista eclipsis cum illis
coniunctionibus magis significabat magis effectus et durabiles secundum
astronomos et experientia docuit. et ista coniunctio que fuit in
signo fixo significabat et habet effectus fortiores et magis validos ac
plus durabiles quam alie coniunctiones que fuit in eadem triplicitate
et presertim magis quam illis que fiunt in signis mobilibus vel co-
munibus de quibus dicta statim sequitur cum una coniunctio
predicta immediate precedens anno christi 1327. et fuit
similiter coniuncti sol saturnus iupiter in 19 gradu geminorum
fuit etiam alia supra dictam immediate sequens in anno domini
1367 in 8 gradu scorpionis et fuit media eorum saturni
et iovis ac solis coniunctio in libra Et ita debuisset ma-
nsisse in triplicitate aerea in qua similiter sed propter eorum direc-
tionem pervenit coniunctio eorum ad scorpione Et quia istud
signum semper est inimicum religioni ideo dixerunt aliqui
quod illa coniunctio vel de signa fuit potius scismatis Et post
hanc fuit anno christi 1387 coniunctio eorum media ad geminis
et post hanc immediate sequens fuit anno christi 1407. 12 ia-
nuarii in 27 aquarii Et hec quidem reputatur facere pro
terminatione scismatis et unione ecclesie propter coniunctionem duorum
superiorum in aquario in cuius triplicitate similiter quia fit
per hanc coniunctionem reditus ad triplicitatem aeree signorum licet
immediate precedens fuerat in scorpione que precedebat
scisma sed cum difficultate et tarditate propter progressum superiorum
et quia ideo occidentales fuit planete hec etiam coniunctio
significabat odia principum alamanorum et si sufficiant de
illis magnis coniunctionibus quia que fuit 1387 scripte sunt

Et hic occurrunt alique magne coniunctiones que
licet non fuerint in aliis tamen multo deberent

specialiter designari quia sub eis circa magne mu-
tationes facte et effectus nobiles qui superdictam conunctionem
diu antea premisserunt una fuit de qua in primo capitulo tri-
plicitatis dictum est que significat diluvium Alia fuit
tempore magni Nabuchodonozor videlicet 16 annis vel annis
cum ~~tercia~~ 336 diebus ante ipsum et ante christum per
163 annos et 281 dies Et hec fuit in principio triplicitatis
terree et per quas fuit mutacio de triplicitate ignea in terream
Et fuit hec mutacio et coniunctio saturni et iovis in
principio thauri marte existente in 1 gradu arietis et precessit tunc
ingracionem filiorum israel et magnas mutaciones indicat
alia fuit circa per 6 annos ante nativitatem domini et
fuit in signo thauri de qua dixi in verbo 1 tractatus
predicti et hec signat super lege nativale futuram secundum
astronomos. hec autem que solummodo posita est secundum medios
motus dictorum planetarum Cetera vero hic anno-
tata dicuntur a peritis astronomis fuisse diligenter
vita visitata et adequata ex radicibus verorum motu-
um secundum tablas Alphonsi, alia fuit anno incarnacionis
domini 761 incompleto et fuit in 1 gradu scorpii venere
existente in primo gradu eiusdem signi et hec fuit omnis (?) sunt
sectam Machometi que sequebatur postea per 90 annos
fere videlicet anno domini 621 fere ut plenius notum in dicto
tractatu de concordancia astronomie et narracionis historie
et innumera eorum coniunctio predicta videlicet saturni et iovis
fuisset circa annos domini 600 circa principium tauri si fuis-
sent directi vel circa finem geminorum si fuissent retro-
gradi, alia fuit ~~dictorum~~ duorum planetarum circa nota-
bilis quintodecies postquam annos domini 808 completos

admotus 2 9 3 cum 13 horis fe' et fuit in 6o
gradu Sagittarij et etiam fuit mutacio triplicitatis aquee
in igneam et licet debuisset fuisse in principio Sagittarij
sed propter eorum diversorum processit ad 6 gradum eiusdem
Sub hac autem tempore venit dominium francigenarum et
presertim Kharoli magni et suorum et alij nobiles
effecti secuti sunt Alia fuit eorum pluribus coniunccio
anno christi 1226 incompleto die quarta marcij
vel aprilis circa principium aprilis videlicet ambobus existentibus
in 3 gradu aquarij et fuit ibi mutacio triplicitatis terree
in aeream in qua triplicitate adhuc ad presens sumus
et erimus in eius participacione et significacione usque ad annos
1267 vel circa et ibidem tunc est coniunccio eorum
et etiam mutacio triplicitatis aeree in aquaticam et quia tunc
Mars fuit in augusto celi et in scorpione in domo
propria multum fortis prima coniunccio significat super principum
cariarum et desposicionibus regnorum et regni ac probationibus
legum et sub hac coniunccione inceperunt ordines predicatorum
et minorum et sub eodem tempore invaluit dominium thar
tharorum multa quod alia mirabilia sunt secuta

Et adhuc de aliquibus maximis coniunccionibus
expedit nunc calculacionem fingere / facere est
ergo quod secundum aliquos peritos astronomos invenitur se
reperit calculasse et verificasse secundum radices
Alfonsi post christum annis 73 solaribus completis cum 9
diebus videlicet 2 die mensis aprilis anni 74 incom
pleti fuit vera coniunccio Saturni et Jovis in principio arietis
videlicet perlustratis uno gradu et 11 minutis arietis existente

tur sole in 12 gradu et mercurio in 6 gradu eiusdem signi
et hec coniunctio secundum eos licet nullum habuerit signum
propter breves motibus tamen diluvii magis propter debilitatem
et tamen saturni et ascensus et in motum eorum ab angulo
tiue et aspectus trinus tamen adsunt maiores effectus
durabiliores et adsunt durantes sufficiunt et adsunt
saepius in principio et divisione eorundem coniunctionum et
durant per multos annos. Et postea propterea saturni et iovis
quorum fuit ut dicunt alia eorum coniunctio vera predicto dili
906 mensis 26 marcii et fuit in 9 gradu arietis
et deinde post annos vero 1161 erit ultima vero coniunctio
3 eorum in 16 gradu arietis, deinde anno christi 2616 erit
9a coniunctio vera in 27 gradu arietis et iste coniunctiones non
sunt primum in maioris quia non sunt in principio arietis etc.
ut dicunt post has intermedias erit vero maxima
circa principium arietis circa annos vero 3269 Et secundum eos
ut predictas durat coniunctiones vides propter maximas sunt
ante 3217 vel circiter non tamen philosophus concludit quam aliqui
fuerunt intermedie coniunctiones vere propter maxime

Et non obiciatur quod istud sit contra 1°, quia in dictis
tabulis de gratia sepe allegatum est ab Alza
buto et aliis viris quod saturni et iovis coniunctio
in principio arietis sit in 960 // Respondet quod illud //annus sol
et alia que ibi dicta sunt de temporibus visoribus illius coniunctionis
et aliorum sunt intelligenda de coniunctionibus mediis et
non de coniunctionibus veris, unde tempore coniunctionum verum visformia
tamen eglia eorum de coniunctione sol et luna in reditu lune
ad solem secundum vtilius ... medium quod fiat tale tempore tamen

tpis lunacois vel 1. tr reditus lune ad sole s.
ptusqz tsu viii razo est eq̄le tpi lunacoe eiusdo
Sz lunacio vna quaqz maior est lunacoe eq̄li quaqz
minor et ita est pporcoli in aliis coniunctionibus plurarum
Sz tn astronomi meditat s. coniunctos vias qz auctores
volunt influencias plurarum magis tre ptessu 19.bus
vie qz in medias / vn. s. algentu in effectibus magis
precientibus ex magis 9bus Saturni et Jovis non dus
tre rspectu ad motus medios s ad veros et ad
nos coz quos lib albumazar s. medios motus
precessit ut applicata talis auctor in hc cuius exemplaris
est qz ut credo ipse percepit in coniunctionibus mutationem
magnam ad principio quod sc pols tn medias motibus
et no veris. qz pretius maiores ser q tn 1a coniunctio
fuit propior anno 1327 de qua dictum est fuit 9o
m. et no media no est pg. qz coniunctio fiat in orbis
228 annis ptr aliq dicunt ut vitam vno 17o
trinitatis de gror^a s media 9o illi tornado perficiatur
cum et fuit etia 23 julii eodem anno 1327. Hic aliqui
vel fr vitis aut mt duas coniunctiones pt 228 annum
ut ibi post no e etia. Et tn hc ibi positum fuit
pexio no refert 19 exn insitio qz quandoqz etia tr
pg'ti mt duas tres coniunctiones medias seu duas
alias quolibet plurarum sufficiat ad ppositum 19 quod ibid
quaeritur vltius ser qz primissi quod facta est 1a coniunctio
vitam vno 20 eiusdem trinitatis ut deducto ibi
facta vel coniunctio 8 coniunctionum maxima prope 19 fui
data gz vitute s hc pgca manifestus declarabo q
vo notus est qz co tn ppr vna vel etiam media
vaissa fit. s. etia q. et io no posuit de hc

alutores eta3 inglaz, s3 tm in x0 annos ul tat i uno
pus9 ginguit patris et perpet, et in cuius spo ul ppe
nune mars, et hr mo large loquendo isti tres
pnt dicti gmiti obligra anno 1327 fuit in thus
gmitus ipor tum et ppea anno 1387 et dem
ceit alia anno 1327

pper obo 6° et sup obo 11° ubi nar
zani variat opioes, de pncipio anni, et de
loco celi sb quo fuit initiu mudi, expt
ad illor declaradc aliqua notanda sbiunga

Grecia est igr licz varie gentes a natus diu
inceperint anni sui tu no vere lo posiunt
initiu mudi ubi fecerunt initiu anni vig licz
Romani inceperit anni in solstitio yemali, no tn
ut dr magr hyspo? i pmo januarij, et hr qr
locam incipit sol nob appare, licz etia hebrei
incipiat anni in equinoctio pnali, no tn est gravis
hebreor opio qd ibi mudi fuerit initiu, pter declaraie
nouus est qr ut qda dicut aq doctores hebrei,
de gmit modum iudei inscruite posuerut qr
anno dnice incar 1298 s. diuisim fuit 22
septebris sta 2a fe oltius dies 266 revolutois
apno mudi et illu anni pm revolutois pe po
uut solu fuisse i ymaginacoe, exceptis 6 dieby
oltis io anni istu vocat anni vanitatis sine
ymaginatu, et oltim die dicut illius fuisse die
6e ferie et ibi fuisse creatu adam et i eos fuisse
pmaz gmitaz mudi pg hoc sl, ita qr ada i zpo

Die tercia sue vidit primam lunaz nouā et ī sequenti
sabbato .i. ī crastino incepit 29 annus pre revolucionis sine
pri ticli lunaris hoc aut qd p 6 diebus vltus totum primi
anni ymaginat nobile est quam pra habet q in
computando annos qui semper a toto mense incipiunt pro
uno tamen die alterius anni totum annum ponunt ī primo
ut si quis regnavezit aliquo die alicuius anni sequenti anno
dicatur duobus annis regnasse. Isti ergo ponunt q luna
fuit creata plena quinta et q prima mundi creacio fuit
ī septembri videlicet 24 die huius mensis ubi scribitur festum
sancti Mathei. Sed etiam Vincencius ī speculo parte prima
in principio dicit q arabes et Egipcij incipiunt annum
a septembri quia ī creacione mundi leguntur arbores fructum
habuisse. Alij aut ponunt mundi incepisse in octobri
et hoc p'tere innititur Baton ī epistola ad Clementem
papam ubi loquitur de principio mundi inducens textum scripture
Exodi 23 et 2° Regum. Unde concludit q non est dubium
quin .s. ozue tempus naturalem principium mundi fuit ī luna
octobris. Et hoc ut dicunt astronomi orientales Egipcij
Greci et parsi et .q. ob considerat q a patriarchis
et prophetis habuerit astronomiam. Et licet moyses con
stituit anni principium ī aprili quantum ad initia solemnitatum
ut dicit Josephus tamen ī alijs obseruat principium mundi et
anni ī octobri. Alij aut dicunt principium mundi fuisse
in aprili videlicet ī equinoctio vernali et hoc est opinio communior
ut statim dicetur.

Considerandum ergo q quamuis astronomi dicunt revolucionem annos
ab origine mundi ab initio solis in ariete
Et in hoc concordant aliqui astrologi ut albuma
zar per albategnium libro 19 tractatus p dicti Et hali

Albanza li° 8 capitulo 37 dicit quod inventum est in li° Cro
niarum mundi quod principium mundi est aries / et plura eius Sol
in ascendente eius / est Cancer et Jupiter in eo / et concordat
maior pars theologorum et computistarum quod mundus fuit creatus
in vernali equinoctio Et visus est hic quod primum seculi tempus fuisse
Concordat in hoc ysidorus Ethimologiarum / Rabanus magister hystoriarum
Genezius presbyter Georgita vincentius in speculo hystoriali Jo
hannes de Sacrobusto Anthonius et plures alii / unde patet
quod apud ecclesiam calculatio tamen communior est et probabilior
estimatur Si vero querantur aliqui astrologi involuebant annos
mundi ab initio arietis / et quare inveniuntur signorum tamen ubi vo
luerunt tamen in toto nullum principium esse videatur / Sicut quidam
quod dicit Julius Firmicus libro tertio in principio et Macrobius super
somnio Scipionis circa medium ubi agitur de principio mundi quod ma
nifeste dicens isto quod primus omnium lucescit inveniens medium
celi in ariete esse positum / quia semper medium celi in
vibus genituris possidet principatum / et quod medium celi
quod vertex esse dicitur / et quod mundi caput in exordio mundi appa
ruit et quod ex hoc totius genituræ fundamenta colligimus
opportune / et hoc signo initium vibus signis dari est
reperti / ut maxime per stellarum / et alii luminaria radios
suos in hoc signum miserunt / et in hoc concordat albumazar
2° maioris introductorii differentia 7 in principio licet autem hic opinio cum
probabilior videatur tamen non est ita sed apud multos reputatur
sub dubio relinquitur / et hunc finem non discordat tamen quod
dicitur verbo 18 tractatus prope dictum /

Exper verbo 19 eiusdem tractatus videlicet quod una opinio tempore
terminus describitur figurarum secundum faciem celi in principio mundi
quam aquarum volo tangere dubia apparentia digna /
primum est quod per racionem tractatus novi quod varias opiniones
de principio mundi varie oportet describenda hoc dicitur sed / secundum dubium
est quod etiam presupposita communi opinione / quod mundus erat creatus

[illegible] incepcionem mundi illi quod dicitur ponit
non concordat in figura celi, et hoc patet multipliciter. Primo quia secundum astrologos
astronomos aliqui sunt gradus in signis 30 qui dicuntur dominij planetarum
quia sunt illius planete dicuntur creati fuisse. Et secundum hanc
opinionem in dicta figura positi sunt planete in domibus suis preter
solem et lunam, secundum astrologos videtur quod eadem ratione omnes debent poni
in domibus suis. Cur enim tunc natura quod potest ponatur aliquis et
non alius. Secundo quia ibi non ponitur mercurius proprio parte alia in domo
sua principali, videlicet in virgine, quia non potest tantum distare a sole
secundum astrologos videtur quod equali ratione non debet poni ibi in geminis
quia mercurius non potest distare a sole ultra 23 gradus, et ideo
debet ibi poni in tauro vel in piscibus, et remanet dubium
in quo illorum signorum, et in quoto gradu. Tertio Iupiter ponitur
ibi in sagittario vel secundum astrologos debet poni in piscibus, secundum ut in
principio tractatus dictum est, auctor ponit quod assistere videtur est Cancer
et Iupiter [?], et in libro albumazar videtur concordare, et
ideo propterea figura non est secundum eum. Quantum ad situacionem planetarum
certe aliqui recitant, et hoc dicit Elpizius doctor anglicus
quod consilio et calculo dicunt solem in prima parte arietis
esse creatum, Saturnum in prima parte Capricorni remotum a sole
90 partibus, Jovem in prima parte Sagittarii remotum
a sole 120 partibus, Martem in prima parte Scorpionis remotum
170 partibus, Venerem in [?] prima parte tauri, remota a sole 30
partibus, Mercurium in prima parte geminorum remotum a sole 60
partibus, Lunam in prima parte Cancri remotam a sole 90 partibus.
Et secundum hanc opinionem describenda esset longe figura celi, aliter
quam ibi posui. Verumtamen expertus patet quod in dicto libello (?) multo
dixi quod valde difficile est hic de figura celi constituenda describere
et in fine eiusdem conclusi quod de hoc et aliis consimilibus semper
erat ibi non diffinire determinando, sed disputative tenendo
ista relinquatur examini peritorum.

vper verbo 20. et vltimo tractatus predicti li' pingit nond
est, quod sicut iam prius tetigi falsa est opinio quorundam
ibi recitata, quod ex premissa falsa ... nisi prima
coniunctionem maximam a poi concludit, et quod alias
coniunctiones maximas consequenter. Et hoc patet multipliciter. Primo quidem quia
falsa est deductio quorundam ibi concludens, quod prima coniunctio fuit
ab origine anno 320 vel circiter, nam per hoc esset unum tm
post ibidem concluditur, sicut predicta maxima coniunctio ante diluvium per duos
annos vel circiter, quod tamen esse non potuit, quia in primo capitulo tractatus
prius sufficienter probatum est. Similiter ut ex deductione temporis
opinionis patet, sicut predicta maxima coniunctio ante Christi nativitatem annis
circiter 227, et post alia post incarnationem annis 137 vel
circiter patet ibidem, sed hoc non videtur possibile, quia ut in 2o capitulo primi
tractatus tertio dictum est, post nativitatem anno 73o fuit una
coniunctio maxima, et hoc non potuit distare a coniunctione maxima
post incarnationem per tot annos sicut uni vel alteri illarum duarum
assignatur. Ex quibus patet quod loquendo de coniunctionibus mediis
que durant fieri in 960 annis, i.e. 8 coniunctiones maxime
que ibidem conscripte sunt, et etiam in tractatu de concordia astronomie
et narrationis hystorice non sunt veritate. Ubi autem
hystorici medie coniunctiones ... debeat ... proprio
inferius declarare pro duos multum concedere voluit.

Ex premissis aliqua tractare volui preter tractatum predictum
de concordia astronomie et hystorice veritatis, videlicet
preter predictum tractatum ubi leviter tetigi de revolucionibus
saturnalibus que fiunt in 300 annis secundum Albuma-
zar et de revolucionibus magni orbis que secundum alios astronomos fiunt
in 360 annis. Et dicta etiam aliqua preter 21 capitulo
et aliis precedentibus usque ad 60 in quibus de dictis revolucionibus
saturnalibus satis diffuse tractavi, sed ... non de ...
quod de predictis revolucionibus pluribus pauci astronomi preter Albuma-
zar considerant ... et ... in illa considerationem

Albumasar habuerit, ut ubi eas revolutiones computare inceperit
invenire non potui, nisi quod sic aliquem dicit, quod sciret
aliquis magnum effectum Saturni ab illo tempore posset incipi hic
saturnina revolutio, quod idem est durabile fundamentum orbis magni
quae principue sunt modo duorum ad dictas revolutiones quarere de
illis hic aliquid dicere expediens iudicavi

Sciendum est quod antiqui philosophi diuturnitatem et experientia
docuit quod stelle et planete dominantur orbibus sunt
successive in unum signum et unus planeta regit mundum
universum per 360 annos et hoc spatium temporis vocant
orbem magnum, unde Leupoldus tractatu primo sive prime parte vocat
mutationem eam per quem fiunt generales et maiores mundi revolutiones
seu alterationes, unde prima potest quod fiunt per duos orbis continetur
360 annos et propter dominatio in coniunctione diluvium fuit
unde ut astronomi communiter dicunt, quod in coniunctione fuit diluvium
quod ipsum precessit per 279 annos incipiebat novus orbis
et hoc potest Albumasar in fine libri primi de nativitatibus allegans
ad hoc Arcafaxt, et dicit quod illi orbi prefuit Saturnus in signo
Cancri, et concordat iste Albumasar post de coniunctionibus magnis
differentia prima, nisi quod ipse dicit dictam coniunctionem precessisse diluvium
per 281 annos, sed opinio Alcameri est maior, et in proposito
tractatu huius titulus dictum est. Si ergo illi 279 anni alia
causa huius addatur usque ad diluvium addatur anni a diluvio
generali addatur usque ad Christum qui sunt anni 3101 dies 318 secundum Alfonsum
resultat a dicta coniunctione ante diluvium usque ad Christi
nativitatem anni 3380 tunc divide per dictos, quos annos per
denominatione per 360 quoniam sunt quantitas unius orbis fit
numerus quotiens 9 et remanet anni 180 inde unde, Cum
ergo in coniunctione praedicta diluvium incipit novus orbis, tunc primo
ergo in coniunctione praedicte diluvium incipit novus orbis in quo
fuit orbis Saturnus in signo Cancri ut dictum est Et
fuit Saturnus in signo Cancri ut dictum est ...
hoc natum fuerit quod orbi in quo Christus fuit natus prefuit Mars
tunc in signo Arietis, et quod anni nativitatis Christi fuit 181 annus
illius orbis a coniunctione ante diluvium sicut patet legenti tales
10 orbis a coniunctione ante diluvium sicut patet legenti talem
Cancri distribuendo planetas et signa illis 10 orbibus

Et expositus quidam inferunt quod ista est opi-
nio quam posuit Osmithon videlicet quod post
orbem a principio mundi durabant anni tamquam illi
principales et post parvus plures quod des alypha
initiatur motuum solis, quod fundamento prescripto dic
ultra quod ad totalem revolutionem pigre quae distinet
annos 360, pro uno orbe magno inicio requiruntur
anni plures quam 4320 et tot esse debuerunt
ut ipse ait adhuc quod incarnatio christi respondet pro uno
hominis ... per dividatur 4320 per 12 nihil re-
manebit, et principio ... orbi-
incarnationis Christi, et plures passionis ... principium arietis
et imperii ... fidei ... septem planetas distinendum
Si autem his 4320 annis usque ad incarnationem addantur 33
annos quibus fuit Christus in carne fient 4353 usque
ad passionem quae per dividatur per 19 remanet 2 et erit
annus passionis 29, et annus cicli decennovenalis. Sed ista opinio
est contra communem opinionem de annis ab origine mundi ut patet
ex predictis, plures fundamentum eius est contra communem opinionem
astronomorum de magnis orbibus quibus ... est in
aliqua ... reprobat dicentes communem opinionem astronomorum magis
esse credendum.

Et quantum ad istud fundamentum magis ... Be-
nedictus nam habet opinionem contra ... videlicet ...
Hali et etiam Albumasar ubi prius allegatum est, qui
dicit quod principium mundi est aries et planeta eius
est Sol, et in ascendente eius est Cancer et imperium ...
Albumasar ponit ut prius dictum est quod ab Adam usque ad diluvium
fuerunt anni integri 2226, a quibus si subtrahimus annos
279 quae fuerunt a generatione diluvii, usque ad primum diluvium
remanent anni 1947, ab Adam usque ad generationem ...
in hoc autem annorum spatio non fuerunt nisi quinque magni orbes tamen
a quibus annis ... non complet unum orbem, quod sic patet, nam si 1947
dividatur per 360 erunt nisi quinque 7 et remanent anni

Dimisi 147 Ex quibus sequitur quod si illorum opinio astronomorum sit vera
in principio mundi non incepisset magnus orbis quod videtur inconveniens
et tamen non sequitur si aliorum opinio potius vera patet
quod magis est in tempore opinionibus astrologorum dubietas et incompre-
hensibilitas. Et tamen item augetur difficultate inquisitionis
tunc figure celi a principio mundi. Ex quo ultimus sequitur quod
difficile est vel forte impossibile ex prima figura celi annos ab
origine mundi per viam a posteriori investigare calculando. Verum
si hoc fieri potuisset non est verisimile quod periti astronomi
istud facere neglexissent.

Remissis dubiis non constantibus quod precedens est et videtur
secundum quemdam opinionem astronomorum orbem magnum in quo
nunc anno Christi 1414 sumus mutari. Notandum quod
quod anno Christi 1347 quo fuit 1a tamen plurium coniunctio
de qua supra dictum est usque ad dictum annum imperfectum
adiunctis annis 2479 quo fuit a creatione sive diluvium
usque ad diluvium. Et deinde adiunctis annis quod fuit a di-
luvio usque ad annum predictum prefati fuerunt in toto anni
27 primo patet ex summa Almagesti libro suo de magnis coniunctionibus
seu revolutionibus. Nam secundum eum anni a diluvio ad Christum fuerunt 3101
et hoc idem dicit Albumasar. Tamen secundum Alfonsum fuerunt anni 3101
et dies 318. Unde videtur quod computando istos dies et omnes
alias fractiones que resultant in ipso tempore quod remanet supra addi-
tum unus integer annus supra dictos annos positos ab Al-
fonso sic ipso illo 3102 annis addatur 2479 anni a
creatione diluvii usque ad ipsum diluvium et plus 1344 anni
a Christo usque ad predictum annum 1347 imperfectum fuerunt in toto anni
predicti modo 4727. Ex quibus patet secundum Almagestum et Abumar
quod predicto anno Christi 1347 imperfecto precedit signum magni
orbis ad leonem et dominus eiusdem orbis de plus fuit luna. Con-
siderandum quod ad quem precedit dictus ubi dominus fuit sol thau
et eius dominus fuit saturnus sicut patet de dictis secundum astrono-
logorum doctrinam et durabit istud signum leonis, et ipse planeta sive luna

vsqz ad annos pfitos 1679 et tūc erūt 12 reuolucōs
magni orb pfite, et incipiet 17 reuolucō cui dnabit
Saturn cū signo virgis, et pporcōnabit' dūmodi pnt or
bes magni a pncīo mūdi vt patebit

ma go astrōi i suis indictis mlōn gsiderāt et
orbes magnos, io oīno hic distingūe volui, qz
ad eos potuerūt aptari multi mag et notabiles
effectus et mirabiles mutacōes, deqbus sepē i tita
de coror^a assiācōe vitatis, et rara^o̅ͤ̅ temporis, ex pdctis igī
colligē possimus qp a pnc^o mūdi nō fuerūt nisi 18 orbes
magni gpleti videlz 7° an illā gmūcōz q^e pcessit dilum
et pq eam lz vsqz ad orbē magnū pnb q^e pmus de pnti
pmus itaqz orb gpletus incepit anno a pnc^o mūdi 128
sm gputacōz albu^ar deq̄ sup dctm est, lz sm gputacōm
Eusebii q^e gmor est et sm qua hic anus vsqz ad dilum
gputāur incepit anno 162 qz Eusebius pot 16 annos
plus qm albu^ar a pnc^o mūdi vsqz ad dilum, et qz nllus
pt Josephm pot tot annos an pnm dcti pi orb qui
posset facē vnu orbē copletū io ille pordiū pmus,
qz nllus precessit q^d habuerit pnm in 2e, lz solū i yma
ginacōe sicut sup^s dctm est de anno pmo reuolucōs lunaris
quē hebrei pon^nt in ymagie solū fuisse exceptis 6
diebus vltis. Sicut yo possz assigrari vnus orb magnus
qui nō fuissz in 2e, lz solū esse in ymaginacōe ex
ceptis 163 annis vltis lz illud nō pono pm q^d nō ha
buit vitalit' pnm, nc integraliter coplemtū. Fillis th annis
163 pdctis pfuit pgnum caprorm, et de pltis
jnpit, et gnt' pmo orbi gpleto pfuit pgnum assyri
et de pltis mare, etc successiue distribuendo pgnum et pltus
sm ordiez, vn pmus magnus orb incept anno pt pnc^o mūdi
72e cui pfuit pgnum persarū et de pltus sol, Atqz

incepit anno 884 tunc fuerunt Aries et Venus. Tertius incepit
anno 1244 tunc fuerunt Taurus et Mercurius. Quartus incepit
anno 1604 tunc fuerunt Gemini et Luna. Sextus incepit anno
1964 ubi fuit [illegible] quod praecessit diluvium tunc orbi fuerunt
Cancer et Saturnus. Septimus incepit anno 2324 tunc Leo
et Jupiter. Octavus incepit anno 2684 tunc Virgo et Mars.
Nonus incepit anno 3044 tunc Libra et Sol. Decimus incepit anno
3404 tunc Scorpio et Venus. Undecimus incepit anno 3764 tunc
Sagittarius et Mercurius. 12us incepit anno 4124 tunc Capricornus
et Luna. 13us incepit 4484 tunc Aquarius et Saturnus. 14us
incepit 4844 tunc Pisces et Jupiter. 15us incepit anno
5204 quando fuit 15us orbis (a creatione diluvium) [illegible] natus
est Christus anno eiusdem orbis 141 tunc orbi fuerunt Aries et
Mars ut supra dictum est. Sedecimus orbis incepit anno 5564
tunc Taurus et Sol. Decimus septimus incepit anno 5924 tunc
Gemini et Venus. Decimus octavus incepit 6284 tunc Cancer et
Mercurius. Decimus nonus qui nunc currit anno Christi 1414 et
nondum est completus incepit anno a principio mundi 6644 tunc
fuerunt Leo et Luna. Vicesimus incipiet anno 7004 tunc
erunt Virgo et Saturnus et hoc erit anno Christi 1659 ut dictum
est. Ex praedicta magistrorum calculatione manifeste contra
verificatio computationis Eusebii et priorum sequentium de annis
mundi usque ad diluvium, similiter de annis a diluvio usque ad
Christum, quia in ipsa ponuntur a principio mundi usque ad Christum annos
5199 scilicet 2242 quos posuit ante diluvium remanent
sed enim a diluvio usque ad Christum anni 2957, [illegible] secundum
praedictam orbium calculationem a principio mundi usque ad Christum fuerunt
anni 5344, a quibus deductis annis 2242 usque ad
diluvium remanet a diluvio usque ad Christum anni 3102 secundum
Alfonsum ut supra dictum est. Et ista calculatio quae verior
reputatur excedit computationes Eusebii et Bedae quamquam
postea ecclesia sit conclusa in dicto titulo de tempore [illegible] et
[illegible] et de hiis ista sufficiant.

Et iam ad coniunctiones maximas redeamus et primo
dicamus de eorum potentie diversitate sciendum utique quod philosophi
et omnes astrologi concordant quod per tres planetas superiores
saturnum iovem et martem et eorum coniunctiones et oppo
sitiones et aspectus significantur et fiunt maiores et principales effectus
in mundo. Mali quidem effectus per saturnum et martem, boni
autem per iovem. Per saturnum autem propter nimiam eius frigiditatem et
tarditatem motus eius atque elongationem a nobis effectus mali
et diu valde durabiles. Per martem vero propter nimiam eius
siccitatem et velocitatem eius motus effectus mali et veneno
si ac pestiferi et cito transeuntes. Complexio autem iovis ex
calida et humida conveniens omni vegetabili effectus bonos
et convenientes mediocriter durabiles. Et influentia vero a
coniunctionibus maioribus istorum planetarum et eorum applicationibus pro
cedit ut ad sciendum maiorum accidentium in mundo, sicut primam
ptolomei in centilogo verbo 62 et sicut est intentio hali parte 8
capitulo 1° et omnium aliorum et ubi dicit hali quod sciendum pro
cessibus qualibus omni tempore et modo hoc sciatur ab ascendentibus
coniunctionum vel preventionum que fiunt cum introitu solis in ariete
et ab ascendente revolutionis annorum mundi et ad ascendente prioris
coniunctionis planetarum cum sedem ipsam revolutionem et a loco lune
in revolutione et in coniunctione planetarum ac in coniunctione et
oppositione precedentium et a locis coniunctionis et oppositionis et ab
ascendentibus et annis coniunctionum maiorum que si circa salva
fuerit possunt salvari et si impedita significant depra
vamenta et sicut hali ubi dicit accidentia terre motum et di
luviorum sunt a significationibus saturni cum eius radii fuerit in
cursu in signis aqueis vel terreis et ipse habuerit dominium
in revolutione et in radice vel luna infortunata ab eo.
Quare in talibus iudiciis necesse est ad radicem devenire
ut teste ptolomeo in centilogo verbo 62 cum quo loco de coniunctione maiori
radice sicut dicit agna precedit videlicet coniunctionem mediam et

pquis maior et sm maxima maior vm q°
hat suffi^cs qnietas et alie innocu diminut illas
et hec est pma hali vbi pus, qm de radice sue
da plr to pt yu p° sue op3 radios et qnt ad
magis ptulazia asserere. Ex qbz p3 q absp to
pcatione mag^ra qmoue no d3 si mdium mag^ra
efficacitud futura, mdm vniusale vtcam et dm
dnabli m vn suffita ^ua involucio^m animalium no
sut fortia s^z tipcaria et aum sim no efcacia
nec mdm vniusale mutatia q^z i cis alie et
alie sut figure et dispositio celestis pluzp et
stellarum in diuis ciuitatibus et regionibus. Et vnde est
etia q teste hali pte 8^a ca° 6. dqm opponitur qd
plures etia pupiores dtiorz est suffitioris qm vizp
qmtio · at magf dnables, et finicio^s effectus pg
fuit. Respondeo i pmp q effectus mag^ra qmtio^m sepe
multis dm subsequitur, s^o pus p3 de qmtoue dilum
suffi^te et de qmt^ce suffi^ti lege marho^ti. Dns
secundo pteu q aqe qmtoes maxime ppr cursu ptulazia
ptulazia, no sut tate suffi^cp s^o alie q qmtoes
he no sut de maxis, p^o p3 de dnabz qmtanbz p
dictis et alys qbusda sup notatis. Respondeo demq
q qmtas maxie qe st s^z vad moty plarp rysti
sut maiorp suffi^cp qm qmtios medie ut pus dtm
est vn ppr hr dicit aliq q albu^ar i pluribz errat
qz media pua pus medios moty fudat, p^o et plu
zimi aliq^a. Et ex his pc^z s^z · cos error ipius de fine
legis marho^ti, et de destrucce legis x^i et de indure
legis qaltaror, quarp desptios tpm ptierut ut
efficitia doz. Igi^z hr to pmisi ut in loq^m de
qmt^bz maxis n^z ppr qpedac^z vmz tpmq^i qmtoe
lenit psmiat papitue mdium de maxis effec
tibz mde pxie pcitutip, na in mdiuado de thibz
op3 oia ptta ad alia mlta ptulazia diligent

attē de vii q aliī fuit sepe verecundatam astronomie studium
quantum in eis est infamia reddunt turpibiles et suspecta

Jam vero de maximarum coniunctionum s. medios motus loquitur
tabulatores loquimur ut 1e qe in fine predicti tractatus de concordia
theologie et astronomie et in pluribus tractatibus aliis tractatus
de concordia astronomie et hystorie narratur s. sicut quam
corporum coniunctionem sunt verificatur corrigatur per quod sicut est quod post predictum,
est post christi nativitatem anno 73 fuit una vera coniunctio maxima
quo sunt coniunctione media eius propinquiori que fuerit in principio arie-
tis facile erit alias priores et posteriores computare, pre-
supponendo quod quilibet talis coniunctio media Saturni et Jovis fiat
in 960 vel circiter et nonaginta sexti vel circiter, quod prima
coniunctio minor que s. albumasar et alios communiter dicitur
fieri in 20 annis ex quo plures verificata fuit de
coniunctionibus Saturni et Jovis magna minor et maxima
prius in aliis tractatibus dictum est, non precise quibus illos 20
annos non post dicit quidam hebraica iudeus dictus avenezre
in quodam tractatu de magnis coniunctionibus dicta coniunctio Saturni
et Jovis non contingit nisi semel in 20 annis 8 parte unius
anni minus, et ut idem ait coniungitur de triplicitate in triplici-
tatem modo sed incipiunt coniungi in triplicitate ignea que dicit aries
leo Sagittarius scilicet, ita quod coniungatur in principio arietis postea in
20 annos, quod est nonum signum ab ariete, et ibi coniungitur
in medietate triplicitatis sagittarii postea in 20 anno coniungitur
in leone quod est quintum signum a sagittario deinde in anno 60
iungitur in ariete et sic coniunctio vadit in hunc modum
duodecies, et postea in hanc coniunctio mutatur de predicta triplici-
tate in successivam triplicitatem, et sic quatuor tales triplicitates coniunctionis
perficiuntur in 78 annis cum tribus partibus unius anni completi
ut ipse dicit. Secundum modernos astronomos periti radices motuum
per tabulas s. alfonsii positas dicunt per pressius verum quod dicta
minor coniunctio Saturni et Jovis fit in 20 annis minus 12 diebus
fere, et sic magnum fallit in eorum medietatibus coniunctionibus
si in eorum coniunctionibus veris, ut predictum propter tractatum est nulla certa dari

pt regla quantu una distat ab alia, nec aliqn mea p
tendit veram aliqn veram mediam et hoc vbi multiplicat
variando quia aliqn una pte pus vel precedit alia i multo
tpe, aliqn in medietas et aliqn vera 9° medie concordat
in tempore, s; hoc contigit rarissime, videz qn ipi plte sunt i auge
vel in opposito augis excentrici vel epicicli, hijs itaque
presuppositis dico, quod predicta 9° maiora que fuit anno 3°
post xpm non concordavit in tpe cu mea coniunctione sibi
correspondente, nam 1ª media precessit veram et fuit 12 mensis
septembris, in 11 g°: et 6 mto arietis, et tn non fuit ma
vera 9° mea, quia lux fuit in ariete nobis fuit i pnº
arietis, i. infra 6 g° dum illius signi, s; alia hijs presupp^te
pro radice calculat aliquis quia posset vel esse precisiorem
et dicit qn ante nativitatem xpi p 7 annos et p 320
dies videz 12ª die februarii fuit 1ª 9° mea planetarum
et Iovis i 20 g°: et 11 mto arietis, premissis i 2ª pfunda^to
presuppositis quantum ad 1am 9°em meam per maximam pnt dicta
priores quam posteriores preise et verius calculari

Et quia precisa calculatio non est necessaria ad propositum nam
licet sufficit tantum scire coniunctiones maximas 9°ite sic
computatum vel aliqui precise, presupponendo ceteras coniunctiones
annorum ab origine, mundi propius prestatam tunc s; ubi
de magnorum orbium coniunctione dictum est videz quod mundus incepit
7383 annis ante xpm hijs itaque presuppositis tunc
considerare 1am 9°em predictam que fuit ante xpm 7 annos et
320 diebus et computando inter duos 9°es 960 annos
secundum posuit albumasar et quidam alii et innuendo illos annos
integros dimittendo dies predictos et alios qui i singulis
coniunctionibus essent innuendi cum aliis minimis et fractionibus
si vellem precise computare hijs itaque omissis propter facilio-
rem computationem et tantum scire dico quod a principio mundi possunt
mo 8 tales coniunctiones 9°ere prima anno 738 2ª anno
1498 3ª anno 2478 4ª anno 3418 5ª anno 4318

6a anno 7338 / 7a anno xi 977 / 8a anno xi 1917 quod autem
coniunctio intelligenda est secundum tempus veritate quia ut patet ex dictis
ista computatio non est precisa tamen propter diminutiones predictorum dierum
et aliarum fractionum quas etiam propter alia vero propter tacta videtur
quod coniunctio media Saturni et Iovis approxima media in mete capite
ut presente propter distat per 20 annos non integros sed minus
72 diebus fere. Unde sequitur primo quod quelibet minor coniunctio que
contingit dicitur fieri 120 annis completis in 119 annis et 313 diebus
fere. Secundo quod magna seu media coniunctio dictorum planetarum que
aliquando dicitur ~~[illegible]~~ fieri 160 annis / fit in 179 annis et
209 diebus fere. 3o quod maior earum coniunctio que fit de una
triplicitate in aliam et contingit dicitur fieri in 240 annis completis
in 238 annis et 217 diebus fere. Quarto quod maxima
coniunctio que dicitur fieri in 960 annis fit in 973 annis et 91
diebus fere. Et tunc in quolibet predictorum [illegible] de Λ annis
ut tunc quod Λ anni accidit aliquando [illegible] coniunctionem [illegible],
et forte hac imperfectione voluit [illegible] ut scripta reliquit absque
et admiratione ne eius [illegible] facilitate inlesceret.
Ex predictis patet etiam quod ante diluvium non fuerunt 3 maxime
coniunctiones medie, prout in preallegatis titulis sunt unarum opinionum
posuit. Ex tunc certum est de coniunctionibus maximis fuerunt
prevaricate, sed solum fuerunt due medie et forte fuerunt
tres maxime coniunctiones vero / quod tunc una fuerit 22 annis
fere ante diluvium ut statim dicetur. Reciprocum est quod in 2020
annis precedentibus fuerunt due coniunctiones prima sint forte
in principio mundi [illegible] et hoc recipitur est 1a nobilis coniunctio
superiorum planetarum, ad quam Albumasar et Alfonsus habuerunt
respectum tamen primum mundi prout in suis tabulis. Cum igitur rei veritatis
hoc sit dubio potest quod de operibus et verificatione patet scire relinquentes que
sunt in creatione mundi quod vel nobis dubia est et difficilis
ut maxime patet ex predictis et infra dicendis.

Ex predictis patet tertio quod diebus annis ante diluvium non
fuit aliqua coniunctio maxima in capite arietis sed etiam non

fuit in oppositione aliqua coniunctio Saturni et Jovis tunc p(ost)
tempus diluvii fuit in principio huius triplicitatis, vnitu(m) ita sunt primi
triplicitatis de concordancia astronomie et hystorie quam allegabat
dixisse Arabes astronomus, sed hii allegatores falsitatis ostendi(tu)r
na pergendo in hiis tabulas motuum planetarum secundum alfonsum po
sitas luna(m) capitulum tamen preaddat invenitur quod ante diluvium
duobus annis tunc 21 diebus fuit coniunctio media Jovis, tunc
Saturno in 19 gradu sagittarii, sed vera coniunctio corporum fuit medio correctis
propter dictam media in 12 diebus ita 1a coniunctio fuit vera an(te)
diluvium 2 annis tunc 30 quinque diebus et fuit 17 gradu sagittarii
et sic patet quod illius dictum quod utraque coniunctio tam vera tam media
immediate precedens diluvium fuit in Sagittario et non in Ariete sed
tunc verum est quod ante diluvium 21 annis completis tunc 33 1 diebus
fuit Jovis et Saturni media coniunctio in 16 gradu arietis, licet propter
et vera corporum coniunctio illi medie correctis propter eam in 73
diebus fere et fuit 6 gradu arietis videlicet ante diluvium 22 annis
tunc 27 diebus et hec dici posset prima in triplicitate ignea
et una de maioribus quod fuit primum arietis vel alia
vera corporum in principio arietis licet propter vel etiam propinqua
ita eius tempore et ideo 1a est velud nobilis coniunctio quam
Arabes astronomi nosse credendum est, unde in eius allegatione
predicta respectu precedens scripturis fuisse tunc propter duobus
annis ante diluvium tunc scilicet dimissis 22 annis et
f(ere) 27 diebus minime verum est, quod 80 annis etiam fere
ante dictam verorum coniunctionem dictorum planetarum fuit una media
corporum coniunctio ita primum arietis mediam 1 1 gradu eius
sed vera coniunctio ei correspondens perturbat mediam in 110
diebus fere, et fuit ipsa vera coniunctio in 28 gradu piscium
verum autem predicte tres coniunctiones Saturni et Jovis de
proximo diluvium precedentes propter eius fortissime nature operatione
fuerunt medias astrologorum reliquorum sed quod licet vel alie
constellationes adhuc invenerint non repugnant ... veritati(?)
veritati tamen, predicta in predictis triplicitatibus satis notavi,

84 136

Ex quo sic a principio mei quia secundum primam opinionem posui in predicto tractatu predicto, restat dubium utrum ita stare possit in veritate cum preceptis 16 capitulo multa contra dubia obiecta primo secundum dictum, propter quas ob rectorem quia alia danda est non tamen distans multum ab ista magna secundum aliquos post Leonem asserentes secundum imprimis in eorum asserente, ut in prima exaltatione maris etiam in in domo secundum 128 cap. ut ipsa exaltatione et in hoc etiam concordat albumasar in introductorio tractatu 7 capitulo 1 allegans etiam hoc antiquitatem, similiter in albumasar secundum et alfonsus ponit etiam tam motum mei secundum cum magnum amorem non multum distantem, et ut videtur posse in hoc ex eorum consideratione ipsi non habuerunt multum motum respectu ad plures planetas in pergamo, secundum ad eorum magnam et notabilem quantitatem preceptorum plurium tamen tempora descripta primo hoc tribulationibus deprehendi posset et forte deus hoc voluit motum mei in tempus di maxima nobili, secundum tamen in hoc non concordat quantitatem eorum tamen in invenire plures in locis suis aptius ut communiter omnes ponendum, licet dum pro de tempore et inde est multum laboriosum, unde tantum prima scilicet tabula describere uterit, et communiter ad eum alias quantitates motus magnas, maioris et maximas propter tabulare esset opus utile secundum difficile, et quod specialem requireret tractatum, hoc autem nunc penitus negotium secundum maiori esset inquisitione ad subtilitatem astronomie stricte pertinere, et scias quod aliqui ponunt motum in 17 gradibus secundum quod non potest tamen distare a pole, nam maior eius distantia a pole est 23 gradus, cum potest esse in ariete vel pisce, ubi placet dicimus non distat a pole ultra 23. gradus

21 tauri Ca(put) 3 tauri

♀ 21 tauri

p 9 arietis

♀ 1 g. arietis

♀ 17 gradu arietis

23 piscium

♄ 21 aquarii

3 aquarii

♄ 3 geminorum

1 gemi(norum) 20

2 figura seu facies celi ad medium mundi pro 1^a die qua Sol et Luna et stelle fixe create fuerunt in qua concordat Albumazar ut dictum supra est 2

p 9 cancri

18 ♃ tau(ri)

♂ 28 ca(pricorni) priorum

p 9 capricorni

29 leonis

1 sagittarii

♂ 3 sagi(ttarii) 27

p^m 9 libre

23 virginis

21 Scorpionis

Ex premissis etiam clare patet, quod sicut una figura celi ponenda est alia quam prima que in dicto tractatu posita est, sicut etiam prima 8 medie coniunctiones maxime que in 2° tractatu premissis conspecte sunt multum distant a locis secundum quibus conspecte fuerunt in duobus precedentibus tractatibus, et ita ad coniunctiones supradicti aliter applicande sunt maxime alterationes et mutationes rerum que notate ibi fuerunt in toto processu tractatus de concordantia astronomie et hystorice veritatis, verumtamen applicationes nobilium rerum gestarum ibidem conspecte non sunt propter hec contempnende quia multipliciter salvari potuerunt, primo comparando ad coniunctiones unas non solum maximas, sed etiam ad alias, de quibus aliquem vide nobiles premissis veritate sunt, secundo potuerunt supradicti applicationes salvari per comparationem, et revolutiones magnorum orbium

et signorum et planetarum cum dracone de quibus propter dictum
est 3o per operationes et coniunctiones medias que sunt in
mutationibus de una triplicitate in aliam in 240 annis
vel circa. Et hec applicatio vel planetarum pertinet et diffuse
perscriptum est. Ille Arabum dicto in primo preallegato titulo
de quo sunt aliqua breviter notare decrevi.

Sciendum est igitur quod 1e auctor incipit a coniunctione
magna que testificabat propter regnum Israel que fuit
exordium in triplicitate aquea in medio eius initiate
in prima minuta arietis in 3a parte 8 hore
27 die mensis Adar Hebreorum 2367 anno a creatione
mundi. Et tunc inceperunt inceperunt Saturnus et Jupiter
coniungi in medio cursu, quia in medio primi signi piscium.
Sed fuerunt coniuncti in nono eius corporis in primo perfecti anni
in 20 gradu aquarii que est triplicitatis aeree, et fuit 2
gradus ascendens propter clima Egypti ubi tunc erat Israel, et dico
in medio celi et domini hore erat Sol qui est dominus ascen-
dentis et erat in 10 domo super gradus [illegible], et super ceteros
domorum erat in 9a domo et Saturno et Jovi apparuit
ubi Sol in 9a domo que est domus [illegible] mundi
Solis, et Mars dominus domus Solis erat cum eo in ariete
et applicabat Saturnum et Jovem in 11 domo cum luna
[illegible] applicatio [illegible] coniuncto ut ipse dicit. Sunt maxime
[illegible] veritatis in hac [illegible], et quod [illegible] nona lex quod
audiet [illegible] ad extremum terre quod fulget Sol in media
revolutione anni fuit in medio celi, et quod ascendens est signum
forte et planetarum signum [illegible] est 9o. Sunt quod regnum [illegible] erat
stabile et durabile multum [illegible] tamen [illegible] Sol maior
anni Solis quod fuit 1261. Deinde applicatur lex ad nativitatem
Moysi et Aaron, et ad [illegible] filiorum Israel per Pharaonem
et ad miracula in Egypto facta et ad exitum Judeorum
de Egypto et ad legem Moysi datam quam [illegible] Sol in
puncto augis sui in geminis et ad [illegible] et ad victorias

filiorum Isrl, et ad morte moysi, et ad ingressum Josue
in terram promissionis, et ad morte seniorum qui vixe-
runt post Josue Et concludit quod quorumcumque tenet q.
in principibus, ubi fuit in illa prima coniunctione denotatur
populi Isrl aquea nona tribulatio et hec de 1a coniunctione
sufficiat

Post illam prosequitur alia superiorem coniunctionem magna
in triplicitate ignea, que fuit medium terminum fuit
in ariete, que testificabatur populi regnum Isrl tri-
bulationes et mala que maxima post debebat
venire ex parte orientis Et in diebus illis incepit
regnum Ethiopie et surrexerunt multi reges contra
Isrl, et reges qui fuerunt tempore illius coniunctionis pacem [illegible]
zarunt, Post illam secunda alia coniunctio terrea in triplicitate
que incepit in thauro, et in hac de terra fuit prophetia
in Isrl et regnum eius tenuit primum Et post hanc natus
fuit Rex David in anno huius coniunctionis Et tunc palam
apparuit Samuel propheta in Isrl, et hec significat quod
Rex Saul qui tunc regnabat debebat parum vivere
Et propter fortitudinem et stabilitatem regni David significat sed
tamen propter divisionem regni, et quod in eo surgent pro-
ditores [illegible] regnum Salomonis, et durauit propterea
regnum Isrl tot annis [illegible] maxima anni martius
quod [illegible] 2 de [illegible] coniunctio triplicitatis aeree incepit
in geminis et significat [illegible] regni Isrl, et in
anno [illegible] illius coniunctionis [illegible] revolutione ad
arietem quod est regnum Martis Salmanassar Rex assiriorum
captivat Iudeos, Alia coniunctio de triplicitate aquea
incepit in Cancro, et hec significat damnum populi
Isrl et exulatum, et captivitatem maiorum, sed tamen
significat et designat liberatorem a captivitate in brevi et
Nabuchodonosor Rex Babilonie captivat Ieconiam Regem
Iuda, et in hac coniunctione cepit Rex Babilonie totam
terram Egypti et fuit deserta Isrl 70 annis, propterea

crescerunt mediante captivitate et non duravit regnum Nabu-
chodonosor sibi et filiis suis nisi 70 annis et venit regnum
Persarum et Medorum qui regnaverunt 72 annos et tunc fuit
20 annis antequam reedificaretur civitas Jerusalem et postea venit
regnum Alexandri Macedonum qui regnavit 12 annos et postea
divisum fuit regnum Babilonie in quatuor partes et
quelibet illarum partium non duraverunt nisi parum et tunc
totum evenit quia signum coniunctionis fuit mobile sed regnum
Israel duravit et confortatum fuit quia deus plus eis
dedit quam promittebat prophete. Secunda coniunctio ignea
incepit in leone et significavit auctoritates et penas
et tribulationes propter captivitates et sectas que tunc fuerunt in
Israel et remanserunt in illo regno quamdiu duraverunt
coniunctiones in hac triplicitate. postea hac sub coniunctione triplicitatis terree
que fuit in virgine et significavit fine dierum regni quia
significaverunt omnes coniunctiones vel revolutiones fuerunt post ipsam precedentiam
sed post hac et nomine et fama valet propter tres tunc
sicut fulgur solis qui est in medio celi usque ad hanc
coniunctionem Et in primis coniunctionibus fuerunt prophete et luxuria et coniunctiones
sunt exaltationem Israel tunc significaverunt eius vindictam ...
legis et destructionem regni Israel et tunc evenit captivitas
per manum Titi post 20 annos ab hac coniunctione et iam
fuerunt preteriti anni a nativitate mundi 1080 Christo apparet
quod Cristus benedictus salvator noster natus fuit significatione
precedente quia eius nativitas precessit pluribus annis ... et
illam captivitatem iudeorum postquam illa coniunctio secundum coniunctionem magnam in triplicitate
aerea sed illa non erat in dispositione ... in Abraha
iudeis non autem ... postquam aliquid ... loquitur de Christo autem
lege ... sed precessit coniunctionem magnam que incepit in triplicitate
aquea in scorpione que fuerunt nona secta ... et ma-
iore prophetarum nascituris de vilibus gentibus mathematici
de regno et signo eius et lege diffinire ... et dicit quod
regnum illarum gentium duraret tot annis quot sunt maioris
anni veneris videlicet 1071 et similiter concludit quod ille
vilis propheta surrexit in 2o mense arabum et non regnavit

usque peruenit ad etatem 71 anni et vixit 11 annis et obiit utiliter. Alia coniunctio post istam incepit in triplicitate ignea et fuit in Sagittario et significauit super regnum Sarracenorum et destructionem eius ita quod maxima pars eorum fugit in Hyspaniam. Ultima coniunctio ymmo iste post pro tempore fuit in triplicitate terrea que incepit in Capricorno et hec significauit bella et tribulationes magis ex parte occidentis et in hac coniunctione cepit debilitari regnum Sarracenorum et in coniunctione 6 huius triplicitatis surrexerunt gentes christianorum ad recuperandum regnum iherusalem de Sarracenis et fuerunt prelia in Hyspania in omnibus regionibus in quibus etiam Sarraceni habebant potestatem per christianos quia tunc fecerunt passagium ultra mare versus iherusalem ad expugnandum Sarracenos et quia ista coniunctio redibat ad virginem et fuit principium et caput coniunctionum in fine vero ubi fuit accedens revolucionis anni 30 significauit quod bella et tribulationes deberent venire in terram iherusalem quia coniunctio redibat ad virginem que est ascendens eius quod semper evenerunt prelia in hac triplicitate et gelidi quod in hac coniunctione debet incipere vero super iherusalem et ita ibunt leuando et cadendo donec veniat coniunctio ad aquarium ad locum ubi fuit primitus. sed in hac recepcione iherusalem decepti sunt iste et alii iudei in eius expectatione certa obstinatione falluntur sicut ut ipse dicit coniunctio 8 illius triplicitatis terree ostendunt multas tribulationes in terra Babilonie et iherusalem et 12 coniunctio eiusdem triplicitatis que cadit in Capricorno ostendunt multas tribulationes et prelia inter christianos et Sarracenos per totum tempus istius coniunctionis absque quiete sed postquam hac venit coniunctio ad virginem in anno 296 et hec significauit mala et guerras per totum mundum et dicit quod hec significauit initium destructionis Sarracenorum et corporis secte ut posset variari mala futura in hac coniunctione sed coniunctionis de aliis mal de bono et utili dispositione illius secte nondum apparuit.

Nota istud capitulum quia aliquis vult dicere certa generalia

Et nunc ex illius habitis dictis libenter vitarem ut ex hiis capiatur dictum applicandi hec et coniunctiones

139

coniunctiones medias et magnas et ad mirabiles eventus
rerum qualiter multas notavi in preallegato tractatu de
Concordia astronomie et hystorice veritatis, et poterunt primi radix
pronosticandi tales coniunctiones triplicitatis, qua dicto Abraham
notavit primam, que fuit prope regnum Israel sed quia dicit in quo
fuisse 2367 anno a creatione mundi, sciendum est quod in
hoc secundum computatorem hebreorum sed secundum computatorem alfonsi
multoplures annos posteriores, ut supra ostensum est, vel dicitur quod
2ª coniunctio fuit 818 annis et 207 diebus post diluvium
et inde ante et post fuerunt alie huiusmodi diluvium
multum per maiori concordia harum coniunctionum mediarum que
fuit in triplicitatibus tamen illis 8 coniunctionibus maxime prope dictis
Expedit abreviare radice prime revolutionis ... concordantes
ab 1ª coniunctione que fuit ante ... 7 annos ante Cristum
et fuit 2ª coniunctio in triplicitate 1ª ignea, ut alii probant
ex hoc quod per 27 annos et 268 dies
Cristi fuit una media coniunctio Saturni et Iovis in 30 gradu
Cancri vel in leonis et sic eius fuit 1ª coniunctio 30 gradus
Gatton doctor anglicus notare voluit que fuit coniunctionem
legis Christi ut recitavi in tractatu de legibus et sectis supra
quo sed iste doctor vel eius scriptor ubi deficiat in maiore
Amore et etiam quod 1ª non potuit esse in triplicitate
sed debuit fieri in Cancro et mundo quod annos
ante Cristum et Cezare debuit fieri quod 1ª coniunctio fuit in
16 anno a Cezare et 26 anno ante Christum et ut
patet quod tamen 1ª coniunctio fuit in fine Cancri circa ablimenta
principio leonis, ubi incipit triplicitas ignea et proximo
1ª coniunctio supra fuit 2ª in 1ª triplicitate ignea, et licet
ista 2ª coniunctio fuit maxima, tamen precedens multo notanda
fuit tamquam una de maioribus, que in ea incepit 1ª triplicitas
vel gelio quia a qualibet istarum coniunctionum potest incipi radix
computationis aliarum coniunctionum precedentium et sequentium, tamen presens
ab 1ª prima in qua incepit triplicitas ignea et secundum propositum
et computatio annorum a creatione mundi fuerunt prope duo quod huiusmodi Nota bene

Vm capitulum

coniunctiones maiores que precedunt per triplicitates, possumus comprehendere et nos inferius in tabulis descriptas/

Sciendum est igitur quod prima coniunctio maior fuit secundum Albumasar a creatione mundi 138 die 373 eiusdem anni non completi et fuit in triplicitate aerea 13° gradu geminorum. Unde ex hoc patet multum legitime calculanti quod secunda coniunctio maior fuit anno a creatione mundi 17 die 389 eiusdem anni incompleti. Postquam a quibus coniunctionibus maioribus mirabiliter [?] secundum predicta secunda coniunctio maior, ut patet superius capitulo secundo, quod fuit prima maior. Igitur per primam maiorem que prima fuit post inferius, et per ceteras alias coniunctiones procedunt dicte tabule. Et notandum est quod in prima tabula notantur huiusmodi coniunctiones per modos a creatione mundi usque ad Christum, in secunda vero per annos a nativitate Christi usque ad modernos. Et sunt iste coniunctiones precisius calculate quam coniunctiones maxime de quibus prius dictum est.

Circa vero istam finem tractatus de concordia astronomie et hystorice veritatis aliqua super predictis declaratio et figuris ac parabolis adiciam eius quod etiam nunc velim quendam pronosticatam ex ymaginatione consimilia magis quam ex ratione, ita ab aliquibus posita. Considerata enim dicunt quod in cursu etatis et finis huius mundi temporalis qui macrocosmus dicitur, deveniendum est per etatem microcosmi quod est homo qui est minor mundus et in se gerit ymaginem maioris mundi temporalis ex parte corporalis et corruptibilis nature, sed ex parte anime immortalis gerit ymaginem mundi archetipi id est immortalis sapientie dei. Modo sicut etas humana quadripartita est in adolescentia iuventute et senium, sic et etas microcosmi. Et deinde quatuor etates mundi dicunt quod de mundo secundum quatuor circulos nobiliora et quatuor cardinalia celi, duo scilicet equinoctialia, videlicet aries et libra, et solsticia Can[cer]

et Capricorni / Et in hiis signis fuit magis proprie sive prelati
et regales habentes dignitates de dignitatibus et altacionibus /
Sol enim exaltatur 19 gradu Arietis Jupiter 15 Cancri Saturnus
21 Libre Mars 28 Capricorni / et philosophi attendunt
quatuor mundi tempora vel etates / et quod Adam primus homo
factus fuit ascendente Ariete in gloria solis et domo Martis
unde quia sol est origo virtutis vitalis fuit Adam naturaliter
longevus et quidam alii sibi successores / et per domum Martis
remansit naturaliter primus primum hominem et prima progenie pollutus
peccato / dampnatus ad mortem quia mors dicitur quasi mors / unde
primus homo duos habuit filios unum videlicet solis natum
scilicet Abel iustum / alium sub Marte scilicet Caym. Moyses autem
natus fuit ascendente Cancro in gloria Jovis et domo lune
Jupiter autem naturaliter preest pontificibus et prelatis sicut fuit Moyses
/ et quia Cancer est signum aquaticum et est domus lune
que habet significare super aquas ipse per tempus quo in naviculis mansit
in aqua unde ex hoc nomen accepit a moys quod est aqua
Ex vero Cancri ascendente est et lex inposita in monte inscripta /
Dominus autem noster Jesus Christus natus fuit ascendente Libra
in gloria Saturni et domo Veneris / Saturnus vero ut
dicit Messahalla scilicet habet super gentes iudeorum secundum fidem
eius et ipsius est gloria super regnum / unde dominus Jhesus a magistris
dicto ex fortitudine sue nativitatis dictus est rex iudeorum / et
sibi tamquam primo liberatori et induci dandum est ex
indicium / ex Libra vero inceptum est domus Veneris
unde natus xpistus participavit / magnum hoc insigne quod in laudibus
eius extollitur / cantica nuptialia ipsa namque super
nuptie organa scilicet habet / Et aut dicta sunt de xpisto
quantum ad eius humanitatem / quia verus et naturalis homo fuit
Sed super eius divinitate est per totum et super presentem
primo aliquid rememorari /
Antixpistus vero nascetur ascendente Capricorno in gloria
Martis et domo Saturni / homo namque naturaliter perversus
omnium perversitatem et proterviter / a Marte in malicias gla-
bitur in discordia invidia et fallacie et ... ma-
xima / a Saturno et mansione eius habebit avaritia

odium detectuz seditiz et alia mala occulta sic
a marte mala manifesta ut testa[tur] albu[masar] in floribus
suis. Sunt autem quatuor tempora primum tempus a le-
ge ab initio mundi usque ad moysen. secundum tempus legis
a moyse usque ad xpm. tertium tempus gratie a domino
ihesu christo usque ad antixpm. quartum tempus malicie
et perfidie ab antixpo vel fere usque ad finem mundi. et sunt
quatuor temporibus vel etatibus mundi correspondent quatuor etates
hominis et quatuor quarte circuli celestis celi. nam prima que est
ab ariete ad cancrum est calida et humida et est vernalis
et est quarta adolescentie. secunda a cancro ad libram
calida et sicca estivalis. et est quarta iuventutis. 3a
a libra ad capricornum frigida et sicca autumnalis
est quarta senectutis. quarta a capricorno ad ariete frigida
et humida yemalis est quarta senii et decrepite etatis.
Ex premissis ergo concluditur ulterius quod sicut spatium celestis
celi quod est ab ariete ad libra est medietas illius
celi equalis alteri medietati a libra ad ariete. Sic
ymitur est spatium temporis lapsi ab adam usque a principio
mundi usque ad xpm. tamen natura dz quodque a xpo usque
ad finem mundi. sic autem per marte et saturnum in senectute
homo. quia ipsi sunt corruptivi caloris et humoris naturalis
et vitalis. sic per illos planetas finietur hic mundus corrumpetur
et ultimo finietur per mundum celi apud signum arietis
quod est signum igneum in quo duo planete ignei videlicet sol
et mars habent suas potestates ut dictum est. et iste
mundus dei per ignem prius demonstratus hic sicut consummetur
finietur. sicut scriptura testatur. Colligitur attendendum est quod inter
2a tempora et signa predicta temporis et signum nativitatis domini
ihesu christi attestatur discretionem et separacionem legis prime
na libra est signum humanum videlicet libratoris hominis ut po-
te hominis discreti et iusti ac spiritualis temporis etiam et
etatis senectutis est temporis et etatis discretionis et spiritua-
litatis. Reliqua vero sunt signa irrationabilium seu brutorum
animalium quia signa indiscretionis et brutalitatis. tunc est

etiam reliqua tria tempora et etates mundi / Signum autem cancri
quod opponitur libre et tempus quod precessit cum leges perfecte
maxime corporalia sunt / sed tempus libre et tempus terre potius
sunt spiritualia / de hiis ergo ista dicta sunt non determinando
affirmando sed probabiliter coniecturando /

Volo autem sicut possem hunc tractatum fine imponere
quia tamen non solum in hiis tribus tractatibus precedentibus sed etiam
in aliis quibusdam prioribus propriis aliqua de motibus
corporum celestium / tamen ad eorum ampliorem elucidationem aliqua
hic supplere proposui et primo quia in tractatu de ymagine mundi capitulo 3 dixi
de cursu solis et eius anno et diebus et similiter in tractatu de legibus et sectis
capitulo ultimo de quantitate anni solaris equinoctiis et solsticiis et de
hiis etiam in tractatu de correctione kalendarii / Sed autem ad eorum supplementum
notandum est secundum Campanum capitulo 1o sui compoti quod annus solaris vel no
equinoctialis est spacium temporis quo sol motu ab aliquo puncto sui circuli
circumeundo proprio motu processive redeat ad eundem / Sic autem spacium
secundum quod ponit Ptolomeus est tempus quo sol motu ab alterutro duorum
solsticiorum quousque redeat ad idem solsticium vel ab alterutro duorum
equinoctiorum quousque redeat ad idem equinoctium et hoc secundum eum 365 dies
et 6 horas minus trecentesima parte unius diei. et secundum hanc opinionem
solsticium precessit diem nativitatis Christi 6 diebus et sunt 19 [illegible]
Sed Albategni licet cum Ptolomeo in predicta diffinitione conveniat tamen ab
ipso discrepat in quantitate temporis quia ponit illud tempus esse 365
dies et 6 horas minus centesima parte unius diei et secundum hanc
opinionem solsticium fuit 21 diebus anno nativitatis domini nostri Ihesu
Christi / secundum ergo predictam anni diffinitionem notandum ut secundum predictos
doctores Ptolomeum et Albategni quamvis idem punctus celi solaris semper sol
sit in loco solsticii et semper in loco equinoctii / sic ergo celi sol
non mutat situm respectu punctorum solsticialium vel equinoctialium
sed semper manet respectu eorum tam in auge quam in aliis punctis
celi sunt secundum Thebit [illegible] / quia ergo stelle fixe moventur
ab occidente in orientem quasi singulis 100 annis uno gradu: propterea
potest proponi maius esse tempus quo sol motu ab aliqua stella fixa quousque
redeat ad eandem quam sit annus solaris secundum predictos

verum est tamen quod si aux solis et certa puncta sui celi essent
fixa sive comparata ad puncta solsticialia et equinoctialia, verum esset
id in quo conveniunt dicti philosophi, videlicet quod annus solis esset reditus
a solsticio et idem solsticium sive equinoctio ad idem equinoctium.
Sit enim reditus a solsticio ad idem solsticium esset equalis
reditui ergo alicuius puncti sui celi ad eundem punctum et per con-
sequens ad equinoctium, sed posteriores philosophi non invenerunt ita esse
immo augem solis et certa puncta sui celi invenerunt
moveri secundum motum stellarum fixarum, et adherere eis semper
secundum continue variatam, ita quod augem solis stelle fixe tamen non
contingit secundum quam sit vel puncto firmamenti si fixa non sit
ubi semper sunt coniuncta et semper erit nisi secundum aliquem motum pro-
prium, nisi racione firmamenti et similiter est de augibus aliorum
planetarum et eorum celis. Quia ergo annus solaris est reditus et
reditus eius in suo celo ab equinoctio equali puncto ipsius celi ad
eundem necesse est secundum istam positionem quod annus solaris est reditus
eius a quacumque stella fixa ad eandem sive ab aliquo puncto
firmamenti ad eundem, et fit iste reditus secundum eos in 365
diebus 6 horis et 9 minutis et 12 secundis hoc equalis que
valet 1/2 et 1/30 unius diei, et ideo excedit annus solaris
secundum istam positionem tempus 365 dierum et 6 horarum quod tempus
reputatur estimatione Romana et Greca 1/30 quod est ut probat Campanus
per singulos 167 annos Romanorum et Grecorum ad unum diem
unum esset secundum revolutionem annorum equalium talium temporum, sed
non erit firmata continue solsticiorum et equinoctiorum, immo si
verum sit opinio Ptolomei de motu stellarum fixarum solsticia et
equinoctia semper preveniret continue per illas et accideret ut annus
sit visibiliter deficiet per singulas continue temporis et quod incipiet
in solsticiis et equinoctiis et in quibus certa distanciis ab eis.
Posteriores autem modo istum motum stellarum fixarum non inve-
nerunt, sed eas invenerunt moveri ab occidente in orientem usque
ad certum terminum non procedit ulterius, sed redeunt ad occidentem iterum usque

ad aquid / et eo dixerunt eam moveri motu accessionis
et recessionis / et istum motum affirmavit Thebit et posuit primam
per quem motum predictum fieret ista relatio / et salvaret ea que
apparent et occidunt motui stellarum fixarum

Sunt autem positiones Thebit de quibus tetigi in fine tractatus de
legibus et sectis et alibi pulcre explanat Campanus
ubi supra. Et dixit quod secundum illam dispositionem est sphaera orbis
unus fixus et alius mobilis. Et fixus quidem intelligitur
esse descriptus in sphaera .9. mobilis vero in 8. Et utriusque zodiacorum
dividitur in 12 signa / sed immobilis continet ista denominatione
tantum / mobilis vero prima signa continet secundum veritatem / unde ipse est
distinctor imaginum signorum predictorum 30 continens / et capita
arietis et librae mobilis distat semper equaliter a capitibus
arietis et librae fixi describentibus superficiem sphaere nonae duos
circulos circa ipsa earum capita arietis et librae immobilis
sicut poli et centrum / et arcus circulus magnus ab ipso
polo et eorum circumferentias descriptus quod est secundum semidiametrum eorum
est 4 gradus 18 minuta et 43 secunda conformiter et motum circa
diffinite predictus Campanus sic concludit quod ex illo motu accidit
ut stelle fixe videantur moveri versus oriente et occidente
quandoque motu tardo quandoque motu veloci. Cum enim capita
arietis mobilis sunt distans ab equinoctiali in celo sereno predicto
per earum ipsius primum celi a parte horum quod erit in duobus celi primi
sed oppositis / tunc videbuntur stelle fixe moveri ad eam partem
ad quam movetur motu tardo / in uno quidem semper eorum ad
partem orientis et in eius opposito ad partem occidentis. Cum vero
capita arietis mobilis sunt in alterius duarum sectionum equinoctialis
et celi primi ad ipse eas videbuntur tunc moveri ad eam
partem ad quam movetur motu veloci una quidem ad partem
occidentis orientis et in eius opposito ad partem occidentis / quapropter
incerta est dispositio in motu eorum / propter autem quod ipsa eo
permanet loca eorum incerta in tempore suo ad loca eorum alia
transitus et aliis aliquibus plures invenit eam moveri motu
tardo unum in 100 annis uno gradu. Et tunc caput

Arietis moll' caud' meridionale separatur a puncto s^c me
ridional' et accedit ad castorez / postmodum aut capite
arietis adhuc magis accedentes ad castore invenerunt
magis stellas fixas moveri i 66 annis uno g°: et hoc
fuit propter accessum capitis arietis ad castorez per quem motus
stellarum fixarum fuit velocior / tempore vero Caspani scitum est
caput ~~distans~~ Arietis septentrionalez distans a quarta secunde
primi celi et castoris septentrionibus ipsius primi celi versus septentrionem
78 g°: et 7 s minut' fere et propter hoc caput arietis distabat
a quarta secunde orbis signorum mobil' et castoris versus alterum septentri
bus ipsius orbis signorum 9 g°: 11 minut' et 27 sc' / Erat ergo
in tempore illo locus intersectionis predicte orbis signorum mobil' et
castoris prope 20 g° dn' et 28 mi et 17 secundi piscium et
alia sectio opposita prope oppositam partem virginis / propterea vero
multum variatus est motus iste / sicut Caspanus diffuse declarat
Ex hiis concludo quod stelle fixe in tempore ptolomei et suorum
predecessorum quorum consideratione ipse fuit movebantur ad orientem
et non ad occidentem quemadmodum ipse putavit / tunc enim
erat caput arietis mobil' meridionale ab castore / et caput
libre septentrionale in quo situ est motus earum ad orientem
At error eius non fuit propter debilitatem sciencie, sed fuit Campa
temporis predecessorum consideracionem locorum stellarum fixarum in suis
temporibus / et ea propter tenacitatem memorie commendarunt / unde non
fuit ei possibile ut cognosceret istum motum propter eius tarditatem
et paucitatem temporis proximitate / et istum errorem ptolomei
motum 8^e sphere quem post thebit et formam eius / et ea
que accidunt ex eo diffusius prescripsit Caspanus quam longa
brevitatis veritatis explicare sufficiat. Et iste motus ut ipse
dicit secundum accessum sphere inferioris que est s pluribus et augens
eorum sicut thebit posuit unde concludit quod orbis signorum fixus
non est celum quem describit sol motu proprio quemadmodum scripsit
in composito suo Robertus lincolniensis / sed est unum celum ma
ior in nona sphera declinans ab equatore in 2 partes septentrionis
et meridiei quantitate 29 g° dn 33 minuto et 30 2^orum
circa unum intersectionem cum castore movetur capite arietis

et libre et in tunc concurrentia monet[ur] capita Cancri et
Capricorni quia incipiens dicitur sol qui est semper in superficie
una in orbe signorum mobili, quia secat ipsum ad quorum
eorum intelligentiam sufficit Campani figuram sensibilem zodiaci
predictis circumetez

Sciendum est quod quia per motum stellarum fixarum et Nota de quantitate diffi-
-ƒ. circa predictam quantitatem anni solaris sicut Campangnitia anni polaris
astronomi sui temporis supponebat, eo quod magis gre- 2m priores astronomos
mat cum hiis que de prioribus motibus apparet quam
illa que ex posterioribus dicta sunt et licet quod dixit Campanus sepius
magis conformiter inveniatur que circa ipsum dictum apparent in diebus
nostris inveniri, nam si ultra motum stellarum fixarum et predictam
anni quantitatem inveniemus dicte annorum sex grossorum sex fuisse priorum
quod scriptum est instans equinoctii vernalis ad diem nativitatis eius
fuisse priorum quod scriptum est instans solsticii hyemalis secundum tempus
non obstantibus aliorum que sunt modum astronomorum scriptura non
potest predictam anni quantitatem quam posuit concedere secundum invenitur vero sex
dies et horas 19 minuta 16 secunda in tabulis aliorum
reperiuntur, et licet in multis aliis tamen in hoc apparet quod supponit
anni solarem esse tempus semper equale et ipsum invariabilem
permanere et allegat quod in hoc sit contrarius illi qui ab observa-
toribus omnium temporum sepissime sit accepta et per hoc
quod antiquissimi observatores Babilonii posuerunt quantitatem anni
365 dierum minus quarta diei et una 16, deinde alii illam
quantitatem prius posuerunt sicut Hebreus quem in hoc secutus Albategni
et plures inveniunt quidam Abrachis fecit secundum modum invenitur ex
prius et Albategnus prius temporibus posuerunt ut supra dictum
est, et in aliis temporibus tamen hiis veritatem et tabule
aliorum ponunt ut statim tetigi et in hoc rationabiliter reprehenduntur
propter illam quantitatem quam estimat esse invariabilem, et ad
evidenciam in hoc discrepanciam harum tabularum cum aliis ob-
servationibus dictant ipsi diversas earum in aliis deinde

solis in signo quod magis requiritur, similiter in tempore mensure diei ab
aliquibus inventa de minutum solis in ariete nam anno domini 1290
die 13 mensis marcii introitus est solis in capite arietis per
16 horas quod multum distat ab hiis tabulis, et anno 1326
introitus est inventi arietis non in hora qua invenitur per tabulas
alfonsi, et ideo concludunt periti astronomi quod computus cum solare
non est constitutus secundum proprietatem aequalis sed variabilis de maiori in minus
et econtra, sicut etiam motus stellarum fixarum nunc velocior et
tardior esse comperitur ut patet per primum sicut dicit Johannes de Campania
et non est propter motum accessus et recessus minimum augis solis
innitatem quod tantum a nobis ponunt pergulas maiores, et
sicut ipse probat cum computo quanta ponunt tabule alfonsi non
est precise nisi 307 dies 7 hore 29 minuta 17 secunda 19 tercia 28
3 quod deficit ab 78 3 29, 2, 20 . 7. ut tamen constitutus
ista propter magnam aequalitatem terminis per datur

Restat nunc expedire quod divisa et que ad divisa
divisio pertinent de computo cum solari ut in parte
computus ecclesiasticis sicut supra, sed quod clavius explicacioni
unde de his cum initio usuali et de eius computo
variacio gentes et naciones non magis divisio de fecerit sicut in
principiis declaratum est, quod tamen sufficit de initio cum
secundum catholicos loquitur Romanos et Grecos, unde licet aliquibus Greci
apud priorum annorum ab allexandro initium ut dicit Campanus premittit
Et tamen ut dicit Beda apud Grecos tempora ordine a Diocle-
ciani principis annos observabant, tamen postquam fides christiana
catholici annos computare ceperunt a domino incarnacione, et ut
recitat Beda computacionem ab incarnacione Christi Dionysius abbas
Romane urbis instituit, a quo primo Gallicana et Angli-
cana ecclesia aliique plures non absurde annos suos
computant, licet Greci Italici multique alii aliter [illegible]
incipientes a prima die Januarii circa mensem

Romani fecerunt annum primum, annos incipiat in kalendis circum-
cisionis quia mensem et similiter tetigi 12° capitulo libri
de correctione kalendarii. Item in ecclesia Gallicana quo
ad maiores annorum domini praeveniat ecclesiam Ytalicam et Al-
manicam eo quod Gallici inchoant annos Christi ab incarnatione seu
annuntiatione dominica; Ytalici vero et Almani a praedicti
nativitate Christi annos domini incipiunt computare; tamen Ytalici et Almani
Gallicos praeveniunt in numeratione annorum et in maiori
numeri computatione eo quod per quasi annos [illegible] festum circumcisionis
accedunt. De vero anni termino in enotatione annorum domini
nostri Iesu Christi vigeat in Ytalicis; sicut anno in festo circumcisionis
mutabant annos Christi 1414, adhuc Gallici computabant
1413, vno minus vno quam Ytalici; quare [illegible]
errore [illegible] ista disputatio. Rudis similiter intitulatur
praedicto; sed quia dictio [illegible] per dictionem de dispositione
anno secundum modum dispositionis quotiens annorum. Annorum enim
vnus dicitur vsualis et alius emergens. Vsualis dicitur spacium
temporis quo sol complet vnam revolutionem motu proprio, et [illegible]
[illegible] a kalendis Januarii modo [illegible]. Alius vero emergens
dicitur spacium temporis inter [illegible] momento inchoatur donec
sol circulum suum motu proprio compleverit. Dicatur quod Ytalici
et Almani vtuntur [illegible] vsualibus ignorantes annorum. Gallici
vero et Anglici emergentibus incipientes a die annuntiationis
dominicae. Ex quo etiam patet quod [illegible] sunt anno nativitatis
ipsius 2° loquendo de annis vsualibus, [illegible] anno 1°
emergente. Vnde etiam patet quod Christus de [illegible] anno [illegible] nativitatis
vsuali non [illegible] nisi [illegible] dies, [illegible] [illegible]
in Ytalia et Almania [illegible] annos nativitatis computat, non
[illegible] tamen in instrumentis publicis [illegible] annos nativitatis
domini [illegible] ipso die nativitatis, sed in [illegible] Januarii
[illegible] annos domini vsuales [illegible] vtuntur incipiunt
et terminant exclusive, nam de [illegible] anno domini ipso die
nativitatis [illegible] fluxerunt 3 [illegible] dies et [illegible]

pro complemento ipsius ponitur 1 dies, et per hoc 1a annus
eius non incipit a die nativitatis, sed cum a prima die
Januarii precedentem diem nativitatis domini nostri Ihesu Christi.

Aliter vero quod in tabulis de motu medio lunari et in
tabulis de coniunctionibus radicum plurima scripsi de anno
lunari et eius mensibus, hic addam utiles distinctiones
de multiplici mensis lunaris accepcione. Unde sciendum
quod quadruplex distinguitur mensis lunaris, scilicet unus dicitur annus
medie coniunctionis inter solem et lunam, scilicet et eius quantitas
patet in dicta tabula dictum est. Alius dicitur mensis peragracionis
qui est 27 dies et 8 hore fere, ut tetigi in prologo tabularum
de ymagine mundi. Alius dicitur mensis manifeste apparicionis
et hic secundum Galienum 3o de creticis diebus est 26 dies
in summa. Alius dicitur mensis medicinalis qui componitur ex men-
se manifeste apparicionis, et istud tractat [illegible] ab Avicenna
i.e. canonis primi 2o tractatu [illegible] 2o et a Gali-
eno vel prope [illegible] quod mensis medicinalis sit
26 dierum et 22 horarum, et dimidia pars 2 septimas quarum
quelibet non est 1 dies completus sed fere 6 dies et 1/2 hora
in media, quod sic patet quod medietas 26 dierum et 22
horarum erunt 13 dies et 11 hore. Per 2 septimas illius
mensis et totidem pro reliquis duabus que dies et hore sunt di-
midie erunt sex dies et 1/2 hora in media plus
septima, et ad hanc computationem [illegible] medium in
medicando de creticis diebus, unde patet quod in hiis sit contemplandum
alius medicus de hac astronomica scientia sapienti [illegible]
sit et quam plures hic in [illegible] de elucidacione tabularum unice
dicta sufficiat.

Ut autem operi finem imponentes deo gracias agimus
quod de tabulis satis utiles et proprietatem [illegible] ipso

Donati collegimus, primum de ymagine mundi, secundum de
Epilogo eiusdem, 3m de correctione kalendarii, 4m de vero
ciclo lunari, 7m de legibus et sectis contra superstitiosos
astrologos et 3 vltimos de concordantia veritatis astronomie cum
theologica et hystorica veritate et elucidarium, sicut ut ipsorum
nobis obiecisse quod professorem nostrum et senilis etate ma
gis decuisset sacra theologica quam circa mathematica studia
occupari quibus pro nostra excusacione respondemus quod multum
non sit intempestiue parcimus quoniam circa plura de presentis
scismatis et vnionis ac reformationis ecclesie multiplicibus
scriptis vtiliores scribere ut 1a tantum a theologico studio eorum
esse aliena sed potius sine aliqua vana incuriositate et
curiosa speculacione sunt ad fidei et theologie decorem
ac vtilitatem ecclesie pertinentia, ut docet astronomia esse preter
vtile postulet ut circa theologie scientie professore, ea que in
dictis tractatibus scripta sunt penitus ignorare, sit itaque ad laudem
et gloriam summi creatoris qui sine fine viuit et regnat in
secula seculorum Amen

verum tamen de nativitate domini nostri Iesu Christi
vel gloriose virginis Marie matris eius utpote
subiecta sunt astrorum legibus de cuius questionis
materia scripsi breviter in tractatu de legibus et sectis
contra superstitiosos astronomos ubi medium tenere
docui inter extremas opiniones quarum una astronomie
potestatem nimis extollit alia nimis deprimit/ et
in hac extrema deprimentium per se vadere nititur venerande
memorie magister Henricus de Hassia in quodam sermone de
nativitate beatissime Marie qui incipit Ipse fundavit
eam altissimus/ ubi contra ad naturalem constellationem primo dicit
quod in hora in qua nascebatur non influxit ei tardus Saturnus
torporem ignavie/ nec Iupiter dolorem sive ardorem avaricie
nec Mars ferocem iracundie/ nec Sol ambitionem dignitatis
nec Mercurius deceptionem cupiditatis/ nec Venus incendium luxurie
nec Luna dispendium inconstantie/ nec caput draconis hanc prospere
fortunando exaltavit/ nec cauda infortunando humiliat
nec aliquod elementum reparans virtute inclinavit/ licet autem hec
conclusio ex speciali privilegio gratie de beatissime huius virginis nativitate
concedatur non tamen videtur concedenda dicta quia sonat generalem potestatem
astronomice potestatis esse exclusa penitus/ ipse namque ad ista
genituris plurima asserit quod verum est et superstitiosum et
vanum ambobus absurdum et indignum esse quod bona
stellarum vel a dispositione nascentes prestat et varios
viciorum fomites vel illa fatua astrologorum opinio rapit
imprimat cum hanc vanissime superstitionem condempnat et
exsecrationem habeat scriptura sacra/ et sancti doctores ut Augustinus
7 de civitate dei 26 capitulo/ et in multis aliis suorum librorum
passibus/ et item Ambrosius in suo Exameron libro et efficacibus
argumentis convincit vanitatem huius superstitionis sancti et
alii doctores sancti qui in principiis suis phisice fuerunt eminenti
[illegible] quomodo ista habeat veritatem et quod sanctorum et doctorum

scripta in hac materia deberet intelligi declarari in preallegatis
tractatu de eversione astrologie et theologie. Ego autem non astronomie in-
tentum, sed contra dictam astronomorum vanitatem scriptum repperio, sicut iam
dictum adhuc invenimus scriptum in quodam sermone contra
consultatores regis tunc inicium fuit ymaginem stella eius in
oriente. Et amplius in sermone dicti fratris super questione de arte regis di-
et discrecione nature prophetas a filio proprio verbo attendite a
falsis prophetis, et in pluribus aliis scriptis meis, sed adhuc con-
vincitur ipse doctor et dicit quod contra leges astrorum
qui illa designata astrorum proposito hominum nativitates
publice respectu clarum esse cuilibet doctrine et principiis et aliis
rationibus documentis et traditionibus quod hac domini corpus
plenum non gubernavit in vetus principis orbe planetarum, ut
Jupiter primo ut dicunt nonum mense sicut habent regi-
mentum separavit. Et ultimus aut quod etiam ullum ipse ammoveri
eius nativitatis angelum confortavit cum verbum tertio Ecclesiastici
nec luna ascendente gradum in hac nativitate corporavit,
cum verbum 2 concepit libi, nec hyleg plus vita qua-
lificavit, nec alkocoden annos vite eius mensuravit
nec Saturnus ipsius hyleg in abscisione hac morti-
ficavit. Et facilius est dicere quam deducere vel ad a-
plicare. Etiam exemplo traditionum, quod sidere non cogit
dicere quod homini plus fortius nativitatis omnium homini dei astrorum
influxum extitit, sic nec cogit dicere quod sol eius non
calefecit, nec luna eius humectavit vel quod elementorum
virtus que ab astris dependet virtute eius non qualifi-
cavit vel alteravit. Sed licet propter ascendit ad plures
vanitates et falsitates, prima regula propter tractare tunc ut
est quod ut necessitati primo concepcionis Saturnus gubernat embri-
onis formationem usque ad mensem primum, et Jupiter
secundum mensem et ita deinceps sicut quod 8us mensis
iterum est Saturni quo plures tunc nascentes moriuntur
ut dicunt. Ista proposicio secundum peritos ut ipse ait vana
est deprehensa et frivola et contra doctorum philosophorum et
medicorum naturam sententiam. Albertus libro 9o de animalibus et Avicenna
3 Canonis talis est ordo operationis nature in formacionem

embrionis quod primo semen materiale in dilatate in loco concave
menti constrat sit ubique quedam spumosa ebullicio
lactea in qua sunt tamen tres vesiculae seu ampulle
separantes partibus membris principalibus scilicet generate cerebro et
corde formandis / in secunda vero formacione naturali sunt
ibi quedam gutte rubee et quasi quedam fila rubea
in 3ª vero operacione que unum sunt 6 dies a concepcione
apparet tota massa quasi sanguinis coagulati. Sed
in 4ª que completur circa 21 die apparet tota caro
et magnificatur in prima carne dicta tamen membra principalia
distinguuntur vero usque ad 36 dies vel circa a conceptu
dimidium capud a spatulis et venter in duo latera separabuntur
sibilat apparere, ita quod in 36 vel ad magis 40. Dicitur
secundum expertos sit formacio seu effiguracio embrionis completa quia
post 2 menses vel circa concipitur movetur ut medici dicunt
tempus prius impediunt fortiter iste doctor dicit attendit plures
quia fatua et frivola sunt astronomorum opinio presumptis plus
fixorum et situm celis dicunt Saturnum dominari super embrionem
fere per tempus formacionis sive in mense primo sit quod dicunt operaciones
nature fiat a calore naturali cum est successive per digestionem
materialia ingrossata et in sanguinem et in carne convertere et
mutare membrorum formare / Item nimium fatuum est putare
quod pro domino quilibet mensis qui sunt septem et secundum fiat
dispositio ad vitam primaria que in calido et humido consistit
sursum sicut illi quomodo cum Saturnus inclinat naturam et non
libere cessat dominari embrioni lapso primo mense, quo peracto
dimittat Jovi secundum mense. Secundum quod exigit quinque planetarum
in celo formatorum esse quam in primo mense, propterea dicunt
ipsi ingenio per viam experientie aut rectacionem sit esse
completum sit, postremo dicunt quod proprietatis contra vel ...
Saturnum in 8 mense mortificat embrionem vel fetum quem
in primo a conceptione gubernat ad vitam disponit ut asserunt
Ex quibus concludit quod veris et conclusis pluribus patet ...

veritate et fluitate non possunt illis prime regule sed ceteri
aliarum astronomie professores regulas que propriis intendunt sic
quasi indignum reputat plurimis respondere, sed magis
impone dignatur existere tam potentibus admirationis
super varias sed ille, hic ars ergo fateor quod iste modus
multum sit apparentes et non modicum difficultate
movent sed restat etiam quod eorum possit tamen et theoricas
sepe sint apparentes etiam verum, quibus possunt clarescit
plenius veritatum claritate, unde non desunt astronomie re
sponsiones pene quibus eorum propositis veritate astronomiam tueatur
sed etiam hic predictum deserunt non est penitus negandum, sed
tamen non generale ratione sed tantum tangere non omittam
unde dico quod astronomi non attribuunt illud ordine planetarum
ad menses quibus fortasse eius uel fecit in veteri solum
uel prius propter omnes sanctorum fomentum uel vitale feriarum
per veritatem unificans calorem naturalem quod sic bene arguitur
hic non est parum quod sed prius per officium non solum per
mense uno sed per toto tempore quo fetus est in utero propter quod
nonus dicit Aristoteles hoc generat hominem et sol unitum sol
prius influit in hoc mense quam sed ordine planetarum ei ass
unitur et in primis etiam mensibus uel tota fetus gerunt modum
sic ipse allegat propter alia quod tamen astronomi illud ordinem
planetarum attribuunt mensibus per dicte res propter aliqua specialiter
virtute eius tota ad hoc a primo ratione indita quod in
ordinatissime disposuit quando modo sit etiam specialiter sit
decerit ut sed eos ordine deus aliis hic mensis specialem virtute
ordo dicatur sicut emitti et verbis relatis prius et pena in
hic verum nobile in quo concordat non eorum astronomi sed
pars et media, ut discordat theoreticis veritatis quod sic dicitur Capra
ex ordinatione causarum globi disponitur quod ut singula plene
successive rerum ordine dierum singulis horis successive

a principio instanti temporis usque ad ultimum eo quod propter proprios
circula inferiora movent(ur) ad generacionem formacionem et cor-
rupcionem habet sol maxime ut experiencia docet et eo
ut ipse aut comprehensus fuit ut in prima hora temporis sol dominium.
Hoc philosophi viderunt quo venus dominium habuit in secunda mercurius
in 3a luna in 4a saturnus in 5a Jupiter in 6a Mars in 7a
Sol iterum in 8a et sic deinceps in eodem ordine semper durante
tempore redeundo semper tamen a luna que est ultima ad saturnum
qui est primus deinceps descendendo ordinate per planetas medios
et sic in 25 hora que est prima 2e diei dominatur luna
et in 49 que est prima 3e diei dominatur mars et in 73
que est prima 4e diei mercurius [illegible] de aliis mediis
dierum. Rursus autem in 169 hora terminatur dominium que est
prima hora octave diei ad solem et sic deinceps. Semper
procedit tamen et quod hec applicacio vera sit et non vana
a preparacia multis declaratur. Primo quod philosophi primi ista
considerantes distinxerunt tempus per septimanas dierum naturalium
que in hoc non abhorrende periti sunt latenter per viam horum
circulorum operancium sex diebus continuis circa propriam
faciendo et quiescendo in die ab eo tempore ipse quo pa-
tract et vocatur quod hec horum circulorum septimana a
septe et mane sit dicta quia ipsa continet 7 mane hoc est
7 primas horas dierum naturalium a 7 planetis denomina-
tas ordine predicto. 2o probatur per hoc quod ex hac consideracione
philosophi denominaverunt quemlibet diem ab ipso planeta qui in
prima hora eius dominium optinet et die prima que dicta
vocatur vocaverunt diem solis, 2m lune, 3m martis, 4m
diem mercurii, 5m diem Jovis, 6m diem veneris
7m diem saturni. Unde quilibet calendarium solet esse proprie
venerem et mercurium sic post prius et non secundum tempus
sic posuerunt platoniti et Geber. Aliter cum die solis
qui est dominus sequitur dies Jovis, et deinde dies
mercurii, et post eum dies saturni, que vocatur dies sab-
bati, et hanc sequitur dies veneris et postea dies lune

et quod dies martis secundum redit ad diem solis quod apud 2
omnes absurdum est et inauditum. Ex his etiam seq(uitur)
quod luna multo citius per suos speciales operatur et tunc
s(cilicet) lunae maius in apparentia debuit in prima hora
2e diei sibi dominium multo rediturum, sicut solis qui fortior
est omnibus prime diei primam horam optinuit. Unde ex
his patet quod dicta applicatio planetarum ad horas dierum valde
est absurda et contra alias ab omnibus approbata. Ideo id patet quod
etiam a medicis peritis observatur; nam tertia die electa
ad flebotandum quam prodant hora diei currente, quia ap-
periendaque est vena tertia dicta inter planetas qui corpus sunt
benivolus et malivolus quod medius seu medius, ut
solus in flebotomie; sed in aliis quidem ista nimis turpe con-
siderant. Unde Sheriton magnus doctor angelicus in epistola
ad Clementem papam non laudat vulgi consuetudinem quod primum
diei sabbati quod est dies saturni planete malivoli non atten-
dit, sed prima die partis in tractus negocium operatur. Ergo
et eum in hoc non laudo, sicut nec in aliis pluribus in
quibus nimis excessive mathematica plurimae extollit.
Unde non dicit ipsum theologi theologi doctores proprius catho-
licum, et tamen horum prestitiosa electioni induceret. Hoc
vero notandum est, quod s(cilicet) aliis horis diei et noctis intelligi
debent de horis inequalibus de quibus quelibet dies artificialis
semper et nox continentur binas ut loquar. Sed propter 12
horas, quas Campanus vocat temporales, et Johannes
de Sacrobusto naturales et non de horis equinoctialibus seu equalibus
quarum quelibet est 24a pars diei naturalis de quibus artificialis
quandoque habet 12, quandoque plures, quandoque pauciores horas et
proportionaliter nox artificialis. Initium namque diei artificialis
in proposito sumitur ab ortu solis ut ista dicunt patet
in Alkabitio differentia 2a capitulo ultimo. Licet in patris per
ab incepto dissolvuntur inposterum, quod si doctores ca-
tholici sequantur in hoc omnium communem primam concedat istam
applicationem dominii planetarum ad horas diei ipsum circa
quod fuit in principio non video cur prematur negare
debeat illum super tactum astronomorum applicationem dominii

a pte instanti tpis usq ad ultim lo q plte p tpis
circula inferiora monet ad generaz fmac et cor
rupcoz licz pol maxie ut experientia docet et io
ut ipe aut compentes fuit ut i pa ho tpis pol dnm.
Hoc phi vediravunt qo veng dnm hnut i sta choro
m 3 lua i x Saturn i 7 Jupit i 6 Mars i 5
Sol iiii i 8 et demceps retro eodem ordine ptr dnante
tpe redendo ptr tcia a lua que est ultia ad satrn
q est prim dcm dispedo ordinate p siglos medios
etc m 27 ho qe est prima 2e diei dnatr lua
et i 29 qe est pa 3e diei dnatr mars et i 23
qe est prima 4e diei mercurij 2ius de alys mediis
diez. Rursus at i 169 hora mltr dnm p est
pa ho octave diei ad sole et ita demceps. ptm
p dcm firm et q si applicatio vnd sit et no vana
a inspiracia multis decitat. primo q phi prim ista
considerantes distinxerunt tpus p septias diez nalium
q i hr no absurde pentti sit capitz p viaz hora
circulacoum operante pex duobz conuus ova p ormez
faciendo et quiescendo. A die ab eo tpe usq qd pa
traet. et vocat quelz hora circulacoum septimana a
septe et mane sit dicta. qz ipsa continet A mane hic
A primas horas diez matutinalis a A phis denomina
tas ordine prius dicto. 2o p3 prom q ex hac consideracioe
phi denominaverunt quelz diem ab ipso plta qui m
prima ho eius dnm optinet et die prima que dnta
vomg voncerut die sol 2m lue 3m marti 4m
diem mercurij 7m die jovis 6m die veneris
7m die Saturni. vn colinus octendit sole esse inp
venerem et mercurum sic pot ptoy et no sic ipis
sic posuerunt platonici et seder alit 4m die sol
qui est dnus septie diei jovis. et dcm diei
mercurij et post eu dies Saturni que vocat dies sab
bati et hac septie dies veneris et post dies lune

Haec igitur de hiis dicta sufficiant absque assertione teme-
raria, sed cum omni reverentia et humilitate et subicitur correc-
tioni quorumlibet probabilius doctorum. Explicit apologe-
tica defensio.

Ecce et ultimum hoc meum cogitamen. Cur magni
doctores theologi etiam in scientiis mathematicis peritissimi
qui astrologiam de motibus corporum celestium lauda-
verunt astronomiam de iudiciis extreme nimium conde-
mnaverunt, cum tamen illa ad ista credenda videar, et ut omissis
aliquoribus nunc de hiis loquar quos nostris vidi temporibus pre-
cessisse, illum tempore proximo commemoravi aliquem doctor eximius
magister Nicolaus Oresme qui propter hanc materiam specialem
propter caritatem in quo viguit suadet, quod reges et principes
noxia curiositate pulsati non intendant variis artibus
occultis perquirere, ut investigare futura quae sunt solius praescientiae
iudicia, et sic utique illis non congruit cura tota intentio
pro rei publice regimine debet esse in temporalibus petitis et nego-
tiis agibilibus occupata. Unde Virgilius in pluribus auctor magnificus
ut quae etiam astronomiam commendavit illa aliis excludit
qui principatum Romanum decebat concludit dicens: Tu regere
imperio populos Romane memento, hae tibi erunt artes
pacique imponere morem, parcere subiectis et debellare superbos.
Cum igitur in hiis deceat et esse expediat principem occu-
patum, indecorum est ipsum esse in professionis et publicis inepti-
tudinibus curiosum, et sic utique contrarium est, et principi-
toribus incommoda, ac etiam maxime celebris
astrologorum praelatorum, sed aliorum consiliorum contingit quae in videre
astronomiam de iudiciis astrorum nimis contrariari condemnare
quia et ea tamquam superstitiosa curiositate non solum esse inter-
dictum principibus, sed etiam omnibus dissuadenda et hoc
probare mihi auctoritate ratione et experimento et post quod
dixi, cum utique sufficere tantorum virorum auctoritatibus magistri sunt
Augustinus Gregorius Ieronimus Ambrosius Origenes et ceteri doctores

q astronomia de iudiciis inutile et periculosa fore affirma-
verunt atque multum minorem cultiorem veritati. Eorum vero
dictores loqui est mentire secundum multa veritates in decretis
26. q. 2. 2o. Et quod non immerito a doctoribus reprobatur
quia supposito quod in libris iudicialibus posite sunt ut plu-
rimum sunt ficte et pollutione damnate ut patet
rursus in affectu inveniri hos libros. Est enim verum
sunt dici de quibusdam 30ti, quod unus est lucidus et alius
est masculus et multa talia dicuntur de quibus quare plerumque magis
fictitium quam de ymaginibus. quod patet de qua utique sunt
dubitatur, et magis est verisimile quod non sunt unum secundum Averroim
ex corrupcione physice, et a fabulis gentilium. 30 Et quod
falsitas librorum de iudiciis multorum experiencia probata est
et cottidie probari potest. Et pono per unam vicem rationes
quod et contrarie contra proveniet ad quod dicitur assercionem horum
iudicantes eius cum possibile sit 1e quibus sunt fieri pluviosius
placet in regione 1a termina tunc asserendum, tamen et regule quod
proveniet penitus oppositum inventum est etc. de multis aliis
regulis quae consilium modicitate non sunt regule quia ut plurimum
fallunt. Et in experimentum 1a arte non audet per illas iudi-
care, quia probat sunt statim cum prognosticata sunt vera secundum iudi-
cat per nativitates de hominum fortunis ea quae non tanto eveniunt
contingenter in utramque partem inspirari sunt. Ex si de mu-
tacionibus temporum de impressionibus aeris ut de ventis et pluviis
quae immediate perturbant celo, et quae non sunt per libertatem
humanam impediri, nesciunt iudicare, quomodo quod est quod de-
quod possit aliquis credi a probabiliter dici de hominum fortunis
per nativitates vel interrogationes a tali determinatis, quod dicit
de gemellis quos contellatur eadem generacio et figure nativitatis
in de pulsus valacio, debent esse consimiliter fortunatos, tamen
horum plerumque videtur sunt argumentum contra eos, augustinus de
Jacob et Esau, secundum dicunt forte illud miraculosum fuisse
indicatur historie gentilium, nam in Cronicis (Eusebii) quintiliani narrat
de duobus geminis ita simul ut simul et simul inciperent
et desinerent infirmari quorum unus occisus est, alius non.
Idem patet de Remo et Romulo quos Juvenalis

mediocras inest geminos pueros rupe geminos etc. De quibus
narrat Titus Livius libro primo Romulus cum quo
partum coniunxit dispar fortuna separavit. Item de duobus
aliis ait Augustinus quod erant gemini fratres, 2° glia matris
conceptos varijs generat dispositio situs. Distinxit
mors sena nos hominum vivum quasi relictum. Et de pluribus
aliis narrat Plinius libro naturalis historiae vii et Augustinus libro
confessionum, quorum contrarias enarravit fortunas diversorum non
geminorum, si tamen in uno indivisibili momento natorum
tradidit intulit dicens. Certissime colligere cum quo constellationibus
constellationibus dicitur non arte dicta sed forte etc. De quibus
formaliter concludit iste doctor, quod licet complexionum diversitas sit
aliquando a celo que tamen hominum ad varios mores sine tamen
necessitate inclinat, tamen hic astrologi nequeunt praescire, tum quia
proportiones motuum celestium sunt insensibiles, tum quia multa
astrorum ignota sunt, tum quia astra corporum multa sinolis
personalibus vallata sunt ut in pro examinacione teneant
ambitus. Multa plurima que in cursu libri scripserunt ponere
possent in particularibus verbis quorum post. Sed satis sufficit quod
effectus et experientia ostensum est hic dicere secundum philosophum
fore fatum et inane. Cum quia certum est quod
plerumque isti praelati in primis medietas non concordat
tamen ille. Circa praemissa que prima facie multum contra-
riate et apparent dicta sunt, hic adiungat praedictos sermones
qua est quod plura psalmorum faciunt ad confirmationem eorum
que scripta in textibus de legibus et statutis cum prescientia astrorum
et propter prima conclusione finali, quod ubi considerat error
eorum, qui pro astronomiam de medicinis praesumunt non solum
generaliter sed particulariter et distincte praecognoscere atque praedi-
cere eventus contingentes futurorum ut dicitur, patet dicta
est quod propter hoc non tollitur astronomie et medicinis auctoritas ut
periculis evacuatur cum ab antiquis approbata probatis et hic
praescire et diffinire probat Ratiocinio in Epistola ad

papam Clementem fuit de doctoribus et viris apparentibus
in contrarium, precipue Albertus in maiori et doctoribus et
alii plures astrologi invenerunt instantias que possent fieri contra nobilem
scientiam, et primus quod alios videlicet declinat vias scientias pola-
inter 3e prime partis, qui est de probatione scientie indicat(?)
repellit 10 scientias seu errores vicesque repugnantes, quibus
repulsis ondit huius scientie utilitatem, et post aliquas ampliationes
seu regulas generales quibus clare ostendit, quod ipsa exprimit
et viribus persuasionibus non irritis a peritis approbata, ad
Nota hoc firmat tandem, quod consideratio huius doctrine scientie speculi-
tas cursus dicitur et ipsa pars est fructibus inestimabilibus
commendatur et ad inmobilem hectam(?) et gratis ab omnibus in
primo inrebe(?) desiderio appetatur, Sed huius omissis
breviter gratia ad aliqua particularia propius tacta descendere
Et que sit 2a propositio, quod distinguere vel operari per eo
perfice in 2o dicto et omnes perfectus(?) dominos [illegible] et dominos
vel exaltaciones, et huiusmodi quibus astronomi varias attribuunt
proprietates vel virtutes, non est penitus reprobanda. Et ad
propositum dixit capitulo 11 in libro de ymaginibus inde quod impugnans
et probans 2o varias proprietates et virtutes ab astronomia
appropriate que non superstitiose dicunt(?), nec propriae convenienter
sunt illi aut propterea videntur convenire qui considerunt
quod propositos de hiis et pluribus in libris mirabilibus proposite
facte sint et voluntarie ordinate, non est enim verisimile quod
tot et tanti viri qui huiusmodi libros scripserunt ita volu-
tarie fingerent ut posterioribus deciperent et irretirent(?)
erroribus genus humanum, Sed verisimilius est quod illas regulas
posuerunt propter aliqua ratione vel causa licet, non statim
nobis appareat clare, primi enim ad ista ponenda fuerunt
moti propter aliquas rationes(?), non obstat quod obicitur
de ymaginibus nova esse, pro quo sit ista questio(?)
quod licet probabilis sit nova propositio esse quia contrarium tamen
non est necesse ponere illas ymagines quas probabiliter
posuit opere quorundam astrologorum, nam ille possunt

poni in 8a spera sicut tetigi in illo tractatu Elucidarii 33. de
concordia astronomie cum theologia et hystorica veritate ubi narrationem
populi Thebit de motu octave spere. Unde et Campanus
quod ymagines figurarum continentur in nona spera denominatione Nō
tum, sed in 8a sunt veritate et ita sicut dicitur de aliis ymagi-
ginibus celi. Insuper non obstat de facili quod regule quomo-
tienscumque luna pervenit ad gradum ascendentem etc
que licet vera sit in multis generat influentiam lune, tamen per alia
potest influentia retardari vel totaliter impediri. Propter quod sicut
prima propositio quod astrologus non debet per unam rationem indicare debere
pluvie vel intemperie aeris sicut de pluviis et ventis
et aliis huiusmodi, sed debet in hiis et aliis indiciis ad multas
comparationes diligenter attendere. Et hoc patet ex hiis que tetigi
in prologo dicti tractatus et in 29o capitulo eiusdem. Preterea non
obstat hiis que dixi illa que obiciuntur de gemellis. Pro
quo sicut Augustinus sexta questione capitulo ii et contra alia ubi obiecta
probat hoc scientie maiorem esse difficultatem et maxime
[illegible] iudicando de nativitatibus sicut superius dictum est. Sed
non probat huius scientie falsitatem vel impossibilitatem, quia licet ut
idem ait proportiones celestium motuum perfecte non essent sci-
biles vel virtutes astrorum non essent perfecte cognite, tamen de hiis
tanta potest haberi scientia cognita que debet reputari ad aliqua
iudicia sufficiens. Et si quis aliquando forte peritus
astronomus errat in iudicando vel etiam si multi periti in iu-
dicando sicut quidam dubitatus vel non plene concordant, non
est tamen propter hoc ista scientia condempnanda nec eius studium, cum
similia [illegible] contingat in aliis scientiis licet forte plus in ista
quam in aliis, quia est magis difficilis. Sed restat super tacta Nō
dubitatio, [illegible] vel cum possint aliqui tot et
tantas proprietates astrorum et virtutes tales virtute [illegible]
tuerunt, hoc dico quod primum per experienciam et post per ratio-
nalem in ex pluribus effectibus per eos et eorum processus
potest experiri a prioribus ... illas cognoverunt
et ex pluribus plura concluserunt. Et licet de quibusdam ... nostri
primi et de ... . tamen ... ponere sufficiat

qd patet vid ad ppositu ptine, na aliq astnoi a
pletas applicat ad climata et licz a dnsis dnsa po
nant in hac assignacioe sig° et plietas. Ex q varietate
in hac est incertitudo sicut racioni in hoc & ymagine mdi
ca°. q° tn opio albumasar ab astronomis reputatur verior
qui assignant pm clima quasi regioes optineat Saturni
dnio, 2m Jovi 3m marti, 4m Soli 5m dominatur et
hec confluxerunt antiqui ex ydoribus thur. Et q pm clima
est nathael vel assethea regio tre orientalis in qua
dnat Saturnus, qr illius regionis hoies sunt vlde pro
tes ad aliena furanda seu rapienda furtis. Scdm
clima dr esse Egipti in quo dnat ~~Egipti~~ Jupit in quo
dnat Jupiter, unde ista tra omni fertilitate plena
est, sine tonitrui impetu, sine tempestate et sine
pluvie inundacione permanens. 3a est regio ~~Sire~~
Siziorum in qua dnat mars, in qua erat plura
ab origine mdi ut leg in veteri testamento. Quartum est
Sitamei in quo sunt populi marine et maxia pte
Grecie ubi dnat Sol fons totius caloris et oppo
siti totius humoris. Quintum est Regio Rom & licii
afluus in quo dnat venus. Sextum est Regio Bur
gundorum et assiriorum in quo dnat mercurius gnti
tilis nature, unde hoies illius regionis sunt fam di gar
ruli dmites et filii amazine et ad quasz artes
satis pr convertibiles. Septimum clima est Flandrensium
et anglicorum in quo dnat luna, unde hoies illius re
gionis sunt vagi et instabiles ludibrio expositi
nunt ad pmum mit ad ymum status a pno plu
rimonagio no distarpates, et hec applicacio rpon
tat idem doctor magnus et Anglicus inter alios
maxie volens, sicut ego in hoc opo sicut et in aliis
operacionibus & modicis prosperunt antiqui tesser ma
effectu in tantis quantum experiri potuerunt. Sz ulti
stata alia est dubitacio in h fidei vite modus
habitant prim sunt q pte dilmi qd aucteza
scripta pro maiori pte delemit qualit posteri

in tanta temporis brevitate tot et tanta pericula
que in libris medicorum posita sunt experiri potuerit
cum difficultati pluribus opponitur in sua medicine
in cuius libris tot et tanta pericula leguntur de
medicinis pluribus et certis quorum durare et experiri
et certis certe virtutibus et innumerabilibus aliis hominum di-
ui propter ista non placeat dicere potest quod multa de predictis
cognoverunt antiqui aliter quam per experientiam sicut reg-
na propter hos duos modos acquirendi scientiam de hoc
duos modos posuit Alkindus in libro suo de ra-
dius stellarum videlicet quod aliqua scientia acquisita fuit a casu aliqua
per revelationem, de hiis que a casu cognitionem
venerunt exemplum esse potest de inveniente [illegible] de
inventione dicens tyriacam et multis hominum di-, de
hiis autem que per revelationem in scientiis naturalibus cognita
sunt hic notandum est quod Alkindus non loquitur de prima re-
velatione que primo immediate fit dei inspiratione
sed magis de secunda que fit celi mediante impressione
et adquirit intellectum hominis aliqui illius virtutem [illegible]
hominum scientia stellarum certe et [illegible] est quod videlicet
aliqui [illegible] naturali dispositione perceptibiles
sunt astronomice scientie, et hiis quibus ex impressionibus
stellarum revelate sunt alique virtutes occulte, et ista
ita potuit esse in sua medicine non est incredibile
quod alique huiusmodi virtutes vera per demum inspirationem [illegible]
revelata sunt, et hic maxime scitis patriarchis et
prophetis [illegible] qui in sua astronomie leguntur fuisse periti
sicut de Abraham et Moyse narravit Josephus
et [illegible] historie et hec [illegible] fecit ad
laudem et exaltationem hominum scientie, et ad honorem
et gloriam almi creatoris nostri [illegible] qui est bene-
dictus in secula seculorum Amen.

Concordia discordantium astronomorum propter sig-
nificationibus triplicitatum signorum zodiaci et applicatio-
nibus earum ad partes terre cuiusque proprie utile
indicavi licet propter multorum explicationem dubiorum
tamen precipue propter completam et perfectam quorun-
dam titulorum que de ymaginibus mundi, et de concordia
astrologie et theologie ac hystorie veritatis conscripsi

Igitur ad veritatem tres erunt partes, in prima quidem quod Ptolomeus et
quod Albumasar et alii astronomi sive sapientes terre dixe-
runt recitabo, in secunda quomodo sit eorum concordia aperte
runt explicabo, in 3a terre sic aliis particularis effectus
applicabo. Circa primum sciendum quod Ptolomeus primo suo quadriparti-
ti capitulo 19o attribuit triplicitatem igneam septentrioni, ter-
ream meridiei, aeream orienti, et aqueam occidenti
et hoc idem concedit Julius Firmicus 10 capitulo 2i libri sue astro-
logie. Unde ipse Ptolomeus ibidem ita scribit, Prima ergo triplicitas
que est ex tribus signis ariete leone et sagittario et est
septentrionalis, eo quod dominium habet ibi Jupiter cum sole (?)
eciam signum (?) cum marte, et rex (?) complectit et
habet triplicitas secundum eum ventos septentrionales adiuvit
prima Jupiter eorum auctor existit, Secunda vero triplicitas
que est ex tribus signis thauro scilicet virgine ac scorpione
collecta, lune veneri (?) que assignatur, et meridiei orien-
talior est propter veneris in ea dominium spiritus que (?) di-
tus adiuvit, 3a quidem triplicitas que ex tribus constitit signis re-
videlicet geminis, libra et aquario, Colligitur Saturno
et mercurio attribuitur eo quod in prima domus eorum habitatur, et
hec triplicitas occidentali vero magis convenit propter Saturni
dominium, Quarta ac triplicitate ponit Cancer et Scorpionem
et pisces, restat et ut marti donatur ac ut ipse
in ea dominium exerceat, et ista triplicitas secundum eum ventos
adiuvit occidentales et efficit propter 1 cum marte ac
lune dominium, Sciendum est ac quod sic ipse quem commentator aut
Ptolomeus dicit per triplicitatem duos duos scilicet et

Jone, s3 alii addiderunt triu p3 satur[n]u[m], et 2o duos p3
lunam et venere[m], s3 alii addunt mercuriu[m], et 13 duos
p3 saturnu[m] et mercuriu[m], s3 alii addunt triu p3 Jone et
m[er]c[uriu]m triu p3 m[er]c[uriu]m et ei apponat venerem et luna[m]
et hos versa pont alii duos h[uius] t[ri]plicit[atis], s3 p[ro]pt[er]ea ap[er]te
nam martem ponunt ter,

Es idem ptolo[meus] in p[rim]o lib[r]o e[ius]d[em] cap[itu]lo 3o t[ri]gona
litates istas et tres angulos aliter distinguit, ubi tria
triplicitates regionum in t[ri]plic[itate] et stell[is] et arietis leone
et sagittarii t[ri]plicitate int[er] septentr[ionem] et occid[entem] est et
cuius p[r]im[us] est Jupiter d[omin]us est enim septentr[ionalis] cum mars
in d[omi]nio apponatur, qui est occid[entalis]. Thauri v[ero] virginis
et capricorni t[ri]plicitate int[er] meridie[m] et oriente[m] cuius
p[r]im[us] est d[omin]us p[r]im[us] venus q[ue] est meridiana, ei q[ue]
in d[omi]nio apponat saturnus q[ui] orientalis. Geminor[um] aut[em]
libre et aquarii t[ri]plicitate int[er] septentr[ionem] et orientem
cuius p[r]im[us] d[omin]us saturnus, q[ui] est orientalis ei q[ue] so
ciatur Jupiter q[ui] septentr[ionalis]. Cancri q[uo]q[ue] scorpionis et piscium
t[ri]plicitate int[er] meridiem et occid[entem], cuius p[r]im[us] d[omin]us mars
[con]socia[tu]r, cui venus in d[omi]nio q[ue] meridiana est asso
ciatur. Deinde v[ero] tria p[ri]ncipia triplicitatem q[ue] dividit qu[ar]tas, ubi
declin[ationes] t[ri]plicit[atis] adoptat, et s[ic] eas q[ue] dividens mores q[ue]
t[er]cium stell[arum] t[ri]plicitatum diffinire p[ro]fert. p[r]im[us] d[omin]us p[ro]p[ter]
inferiora stetit est, q[uia] s[ic] p[ro]p[ter] d[omin]um ymaginatum unica
linea dividens ab oriente usq[ue] ad occidentem p[er] mediu[m] h[abi]
tatio[nis] note, ita q[uod] ista sedeat p[ar]te meridionale a septe[n]
trionali et occidentali, q[uia] ista linea distat ab eq[ui]no[ctia]li 30
g[ra]dib[us] et s[ic] hac diametr[o] distat ab ultima h[abi]tatione
in septentr[ionali] p[er] 30 g[ra]d[us], vel [ultra] circa, ita q[uod] lati[tu]do continuat
66 g[ra]d[us], et tanta est distantia ab eq[ui]noct[iali] usq[ue] ad circ[u]lum
articum, q[ui] est 66 g[ra]d[uu]m 26 min[utorum] et 38 2a,
et occidentali vel [ultra] circa in q[uo] p[ro]p[ter] q[uod] s[ic] q[ua]li
tantu[m] linea dividat p[er] se p[er] mediu[m] h[abi]tationis note
ipsa n[on] distabit a p[r]incip[io] h[abi]tationis usq[ue] meridie[m] nisi p[er]
30 g[ra]d[us] s[ed] p[er] q[ua]rtu[m] distat a fine h[abi]tationis usq[ue]
septentr[ionem], et p[er] mediu[m] h[abi]tationis note distabit ab eq[ui]no[ctia]li

fere per 6 gradus / Et a fine habitacionis note in arctico artico
usque ad polum erunt fere 24 gradus et differencia longitudinis in fine istius
linee versus occidentem est passagium herculis / et hoc est unde
transitur in hyspaniam / et est ibi mare strictum ita quod homines
in uno latere possunt videre existentes in alio / et sunt ibi due
insule quarum una vocatur tussentes in hyspaniam
per terram occidentalem / et in fine eiusdem linee versus orientem
sunt et in principio eiusdem versus occidentem sunt insule fortunate
tenentes et demonstrancia quod ultra non est habitacio et
differencia longitudinis possunt ista insula in principio quod ipse
aspiciat totum mundum / longitudo autem predicte linee scilicet quod
differencia longitudinis est 180 graduum

Ut itaque presupposita scilicet primam partem ymaginetur
predicta linea dividi per medium ita quod contineat
90 gradus versus orientem / et 90 versus occidentem / et ymaginetur
alia linea transire que de polo in polum
et sic due linee dividunt totam terram habitabilem in quatuor partes
que partes continguntur in loco intersectionis linearum que est punctus
in medio terre habitabilis / Est autem in divisione intellecta
vide primam partem in principio quarum et terram et facile est
predicte et potest quantum ad quod signum pertineat quarta terre / per longitudinem
eius et latitudinem regionis scitur quarta ut utrique
terra cuius latitudo maior sit 36 gradibus et longitudo eius
ab occidente minus 90 gradibus sunt est de quarta septentrionali
occidentali / Sciat autem quod 180 gradus linee circularis
que scilicet longitudo transit per medium longitudinis habitacionis note de oriente
in occidentem non sunt equales gradibus illius 180 gradus illius linee
circularis equinoctialis que transit per medium totius terre quod sunt gradus
longitudinis totius terre / non sunt etiam equales gradibus
illius linee circularis coluri / quod transit a polo et dividit
per medium longitudinis habitabilis sicut ut coluri predictis lineis
circularibus coincidentes sunt equales / quamvis in gradibus longitudinis
et latitudinis regionum sunt equales in magnitudine omnium graduum
minores linearum predictarum circularum maioribus scilicet dicitur nam
tabule sinus dicitur illi 180 gradus illi distantie ab equinoctiali
per 36 gradus valet prope 127 gradus 31 minuta 2a
circuli magni puta equinoctialis puta coluri et per eandem

tabulam proportionabiliter sunt [illegible] graduum in aliis circulis paral-
lelis, quae tabula supponit quod circulus seu diameter
120 graduum continet arcum seu circulo 180 graduum
[illegible] 14 [illegible], in qua est tota terra sub [illegible] quod unum ex his
signis triplicitatis illius quae respiciat terram illam et potius
[illegible] quod ex illo [illegible] respiciat illam per mores et con-
suetudines habitantium in ea [illegible]. Similiter quod quarta
[illegible] est in parte septentrionali orientali, et secundum Ptolomeum aries
leo sagittarius dominantur super ipsam, et si velis super quam
partem eius dominatur quodlibet istorum signorum respice ad mores
et consuetudines hominum. Constat autem quod Romani fuerunt fortio-
res et nobiliores [illegible] quarte, ideo congruit ut attribuatur
eis signum nobilius [illegible] et hoc est leo domus solis
Constat etiam quod alamanni sunt [illegible] et nati [illegible] martio
congruit ut attribuatur eis aries domus martis. Constat etiam
quod hyspani sunt magis exercitati in armis, ideo congruit ut attri-
buatur eis sagittarius qui est signum militie et belli
et secundum hunc [illegible] ptolomeus in quartis aliis quas
propter prolixitatem dimitto ad eius scripta et expositores re-
mittentes [illegible] et nova et [illegible] non est nobis
facile describere

Ex parte opinionis [illegible] albumasar libro 6o
[illegible] introductorii differentia 26 [illegible] quod ibi potest
triplicitatem igneam orientalem esse terram meridionalem aeream
occidentalem, aqueam vero septentrionalem et [illegible] alka-
bitius differentia prima [illegible] introductorii [illegible]
terra [illegible] introductorii, [illegible] et abraham [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] nominat [illegible]
[illegible] messahallah etiam in libro [illegible]
[illegible], alii [illegible] ut [illegible] in [illegible]
[illegible], in libro etiam [illegible] 18 [illegible]
[illegible], [illegible] albumasar [illegible] aries [illegible] leo
et sagittarius sunt orientales, nam aries est [illegible]
[illegible], et eius [illegible] est orientalis et leo est [illegible]
[illegible] orientem, et eius [illegible] est [illegible]
oriente et septentrione, Sagittarius vero est [illegible]
et eius [illegible] est inter orientem et meridiem [illegible]
[illegible] et capricornus sunt meridiana [illegible]

em cor meridiei est et vetus eius meridianus Et thaurus
est sinistra pars meridiei / Est hoc vetus inter meridiem et occidentem
Virgo vero est dextra pars meridiei et eius vetus est inter meridiem
et occidentem Gemini quoque et libra atque aquarius sunt occidentales
Et libra est cor occidentis et eius vetus occidentalis / porro aquarius
est sinistra pars occidentis et eius vetus est inter ~~orientem~~
et occidentem et meridiem Gemini vero est dextra pars occidentis
vetus quod eius est inter occidentem et septentrionem / Cancer vero et
Scorpio et pisces sunt septentrionalia / Et Cancer est cor
septentrionis / Cuius quod vetus est septentrionalis Et scorpius est
sinistra pars septentrionis / et eius vetus est inter occidentem et
septentrionem / Pisces vero est dextra pars septentrionis / et eius vetus
est inter septentrionem et orientem

Et est idem albumasar libro primo introductorii differentia 2 triplicitatem
aeream dat septentrioni / aqueam meridiei / occidenti terream
/ orienti igneam Et in hoc non videntur parum partibus
contradicere / nam hoc ubi ait de Oriens vero post sunt
orientis ex parte triplicitatis igneae natura et apparet secundum corpora in
partibus post planetibus ita sunt / Oriens vero itaque quod vero nutritur
dicit genera in triplicitate ignea, pars fortior est fortior quam
orientis et fortius signum post est sagittarius mediocre
vero leo et debilius aries / Et ita sunt hec in triplicitate terrea
fortior est fortior quam occidentis / et fortius signum post eius est
capricornus et mediocre virgo / debilius vero thaurus / Et ita
hec sunt in triplicitate aerea est fortior plage septentrionalis / et
fortius post est aquarius mediocre libra / et debilius gemini
Et sic sunt hec in triplicitate aquea sunt fortior plus meridiane
et fortius signum signum eius est / pisces / mediocre scorpio
debilius autem cancer et hec sunt sicut per comparationem diversorum illorum
superiorum Ex omnibus predictis patet quod magna est dissonantia
eius triplicitatis inter superiores astrologos quae in corpore inducit ma-
gnam dubitationem et difficultatem [illegible] / nam quidam concor-
dant dicentes quod ipse potest partem triplicitatis septentrionalem / sed alii ponunt
partem orientalem et potest etiam meridiem et alii per ponunt

cum / ß pot t'tiaz orientalem et alij ponunt occi^le cum
et pot qrtaz occile, et alij ponunt septe^le / ß ut all
cut v'ba ptolomi magis sunt autentica et veriora
Et ij vo Abrahā avenazre 2ª pte lib' rom̄ sen
temporum loquens de signo tthauri apperit, quod antiqui dixerunt
de hoc signo quod est meridionale, quod pt expli sunt, pto y
vo dissipat ab eo dt, signa ignea esse septe^lia et
signa aquea orientalia / ß eij gstue, quod signa trea sunt meri
dionalia, et signa aerea occi^lia Jacob al alkindi
cit, quod signa ignea orientalia sunt / ß grisina sunt opus
septenoz, et hic apperit esse vij / et ista de dissona
cta habent mag dicta sunt r^t 2ª p^s seq p^e pp'petitu

vantu ad pm̄ p'le sciend est quod qdā tenentes
de quatuor magnis quod mag all'ti disipatis
p'letaz graviorum mittit graviore tibi quod mixtis per
plexi^bus duplices, Emg pnam h'nt applicabo
primo quod p'nostend est, quod p'nc torpm p'ncipiuz et tan
palitates vox p'mp inferiora / a^c sunt vlcc / a^c ptire et
karū a^c maqz vlec / a^c mij / et plr de p'ticularibus
et hic no^t ptoij i q'dsp^to li^o . s^o . ca^o 3°. ma vbi p'latum
est in rebus g'nalibus et in individuis zc vbi et q'dd tglaz
quod res g'nales v'ot g'nalia accidentia ut g tpa ani et
mutes et pluias et morbos / individuales q^z v'ot
ipa acti^a h'orum dico ppositiones est quod eas tamen
.s. dispat operatos, et p'mp dispas materias dispas
parti^u mundi ppetes, p p'iru q'dā accepta sunt et et psi p'ia
menta, .s. et ordmancee vtz p abrahā avene
zre i p'u^o p'ri lib' de nati^bus, et i p'ro libro qui inti
tulat de luiazibus / Jte p alud abrahā q' dtij est collector
i p'r^o p'ri lib' de natibus, et p p'tom 2° q'dsp^ti ca^u 2°
Jte p3 hic p albu^ar i p'r^o p'ri intr'ductorij ca^o 3°. unio
de revolucionibus annorum natiuitatum et exitione nego
ciat^z albu^ar tta hic in lo^o quinionum / Tercio notandum est

per astrologos . s. diversos modos difformes quarum consideraciones
terram diffiniti sunt / Alii enim ipsam totam dividunt secundum
totalitatem suam speram integralem ad instar divisionis celi celestis
et sic assignant terre angulos ad dispositionem angulorum et naturam
celi precipue quantum ad zodiacum / hanc enim conformem dicunt Anec
uezie in libro suo ubi loquitur de temporibus et hec divisio est
terre prima que est magis usitata et permanentior magisque conveniens
complexioni et nature angulorum terre unumquodque in eisdem contentorum
verbigratia anguli zodiaci sunt per quarta [illegible] cancer aries et capricornus
sunt principiantes terre angulos qui sunt ad polos et magis convenientia
propter frigidam complexionem cancer quidem septentrionem et capricornus meridiei
anguli vero oriens et occidens qui sunt in medio ubi
et color rubeus propter calida et dicto plus locata nimis propter
temperanciam susceperunt / oriens quidem quod est dextra pars est dignior
ante propter dignitatem / occidens vero libra / sic est ergo ubi propter
temporalitati propter terre angulos dignitatem intendit albumasar in
introductorio maiori propter quod significationes tantum eo ut patet in libro 9 pro
medicum non longe post principium . s. modum divisionis terre qui dictus
est / Alii vero terram aliter partiti sunt principaliter non . s. eius integritate
s. s. eius partem habitabilem nobis notam / et sic dividunt
enim quidam partem terre quartam . 3 . distinguntur et habitabilem . s. partes contentas intro
angulos prescriptos / et sic . s. assignaverunt climata ipsius temporibus per
divisionem sicut ubi magis tamen est / et hec vero descriptio quam
multum differt ad unam dicta in secundo secundum . s. supra inclusio
finitur / albumasar quidem adhuc est partitus aliter habitabilem
ut patet in fine 3 primi libri introductorii / ubi enim non totam habitabilem
. s. sed eius partem orientalem in 2 dividit in 4 partes / quarum unaquaque
sua attribuit 3a partem celi signorum non quidem . s. triplicitates
. s. ita quod ubi invicem continuata dicit enim dicit quod habitacio
est terre prima est antiochia et pars orientis / et habet ex signis
cancrum leonem et virginem / et ex planetis solem et mercurium 2a
alexandria et quod est circa eam ex parte meridiei et habet
ex signis libram scorpionem et sagittarium / et ex planetis lunam
venerem et saturnum / 3a pars armenie et que sunt circa et
habet ex signis capricornum aquarium et pisces / et ex planetis venerem
Iovem et martem ac lunam 4a constantinopolis et partes eius a septentrione

Et hec ex parte ariete tauri et geminos, et complectis mensium
et veneri. Cum igitur multiplex sit terre divisio ut apparet
divisione vocate in triplicitatibus secundum eorum respectum et comparationem
manifestum est ex premissis propositionibus non esse veram convenientiam
inter et canceri triplicitatem divisionis predicte partibus suis anglicorum
et cancro. Et plures triplicitates propter cancri terre partem ut
augustinus dicit. Diversitate magnitudinis per gradus terre utile et candi
alme propter et alia triplicitate partium. Massahalla in
libro de revolutionibus annorum mundi et mixta Zachel in prima fac
dicta quae quidem divisio est temperamentum et temperatum
eius dicitur pars septentrionalis intemperata est propter frigus excellens
et meridionalis intemperata propter calorem excellentem, media
vero inter has temperata de maiori participat utriusque
pollitorum et arcelorum propter respicienda ad orbe terre
pars occupata est gentibus que in frigidis locis sunt audacie
plene sunt intellectu autem et arte deficientes propter quod
libere perseverant non politisare autem vicinis principari non
possunt et hec quidem rationabiliter. Cum enim ut est et secundum politicorum
excellens politica sit civitatibus ordo quoniam eius principatus
ad hoc pertinentia que sine consilio non sit et prudentia
virtute quod intellectualia utrique .6. ethicorum. Ideo septentrionales
intellectu deficientes quamvis audaces vicinis non debent principari
Sunt enim septentrionales intellectu deficientes audacie plenis
sunt. Contrarium in meridionalibus est totum contrarium, ut testatur ipse
philosophus cum dicit predicto. Intellectivi enim sunt et artificiosi
sed animi sine audacie autem propter quod subiecti sunt et servi
entes perseverant. Victoriam autem talis potest perpetue in septentrionalibus
particula 12. Et hec idem potest de partibus animalium, ubi sanguine
grossior est calidior quam subtilis sine humiditate grossitiei, ut ibidem
vero calidi et frigidi multipliciter distinguuntur. Sunt igitur
septentrionales complexione calidi et meridionales frigidi
secundum veritatem. Et huic concordat avicenna primo canonis
fen. 2a doctrina 3a summa prima capitulo 11o dicens quod loca
calida nigrificant capillos et crispant et debilem
faciunt digestionem, fiunt que ibi senes in 30 annis et corpora

timida quia cor eorum multum dissolvitur In locis vero frigidis
moraliter sunt fortiores et maioris audacie, et melius
digerentes, et ipsi alti et tersi et musculati et in eadem capitulo
de locis septentrionalibus habitantibus quorum locorum quorum est medium
propter medium locorum et temporum frigidorum, et est ibi digestiva
bonitas et vite longitudo, et calor innatus multum Meri-
dionalium vero medium sunt mediocriter fluxu et temperamentum talium
debilia sunt ipsis desideria comedendi et bibendi, et quoniam
vino generatur [illegible] quia corporum rupta et prostrata debilia sunt
Item in eadem fen: doctrina 3 capitulo 3 de signis complexionis
Item [illegible], et omnis natura sunt ita quod sol in longinquo
non sit, cum corpora hominum et aliorum formis sunt ad minus
assimulatur disponendo aeris continetur, propter quod ait quod audientes
dixit 2o [illegible] capitulo 2o Meridionales esse calide nature
et septentrionales frigide, sed quod dicit meridionales audaciores
fore sive [illegible] sive [illegible] quod corporum timiditate [illegible]
premit [illegible] cum de proprietate ab [illegible] aut
de impetibus [illegible] qualicumque [illegible] sibi [illegible]
[illegible] extremitate [illegible] [illegible] et
[illegible] plurima sunt in medio [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] sunt ut dicit philosophus 3o de [illegible] convenienti
ergo excellentes [illegible] frigidorum habitantium seu regionum [illegible]
et frigidi calida, habitum [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible], et [illegible] est [illegible] ita est de [illegible] ut testatur Ypocras
Galienus et Avicenna affirmantes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in estate [illegible] aut [illegible] habitabilis media, que temperata
est [illegible] optime complexionis [illegible], in plerisque [illegible]
dicto loco [illegible] politicorum [illegible] [illegible] [illegible] sunt medium
[illegible] locum ita [illegible] principat, et cum [illegible] et [illegible]
est [illegible] cum septentrionales et meridionales deficientes sunt
ad principandum, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ut dicit in primo
politicorum, quia [illegible] [illegible] sunt [illegible] quod [illegible] principes
et [illegible] dominantes, [illegible] [illegible] septentrionales, Meridionales
quoque [illegible] [illegible] ad principandum [illegible] sunt
quia [illegible] [illegible] [illegible] ut testatur politicorum 2o
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principari [illegible]

secundum philosophum in primo politicorum. Et ut experimento sermonum
veterum patet convenientia corporum cum rebus separatis spiritualibus
et invenimus omnes monarchie ex hac habitabili parte
processisse et super terram apparuisse similiter dominium ex hac regione
circa terminos per aliam extendisse. Sed ex predictis omnibus sic una
conclusio colligitur, que ad propositum maxime necessaria est. scilicet quod sicut
calidus subtilisque aquatilis aptissimus est status quod principari
debent alii quod posse sine principio. Unde philosophus 2o de partibus
animalium optima autem sunt animalia calidum habentia sanguinem purum subti-
lem et parvum, sicut enim et ad virtutem talia prius
scientiam habent bene, et non quod frigidi sanguinis non debet esse et ad principium
multum subtilis quia sic esset ineptus ad aliquam potestatem
que ad actum principandi magis requiritur quam artificiositas
tas, que est scilicet calida sicca utique necessaria patet. Et sic maxime
est expedit et expensum patet, nam quod passivus est est
melior et secundum Nozem animalibus et secundum ... ut habetur
2o de partibus animalium talis quoque sanguinis talibus namque non debet
consequi audacia sive fortitudo esse bene spei magna-
nimitas et appetitus boni et ad actum principandi pro-
vocatio ut testatur aristoteles 2o rhetorice ubi de iuventute
loquitur est autem delectabilissimum principari ut eodem 2o rhetorice de-
lectabile non propter nobile est ut primo de motu animalium
receptum est et 3o de anima. Arguitur quod potius apparet iudi-
cere passiones ut cito moveantur ad delectabilem potentiam
ut in eodem de motibus animalium et communiter nihil hec me-
dia regione de qua sermo est sit habitum naturaliter principa-
tus, orientalis tamen eius pars ad hoc est prelectior quam occiden-
tis quia dextra ut declaratum est 2o celi et mundi, tum quia
masculina ut omnes concedunt astrologi, tum quia eius habitudo
ad partem occidentalem est tanquam successive motus celi, unde et
non tertio. Et est feminina pars occidentalis, unde Avi-
cenna comparans partem occidentalem et orientalem dicit in primo
fen, 2a doctrina, 2a summa primo canone II quod permittitur in
occidentalibus minus existit, quam in terris orientalibus
tamen diminuitur multum. Est ergo pars orientalis regnativa
per quod habitatores optime complexionis et per habitum ...
suos ~~...~~ loca ... sic non in propriis

salvatur maioris locis, ut dicit ptolomeus in quarto, et septentriones
ut postensum est orientales quoniam in eis principantes sunt
et prominentes super alios, et calidi quoniam fortificantur et
exaltantur super alios per complexionem igneam, ut constat experimento et
libris ut dicit albumasar in 6 sui introductorii capitulo ultimo.
Abraham avenezre in libro de nativitatibus, auctores messahala,
Zael in suo introductorio, Jacob alkindi in fine ysagogis
maiorum, Johannes hyspalensis in primo ysagogis et in
libro quadripartito medium, etc.

Et ideo complexiatur magis durior et intellector precipue
ac vegetior respectu orienti tamen regionibus regime
confortitudo quoniam tamen orientis angusti de necessario adiuta
complexione vegeta, quod enim spatium et situm natura locorum non
sibi vigorat, expressum est, patet, quemadmodum orientales
quorum natura principatus per sibi plenam et propriam complexionem fortificantur
et moventur ad principandum, ita septentrionales et meridionales
quibus actualis habitum insuper excessive per complexiones prius vigoratur
quo ipsos creatur ad complexionem principandi reducuntur, ut septentrionales
magis fiat intrinsece meridionales magis audaces, sed
ut convenientissime sit in septentrionalibus per complexionem aeream, in meridionalibus
vero per [aqueam] aeream. Et hoc est de intentione sua ex premissis ... isto
enim modo convenabiliter accidit septentrionalibus pugnare quoniam sic solidati
aliquantulum mediante influentia complexionis aeree, et tamen meridionalem
pugnam nimis subtile sufficeret inquisitio in magnitudine
ad corpus permittatur aquea complexione, per eius influentiam
Sed est hic advertendum, quod aerea complexionis septentrionales
meatus ad debitam dispositionem reducit contra igneam
nimis enim subtiliata est ignea et rarefactiva
corporum et resolutiva spirituum, et nasci nimis
remittitur sicut vinum audacia corporis, Avicenna enim
taliter fortioris actionis est frigore magis quantitas
enim frigidum magis passivo sicut quoniam calidum ut patet
in quarto methaurorum, unde frigiditas exteriores septentrionalium
alteratur a calido aereo, pugnans quoniam ipsorum
ad dispositionem proprii dei comprehendere aptius subtiliatur
quoniam a calido igneo et licet aliquando accidit possit in
mentibus aliquis talis quod in complexione ignea fortificetur septentrionales
ut primo tempore accidit in normannis et dacis

Gallicum et lothoringiam et alias terras invaserunt hoc
non fit de essentiali perfectione illius complexionis, sed potius ex accidenti
liter et convenientius esse dicitur ut predixi complexio vel ratione
ingressus partibus meridionalium per frigidum aqueum porro-
quam per terram. Et sic non audaces sunt meridiona-les
et principatum complexionis in aquea tenens in meridionalibus
operatur effectum contrarium quod quod masculum est complexionem in
septentrionalibus quoniam sunt masculi ut testatur philosophus in de generatione
animalium 2°. Et avicenna tractatu canonis fen 21 tractatu 3°
tractatu 1°, de transitu masculinitatis et femineitatis, meridionales
quidam dicunt hic femineos esse. Remanet ergo terra complexi-
onalitatis occidentalis, quae tenens effectum tamquam sic in habitat
parte generalem terream et aqueam in primo prioribus, et
complexionis ratione utrumque inclinati. Item advertendum quod licet complexionalitas
ut est rigorativa occidentalibus sit est impeditiva aliarum
partium corporis quam nociva, et complexionis est in reliquis complexionalibus
competentium plurium regionum et aliarum. Rationem quod est quod
sit ignea complexionalitas fortitudinem animos orientalium digni-
tate eorum, et principatus occidentis fit propter alias
partes terrae, ut dictum est. Ita reliquae complexionalitates complexionem
effectum suum corporibus influentes quemadmodum forma principalis
largiuntur sic et appetitum terminant. Sunc influunt ad
naturalem locum principandi qui est media regio orientalis
naturaliter ut habetur 2° celi et mundi, duas forma dat et locum
Et hoc est causa quare nunc septentrionales nunc meridionales
nunc hic, nunc et ille propriis terras exeunt et alias terras
invadunt. Unde dicit albumasar libro 1 coniunctionum differentia 2a, quod
complexionalitas terrea sit fortior terminum occidentis. Et de orientali
vero contradicit. Pertica non latet nos quod sic tota complexionalis
in quadam certa, sic ultimo mundi modo, ita quod corpus
et partes eorum, per adinstar dispositionis totius complexionalis
mundi sunt. Et hoc innuit philosophus 1° politicorum capitulo
propter [illegible], duas. Eandem autem hoc enim et [illegible] generaliter
admirare. Et ideo forte ipse innuit in fine 2i in illa

diminutione lucis, de qua superius dictum est. Et licet violenta
sit ex dictis premem[or]ati Henrici per concordiam philosophorum
super dissolutione complexitatis predicte
Remissio autem ut dicit conciliator differentia Guido Bonati
tractatu de revolutionibus annorum mundi atque nativitatum
capitulo 8. ubi dicit quod sicut quilibet planeta disponit
magis super civitatem sibi deputatam quam super alias
licet quilibet eorum habeat aliquid facere super quolibet climate
aliquod secundum magis, aliquod secundum minus, sic planete et signa preponuntur
regionibus ut imprimant in eis quolibet secundum propriam naturam
quoniam signa ignea imprimunt magis super calidas terras super sicca(?)
aerea super humidas, aquatica super frigidas, et non solum
signa super partibus mundi per eorum vel per eorum potentiam secundum partem(?)
unde si fuerit terra vel regio tunc post signum igneum calefaciet
aliquid illud secundum fortitudinem suam in frigida infrigidatur
in tempore frigido vel calido, et post eorum sicut aries leo et
sagittarius que sunt prima triplicitas calefaciunt in partibus orientis
in partibus septentrionis tempore frigido, quoniam sunt signa orientalia, unde
si fuerit ascendens alicuius et signa illius confortabunt suam complexionem tunc
et augmentabunt illud, et orientalis ventus est calidus et siccus
sic gemini libra aquarius que sunt secunda triplicitas orientalis humectant in
partibus orientis, sic in meridionali tempore frigido, quoniam sunt aerea
et sunt signa orientalia, unde si alicuius ascendens domus fuerit et illius
signis confortabunt suum et augmentabunt id, et occidentalis
est frigidus. Et sic cancer scorpio et pisces que sunt tertia triplicitas ventus
septentrionalis infrigidant in partibus septentrionis sicut in orientalibus tempore
calido, quoniam sunt aquatica et sunt septentrionalia, unde si alicuius ascendens que
domus fuerit ex illis signis confortabunt suum et augmentabunt id
et septentrionalis ventus est frigidus et siccus. Et ideo sequitur quod etiam
planete adiuvant ista, nam si fuerit planeta in septentrione et fuerit in
[illegible] illi signo adiuvabit id et faciet magis apparere
et eo fortius si in ascendente inveniuntur et fuerit planeta frigidus
et fuerit in occidente et fuerit simplex augmentabit id suum et
eo fortius si invenitur in [illegible], et fuerit id suum [illegible]

et magis faciet id apparere. Et si fuerit stella talis dicte
adiuvabit id possibile et magis faciet apparere. Si autem fuerit
virtus participata quodammodo habebit colorem illum. Capitulum 39.

vantum ad tertium prius factum est quod ad confir-
mationem superiorum et ibidem dictorum quod in tan-
to studio magnaque diligentia et vehementi
conspiravit plures ac multa revolvit. Et
quod dicit Albumasar de triplicitatibus super fortificatione
cuiuslibet provincie unius plage super alias, et inter
cetera exempla evenit per alias quare dictas dicitur super. Sed quod ap-
parere potest consideranti in exemplis. Primo consideranti est ad destructionem
Troie que facta fuit per Grecos quia utiliores sunt a figura
in qua Troia facta fuit que caput erat totius orientis.
Rex quoque Priamus princeps fuit aliorum partis quoque orientis. Erant
autem in destructione sub triplicitate terrea que fortiorum fuit tunc or-
ientis. Sicut quod dicit Albumasar. Regnum quoque Pharaonis super Egyptum
quia meliorum fuit sub triplicitate aquea dominium habuit.
Regnum quoque Ethiopie quod multum melioris fuit sub eadem
triplicitate semper habuit cum sub triplicitate aerea impugna-
verunt Assirii Egyptum et filios Israel et late super partes
illas quia meliores erant ab ipsis. Preterea autem regnum aliarum
provinciarum tenuit regnum Persarum et Medorum quod accidit
sub triplicitate ignea, aliorum vero etiam optinuit dominium super Persas
et super totam partem orientis sub triplicitate terrea. Nota quod si consideretur
a captione Troie usque ad nativitatem Moysi reversum triplici-
tatis cum primo vel post quod Moyses fuit sub prima triplicitate aquea
sub qua regnum Egypti et Ethiopum fuit diutius tempore domini-
orum triplicitates tempore successive cum ipsum quod non noverunt illo tempore
ordine quo fuerunt. Amplius sub triplicitate ignea natus est
nobis dominus noster Jesus Christus, et sub triplicitate terrea que
immediate erat secuta est ad occidentem venit ipse Constantinus qui
a papa Silvestro baptizatus fuerat Romanum imperium occidentalibus sibi
subiungens fuit, et sedem imperialem de Roma transtulit in Grecia ecclesia

artur regis Britanie que nunc anglia vocatur sub qua
magis formositate sui et suorum vigebat sub tempore septime
aetatis/ Merlinus quoque propheta in maiori Britania prophetabat
et multa per ipsum mirabilia evenerunt/ sub eadem tempore
aetatis, sed ad hoc quod venerabilis quod temporibus aetas septima
est prophetarum quod et testatur Iohannes hyspalensis in prologo super
magis/ in quibus preparat lumen de astro et ipsum esse spiritum
angelorum vel demonum vel demoniacorum/ Et quod temporibus
aetas septima sit prophetarum palam est per indicia albumasar
in 2o tractatu libri coniunctionum, nam et in libro picture legitur dixisse
quod coniunctiones et non respicit aliud horoscopum significatione
totam religionem sine libro/ Et unde appositus legitur dixisse
quod fuit filius qui natus est propheta scilicet machometus et non
innuit horoscopum significatione [illegible] pluralem nisi librum
Sub eadem quoque tempore tertia coniunctione Arturus regnavit in Britania
Sanctus Benedictus monastice vite institutor in ytalia
florebat/ Et sub eadem tertia floruerunt doctores [illegible]
Ambrosius Augustinus/ et plures alii sanctorum/ amplius fuit eo
in coniunctione femina vandalorum et gotorum et longo
bardorum et hunnorum super terram apparuit sub tempore tertia
sed ab [illegible] potuerit propter [illegible] vero tempore aetatis [illegible]
sub quarta venit Arturus immediate successit quarta sub qua
machometus initium sumpsit in secta sua [illegible] exercitus
Sub eadem quoque tempore quarta crevit fortitudo maurorum/ a quibus Sar
raceni processerunt/ propter vero in quinta tempore propter illam
sublatum fuit id regnum usque [illegible] regem quod pipini
patris karoli magni sub eadem tempore quinta inchoavit
Item sub tempore tertia sub quarta hugo capetus Francie regnum
adeptus est Godefridus dux lotharingie [illegible]
de bullione cum suis baronibus quam pluribus et po
pulis [illegible] [illegible] turcorum [illegible]
Ierusalem quoque recuperavit/ unde et alias regiones occupavit
ex quibus vero alibi hic non dicitur quod post [illegible] aliqui
perdurantes per dominum usque illa plaga non crediderunt
ex quo ipsa [illegible] dominabat sed usurpative [illegible]
religionis/ Sub tempore quinta que fit super orientalem plagam principis
regnare [illegible] non procedens secundum dominum usque orientem

sed versus occidentem, quod si aliter esset sufficeret coniunctio precise temporis
propter quod in dicto de sexta aliter plage intelligendum est per
comparationem ad regiones sibi collaterales. Unde cum mutaretur
temporalis regnum in tertia translatum fuit regnum francorum a
parte orientali ad occidentalem. Et comparatur sibi regnum ibi hugo
parisiensis, tamen nunc capet. Est enim parisius occidentalis a germania
nunc franconia in qua regnavit tempore pipini, non quod
coniunctio prima temporalis regnum que fuit prope regno pipini et
karoli magni fuit, sed aliquos in primo ipsorum 6 minuto
dictus anno christi 188 diebus 181, 2 minutis dierum
et fuit undecimus coniunctionum regni que xm precessit circa per
7 annos, et coniunctio in temporibus translati tempore tertia secunda recepit
regnum hugonis capeti in francia fuit anno christi 981
die 32, minuto 76, in 2° minuto capricorni 10 ex
orbibus temporis precedentibus. Et unica inferiori [illegible] quod dispo
sitione per plagas quam innuit albumasar, sed temporis non est
accipienda prout, secundo quod dici potest per duos diametros
orthogonaliter se secantes ut fiat 4 quarte [illegible]
Sed est intelligenda per comparationem unius regionis ad aliam
prout potest in quarta orientali sive occidentali ad alia, ita
quod prima regio que versus oriente ~~[illegible]~~ dicitur ab alia potest
orientalis respectu eius, quamvis prima eadem potest occidentalis respectu an
terioris ut Roma que orientalis est ab hyspania, respec
tu eadem Roma occidentalis est a germania [illegible] ca que
probata cogitationem considerationem occurrunt intellectum per viam
experientie et veris rerum proprietatibus pluribus exemplis [illegible]
animalium ad temporales et corruptibiles mutationes
temporalium ut potest plurium [illegible] proprium exemplo fiat
et [illegible] futurorum, sed prius non obstantibus que [illegible]
ac utilitas consideratione sunt per experientie viam quam multa
principia cognita sunt. Dico quod quod propter premissos
aliorumque [illegible] effectus particulares et corporis causa non sufficit
coniunctio duarum superiorum sed quartus temporibus concurrentibus ut patet
tactum, sed etiam expectat alias superiores [illegible]
[illegible] declarationes sicut dictum est, quod astrum terram inclinat vel particu
[illegible] et separatur in [illegible] formosa, et ad [illegible]

et particulata posuerunt ipsi quia vos magistri Chaldea i. varias
regiones verumque regionum particularia tota distinxerunt sicut in
libro de ymaginibus mundi plenius declaravi, et sicut unus invenit
declaravi tetigi ipsi astronomi quidem Chaldei aliisque terre
partibus signa et stellas appropriaverunt non uno quodam modo sed
multiformiter, alii et alii aliter et aliter sicut ex eorum libris
manifestum est, unde hec discrepantia magnam difficultatem ingerit
quod non videtur posse aliter concordari nisi quia ipsi eis climata
vel regiones ad partes terre plura signa plures quam planetas assignant
et quia difficile est perfecte cognoscere quis illorum principaliorum
atque particularium significatorum constat super cuiusque partes terre, ideo
sepe ex hoc fallunt astronomorum iudicia nisi propter hoc dili-
gentem curam exactamque diligentiam adhibeant.

Ut vero aliter sapientum dictis pauca exempla ponamus sicut
refert Jacob Alkindi libro de iudiciis Antiquorum
mei et Enoch qui Hermes quod signum arietis et suppositum
significat super partes Alacerat i. Eraclea quod est
in terra Persarum et ubi est Babilonia et Baldach
Saturnus quoque in signo libre super Romam et terras Romanorum
vel non Christianorum, et sol in signo arietis super terram Indorum
i. Indiam usque ad Egyptum et signum Capricorni cum
Mercurio super terram Dalsenam i. Indorum et Veneris
cum Scorpione super terram Cinnanorum i. Arabum, Luna vero
cum Marte super illos qui morantur in Chaldea. Illud
vero cum Venere super partes azim Sapientes quoque Babilonorum
ut idem Jacob refert locuti sunt super partibus terre et di-
xerunt quod aries est super Persiam et Ardenagium et
Galasthaz et Philistin i. Palestinam et Babiloniam
et Balgaaz et Alumsab i. Apriam. Taurus super
Arrabecham et Meca et Taberias et ipsorum minorem
et super montes Dabera et super montes magni ...
Gemini quoque super Galaan et Marguan et Alerpina
et Alazabalum et super Augelum ... et Egypti
et super terram Barca. Cancer super Affricam et Philistin
i. Palastinam ... et super terram Romanorum i. non
Christianorum et Romaniam et Armeniam minorem et orientem

de Chorassent et martha et Balduch et alacrach. Leo
preest tota terra Althezach id est terra turcorum et basitar et
ytaliam et Rom et britaniam maiorem et preest terra hemis
et damascum et regnum assiria et armipa et albo
stena et goget magog. Virgo preest terra constantinopolitana
et alstas et mare palestinorum et Camaan et sa
gastaham. Libra preest terram Chaltara et Sagustaham
et Thabezastaen et infcemat et timas que est ma
xima civitas in terra Indorum et preest flumen Egipti et
terram Ethiopie. Scorpius preest alhayum et amal et
Tquegia et arbar Samdra et Bozia et peam et
Lanad et Canaha et Tersas aendaria et placuina
et Emin et alsaam et aldezi et arabes. Sagittarius
almnin et sapiniam hyspaniam et Siciliam et ara
biam antiquorum. Capricornus preest Indiam et althoshet et
marchazoshen et assorum et aviogina et agenar mo
miam et halbaolam et Ethiopes et flumen malhezaen
Egipti et siphalbear et amae et alanthena usque ad
terram asin. Aquarius preest assiriam notam et Balosh
et simul et pascra et lema et aviogina et assira
et preest terram Egipti cum suis principalibus id est terra sepe. Pi
sces preest lartabia que est anglia secundum quosdam et Kalach
et apania et hensema et michaz et lasarmo peza
et pesolea et terram alchin et Saryaen et mare
zubzu et elegit sibi alimen hoc est mare sena et
mulemonia. Iste sunt preest terram Ethiopie et preest algoa
dziam et principatum terre Romanorum id est in nostris temporibus Bam
dos est in quo civitate cuius signum est 2 2 Cancer et
sibi est Jerusalem sed eius signum est 19 gradus leonis. Signum
Egipti est Capricornus Cartaginis est gemini Toleti
virgo Francie cancer hyspalensis piscis. Valentie scorpio
Cesaraugustie aries. Piperi aquarius. Luce cancer ipse
et terre sunt virgo cum luna. Chaus septimi seu cum
marte terra de metha usque ad Egiptum scorpio
cum venere. Et quidem usque invenit potest secundum experientiam
eventum magnorum.
Refert abraham avenazre de Hermete perarsum multa
loqui in Inquisitionibus suis quod potest intuitu sapientie
Cum velit et in libro pro coniunctionum refert et Enoch

primus quod imperium in Cancro sit propter terram alacrath .i. erachie
Saturnus in libra firme post que est regnum edom prime
ydumeorum .i. romanorum et mars in parte capricorni habi-
bus iudicium eius. Et quidam cum quod mars propter animas ipsorum
post obitus superiores sunt viles et quod capricornus propter cor-
pora post ideo non sunt albi. Venus autem in Scorpione
fuit propter Sarracenorum precipue et significat quod anno quolibet
in quo erit significatum Scorpionis in aspectu stelle impedientis
morietur rex Emmaniorum seu arabum et illius qui regna-
verit propter regno hysmaelitarum i. persianorum et re-
memoratus est per dictum caput fore i. xxiij martis
at in loco tue bargum et in virgine post tue absin
et coniunctionis. Hic autem est dictum quod i. planeta alienata est
propter illos et de significatis regum rememoratum. vel. sed quod fue-
runt ambo in revolutione annorum. et adhuc magis in revo-
lutione annorum generalis per debet iudicare vel de bono vel
de malo.
Albumasar vero tractatu 2o libri sui coniunctionum dicit ultra. et quod
primum clima est indorum et ipsum est Saturni et habet
ex parte capricornum et aquarium. Secundum clima est allu-
yem et ethiopie. et ipsum est Iovis et habet ex parte sagittarium
et pisces. Tertium clima est Egipti et ipsum est martis et habet ex
parte thaurum et libram. Sextum clima Gog et magog et
est clima mercurij et habet ex parte geminis et virgine. Septimum vero
est persarum et ... et est clima lune. et habet ex parte Cancrum.
Secundum descriptionem sub parte terre et provincie. et in multis aliis
quam supra dictum est et in alia parte quod Aries habet persas et Ro-
thamam et palastina. Thaurus habet persas de insulis mans Romanorum
et apamiam. Geminis habet Armeniam grande et Egiptum
Cancer habet terram babilonie et Affricam et ffricam. Leo habet
terram turcorum. et plures tue myzorum. Scorpio habet
Dnocesiny arabum. et plures arabum usque ad bremen
i. loca ubi morantur nobiles arabum sed loca thentmarum
quoniam ipsi non morantur in Civitatibus. sed in Tentorijs
Sagittarius habet hyspaniam et Silitum. Capricornus
habet Ethiopiam et litty mare quod secundum Snoll arabum sed

Aentoria usque ad Indiam et limites eius uersus et limites Romanorum. Aquarius habet terram Arabiae super Egip-
tum et habet communitatem in terra fertili super Egip-
tus habet communicationem in Romanis, et habet a Romis usque ad partes pro-
tinam Jerosolime et Egiptum et Alexandriam usque ad
et altitudinem terre Indie. postea fodit terrestre locus
et assendentia quorundam locorum et Ciuitatum. unde in
alia dicit Egiptus assendens eius Cancer insula Jerosolime
Aquarius palestina Cancer et sol Constantinopol tauri
et uenus. Anthiochia arietis et solis. Damascus
scorpionis et Sol. palestina Thauri et mercurii. Damasc
scita Cancri et uenus. Et allexandria leonis et
martis. Item quod albumasar circa finem tractatus secundi
cuiusdam libri ponit quod quidam dixerunt quod Saturnus significat
secundum propter Champ i. propter leges eorum illorum a quibus mauri
duxerunt legem suam i. ab illis qui fuerunt ab abraham
usque ad moysen ex parte ysmahel i. propter legem ysmahe-
litarum et fuit mora in eis 270 annorum uel 267
quod fuit reuolutio Saturni i. eius anni maximi. et
quod fuit significatio Jouis propter Israhel fuit mora ipsius in eis
229 annis. et ex hac parte oportet ut mora ipsius
Romanorum i. Xpianorum sit 10 quod habet plura corpora quod est lunae
magis quam propter eos de temporibus Saturni et fuit 1260
Et sic oportet quod fuit mora ipsius Abraham. sicut quod habet
plura quod est uenus quam propter eos de temporibus Saturni
tempus quod fuit 782 annis. Et hoc quod recitat albumasar
propter hoc temporibus fundantur propter opiniones illorum qui dixerunt
quod quantitates temporum ipsius est secundum quantitatem temporum Saturni
pluribus quantitatibus dimensis ipsius i. annorum maximorum corporum
plurium. uera quidam dicunt quod lex albumasar fuit de secta
machometi. tamen eius opinio contraria fuit quod lex cessaret propter
certe durationem. Item in libro de natiuitatibus que incipit
Dixit Abraham Judeus in tractatu de 9. domo habetur
quod adunatio Jouis et Saturni fuit in aquario ante
exitum Judeorum de Egipto. Secunda adunatio in leone

fuit an xpm natibus eorum adunati fuit in scorpione
an matho(me)ti nati(vita)te. Item quod saturnus in 9 in nativitate
suam fidem firmatque constantem ostendit. In xpianis vero
aut sarracenis nativitate eorum fidem infirmat. Sol autem
in 9 fidem xpianam nascentis consolidat. Iudei et Sar-
zatem negligendam fidem ondit. Mars vero in 9
Sarracenam fidem docet. Xpiani vero et iudei irrita ducit
unde patet quod hec planete conjunctiones secundum possunt. Omnes causae
quod patet dicit Albumasar quod Cancer habet Affricam. Concordat
Iohannes de Muris in Epistola ad Clementem sextum ubi
dicit quod signum Cancri regnum Francie sit et proprium. et
unde apparet quod tectum est corpus quod Saturnus in An-
glia, mars in Alamania et Iupiter in Affricana
dominantur. Dicit etiam preceptum Abraham in suis ysagoge
in tractatu de marte quod de civitatibus terre in partibus eius
est terra ut Egiptus et Allexandria. De gentibus vero
terra eius sunt Allomagnes id est Anglici et illi qui colunt
ignem sed ignem serviunt ut romani vel Sclavi quidam
et vero in parte eius sunt etiam marti belliti. Sed Guido
Bonati parte 2a tractatus 2i simile sive tractatu 2o ubi signa
appropriat regionibus scilicet quod in eis magis apparet suis
quam in aliis vero potest quod Cancer habeat Affricam
et Armeniam minorem. Et de virgine dicit quod habet regiones que
sunt iuxta Eufratem et Hyspaniam magnam. Et de
libra quod habet Appuliam Romaniam et terras Romanorum versus
Ethiopiam, pro dicit Albabunig. Et de piscibus quod habet
regiones super Italiam et maxime super Romaniolam et
ultra Marchiam versus Venetias.

Ex premissis omnibus patet quod difficilimum est in-
dicibus astronomorum modo in quibus civitatibus regionibus
et partibus modo debeat evenire accidentia que ven-
tura sunt ex revolutionibus annorum. et hoc precedit non
Guido in tractatu de revolutionibus modo tractatu hic ubi nullum
imprestat tractatu 7o et pluribus capitulis ponendo plures

fre dimicioes et eis vaie applicando signa et planetas
tamen ibi multa videtur ponere magis voluntarie dicta
quam ducta vel ratione vallata, ideo tu ponit multa
utilia et consideratione digna. Et inter alia in fine
8ᵃ tali concludit. Opportet te aspicere dispositionem et
esse planetarum et revolutiones annorum tam nativitatum
seu coniunctionum quam mundi et vide tunc si esse dominum
regni fuit bonum quam potest bonum esse climatis generaliter
scilicet partem sui post et aspice super planetarum dominium
tunc temporis, nam si concordaverint in uno esse significat quod
magis apparebit super revolutionem tam in bono
quam in malo. Ex quibus tunc omnibus colligitur quod signa
et planete in singulis dicti significatoribus inter se participant et
conveniant, ita quod unum signum vel unus planeta sit super
pluribus climatibus regionibus vel civitatibus et econtra
plura signa vel plures planete significant super unum climate
regione vel civitate. Sed difficultas apparet quod
ipsorum generaliter, et quis specialius vel particularius
sit et quae difficultas magna inducit satis difficul-
tatem et perplexitatem propter quam vix potest sciri certitudo et
nisi tantum multi et longa experientia et tamen magis efficitur
et non satis documentum tangit convenienter. Item Guido
2ᵃ 7ᵃ tractatus cuius eodem tractatu ubi loquitur de accidentibus
quae ventura sunt in climatibus dicit quod climata divisa
sunt per planetas, ita videlicet quod Saturnus habet primum
clima, et uterque per ordinem de reliquis. Inde oportet
te considerare in revolutione anni cuiuslibet climati
praeest cuiuslibet planeta, et scire illius si vis scire accidentia
quae ventura sunt in climate cuius praeest planeta, quam
accidentia ultra climatis erunt, scilicet quod sunt esse planete
qui praeest ei, et participat in eo, dominus anni et dominus
ascendentis revolutionis, et dominus hore illius, in
quibus vero praestabit iuvamentum vel nocumentum domino
climatis, scilicet quod sunt verum esse tam in bono et in malo

Et si aliquem contingit quod unus planeta habeat fortitudinem super duobus
climatibus vel dominetur uni et participet in alio semper
pone planetam eius super omnem regionem cum fuerit ipse et sic
poteris scire accidentia que ventura sunt in regionibus illis
tam vilia quam preciosa tam regis quam palatii et de
hoc ponit exemplum. Cum si fuerit significator regis regionis
cuiusque dominus fortior in domo. 10 quam in aliqua
expletus in prima domo et fuerit alius salvus et liber
sic quod rex preerit omnibus magnatibus illius regionis
vel dominabitur illis. Et si non fuerit rex in domo illa
attinebit ista illi qui maior fuerit in ea. Ex hoc autem
patet quod non solum in hiis est nobis significator ascen-
dens civitatis vel regionis sed etiam significator ascen-
dens regis vel principis eius ut patet etiam per ptolomeum in
proposito centilogium ubi ait ascendentia maiorum regni
aliturque sit per cadentia ab angulis illius regni, ascen-
dentia vero illorum qui sunt in illo regno potentiam vel
principatum sunt anguli regis, sed ascendentia natorum administra-
torum in regno sunt eius anguli succedentes, ascendentia
autem inchoationis civitatum sunt quasi in eius contingentia
ascendentia vero alicuius regis inceptione seu legis seu
apparitores alicuius secte et nativitates civitatis sunt quasi
contingens in regimine seu lege in eadem civitate ubi de co-
metatione cognitum est apud astrologos quod quando
ascendens regni est ascendens alicuius nati vel alicuius — Nota Caue
quartus angulorum regni dominium in illo regno habebit
Unde reges romanorum iubebant aspicere nativitatem
omnium hominum in regno suo nascentium et quorum ascen-
dentia ab angulis regni erat cadentia occidi
iubebant, quorum autem ascendentia de regno esset
eos in palacio recipi et nutriri faciebat hic ille.
Unde ex premissis omnibus manifestum est quod ma-
gna et multiplex est in hiis astrorum indiciis diffi-
cultas, quam multi per ignoranciam aut negligenciam

Non satis considerantes et sibi nomen astronomorum usurpantes astronomiam sine cuius scientie culpa in suis diffamant falsis iudiciis. Et de hiis ista collecta sunt ut in eis detur occasio profundius et plenius perscrutandi. Amen

Jesus Cristus Maria Sanctissima

Ostulata a dno
plixitate vite et cd
zadala i gladij re-
gni et durabilitate
eius ~~opus~~ sine bono-
rum atque extensionem
sui imperij coordinavi id quod
volumus narrare. Cumque
vidissem convenientiam quorundam
antiquorum expositorum magi-
sterij iudiciorum astrorum edi-
disse libros quos vocaverunt
introductorios huius magisterij
i iudiciorum astrorum. Sed quosdam
ex eis non fuisse sectatos diligenter
universa que necessaria sunt in eodem
ingenio debitis que conveniunt in-
troductorio // Quosdam vero
ea que necessaria sunt protulisse
prolixe. Quod quidem necessarium
est in eo prolixe tenere i ea que
necessaria erant ad introductionem
suffocata fuisse, introducere prolixa
dicta non necessaria tenentem. Et
quosdam quoque in ordinatione eorum
que protulerunt non incessisse perti-
nere discipline conspexisse.
Cepi edere hunc librum. Et posui
eum introductorium. Atque collegi
in eo exemplis antiquorum.
Quidquid necessarium est huic
ingenio i introductorium modicum.
Et non introduxi ratiocinationes
disputationum sive defensionem
eorum que protuli necessariae
tamen sint in libro ptolomei qui
appellatur labamatheleth i ~~l~~
tractatuum. Et in libro meo
quem edidi in confirmatione
magisterij iudiciorum astrorum. Et
in destructione ausebchali
Expositione

1/59

i in antilaciane / ex ratiocinatione que
ad hoc possit sufficere. Et divisi in 4
differentias // Prima differentia dicitur in esse cir-
culi signorum essentiali et accidentali //
Secunda differentia in naturis planetarum / et quid
sit illis proprium et quid significet
Tercia differentia in hiis que accidunt planetis
in semetipsis / et quid accidat eis ad
invicem. Quarta differentia in expositione
nominum astrologorum // 4a differentia in omni
sitate pro tum vel expone esse eorum
in quibus
3 Ordinatus in essentia circuli signorum
dividitur in 12 partes equales secundum
divisionem circuli signorum. Et hee
12 vocantur signa. Et refertur ad ymagi-
nes que in eodem sunt 30 que sunt Aries
Thaurus Gemini Cancer Leo Virgo Libra
Scorpio Sagittarius Capricornus Aquarius
Piscis. Et unum quodque istorum dividitur
in 30 partes equales que gradus vocantur. Et
gradus dividitur in 60 minuta. Et minuta
in 60 secunda. Et secunda in 60 tercia. Similiter
sequitur usque in infinitum ascendendo usque ad in-
finita. Et semper ex hiis sunt i tollia scilicet
ab initio Arietis usque ad finem Virginis
que sunt in tota alia equinoctiali. Et semper
medio alia scilicet ab initio Libre usque ad
finem Piscium. Et semper illis dicitur recte
ascendere i ab initio Cancri usque ad
finem Sagittarij. Et semper tortuose
ascendere dicitur scilicet ab initio Capricorni usque
in finem Geminorum. Et tortuose ascendentia
obediunt recte predictibus hoc est quod
duo signa que sunt unius longitudinis a capi-
te Cancri obediunt sibi ut Gemini Cancro
Thaurus Leoni Aries Virgini Pisces Libre
Aquarius Scorpioni Capricornus Sagittario.
Et duo signa que sunt unius longitudinis a
capite Arietis dicuntur concordantia in virtute
ut Aries et Pisces Thaurus et Aquarius
Gemini et Capricornus Cancer et Sagittarius

leo et scorpio virgo et libra Et vocatur
medietas circuli que est ab initio leonis
usque in finem capricorni medietas
maior Et est medietas solis in hac
medietate omnium habet principatum Sic
habet planeta in suis terminis Et alia me-
dietas que est ab initio Aquarii usque
in fine Cancri vocatur medietas mi-
nor Et est medietas lune quia sicut
luna habet in hac medietate omnium prin-
cipatum sicut Sol in maiori // Et vocatur
illarum medietas que est ab initio Arie-
tis usque in finem virginis meta
tarda Et altera que est ab initio libre usque
in fine Piscium vero metas festinans (vocatur)
Et vocatur illa quarta circuli que est ab initio
Arietis usque in fine geminorum quarta calida
et humida vernalis sanguinea pueril(is)
Et illa que est ab initio Cancri usque
virginis dicitur quarta calida et sicca estiua-
lis colerica et iuvenilis Et illa que est ab
initio libre usque in fine Sagittarii
dicitur quarta frigida et sicca autumpnalis me-
lancolica scilicet colera nigra Et significat
initium diminutionis mediocris etatis
Et illa que est ab initio Capricorni usque
in fine piscium media frigida et humida
senilis hyemalis flegmatica de fama
Omnibus autem planetis circulares qui fecerunt
in hiis signis non quod sunt in eis sed
fecerunt sub eis hoc est in directo eorum
altior et superior circulo signorum est cir-
culus tardior Saturnus deinde
Iupiter deinde Mars deinde Sol deinde
venus deinde Mercurius deinde luna
que est terre propinquior et circulus omnibus
velocior Significat et preterea
tandem dicemus tamen planete quidam di-
gnitates sic exponentes in sequenti-
bus Habent enim planete in hiis signi-
nis potestates Quasdam per naturam
quasdam per accidens sunt per naturam sunt
hee domus Exaltationes termini triplici-
tates et facies // De illis autem que

per accidens sunt dicendum in loco conveniente
Domus hee sunt Aries et
scorpio domus martis Th-
aurus et libra domus veneris
Geminus et virgo domus Mercurii Cancer
domus lune leo domus Solis Sagittarius
et pisces domus Iovis Capricornus
et aquarius domus Saturni // Septimum autem
signum a domo uniuscuiusque dicitur cuius-
dam planete fore detrimentum Et sic
duo sunt signa in triangulo domus
unius planete dicitur contradicens mala
meritia et in angulo qui latus
est in medio et in figura sextilis
Et hec sunt zodiaci circuli
Signa autem in quibus gaudent
planete dicuntur tituli in dictis eorum
scilicet dorothium sunt hec Saturnus
dum intrat Aquarium gaudet dicitur
Et Iupiter in Sagittario Mars in
Scorpione Venus in thauro et
Mercurius in virgine
Hec autem sunt exaltationes
planetarum Sol exaltatur in
ariete 19 gradu eius luna in 3°
gradu Tauri Saturnus in 21° gradu libre
Iupiter in 15° gradu Cancri Mars
in 28 gradu Capricorni venus in
21 gradu piscium Mercurius in 15
gradu virginis Caput draconis in
3° gradu Geminorum et cauda in 3°
gradu Sagittarii // In 1° autem
signo ab exaltatione uniuscuiusque
planete in suo gradu erit eius
descensio Verbi gratia sicut Sol
exaltatur in 19 gradu Arietis ita
in 19 gradu libre cadit et sic de
ceteris ptolomeus autem ponit totum
arietem exaltationem solis et totum th-
aurum exaltationem lune
Triplicitates vero sunt dis-
tinguende quia omnium trium
signorum quasi una videtur
natura

Sol in die dominus
Iupiter in nocte
participans Saturnus
ista triplicitas est orientalis
Participes sapore amaro

accidentales faciunt triplicitatem. Et eodem nomine
vocant hoc est triplicitas. Aries quoque
leo et Sagittarius faciunt primam triplicitatem
quia unaquaeque istorum signorum est ig-
nea masculina diurna calida et sicca
cum colerica et sapore amaro. Est
quoque hec triplicitas orientalis. cuius domini
sunt in die Sol et in nocte Jupiter
et eorum particeps in nocte et in die
Saturnus / Triplicitas 2a est ex thauro
virgine et capricorno / quia hec sunt feminina
nocturna terrea frigida sicca melan-
colica sapore acra aridi[?] huius
quoque triplicitatis domini sunt in die Venus et
in nocte luna quorum particeps in
die et in nocte est Mars / Tercia
triplicitas est ex geminis libra et aquario
quia hec signa sunt masculina diur-
na sanguinea scilicet calida et humida aerea
occidentalis, sapore dulcia //
Triplicitatis domini sunt in die Saturnus
in nocte ac die Mercurius Eorum
quoque particeps in nocte ac die Jupiter
Quarta triplicitate faciunt Cancer
Scorpio et pisces quia hec sunt signa
feminina flegmatica nocturna septentrionalia aquati-
ca frigida et humida sapore salsa
Cuius triplicitatis domini sunt in die
Venus et in nocte Mars Quorum
particeps die ac nocte est luna

Quatuor quoque ex hiis signis
dicuntur esse mobilia scilicet
Aries Cancer libra capricornus Et
4 fixa scilicet thaurus leo Scorpio
Aquarius // Reliqua vero 4 quia sunt
scilicet gemini virgo Sagittarius et
pisces / dicuntur autem mobilia quia
quandocumque ingreditur Sol aliquod istorum
movetur scilicet mutatur tempus / Fixa
vero dicuntur alia quia cum sol est in
eis figitur scilicet in eodem statu perseverat
Reliqua dicuntur quia quando cum Sol

tempus
moratur in eis consistit quae scilicet medietas
illius erit unius temporis et alia medietas
alterius temporis Verbi gratia cum sol ingreditur
signum Arietis mutatur tempus scilicet vertitur
hyemps in ver Et cum intrat Th-
aurum figitur tempus vernale Cum vero
ingreditur geminos Sol fit tempus quae
scilicet dividitur erit veris, et dividitur estatis
Et sic de ceteris

Sciuntur ceterum signa se aspicere Hoc est
omne signum aspicit 3m ante
se et 3m post se quod est 11m Et hic as-
pectus dicitur sextilis Et est aspectus di-
lectionis et medie amicitie Et dicitur
ideo sextilis quia tenet sextam partem
circuli scilicet 60 gradus Verbi gratia planeta que
fuit in initio Arietis aspicit eam qui
fuit in aquario post se Et aspicit 4m
ante se et 4m post se scilicet 10m Et hic as-
pectus vocatur tetragona radiacio eo quod te-
neat 4am partem celi scilicet 90 gradus Et est
aspectus discordie atque medie inimicitie
Aspicit quoque 4m signum ante se et quintum
post se quod est 9m Et hic aspectus dicitur
trigona radiacio eo quod teneat 3am
partem celi scilicet 120 gradus Et est aspectus
concordie et dilectionis perfecte Aspicit
etiam 7m per oppositionem et est aspectus
discordie et inimicitie perfecte Et
si in hiis signis ita se aspicientibus
fuerint / quicunque dicuntur se aspicere in quarto // Cum vero planeta
fuerit in aliquo signo exeunt radii eius
in illis signis, que aspiciunt ipsum
signum in simili gradu atque minuto Verbi gratia
Si fuerit Mars in primo gradu Arietis et
in primo minuto eiusdem gradus, Exeunt radii
eius in primo gradu Signi libre et in
primo minuto eiusdem gradus Sic in-
tellige de ceteris aspectibus

Unde quod planete in signis termi
nos suos habent in uno quoque signo sunt
planete quinque terminos per divisos gradus
dispositos Nam ab inicio Arietis
usque in 6^m gradum eiusdem arietis est terminus
Iovis // Et a 6° usque ad 12^m est terminus
Mercurii veneris Et a 12 usque ad
in 20° terminus Mercurii Et a 20°
usque in 24^m terminus Martis Et a 24°
usque ad 30^m terminus Saturni Et propter
diversitate eorundem graduum et quantita-
tem eorum memorie describimus eos
in tabula ut levius esset omnibus tam
astipatorum Et dicit Hermetes

videmus quod componunt triplicitates
terminus eorum quod dicitur triplicitates sunt
fortiores in nutrione
quod significat eam non aliquam est
discordia in triplicitate sicut in terminis
cum componuntur Et dicitur termini sunt in-
directe fortiores

Facies autem signorum sunt hec
Unumquodque signum dividitur in 3
partes equales una quarum partium est quod
10 graduum Et vocatur facies
quarum prima est ab inicio arietis
initium Prima ergo facies est ab
inicio arietis usque in 10^m gradum
Et datur Marti 2^a facies est
usque ad 20° gradus et datur soli
qui succedit ei in ordine cir-
culorum 3^a usque in fine pre-
dicti signi et est veneris Sic
prima facies thauri est mercurii
qui veneri succedit Et ita usque
in finem signorum Cum ergo ha-
bueris gradus in aliquo signo et
volueris scire cuius planetarum facie
sit Sume ab inicio Arietis
signum usque ad signum de quo volu-
eris facie scire et triplica ea
et quod fuit hic adde si quod preterit
ex faciebus illius signi tunc facie
scire volueris cum eadem facie
tunc dum volueris scire incipe
a planeta qui est dominus prime faci-
ei signi Arietis qui est Mars
secundum successionem circulorum
et relinque quod remansit in figura
una a marte per successionem
planetarum Et quo finitus fuit
numerus erit prima facies illius si-
gni unde si fuit sic usque in 10
gradus eiusdem signi illius planete
apud quem finitus numerus et a 10°
usque in 20° alterius planete qui eum

succedit in ordine et q 2o usq
in finem illius signi qui ei
succedit, i tunc 10 fiunt q / ex
signo eit gosaie illius plte
votant et istar dm faciez
quibusdam decani et

t quia annuente deo in
tractamus de ptatibus pl-
tar in sig's que sunt domus
exaltatio triplicitas termi
facies Nunc igit tractemus de
virtutibus et fortitudinis eor
in ipsis Nam dns domus h3
5e fortitudines Et dns exal-
tationis h3 4 Et dns tplitatis h3
3 Et dns termi 2 Et faciei
i instige quo eph nuo fortitu-
dines pltrx qui eu magis
hundat i nuo magis habu-
dant in fortitune et effctu
Quidam aut pposuit tim
tplit i volut ut dns termi sit
fortior dno tplit / Sed superius
expositus in quo valeat unus

quisq Quida cos de hac re tlem
dederet tzpacom dicentes quia
plta cu fuit in domo sua silis
e vio i domo atq dnatione sua
Et cu fuit in exaltatione sua
silis e vio i regno suo et glia Et
cu fuit in tro suo e sed vir int
pntes cognatos suos et getes
Et cu fuit in tplite sua eit
sd vir in honore suo et auxi
liatores suos et ministros Et cu
fuit in facie sua et sicut vir i
ingrio suo hee sunt vniuse pta
tes pltarum contilet in sigs
Sequitur has sige signoru
quia in signis sunt quida
signa que dicunt tolica virgo
libra, aqrius et inc tab pa
Sagitar, quia hor ymagies in
titulo ad ymagies hoim figura
het quoq dicu signa pultras
voces huna, het quoq vigent
cu fiunt in oriente / Et queda
dicit alias huna i gei vgo pistes
Quedam qdrupedia i leo et sagi-
Aries thaurus leo Caprion et me
dictas ulta Sagitar Et het
vigent cu fiunt in meidie virgo
aut et capnus et aquarius vigent
cu fiunt i stone / Et ex signis
qdam sunt viciosa et tortuosa i
thaurus aries Cancer Scorpio et
Capnus Et quedam eor dicit
domestica, i aries thaurus et capnus /
Et qued ex eis dicit pleb plet
huna i Canc scorpio et pistes
Et het viget cu fiunt in occi-
dente / Et queda sunt sterilia i
gei leo et vgo / Et queda sunt
paucos filios huna i Aries
Thaurus libra Sagitarius capnus

et dguus Et quedam dnt multu
luxiosa i Aries thaurus leo et
tapcorn9 et sep signis qdam
dnt dicia voce hnitia illa scz
q fornt ad ymagines aialiu
balantiu et mugetiu et rugi
entiu ut Aries thaur9 leo
capcorn9 et ultia ps sagittarij
Et quedam sut voce taretia i a
scz q sr fornt ad ymagies aia
liu voce taretiu vt canc sco
pio pisces et

t vnud qq signoz habz
ppaz sigificatoz in hijs q
sigut sr tacom ep mebris sue
moribus hoim / et sr nasten
tia ac sep mudi regioes
qaicq esse sum a l clas caput
Aries hz ep corpe hois caput
et faciem Et ep regiomb9 bebil
feriz i babiloniaz et psydam et
ad rabigem et phalasti i pa
lastiam Thaurus hz arbores
q platant et ep corpe hoim collu
gutturs et nodu Et ep regiomb9
ezervez et almethi et amele et
aratead Signu gemioz e larg9
anni hz ep cor hois hnores et
brathia et manus Et ep regoib9
iugi et armenia notrabige / et
helem et egiptu / et batthiam
Canc hz ep arboribus eas que
fuunt eqles longitie / i mediores
arbores longas / Et ep corpe hois
pectus stomathu costas splenem
et pulmoez / Et ep regiombus ar
meniam minorem et orietalem
plagam / et hurahon et athz
et habz ptitipacoz i barath et at
bige // Leo habz arbores pcres /
calidus et vsitus et mlte ang
ustie atz tristitie / Et hz ep corpe
hois stomathu latus cor et dorsu

Et ep regiombus athu usqz ad
finem regionis habital // virgo
habet quidqz seminat ex stibus
et e larga boi anni Et hz ep
corpe hois ventrem intiora
telam s et dyafragma et in
testina Et ep regiomb9 argami
ta et assem id e quadam regi
one ita Jechy / et assthoraz
i custate et insulam q e hys
pania et feriz // Libra hz arbores
pces pceras et e larga boi an
ni hns ep corpe hois lubos in
feriora ventris vmbilicu poste
scz et vereda hancas ylia et
nates Et ep regiombus teraz
gtoz ul conoz et que sucedut
ei9 fines / usqz ad affricam hns
azeit vsqz ad finem ethiopie
et bartha / hz et tarim et segeste
et thebil et thabiasten et hail
wadath Scorpio hz arbores me
diores eqles longitie / largus
boi ani / Et hz ep corpe hois ve
renda testiculos vesicam anu
et femora et ep regiombus
helthriger et terra Arabiu et
fines eius vsqz in algemen et
habet nathint ptitipacionez
Sagitari9 misericors et callid9
habz ep corpe hois femora et
ep regiomb9 ethyopia et ma
harobe et athim alim que
e india Capcorn9 bone vite
nacud9 cautq et callidus
mlte tristitie hns ep corpe hois
genua / Et ep regiomb9 ethi
opiam et hanawara wen
et athich et wahamen vsqz
ad duo maria / et vsqz ad aha
thmeth et alim que e india
Aquari9 hz ep corpe hois
crura usqz ad inferiora cauillaz

et ex regionibus hazaroth et in gre-
diez et altupha et partes eius et
terram elphingez et partes terre
egipti et occidentales plagam
terre achrich // Piscis tantus
et callidus corruptus multi
coloris sunt ex corpore hominis pe-
des Et ex regionibus tharb-
ate et boreale plagam terre
virgem et participacione in ro-
manis usque ad essen/ et hz in-
sulam et egiptum et alexan-
driam et mare et alieten
Et sciendum quod significant dolore
sunt in unoquoque signo membrum
sibi appropriatum tractemus ergo
de doloribus planetarum in signis
et primo in capitulo ab ariete etc
In Ariete Saturnus hz pectus
Jupiter ventrem Mars ca-
put Sol femora venus pedes
Mercurius tibia luna genua
In thauro Saturnus ventrem
Jupiter dorsum Mars collum
Sol genua venus caput Mer-
curius pedes luna tibia // In ge-
minis Saturnus ventrem Jupiter ve-
renda et que sucedunt Mars
pectus Sol tibia et mamillas
venus collum Mercurius caput
luna femora In Cancro Sat-
urnus tibia et ei sucedunt Jupiter
femora et genua Mars pectus
Sol pedes venus brachia et
humeros Mercurius oculos
luna caput // In leone Sat-
urnus verenda et ei succedens
Jupiter femora et genua M-
ars ventrem Sol caput

venus cor Mercurius humeros et
guttur luna collum In virgine
Saturnus pedes Jupiter genua cor
et succedentia Mars ventrem
Sol collum venus ventrem Mer-
curius cor luna humeros // In libra
Saturnus hz genua et cor succe-
dentia Jupiter oculos cor quod succe-
dentia Mars verenda cor quod
succedentia Sol humeros venus
caput Mercurius ventrem luna
cor // In Scorpione Saturnus ca-
millas et cor succedentia Jupiter
pedes Mars caput brachia
et femora Sol cor Sol verenda
venus verenda et cor succe-
dentia Mercurius dorsum luna
ventrem In Sagittario Saturnus
pedes Jupiter tibia et caput
Mars pedes et manus Sol ve-
trem venus femora et brach-
ia Mercurius verenda et cor luna
dorsum // In Capricorno Saturnus
caput et pedes Jupiter genua
et oculos Mars tibia et humeros
Sol dorsum venus femora et cor
Mercurius verenda et cor suc-
cedentia luna femora et verenda
et cor succedentia // In aquario Sa-
turnus caput et collum Jupiter hu-
meros pectus et pedes Mars ca-
millas et cor Sol verenda et cor
succedentia venus genua et cor su-
ccedentia Mercurius femora et cor
luna verenda // In pisce Saturnus
humeros brachia et collum Jupiter
cor et caput Mars camillas
et ventrem Sol femora et cor
succedentia venus collum et
dorsum Mercurius tibia et ve-
renda luna femora etc

Sunt quoque in unoquoque signo
gradus qui ipse masculi
et femini dicuntur Nam ab initio
arietis usque in 8 gradum dicuntur
esse masculi et ab 8 in 9um femini
et a 9no in 15um masculini et
a 15o usque 22um femini et a 22o
usque in finem arietis masculini
quos de ceteris describere sicut
descripsimus timemus Et hoc modo
depinximus in tabula ut legentibus
videretur opus deo ampliare etc
Et in unoquoque eorum signorum
sunt gradus qui dicuntur luci- 2
di Et gradus qui dicuntur tenebro- 2
si Et gradus qui dicuntur fumosi
Et gradus dicuntur vacui dicunt enim
quidam quod ab initio arietis usque
in 3um gradum sunt tenebrosi et
a 3 usque in 8um lucidi et ab 8
usque in 16 tenebrosi et a 16 usque
in 20 lucidi et a 29 usque in fi- 2
nem arietis a 20 usque

in 28 vacui et a 28 usque in
29 lucidi et a 29 usque in fi- 2
nem arietis vacui de quibus
fecimus tabulam sicut deus
voluit

Item in signis sunt gradus
qui dicuntur putei quia
cum fuerit planeta in aliquo eorum
dicitur esse in puteo ut 6us
gradus signi arietis 11us 16
23us 29us.
Thauri 5us 12us 28 24
Geminorum 2us 12us 21us 26us 30
+ Leonis 6us 13us 15us 22us 23us et 28us
+ Cancri 12us 14us 23us 26us 30
Virginis 8us 13us 16 21us 24us
Libre 19 20us et 30us
Scorpionis 19 10us 22us 23 21
Sagittarii 12us 14us 28us 21us atque 30us
Capricorni 3us 19 et 17us 22us 28us 28us
Aquarii 12us 28us 29us piscium
8us 9us 9us 28us

[E]t sunt quidam gradus in signis
qui dicuntur azemena i. gradus
debilitatoris corporis. Est enim
azemena quedam debilitatio cor-
poris de temporalibus ut est cecitas
surditas amissio membrorum et
talia quibus diu vixit homo semper
habet secum. Cum ergo fuit luna in
hiis gradibus in nativitate ali-
cuius pueri accidit ei predicta
azemena secundum significationem loci et as-
pectus seu loca planetarum. Significat
ergo azemena per astra diversis modis
sed in libris nativitatum invenies.
Gradus autem azemena hii sunt
In Tauro 6 gradus 18 9 et 10
In Cancro vero a 9° usque in 14um
In Leone 19 21 28
In Scorpione 19 et 29
In Sagittario 1 7 et 18 et 19
In Capricorno 26 21 usque 29
In Aquario 18 et 19
[E]t in celo sunt quidam gra-
dus qui dicuntur augmenta-
tes fortuna. Et sunt hii // In
Ariete 19 // In Tauro 3 4 et 21
In Geminis 11 In Cancro 12 et 14
In Leone 3 4 17 et 19 In Virgine
3 13 et 20 In Libra 3 4 et 12
In Scorpione 1 18 20 In Sa-
gittario 13 et 20 In Capricorno
12 13 18 20 In Aquario 1 16
11 et 20 In Pisce 13 et 20.
[E]t duo gradus qui fiunt
vmius longitudinibus a capi-
te signorum mobilium dicun-
tur potestatis et virtus fortitudinis

et respectus seu participes in virtute
ut 20us gradus Capricorni vel Cancri
vel 10 gradus Sagittarii et Gemino-
rum et 20us gradus Arietis et Libre vel
10 gradus Piscium atque Virginis etc.
[D]e quarta ampliatione dico
Compulimus esse circuli signorum esse-
ntiale ut perficiamus etiam accide-
ntale. Nam circulus signat omni hora-
li figura qui dividit in 4 partes
quas dividit circulus orizontis et
circulus medii celi qui facit medium
diem. Et unaqueque pars istarum di-
viditur in 3 partes inequales secundum ascen-
siones signorum ascendentes. Et sic modo
dividitur circulus in 12 partes que
nominantur domus. Nominantur quoque
et cuspides, quarum opus expo[illegible]
est i. aziz in libro de [illegible]
Principium ergo divisionis est ascen-
dens i. prima domus cuius initium
est super circulum orizontis orientalis.
Deinde sequitur 2a domus et 3a et ceteri
usque ad 12am. Prima autem pars que est ab
ascendente usque ad medium celi que est domus
12 11 10 dicitur quarta pars orientalis
masculina ad veneris significat inventu
vite. Et vocatur puerilis vel agnia
vernalis. Et alia pars que est a medio
celi usque ad angulum occidentis signi i. 7 que
est super circulum occidentalis que est do-
mus 9 8 7 et est meridiana femi-
nina recedens, significat mediam
etatem et vocatur pro estro iuventus
estivalis colerica. 3a pars que est ab
occidente usque ad angulum terre domus que est
sub circulo medie diei sub terra
que est domus 6 5 4. Et est
occidentalis masculina ad veneris

significat finem vite. Et vocatur autumpnalis
melancolica et etatis mediocris.
// Tercia vero pars que est a 10a domo usque
ad ascendens que est domus 4a 3a
atque ascendens est orientalis feminea
recedens significat quid accidit homini
post mortem eius et ad quem deveniat
thesaurus eius et eius dispositio de dimissa
substancia et quid dicetur de eo in utrum laudetur
vel vituperetur. Et vocatur hec pars senilis
flematica de forma hyemalis. Et
ille due partes que sunt a medio
celi usque ad ascendens et ab as-
cendente usque ad 4am domum ista
medietas vocatur ascendens. Et alie
due partes que sunt a 4a domo usque
ad 7am et inde ad medium celi vocatur
medietas descendens. Et quod fuit
super terram quod circulo in illa pars circuli
superior dextra dexter / et que est sub terra
est illa pars inferior dextra sinistra.
Et ascendens atque 10a et 7a et 4a sunt vocantur
alamed quas nos angulos vocamus
ut pulchrius sonet. Et 2a domus
et 5a et 8a et 11a succedentes angulis
vocantur 3a aut 6a et 9a et 12a caden-
tes ab angulis dicuntur. Cum ergo planeta
in angulis vel eius succedenti fuerit
dicitur prosperare. Et si fuerit in cadentibus
ab angulis dicitur deficere. Et una-
quaeque istarum domorum significat aliquid

dr planeta
prospere et deficere

de esse hominis. Nam prima domus
cuius initium oritur in circulo emisperii
orientalis vocatur athalie vel horo-
scopus et ascendens. Hec significat corpus
et vitam et inicia operum de inter-
rogationibus et oratione et locu-
tione et responsionibus et quod cogi-
tat in cordis in animo suo. Et significat
initium vite. Et dixit Alexander
in nativitate quod dominus triplicitatis ascendentis
primus significat vitam et naturam nati seu
interrogantis et eius delectationes
in alio atque voluntates et quod di-
ligat et quid odio habeat et quod
boni seu mali eveniat ei in
initio vite eius. Et dominus triplicitatis
eiusdem 2us significat vitam et corpus
et virtutem seu fortitudinem medi-
etate vite. Et dominus triplicitatis
3us significat id quod post eius significat et
significat finem vite etc.
Secunda domus est domus substantie
et victus et ministrorum
et significat finem annorum vite et
finem iuventutis. Et dixit Alexander
de dominis triplicitatis domus substantie
de primo, 2o et 3o videbis quod
eorum fortior sit esse in loco
huius facies initio auctorem substantie
et significatorem acquisitionis eius
qui si fuerit in medio celi veniat
hanc a rege, et si fuerit in domo
fidei erit melius. Similiter dominus
triplicitatis primus dat substantiam in initio
vite et 2us in medio et 3us in fine etc.
Tercia domus fratrum et sororum
propinquorum et dilectorum fi-
dei atque religionis mandatorum atque
legatorum mutationum atque itinerum
minorum propinquus. Et significat esse
vite cum morte. Dixit Alexander
dominus triplicitatis domus fratrum
primus significat fratres maiores, 2us me-
dios, 3us aut minores, et utrum
eorum dignitas et eorum esse
secundum loca eorum etc.
Quarta domus patrum et he-
reditatum et finis rerum et
thesaurorum et omnium absconditorum
atque occultorum. Et significat de esse
vite hominis fine. Dixit Alex-
ander quia dominus triplicitatis domus

patrum primus signat parentes 2us civi-
tates et status 3us aut fines terre
et terrores etc.
Quinta domus filiorum et
delectationum legatorum
atque donationum Et signat quod futurum
sit post mortem de laude seu
vel vituperatione dixit Alex-
der zegoz quia dominus triplicitatis domus
filiorum primus signat
Sexta domus infirmitatis
et servorum signat finem vite
et quod futurum sit ante senectutem
dixit Alexdezegoz dominus triplicitatis
domus infirmitatum primus signat in-
firmitates et egritudines
ab infirmitatibus et amalis 2us
signat servos atque servos 3us signat
quod invenietur ex eis et eorum
utilitatem atque opera et est signator
bestiarum et pecorum et omnium quadru-
pedum servorum et fortitudinis
eorum multitudinis quoque eorum
atque paucitatis mortis eorum ima-
nu eius vel egressionis eorum ab
ea terrore quoque ac contentionum
Septima domus mulierum
et nuptiarum contentionum
quoque ac participationum et oppositorum
et signat medietatem finis vite
et gra senectutem dixit Alex-
dezegoz quod dominus triplicitatis domus
mulierum primus signat mulieres
2us contentiones 3us compositos
et participationes
Octava domus mortis signat
timorem et mortem atque
almanuerith substantias et hereditates
tes mortuorum quas dent he-
redes post mortem eorum possidere
Et signat finem annorum vite primus
senectutem dixit Alexdezegoz quod
quod dominus triplicitatis domus mortis
primus signat mortem 2us prepta seu
res antiquas 3us alamanuerith
et hereditanda sunt sicut seu dixit
Nona domus peregrinationis fidei
atque religionis sapientie prophetie
atque scripture atque librorum epistolarum
quoque et legatorum narrationum seu
rumorum atque somniorum et signat
medium vite dixit Alexdezegoz
dominus triplicitatis domus peregrinationum
primus peregrinationem et omne quod
accidit ei 2us signat fidem ac reli-
gionem et valitudinem harum atque
modum earum 3us est signator sapientie
ac somniorum stellarum quoque et augu-
riorum et veritatis earum seu expectatum
in eis atque mendacium quod eis
Decima domus regia et operum
et sublimationis et exaltationis
regni quoque nominis et memorie
et votis seu et imperii et magisteriorum
atque matrum et signat dimidium annorum
vite dixit Alexdezegoz dominus triplicitatis
domus regie primus signat opus et
exaltationes seu sedis sublimati-
one et mansione altissima 2us signat
vocem imperii et audaciam in eadem
3us signat stabilitatem eius atque
durabilitatem etc.
Undecima domus fiducie et
fortune atque laudis amicorum
quoque et ministrorum ampliatorum
et signat finem annorum medietatis
vite et post medietatem vite
dixit Alexdezegoz quod dominus triplicitatis
domus fiducie primus signat fiduciam
2us amicos 3us utilitatem seu pro-
fectus eorum etc.
Duodecima domus inimicorum
et laborum atque tristitie et invidie

ac suffocacionis calliditatum et in-
geniorum ac bestiarum et signat finē
vite et quod contingit maioribus in
conceptione sua ex bono vel malo
Dixit Alcoardezegor quod domus septima
domus inimicorum prima signat in-
imicos 2a laborem 3a signat
bestias / et pecora hoc est quod signat
12 domus
Significat et 12 domus colores
et hii sunt nā domus ascen.
et 1a sunt albe / 2a et 12a sunt virides
et 3a et 11 crocee / 4a et 10 rubee
5a et 9a mellite i. habent mellis co-
lorem 6a vero et 8a sunt nigre
// Et unusquisque ex planetis sit in
una quaque istarum domorum quando
preter eum cum potestatibus / accidentalibus
que dicuntur gaudium / quia mercurius
gaudet in ascendente et luna in 3a
venus quoque in 5a Mars in 6a
Sol in 9a Iupiter in 11 Saturnus in 12
Et dicitur in significatione domorum quod
anguli significant fortitudinem et perfectionem /
Cadentes vero ab angulis debilitatem. ^pro pri(?)
et de inceptum / nisi quod 9a et 3a significant
voluntatem / et 12 et 6a occultacionem /
et timorem et vilitatem rerum significant
Anguli autem et domini angulorum significant ma-
gnitudinem honoris / et prosperitatem atque
fortune et exaltacione et elongationem ^prima(?)
a casu, et principium casus gradus est ^fortune
fortune i. decadentis et casus /
De Succedentibus vero angulorum quod
succedit 10e i. 11ma significat
fortitudinem et fortunam mediam ex
amicis ex ea parte in qua erat fidu-
cia eius quod sequitur 10am i. 11ta
significat fortunam mediam per donationes
et venationes / et est causa filiorum
cum venacione leticia et gaudio
Quod autem succedit ascendenti quod est 2a
sibi fortunam mediam ex ea sibi et
ministrorum Que vero succedit 1a 3
quod est 8a significat fortunam medium
ex almanacth i. ex ea quod hereditat a mortuis et a rebus occultis
ex sunt quod significant domum 8am locorum
dum fuerint principes in angulis
principia domus ascendentis i. ascendente significat
eius fortunam per semetipsum et per eius
acquisitione et per eius substanciam et eiusdem
sunt in 1o provectos et seniores
ac uxores / Et significat principia in
10o per regem et per ingenia altiora
principia quod eius in 4o significat fortunam
per hereditates per terras patrum et
per producciones aquarum et edifica-
tiones vel populaciones ex rebus
antiquis et radicalibus significat
quod dominus 10e principia in cadencio for-
tunam per regnum magnum vel per
regem et ingenia altiora et significat
principia sua in 1 fortunam per regnum
magnum et victoria correctionem
et ex causa uxorum et principia eius
in 4o per regnum / et causa rebutorum
et cultus terrarum et edificacionis ci-
vitatum / et per divisiones fluminum
ium et custodias civitatum et
ex rebus antiquis / Et principia
sua in ascendente per regnum per ingenia
et approximitate regis ex rebus vulgi
Respicit autem dominus 1 in 7a
significat fortunam per negocia-
tiones et conversos per mutationes
quod ac per mulieres et socios
Et significat principia sua in 4a
per conventiones mulierum et ne-
gociatores et per terras patrum
et hereditatum et cultus terre principia
sua in ascendente per convenciones et
negociatores et per terras medii ne
ac ascensione et per opera spiritualia
ac in gratia et sua / principia sua
in 10 fortunam per conventiones

pnegotiatores et p pot' et p aus
tgis et magisterioꝝ ul
Resenaa vero dm x^te in xta
sigt fortunad ep cultu tre,
et seuctu. p tas patru atq ros
antiqs ppnciad eius in ascedete
sigt fortuna. ep cultu tre et seu 2
ctu piger^m et consily psudite/
et ppnciad sua/ in lo sigt pson
ep cultu tre et seuctu p tas
tgis et magisterioꝝ/ Et ppnciad
sua in x, sigt fortunad epseu 2
ctu tre/ et cultu z p tas vxor
ul soroꝝ et p negotiato es //
hic sigt dm an^lor ppnciad,
sua in an^lib. Sile facies de
ppncia duoꝝ aliaꝝ domoru
Sed ideo intduximus tm d dnis
an^loꝝ/ ut ceni epepla i totois /
Vm voluis scire platam
sigficatorem dnatorem
rei / aspicies quis plataꝝ sit
plur aucto^tis, in domo rei et
plactaꝝ q sigt natz illius rei.
sicud dixem^o i naturi plactaꝝ /
vide igi quis plta sit fortior.
in domo rei / et inpte eius ep
fortitudinibus q̄s pdiximus'
i ep ruo q pdiximus dic de
fortitudine plata plataꝝ tract 2
avimus Et qui fortior fuit /
omnibus in lo^o rei, ipe erit dna 2
tor eius Vgra Interrogatio si
fuit d sphera et volui scire quis
sit dnator eius / et fuit x do
q̄sideram sigt x q sig dr ect /
q domus est martis hz in h^c
loco mars .4. fortitudines
Exaltatio q est solis et hz i ea
.3. fortitudines Et cu vixi sol
triplicitatis et hz in ea .3. fortitu^nes
hz igi ibi Sol .4. fortitu^nes Et trinus
iouis et hz ibi .2. fortitu^nes Et est
facies Martis et hz ibi una for 2
titudine ergo mars hz ibi .6. forti 2
tudines .4. ep do^o et facie Et sol
.7. Et plta tris s qui plus habz
vocatur dnatorum. x' victor Sol
ergo accipit illi principatum q hz
.7. fortitu^nes, Et ipe dnat hic in
domo sphe/ Similit aspicies in lo^o.
pte sphe, et pte fortitu^ne, Et ptia //
pem illoꝝ facies Ioue qui e sig 2
ficator sphe illoꝝ. na^et Et insecu
sigficatos pmd et testimonia plataꝝ
Ita facies hoc d omnibus domibus
et scies ~~et~~ dnonatorez rei
Platibus quoq plataꝝ acci 2
dentalibus est hanc i plitudo
hor e cu fuit plata diurnus i die
sup terram et in nocte sub tra Et
plata nocturna i nocte sup terram
et in die sub tra Et si cu eo
fuit plad masculus i sig^o mascho/
Et placta femina in sig^o fem
dr esse in sua vi aut in suo haiz
i in sua plitudie Et erit fortitudo
tius ut fortitudo viri illo^o pstud
tius attestationis ac fortitudie Et tu
ampliate deo p ceterum q pposim
tractac d titulo signoꝝ et eius
accidentibus // Pssquar in ratione
.1. plactaꝝ et natas coꝝ esse q
coꝝ et quid signat
Essentia 2 in natis plataꝝ
1 / et q illis ppnd Et quid sig 2
ficent, de ce teꝝ Saturnus e ma 2
sculus malus diurnus Et e sig 2
ficator patris si fuit nativitas
in nocte/ Et sigt senectute ultima
si fuit occidentalis Et initiu
senectutis Si fuit orientalis Et
sit siccitate frigoris et siccitatis

dra 2^a

p. latroz

Et ex complexione corporum melancolia
i. augmentationem eius atque distillacionem
eius et forte quia est frigida et
humida ponderosa fetidi odoris Et
est multe commestionis et de dilectionibus
Et significat profunditatem consilii et mul-
titudinem silencii Et ex ma-
gisterijs res aquaticas antiquas
preciosas Et sicut cultus agrorum
operationem terrarum Et plurimum
si fuit fortunatus Et res viles
et laboriosas si fuit malus
ut conservatores in balneis
Et fullones et nautas Et si
fuit fortunatus de dilectionibus spaci-
osus et patiens Et si fuit ma-
lus in districtus tristis et merorum
male suspicionis multum suspiras
commoves homines susurrationibus
Et si fuit fortunatus significat diversa
res antiquas et durabiles sicut
hereditates et recultus Et si fuit
malus significat aquas sordidas et
mali sapores veteres atque quintibiles
Et significat ex infirmitatibus morbos
flegmaticos ventosos melanco-
licos congelatos antiquos ut lepra
morphea podagra et cancer et
cetera huiusmodi Et significat peregrinationes
longinquas tarditatem et pigno-
ra lobetz quoque et tarditatem
atque afflictionem (humectionem?) corporum
mortuorum patres et avos et
fratres maiores et inimicos suos et
viles homines Et significat ex operibus opera
toriorum Et si solus fuit significat
artes complexionis aliarum planetarum
Et si complectitur sibi Iupiter
significat opus pergameni in quo
scribuntur divini libri et iudiciorum

Et si complectitur sibi mars significat
soleas sotularum et operationes
earum Et si complectitur ei Sol significat
opus conflictorum toriorum Et si com-
plectitur ei Sol significat venus significat
opus toriorum ex quibus fiunt
tympana et alia instrumenta quibus
utuntur in ludis Et si complectitur ei
Mercurius significat opus toriorum
in quibus scribuntur instrumenta testa-
menta et nuntii stipendiorum Et
si complectitur ei luna significat opera-
tione toriorum ferarum et modi-
ferorum morticinorum animalium et
huiusmodi similia Et significat de secta
eam que omnes consistit Et fuit for-
tunatus et si fuit malus significat
ecclesiam unitatis cum multa contrariorum re-
sistancie Et dixit Messehalla
i. quem deus voluit exaltari
quod fuit quidam astrologus in sua
perpetuus inde qui sit deus e
significat fidem Iudaicam et est
ex antiquioribus et omnes consistit
eam et ipsa nullam aliam
Et sacius cui omnes inguit
et ipsi nulli et indumenta
nigra Et dixerit quidam
alii quia Saturnus significat nitrionem
auris et splene et stomachum
Et hoc ex doloribus inguinum Et
ex corporibus scorpitos ... arctoso
et ex diebus sabbatum et ex noctibus
eam que precedit feriam Et
quantitas orbis eius est ... Et
anni fridarie eius sunt 7
et anni ... Et maiores
41 Et medii 7 dictum Et
minores 30 fortitudo eius in
plagis circuli est in dextra

ucionis Et dixit Messehalla quod
signat de signis hominum hominem nigrum
et crinem crispum cum ambulauerit mergit
oculos in terram pede post pedem incessu
adiungit pedes et qui fuit mat
terminus huius paruos oculos et stata
tute ventosum rara huius barba
in maxillis labia spissa talidos
in gradibus seductor et interfector
Et dixit Dorotheus quod signat hominem
rete valde pilosum inter scapulas
Et habet ex regionibus aaritem et
Indiam et omnem terram nigrorum
Et ex partibus huius partem fortitu
dinis et stabilitatis Et signat a
cas terre et hereditatum Et eos
qui possunt operibus Et audacia
et labore in opera et tabs mortis
Iupiter fortuna maior dum
eris Et est significator sperme et
operatur calorem et humiditatem
temperatam aeream sanguinea Et
etate signat iuuentutem usque ad
perfectam etatem Et ex magisteriis
quod pertinet ad legem ut iusta iudi
cia iudicare et pacem inter homines
mittere et in bonis studere Et signat
habundantiam sperme Et ex magistris
illa que sunt absque seductione et
signat amicitiam et vitam et letitiam et
veritate religione et patientia
et omne preceptum pulchrum et pre
osum et habundantiam rerum Et
ex infirmitatibus que sunt ex
sanguine per augmentum spiritus que
non sunt superflua ex nam ut
ex sanguine iusto et temperabili et
est pleta sapie et intellectus et
visus Cum sit coniunctus Saturnus
signat ingeniacionem et in tanta
tores et ex oratismos et
Et si coniunctus ei mars superius sit
medicine Et si coniunctus ei sol
Et si coniunctus ei Sol signat seruum
sectatorem et prudentiam in questionibus
disputatoribus Et si coniunctus ei
venus signat compositionem et aliarum
rerum delectabilium et si coniunctus
ei Mercurius Scientiam arismetice et scien
di stellas astronomiam quorum et physi
am et geometriam Et si coniunctus ei
luna signat scientiam dispositionis aquarum
et mensure earum numero non et terrarum Et
complexionem eius signat largitatem Iocundia
atque iustitia Et ex sectis plalitate
et platonum Cumdam autem dixerat quod
signat corpus et stomachum et aurem
sinistram et brachia et ventrem in
feriorem quam umbilicum et intestina Et
ex coloribus ancxutin et viridem et
horum similia Et ex saporibus dulce name
Et quantitas eius orbis est Et ex
diebus habet diem Iouis Et ex noctibus
noctem diei lune Anni firdarie sunt
12 et anni eius maiores in annis 428
428 maiores autem in annis 1918 Et me
dij 44 et dimidium minores vero 12
Et fortitudo eius ex plagis aquili est in
occidente Et dixit Messehalla
signat ex signis hominum hominem album
lenitate ruborem in facie habentem
oculos non perfecte nigros nares non
equales et breues talium aliquo
dentium lenitatem ingrediens pulchre
statuere bona cum bonis moribus
pulchros corporis Et dixit Dorotheus
quod signat magnos lenitate oculos
et pupillam latam barbam
crispam Et ex regionibus Albi
rach et babiloniam et persidam
et almadie et alaodem et alcha
dinia in dac clas Et ex partibus
huius partem beatitudinis et prestitus
Et signat fidem et appetitum

in bonis fundamentum // Et ex operibus
salubritate et securitate et participa-
tione etc.
Et est masculinus nocturnus malus
operatur calorem et siccitatem
Et est significator fratrum et pugna-
tionum Et habet ex etatibus adole-
scentiam usque ad iuventutem Et natu-
ram colera amari saporis Et
ex magisteriis omne magisterium
igneum et quod fit per ferrum et igne
sicut est percussio cum martellis
et separatio gladio // Cui si complecti-
tur Saturnus significat percussione ferri
Et si complectitur Iupiter significat percus-
sione eris Et si complectitur ei
Sol significat percussione nummorum
aureorum Et si complectitur ei Venus
significat magisteria ornamentorum Et
si complectitur ei Mercurius significat percussi-
one auri Et si complectitur ei Luna
significat percussione // Et significat cum
solus suscipit significationem opus medicine
Et si nulla planeta ei complecti significat
minutionem et vulnerum apertionem et horum
similia Et si complectitur ei Saturnus significat
ex operibus medicine opus vulnerum
Et si complectitur ei Iupiter significat opus
nautarum et curam oculorum Et
si complectitur ei Sol significat curam ocu-
lorum Et si complectitur ei Venus
significat opus ornamenti ut tonsuram
crinium et barbarum et abscisionem
unguium Et si complectitur ei Mercurius
significat incisionem venarum Et si com-
plectitur ei Luna significat eradicationem
dentium et purgationem aurium
Et per se significat iniurias miserorum
et effusionem sanguinis et oppressiones
per vim et abscisiones viarum
et raptam et durationem ex rixis
et iracundia et divisionum expeditionum
et velocitate et levitate et prava
verecundiam et repugnationem ex
paucitatem et feditate coitus et casus
puerorum vel abortivorum et fratres
medios atque sororum sciam atque
distinctione et bestiarum sicut fuit
ut armiger Et ex infirmitatibus
febres sanguineas et calidas
et postulas sanguineas et labra
que est rubedo corporis cum asperitate
et feditate et gingivas carnium
cum putredine Et dicitur capitis
dolorem Et ignem sacrum et pa-
vorem et cogitationes horribiles
quod inquietat homines et commovet
atque impediunt et manes reddunt
Et quod quod fuit cum flamancie ca-
lores // Et ex qualitate ad significat
commotionem ad et conturbationem et
stultitiam Et si aspexerit eum Sa-
turnus significat odium et maximam
invidiam // Et ex sectis cum quod
fuit bellum et veritate et vola-
tate mutationis a fide // Et
multitudinem hesitationum Et
mutationem detestationum et testa-
mentum hec omnia sub veritate
Et dixerunt quidam quia habet ex
membris fel renes et venas
et de testes spermatis et dorsum
Et habet ex coloribus rubedinem Et
ex saporibus amarum Et quantitas
orbis eius per 18 gradum Ex di-
ebus habet diem martis Et ex
noctibus noctem sabbati Anni
fredarie eius sunt 7 et anni eius
maiores 268 maiores autem
anni 66 medii al 40 et dimidium
et minores 15 // Et fortitudo eius
in plaga celi in meridie Et
dixit Messehalla significat de
imaginibus hominum hominem habere

faciem rubeam capillos ruffos
Et faciem rotundam levit hoiez
de honestatem habitem odtos
treos horribiles aspectu vnu
in pede signum ul matlanz Et
dixit dorothius acutum habitem
aspectum // Ex partibus pte auda=
cie Et signt psencten ad talli=
ditate et suphiam et levitate
et nobilitate et in verecundiam
ul pratate et audaciam et ne=
gotiatorem et festinatorem i oibus
rebus Et ex ptibus indi asten
et tras tracor
Ul p aspectum sotiua malus
p cunctorum in vno sigo
Et e magister diurnus Opat
colorem et sanitate Et e sig=
tor patrum si fuit nitas in
die et signt regnum maxim
et aiaz vitalem Et lume et
splendorem intellectum et pu=
critudiez atz fidem // Et ex
etate sine iuuentut Et ptici=
pat² vniuss planets i dispo=
ne amor // Et ex magisterys
regnu et pitipatus iacula oz
quoqz iaculor venat oz et put=
ga oz cu omi spe purgandi
quibus corpa intus et exterus
purgant Et ex infirmita by
signt in firmi tes callidas et sur=
as in corpibus appentes // Et ex
pba autem plurimum // Et vni=
uersas maneies sbe Et ex qlite
ai sublimi tez et prudetia // Et
que serut honestate s et larc=
gitatem et glam et mets p=
spitate Et ex sexts cultam
bona et eius s a Et signt imprm

vocs et fortitudiez celeritats Cui
si cpplectit² Saturnus significat
villatam et hqdi pitipatus
Et si cpplectit² ei Jupit signt
pitipatu in fide ac religione
aut esse iudice iutes hoies in=
ditas hoies oppssor ul i iuccidz
re Et si cpplectit ei Mars signt
ducatu exercitus t in vestigator
bellor Et si cpplectit² ei Venus
signt regum p mlies q sut ex
pte regis ul ex domo regis
ul in ptate regis Et si cpple=
ctit² ei Mercurius significat con=
sultores regu et opus libror
Et ppositura om opm et he=
ditatem maior opm Et si cpple=
ctit² ei luna signt duos legator
et legatos ppos Et detectom
cpsiliorum Et quere opa trax
et regnorum et sd Et dixerunt
qdam q sol signt ymaginem
voltus hois // Et ex pte ex vis
oclm dextru Et ex mlicibus
sinistru // Et dixerunt quidam
quia hz cor et medulla i ma=
dibulam et femora Et ex in=
firmitatibus comestiones carnium
more // Et detrimentu oris ppe
Et descensior aque i oclm ptas
eius in capite et dixerunt indi
quia cu fuit i ascedete erit gbu=
rens et habebit signum in facie
// Et habebit ex doloribus ex q vi
p cesm dolore i dolor quo con p=
hendinus omes dolores // Et ex
saporibus acru Et Quatitas
vero orbis eius e in qdam Ex=
diebus hz die dnicam Et ex
noctibus nocte Jouis // Anni for=
daria eius sut 10 // Nap 150

Maiores aut 22° Medij 3° et dildum
secundum quosdam Et 69 et didum se
altabit. Minores vero 19 et forti
tudo eius complage ibi moverte
Et dixit Messahalla Significat compositionem
hominis cum qui habuit calorem in
croceum et nigrum tectum cum rubore
brevis stature crispus talius et
pulcher corporis. Et dixit Dorothe
ius figura solis et lune est figura
platarum qui fuit cum eis et eius
qui dignior fuit loco eorum Si
ergo volueris figuram solis scito
quod sit crocea huius preter ruborem
capillorum oculi eius aliquantum cro
cei et corporibus huius futurorum vel parte
divinationis et est significator
natorum et sponsus sapientie et clarationis
vel elevationis et prestationis fidei
et fortitudinis et laudum

Venus fortuna feminea noc
turna et est significatrix
mulierum et uxorum ac matrum
si fuit nativitas diurna et
operatur frigus et humiditatem tem
peratam et de etate habet iuventutem
et ex magisteriis instrumenta
ludorum ornamenta quoque figuras
pulchras et ludos alearum et sta
torum saltatores et oria et fornica
tiones et multitudinem coytus et
omnia genera luxurie et compositi
ones coronarum et usus earum
pulchritudinem ac mundiciam
vestimenta et ornamenta aurum
et argentum et delectationem ludi ti
sus et gaudium et unguentum diversi
generis species vini et potatores et
ebrietatem scilicet quod credit omnibus lar
gitatem quod significat et diligere et
amorem iustitiam et domus
orationis tenet quoque fidem et
significat magisterium omnium sonorum veluti
musicam etc. Sed si complectitur
ei Saturnus significat sonos rotionum
quibus deflent mortui vel his
cantant edificatores cum edifi
cant edificia Et si complectitur ei
Jupiter significat sonum lectionum vel
cantationum quibus utuntur domus sanctarum
in altaribus et locis orationis eorum
et in laude dei omnipotentis Et
si complectitur ei Mars significat sonos
quibus utuntur scolares et cantus
volgi in quo sit mentio praeliorum
vel in quo sit mentio captionis
et alligationis et percussionis
flagellorum. Et si complectitur ei sol
significat sonum legum in quo cantatur
coram regibus et nobilibus
Et si complectitur ei Mercurius significat
sonum qui exercetur in compositione
versuum. Et si complectitur ei luna
significat cantus nautarum in navibus
et ex infirmitatibus morbos
frigidos humidos qui accidunt
corpore et maxime in membris
genitalibus et ex fiuba quod generat
propter pulchritudinem et sunt or
namenta mulierum et vestimenta
earum margaritas ac picturas
Et ex qualitate animi iniquitatem
et amicitiam et comestionem inmoderatam
et huius similia ut cupiditates
comestiones ac potationes Et di
xerunt quidam potationis ac
tortus et ex secretis culturam
ydolorum et eas in quibus ma
xime exercent comestiones
ac potationes. Et dixerunt quidam

qd signt hamas et sermā dorsi et spermā. Et alii dixerit quia
h(abe)t significare pigrocedines et tar-
nes et renes et voluam matri-
tes ventrem et umbilicum/ et
h(abe)t ex coloribus albedines et ex
saporibus vel ethiopem. Et quantitas orbis
eius est .1. graduum et habet ex
diebus veneris diem et ex nocti-
bus noctem martis et anni sit-
daie eius sunt .8./ Et anni eius
mapi sunt iiij^c/ et anni eius
maiores .82. Et dicitur in amo-
res vero .8. fortitudo eius in
plagis [illegible] septem orientis
Et dixit Messehalla significat
de signis hominum hominem albi co-
lore habentem ad nigredinem pulchri
corporis et capillorum faciei habens
rotundam et paruam maxillam
ac pupillam habens oculos pul-
chros nigredo oculorum eius
plus quam albedo apparet/ Et
dixit Dorotheus pulchra habens
faciem et multos capillos et
pulchros oculos nigredo oculorum
eius plus quam oportet albi
confectum rubore. crassa ostendit
benivolentiam. Et h(abe)t ex regionibus
albrygem/ et alienam et medie/
et totam terram arabum/ et h(abe)t
ex operibus partem desiderii significat
amicitiam et ludum et dilectionem
et patientiam/ et committi omnes
masculorum etc.

Cuius complexus masculina
diuitiis inclinat per na-
turam suam ad eum cui complecti-
tur planetis et signis ipse est
significator sexum virorum/ et
significat suos et dilectionem[illegible]

et significat deitatem et orationem prophetarum diuinitate
et credulitatem/ et opus orationum
Ergo si fuit in nativitate sua et nullus
planetarum complectitur ei significat res tere-
nas/ et augmentationem rerum creste-
dos/ et ex etate iuuentute et conse-
ctum in ea/ et ex operibus opera que
ignorant cogito/ predicatores et rh-
etorica et negotiatores et ex sima-
tores et geometriam/ et dispositorum
et philosophiam et auguria/ et pubia
et scripturam et versificandi scientiam/
et opus [illegible] magie/ Et si si
complectitur Saturnus significat ex ope-
re [illegible] opus mesilie terrarum et he-
reditatum et [illegible] edificiorum atque
zelam/ Et si complectitur ei Jupiter
significat [illegible] psallendi et [illegible] librorum
diuinorum. Et si complectitur ei Mars
significat [illegible] qui sit in donatiuis ex
[illegible] et pugnantium et [illegible] per-
cussionis flagellorum atque clauarum
et si complectitur ei Sol significat per esse
[illegible] regum et substantie domorum/
Et si complectitur ei Venus significat [illegible]
cordarum lignorum sicut citharorum
et [illegible] sonorum atque fistularum. Et si
complectitur ei Luna significat fertulorum
[illegible] qui sunt ad quesitiones itine-
rum [illegible] domum et significat
de infirmitatibus infirmi-
tates spirituales anime et cogitationes
horribiles et in consuetudines [illegible]
atque dubitationes et similia/ Significat
autem anni qualitatem secundum quali-
tatem suam atque complexionem/
si fuit fortunatus erit boni-
tates secundum genus fortune/ quam
facit eum fortunatum et secundum
locum in quo fuit fortunatus/

et tu malis erut iniquitates
scdm malu qd cu malo fat
et scdm locu in quo malus fcts
est/ et sigt ep sctr cultura um
tatis et hoz similia et hor e
secrete tu ypocsia/ et simulacoe
Et dixerunt quida qp sigt semeu
pectine tenu nervos atz ve
nas/ et ep coloribus ht ome colo
rem qmpotu atz vacatu et
azimenu qui e color florio
lily ... Et ep saporibus ace
tosu Et quti^b orbis eius e
i' g / Et ep diebus hz diem mer
curij Et ep noctibus nocte dici
dnice/ Et anni sirdaie iu 19 sur
13 Et ani eius maiores 80 o ma
iores 16 Et medij 48 minores
2o fortitudo eius in plagis tri
culi i' ... / Et dixerunt quida
qd incertus a medio tercogra
datois eius vsqz ad statom scdam
sigt pueritia, et a statoe scda
vsqz ad compto salis adicone
iuventute et a quitoe salis vsqz
ad stato pma media etate et
a statoe pma vsqz ad mediu
retrogdatoris, sive vsqz ad stato
scdam sigt senectute et cotra
rietate Et in quitoe sui p
directom vsqz ad statom sua
pma sigt dilectom et amiciciam
et ep quitoe sua p directoz
vsqz ad statom pma sigt dile
ctione et amoris mutatione
et a statoe scda sue iens ad
quitio sigt i'quisitione dilectois
et concordiam et in statoe sua
pma iens ad retrogdatom sigt
i'quisitione cotrarietatis et
dissimulatiois et sigt tarditate

et verecundiam et occupatom
in rebus et in medio retrog
datois sigt celeritate tempa
tam/ appt in genitij debilitate
/ et apud statom scdam sigt
occupatom i' genitij/ et tardi
tate Et egressus ad h' cele
tate et aptione i' genitoz et
in quitoe sua soli p directom
sigt celeritate/ et parisoem
in genitoz et latitudine corp
Similr accidit rem in hylegi
et planetis alcocoribus / Et di
xit messehalla sigt mercu
rius ep sigues homi hoiez no
multu albu n^c nigru hnte
taloze/ elevatu fronte hn
te/ et longa hntem i' facie
longitudine et nasu longu ra
ram hntem barbam i' ma
xillis et oculos pulcros no
ep toto nigros longos qz hnte
digitos/ Et ep regionibus alde
ge et magde et indie/ et
regiones indoz omes et al
deile et armeniam/ et ep ptibus
ht ptem negatois et sigt
timore et in festatom et bel
lu in inimicas seductiones
et cotrarietates Sigt pro
fectu et magisteriu et
sublimitate in ope et in
quisitom et in rectis q sunt
in hoibus ... et ... scripta
toribus/
Luna fortunata feria
noctna frigus et hu
miditate et e significatrix matris
si fuerit nativitas eius
noctna et e in ea flegma

temperatum et significat etate pue-
lem et initium crescendi et ex
operibus habet legatores et man-
data et opera aquarum atque terra-
rum secundum conditionem fortune vel
mali. Luna si fuerit ~~mala~~
bona significat bonum et eius
significat et principatum si
fuerit domina cum aliquibus vel
regnum rebus pertinentibus et
si fuerit fortunata et a sole
in bono aspectu et de substancia
significat argentum et terre cultum si
habuerit auctoritatem in quarta domo
et ex fide religionis et ex infir-
mitatibus guttam et caducam
et vultus torsionem et membrorum
tremorem et ex quo fuerit in complemento
frigoris humiditatis et significat agili-
tate animi secundum complexionem
suam cum planetis que si comple-
tur ei fortuna et fuerit ipsa
fortuna Venus significat tranquillitate
et benignitate et animi suavi-
tate et morum honestate et
motus celeritate et dominum
obsequium. Et si fuerit Jupiter
significat honestate et cautela
et societatis benignitate et com-
plexa fuerit malis. Et si fuerit
Mars significat studium falsificatoris
inter homines et visum in talibus.
Et si fuerit Saturnus odium si-
mulationem atque vindictam. Et
si fuerit Sol in aspectu lauda-
bili dispositionem regalem. Et
si fuerit Mercurius significat rethori-
cam facundiam et bonitate
lingue et scriptura. Et dixerunt

quidam quia significat cogitationem et
novitatem animi ac garrulitatem
lingue et debilitate visus
et insipientes honestatis et multitudinem
puerorum et matres et materteras
et puerciones eorum. Et dixerunt
alii quia significat cerebrum (?) ex parte
pulmone et ex coloribus habet
croceum, et ex saporibus salsum.
Et quantitas orbis est 12 graduum et
significat ex viris oculum sinistrum
et ex mulieribus dextrum. Et
ex diebus habet diem lune et ex nocti-
bus noctem veneris. Et anni
firdarie eius sunt 9. Maiores
autem stelle sunt [illegible] et maiores
d pp (?) et medii 46 et diminuti
minores vero 24 et fortitudo
ex plagis celi in dextra occi-
dentis. Et dixit Messehalla
significat de figuris hominum hominem album
rotundum ruborem mixtum superciliis
benivolum iunctis (?) oculos non
ex toto nigros faciem rotundam
et pulcram staturam frontem
vero amplam non strictam in facie
signum vagum (?) garrulus volens
omnibus iungi et omnes facit
hilares amat omnia nova
et ex terris [illegible] [illegible] et Arme-
niam et ad aulam. Et dixerunt
quidam quod significat pueritiam ab initio
mensis usque ad x dies et a x
usque ad xx dies iuventutem et
a xx usque ad xxi dies significat etatem
perfectionis in medie etatis usque
ad vicesimam primam noctem.
Et significat senectutem usque ad quintam
x usque in finem mensis quando

iungitur soli. Et cum fuerit sub ra-
diis solis significat secreta et res
occultas. Et omnis planeta. Si fuerit
in initio mensis quia tunc significat
omne quod faciendum est in fine ad
omne quod est destruendum et principio
mensis ipsa et sol significat accusa-
tores et in fine mensis accu-
satos et significat initio mensis lu-
crum et comertia et habundantiam
et in fine mensis stipendia et
dispensiones et significat in oppositione
contrarietatem et initio muta-
tionis ad oppositionem vel coniunctionem
significat esse initium contrarietatis
et eius causam, et cum separata fuerit
significat causas exceptionis a con-
trarietate et in exitu suo
de sub radiis solis significat exitum
ab occultatione et hiis similia.
// Et in introitu suo sub radios significat
aptationem ad occultandum et horam
divisionis vel discessus a sole
significat vel ad aptationem exitus
ab occultatione et hora exitus
sui de sub radiis solis significat
apparitionem et significat adventum
ab absentia. Et cum in quarto
aspectu solis fuerit significat dimi-
nutionem seu descensionem ab
alto in infimum similiter in quarto
aspectu secundo. Sed in quarto aspectu
solis significat hora opposita primo
significat apparitionem rerum et lucrum
et augmentum comertie. Et
in quarto aspectu solis significat horam
oppositam. Et dixerunt quidam
quod luna a coniunctione usque ad
dimidium luminis sui primo

erit natura eius humiditas et a
medietate luminis sui usque ad
completionem erit natura eius calor
et ab impletione usque ad dimi-
dium sui luminis secundum erit natura
eius siccitas et a dimidio luminis
sui usque ad coniunctionem erit eius
natura frigiditas. Reliquie autem pla-
nete ab ortu suo usque ad sta-
tionem suam primam erunt in na-
tura humiditatis et significat pueritiam et
ad stationem suam primam usque
ad oppositionem solis erit natura
eorum calor et significat iuventutem
et ab hoc loco usque ad stationem
suam secundam erit natura eorum
siccitas et significat perfectam etatem
et a statione sua secunda usque
ad occultationem suam primam
est natura eorum frigida. Et significat
senectutem. Et dixerunt quidam
quod sol significat spiritum et animam et
luna cogitationem et saturnus
merorem et tristiciam vilita-
tem et malum, Iupiter sapientiam
et caritatem, mars iram furorem
et celeritatem, venus ludum
et gaudium, Mercurius rationa-
litatem seu dyalecticam et dis-
ciplinam et quod diximus in hoc
libro de significatione planete
dum completur ei sufficit ⁊
in certis que significat planeta

~~In fine aliqua dies vel~~
~~nox cuius planetarum est~~
~~eius prima hora ipsius plane-~~
~~te et est hora alterius pl-~~
~~anete~~

[D]e ordine vero planetarum seu principatu eorum in nativitate in conceptione puerorum et quam diu fiunt in ventre matris. Secundum quod primus mensis ad horam conceptionis est saturni, 2us Jovis, 3us martis, 4us solis, 5us veneris, 6us mercurii, 7us lune, 8uus iterum saturni et ideo non vivit qui nascitur in 8uo mense eo quod sub potestate saturni nascatur qui mortem significat. Quod vero de nativitatibus principatum quorumque seu ordinatio planetarum in vita humana et qualiter disponat vitam nati ita dividit luna incipit ab ingressu nati scilicet in modum et anti[...]te pueri et disponit secundum qualitatem annorum nutriционis qui sunt quatuor anni. Deinde mercurius post habet decem annos deinde venus viii sol postea 19 post hec mars 15 post hec Jupiter 12 post hec saturnus usque in finem vite.

Caput draconis est masculus et simile est fortune et natura eius est composita ex natura Jovis et veneris et significat regnum et fortunam atque scientiam. Et dixerunt quidam quod natura eius sit augmentatio quod cum fuerit cum fortunis auget fortunam eorum et cum fuerit cum malis auget maliciam eorum et anni fridarie eius sunt 3. Cauda vero eius est feminina mala natura quia illius est composita ex natura saturni et martis significat defectum casum atque paupertatem. Et dixerunt quidam quod natura eius sit diminutio que cum fuerit cum fortunis minuit fortunam eorum et cum fuerit cum malis minuit maliciam eorum. Secundum dictum est quod caput esset fortuna cum fortunis et malum cum malis et cauda malis cum bonis et bona cum malis et anni fridarie eius 2.

[S]unt alii dies vel noctes alicui planetarum et eius prima hora ipsius planete et 2a hora alterius planete qui habet similitudinem. Verbi gratia dies veneris est eius tunc et dies tota prima hora est veneris secunda mercurii tercia lune, 4ta saturni, 5ta Jovis 6ta martis, 7ma solis, 8ua iterum veneris 9a mercurii, 10a lune, 11a saturni, 12a Jovis et sic habes 12 horas diei in equales. Item de horis noctis prima hora sequentis noctis est martis tunc et nox est tota secunda solis, tercia veneris, quarta mercurii, quinta lune, sexta saturni, septima Jovis, octava iterum martis, nona solis, decima veneris, undecima mercurii, duodecima lune. Habes ergo 12 horas noctis in equales et incipit dies sabbati tunc prima hora est saturni et ipsius tota est dies. Sic ex ordine quando invenies horas in nomine dierum et noctium et divisiones eorum super planetis si deus voluerit. Dicunt et

hore esse masculine atque femi-
nine quia hora prima uniuscuiusque diei ac noctis est mas-
culina et secunda feminina Dicitur quod sunt
dicte per ordinem una scilicet mascu-
lina et alia feminina usque in fi-
nem diei et noctis // Et cum iam deo
annuente iam peregimus figuras
planetarum in semetipsis et quomodo
differrent sequimur narrando quod
eis accidat in semetipsis et ab
invicem a quibus et circa quos-
dam

Differentia in illis que accidit
planetis in semetipsis et
ab invicem et a quibusdam circa
quosdam Diversitas planetarum
in semetipsis est ut sit planeta
ascendens in circulo augis sue
maior luce et magnitudine atque tar-
dior cursu et cum fuerit inter
ipsum et eius augem minus nona-
ginta gradibus ante vel retro
et fortior Si autem fuerit inter eum
et augem nonaginta gradus
equales erit equalis in luce
et magnitudine atque cursu dicitur et fortitudine
Si vero fuerit extra hec loca erit de-
scendens in circulo augis et appa-
rebit maior luce et magnitudine
ac cursu velocior Et si fuerit por-
tio eius equalis minus 180 et ar-
guitur (?) [illegible] gradibus erit augens
numerum et si fuerit plus erit mi-
nuens numerum et si fuerit portio
eius equalis ex centum et octa-
ginta vel ex 360 erit nec minuens
numerum nec augens // Et si addatur
equatio circa super medium cursum
et augens numerum // Et si minuitur
equatio dicitur minuens numerum Et
cum aliquis duorum planetarum
altiorum vadit plus medio cursu
suo dicitur augens cursum Et si
minus vadit dicitur minuens
Et si vadit tantum dicitur equalis (?) cursus
cursus Et cum aliquis plane-
tarum inferiorum vadit plus
cursu solis erit augens cursum
Et cum vadit minus erit minu-
ens cursum et cum vadit tantum
erit eius cursus equalis // Esse
autem lunaticum in cursu est scilicet
esse duorum altiorum planetarum
Et sit quod planeta septentrio-
nalis cum fuerit genezahar (?)
suum et cum post fuerit [illegible]
plus centum ante (?) abscissione
sue aut fuerit in ipsa abscis-
sione oculorum dicitur genezahar (?) [illegible]
ergo fuerit planeta post eam
abscissione et fuerit inter pla-
netam et ipsam abscissione
minus nonaginta gradibus
erit planeta septentrionalis
ascendens Et cum fuerit a nona-
ginta usque ad 180 erit septe-
trionalis descendens Et cum
fuerit huic minus et cum fuerit
plus centum ad 270 erit meri-
dianus descendens et cum
fuerit huic minus centum ad
360 erit meridianus ascendens
// hoc est esse planetarum in semetipsis

Esse autem eorum ad
invicem Tractemus
quid accidat planetis

ergo lunaria Et dicamus Exo
hoc quod dixit ptholomeus de al
mugea hoc est de visione ad
invicem faciei ad faciem hoc
est cum fuerit inter planetam et so
lem dico fuit planeta a sole cont sequens
occidentalis et dico sequitur solem
tantum quantum est inter domum
ipsius planete et domum solis
de signis Cum autem fuerit inter
ipsum planetam et lunam cum
fuerit orientalis a luna tantum ipsius planete
quantum est inter domum et domum
lune ex signis quia planeta
dico succedit solem et fuit
a sole Saturnus sive in signo sexto
et Jupiter in quarto Mars in quinto
venus in 3o et mercurius in
2o a domo solis tunc dicitur esse
in almugea solis Similiter
cum fuit inter domum ipsius pla
nete et lunam succedentem hic
numerus signorum domibus pla
nete numeratis dicitur esse in
almugea lune etc.
Et ex hoc dicitur hoc 3
ut sit planeta in suo
haiz et in aliquo angulorum
ascendentis et aliquo luminarium
sit in loco sibi consimili in qua
drate videlicet in alio an
gulo ita quod sit planeta in die
orientalis a sole et occidenta
lis in nocte a luna Et omnis
planeta ex quo tegitur radiis
solis donec appareat de sub
radiis solis vocatur combustus
et dico incipit intrare radios
dicitur incepisse comburi vel occidi
esse in combustione Et dico absco
ditur sub radiis solis et fuit
in fra eos 12 gradus vocatur oppressus
et cum fuit cum sole in uno
gradu fuerintque inter eos sedecim
minuta et minus et latitudo
eius septentrionalis similiter sep
decim minutorum vocatur quietus
sive coniunctus et cum incipit ca
dere commune per certos spatium
donec videatur vocatur evasus
et ex quo apparent altiores
tres de sub radiis solis et inci
piunt oriri et apparere mane
ante solem hoc est cum fuerint
propiores celo omnes oppositi orienta
lis donec veniat ad oppositi
onem vocatur orientales et dexteri
et ex quo transeunt oppositionem
donec coniungat iterum soli vocatur
occidentales sinistri
Venus vero et mercurius ex
quo separatur aliquis eorum
a gradu solis usque ad medium retro
gradationis sue et apparent
donec comburatur a sole in sua di
rectione vocantur orientales seu
debiles et ex quo separantur a
sole directe donec iterum combu
rantur vocantur occidentales et cum
fuerint in ortu suo et cum fuerint
orientales vocantur dextri et
dicuntur esse masculini et vocantur
debiliores cum fuerint in occasu
suo et cum fuerint occidentales
vocantur sinistri et dicuntur esse

feminini, et tunc sunt fortiores et altiores. Ex quo exeunt de sub radiis solis vocantur orientales, et dicuntur augmentari in fortitudine usque ad 30 gradus alios orientales fortes [margin: dicuntur augmentari in fortitudine usque ad 30 gradus], et cum pertransierit solem 60 gradibus vocantur planete orientales euntes ad debilitatem donec veniant ad retrogradationem; tunc vocantur orientales retrogradi donec sint in oppositione; post hoc erunt occidentales retrogradi; tunc transierint oppositionem donec perveniat ad directionem deinde ad ... usque ad 60 gradus; post directionem donec sit eorum longitudo a sole 30 graduum dicuntur occidentales euntes ad debilitatem; eorum deinde sunt occidentales debiles donec intrent sub radiis solis.

Inferiores vero ex quo se separant a sole et cum retrogradi vocantur et dicuntur orientales debiles cum apparent, sed quia esse non desistunt donec veniant ad directionem suam; tunc sunt orientales fortes donec sit longitudo eorum a sole sicut fuit longitudo solis ab eis hora retrogradationis. Deinde sunt orientales debiles donec opprimantur radiis solis et tunc sunt uniti. Deinde sunt combusti euntes ad apparitionem quousque videantur; et ex quo separant a sole in directione usque ad 60 gradus sunt fortes et a 60 usque ad horam sue retrogradationis

et donec sint retrogradi cum sole dicuntur debiles; et planeta cum exierit de sub radiis solis et nulli planete iunctus fuerit dicitur quod sit in linea sua. Hec est esse planetarum cum [illegible].

Esse autem illorum erga se invicem hoc est coniunctio. Cum fuerint duo planete in duobus signis aspicientibus se et si fuerit levior in signo suo minus gradibus quam fuerit ponderosior in signo suo fuerit quod inter eos 6 gradus vel infra tunc dicitur levior ad coniunctionem ponderosioris et cum eorum gradus fuerint equales perficitur eorum coniunctio et cum transierit cum erit ponderosior separatus ab eo hec coniunctio dicitur coniunctio longitudinis.

Coniunctio vero latitudinis est cum duo planete iunguntur latitudine, fuerint quod in uno signo uniti et fuerit latitudo eorum equalis in una parte vel fuerint coniuncti ex oppositione et fuerint eorum latitudines equales ita ut latitudo unius sit ascendens in septentrione et alterius descendens in septentrione vel unius ascendens in meridie et alterius descendens in meridie; aut si fuerit coniunctio ex aliquo horum aspectuum fuerit quod unius latitudo septentrionalis ascendens et alterius meridiana descendens et econverso in meridie; hec est coniunctio.

Et cum se separat unus planeta ab alio et nulli planetarum iungitur secundum aspectum vel coniunctionem quam dicitur in eadem

signo fuerit de esse vacuus et si
fuerit planeta in aliquo signo et
aliquis planeta non aspexerit
hoc signum ~~...~~ ille planeta
quam diu in eo fuerit dicitur esse
feralis agrestis, et cum separat
planeta levis a planeta
ponderosiori per aspectum et iungitur
fuerit alii ~~...~~ transfert na
turam primi ad secundum. Transfert
etiam planeta naturam alterius, hoc est
ut iungat planeta levis planete
ponderosiori se per aspectum et ipse
ponderosior iterum iungat alteri
ponderosiori per aspectum tunc plane
ta medius transfert naturam
levioris ad ponderosiorem.
Si autem iungatur unus istorum
planetarum alteri per corporum aspectum
sed iungetur utrique alteri, et tunc
si aspexerit ille tertius planeta
ad aliquem locorum tunc reddit
lumine eorum ad locum primum,
et hoc vocatur redditus luminis.
Item si unus planeta non iungatur
alteri per aspectum sed alter planeta
et tertius inter utrosque transtulit
lumine, tunc etiam hoc iudicio
dicitur redditus luminis.

Sequitur prohibicio et fit
duobus modis unus
ex coniunctione hoc modo fiunt
3 planete in uno signo quorum
in diversis gradibus et fuerit ponderosior
gradibus plus tunc ille qui
est medius prohibet priorem
illum per qui est minus gradibus
ne iungatur ponderosiori donec
transeat eum. Secundo modo ut duo
planete sint in uno signo et
levior iungatur ponderosiori alter
quoque iungatur eidem pondero
siori per aspectum ille tunc qui est
cum eo in uno prohibet aspicientem
a coniunctione ponderosioris si fuerit
in gradibus illius qui iungitur
et ipsius qui aspicit equales
vel minus minor. Si vero ille qui
aspicit prior fuerit gradum ponde
rosioris erit coniunctio aspicientis
et si applicatur iungitur ab plane
ta dominus illius signo in quo
fuerit vel dominus illius exaltacionis
seu dominus ceterarum dignitatum in
quibus fuerit dicitur pulsare et
mittere ... in tractu naturam suam
scilicet dominum illius planete dominum
secundum eiusdem dignitatis ad eum
Et si levis planeta fuerit in
domo vel in alio signo ut alius
habeat dignitatem et iungitur alicui
planete carente potestate in eo
dicitur similiter levis pulsare et
in tractu suam naturam et fortitu
dinem. Et si fuerit in aliis dignita
tibus suarum et aspexerit planetam
dabit sibi virtutem suam quam
habet per dignitatem. Et quando fuerit
in aliqua dignitatum suarum et
fuerit coniunctus planete qui
habet etiam partem dignitatis
in eodem loco mittit ei utraque
naturam suam per illius cui iungitur
et hec missio omnis vocantur
alcohol, et receptio sicut sequitur
redditus hoc est quando iungitur planeta

alterius planete qui comburitur vel qui
fuerit sub radiis solis vel fuerit
retrogradus redditque ei virtutem
propter debilitatem suam quam non va-
let retinere. Tunc si fuerit uterque pla-
nete in angulo vel succedentibus
angulorum erit redditus eius perfectus.
Et si uterque cadentes fuerint
erit redditus eius defectus. Similiter
si fuerit qui coniungit ei tantum
in angulo et ille cui iungitur
recipit eum. Si autem fuerit planeta
qui iungitur cadens et ille cui iun-
gitur in angulo vel in succedenti
angulo erit redditus eius perfectus,
et si uterque fuerit cadens erit red-
ditus eius defectus. Inde sequitur
alminirect id est refrenatio quod fit
cum planeta vult coniungi alteri
sed antequam iungatur ei accidit
ei retrogradatio, et sic destruitur eius
coniunctio et applicatio. alterius gradi

Dehinc sequitur altozaca et con-
trarietas accidens. Hoc fit
cum aliquis planeta levis fuerit
multorum graduum in signo et alter
ponderosior minus gradibus,
tertius quoque levior primo et vo-
lens coniungi ponderosiori sed
antequam iungatur fit retrogradus
ille levior qui habet plures gradus
et coniungitur eidem ponderosiori et
transiens illum iungitur alteri pla-
nete leviori et tunc destruitur
coniunctio illius prioris cum ponde-
roso. Sequitur alphazaz seu
frustratio. Hoc quod fit cum aliquis
planeta petit coniunctionem alterius
planete sed antequam perveniat
ad eum mutatur in aliud signum
et erit planeta in paucis gradibus

ipsius
aspicies et erunt radii eius in
initio signi, tunc recipiet sequens
planeta de primo signo iunget
ipsi aspicienti et annullat prima
applicatio quam cum primo habuit coniunc-
tio quam habet cum alio. Hanc
quoque sequitur abscisio luminis hoc
est cum aliquis planeta petat
applicationem seu coniunctionem alterius et
fuerit in 2o signo a signo illius
cui applicatur, quoniam alterius planete
in 2o applicatur ei primus, sed an-
tequam iungatur illi primo fit ille
qui est in 2o signo retrogradus
coniungiturque ei et abscindit lumen
eius a planeta qui volebat
ei coniungi. Similiter si fuerit pla-
neta in 2o volens ad coniunctionem
alterius planete et ipse alter pla-
neta cui vult iungi petat coniunctionem
alterius planete sed ponderosioris
sed antequam perveniat levius ad
gradus ponderosioris iungitur
ipse ponderosius alteri se pon-
derosiori et abscindit lumen
illius a planeta primo leviori.

Sunt quoque hiis planetis
loca in quibus confortantur
et in quibus debilitantur et lo-
ca in quibus sunt fortune et
loca in quibus sunt mali.
Sed loca in quibus fiunt
fortune sunt licet ut sint scilicet in
aspectibus bonorum et in aliquo
aspectuum in sextili videlicet
vel in trigono aut in tetragono aspectu
qui a quibusdam ita nominantur
in Agana radicio de tetragona
quoque et trigona et ut sint
mali cadentes ab eis. Sunt quoque
separati a fortuna et iuncti

fortune aut sint obsessi a fortunis
vel radijs earum i. ut sint inter
duas fortunas vel inter radios
fortunarum hec est enim obsessio
ut habeat planeta fortunam vel
radios eius ante se et aliam
fortunam vel radios eius post
se et quidam vocant hoc
Alhitifel i. veneratio vt sint
vniti cum sole in vno gradu aut
sint in aspectu eius sextili
siue trino vel in aspectu bene
et tunc luna fortunata et vt
sint ipsi velociores cursu lu
mine et numero aut sint in dig
nitatibus vel in suo hayz
i. in sua similitudine vt sit
videlicet planeta masculus
in signo masculino vel femininus
in signo feminino et diurnus in die
super terram et nocte sub terra
et nocturnus in nocte super terram
et in die sub terra et reliqua
et vt sint in signis in quibus
habuerint dignitates seu par
tes suas vel in gaudijs suis
aut in gradibus latitudinis
recepte ex fortitudine eorum et
planete cum fuerint ascendentes
scilicet in statione sunt fortiores et
sic cum ascenderint in circulo
augis efficiuntur cum superiores et
sunt fortiores hec particula
in margine stat scripta in alio
exemplari prima parte et parte. Et
ex fortitudine vero ad illam
quod sint in statione
Et ex fortitudine eorum est vt
sint ascendentes in statione
aut sint septentrionales vel
sint ascendentes in circulo augis
quod sint in statione secunda hoc
est quod fuerint in statione prima
aut dirigantur a retrogradatione
aut sint exeuntes de sub ra
dijs solis aut in angulo vel
in sequenti eius quod sunt 3 al
tiores orientales a sole quod si cum
aspexerint a sextili aspectu
erit illis hoc augmentum forti
fortitudinis aut fuerint in quartis
masculinis et sol cum fuit in illis
quartis masculinis aut in signis
masculinis erit fortis nisi
sit in libra quia ibi cadit
Ex fortitudine autem inferiorum
est vt sint occidentales a
sole aut in quartis femininis
aut signis et ex fortitudine
lune ut sit in nocte super terram
et in die sub terra in loco femi
nino et in signo feminino et
cum fuit in exaltatione solis
Ex infortunio vero planetarum
et destructione eorum est ut sint
in coniunctione malorum aut in
oppositione eorum vel in eorum
detragonia radiatione aut
trigona seu exagona radiatione
aut si fuit inter eos et corpus
mali vel radios eius minus tribus
planete aut sint inter inimicis
malorum aut in domibus eorum
aut sit mali eleuati super
eos a decimo vel vndecimo
a locis eorum et multum deterius
si non recipiat eos aut fuerint
in combustione solis vel in oppo
sitione eius vel in eius de
tragona radiatione aut

fuerint cum capitibus suorum genethliacorum vel cum capite draconis vel
eius cauda // Similiter in eis et
in aliquo isto 12 gradus vel infra et maxime si fuerit luna
in aliquo eorum impedita similiter
sol tamen magis impeditur ab eis
vel a capite vel a cauda cum
fuerint inter ipsum et solem et vero
eorum etiam iiij gradus ante vel
retro aut fuerint planete obsessi inter duos malos hoc
est ut sit planeta in signo aliquo et cum eo malus vel radii
eius ante se et malus vel eius
radii post se aut separat a
malo per coniunctionem vel per aspectum et iungat tali modo alteri
malo aut fuerit malus in signo
vel radii eius quod est ante eum
vel in signo ab eo et in signo quod
est cum vel in 12 ab eo fuerit alter
malus vel radii eius // Similiter et
de signis que sint obsessa eodem
si aspexerint fortuna vel sol
eundem planetam vel signum
obsessum aliquo vel aspectu
aspectum fuerit inter eum et quartum
minus septem gradibus solvetur
ipsa malicia vel obsessio
Et ephor est ut sit planeta
retrogradus vel sub radiis
solis combustus aut cadens ab
ascendente et ex debilitate eorum
est ut sint tardi cursu a
in statione prima scilicet est cum
stant ut retrogradi aut sint
in gradibus tenebrosis aut sint
masculini in signis femininis et in gradibus etiam femininis in die sub terra et in nocte
sub terra et in die sub terram aut sit
in oppositione dignitatum suarum seu potestatum aut descendentes in meridie vel meridiani quia meridies contrarius
est septentrioni et planete cum fuerint fortiores et similiter cum ascenderint in circulo augis
efficiuntur spirituales et fiunt
fortiores ac cadentes ab angulis vel a succedentibus angulorum
et in domibus cadentes aut
sint in via combusta que est
medietas prima scorpionis
et iungant planete retrogrado
vel impedito aut cadenti aut
sint non recepti et altiores
occidentales a sole aut in quartis feminis et debilitas solis est ut
sit in signis femininis aut
in quartis femininis nisi sit
in domo nova quia in ista
gaudet sol et ex debilitate cum
inferiorum est ut sint orientales vel in quartis masculis
Et de in planetis quod
sint quidam eorum se invicem diligentes vel odientes
Nam de diligentibus quidam antiquorum dixerunt
quod Jupiter diligat omnes planetas ut sit amicus eorum
et ipsi illius preter martem
veneris amici Sunt omnes planete et omnes diligunt eum
preter saturnum Saturni autem
amici Jupiter Sol et luna
in inimici eius mars et
venus et ipsa plus habet
eum odio et martis amica

est Venus et cetere planete odio
hnt eu et plus hnt eu odio
Jupiter et sol Solis vero amici
sunt Jupiter et venus et inimici
Mercurius et luna Mercu
rii amici sunt Jupiter et venus
et saturnus inimici eius sunt
sol luna et mars lune aut
amici sunt Jupiter venus et sa
turnus et inimici eius Mer
curius et mars capitis draco
nis amici sunt Jupiter et ve
nus inimici Saturnus et ma
rs et inimici Saturnus et
mars caude vero amici sa
turnus et mars et inimici
Sol luna Jupiter et venus
et alia species inimicie fiat
est cum fuerint duo plane
te habentes domos suas oppo
sitas 3a 10 que species est inimicie
et sunt duorum planetarum
exaltationes opposite for
tior aut planetarum ami
citia est ut concordat plane
ta cum planeta in natura
et in genere qualitate atque
substantia et potestate sicuti con
cordat mars cum sole quia
uterque concordat in calore et
in siccitate et acuitate atque
celeritate et mars est domus
exaltationis solis in qua apparet
eius fortitudo et ut concordat
luna et venus in frigiditate
et humiditate in alio et in sicci
tate et cetera est domus exalta
tionis eius salvet luna // Cum
aut concordaverit duo planete

in natura et substantia ut Jupiter et venus
sunt amici
Differentia est in coniunctione
nominum astrologorum Initium
horum est coniunctio et res signi
ficantes destructiones seu mu
tationes que fiunt in hoc
seculo ex coniunctionibus vel
ex coniunctionum similitudinibus
// Quarum est numerus 6 Maior autem
omnibus coniunctionibus est coniunctio
Saturni et Jovis initio arietis
et hoc fit in nongentis sexagin
ta annis Secunda horum con
iunctio est mutatio unius cum
ex triplicitate et hoc fit in du
centis 40 annis Junguntur enim
in una quaque triplicitate
duodecies in 2o et fortasse
in una quaque triplicitate fiunt
13 coniunctiones et fiunt in una
quaque triplicitate 12 coniunctiones
deinde mutatur eorum coniunctio
ad triplicitatem que hanc succedit Ter
tia est coniunctio saturni et martis
inimicorum tantum que fit in orbibus
30 annis Quarta quaque est coniunctio
Saturni et Jovis in uno et eodem
signo que fit in omnibus 20 annis
Quinta est distessio luminaris maioris
in punctum equinoctialis vernalis
temporis et in ingressu solis caput
arietis que fit omni anno Sexta
est coniunctio luminarium et
eorum oppositio que fit in dimidio
unius cuiusque mensis lunaris
et cum dicit ascendentes coniunctionis
dicit quod significat ascendentem
coniunctionis mundi et signum

q ascendit hora introitus sol
i p(ri)mu(m) punctu(m) equinoctial
vnalis minimo illi(us) anni
in quo debet fi(eri) p(ro)iectio
Et q(uonia)m hoc animodar q(uo)d
est investigatio g(ra)dus
ascendentis alicui(us) nativitatis
et putant multi astrologorum
q(uod) inveniat(ur) p(er) eu(m) idem g(ra)
dus ascendentis alicuius nati
Sed hoc falsum est et iam
patefeci hoc in libro meo
quem feci de animodar
sed inveniat(ur) p(er) eu(m) de dig
nior(e) omnibus gradibus
circuli post g(ra)du(m) ascendentem
in eadem hora s(e)c(un)d(u)m equa(ti)o
nalem et concordat in(n)otiones
r accidit aliq(uan)d(o) ut inveniat(ur)
p(er) eu(m) idem g(ra)dus ascendens
s(e)c(un)d(u)m ptolo(meum) tu(n)c rei cogni
tio est ut equet(ur) g(ra)dus qui
tionis vel g(ra)dus p(re)ventionis
q(ui) fuit an(te) nativitatem p(ro)pter
quia fuit generatio illi nati
p(ro)pter vocat ipa(m) nati b(ene) conventi
onalis et si fuit p(re)ventio
nalis tu(n)c in qualitate ea(rum)
fuit nati b(ene) s(ecundu)m qui trac vel p(re)
ventione eodem modo
nati b(ene) p(ro)dita nuncupat(ur)
et quia g(ra)dus quintionis e(st)
idem g(ra)dus in quo inguit
luaria Aurilla est ibi in
qui(bus) f(a)ctio n(on) indiget expositi
one. In p(re)ventione aute(m) vni
p(ro)pter luariu(m) est in gradu suo
in diuisis fuit g(ra)dibus necesse
est nosse q(uem) h(or)o(rum) gradu(m) ve
lit intelligi gradu p(re)ecto

p(er) v(e)nctio(ne) p(re)ter
de illa nati
tas p(re)ventu(m)

Et id dixit ptolomeus q(uod) g(ra)d(us)
illius luarius q(ui) fuit sup(er) terra
e(st) g(ra)dus p(re)ventio(n)is. Et quida(m)
sapientum dixerunt si evenit in
p(re)ventione ut vnu(m) luariu(m)
sit in g(ra)du orientis et aliu(m) in
g(ra)du occidentis. Et g(ra)dus orient(is)
est gradus p(re)ventionis. Et dixit
vellius quia g(ra)dus p(re)ventionis
est g(ra)dus in quo fuit imple
tio volens intelligi g(ra)du(m)
lune. Et quia hoc opus est
ptolomei oportet nos redire
ad eius s(e)n(tentia)m. Cu(m) g(ra)dus
quintionis vel g(ra)dus p(re)ventionis
certissime patuerit constitues
g(ra)dum ascendentem p(er) estimatione(m)
p(er) hora(m) nativitatis et qua
tuor angulos in hora
eadem. Deinde aspicies
g(ra)dum quintionis p(re)ventionis g(ra)
dum q(ui) fuit an(te) nativitate(m)
et quis planetarum sit in eo
dignior vel fortior p(er) multi
tudine(m) dignitatum sive p(ar)ta
tu(m) r considerabis quis pla
netarum habeat magis domi
nium in eodem loco. Hunc et
g(ra)do planetarum equabis ad hora(m)
nativitatis. Deinde aspicies
utrum sit g(ra)dus illius pla
nete in signo in quo p(ro)pter
est g(ra)du decime domus aut
g(ra)du ascendentis. et cum hora
p(ro)pter fuit s(i)milis hunc angulum
ad instar anguli g(ra)dus
illius planete et eius in
initii et divides domos
p(er) eum dixit ptolomeus. Si

plex planete conuenerint duo
eiusdem loci et fuerint equales
in fortitudine constitues dominum
illius loci illud qui fuerit dominus
hayz quod si in hoc conuenerint
erit constitues eum qui vero
tior debet mutari ab esse
suo ad illud quod fuerit melius
i eum qui voluerit exire de
aliquo signo in quo fuerit
et intrare aliud in quo habet
plus dignitatis et si fuerit a
sole orientalis eliges eum
qui soli fuerit propior et non sit
sub radiis solis Si vero in
angulo fuerit ille est elige
dus qui gradui eiusdem
anguli fuerit propior ibi intellige
et hoc hylegit in
natiuitatibus Cum
spica e ut hora aspicias na
tiuitatis que si fuerit in die
incipies a sole quod si fuerit cum
gradum signi ascendentis per
4 gradus vel infra aut fuerit
10o aut 11o domo siue mascu
linum fuerit ipsum signum siue
femininum aptus est gradus
ille ut sit hylech Si vero
fuerit in hiis tribus locis s.
in 1mo vel 1 8uo vel 1 9no
signo masculino similiter aptus
erit vt sit hylech Si autem
fuerit in hiis 3 locis 1 1o vel
in 8uo vel in 9o signo femino
non erit aptus ad hoc non
potest esse hylech tunc aspi
cies lunam quod si fuerit in asce
dente vel in secundo aut in tercio
in septimo quoque aut 8o

Juuenalis [illegible]

erit apta hylech siue ma
sculinum fuerit signum siue
femininum et si fuerit cum
gradu signi ascendentis per 4
gradus vel infra aut si fuerit
in decimo aut in 8o vel in
11o signo femino aptetur
ad hylech Si autem fuerit in
aliquo predictorum locorum in
signo masculino non erit
apta hylech Si fuerit natiui
tas in die Si vero natiuitas
fuerit nocturna incipies a luna
quod si fuerit in aliquo predictorum locorum
secundum quod prediximus erit apta hy
lech Si autem luna in eis non
fuerit aspicies post hoc ad solem
qui si fuerit cum gradu septimi signi
i de illis gradibus qui sunt sub
terra per 4 gradus vel infra aut fuerit
in 8o vel in 11o erit in loco hy
lech apta siue masculinum signum
fuerit siue femininum Si vero fuerit
in ascendente vel in 2o signo
masculino aptabitur et hylech
Si autem fuerit in aliquo predictorum
locorum vel locorum in signo vel fe
minino non erit apta hylech As
picies post hoc natiuitatem
vtrum sit coniunctionalis et preuen
tionalis post coniunctionem an post
preuentionem quod si fuerit natiuitas
coniunctionalis et fuerit gradus con
iunctionis in aliquo angulorum
vel in succedenti aliquo angu
lorum erit in loco apta hylech
Si vero predictus gradus fuerit ca
dens ab aliis octo locis i ab angulis

et succedentibus eorum non erit hyleg
Aspicies tunc secundum partem fortune
quia si fuerit in aliquo angulorum
vel in succedentibus eorum erit
in loco apta hyleg Si vero
natiuitas preuentionalis fuerit
in tempore a secundum preuentionem
aspicies quod in eum sicuti prius
fecisti in secundum coniunctionem et post
ipsum secundum partem fortune et
post ipsum secundum ascendentem et
eo ordine quo predixi in secundum
coniunctionis / De sexu autem signorum
non curabis id est non aspicies
utrum sint illa signa masculina
seu feminina nisi tantum modo
in luminaribus hoc est in secundum
coniunctionis et preuentionis ascendentis
et partis fortune non considerabis utrum
sint in masculinis signis vel fe-
mininis tantum in angulis et in succe-
dentibus angulorum / Sed hec iiij
loca et tamen erunt apta hyleg
cum fuerint in hiis 8 locis in an-
gulis vel succedentibus eorum
Si vero fuerint in locis cadenti-
bus id est a precedentibus id est ca-
dentibus ab angulis non erunt
apta hyleg Dispositio ita quod sol
sit aptus hyleg in die et in
nocte super terram et sub terra
in ii° loco super terram si in 6
locis in ii locis luna quoque ap-
tatur hyleg in die ac nocte
super terra Similiter in ii° locis
super terram in ii et sub terra
in 6 locis et cum hec si fuerit
luna in hiis locis sub radiis
solis non erit apta hyleg

Aspicies ac hyleg in angulis
et succedentibus eorum angulorum
secundum quod sequatur 12° domus
tunc per secundum horarum ascendentibus
secundum quod preposuit eius opus
in canone planetarum / Cuius
equacionis domus hoc modo
omnis planeta qui fuerit an
secundum ascendens vel cuiuslibet
domus per ii secundum et infra
erit fortitudo illius valida
in domo qui eum succedit et
omnis locus explacionis hec predixi
erit apta hyleg si non aspexe-
rint eum aliquis dominorum loci
illius qui fuerit dominus domus ac
dominus exaltacionis aut dominus termini
aut dominus triplicitatis aut dominus faci-
ei non erit apta hyleg

De hoc altokoden qui
est significator vite
quem cum volueris scire et iam
preposuisti hyleg eo ordine
quem predixi / aspicies dominum
domus hyleg / aut dominum
exaltacionis eius aut dominum
termini / eius aut dominum triplicitatis
aut dominum faciei eius / ~~et quod~~
~~[illegible]~~ et quis eorum fortior
fuerit et attencior in loco hy-
leg erit dignior altokoden
Et si non aspexerit hyleg
ille qui fuerit plus auctoritatis
~~[illegible]~~ aspicies eum qui fuerit
minoris auctoritatis donec in-
venies aliquem ex illis qui
aspiciet hyleg / Et si non
aspexerit hyleg non poterit

locus ille esse hyleg ab alio
i quid in veniis fortiore
et unu quez ab eodem sto
hyleg / est glosa et no textus
/ ab alio et unu ptes ab eade
sto hyleg altokoden eo ordi
ne quo pdixims qpt cyles
fuint duo planete ul tres
in auctoritate gradus hy
leg et aspicunt vtq erit
dignior hyleg altokoden
qui fuit fortior in loco Si
vero cyles fuint in fortitudie
loci erit ille altokoden qui
ppior fuit gradui hyleg et
quibusdam videbatur melius
in et rpe a dno domus qui
aspicit hyleg ponebant
eu altokoden no conside
rabat aliud Et si no in
venissent dnm domus as
picientem hyleg aspicie
bat dnm exaltationis que
si aspice videbant hyleg
ponebat eu altokoden
et no osidrabat aliud pt
eu Simlr faciebat de dno
trini tplicitatis atq faciei secor
dmem Et erat mer eor Dorothius ppo
nens dnm trini in hoc dno
domus Et quod dixerit si
equales fuint duo plane
te ul tres aut plus in di
gnitate et ppinitate as
pectus / ille ~~gradui hyleg~~ q
fuit in eodem gdu ul ppior
gdui anguli et altoko
den aut initio ortus sui

apparuerit aut fuerit in statione
sua secunda ul in aliquo esse
in esse sz laudabili a sole
sicut pdixims rpe erit alto
koden // Si vero gradus solis
fuit hyleg et fuit in ariete
ul in leone erit solus hyleg
et altokoden et no consideratur
alius locus altokoden preter
eu Simlr si fuit gradus lune
hyleg et fuit in thauro
ul in cancro habeto eu hy
leg et altokoden pt et no q
siderabis p altokoden aliud
pt eu /

Almuthen vero q preest
nativitati ab eo significate
nati post hyleg et altokoden
et rpe e omnibus planetis
auctoritatis i ascedete et in
locis luminarium atq in loco ptis
fortune in loco quoq coniunctiois
et preventois q fit an nativi
tate ep si pfuit ds planeta
duobus locis / aut tribus aut
loc plenitudine potestatis sue
in eis rpe erit / al mulchen
i autor et significator vite
post hyleg et altokoden et
p eu significabatur esse nati et
quida sunt eu p altokoden
ad dandam vitam

t cap^h significatiois signoru

i annis nativitatis scia
est vt aspicias quot ani
transierint nato ep annis sola
ribus perfectis Et dabis cuilibet
anno signum unum et

incipies ab ascendente nati per
successionem signorum et quo fini
tus fuerit numerus signorum
signum quod succedit est signum
profectionis ab ascendente signum vero
anni intrantis quod non invenisti
in mundo, et hoc erit in tot gradu
sicut fuit in ascendente nativi
tatis et dominus signi eius de
alcokoden cuius interpretatio est
dominus anni. Similiter inuenies a
signo solis unicuique anno unum
signum et erit proprie signum
profectionis a sole. Similiter a signo
lune et a medio celi et a parte
fortune in similitudine graduum
radicis huius rei. Exemplar
est quod natus oriente capricornio 11
gradu, Et sol in pisce in quinto
10 gradu, et luna in libra 11
gradu et medium celi in 8° gradu
scorpionis, et pars fortune in
leone in 11 gradu, et iam transie
rat natorum anni perfecti perue
niet quod conventus annus ab ascen
dente in ariete qui est conventus a
capricornio ad 11 in anno 11 scilicet gradus
eiusdem arietis et erit mars
alcokoden et dominus anni et
perveniet locus solis usque ad
geminos ad 11 gradus eiusdem
signi, Et pervenit luna ad ca
pricornium ad 11 gradus et perfectus
a medio celi usque ad 8 gradum
aquarii et perfectus a parte fortune
perveniet ad 11 gradum scorpio
nis. Cumque pervenerit annus ad
gradum in eadem domo planete
vel radii eius, et volueris scire
quod proveniet perfectio eius ad
ipsum planetam, vel radios eius

Perfectionibus et finit per ipsum gradum in eadem domo planete vel radii eius.

quintum
aspicies, quod fit inter eum ad quod per
venit annus et planetam vel eius
radios coniunctionibus et minutis
et multiplicabis eos per 12
gradus et ~~proportionaliter quod multi~~
~~plicatis vel in 12 gradus et~~
~~proportionaliter gradus, et quod fuerit~~
erit erunt dies cum illo anno in
quo fuit post quos dies com
pletos erit perfectio illius planete
Perfectio autem coniunctionis
mundi dixit albubetri quod
fuit inter annum coniunctionis
qui significavit sectam Sa
~~rracenorum~~ Sarracenorum in
alio in quo fuit signum secte
sarracenorum et inter annum albu
gerab qui fuit primus annus
annorum arabum ab 242 anni
solares 11 dies et fuit ascen
dens anni coniunctionis predicte
secte signum geminorum et pervenit
perfectio eiusdem anni ad
virginem et inter ipsum primum annum
annorum arabum et primum annum
iasdagerd regis persarum fuerunt
3 milia et 624 et 28 dies
Cum ergo volueris scire notitiam
huius rei accipe annos pe
ragitos et verte eos in dies
sicut supra expositum est in
azig in libro tabularum planetarum
et adde desuper dies quod fuit
inter primum annum arabum et ies
dagerd et diuide hos per
624 et 28 dies et quod exierit parte
dierum et quod divisionem exierit
erunt tot anni et solare

et quod remanserit ex mensibus et
diebus erit ex anno imperfecto
Exemplum quintum fuit ex anno perfecto
sint anni solares ab initio
annorum arabum tempore tercio
anno signum unum et in tempore
tempore a virgine et ad quantum
signum perduxit te numerus perfectus
erit signum ad quod pervenit annus
mundi ab ascendente quiditatis
perdite secte saltus aut quod
alchim divisio est ut adde-
ret super annos azadagiret
perfectos annum et duos
menses et 12 dies a 18 horas
ex annis perfectis qui sunt sine
fractione et sine quarta diei
et reteduerunt has annos ~~solares~~
~~sicut perdiximus~~ in dies et
tertie dies in annos solares
sit perdiximus et in tempore
tempore ab initio libre. Exemplum si
volueris perfectorem a signo quin-
tionis secte perfectatorum
sit gratia a scorpione.
Si vero volueris perfectionem
ab ascensione regni minime
ex annis azdagirto et illos
et 11 annos presidas et verte
eos in annos solares sicut predi-
ximus et in tempore tempore a
virgine tunc fuerit. Si volueris
perfectionem ab ascendente perfec-
tionis mutatorum quiditatis
Saturni et Iovis a triplicitate
aquatica ad triplicitatem ignea
minime ex annis azdagirtu

perfectus illos annos presidas et verte
illos qui remanent in annos so-
lares et in tempore tempore a leone
quia leo fuit conversus in coniunctione
illa et quo pervenit numerus in toto
signo erit perfectus coniunctionis in
iiii horum quod perdiximus.

† Capitulum hoc dicto Alazpine
hoc est ut dirigas signi-
ficatorem aliquem ad aliquem
locum signorum et scias quid sit
inter eos ex gradibus directionibus
accipias quod continuos gradum
annum unum. Cum ergo volueris
scire hoc et fuit ille significa-
tor in ascendente quem vis dirige-
re ad aliquem partes circuli obliqui
minuentes ascensiones illius gradus
in quo fuit significator ex ascensionibus regionis.
glosa non tempus dictis
ascensionibus circuli. gradus illius
quem volueris eum dirigere, et quod tibi
remanserit erit gradus directionis.
Exemplum si fuerit significator in gradu
domus 10e minuentes ascensionem
nadir id est oppositi gradus in
quo est significator de ascen-
sionibus in nadir illius gradus
adque eum volueris dirigere in 4a
regione Si vero fuerit significator
in medio celi vel in angulo
terre minuentes ascensiones gradus
significatoris de ascensionibus illius
gradus adque volueris eum dirigere
per ascensionem id est equinoctialis
directi circuli et quod remanserit

erit gradus directionis. Si vero fuerit
ille significator quem volueris
dirigere in aliquo loco extra (?) 4or
angulos, aspicies longitudinem eius
ab aliquo horum angulorum
qui fuerit angulus medii celi
atque angulus terre. Hoc est aspicies
eius significatorem qui si fuerit
inter ascendens et medium celi
minues ascensiones graduum medii
celi per circulum directum de ascen-
sionibus graduum significatoris
/ de ascensionibus graduum medii ce-
li per circulum directum et quod rema-
serit ex equalibus horarum locorum
fuerit dividens partes horarum
diei illius gradus in quo fuerit
significator et quot provenerit erit
hore longitudinis ab angulo
medii celi. Et si fuerit inter as-
cendens et angulum terre mi-
nues ascensiones graduum signi-
ficatoris per circulum directum de
ascensionibus graduum anguli
terre. Rursum si fuerit significator
inter angulum terre et id est (?) mi-
nues ascensiones graduum anguli
terre per circulum directum de
ascensionibus graduum significa-
toris et quod remanserit ex equa-
libus horarum locorum fuerit dividens
eius per partes horarum diei nadir
in opposito graduum significatoris
et quod provenerit ipse erit hore
longitudinis ab angulo terre.
Cum igitur sciveris horas longitudinis
ab angulo et volueris dirigere

significatorem ad aliquem locum circu-
li signorum et fuerit significator
in medietate circuli orientalis
qui est a medio celi usque ad
angulum terre, de eis qui fuerit
dum ascendens minue ascensionem
gradus in quo fuerit significator
de ascensione gradus illius ad
quem volueris dirigere per circulum di-
rectum et quod remanserit erit sig-
nificator circuli directi. Similiter
post hoc minue ascensiones
illius gradus in quo fuerit sig-
nificator per ascensiones regionis
de ascensionibus illius gradus ad
quem volueris eum dirigere per
ascensiones regionis, et super-
quod fuerit erit significator regi-
onis illius. Post hec aspicies
secundum quod fuerit inter significato-
rem circuli directi et significa-
torem ~~circuli~~ regionis atque post
sextam illius multiplicabis
in horas longitudinis ab angulo
et quod fuerit significator circuli di-
recti minus significatore regionis
addes equationem super significa-
torem circuli directi plus
minues equationem ex eo et quod
remanserit erit gradus directionis.
Item si fuerit significator quem vo-
lueris dirigere in medio circuli occi-
dentali, quod est ab angulo terre
usque ad medium celi, de eo
quod provenerit scilicet minue as-
censiones graduum significatoris
quem volueris dirigere de
ascensionibus nadir graduum

illius ad quem volueris eum dirige
per circulum directum et quod remanse-
rit erit significator circuli directi
sua cum Post hec minues as-
censiones nadir gradus signifi-
catoris etiam per ascensiones re-
gionis de ascensionibus nadir
regionis illius gradus ad quem
volueris eum dirigere et quod re-
manserit erit significator regio-
nis / Deinde accipies secundum
quod fuerit inter significatorem circuli
directi et significatorem regio-
nis accipies septimam partem
eius et multiplicabis in horas
longitudinis ab angulo et quod fuerit
erit equatio Post hec accipi-
es significatorem circuli directi
Si fuerit minus significatore regi-
onis addes equationem super
significatorem circuli directi plus
significatores regiones minus
minues equationem de significatore
circuli directi et quod exierit eo-
dem erit gradus directionis Et
si fuerit significator in alia quarta
et locus ad quem diriges eum
alia quarta diriges significatorem
ad angulum qui eum sequitur
post hec diriges ab angulo
ad locum quemadmodum ostendit
secundum directionem ab angulo et iun-
ges utrasque directiones et
sic habebis gradus perfectionis
Et cum quesieris et scieris
significatorem et volueris scire
quo perveniat de circulo signorum
in aliquo annorum futurorum

significator in ascendente addes
unum annum super ascensiones gra-
dus ascendentis et facies eum
arcum in ascensione regionis
et exierit arcus de circulo signorum
ibi perveniet directio eodem anno
Si vero fuerit significator in 10°
addes unum annum super ascen-
siones nadir gradus significa-
toris et arcuabis eum in
ascensionibus regionis et quod ex-
ierit arcus de circulo signorum ad
cuius nadir perveniet directio
eodem anno Et si fuerit signifi-
cator in 10 vel in 4° addes
super ascensiones gradus significa-
toris in circulo directo unum annum
annorum et arcuabis eum in
ascensionibus circuli directi et
quod exierit de circulo signorum ibidem
perveniet directio in eodem
anno vel loco Si autem fuerit
significator extra loca que sunt
anguli scias horas longitudinis
ab angulo secundum predicta tibi Et
si fuerit in medietate orientali
addes super ascensiones gradus
significatoris per circulum directum
unum annum quos volueris et
arcuabis hec in ascensionibus
circuli directi et quod exierit
erit significator circuli directi
sua cum Post hec addes
unum annum etc super ascensio-
nes gradus significatoris in
regione et arcuabis hec in
ascensionibus regionis et qui

fuerit erit significator regionis
Post hec accipies septimam partem
residui inter significatorem
circuli directi et significatorem
regionis et multiplicabis eam in
horas longitudinis ab angulo et
quod fuerit erit equatio. Et si fuerit
significator circuli directi minus
significatore regionis addes equationem
eandem super significatorem circuli
directi et si fuerit plus minues
eam de eo et quod remanserit
tibi perveniet ibi directio ex
circulo signorum in eodem anno. Et
si fuerit significator in medietate
occidentali partes eius nadir
graduum significatoris fac sicut fecisti cum
gradu significatoris in opere quod eam
eam et quod fuerit ibidem perveniet
directio ex circulo in eodem anno
Et locus ad quem perveniet direc-
tio dicitur locus divisionis et domi-
nus illius loci dicitur divisor. Et
si fuerit in gradu divisionis planeta
aut radius eius aut corpus locum
cum eo dicitur hic planeta aut
dominus radiorum particeps divisi-
onis in divisione. Significato-
res vero qui diriguntur sunt .5. licet .x.
gradus ascendens et gradus solis
Gradus lune gradus quoque
partis fortune et gradus medii
celi gradus quoque coniunctionis vel
preventionis. Gradus ergo as-
cendentis dirigitur ad accidentia
demonstranda que accidunt in corpore
et solis ad causas dignitatis
exaltationis honoris quoque

ac regni et luna corporis anime et
corporis atque coniugii. Et et pars fortune
corporis ad quisitiones et prosperitatem
corporis atque largitatem.
// Et medium celi corporis magisterii
et civitatis dispositiones protelationes
et esse earum. // Si autem fuerit
ascendens revolutionis alicuius
annorum mundi vel nativitatis
// dirigentur significatores cum secundum
hanc directionem unicuique signo gradum
dierum omnium
Et ephor Alegebuthar
in nativitatibus et est
directio secundum ascensiones horarie ut aspi-
cias secundum ascensiones in circulo regionis sint
et minuas ascensiones ascendentis
de ascensionibus que sunt in directo
finis termini planete per ascensiones
regionis // Et ex eo quod remanserit
accipias unicuique gradui
annum unum et omnibus v
minutis mense et omni minuto
sex dies et erit dominus termini di-
spositor annorum et dicitur divisor
Post hec accipies gradum termini
qui eum succedit et vocatur
eos etiam in gradus ascensionis
et hoc quod fuerit accipies uni-
cuique gradui annum unum et
omni .6. dies erit quoque
dominus termini divisor et dispositor
illorum annorum. Similiter in ter-
mino domino termini per successionem
usque in fine vite. Et si fuerit
in termino alicuius partis planeta
aut radius eius erit particeps
in divisione et hec divisio alagebuthar

t ꝯplis duodenarium i quo
tunc fuit quilibet planetarum
et domorum hoc est ut aspicias
quantum ambulauit in signo
suo in gradibus et fuit aut gradus
domus quod volueris cum gradibus
et minutis multiplicabis quos habes
in 12 post hec addes de super
quos gradus atque minuta que multi-
plicasti in 12 et quod collectum
fuit computa a principio eiusdem
signi dando unicuique signo 30
gradus et quo finitus fuit numerus
duodenaria planetarum atque
domorum

t cp hoc Anambaharat

quod fuit nouenarie unius-
cuiusque est ut scias quantum ambu-
lauit planeta in signo suo
cum gradibus domus unius uo-
lucris scire nouenarium Post
hec diuide signum in nouem
diuisiones et unaquaque di-
uisio sit cum tribus gradibus
et tercia i 20 minutorum // Post hec
aspicias in quo nouenario
ex nouenariis ceciderit gradus
planete aut gradus domus
post hec dabis primum noue-
nariorum ex signis domino signo
mobilis eiusdem triplicitatis
et secundum nouenarium domino sig-
ni quod est post signum ex succe-
dit donec uenias ad aliquem
nouenarium in quo est gradus
et ille planeta dominus eius
nouenarii ubi cecidit // Signum
ex quo fuit gradus ille erit ex

triplicitate arietis erit quod primus noue-
narius eiusdem signi martis
domini arietis et secundum nouena-
rium ueneris domine tauri et
tercium nouenarium mercurii
domini geminorum Similiter usque ad
nouenarium nonum Et si fuit
signum ex triplicitate tauri erit primus
nouenarius domini tauri secundum
sol domini leonis tercium mercurii
domini virginis Et si fuit signum
ex triplicitate libre erit primus no-
uenarius eiusdem ueneris
domine libre et secundum martis
domini scorpionis et tercium Jouis
domini Sagittarii // Similiter in
triplicitate capricorni primus no-
uenarius eius est saturni domini
capricorni et secundum aquarii et
tercium Jouis domini piscis // Deinde
que secuntur secundum ordinem succe-
ssiones signorum ubi cecidit pla-
neta uel ascendens erit gradus
aquarii. Tunc diuidit signum
per 9 diuisiones erit gradus
19 in diuisione septima, erit
quia signum aquarii est ex tripli-
citate libre ponit primum no-
uenarium eius ueneris domine
libre et secundum martis domini
scorpionis et tercium Jouis domini
Sagittarii et quartum Saturni
domini capricorni et quintum etiam
est saturni domini aquarii et
6m Jouis domini piscis et ceteris
dominus nabaharat i nouena-
rii de cuius nouenarii fuit gradus aquarii
est

t capitulum dormigen hoc est

ut diuidas signum ascen-
dens in tres partes ut sit omnis diui-
sio 10 graduum dabis scilicet diuisionum
prima domino ascendentis et in domino
4ti signi et secundum domino nouem
Nam ascendens et quintum ac nonum
semper sunt // Triplicitas ubi
gratia ab initio arietis usque ad
10m gradum erit dormigen i. decana-
nus et mars et si fuit ascendens
a 10 gradibus usque in 20 gradum
erit eius dormigen sol dominus leonis
et si fuit a 20 usque in fine eius
erit dormigen Jupiter dominus sagittarii

t capitulum hoc dominus orbis ue-
teruli in natiuitatibus hic

est ut aspicias dominum horae in qua
oritur natus dabisque ascendente et
dominum horae anno primo natiui-
tatis eius et significabit per esse
illius i. domini horae sanitas seu
infirmitas corporis nati sicut
significat per dominum ascendentis
radicis // Et dabis dominum secunde
horae ab ea secunde domum ab
ascendente 2 anno et significabit
per esse suum in eodem anno esse
substantie et dabis dominum 3e
horae domum 3e ab ascendente in
3o anno significabit per esse illius
in eodem anno esse fratrum et
sororum ceterorumque et significabit
per esse domini tunc domus et da-
bis dominum 4e horae 4e domum
ab ascendente in quarto anno et
significabit per esse suum in eodem
anno esse parentum suorum quod
significat per dominum quarta Similiter
facias de dominis horarum
per successionem dabis scilicet dominum
uigintiquatuor horarum domum eisdem ho-
minibus radicalibus certis
dominus domini horae 12 ab hora
natiuitatis domus duodecima
ab ascendente radicis et dominus 12
horae ascendentis a natiuitate radicis
erit anni 12. Et nominatur dominus
prime horae dominus a sui te et
dominus 2e horae dominus domus substantie
et dominus 3e horae dominus domus fratrum
et sororum Similiter dominus uigin-
tiquatuor harum horarum nominatur
nomine domus et nominatur etiam
domus orbis et significat per ad
esse anni sicut significat per
altokoden hoc est per dominum anni
Et quidam astrologorum po-
nunt dominum orbis dominum signi
ascendentis radicis anno primo
et anno 2o planeta qui eum
succedit et 3o anno planeta
qui habuit succedit sicut
positum est in dicto hoc

t capitulum de dispositione fridarie hoc est de significatione nati-
uitatis Ponit in initio uite
dispositionem eius fridarie sol
secundum quantitatem annorum fridarie
eius qui sunt 10 post hoc
planeta qui succedit solem
qui est uenus huius fridarie
anni sunt 8 et post uenerem
planeta qui succedit ei
qui est mercurius et anni
eius fridarie sunt 13 deinde
saturnus et anni eius fridarie

sunt ii deinde iupiter et anni eius
firdarie sunt 12 // Deinde mars et
anni eius firdarie 7 // deinde caput
draconis cuius anni firdarie
sunt 3 Et hec post caudam et anni
eius firdarie sunt 2 fiunt
anni collecti simul 14 anni p9
hec circuitu dispositio ad so-
lem et similiter usque ad ultimum
planetarum // Si autem fuerit nati-
uitas nocturna incipiet dispo-
sitio anni disponetque annos fir-
darie eius secundum dispositionem
annorum firdarie eius qui sunt 9
Similiter planeta in annis firdarie
sue solus post planeta sunt
participium in sole tunc disposuit
planeta in annis firdarie sue
disponet ipse primam septima-
nam firdarie sue solus deinde
participat ei in septimana secunda
planeta qui succedit secundum et
ita donec participet ei qui est
ante eum in ultima septima-
na eo annis eius firdarie et
est similiter tunc participatur
aliud medium sunt nati te sup
t ephor almanarx sup
ennuncia que de planeta
vadit super planetam hoc est
ut aspicias medium cursum pla-
nete et locum eius equatum quia
si fuerit locus equatus minus me-
dio cursu et eius ascendens
a medio circuli eius ad summi-
tatem circuli et si fuerit locus
eius equatus plus medio cursu
suo eius descendens a medio circuli
sui usque ad infimum illius
Et si fuerit equalis locus eius

equatus medio cursu eius erit in
medio circuli sui deinde mi-
nues locum planete de me-
dio cursu suo vel econverso postque hoc
ascensione coniunctionis minues
minorem corporum demaiori et
multiplicabis quod remanserit per 1
et dividens per 22 et quod exierit
de divisione erit hoc anni pla-
nete per quantitate ascensionis vel
descensionis eius // Deinde et
inueniens accipimus quod fuerit in-
ter loca et quod est minus loco
solis et venus et mercurius et sa-
turnus ut supra quia per h' simus quibus
corporum sit fortior in circulo augis
Sed venus et mercurius cum unus
quisque fuerit sol equato tunc ascendit
a medio circuli sui et si fuerit locus
eius equatus maior loco solis
et fuerit con' ipse est descendens
a medio circuli sui et deinde
accipias residuum quod est inter locum
eius et locum solis faciens que cum
eo quemadmodum facis in planetis
altioribus cum multiplicatione et
divisione Et propior ac fortior
sit significatio planetarum cum
abierit super se invicem et cum
abierit alter super eum alterum in
quantitate In oppositione autem
et in certo aspectu erit significatio
corporum minus apparens et debi-
lior Et cum fuerit unus eorum as-
cendens et alter descendens
tunc ascendens corporum vadit super
descendentem Cum vero fuerit
uterque descendens ille qui fuerit
minoris descensionis vadit

sup illum qui e plus de septentrionalis
// dicit quoque et alio modo i ut
sciatis latitudine utrorumque planetarum
qui septentrional eorum
vadit super meridianum et si fuerint
ambe septentrionales ille qui fuerit
maioris latitudinis vadit super
eum qui fuerit minoris latitudinis
Si vero fuerint ubique meridiani e
qui fuerit maioris latitudinis
vadit super eum qui fuerit plus
latitudinis Videmus quod luna
vadit super Iovem in hiis duobus
operibus Similiter si fuerit aliquis
duorum planetarum in medio circuli
vel in longitudine longiori aut propiori
sui epicicli vel fuerit in suo geza
har tunc ascendens vadit in
epiciclo super eum qui est in longitudine
longiori epicicli et similiter vadit
super eum qui est in suo genza
har et ille nulla habens lati
tudine tunc ascendens eorum et
septentrional vadit super eum qui
tacet latitudine et vadit ipse
super ascendentem i altiorem et
meridianum i vadit ad locum
altiorem plus distante ab
oriente
t capitulum de aspectu planetarum
d hoc coniungit planeta
inferior planete superiori et
fuerint tunc hoc domus eorum oppo
site Et hoc alburez et quidam
tes quam valde observabant indi
Non ipsi numerabant post con
iunctionem solis et lune 12 horas
et applicant eas soli et dim
dunt 12 horas illas i in tres
partes horis solis et secundum

natura solis et indicat super
omnes 8 horas secundum iudicium
duorum triplicitatis solis hora
quadrationis, deinde dant veneri
post 12 horas solis et 12 et divi
dunt unum eas illas et indicat
super omnem illam divisio secundum
duos triplicitatis veneris hora
quadrationis post hoc faciunt sole
cum mercurio et ceteris planetis
per successiones eorum donec
revertatur orbis ad solem post
84 horas et non cessant sic facere
frequenter donec veniat coniunctio
secunda Et quidam dicit quod alburez
sit hoc quod post coniunctionem sunt 12
hore in quibus non valent combuste
et non debet operari aliquis in eo
tempore et quod opus et post
has 12 sunt 12 hore i combuste
in quibus est utilis i tempus
operum, Et post 12 horas in
combustas 12 combuste Similiter
usque ad coniunctionem que succedit post
hoc dividunt has duodecim
horas in tres divisiones
dixit quod qui in 4 horis
primis in opere de bellare est
perditio anime sue Et in
secundis horis est detrimentum sui
corporis timendum 8 absque a
missione // dixit quod qui re
petit in 4 or horas secundis
arat erit ei detrimentum magnum
in omnibus que possidet et
in suo corpore absque missione
sue et timetur super eos qui
ad eum pertinet perditio et
quod plenius expositionem

corporum que stant ex nominibus astro-
logorum ex sequam hac co-
memorationem vniversarum
partium

Essentia autem in commemoratione
vniversarum partium et cum
notaverimus in loco partium
accipe a loco in locum illud et
proice ab ascendente vel de alio lo-
co dicemus ut addas super id quod
fuit inter vtraque loca gradus equales
qui sunt ab initio signi a quo
proicis vsque ad gradum a quo debet
in ipsi proiectio et proice 30 cui-
libet signo in tripliciis ab initio
signi a quo cepistis quousque
finiat numerus et gradus in quo
finitur numerus est locus partis essentie
cuius exemplar est opus partis
fortune pars lune quia accipit
quod est inter solem et lunam ex
gradibus et addas super eos gradus
signi ascendentis et quod collectum
fuit proicis id in 30 et 30 gradus
et in quibus proiectis ab initio signi
ascendentis quo finitur numerus ibi est pars
fortune et in nocte econtra a luna
in solem et addes desuper gradus
signi ascendentis et proice ex hoc
30 et de 30 secundum propriam itaque
post partem fortune partes 12 do-
morum et in propriam ab ascendente
pars vite et accipitur in die a
Iove in saturnum in nocte econtrario
et proicitur ab ascendente ubi grad-
dus quarti aliquis a sinus polo [illegible] partes
fortune [illegible] que
sunt inter solem et lunam

secundum successionem signorum incipi-
ascendente [illegible] de die vel a luna
Si fit de nocte et hiis gradibus
addam gradus signi ascendentis et te-
in ea proiecta proice ab ascendente per 30 et
vbi terminabit numerus ibi est gradus partis
vite Si vero primum [illegible] ab altero
signi esset a [illegible] nulla ad-
ditio fiet Sed solum sumetur quod
fuit inter solem et lunam et
fiet proiectio ut prius eodem
modo [illegible] gradus aliarum
partium pars hyleg accipitur a gradu
coniunctionis seu preventionis que fuit
ante nativitatem in gradum lune
et proicitur ab ascendente // pars futurorum
accipitur in die a luna vsque in
solem et in nocte et econtrario et
proicitur ab ascendente // pars dilectionis
et concordie accipitur in die a parte
fortune in partem futurorum et in nocte
econtrario et proicitur ab ascendente pars
stabilitatis et durationis et fortune
a [illegible] et durationis nati est
sicut pars dilectionis et concordie
pars audacie [illegible] pars milicie et
audacie accipitur in die a marte
in gradum partis fortune et in nocte
econtrario et proicitur ab ascendente

Secunda domus pars
substantie accipitur in die
ac nocte a domino domus substan-
tie in gradum eius cum minuto domus
substantie et proicitur ab ascendente
pars mortis pars paupertatis et
pravitatis ingenii accipitur
in die a parte futurorum in partem
fortune et in nocte econtrario et

et proiciatur ab ascendente. Pars beatitudinis et triumphi [?] patris Jovis atque victorie accipitur in die a parte futurorum in Jove et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente.

Tertia domus. Pars fratrum accipitur in die a Saturno in Jovem et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente. Pars benivolentie fratrum accipitur in die a sole in Saturnum et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente. Quod si fuerit Saturnus sub radiis accipitur in die a sole in Jovem et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente.

Quarta. Pars domus patrum accipitur in die a sole in Saturnum et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente. Pars avorum accipitur in die a domino domus solis in Saturnum et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente. Et si fuerit sol in domo sua vel in aliqua domorum Saturni accipitur in die a sole in Saturnum et in nocte econverso et proice ab ascendente, nec consideres utrum sit Saturnus apparens vel sub radiis. Pars hereditatum et possessionum accipitur in die et in nocte a Saturno in lunam et proiciatur ab ascendente. Pars nobilitatis nati et eiusdem quo sit dubitatio utrum sit filius patris illius cui imponitur an alterius accipitur in die a gradu solis in gradum exaltationis sue et in nocte a gradu lune in gradum exaltationis sue et proiciatur ab ascendente. Cum autem fuerit sol in die in gradu exaltationis sue et luna in nocte in exaltatione sua, erit pars in gradu ascendentis et erit significatio graduum ascendentis. Pars finium terrarum accipitur in die ac nocte a Saturno usque in dominum domus coniunctionis atque preventionis, additurque super gradus ascendentis et proiciatur ab ascendente.

Quinta domus. Pars filiorum accipitur in die a Jove in Saturnum et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente. Pars que significat tempus in quo debet esse [?] filius et numerus eorum masculorum sive feminarum et quid pariet mulier accipitur in die ac nocte a Marte in Jovem et proiciatur ab ascendente. Pars sexus filii masculi et femine accipitur in die et nocte a luna in Jovem et proiciatur ab ascendente. Pars per quam scitur natus esse de quo sit interrogatio utrum sit masculus an femina accipitur in die a domino domus lune in lunam et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente. Pars significatoris filii cum pervenerit tempus ad eum vel [?] ad gradum certe [?] significationis filii accipitur in die ac nocte a Marte in Jovem et proiciatur ab ascendente. Pars dilectionis

accipitur in die ac nocte a venere
in saturnum et proiciatur ab ascendente
pars sterilitatis filiorum ac dispositionis
corporum accipitur in die et in nocte
a luna in venerem et proiciatur ab
ascendente

Sexta domus pars infir-
mitatis et egritudinis
et debilitatis inseparabilis
alicuius membri accipitur in
die a saturno in martem et in
nocte econverso et proiciatur ab ascen-
dente. Pars servorum accipitur in
die a mercurio in lunam et
in nocte econverso et proiciatur ab
ascendente. Et dixit alende-
zegod accipitur in die a mercurio
in partem fortune et in nocte
econverso et proiciatur ab ascendente
Et dicit alzegod oportet ut
proiciantur utrumque partibus
in simul.

Septima domus pars dis-
pensationis cum coniugiis
virorum accipitur in die et noc-
te a sole in venerem et proicia-
tur ab ascendente et hec pars simul
est parti mandatorum uel rumorum.
Pars dispensationis uel coniugiis
mulierum ab hermete accipitur
in die et nocte a venere in
saturnum et proiciatur ab ascendente
et hec pars congruit parti cultus
tre. Item pars desponsationis
mulierum secundum vollentem accipi-
tur in die et nocte a sole in martem
et proiciatur ab ascendente. Pars
delectationis in alio dilectorum
et voluptatis accipitur in die
et nocte a venere in gradum r.

et proiciatur ab ascendente. Pars nup-
tiarum accipitur in die et nocte
a saturno in venerem et proiciatur ab
ascendente

Octava domus pars mortis
accipitur in die et nocte
luna in 8 et minuta domus
octave et addit desuper partes
ambulavit saturnus in signo suo
et proiciatur ab initio signi sagi-
tarii. Pars planete qui interfi-
cit accipitur in die a domino gradus
ascendentis in gradum lune et in
nocte econverso et proiciatur ab as-
cendente. Pars anni in quo timet
nato mors et paupertas in-
pedimentum ac destructio acci-
pitur in die et nocte a saturno
in gradum domini domus coniunctionis
et preventionis que fuit ante na-
tivitatem et proiciatur ab ascendente.
Pars onerationis, id est partis saturni
et martis et utrum liberetur ab
eo an non accipitur in die a
saturno in partem fortune et in
nocte econverso et proiciatur ab ascendente

Nona domus pars pere-
grinationis in alio itinere
accipitur in die ac nocte a domino
domus none in gradum et
in initio domus none et pro-
iciatur ab ascendente. Et pars itine-
ris in aqua accipitur in die
a saturno in 15 gradu signi
cancri et in nocte econverso et
proiciatur ab ascendente. Et si
fuerit saturnus in 15 gradu
cancri erit gradus cancri pars
et gradus ascendentis. Pars
religionis accipitur in die

a luna in mercurium et in nocte
e converso et participat ab a fine
Decima domus pars regionis
et regni et operis fac-
at natus accipit in die ac
nocte a saturno in luna et participat
ab ascendente pars regis atque
regni accipitur in die a marte
in lunam et in nocte e converso et
participat ab ascendente // pars operis et
regni secundum bellum accipit in
die et nocte a sole in gradum
medii celi et participat ab asce-
dente // pars significatoris utrum
sit causa regni vel non acci-
pit in die et nocte a sole
in gradum medii celi et participat
a Jove // pars matris accipit in
die a venere in lunam et in
nocte e converso et participat ab as-
cendente
Undecima domus pars ami-
corum accipit in die et
nocte a luna in mercurium
et participat ab ascendente Et dixit
alzdegot accipitur in nocte
e converso // pars prosperitatis effectus ami-
ticie amicitie accipit in
die a parte fortune in parte
futurorum et in nocte e converso et
participat ab ascendente etc
Duodecima domus pars
inimicorum secundum herme-
tem accipitur in die ac nocte
a domino domus inimicorum et
participat ab ascendente et secundum
quosdam antiquorum accipitur
die ac nocte a saturno in marte
et participat ab ascendente etc

re sunt partes duodecim
domorum et alie partes
quibus utuntur magni medicorum
astrorum multum ex quibus est
pars que significat mediam tumorum
quando ceciderit in signum tortuosum
aut mobile fuerit dominus domus
eius retrogradus vel impeditus
vel aspexerint eum mali vel
iuncti fuerint ei et significat veri-
tatem corporum tumorum Si
ceciderit in fortunato aut in
domibus seu finibus eorum
vel aspexerint eum aut fuerit
in signo directo accipitur
in die a saturno a mercurio
in venerem et in nocte e converso
et participat ab ascendente // Et
secundum Albunasar accipitur
in die a mercurio in alio in
venerem in lunam et in noc-
te e converso et participat ab asce-
dente pars sapientie et discip-
line accipit in die ac
nocte a saturno in Jovem et
participat ab ascendente // pars
accipiens accipit in die a
luna in Jovem et in nocte
e converso et participat ab ascendente
pars guerre et proeliorum acci-
pitur in die ac nocte a sa-
turno in luna et participat ab
ascendente // pars pacis et
concordie ac exercitum
accipit in die ac nocte
a luna in mercurium
et participat ab ascendente

Pars aspiciendi in revolutionibus anni accipitur in die a luna in venerem et in nocte econverso in alio Et in omnibus hiis proiciatur ab ascendente et proiciatur a sole Et quia auxiliante deo inter duximus has partes que cadunt in rebus particularibus prescriptis nunc agendo partes que cadunt in revolutionibus annorum mundi et quarundam significationum de cetero regni ex quibus est pars quod dicitur pars regni atque imperii que oportet in revolutione annorum mundi accipitur quod a morte in luna et proicitur ab ascendente coniunctionis que significat mutationem regni post hec alio accipitur a gradu ascendentis coniunctionis in gradum coniunctionis et proiciatur a gradu ascendentis revolutionis Item sed alio accipitur a gradu medii celi revolutionis usque ad solem et proiciatur a gradu Jovis Pars temporis regni et quantum diu debet durare accipitur hora dilectionis regis a sole in xv gradum signi leonis et proiciatur a luna in xv gradu signi tauri et proicitur a sole Alia pars de tempore electionis regis accipitur hora electionis regis in die a Jove et in nocte econverso et proiciatur ab ascendente revolutionis anni in quo fiet propter tempus Et si fuerit Jupiter in signo communi et fuerit revolutio diurna fuerit que Jupiter

cadens ab angulis accipiatur tunc a saturno in iovem et addantur de super 30 gradus et proiciatur ab ascendente Si vero saturnus et Jupiter fuerint sibi oppositi et fuerint ambo cadentes ab ascendente mediocriter quod evenit inter eos accipiatur medietas graduum qui sunt inter eos et proiciatur ab ascendente et si fuerit Jupiter in exaltatione sua et fuerit et fuerit revolutio in nocte minuatur ab eis in saturnum et proiciatur ab ascendente // Due partes maxime ex quibus extrahitur tempus electionis regis et eius durationis prima earum est ut aspicias horam electionis regis quo pervenit profectio anni a coniunctione in alio quantitate triplicitatis qui significat secta exemplo quo datur omnibus 30 gradibus annis et omnibus duobus gradibus et dimidio unius mensis Et cum scivisti in quo signo vel gradu sit hec pars cum qua hic est locus a quo in alio quo separatur parte habebis equabis primam partem et cum volueris aptare ea aptabis ascendentem revolutionis anni in quo surrexerit rex electus post hoc accipe a planeta orientali a sole ex saturno et Jove in ipso anno usque ad gradum equatorum partis prime quam servasti et proice ab ascendente revolutionis

et quo pervenit ipse locus est
partis prime
Ars secunda capitulum scilicet secundum
aspice aguidatione [?] in qua
suscepit regnum vel incepit regnum
ad hoc signum seu gradum pervenit
nit [?] completo anni cum mio [?] quo
datur omnibus 30 gradibus annus
in mense et die qua suscepit
regnum et ipse est locus equatorum
partis sedis sue quoque ex [?] post
hec accipe a planeta omnibus [?]
tali a sole ex saturno et Iove
usque ad locum equatorum partis
sedis quam fuisti et proice eum
ab ascendente revolutionis et
quo pervenit ipse erit locus
partis 2e // Hee ergo partes
sunt que significant fortitudinem
regis et eius durationem // Re
sunt hic alie partes quibus
utimur in revolutionibus annorum
mundi et sunt per quas percipitur
quid gravius de rebus in
foro vel quid erit leve in
precio vel quid precioso vel
vile multum seu parcum hoc
est vel aspicias ubi ceciderit
pars in triplicitate planete domini
vel ex exaltationibus aut suo [?] princi-
pitate Cuius planeta si fuerit
retrogradus vel combustus aut
in loco malignus vilescit
res illa et erit precii parvi
Si fortis fuerit in loco forti-
tudinis aut in angulo
et maxime in medio celi
carius vendet [?] res illa et erit res
illa maioris precii et si pervenit
dominus illius domus ad locum
descensionis sue vilescit res
illa et erit levioris precii et
aspice aspectus fortunarum
et malorum planetarum ad
eam vel non ad lunam et dominum
eius et vide quis sit et
quomodo aspiciat ipsam partem
Si autem fortuna et luna
aspexerint illam partem multi-
plicabit eadem res et si as-
pexerint eam mali detrimen-
tum patiet // Pars tritici a sole
in martem sumitur [?] ex-
pulsa [?] ab ascendente revolutionis
Pars pluvie secundum Albuma-
zar in die a luna in venerem
et in nocte econverso et proicitur a
gradu solis // Pars aque a luna
in venerem // Pars ordei a luna
in Iovem Pars [?] vel
gazahaze [?] vel [?] quod est
quoddam genus leguminis a
venere in solem Pars lentis
in saturnum // Pars fabarum a
saturno in marte Pars abne [?]
[?] vel [?] a saturno in marte
Pars dactilorum a sole in
venerem Pars [?] a luna
in solem Pars alozos [?] quod
est quoddam genus [?] accipitur
a sole in saturnum // Pars olei
[?] a mercurio in lunam
Pars [?] a saturno in ve-
nerem // Pars bombacis [?]

tio in venend pb a lute i
sosani q e qdam gen
semis albi in similitudine
semis lini et virtut comedi
ti fit q ep co vngentu i me
dicinis vtile multu a mercu
rio i iouem vl in venend
pb bethigi albathagis q
sut butessbes qui sut me
lones magni atz naturi
et crocei a mercurio i satnu
pb alioz atm a satno
in marte pb aboz dul
tiu a sole in venend pb
ciboz saporis appy vl
huiusmodi herbaz item
sapore habe etem a marte
i satnu pb aboz amaroz
a mercurio i satnu pb me
dicaminu et exercitiu
i alio calidoz a sole i luna
a satno i iouem pb me
dicaminu salsoz a marte
i luna pb venatoz age
zabat i a capite draconis
in satnu et quant vniusa
hec ab ascedete hec sut
vniuersa q tradunt nobis
expertibus Introductorium
quoq habetur nouissi
mas et si e in eis ecc nat
tatio debilis ne dimitteg
aliq q posset esse intro
ductorium ad magisteriu in
dicioru astr qui pfecit rpm
pfectus introductoriu est
finis glosa sibi dei q dicit

Alkabitij ad magisterium iudi
tioru astroz cu laude
dei et eius adiutorio
interpretatus a Johanne hys
palensi et Olmer . . .

Est liber q collegit albumazar
de floribus coz q sunt ea supi
ores in rebus inferioribus
bus et q sit i reuolutionibus
annoz et inceptu ac dicz et
probat hunc librum scdm i pe
fectionibus et posuit in co
gitationibus et tractatu de his
flores ecc et tractatu de his
q placuit sibi et elegit
Dixit albumazar oportet
te primu scire dnm anni
et scdm hunc rei sunt hora i situs
solis in pm minutu signi arietis
Dato itaq astris eade hora
situs q'n minu plus certissime
potius et iustificata cuspides q
cadet error in hoc si negli
gatur Et cu hoc feceris aspi
ce dnm ascedetis et eu qui
vincit i hoc pmultitudinem
testimoniorum et fortitudinem eo
anguli celi et quis dignior
sit in hoc et quantum
planetaz i venus i ascendite
a 1o 10o vl 7o sn 4o postea
vero 11o dnm 9o pg 4o dnm
3o et no ppmonat medium
celi ascendenti no 4tu 9o scd

facerent quod diximus etc. Si autem in vene-
ris planetarum in ascendente
non aspiciat aliquid de hiis qui
fuerint in aliis locis complecionis
et similiter si ipse fuerit in ascendente
planeta et fuerit in medio celi
non aspiciat cetera loca complecionis
Similiter quod si non fuerit in medio celi
planeta et fuerit in 4o planeta non
aspiciat cetera loca complecionis Et
similiter non fuerit in 1o planeta et fuerit in
1o, non considerabis cetera loca residua
et quando inveneris in hiis locis
ipse significator erit Si fuerit ei ali-
qua dignitas domus sive vel exaltacio
aut triplicitatis aut termini seu fa-
ciei Si fuerit in ascendente pla-
neta cui nulla sit in eo dignitas
fueritque in medio celi planeta huius
termini vel faciei ex duplicavit
dignitatem ipse est qui habet
noli aspicere aliud et si est
post hos planetas in 1o planeta cui
quinta sit domus exaltacio
triplicitas et facies ipse est
quesitus. Cumque noveris dominum
anni qui est dispositor eius et
fuerit Saturnus fueritque in ariete
et eius triplicitate apparebit in annis
quibus preerit dominus signi
debiles qui sunt in parte orientis
compositibus et potentibus atque
in partibus qui faciunt
per subtilia in gracia et dispositiones
et separatione et conversione rerum
et mutabilibus et prodigia ab-
sque aliqua festinatione ymo cum
silencio et subtilitate et

publica apparicione in eis. Et si
fuerit Saturnus vult esse in loco
suo significabit commixtionem diversi partium
et subtilitate et in confusione
rerum universitatis vulgi atque rusti-
corum et obedienciam eorum ad eum propter
elongacionem eius vocis, et sub-
mali esse significabit mortem divitum
et eorum invidiam et ad atque
accusaciones et negligencias eorum
et odium rusticorum eorum erga
eos. Et si fuerit cum eo Iupiter
erit opus eorum in hoc quod faciunt
cum silencio et religione et confes-
sione fidei et observacione
preceptorum cum iusticia Si autem
aspexerit eum Iupiter cum dilectione
et fuerit in ariete super veni-
ent ad divites qui morantur
in regionibus qui sunt in divisione
arietis et eius triplicitatis domina-
ciones et subtilitates eorum
divitibus qui sunt in divisione
regionum que fuerint signi in
quo erit Iupiter et super veniet
in eos de bono et de quo
gratulantur cum eisdem partibus
Sed si fuerit aspectus Iovis
ad Saturnum ex oppositione erit in
loco donacionum et subtili-
tatum rerum et contencio in ipsis
regionibus cum divitibus et
aliquis eorum divitum qui sunt
in divisione Iovis ad divites
qui sunt in divisione Saturni
petentes eorum bella et contenciones
et hoc erit in civitate contencionum
dispersionum qui fuerit inter Satur-
num et Iovem et conventiones

usque in horam qua fuit bellum
et contrarietas. Et si fuerit aspectus
Jovis ad eum et Saturni ex l° aspectu
erit in loco bellorum diversitas
inter eos regio in urbibus que
fuerint in divisione Saturni. Si
autem fuerit in loco Jovis Mars
Judge illi de quo exposui tibi
de esse Saturni festinatorum in
operibus divitum qui sunt in his
regionibus cum multitudine
celeritatis et in consideratione
et paucitate pietatis et misericordie
et cum levitate. Et si aspexerit
ex trino vel sextili veniet super
divites qui sunt in divisione signi
arietis et eius triplicitate ex divi-
tibus qui sunt in divisione signi
in quo est Mars donationes
et sublimitates et gaudium cum
leticia. Similiter veniet rusticis
eorum et bona et sustentatio
erit illis ex parte civitatibus
que sunt in divisione signi
in quo est Mars et afferet
tes ab ipsis civitatibus ad
has civitates. De his que
sunt in divisione signi in quo
est Mars et afferet rex ex
civitatibus et ex natis
mercatorum et iam patefeci
tibi hoc in libro maiori
quem edidi in natis climatum
et civitatum et que applicantur
his ex villis et natis eorum
civium. Et si aspexerit Mars
Saturnum ex oppositione erit in loco
donationum et sublimitatum
malum vel rixa et inimicitia

et contrarietas inter divites regi-
onum signi in quo fuerit Ma-
rs et ibunt ipsi divites ad
ipsos expugnandum ut eos ex-
pugnent et expellant. Si r4
tes que defferebant ex par-
tibus regionibus abscondent et
destruent ut timent, et erit
malum cuilibet harum regionum.
Et si fuerit in loco Martis Sol
erit cum hoc quod dixi tibi de
esse Saturni ex parte divitum pecu-
nia regni et speciositas rerum
celestium. Si vero aspexerit Sa-
turnum ex trino vel sextili aspectu ve-
niet super divites qui sunt
in divisione Saturni dona-
tiones et sublimitates ex divi-
tibus qui sunt in divisione
signi in quo fuerit Sol et afferet
ex his partibus bonum et res
venales et crescent super rus-
ticos rumores letificantes
corporis potentibus et erit quod di-
xi ipso anno ex parte solum
etiam exposui hoc in libro
natorum maiori. Si autem aspexerit
Saturnum ex oppositione erit in loco
donationum et sublimitatum
rixa et bellum in quisitione eorum
quod significat Sol et speciosi-
tate et regno in ipsis civita-
tibus et abscondet quod afferre-
bat ex eis de bono ad has
civitates et destruent gutter
que veniebat ex possessionibus leti-
ficantibus in rumoribus auditu
terribilibus. Et si aspexerit Sol
Saturnum ex l° non erit bellum palam.

sed inter divites discordia et
diversitas similiter inter eos. Quod si
fuit inter eos. Quod si fuit in loco
solis veneris erit tunc hoc quod dixi
ex re satim in repetitione et delecta
tionum et cantilena ac omnium
ludorum et appetitio eorum ac dest
ructio eorum comunitatibus ci
vitatum inter divites et rusticos
Si autem aspexerit saturnum ex loco
amicitie venient super divites
et rusticos qui sunt in divisione
regni in quo fuit saturnus do
nationes vel sublimitates
et subtilitates ex divitibus qui
sunt in civitatibus que sunt in
divisione veneris venient eis ex
eis omne bonum et erit quod affe
ctur in eodem tempore ad quem termi
natur amicis res venereales
Porro si aspexerit eum in loco
inimicitia erit in loco dona
tionum et sublimitatum bella et
contrarietas et surgent eorum duces
ad bellum harum civitatum et ab
scindet quod afferebat corporibus civi
tatibus ex bono et admittet
super corporibus partibus et frangent
sensus et venient tumores mali
et sedi et convertet de bono in
malum et omne malum vel tyran
in tristitiam et mortem et erit
traditor horum omnium multorum
Quod si aspexerit saturnum
ex secundo aspectu non erit bellum
apparens et erit diversitas
in rebus inter ipsos divites
et rusticos et ad civibus
eiusdem partis ita ut si esset
pax in civitatibus que sunt
in divisione saturni et plumbi
in civitatibus que sunt in

divisione veneris cadet inter eos
diversitas in ordine eo quod desiderabit
et erunt inter se in re maio
ritatibus et ceteris causis et
similiter erit narratio in eorum
que dixi de re pistarum et
eorum aspectibus in hoc libro
Si autem fuit loco veneris in
terius erit quod dixi tibi ex
rebus divitum in assignatione si
mulationibus et gaudia locutionis
et philosophie et astronomie et arte
et appetitio eorum in hoc tempore ex
divitibus et omnibus contra
rium quod sunt in divisione mi
turi // Quod si aspexerit mercurium
saturnum ex tertio vel oppositione aspectu veniet
super divites ex eis bonum
omne et afferet inde res
venales super et multiplicant
super census ex eis et lauda
bit hoc in civitatibus que sunt in
divisione saturni et plus eorum
res mercuriales // Quod si vero
aspexerit saturnum ex oppositione erit
loco donationum et sublimi
tatum contrarietas et bellum et
surgent hi divites ad bella
has divites et abscindet quod
ex bonum afferebat ex bono et
minuet super corporibus parti
bus et frangent census et ve
nient tumores mali et sedi
et deficiet omne bonum et
apparebit de malo ex corporibus
civitatibus et hoc si fuit
mercurius in dictis malis
et si habuit tunc erit aliqua
copulatione. Quod si fuit
in dictis fortunis in hora

sui cadentis fuerit, erit mortis mali
et mortis impediti. Si non
prohibet opus aspectus oppositi
et eius impeditum. Scito hoc
et intellige eum. Et si aspe-
xerit Saturnus vultum eius ex 4° as-
pectu apparebit bellum et erit di-
versitas inter divites et rusti-
cos et erit causa huius rei res
naturales, et hoc totum patet
in libro naturarum maiori. Et
si fuerit in loco Martis luna
erit tunc hoc quod dixi ex re Saturni
in petitione divitum apparitio le-
gatorum et exploratorum, et consti-
tutio regum constantium habitum
dabit hoc apud rusticos
et divites in eodem tempore. Et
si fuerit aspectus lune ad Saturnum
ex 3° vel 6° aspectu venient
super divites qui sunt in di-
visione signi in quo est luna
donationes et sublimitates
et ascendent ex partibus civitatibus
res venales, et sibi et multi-
plicabunt super census et de-
scendent ad civitates in quibus
fuerit Saturnus et erunt plures hor-
res lunares. Et si aspexerit
luna Saturnum ex opposito erunt in
loco donationum et sublimi-
tatum bellum et contrarietas, et ibunt
reges divites ad bellandum has
divites et abscindet quod quod de-
scebat ex partibus et franget
census et venient tumores
mali et terribiles, et scribent
de bonum et quietem, et fiat
malum et si fiet malum et si

fuerit ex 4° aspectu apparebit bellum et
erit inter divites et rusticos
et inter propinquos contrarietas causa rerum
lunarium. Saturnus cum fuerit dominus
anni et fuerit in Thauro et eius
complexio est omne quod predixi tibi
de re Saturni in divitibus et rusti-
cis et bonum aut malum quod erit
in parte meridiei in civitatibus que
sunt in divisione signi in quo
fuerit Saturnus secundum quod proposui
Gemini et eius complexio dum
fuerit Saturnus in Geminis et
eius complexio est omne quod dixi
tibi ex bono vel malo in parte
orientis. Cum fuerit Saturnus in cancro
et eius complexio est omne quod dixi
tibi ex bono vel malo secundum
in parte. Iupiter cum prefuit anno
et fuerit dominus eius, descendet super
in ariete et eius complexio apparebit
in civitatibus quibus preest
versus orientem religio et quie-
tudo, et apparitio scolarium et ob-
servatio preceptorum et iustitia et
opus bonum. Et si fuerit Iupiter
tunc boni esse significat multitudo scolarum
illis divitibus et bonitatem
eum eorum et gaudium eorum erga
eos in eodem tempore et si fuerit
mali esse in eodem loco et
scito quod opus in Nove et aspectus
pluviarum ad eum sit sicut opus
in re Saturni et aspectus pluviarum
ad eum equaliter. Et si fuerit
Iupiter in tauro et eius complexio
erit apparitio horum que dixi
ex partibus in parte meridiei, et

si fuerit in geminis et eius tripli
citatis erit apparitio eorum que dixi
in partibus occidentis Si vero in can
cro et eius triplicitatis apparitio eorum
que dixi tibi erit contentibus
in parte septentrionis Et scito hoc quod
dixi tibi de re saturni et ex scientia
sapientie astrorum in revolutione annorum
Vide proba hoc in operibus ignorum
et divitiarum et non rogato dux perti
culatim quod non errabis si deus
voluerit // Cum fuerit mars dominus
anni et fuerit in ariete et eius
triplicitate apparebit in civitatibus
quibus preest versus orientem
malum / et in iniurie et ire et vic
torie in bello et fuge et exercitum
in strumento bellorum et docebit
homines filios suos bellum et lucta
miam et res martiales Et si
fuerit mars in loco suo fuerit
bonum esse significat regi ad eptoz
inimicorum suorum et eorum qui cum
eo qui contendunt et magnitudinem
cordis sui et alacritatem eius
et dilectionem rusticorum cum eo et obe
dientia eorum erga eum Si vero fuerit
mali esse significat paupertatem ad
exercitus sue quod inimicos vel quod
adipiscentur cum ad paupertatem
stabilitatis sue super res viles
et iniustas et eius adiectionem in omni
quod operatur et opus in re invictos
et aspectus planetarum ad eum eqlis
est sicut opus vel re saturni Cum
fuerit mars in tauro et eius
triplicitatis erit apparitio eorum que
dixi cum contentibus in parte meridiana

Cum fuerit sol in geminis et eius
apparitio triplicitatis erit eorum
que dixi cum contentibus in parte
occidentis et si fuerit in cancro et
eius triplicitatis erit apparitio
eorum que dixi cum contentibus
in parte septentrionis Cum fuerit sol
anni dominus significat gloriam et subli
mitatem regum et exaltationem alti
tudinis regum et omnium sublimita
tum et ostensione subtilitat
ac exercitus et aspectus in rebus
divinis et multitudine hominum
et in terris hominibus qui sunt
in ipsis civitatibus vel quod rex
hoc sibi contrarietate sue nec Et
si fuerit in ariete et eius tripli
citate erit hoc in parte orientis et
si fuerit sol bonum esse in loco
suo significat fortitudinem divitiarum et
eorum iustitiam / et ad exercitum eorum
atque victoriam de inimicis suorum
et de hiis qui contendant cum
eis Si vero fuerit mali esse in
loco suo significat paupertatem et
appetitus divitiarum in ipsis civita
tibus super inimicos suos
et casum honoris eorum / Et si
fuerit sol in tauro et eius triplicitatis
erit apparitio eorum que dixi conten
tibus in parte mediei exercitus civita
tibus quibus preest ipsum
signum / Et si sol in geminis et
et eius triplicitatis erit apparitio eorum
que dixi contentibus in parte
septentrionis et opus in re solis
et aspectus planetarum ad eum est
sicut opus in re saturni et

asspectus planetarum in hoc ex bono
et malo equaliter // Venus cum
fuerit domina anni et descendit in
ariete et eius complexio apparebit
in civitatibus quibus preest
petitio ludorum et cantilenarum
et operum instrumentorum et do-
mina hominum in ipso opere et cupidi-
tas rusticorum ac divitum contra
hoc et eius concessio. Et si fue-
rit Venus in loco suo boni
esse significat hec felicitatem
anni et gaudium et letitiam
in divitibus et rusticis et
ad extremum regis et victoriam eius
contra inimicos suos et cordium
qui cum eo concordant // Si vero
fuerit mali esse significabit horum contraria
et opus in re Veneris et aspectus
planetarum ad eam est sicut opus
in re Saturni et aspectus planetarum
ad eum equaliter // Si autem Venus
fuerit in tauro et eius complexio
cum apparuerit corporum que dixi tibi
convenientibus in parte meridiei // Sicut
si fuerit in geminis et eius complexio
cum apparuerit corporum que dixi tibi
convenientibus in parte orientis // Et si
fuerit in cancro et eius complexio
cum apparuerit horum que dixi tibi
convenientibus in parte septentrionis // Mer-
curius cum fuerit dominus anni et
descendit in ariete et eius
complexio apparebit in civitatibus
quibus preest in parte orientis
petitio sapientiarum, astronomie, geometrie
et medicine et philosophie, et subti-
litatis in libris et scientie in rusticis

Et docebit homines filios suos hec
Et si fuerit Mercurius in eodem
loco boni esse, significat pulchritu-
dinem et honestatem esse divitum
ac ad extremum atque victoriam de
inimicis suis pulchritudinem
atque honestatem esse iudicum
episcoporum et abbatum et ceterorum
talium et negotiatorum et priorum
seu concubinarum eorum // Si vero
fuerit mali esse significabit horum contrarium
et opus in re Mercurii et aspectus
planetarum ad eum est sicut opus
in re Saturni equaliter // Et si fuerit
Mercurius in tauro, et eius complexio
cum apparuerit corporum que dixi tibi
convenientibus in partibus meridiana
Et si fuerit in geminis et eius complexio
cum apparuerit corporum que dixi tibi
convenientibus in partibus orientis Et
si fuerit in cancro et eius complexio
cum apparuerit corporum que dixi tibi
in parte septentrionis convenientibus Luna
cum fuerit domina anni et descendit
in arietem, et eius complexio appa-
rebit in civitatibus quibus
preest convenientibus oriente et superiora
tio et multitudo legatorum et
rumorum, et diliget hec divi-
tes et rustici et laudabit eam
si fuerit Luna boni esse in loco
suo significat aptationem itinerum
et semitarum et declarationem pecunia-
rum et ad extremum divitum et
victoriam eorum contra inimicos suos
Si vero fuerit mali esse in loco
suo significabit contrario in omnibus
et opus lune et aspectus

pluram ad eam est sicut opus
in re saturni et aspectus pluram
ad eam et si fuerit luna in
tauro et eius triplicitas erit appa-
ritio corporum que dixi tibi cometibus
in parte meridiei. Et si fuerit
in geminis et eius triplicitas erit apparitio
corporum que dixi tibi cometibus
in parte orientis. Et si fuerit in
cancro et eius triplicitas erit appa-
ritio corporum que dixi tibi in parte
septentrionis.

Capitulum secundum rerum
superiorum singularum et operatio-
num in rebus inferioribus.

Incipiamus ergo. Dico quod planeta
et dicamus quod saturnus sit altior
omnibus alio et ipse est significator
diuitiarum antiquorum et religio-
sorum et agricolarum ac senum.
Cum ergo fuerit impeditus hora
reuolutionis destruentur quia eius
erit in dolore sue quod rebus. Si fuerit
in signis humidis significat quod acci-
dent eis infirmitates longitudinis
et calefactio corporis et constrictio
eius frigiditates et febres quartane
fuga quorum et inuolutio et an-
gustie et timor et mors et
infectio diuitiarum et destructio rerum
vitalium et diuites efficientur
pauperes, pauperes vero morientur
et contristabuntur magis. Et si fuerit
in signo terreo significat destructionem
corporum que sunt in seminibus et ab-
scisionem arborum atque corporum de-
trimentum et animalibus qui ca-
dunt in eis atque locustas. Et si
fuerit in signo aereo significat

humiditate frigoris et multitudinem
geli ac nebule ac corruptionem
complexionis aeris et tonitrua ac co-
ruscationes fulgurum atque impedi-
mentum ex multitudine pluuiarum.
Et si fuerit in signo aquatico significat
quod accidet impedimentum in fluminibus
et maribus et naufragia nau-
tarum et apparentiam aquarum alia.
Si vero aptus fuerit et utilis
et absque impedimento significat contrarium
horum que dixi et conuersionem ma-
li in bonum aptatorum in omnibus
sensibus suis et corporum in quibus
est ei significatio et iam patefeci in
libro nativitatum maiorum. Et aspice
malum qui impedit eum qui
est mars et tandem tandem si
per quem et mars per aspectum et
coniunctionem et oppositionem significatio saturni
est super diuites et medios
et religiosos et agricolas et
senes. Et si impeditus fuerit
hora reuolutionis inducit destru-
ctionem et impedimentum corporum. Et
si fuerit fortunatus inducit
fortunam. Si autem fuerit in signo
humano iam dixi tibi quod sit ei primum.
Et si fuerit in signo terreo erit
ablatio ex minoribus et timore
et terre motum et destructionem
ciuitatum et villarum et domorum.
Et si fuerit in signo aereo
erit destructio ex corruptione
aeris et eius tenebris et
ex tonitruis ac fulguribus
ac fluminibus et ignitionibus sin-
tillis in aere descendentibus
et maxime si fuerit firmatus

in signis aeriis quod si fuerit in
signo aquatico erit impeditum
ei aqua et naufragia perti-
tabitur pignoratorum in aquis
et movet animalia aque propter
maliciam aque. Si autem fuerit
in loco mali fortune vertet senten-
tiam et dicit in loco mali bonum
et in loco timoris securitatem, et
aspice planetam impedientem eum
et comanda in quo signo sit, quod
si fuerit in signo igneo erit radio
eiusdem impediti et destruct-
ionibus combustione. Quod si fuerit
tum hoc in signo vel significatio
luporum erit ipsum impeditum
a lupis. Si fuerit malus in
signo terreo erit eius radio im-
pediti corrupte arborum frugum,
similiter erit narratio in ceteris
signis. Si autem aspexerit eum
in forma coniunctionis cum fortuna
vel malus indicat secundum for-
titudinem in loco suo et eum qui
fuerit plus testimonii et non
fuerit fortis, opus planete debilis
quod non faciet opus suum, nisi
perfectus. Dato hoc et opera
per eum si deus voluerit.

Iupiter est significator nobilium
et iudicum, et episcoporum et
consilium et religiosorum ac omnium
scolarium. Quod si fuerit in humanis
signis significabit defectus di-
vitum, et paucitatem terrarum corporum
et paucitatem durationum corporum
et servitutum corporum ordinum
quoniam appropinquant probos et destructorum

corporum regum quasi babilonie, et arabum
et paucitatem scolarum et multitudinem
dominorum curiositatis, et erit hoc
propter defectum civitatum que sunt
in divisione signi in quo descen-
dit Iupiter et significatum indicatum
in locutione hominum et compositione
mali et iuratorum et infirmita-
tem corporum temporum et debilitatio-
nem affectionum. Si autem fuerit in signo
terreo significat destructionem terrarum et
paucitatum frugum arborum
destructionem tritici, ordei et
casum pallorum in messibus. Et
si fuerit in signo aereo significat
paucitatem pluviarum et tor-
turbationem ventorum cum corruptione
aeris. Si vero fuerit in signo
aquatico significabit perditionem na-
vigantium in mari et pauci-
tate aquarum corporum et conceptorum
aquarum et paucitate piscium.
Et si fuerit in signo bestiali erit
impeditum in bestiis et aspice in
quibus oriuntur homines et de hiis
que pertinent ad ipsum signum.
Si autem fuerit in loco mali
bonum et in loco iniurie iusti-
tiam in loco eorum de iectionis
sublimitatem et in loco decoris
honorem, et aspice planetam
impedientem eum in illo signo
sit et convince de loquelis eum
per oppositum tamen in te satim et
similiter in inveniendo iovis eum
fortuna cum malo est narratio
sua quod patefeci in te satim. Ex

Ars siquidem significat concilia-
tores et actores bellorum
et guerre et ignem qui querit
in iusticiam et falsitatem et ab-
scisores viarum. Et si fuerit in
signo humano significat multitudinem
bellorum et guerre et in segetes
in rege mortem quam subitaneam
et multitudinem infirmitatum ac fe-
bres ignes et abscisores viarum
et effusionem sanguinis [illegible] quam q-
bustiones et flumina. Et si fuerit
in signo terreo significabit destructionem
arborum per combustionem calorum in eo
et ventos validos et notabiles
et combustionem navium stagnum
in loco in quo apparet. Et si fuerit
in signo aereo significabit paucita-
tem pluviarum et siccitates
calores et flumina et calores
notabiles. Et si fuerit Mars
in signo aquatico significabit nau-
fragia navium et tempestates cum
ventis flantibus fortiter. Et si
fuerit in signo quadrupedum erit
detrimentum in omnibus quadrupe-
dibus quibus homines utuntur
de hiis que pertinent ad ipsum signum.
Post hec aspice planetam in
predictam cum in quali signo
sit et coniunge eum et loquere
super eum quemadmodum patefeci
tibi in re saturni et sol erit
narratio in indumento victo-
rum malo vel fortuna sicut
narratio saturni si deus voluerit.
Sol significat magistros et domi-
nos et honores. Cum
si fuerit hora revolutionis
in pedibus detrimentum patet
quod est cum et patet domi-
nis in pedimentum magnum
accidet communitati vulgi
in infirmitates. Quoniam si fuerit
in signis humanis erit in pedi-
mentum in hiis que pertinet ad
eum corporibus. Et si fuerit in
signo terreo erit impedimentum
in hoc quod est cum terra terrea ac
metallorum. Et si fuerit in
signo aereo erit impedimentum
in hoc quod est cum in celis.
Et si fuerit in signo aquatico
erit impedimentum in hiis
que sunt cum corporibus albis. Et
si fuerit in loco mali fortunam
verte sententiam et dic in loco
mali bonum et in loco iusti-
cie iusticiam et in loco dicatoris
sublimitate et in loco pau-
pertatis ditationem. Et aspice
planetam in predictam cum in
quali signo sit et coniunge eam
ac loquere super eum quemadmodum
patefeci in re saturni et solis
in indumento sol cum malo
vel fortuna et erit narratio
in eis quemadmodum patefeci
tibi in templo saturni. Scito quod
hec et loquere super eum et
debes omnes huius libri verum
veram legere quod sciens quod co-
mune quod significat communis planetarum
corporibus rebus circa seccatoe
in sua scientia et quod erit com-
munis planetarum

Sextus est significator spadonum
et mulierum ac puellarum
que si impedita fuerit hora
revolutionis impedit omne quod est
eius. Si autem fuerit in signis
humanis impedimentum patietur
quod est eius ex hominibus. Et si
fuerit in signo terreo destruet
quod est eius ex possessionibus et eius
possessiones terre. Et si fuerit in signo
aereo destruet omne quod est
eius ex possessionibus aeris. Et si fuerit in
aquatico destruet quod est eius
ex hoc. Et si fuerit in loco mali
fortunam vite sententiam et dic in
loco mali bonum et in initiis
iustitiam aspice quoque planetam in
proprietatem tam in quali signo
sit, et comiste eum et loquere
super eum secundum quod patefeci tibi
in Saturno etc.

Tertius est significator et
commendatorum negotiatorum
quoque ac puerorum et infirmorum quorum
Cum si fuerit impeditus hora
revolutionis detrimentum patietur
quicquid fuerit eius ex hac et nar-
ratio super ea que ad eum pertinent
et super defensionem eius in signis
humana et terrea atque aerea
et aquatica ac bestialia aspectu
quoque malorum et fortunarum ad eum
qui in dumeto ex eis horum
omnium narratio erit, quemadmodum
patefeci tibi in capitulo
Saturni equaliter etc.

Luna est significatrix legatorum
et universitatis vulgi et
eorum victus et consuetudinis et
consuetudinis omni die. Cum si
impedita fuerit hora revolu-
tionis destruet omne quod pertinet
ad eam ex hoc et narratio
super eam et super que fuerit
eius in signis humanis terreis
ac aereis et aquaticis et
bestialibus, aspectus quoque
fortunarum ac malorum ad eam
et in dumetum eorum ex ea
et ex quali signo aspiciunt horum
narratio sit. Hoc est quemadmodum
modum patefeci tibi in templo
Regni Saturni. Scito hoc omnia
que sunt ex stellis fixe astrorum
et nichil est in eis quod non
occultet si deus voluerit

Capitulum in scientia caritatis
ac levitatis annone

Scias hoc ex antiquis placitis
sapientibus quia caritas est
ex opere Saturni et levitas ex
opere Jovis. Quotiens videris
Saturnum in revolutione quorundam
annorum minorum in signo in quo
fuit coniunctio planetarum vel in quo fuit
aut in signo in quo fuit con-
iunctio significavit, scito tamen et non
aspexerit ad Jupiter hoc erit
ex signis caritatis sine dubio
Cognosce ergo narrationem
tuam super eum et non mo-
veas et si evenerit vna fit

tanda eam ea in uno signo indicat
caritatem annone et carorem hominum
nisi aspiciat super ipsum locum a
respectu ab eo tanda. Item anni cum
signant famem ipsum sunt in quibus
fuerit revolutio saturnus quando per-
ventum in qua fuerit revolutio
et coniunctio si fuerit in oppositione
martis hoc fit in annis tribus

Nunc si bis aut eum vidio
eum in hieme vel puerorum
in 9o ad in 3o et hoc significat levi-
tatem. Scito in his aspectus hominis
et puerorum. Post hoc aspice
dominum eius si fuerit auctus descen-
denti augetur in pretio annona in eodem
mense et si fuerit in medio celi
augetur et augebit pretium annone
et si fuerit iens ad descensorem secundum
descendet pretium. Si vero fuerit
in angulo terre a 1o stabit in
eo suo pretium et non augebit
nec minuetur. In bitt aut rebus
de triticum et ordeum aspicies
dispositorem anni. Si fuerit for-
tunatus aspice in quali signo
et que sit secundum eiusdem signum.
Et si fuerit eo secundum igitur erit
hoc in auro vel argento et
in eo quod operatur pingue. Et si fuerit
in signis aereis et hoc in
et aspice locum eiusdem
signi ab ascendente et loquere
super eum et si fuerit in signis
terreis erit hoc in rebus terreis
et secundum quantitatem eius erit hic.
Si vero fuerit in signis aqueis

erit hic in aliquibus aquis in domo eo
quod dixi de ea loca ante in quibus
erit caritas sunt hec. Si fuerit in
ariete et eius triplicitas erit in parte
orientis. Si vero fuerit in tauro
et eius triplicitas erit in parte meridiei.
Et si fuerit in [illegible] et eius triplicitas
erit hic in parte aquilonis. Et considera
secundum annone eum descendit sal
in primo minuto signorum in quibus
sunt exaltationes planetarum que
sunt mobilia quia non exzabis
eam de sterensis solio in primum
minutum arietis est fortior et
subtilior ceteris descensoribus eius
est in initio signorum mobilium
et subtilior hoc est descensio
eius in initio venus eius quod
signum. Scito hic scito in foro
et non tristaberis eum ut caros ad
aliud. Et si volueris scire secundum
aliam rei inotati aspice planetam
significatorem fori in quali signo sit
et aspice quod pertinet ad ipsum
signum et ad ipsum planetam quod
et patefeci tibi in libro naturarum
signorum cum scrutatore. Scito hoc
et operare per ea si deus voluerit

Et scias pluviarum. Scias
huius rei est quomodo
cum fuerit hora revolutionis
martis in domibus suis hoc
erit indicium multitudinis pluviarum.
Et si fuerit in domibus saturni erit
hic indicium paucitatis earum.
Et si fuerit in signis terreis hoc
hic erit signum mediocritatis earum

Capitulum in significatione bellorum
et guerre hoc scitur ex loco
martis et iudicatore ad saturnum et
eius oppositione, aut quarto aspectu tum
enim si sic fit significabit hoc bellum
Et si fuit in loco mali in parte
hoc non significabit hoc bellum
provocatum ad iusticiam et eorum
qui se dicunt provocare vel in-
vitare ad bellum causa iusti-
cie et student ad hoc et sce-
lerum parte secundum quantitatem
naturarum eorum in hoc capitulo Com-
misterii magis esse significantur et
asserunt esse ymaginem in signis
secundum ex dictum suum in libro
... Multitudo quorum et
mortis et pestilencie scitur ex
ascensione anno in quo fuit
et aliarum principiorum quorum
medio processit ut signum
quintus partis vel signum quintum
quod sequitur saturnum, Si hic et
dominus eorum fuerint in perdita fuit
pestilencia superflua et multum
valida, Et si quedam eorum
salva fuerint quedam in perdita
erit pestilencia et mors secundum
quantitatem illius // Considera
ergo hoc ex revolucionibus quod in potestate
indicare morte in dimidio hoc
ad in... parte aut in ... et non
erit aliud Si deus voluerit
// Loquere ergo et noli metuere quod
certe non posui in hoc libro
aliquid nisi expertus sum et

feci multum variabus fieri aut
eum quia contradictioni sunt quibus
... Numquam separavi eum a
me propter levitatem et brevitatem
operis veritatem eorum que collecta
sunt in eo ex scriptoribus et scientiis astrorum
Notum sit quod hec ex floribus
tractatus in terre motu et
diluvio Si deus voluerit
in terris nam terre motus et submer-
siones et diluvia hec sciuntur a
saturno cum radiis eius fuerint in
signis ... et ...
... eorum ... cum fuit
saturnus in eo aut ...
radios ... cum ex oppositione
aut quarto aspectu et ipse fuit cum
hoc in ... aspice eum si
fuit in signis terreis facit te-
nebras terre et terre motum
et famem Et si fuit in signis
aereis facit ... et ...
cum tenebris aeris et ... to-
ruptorum et flatum ventorum
validorum et horribilium eradicationem
arborum et palmarum Si fuit in signis
aquaticis facit submersiones et
diluvia et secundum quantitatem ...
fortitudinis in loco erit eventus
Scias aut ... in aere et ...
quorum terribilium atque horribilium
que fiunt in aere hec sciuntur ex ...
Cum ... quibusdam annis
quorum medio processit ... ut
eventus in eodem anno in quo fuit
... in eodem vel eodem signo
tum ... in perditis principiorum

sim qo quantitate fortitudinis
sue in eodem anno eius fortitu
do eorum que euenerit corporibus
sublunaribus et mutabilibus atque
corrigens Dato quod annus eius fuerit
sunt eius ascendens in fortitu
dine sua in eodem anno hora
descensionis solis in primum mi
nutum arietis et eius fuit ascendens
signum septimum si non reuoluis
in eodem anno gentes potius
tibi sufficit ascendens eiusdem anni
fiducia enim huius rei est signum
fixum quo enim in diriget reuolu
tione gentium aut mensium non ad
scientiam perfecte per totam Dato hoc
Porro si signum fuerit commune
nunc est ut semper reuoluas annum
descensionis solis in primum minu
tum libre Cum vero signum fuerit
mobile nunc est tibi semper reuolutionem
reuolues annum ut generaliter expe
rimente et operaberis per eam
quod ex reuolutione ad modum opera
tus fuisti in initio anni et hoc
est in hora descensionis solis
in minutum signi cancri et primum
minutum signi libre et primum
minutum signi capricorni Scito
hoc et operare per eum et in precedis
in eo quod operatus fueris in ascensionibus
harum gentium sicut fecisti in re
uolutione in initio anni equaliter
et non dimittes in aliud quod ego
comprobaui studiose quod dixerunt
antiqui et in veni experimentum eius
euenire et pertinere certius
Nam et ipsum dixerunt non fac
as in ascendente gentium et
ascendente mensium sed in ascendente
anni quod facies in ascendente anni per
pluralitatem qui fuerit pluralis testi
monii et loco fortius dixerunt
non esse nunc ut facias in
ascensionibus gentium solum si
aspicias pluralitatem fortem in
loco suo non per multitudinem testiorum
sed per bonitatem loci tantum et di
xerunt alii faciens per dominum
omnis vel preuentionis que
fuerit ante hoc et non aspexerit
ascendens erunt tempora tribulationis
super in loco et ciuitatibus quod
in dictione eius et facit in aspectum
planete ad eum quod adscripsisti in
aspectum planete ad ipsum in ariete
et eius triplicitas et loquere semper
in qua est impedimentum ca
illorum in signis signorum in quibus
fuerint planete aspicientes dominum
gentes sicut demonstrauimus in
capitulo Saturni Si autem fuerit
mars in terris et eius triplicitas
fueritque dominus anni et fuerit
directus in angulo significabit bella
et effusionem sanguinis et
contentiones Et si fuerit retrogradus
significabit fortitudinem eius atque
comitate Si hoc non fuerit
in angulis et aspexerit ascendens
fueritque directus significabit in
firmitates propter ventorum
et sanguinis et similiter in egrotatione
que fuerit in dictione signi a quo
descendit vel sue triplicitatis Si
autem fuerit retrogradus significabit
pestilentiam Et si non aspexerit

ascendens et fuit directus significat
multitudinem combustionum et impe
dimentum regum et infirmitates
malignas que accidunt homini
bus Et si fuit in cauda et
eius triplicitas et fuit dominus anni
fuitque directus accidit guerra et
contentio in terra arabum et effusio
sanguinum et eventus pestilentie
et mors plurima et superflua et
timebitur super regem mutatio
a regione in regionem Si autem non
fuit in angulo et asspexit as
cendens fuitque directus et hora ca
vendum est loqui in eo Et si
fuit retrogradus significat fortitu
dine illius rei et eius contin
uitate Si vero asspexit ascendens
est hoc singulariter in uno loco
de aspectibus aut pluribus ad eum
erit narratio in hoc sicut
narratio in eo quod precessit in
templo saturni et aspectu plurium
ad eum equaliter etc.

Divisio narrationis saturni
meteri in signis Et si quietus
fuerit in ascendente anni significat
malum vite in rusticis et si f.
quietus in signo secundo ab ascendente
est hoc signum destructionis plurium
et carum domorum et tradet
oblivioni memoriam divitum
et superabit furientes divitum
et carum milites contra eos et
meditantes fidem fugabit eos
Et si quietus fuerit in 3o significat
destructionem domorum religiosorum
et destructionem horribilium

super religiosos et deum colentes
Et si quietus fuerit in 4o ab ascendente
significat destructionem domorum edifi
ciorum et mansionum Et si quietus f.
in 4o significat multitudinem destructionis
in filiis et mutatione cordium
amicorum ad invicem Et si quietus
f. in 6o significat impedimenta per i
nentia ad animalia et omnia que cu
pedia quibus utitur homo ut
bestie asini vacce atque cameli
et consequitur etiam servos et an
cillas Et si quietus f. in 7o significat
tasso mali tempore inter participes
et conjuges et in valitudine et
occupatione et in petitoribus eorum
qui petunt credentes mense et
querentes et operum in inimicorum Et si
quietus f. in 8o significat multitudinem
cladium et corporum intitum et in
valitudinem et occupationem et in peti
toribus eorum qui petunt corporalia
quas mortuorum et cadet in
interitum qui etravent in eodem
anno Et si quietus f. in 9o destructio
vie et peregrina et plurium hominum
quibus convenit ad domos orationum
maioris et noctium Et si quietus
f. in medio celi significat destructionem
esse divitum et regum et mortem
magnorum in regno et significat si quietus
f. in 11o destructionem cadet te
cum amicis et mutabit omnis
qui habuit amicum super
facium suum Et si quietus f. in
12o ab ascendente significat impedimentum
descendens in omnia hominum impedia
et eorum tribulatio et impedimenta

in omnibus venditoribus bestiarum
et omne quod dixi tibi declaratur
in regionibus que sunt in divisione
signi in quo coniungentur intel-
lige hoc nisi coniungantur in eadem
aliqua parte et post eius stella-
tionis in civitatibus que sunt
in divisione eiusdem partis Sci-
entiam stellarum fixarum et quod com-
miscent complexionibus earum patefaciam
tibi Scito ergo quod in capite arietis
2 sunt stelle una in 13 gradu et
24 minutis et altera in 14 gradu
et 24 minutis et latitudo earum
et complexio earum est complexio martis
et saturni Stelle que pliades
sunt in complexione martis et lune sunt
quod in tauro in 8 gradu et 44
minutis et 13 gradi est latitudo earum
in septentrione Aldebaran que est cor
tauri scilicet illius est in martis
et est in 29 gradu et 14 minutis signi
tauri Angelus est stella in 11
gradu et 44 minutis cuius latitudo
est meridiana et complexio eius
complexio saturni Et in tauro
due stelle quarum una est in
1 gradu et 44 minutis et altera
in 11 et 24 minutis in leone est
et alia in leone in 14 gradu et 44
minutis ex complexione saturni et
altera in virgine ex complexione
martis in 1 gradu et 4 minutis et
altera in 24 gradu et 24 gradu
ex complexione saturni Et in
libra est stella ex complexione
saturni in 26 gradu et 3 stelle
in scorpione quarum una est
in 10 gradu et 20 minutis et earum complexio

martis Et in sagittario 3 stelle
que sunt in 10 gradu et 2 minutis et
altera in 14 gradu et 10 minutis et
altera in 11 gradu et 8 minutis et
sunt complexionis saturni et eius com-
plexione Et in capricorno et
stelle quarum una est mala
in 19 gradu et 2 minutis et altera in
20 gradu et 40 minutis ex complexione
saturni et altera in aquario in 9
gradu et 9 minutis Et altera in
pisce in 8 gradu et 10 minutis
Et quidam de aliis partibus
tu aliquarum stellarum
fixarum licet ego viderim dum
cum in multis aliarum stellarum
harum quas dixi tibi in tuis
videbis tamen in se illo hoc ergo quod
diffinivi tibi Scito quod in per-
dimentum cadet super divites
et reges et nobiles et erit
tibi motus et tristicie et tris-
titates quod maligne atque in-
firmitates ex dolore capitis
et febres Similiter si ceciderit
aliqua harum stellarum in gradu
ascendentis et si aliquis fuerit na-
tus in eodem anno et fuerit
eius ascendens in tempus gradibus
consigno erit malus in se
natus et laboriosus et mul-
tarum infirmitatum et plures
infirmitates eius ex capite
erunt Et si dominus fuerit ab ascendente
ceciderit cum hiis stellis quas
dixi tibi Scito quod in predimentum
cadet in domos regum et
destructio et pauci erunt
super divitias et nobilibus

et cadet i eos in volucio et metu
alienato et indicabunt se esse
paupes et multiplicabunt eorum
iniurie ac mortes, et accident
eis infirmitates maligne in
collo et auribus ut catarrus et
et sim. si cadit aliqua illarum
stellarum magis secundum ab ascendente
duodecimis Et si puer natus
fuit in eodem anno et fuit
eius ascendens ipsum signum, et stella
fuit magis sui ascendentis, erit
paupe et mali esse et modice
acquisicionis, et parui ingenii inter
propinquos et si fuit ei stella
erit cum multarum infirmitatum
eo suo gutture atque auribus
Et si fuit duus tercij ab ascendente
duodecimis cum aliqua harum stellarum
quas dixi tibi Sciatoque impedi-
mentum et malum et destruccio ca-
det i domos oracionum et ce
qui preteri presentem fuit, cadet
inter fratres eorum et contristabit
eos super fratrem suum et tristabit
absque aliqua causa et erunt complexiones
infirmitates hominum i eodem tempore
contemperacionis et brachiorum et erit
in infirmitatem furiosus, et plure
Et similiter si cadit quedam harum
stellarum magis tercij ab ascendente
duodecimis, et si fuit puer natus
i eodem anno cuius ascendens fuit
ipsum signum et si fuit stella
in gradibus sui ascendentis erit
malus super fratres suos et super
eum qui constituit sibi amicum

et erit equale voluntatis et male in-
tencionis cogitancium cogitacionem ma-
lignas, longe a meditacione
positus bona Et si inceperit pugnam
nichil boni faciet vel non vide-
bit in ea bonum, Et si fuit ei
similia abibit et peribit i pugna
sua et erit plures in infirmitatibus
eius contemperatum suis et brachijs
suis Et si duus quarti ab ascendente fuerit
locis cum aliqua harum stellarum
quas dixi tibi Sciatoque impedi-
mentum et malum cadit i terra et
messes et agricolam et cadet bel-
lum inter eas et civitates, et vel
las et domos et cadet inter precep-
ta filios eorum, et incipiant in viduis
et contristabunt ad invicem et erit
novissima horum, qui venient in
eodem anno ad malum, Et si fuerit
aliquis emit hereditates a terras
non videbit in ea quod diligit Et
similiter si cadit aliqua harum stellarum
i gradu quarto ab ascendente duodecimis Et
si aliquis natus fuit i eodem
anno erit malus parentibus suis odio
super hijs eos, et erunt novissima
tempora eorum i malum, Et si fuerit
vel fecerit aliquod opus volanda-
bitur super eum et erit plures i infirmi-
tates que accidet i eodem tempore
i pectore et pulmone et i superio-
ribus corporis Et si fuit duus quinti
duodecimis ab ascendente cum aliqua stellarum
harum dixi tibi cadet i impedimentum
et malum inter dilectos et i eos qui
delectare intelligebat et donacionibus esse
i mandabant et odio habebit homines filios
suos peticiones filiorum et minuetur vel

cortius et accidet eis infirmitates
in ventribus et stomacho pro
hibens acutu Et silr si ceciderit
aliq harum stellarum in 4 ab
ascendete revolutionis et si natus
fuit puer eius ascensus fuit ipse
sidus ex eodem signo erit gentibus
suis odibilis maxime ob fuga
tionis erga eos qui sibi commis
terunt non erit perseverabit in dilecte
alicuius nec continuabit per ton
tempore sua bonum et erunt plures
in firmitates eius in ventre
et stomacho Et si fuit dominus 6
ab ascendente revolutionis cum aliq
harum stellarum quas dixi tibi ca
dent in pena in omnia sidera
pedia et in corpis regis et in
seniores servorum atque ancillarum
et silr cadet in ceteris servis
et paupertas efficietur omnis cuius
opus sit vendere servorum
maxime si fuit dominus signi in
signo masculino Et si fuit
in signo femino erit hic plus
in servis et ancillis maxime
si fuit dominus signi in signo
sexto et qui fugit in eodem
anno in venient impedimentum
et quidam ~~exitt~~ eorum non re
vertetur Et multiplicabuntur
in firmitates in hominibus
et erunt plures eorum in firmi
tatum in testimis ex cola super
flua Et silr si ceciderit aliq
harum stellarum in gradum 6
ab ascendente revolutionis et si
fuit puer natus in eodem
anno et fuit ipse sidus

ascensus eius ex signo eodem mo
dico erit cupiditer etiam servus
Et si fuit ei servi non videbit
ex eis bonum et diliget a prudentia
sua fugere a gentibus suis Et
si voluit uti aliquibus sidera
pedia non videbit in eis
bonum et manebunt apud eum
erunt in firmitates eius
in superiori parte ventris
eius et silr in firmitates hominum
in eodem tempore Et si fuit dominus
1 ab ascendente revolutionis
cum aliqua harum stellarum
quas dixi tibi et multiplicabuntur
gravitas et bellatorum super
terram et pugnabunt inter
se et cadet inter eos hominum
contencio et rixa et abscondetur
societas principum et cadet inter
eos dissidium manuum et
trastetur ex familiaribus
suis et dimittet viri uxores
suas et immittetur peccatum
et ira in cordibus hominum et
obdurabuntur corda et modice
erunt nuptie in eodem
anno et qui habuit alicuius
servam non reddet eam sibi et
debilitabunt in quiescentes et
pauca magisterium et erunt
plures in firmitates hominum in
vesica et renibus et hancis
et posterioribus et silr si ce
ciderit aliq harum in 4o
ab ascendente revolutionis
Et si natus fuit aliquis in
eodem anno sub ipsis sidere
videbit ex amicis suis quam

ducet in tempore bonum nec de eo
qui participat ei Et si consulit
aliquo magistro non videbit
in eo quid cupit et si contendit
cum aliquo vincetur Et erunt
plures infirmitates ei in gutture
et renibus et cruribus et in
posterioribus Et si fuerit dominus 8
ascendentis revolucionibus cum aliqua
harum stellarum quas dixi tibi
impedimentum et malum cadet
mercatores et non stabit aliquis
aliquem in eodem anno Et si
fuerit reversus et cadet regi aliquis
res ex thesauris suis et non
inveniet et cadet malum et
impedimentum ac recipe maior
mel eos qui hereditabunt substancias
mortuorum et multiplicabit
mors in vilibus et decrescet et
cadet in eos pestilencia et multi
plicabit impedimentum super substancias
contentorum regis maioris et cor
poribus eorum nimium Et indigebunt
auxilio regis maioris scilicet babi
lonie et rege romanorum et indorum
et erunt plures infirmitates hominum
in ventre et in radicibus crurium
testiculorum Et similiter si cadit
aliqua harum in 8 ab ascendente
revolucionis Et si natus fuit
puer in eodem anno erit vagus
et profugus nec reclinabit ad
mansionem nec intrabit sub tectum
erit debilis qui cogunt in mu
nitates et potuerit esse cum de
monibus et diligunt singulari
tate et non videbit in semetipso
quod cupit per laborem et peregrinacionem
sua et erit plus in locis mortuorum
et in locis cadaverum fetidorum
et erunt plures infirmitates eius
ex testiculis et renibus Et si fuerit
dominus 9^m ab ascendente revolucionis
cum aliqua harum stellarum quas
dixi tibi cadet impedimentum ac
malum et detrimentum in religiosis
et deum colentes et in maiorem
domos orationis et in itinera pere
grinationum ad loca longinqua et
destruet sancte et cadet in eos
revolo et stupor mentis et cogitationes eorum
in rebus celi et dubitatio in
negotio dei et qui peregrinatus
fuit non videbit bonum in pe
regrinacione sua et destruent
opera et maligne erunt estima
tores eorum et exibunt rebelles
et petent ministrorum regis babi
lonis et non faciet eis et plo
rabit eis donec perficiat annus
et erit anno illo paucitas
pluvie et gwerre erunt et
plures infirmitates hominum in supe
rioribus vel partibus superiori
bus Et similiter si ceciderit aliqua
harum stellarum in 9^{a} domo ab
ascendente revolucionis et si natus fuit
aliquis in eodem anno sub
superioribus et quasi stupe
factus in rebus suis ut cultura
sua et non proficit ei peregrinacio
et mutatio et erunt plures infir
mitates corporis ex superioribus Et
si fuerit dominus 10 ab ascendente revolucionis
cum aliqua harum stellarum quas
dixi tibi cadet impedimentum et malum

et despcto in reges et diuites
ac magnates in eos qui psunt
et cadet in eos inuidia et
ptencio et erit debilitas atque in
pedimentum ad rebus suis mo
dica erit allatio pecuniarum ad eos
et abibit eorum euenientia et pilosiz
eorum regnum et humiliabunt et
potendent viles super eos et
blasfemabunt et durabit hoc
super eos donec exeat annus
et erit ples infirmitates eorum ex
gemitibus et similiter si ceciderit ali
harum stellarum in gradu 10 abas
cendente. Et si natus fuit puer in
eodem anno et fuerint predicti gradus
ascendens eius et ex eodem signo erit
vilis et despectus apud propin
quos suos et apud eos qui
querunt et erit modice euenientie
et multe destructionis laboriose vite
et modice acquisitionis modi
cum acquirens de rebus que prosi
ciunt sibi et secundum naturam eius
est quod tibi dixi et erunt in infir
mitatem plus ex generationibus
generibus. Et si fuerit de 11 mi a scen
dente tuo cum aliqua harum
stellarum quas dixi tibi cadet im
pietas in corda aurorum et cadet
inter eos discordia et supplica
bit unus alium et modica fidu
cia erit inimicum cum eo quod spera
bat et deserent domos suas
regis et prohibuit eius subire et
pauci eius erunt ministri atque
auxiliatores erunt ei infi
deles et si euenerit ei bellum
dimittet eum et erunt ei in
firmitates in hominibus eodem tempore
plus ex tribus. Et similiter si
ceciderit aliqua harum stellarum in
gradu 11 abascendente et si natus
fuit puer in eodem anno sub
ipsis gradibus erit modice fidu
cie et pauci boni odibilis viscin
nis erit in eo fiducia ad ex
pellendum malum et non cogita
bit bonum et erit male inte
ntionis et modice laudator
et periciator et erunt infirmi
tates eius plus ex tribus
et si fuerit de 12 ab ascendente cum aliqua
harum stellarum quas dixi tibi
multiplicabunt latrones in eo
dem anno et absconses marum
super homines et in villis erit
sui domus suis et minuet
ignobiles et viles et multipli
cabunt corpus de loco et exalta
bunt nobiles et magistros et
sapientes ac iacoles. Et similiter
si ceciderit aliqua harum stellarum
in 12 ab ascendente et si natus fuit
aliquis puer in eodem
anno et fuit ascendens eius sub
ipsis gradibus ex eodem signo
erit laboriosus callidus ac ma
lus multorum inimicorum et
si adueniunt audit eum cum
omnis qui videt eum a pueri
tia sua usque ad senectutem
et erit in infirmitates eius
plus ex pedibus. Et si in
susceperit iupiter vel venus ex
loco imaginis et perierit ca
dentes suos ad ipsum gradum
et fuit fortis in loco suo fugit

fortitudine harum stellarum
Et si fuerit coitus et accidet
eis in infirmitates in ventribus
et stomacho prohibens a coi-
tu Et similiter si ceciderit aliqua
harum stellarum in signo quod ab
ascendente est 2º mutabis et si natus
fuerit puer eius ascensus fuerit
tempore signum ex eodem signo
cum partibus suis debilis
magis observabit erga eos
qui sibi commiserint non enim
perseverabit in dilectione aliquis
nec remanebit cum eo in proposito
sua bonum et erunt plures in-
firmitates eius in ventre et stomacho
Et si fuerit dominus quod ab ascendente 2º
lucros cum aliqua harum stellarum
quas dixi tibi cadet in expedita
in omnia contraria et in corpus
regis et eius sermones servorum atque
ancillarum et similiter cadet in te-
tas suos et pauper efficietur
omnis eius opus fuerit venditio
suorum magis si fuerit dominus signis
in signo masculo Et si fuerit in
signo feminino erit multiplicius in
feris ex ancillis magis si fuerit
dominus signum in signo fixo Et qui
fugit in eodem anno in veniet
in expedita et quedam terram non
tenent Et multiplicabunt
in infirmitates in hominibus et erunt
plures eorum in infirmitatem in
testibus et colam superflua Et
similiter si ceciderit aliqua harum stel-
larum in signo quod ab ascendente est
3º loco Et si fuerit puer
natus in eodem anno Et fuerit
ipse signum dux ascensus eius ex signo
eodem modice erit cupiditatis in
fratribus Et si fuerit ei frater non
videbit ex eis bonum et diliget
a pueritia sua fugere a parentibus
suis Et si voluerit uti malibus
quod turpe non videbit in eis bonum
et mabunt apud eum et erunt infir-
mitates eius in superiori parte
ventres eius et similiter in infirmitates
hominum in eodem tempore Et si fuerit dux
in ab ascendente 4º loco cum aliqua
harum stellarum quas dixi tibi et
multiplicabit guerram et bell-
a contra regem et pugnabit
ipse et cadet inter homines tor-
mento et rixa et abscindet
societas parentum et cadet inter
eos dissidium maximum et ira
et erit rex familiaribus suis et
dimittet vel uxores suas et mi-
nuet pietas et misericordia in cordibus
hominum et obdurabunt corda et
modice erunt nuptie in eodem
anno Et qui habuerit aliquam sororem
non reddet eam sibi et debilitabunt
in quibus sortes et pauca magis
sterilia et erunt plures infirmitates
hominum in pectora et renibus et hanc eius
et posterioribus et similiter si ceciderit
aliqua harum stellarum in signo in 5º
ab ascendente suo loco Et si natus
fuerit aliquis in eodem anno sub
ipsis signo videbit ex mulieribus
quod ducet in uxores bonum nec
de eo quod participat ei Et si per
fuerit aliquis magisterio non vide-
bit in eo quod turpit et si

contendit cum aliquo vincet. Et erit
plures infirmitates in gutture et
renibus et cruribus et in posteri-
oribus. Et si fuerit dominus 8 ascendens
revolutionis cum aliqua harum stellarum
quas dixi tibi impedimentum et malum
cadet in errationes et non habebit
aliquis alicui in eodem anno. Et
si quesierit invenerit et cadet regi
aliquas res cum thesauris suis et
non recipiet et cadet malum et im-
peditum ac rixe maxime inter eos
qui hereditabunt facultates mortuorum
et multiplicabuntur mortes in vilibus
et decrepitis et cadet in eos pes-
tilentia et multiplicabitur impedi-
mentum super facultates generatorum regis
maioris et corporibus climatum
et in [illegible] auxilio regis
maioris super Babilonie et regerorum
maiorum et minorum et erit plures
infirmitates hominum in ventre
et in radicibus crurium et testiculorum
et semper si ceciderit aliqua harum in 7 domo
8 ab ascendente revolutionis. Et si natus
fuerit puer in eodem anno erit
vagus et profugus non retinebit
ad maiores nec mittebit facultatem
et erit de hiis qui colligunt
in minuta et petunt confessionem
de moribus et diligunt singu-
laritatem et non videbit in se-
metipso quod turpit [illegible]
et pregnationem sua et erit plus
in locis mortuorum et in locis
cadaverum fetidorum et erit plures
infirmitates eius ex testiculis
et [illegible]. Et si fuerit dominus 9
ab ascendente revolutionis cum aliqua
harum stellarum quas dixi tibi

cadet impedimentum ac malum et de-
structio in religiosos et divi-
[illegible] et in maiores do-
mos orationis et inimicitia peregri-
nationum ad loca longinqua
et destruet semper et cadet
in eos timor et stupor magnus
et cogitationes in rebus reli-
gionis et dubitationes in negotio dei
et qui pregnatus fuerit non
videbit bonum in pregnatione
sua et destruet opera et ma-
ligne erunt constitutiones eorum
Et erunt rebelles et petet
[illegible] regis Babilonis et
non stet eis et prolongabit
eis donec perficiat annus
et erit anno illo paucitas pro-
lium et guerre erunt et plures
infirmitates hominum in femoribus
vel partibus superioribus. Et
semper si ceciderit aliqua harum stel-
larum in 3 domo que ab ascendente
revolutionis et si natus fuerit aliquis
in eodem anno [illegible]
erit [illegible] suspectus in rebus
suis et cultura sua et non [illegible]
in pregnatione neque mutatio
et erit plures in infirmitates eorum
ex femoribus. Et si fuerit dominus 10
ab ascendente revolutionis cum aliqua harum
stellarum quas dixi tibi impedi-
mentum et malum et destructio
in reges et divites ac magna-
tes in eos qui possunt et cadet
inter eos invidia et contentio
et erit debilitas eorum in impedi-
mento rebus suis et modica erit
allatio pecuniarum ad eos et
[illegible] eorum [illegible] et milites

cor regnum et humiliabit et ex
tendent viles sup eos et bla
sfemabunt et durabit hoc sup eos
donec exeat annus et erit plures
in firmitates eorum ex gemellion
Et si ceciderit aliqua harum stel
larum in gradu 10 ab ascendente et Et
si natus fuit puer in eodem
anno et fuerit ipse gradus ascens
eius et ex eodem signo erit vilis
et despectus apud proximos
suos et apud eos qui conjungit
et erit modice inventionis et multe
direccionis laboriose vite et
modice acquisicionis modicum
acquirens de rebus que proficiunt
sibi et secundum naturam eius erit quod
tibi dixi et erit infirmitates plus
ex ceteribus Et si fuerit de 11mo ab
ascendente eius aliqua harum stel
larum quas dixi tibi cadet cupi
ditas in cordibus amicorum et cadet
inter eos discordia et supplicabit
unus alium et modica fiducia
erit inimicum eum eo quod sperabat
et destruet domos sibi et eos
et perdibunt eius sibi et pauci
erunt eius ministri atque auxili
atores et erunt eis infideles
et si evenerit ei bellum dimi
ttent eum et erunt ei in firmitates
in hominibus eodem tempore plus ex
ceteribus Et similiter si ceciderit
aliqua harum stellarum in gradu 11 ab
ascendente Et si natus fuit puer
in eodem anno sub ipsis gradibus
erit modice fiducie et pauci
boni odibilis omnibus non
erit in eo fiducia ad expel

lendum malum et non cogitabit
bonum et erit male in tenore
et modice laudacionis et appe
tacionis et erit in firmitates
eius plus ex ceteribus Et si fuerit de
12 ab ascendente eius aliqua harum
stellarum quas dixi tibi multi
plicabunt latrones in eodem
anno et absconditi erunt super
homines et in viles erit sermo do
minis suis et minuet regno
biles et viles et multiplicabi
tur direccio et exultabunt
nobiles et magistri et sapientes
ac eciam cives Et similiter si ceciderit
aliqua harum stellarum in 12 ab
ascendente Et si natus fuit aliquis
puer in eodem anno et fuerit ascendens
eius sub ipsis gradibus ex eodem
signo erit laboriosus calkidus ac
malus multorum inimicorum et se
advenientem odit non eum omnes
videt eum a pueritia sua usque
ad senectutem et erit infirmi
tates eius plus ex pedibus
Et si aspexerit Jupiter vel Venus
ex loco ymaginis et applicat ra
dios suos ad ipsum gradum et
fuit fortis in loco suo fugget
fortitudine ipsarum stellarum
Et si fuit Venus in loco suo
debilis non apparebit apud
suum et secundum quantitatem fortitudinis
vel debilitatis planete erit multi
tudo mali Et si aspexerit
ex loco diminutatis non repel
let sed ex malo magis si
fuit debilis in loco suo sed
minuet ipsum malum

et non expellet eam. Si autem
malus aspexerit ex loco durationis
erit malum et erit omne quod di-
xi tertius operibus planetarum festinabit
opus suum et scilicet unum aliud
Et si aspexerit ex loco inimicitatis
et contrarietatis erit omne quod tibi
dixi malum et occupatio et
contrarietas ab initio eius usque ad ma-
li vestigium in fine eius Si autem as-
pexerit sol ipsum locum destruet
ipsum malum et apparere ipsum
faciet Et omnis qui inter oc-
cultatur quod accidet ei non po-
terit celari et erit velociter
contraria omnibus et cunctis Et si aspexerit
Saturnus destruet tribulatio una
post alteram Et aspexerit mercurius
erit hoc contemptum coloratum Et
si aspexerit luna erit opus
eius secundum opus solis Sed erit minus
aliquantulum et celerius id est quod
operatur cum celeritate motus eius
Et scito quod universa que dixi erunt
in civitate que fuit in dispositione eius
signi quod consideras ergo hoc quod non
errabis si deus voluerit etc.

Debes considerare planetas hora
eius et scire latitudines
eorum in septentrione et meridie in
oriente quidem et in occidente et non
negligas hoc Et si fuerit Saturnus
in oriente et fuerit latitudo eius
septentrionalis significat corruptionem aeris
et eius obscuritatem atque absconsionem
in temporibus suis Et si fuerit la-
titudo eius meridiana significat con-
tinuitatem frigoris et multitudinem
geli in suis temporibus Et si fuerit occi-
dentalis significat mortem divitum et corpo-
rationes ac tristitias a parte
gelu Si vero fuerit occidentalis
significat effectum terre motus et famem
et tenebras aeris Et si fuerit
directus erit hoc minus Et si fuerit
Saturnus in tertio auro et fuerit latitudo eius
... significat bonitatem aeris et
significat pulchritudinem eius complexionis
et erit pluvie utilis ac
prosperitatis in ... et ...
... et ... et ...
Si vero fuerit latitudo eius meridi-
ana significat ... corruptionem
et pestilentiam et morta-
litatem et corruptionem aeris eius
destructionem et paucitatem eius
boni Et si fuerit orientalis significat mul-
titudinem pluviarum infirmabit
homines ... Et si fuerit occidentalis
significat divitibus timorem et cus-
todes et corruptionem rerum eorum
Si vero fuerit retrogradus significat
mortem magnorum et nobilium
et multitudinem ... et an-
gustias inter homines Et si
fuerit directus significat ...
... accidentes in superioribus
partibus ... Et si fuerit Saturnus
in signis et fuerit latitudo eius septentrio-
nalis significat flatum ventorum ve-
hementium et nobilium inter
motus ac tenebras aeris
et eius corruptionem et muta-
tionem eius coloris in ...
Et si fuerit latitudo eius meridiana
significabit coloris ... et pau-
citatem pluviarum et multitu-
dinem pestilenciarum morta-
lium Et si fuerit orientalis significat

in fine regis babilonie et magistri
Si vero fuerit orientalis significat serenitatem
aeris et exsiccationem fontium et
paucitatem pluviarum. Et si fuerit
retrogradus erit debilior ad hoc
quod significat. Et si fuerit directus erit
salubrior annus. Et si fuerit
Saturnus in cancro et fuerit latitudo
eius septentrionalis significat paucitatem aquarum
fluminibus et paucitatem plu-
viarum. Et si fuerit latitudo eius
meridiana significat occupationem ho-
minum in victu suo et pauci-
tatem acquisitionis eorum. Et si fuerit
orientalis significat corruptionem aeris et eius
tenebras et multitudinem frigoris
in tempore suo. Et si fuerit occidentalis significat
multitudinem pluviarum et earum corru-
ptionem et impedimentum terre
arietis anetis. Et si fuerit retro-
gradus significat fortitudinem earum quod di-
spergit et dedit regi impedimentum
magnum quod eveniet quando moratur
et ei melior et fuerit directus
significat humiditatem aeris et boni-
tatem complexionis eius. Et si fuerit
Saturnus in leone et fuerit latitudo
eius septentrionalis significat multitudinem pluviarum
et occupationem terre ditium ar-
tificum et destructio acquisitio
negotiatorum. Et si fuerit orientalis
significat infirmitatem cadere in villas
et congregabiles. Si vero occidentalis
significat pestilentiam cadentem
in terras et mortem validam. Et
si fuerit retrogradus significat gravitatem
aeris quod accidet corporibus hominum.
Et prolongationem eorum diuturnitatis.
Si vero fuerit directus significat

levitatem eorum. Si vero fuerit Saturnus
in virgine et fuerit latitudo eius septentrionalis
significat bonitatem et sanitatem
rectorum et eorum incrementum in
messibus et sementibus. Et
si fuerit latitudo eius meridiana
significat paucitatem pluviarum et
corruptionem aque fontium. Et
si fuerit orientalis significat abortiva
pregnantium ex hominibus et terris.
Et si fuerit occidentalis significat timorem
vel febres terribiles et festinationes
et si fuerit retrogradus significat timo-
rem regis ex inimicis suis et
quod timeat adventum eorum super
se. Et si fuerit directus significat
regi adeptionem victorie ab ini-
micis suis et fortitudinem eius tre
Et si fuerit Saturnus in libra et
fuerit latitudo eius septentrionalis significat
serenitatem aeris et eius calorem
et paucitatem pluviarum et corruptionem
aquarum et latitudo eius meridiana
significat bonitatem ventorum et sa-
lubritatem complexionis aeris et si fuerit
orientalis significat corruptionem hominum et
petitorum laboratorum et iuvenum. Et
si fuerit occidentalis significat detectores se-
minatores et casum eorum in
terribilia. Si vero fuerit retro-
gradus significat infirmitates puerorum
et ancillarum et vilium. Et
si fuerit directus significat melioritatem
annone tordei et statum regis
super regem. Et si fuerit Saturnus
in scorpione et fuerit latitudo eius
septentrionalis significat multitudinem pluviarum
et habundantiam aquarum flu-
minum et earum corruptionem. Et
si fuerit latitudo eius meridiana

significat famem in hominibus et quantitatem
fori. Et si fuerit orientalis significat multi-
tudinem bellorum inter divites. Et
si fuerit occidentalis significat [illegible]
in mari destructionem et casum
mali in eis. Et si fuerit retro-
gradus significat pestilentiam
maxime in terra. Et si fuerit
directus significat salvationem [illegible]
[illegible]. Et si fuerit stationarius in
sagittario et fuerit latitudo eius
significat multitudinem aquarum fontium et
frigoris yemis. Et si fuerit
orientalis significat proximitatem divitum
de regionibus suis et si fuerit occidentalis
significat guerram inter divites et nobi-
les et magistros hominum et tandem
inter eos discordia. Et si fuerit
retrogradus significat quantitatem terrarum hominum
et guerras ac bella inter homines.
Et si fuerit directus significat prosperi-
tatem peregrinantium in mari
et in aquis. Et si fuerit stationarius in
capricorno et fuerit latitudo eius
septentrionalis significat bonam complexionem aeris
et in medio estate pluviarum.
Et si fuerit latitudo eius meridiana
significat tenebras aeris tempore [illegible]
et multitudinem nubium ac frigoris
et si fuerit orientalis significat erro-
rem et malam dispositionem
divitum et malam participationem
eorum cum rusticis. Et si fuerit
occidentalis significat multitudinem locustarum
et oblationem messium propter multitudinem
caloris. Et si fuerit retrogradus
significat multitudinem congregationis inter rus-
ticos et fuerit directus significat iusti-
tiam divitum et regum et corporum
multitudinem [illegible] humiliter. Et si fuerit
stationarius in aquario et fuerit latitudo

eius septentrionalis significat multitudinem pluviarum
et quantitatem frigoris ac gelu.
Et si fuerit latitudo eius meridiana
significat paucitatem aquarum fontium
et fluminum. Et si fuerit orientalis
significat paucitatem acquisitionis he-
reditatis et paucitatem [illegible] rus-
ticorum. Et si fuerit occidentalis significat
multitudinem combustionis et eius quanti-
tudine. Et si fuerit retrogradus
significat quantitatem eiusdem rei. Et
si fuerit directus significat mortem ani-
malium quibus vivunt homines. Et
si fuerit stationarius in pisce et fuerit la-
titudo eius septentrionalis significat multitudinem flatus
ventorum [illegible] et quantitatem
frigoris et hyemis. Et si fuerit
latitudo eius meridiana significat [illegible]
navium in mari et casum im-
peditum in hiis qui sunt op-
erantes in aquis. Et si fuerit
orientalis significat [illegible] divitum
ad invicem. Et si fuerit occidentalis significat
exaltationem ignobilium et de-
iectionem nobilium. Et si fuerit retro-
gradus significat amorem religio-
sorum et deum colentium. Et
si fuerit directus significat [illegible]
domorum religionis et divitie
cultum. Jupiter cum fuerit in
ariete et fuerit latitudo eius
septentrionalis significat bonam aeris complexionem
et paucitatem pluviarum. Et si
fuerit latitudo eius meridiana
significat corruptionem ventorum et quanti-
tate eorum. Et si fuerit orientalis
significat gaudium et letitiam divitum
et [illegible] eorum ad ludum.
Et si fuerit occidentalis significat [illegible]

sapientum et nobilium Et si
fuerit retrogradus significat impedi-
mentum in malis Et si fuerit directus
significat multitudinem piscium et animalium
aquarum et corporum salvatorum Et si
fuerit Jupiter in tauro et fuerit
latitudo eius septentrionalis significat mobili-
tatem aeris et eius colore
Et si fuerit meridiana significat ha-
bundantiam aquarum et multitudinem plu-
viarum et si fuerit orientalis significat
odium rusticorum et contra reges
suos Et si fuerit directus significat
cupiditatem rectorum hominum in thesau-
ris et colore stellarum Et si
fuerit in geminis et latitudo eius septentrionalis
significat bonitatem ventorum et significat
mediocritatem pluviarum et si fuerit
meridiana significat multitudinem toni-
truorum et fluminum Et si fuerit
orientalis significat multitudinem locutionis
in secretis et in fide Et si fuerit
occidentalis significat multitudinem guerre et
corruptionum Et si fuerit re-
trogradus significat paucitatem vel gravi-
tate acquisitionis Et si fuerit di-
rectus significat horum contraria Et si
fuerit Jupiter in cancro et fuerit
latitudo eius septentrionalis significat bonitatem
aeris et habundantiam pluviarum
et multitudinem tonitruorum et flu-
minum Et si fuerit latitudo eius
meridiana significat multitudinem corruptionis
aeris Et si fuerit orientalis
significat bella religiosorum adin-
vicem Et fuerit occidentalis significat
multitudinem contentionum in secretis et

si fuerit retrogradus significat contrarium
horum omnium que dixi tibi ex
hoc Et si fuerit directus significat
salvationem in motibus et corporum
messibus Et si fuerit Jupiter
in leone et fuerit latitudo eius
septentrionalis significat contrarium tonitruorum
et fluminum et si fuerit latitudo
eius meridiana significat siccitatem
aeris et paucitatem pluviarum
Et si fuerit orientalis significat diver-
sitatem divitiarum adinvicem
et si fuerit occidentalis significat quod rustici
expugnent reges suos Et
si fuerit retrogradus significat obla-
tos manuum divitiarum adin-
vicem vel militum ab obedientia
regis eorum Et si fuerit directus significat
multitudinem civium et vaccarum atque
camelorum Et si fuerit Jupiter
in virgine et fuerit latitudo eius
septentrionalis significat paucitatem tonitruorum
et fluminum et multitudinem pluviarum
Et si fuerit latitudo eius meridiana
significat pulchritudinem complexionis
aeris et si fuerit orientalis significat
multitudinem guerre inter divites
et plures eorum mori Et si fuerit
occidentalis significat diversitatem seu
contrarietatem militum atque arma
ferentium super divites Et si
fuerit retrogradus significat contrarium
eorum que dixi superius ex hoc
Et si fuerit directus significat reli-
giosorum regis et eius aptitudinem
Et si fuerit Jupiter in libra
et latitudo eius septentrionalis significat multitudinem
ventorum oriendi et occidu

meridiana significat paucitatem plu-
uie Si oriens in predominio quod con-
tingeret hominibus a lupis Si occi-
dentalis iracundiam regum super corpora rus-
ticos Si in tertio gradu maliciam
regis legis Si directus castitatem
regis et bonitatem in fide sua Et
si fuerit Jupiter in Scorpione et
latitudo eius 1 ol significat bonitatem
ventorum Si media multitudo
tonitruorum Si orientalis
casum in peditibus in nobiles Si
occidentalis multitudinem pestilenciarum et
mortalitatem Si in tertio gradu significat
seruitutem hominum Et si fuerit
directus significat obscuritatem et
malum Et si fuerit Jupiter in
sagittario similiter latitudo eius
1 ol significat temperanciam aeris et
eius bonitatem Si media paucitatem
pluuiarum Si orientalis diuersitatem
rusticorum et uolgi in statu
Si occidentalis apparitionem castrorum
Si fuerit in tertio gradu significat multitudinem
riuarum vel in marum et me-
diatum Si vero fuerit directus
aptatorem esse diuitum Et si
fuerit Jupiter in capricorno et
latitudo eius 1 ol significat multitudinem
tonitruorum et fluminum et
multitudinem pluuiarum Si orien-
talis multitudinem pecorum Si occi-
dentalis honorem sapientum et
religiosorum et legis doctorum Si
vero fuerit in tertio gradu significat imper-
diuitum consilium et seniorum et
si fuerit directus significat aptatorem
hominum Et si fuerit Jupiter in
aquario et latitudo eius 1 ol significat

tenebrositatem aeris et pau-
citatem pluuiarum Si media
significat multitudinem tonitruorum et
fluminum et fulgurum Si
orientalis abscisionem manuum
et pedum in illo tempore Si occi-
dentalis multitudinem coniunctionum inter
rusticos Si fuerit retrogradus
significat seruitutem hominum que dei
Et si fuerit directus significat appe-
titum nobilium et eorum vo-
luntatem Et si fuerit Jupiter
in pisce et latitudo eius 1 ol
significat multitudinem aquarum fluminum
ac fontium et si fuerit media
significat multitudinem pluuiarum et
paucitatem tonitruorum et
fulgurum Si orientalis multitudinem
guerre et bellorum Si occidentalis
significat pestilenciam in eodem tempore
Et si fuerit retrogradus significat in-
firmitates sanitates hominibus
in inferiori parte corporis Si vero
fuerit directus significat coniunctionem
hominum ... quando fuerit in
ariete fuerit quod latitudo eius 1 ol
significat calorem aeris et pauci-
tatem pluuiarum Et si fuerit media
significat multitudinem tonitruorum ac flu-
minum Si orientalis multitudinem bellorum
inter diuites Si occidentalis te-
rrorum Si fuerit retrogradus significat
infirmitates calidas hominibus
in capitibus et in oculis Et
si directus significat multitudinem sila-
tionis in fideles in tenore Et si
fuerit in tauro et latitudo eius

sol significat multitudinem pluviarum et
bonitatem hominum Si meridionalis significat
multitudinem ventorum et conculcationem
Si occidentalis multitudinem infirmitatum
et mortem Si orientalis significat
multitudinem pacis et securitatis in
civitatibus Babilonie et in parte
occidentis Si retrogradus significat in-
firmitates cadentes in pueris
Et si directus significat odium mulierum
Et si fuerit Mars in geminis et
latitudo eius sol significat multitudinem
pluviarum Si meridionalis paucitatem
aquarum fontium et fluminum Si
orientalis multitudinem pestilentiarum Si
occidentalis scultate conspectu et sep-
torum et fugam eorum Si fuerit
retrogradus significat duplicitatem in rebus
Si vero fuerit directus multitudinem
praedatorum in hominibus Et si fuerit
Mars in cancro et latitudo eius
sol significat paucitatem aquarum
fontium et multitudinem frigoris
in tempore suo Si meridionalis flatum
ventorum et destructionem arborum
Si orientalis significat pestilentiam
tassum in animalibus quae moriuntur
in tempestatibus Si occidentalis significat
perturbationem vulgi Et si fuerit
retrogradus significat apparitionem latronum
et fornicatorum Si vero directus significat
bonitatem aeris et pulchritudinem
eius complexionis Et si fuerit
Mars in leone et latitudo eius
septentrionalis sol significat paucitatem aquarum
fluminum ac fontium Et si
fuerit orientalis significat tassum in pedi-
menti in animalibus quibus vivunt

homines Et si occidentalis significat pau-
citatem piscium et mortem in
animalibus agrorum Et si fuerit re-
trogradus significat subtilitatem ditium
et nobilium Et si fuerit directus
significat statum veterum occidentalium
salvatorum navium Et si fuerit
Mars in virgine et latitudo eius
sol significat impedimentum in ho-
minibus et messibus atque semi-
nibus et si fuerit latitudo eius
meridionalis significat salvationem messium
atque sementum Et si fuerit orien-
talis significat multitudinem mortiferorum Si
vero fuerit occidentalis significat famem circa
Hyspanie et partibus eius Si
fuerit retrogradus significat guerram
cadentem inter homines validam
Et fuerit directus significat honestatem
consuetudinis divitum Et si fuerit
in libra et latitudo eius sol
significat multitudinem tonitruorum et
fulgurum Et si fuerit orientalis
significat guerram inter divites
Et si fuerit occidentalis significat seni-
tates copiosas vel occupationes
divitum in rebus Et si fuerit
retrogradus significat quietem eorum qui
dupi tibi Et si fuerit directus
significat multitudinem bellorum inter
divites Et si fuerit Mars
in scorpione et septentrionalis latitudo eius
sol significat paucitatem aquarum
et si fuerit meridionalis significat multi-
tudinem infirmitatum in hominibus
in inferioribus ventrium eorum
Et si fuerit occidentalis significat paucitatem

pietatis hominum ad invicem. Et
si fuerit retrogradus significat multitudinem
bonorum in eodem tempore et terrorem
eorundem negotiatorum et multi-
tudinem lucri eorum. Et si fuerit
directus significat multitudinem adeptionis
censuum et ampliationem domorum
[illegible] divitum. Et si fuerit
mars in sagittario et fuerit latitudo
eius septentrionalis significat pulchritudinem com-
plexionis aeris et eius bonitatem.
Et si fuerit latitudo eius meridionalis significat
lucrum negotiatorum et pulchri-
tudinem eorum atque sociorum. Et si
fuerit orientalis significat pacem et
quietem et securitatem et pa-
ucitatem bellorum. Et si fuerit occidentalis
significat salvationem arborum et multitudinem
de frigore. Et si fuerit retrogradus
significat multitudinem tussis accidentem ho-
minibus et dolorem pectorum. Et
si fuerit directus significat pestilentiam
magnam cadentem in terram et
in aliqua victorum. Et si fuerit
mars in capricorno et fuerit la-
titudo eius septentrionalis significat multa
nive ad minus frigore. Et
si fuerit meridionalis significat calorem
in aere et eius obscuritatem.
Et si fuerit orientalis significat ministrorum
imperatorum romanorum. Et si fuerit
occidentalis significat multitudinem pustularum
in hominibus. Et si fuerit retrogradus
significat caritatem annone. Et
si fuerit directus significat multitudinem
vindemie et olei. Et si fuerit
mars in aquario. Et fuerit
latitudo eius septentrionalis significat multi-
tudinem frigoris et nimium

et multitudinem locustarum in tempore
suo. Et si fuerit latitudo eius meridionalis
significat obscuritatem et caritatem
calorum. Et si fuerit orientalis significat
gaudium altum. Et si fuerit occi-
dentalis significat multitudinem estus et
eius impedimentum in [illegible] et bovibus.
Et si fuerit directus significat multitudinem
arborum et casum vini in eis.
Et si fuerit mars in pisce et
latitudo eius septentrionalis significat bonitatem
aeris et pulchritudinem complexio-
nis. Et si fuerit in meridie significat
multitudinem locustarum et paucita-
tem eorum impedimento. Et si fuerit
orientalis significat ministrorum altitudinem
ad invicem. Et si fuerit retrogradus
significat salvationem hominum et multi-
tudinem lucri negotiatorum. Et
si occidentalis significat multitudinem infir-
mitatum in servis et ancillis
et in vilibus vel talibus. Et si
fuerit directus significat salvationem
hominum. Et scito quod ego iam
sollicite expertus sum latitudines
planetarum et processus eorum in
titulo equatoris et placuit in [illegible]
orce vidisse tales quales evenit
et quales erant et ideo non posui
eas in hoc libro meo. Et ex-
poliavi iam expertus sum
omne quod posui in eo. Sciatis
hoc et non suspicetis quod quod est in hoc
libro et probatum super eum quod
volumus componere quod non
errabimus. Si deus voluerit etc.

ud significet capud et
cauda et stelle que di-
cuntur comotes. Scito quod capud
cum fuerit in ariete significat sublimitatem
magnorum et nobilium et de-
iectionem vilium seu ignobili-
um. Et si fuerit ibidem cauda
significat mala dispositionem regum et
inicias eorum in rusticos. Et
si fuerit aliqua stellarum que dicuntur
comotes ibidem in si apparuit
in eo significat destructionem civitatis
orientis et mundi in babilis
et malum esse eorum et multitudinem
tristicie inter rusticos. Et si fuerit
apparicio eius in parte orientis erit
velocior operacio eius et si parte
occidentis erit tardior operacio eorum. Et
si fuerit capud in tauro significat
infectionem divitum in tempore istorum
et multitudinem divisionis inter divites
occidentis et rusticos. Et si fuerit
ibidem cauda significat paucitatem
annone et pietatibus in cordibus
hominum et multitudinem pregnancium
in parte mortuum et paucitatem lucis (?)
eorum. Et si apparuit aliqua stellarum
que dicuntur comotes in directo
eius significat malum hominum et
paucitatem boni eorum et in-
inicias rebellium erga eos.
Et si apparuit in parte orientis erit
velocior operacio eius. Et si apparuit
in occidente erit tardior operacio eius.
Et si fuerit capud in geminis significat in-
firmitates ... hominibus divi-
tibus exire et rerum motus
et casum bellorum inter homines
et alteres (?). Si autem fuerit cauda

ibidem significat saltum rusticorum super
regem suum et quod deludent
eum et insurgent contra milites
eius atque duces. Et si apparuit
aliqua predictarum cometes in directo
eius significat apparicionem lascivie et
fornicationis in hominibus et derisionem
religiosorum et deos suorum (?).
Si autem apparuit in parte orientis
erit velocior operacio eius. Et si
apparuit in parte occidentis erit tardior
operacio eius. Et si fuerit capud in
cancro significat bonitatem operis regis
erga rusticos et largitatem
et latitudinem eos super eos
et quod colliget substantiam et
dispergit eam plus quam colli-
git in locis suis. Et si fuerit
cauda ibidem significat multitudinem
pestilencie et mortalitatis
subitanee fornicationes quoque
et paucitatem iusticie et fractionem
census et destructionem domorum
sue et ditum (?) et pregna-
cionum et multacionum eorum
de loco ad locum et impedi-
menta descendentia in substancias
et magistrorum in eos qui
operantur maiores suos. Et si apparuit
ibidem stella ~~maiores suos~~ cometes
significat multitudinem locustarum et de- 2
trimentum messis ab aves et
casum venium (?) et terrarum et in- 2
tectas arbores et paucitatem
frugum et multitudinem venium in- 2
cis. Et si apparuit in parte
orientis erit velocius operacio eius.
Si in occidente erit tardius.
Et si fuerit cauda in cancro
significat bonitatem operis regis.

in rusticos et pietate eius super
eos. Et si fuit capud in leone
significat multitudinem fluminum et ignium
in aere et manifestationem mapparum
et malum atque in iniurias. Et si
fuit cauda idem significat multitudinem
obscuritatum et terre motum et
augmentum aquarum et diminutionem
arborum et destructionem messium.
Et si apparuit ibi stella cometes
significat infestationem luporum et im
peditum hominum ab eis et casum
ventorum et terrarum et destructionem
domorum gazophilaciorum. Et
si fuit apparitio eius in parte
orientis erit operatio eius velocius. Si
vero fuit apparitio eius in parte
occidentis erit tardius operatio eius.
Et si fuit capud in virgine significat
destructionem messium et retardationem
fructuum et paucitatem in vendendo et
casum ventorum in arbores et combustionem
earum quas comasserint ex
eis in parte sue custodie. Et si
fuit cauda ibi significat odium cre
dentis inter divites et ibunt
quidam se in vicem ad plurium et multi
plicabuntur pestes et cadent
ac domus orationum monachorum
dirupientur et casum devastationum
inter homines et latrones in fide.
Et si apparet ibidem stella
cometes significat ablationem bonorum
quorundam ex domesticis di
vitum et mutationem eorum a lo
co eorum in alias regiones
que propter captivitate et non re
venient ad eos bona in eternum.
Et si apparuit apparitio eius
in parte orientis erit velocius

eius in parte orientis erit velocius
operatio eius. Si vero in parte occidentis
tardius. Et si fuit capud in libra
significat in iusticias regis et vini
sorum divitum super rusticos
suos et deceptionem atque in quaestiones
eorum erga eos pro hoc quod omnia
apud eos non in manibus eorum
et propter hoc cadet dictio in
quosdam et paupertas in ali
os et afflictio quorundam aliorum
et delusio atque pena. Et si
fuit cauda ibidem significat casum
mortis in pecoribus et angustie ille
sterilitatem quantitate fructuum idem
manifestationes messes et herbas
ac seminationes arborum et pau
citate colligendi fructus. Si
vero apparuit ibidem stella cometes
significat contencionem arcium et obsi
dionem in turribus civitatum
castellis et appetitionem paupertatum
in cordibus eorum dum ipsis omnibus
in modo civitatum fluctuum monti
talium et prolongabitur eorum
mora in hominibus. Et si fuit
apparitio eius in parte orientis erit
velocius in hoc quod significat. Et si
fuit in occidente erit tardius operatio
eius. Et si fuit capud in scor
pione significat multitudinem gau
dii in hominibus et malum
in magnatibus et multitudinem guerre
et bellorum et contencionem vel
narum atque appetitum fornicationis
ex mulieribus et multitudinem de
lectationis et causas eorum in manibus
regis et quod accidet eis ex
morte et tristicia. Et si fuit
cauda ibidem significat casum febrium
in hominibus et in jumentis

cantes a posterioribus et multi
tud. rationum in guerre cum ga
udio diuitum in eodem tempore et
letitia eorum punitionem pauper
et multitudinem bellorum et collatione
sitharum et applausum domorum eorum
Et si appareat ibidem stella cometes
significat multitudinem guerre et bellorum
et rebellionem regum et muta
tionem militum erga eum et conser
torum illius abeis eum hoc quod non
eorum in manu sua nec in posse suo
in quo petunt a possibilia Si
autem apparuit in parte orientis erit
velocius eius quod significat Et si ap
in occidente erit tardius operacio eius
Et si fuerit caput in sagittario
significat afflictionem rusticorum acce
debabit et ciuitate in mun
dorum in eorum eius et casum in
pedibus in omnibus et variis et
in equis proprie et in omni alio quod
in vtuntur bellatores et ta
det combustio in instrumentis
belli et destruentur hoc et
comburentur et corrumpetur aer
et obstruentur atque conturbabitur ca
lor in tempore suo Et si fuerit cau
da ibidem significat deiectionem nobi
lium et magnorum et exalta
tionem caudarum et ignobilium
et contristabuntur legis docto
res et sapientes et seboat
quod consules a eucient eos in
pedimenta occulta et si app
ibidem stella cometes significat de
pone sitharum et eorum amula
torum atque acceptorum eorum sitharum
et occultationem eorum tenuit

tribulationis quod descendet super eos
Et si apparuit in parte orientis erit
velocius operacio eius in occidente
erit tardius operacio eius in hora quod
significat Et si fuerit caput in capri
corno significat gaudium diuitum
et magnorum atque nobilium
et sublimitatem eorum atque
et exaltationem et casum gaudi
orum atque ignobilium Et si
fuerit cauda ibidem significat multitudi
nem rerum mortis et plagarum
in te fracturas Si autem app
ibidem stella cometes significat hoc
actum eorum fornicationis in hominibus
in eodem tempore Et si fuerit eius
apparitio in parte orientis erit velocius
operacio eius et in occidente tardius et
si fuerit caput in aquario significat mortem
legis doctoris et in eodem tempore cum
morte iudicium et fidei sectatorum
Et si fuerit cauda ibidem significat in
questionem regis erga duos hoc
dictatum in hoc quod non debeat
seductionem eorum in censu et in iura
bus atque afflictiones quas exercet
erga eas tum flagellatione
eorum atque afflictiones captiones
Et si fuerit ibidem stella cometes
significat multitudinem guerre et mu
tationis atque crucifixionis in eodem tempore
Et si fuerit eius apparitio in parte
orientis erit velocius eius in hoc
quod significat et in parte occidentis erit
tardius in hoc quod significat excoe Et
si fuerit caput in pisce significat
sublimitatem nobilium et pro
uectionem vnius cuiusque hominis in ordine
per illa qua non fuit vnus quisque Et
hoc secundum quantitatem sue ve-

et colorum sbarum in domibus eorum
Et si fuerit calida ubique significat
extensionem multitudinum super regem
et mutationes ducum et mutationem
quamplurimorum divitum ab habi-
tatoribus eorum et preciorum eorum
cum mutationibus locutionis in secta
et appetitionis novitatum Et si
apparuerit ubique stella comete erit
bellum maximum super affines regis
et inter fratres affines regis et
inter fratres se ad invicem et in-
imicicie erunt in alterius et excep-
tio manus eorum ab obediencia Si
autem apparuerit apparitio eius in parte
orientis erit velocius in hoc quod
significat et si fuerit in parte occidentis erit
tardius operacio eius in hoc quod significat
arte autem in quantum evenerit quod significat ste-
lla comete cum volumus appre-
ciandam illius ut dicit tande
illius in qua parte sit quod in eodem parte
erit quod significaverit ex tribulatione
hora non in operibus residuus quod
dixi in hoc libro in hora qua erit
come quod dampnum erit cum pre-
mis sol ad signum quod fuit ex
sba eorum quam dixi vel ad planetam
naturam eveniet quod apparuit ... ut fu-
turum in eodem anima Scito hoc
et sedeas cum quod est expositus
sue astrorum et eius veritate
tamen operis precium est ut ostende-
retur in mente occultari et non
videatur aperte sadam quod exposui
si deus voluit et ipse est
ampliator ...

Eclipsim lune quantitatem et duracionem per tablas invenire Queres primo mediam coniunccionem
sed illam ad quam invenisti possibilitatem eclipsis lune et coniunccionem veram eciam per eius
operando sicut et de quantum inventam est in quantitate invenienda scilicet longitudo
inter solem et lunam in opposicione aut vera scilicet longitudo inter nadir solis et
corpus lune Et in nullo alio diversificatur opus Et si dicis modum operandi
non facis nisi per dicta repetens habito igitur tempore verissime coniunccionis quere addicionem
tempus medium motus capitis draconis quem adde vero loco lune invento tempore verissime
opposicionis et proveniet argumentum latitudinis lune secundo equatum Deinde eciam tempus
verissime opposicionis intrando cum signo in quo est tempore [illegible] verissime in tabula equacionis
dierum cum noctibus et hic dum minuta in corrige et tunc fac sicut ostensum est
et invenies in dicta equacione dierum sed sub isto signo in quo est sol
et accipe per gradus graduum l minuta hora et gradus ut cum l 2 hora et quod
adde cum tempore verissime [illegible] et erit tempus verissime [illegible] dictum equatum Et
hic tempus tenetur per tempore medie eclipsis Deinde cum argumento latitudinis lune
secundo equato resoluto inveni cum minuta [illegible] per 3 inter tabulam eclipsis lunaris
ad longinquiorem longiorem et accipe puncta eclipsis que sunt in directo eius cum
quibus invenies et inter cum dum minuta si est Accipe eciam casus
et minuta dimidie hore modo qualiter dum introitu si est et hic si ha-
buerit moram lune sub umbra Si enim fuerit nichil quod intitulatur cum di-
midie more non habet moram Si si est aliquid tunc habet moram Si et re
tempore ubi cum dum introitu et intelligendum est quod mora vocatur tempus
quod est a principio totius obscuracionis sed cum tota luna intrat umbram
usque ad principium recedendi huius et cum dimidie more vocatur spacium
celi quod luna pertransit motu proprio a principio more usque ad medium eclipsis
et tunc cum casus vocatur spacium quod pertransit luna a principio eclipsis usque
ad principium more [illegible] [illegible] puncta eclipsis [illegible] dimidie dimidie
more et [illegible] casus ad longinquiorem longiorem [illegible] et hic si luna in
auge vera sunt equacionis sunt Et luna tunc est in auge vera sunt equa-
cionis quod nichil est in signis [illegible] [illegible] [illegible] inter [illegible] inter sex
Si vero non fuerit in auge vera sunt equacionis inter cum eciam argumento latitudinis
lune secundo equato tabulam eclipsis lunaris ad longinquiorem propiorem et
dum introitu si est et accipe ibi puncta eclipsis dimidie cum casus
et cum dimidie hoc diccione eciam operando sicut fecisti ad longinquiorem
longiorem Si vero luna fuerit in opposito Augis vere sunt equacionis

intra solidum cum eodem argumento latitudinis in longitudine propinquiorem et lune
lune est in opposito augis vel sui epicicli est 6 signa in signis et minutis
in 0 0 in minutis et 0 in secundis etc. Sed si non est auge vera nec in
opposito augis sui epicicli verum inter ad ambas longitudines sic operandum
est scilicet cum eodem argumento latitudinis lune cum diversitate inventa ad equalem. Si igitur
deinde subtrahe puncta eclipsis inventa ad longitudinem longiorem a punctis
inventis ad longitudinem propiorem et hoc si sunt pauciora vel econverso
scilicet puncta eclipsis inventa ad longitudinem propiorem subtrahe a punctis eclipsis
inventis ad longitudinem longiorem. Serva igitur casus inventa ad longitudinem
longiorem. Subtrahe a istis casibus inventis ad longitudinem propiorem et hoc
si sunt pauciora vel econverso et ista diminutionis more. Serva. Subtrahe a
equatis more etc. et serva duas equationes per se. Deinde cum argumento lune equato
tempore vissue quartos inter tabula vel proporcionis que augmenta per duos
gradus et accipe illam proporcionaliam in directo inventa cum diversitate inventa.
Si igitur que illam proporcionalia media et mediatum duc in dictas per
figuratam scilicet que est inter puncta eclipsis inventa ad longitudinem longiorem
et puncta eclipsis inventa ad longitudinem propiorem per tabula integros
proporcionalis que est in dissolutis et productum adde punctis eclipsis
inventis ad longitudinem longiorem. Si sunt pauciora puncta inventa
ad longitudinem propiorem vel ab eisdem subtrahe si sunt puncta maiora
inventa ad longitudinem propiorem. Serva. Fac et de minutis casus et de istis
diminutionis more scilicet ducendo mediatam in minuta proporcionalia in differentiam
que est inter illos casus inventa ad longitudinem longiorem et inter illos casus
inventa ad longitudinem propiorem et quod provenit adde istis casibus ad lo-
ngitudinem longiorem. Si sunt pauciora minutis inventis ad longitudinem
propiora vel econverso scilicet subtrahe ab eisdem punctis si sunt maiora
punctis inventis in longitudine propiori. Et serva. Etc. Fac de istis
diminutionis more et habebis puncta eclipsis equate. Serva ista casus
equata et minuta diminutionis more similiter equata. Deinde ista
casus vel equata reducere ad secunda vel ad tertia et divide
per superatorem lune in una hora. Sunt reducta ad secunda vel
ad tertia scilicet ad illam fractionem ad quam reduxisti illos casus et
in minutis quod provenit veniet hora. Si vero non potes dividere

Cum cadit per superacionem lune multiplica minuta casus per 60 et productum divide
per superacionem et in uno ex quotiente veniet minuta et si aliquid fuerit residuum
dividendum multiplica per 60 et divide per idem scilicet per superacionem lune et proveniet
secunda etc. et habebis horas minuta et secunda horarum que sunt a principio eclipsis
usque ad principium more. Deinde cum dimidie more reducere simul ad
secunda vel ad tercia quo divide simul per superacionem lune in una hora sunt
reducta ad secunda vel ad tercia et proveniet in quotiente hore et si aliquid
fuerit residuum multiplica per 60 et divide per idem et venient minuta etc.
Si vero minuta dimidie more non possis dividere per superacionem lune multiplica
ea per 60 et divide per superacionem et proveniet in quotiente minuta et quod
remanserit multiplica per 60 et divide per idem etc. et habebis tempus a principio more
usque ad medium eclipsis. Quo facto horas que sunt a principio eclipsis
usque ad medium si vero non habuerit moram subtrahe a tempore vere coniunctionis dicte
equate et remanebit tempus principii eclipsis. Et si casus horas adde
deinde ad tempus vere coniunctionis dicte equate proveniet tempus finis eclipsis. Si
eclipsis habuerit moram tunc horas minuta secunda que sunt a principio eclipsis
usque ad principium more adde horis et minutis que sunt

210

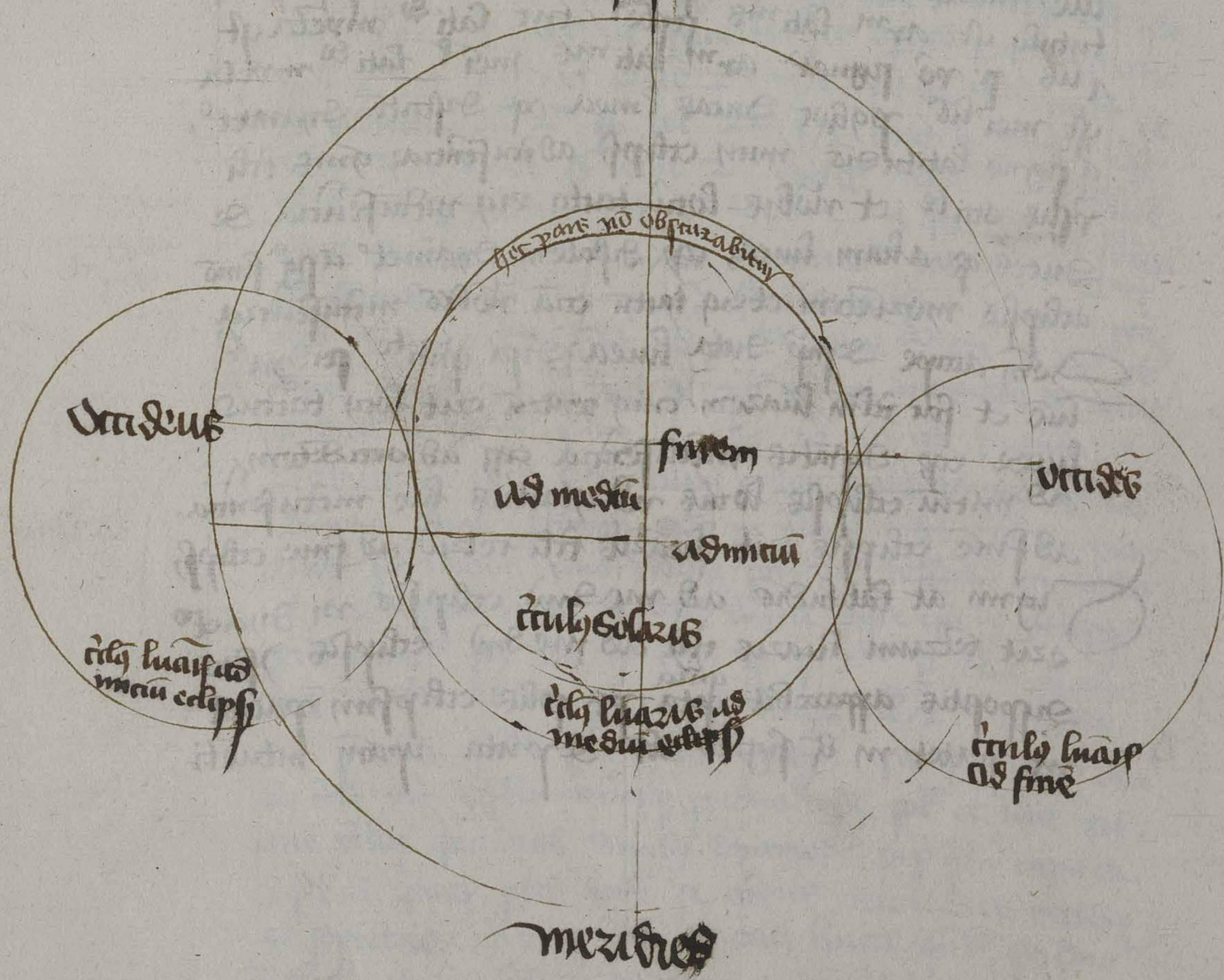
Notandum ad disponendum figuram Eclipsis Solaris pre
requiritur ut sciatur quanta sit visibilis dyameter Solis et
per semidiameter eius. Prerequiritur etiam ut sciatur
quanta sit dyameter visibilis lune, et per semidiamet
ius dyamet visibilis Solis invenitur hoc modo Diri
gatur motus Solis in una hora tempore medie Eclipsis
et resolvatur in 2a 3is remanentibus minutis. Deinde illorum
2orum capiatur quinta pars et reservetur, post hoc duplicentur
2a 2a et duplato addatur 7ma pars servata. Post
hoc productum id est 2a dividatur per 10 et numerus
quotiens significabit minuta. Deinde si aliquid fuerit resi
duum illud resolvatur in 3a multiplicando per 60 quibus
3iis addantur 3a in motu Solis in una hora prius
servata, si fuerit aliqua, et totum aggregatum dividatur per 10
et numerus quotiens erit 2a, que addantur minutis prius
inventis ad totum sciendum, hec ergo minuta et 2a sic
tracta sunt visibilis dyamet Solis. Exemplum huius motus
Solis in una hora tempore medie Eclipsis Solis anno domini
1431 incompleti 12 die 2i hora februarii qua Sol
Eclipsatur est iste 2 30 27 minuta vero et 2a ipsius
redacta ad eandem denominationem sunt ista 170, et sic 2a
et ultra sunt 27 que sunt intacta in suo loco, postea
hoc 7a pars illorum 2orum est ista 30, Item eadem 2a dupla
ta sunt ista 300, postea hoc tamen duplato addatur 7ma pars
servata scilicet 30 et veniet hoc 330 et sic sunt 2a quod dividatur
per 10, et in numero quotiente proveniet tot 33 et quia
0 manet in residuo, ergo 3a prius servata scilicet 27 dividatur
etiam per 10, et in numero quotiente veniet tot 2a scilicet 2 quod addatur
minutis servatis prius et habebo 33 2 que sunt visibilis
dyamet Solis tempore medie Eclipsis, et postea divisionem illorum
27 3orum per 10 remanet 7 3a, que quia non attingunt medie
dietatem divisoris ideo non est cura. Deinde mediabo illam
dyametrum Solis et remanebit Semidiamet visibilis Solis
scilicet ista 16 32 . Visitatio ad dyamet visibilis lune

invenitur hoc modo. Accipiatur motus lune in una hora
parte medie eclipsis Solis prescripte, et quadratur eius. 8.
per dictum ipse motus lune multiplicetur per se, et adiuncto sequenti
2a per se quadrata, deinde residuum dividatur per 6. et in modo
quotiente exibunt 2a, que reducatur ad minuta et 2a in modo
fuit, et reductum erit diameter visibilis lune. Exempli: si motus
Motus lune in una hora tempore medie eclipsis in proposito
36. 16. 27, et ut facilior sit operacio accipiantur iste
27 3a 1. 2m, et erit 2a 71, postea hec ista minuta in istis
2a reducta ad 2a sunt tot 2211, iterum quadrata per se et
ista 211, et sunt etiam 2a, postea hec multiplicetur motus lune per se est
per 6, et remanet tot 13301 2, a quibus secunda lune
primus quadrata scilicet 211, et remanebunt tot 1302 7 per se sequenti
quod dividatur per 6 et in modo quotiente exibunt sunt 2a 7
2111 que reducatur ad minuta dividendo ea per 60 scilicet
veniet diameter visibilis lune scilicet 36 11 que mensurabo et veniat
semidiameter scilicet 18 7. 33, de quibus 33 non est curandum.
Habitis ergo istis fiat eclipsis solis pictis primo hoc modo
lineam dividens centrum in plures partes equales, quarum
una sit maior minuto utriusque semidiametri collectis scilicet Solis
et lune, postea accipe de eadem linea divisa quantitatem utriusque
semidiametri sit ista, quod etiam quod per 2a sit tibi habeas
vel minuta ad unam partem de linea illa 2a continentem
Et super illa quantitate fac circulum, quem quia motus diametri
huius circuli erit equalis utriusque semidiametri scilicet solis et lune, post
quem circulum quadrabis diametris diametris per quorum capita
designabis quatuor partes mundi scilicet oriens meridiem occidens
et septentrionem. Accipe etiam de eadem linea quantitatem semidiametri
Solis, et fac circulum ad centrum primi circuli, et iste erit circulus
Solis, in representabit corpus solis. Deinde tolle de eadem linea
quantitatem latitudinis lune visibilis ad initium eclipsis, et signa
locum in diametro, signabis etiam locum latitudinis lune
ad medium eclipsis in eadem diametro, postea initialis locum
latitudinis lune ad finem eclipsis, et hoc semper versus illa parte
versus quam est 1a vel 1a latitudo, hoc est si illa latitudo
lune ad principium medium vel finem fuit septentrionalis

Signabis locum eius in diametro, circa visus partem septentrionalem
Si vero fuerit meridionalis notabis eam versus partem meridionalem, qualiter
autem sit hec latitudo sic habetur ex arcu latitudinis lune quod tunc
ad principium medium vel finem eclipsis, cum primo queruntur dicte
latitudines, nam si cum quibus hiis argumenti querendo latitudinem
lune, intrabis vel in illa parte tabule super quam
titulus est argumenti latitudinis septentrionalis, tunc latitudo inventa est
septentrionalis. Si vero signatur argumentum latitudinis meridionalis latitudo inventa
est meridionalis. Post hoc ducas lineam equalem distantie diametro
a signo latitudinis initii eclipsis ad circumferentiam circuli
versus orientem et notabis locum tactus eius in circumferentia. Deinde
duces aliam lineam equalem distantiam diametro a signo finis
eclipsis versus occidentem et ubi tactum circa notabis in circumferentia.
Deinde accipe circinum super dicta linea dyametri quantitatem semidyametri
lune et facias circulum lunarem, cuius centrum erit locus tactus
lune equalis distantie in circumferentia versus ad occidentem
ad initium eclipsis. Locus vero contactus lune in circumferentia
ad finem eclipsis erit lunaris circuli centrum ad finem eclipsis.
Signum autem latitudinis ad medium eclipsis in diametro
erit centrum lunaris circuli ad medium eclipsis. Istis
suppositis apparebit quanta pars solis eclipsim patietur
ut patet in hac figura tibi depicta ipsam intuenti.

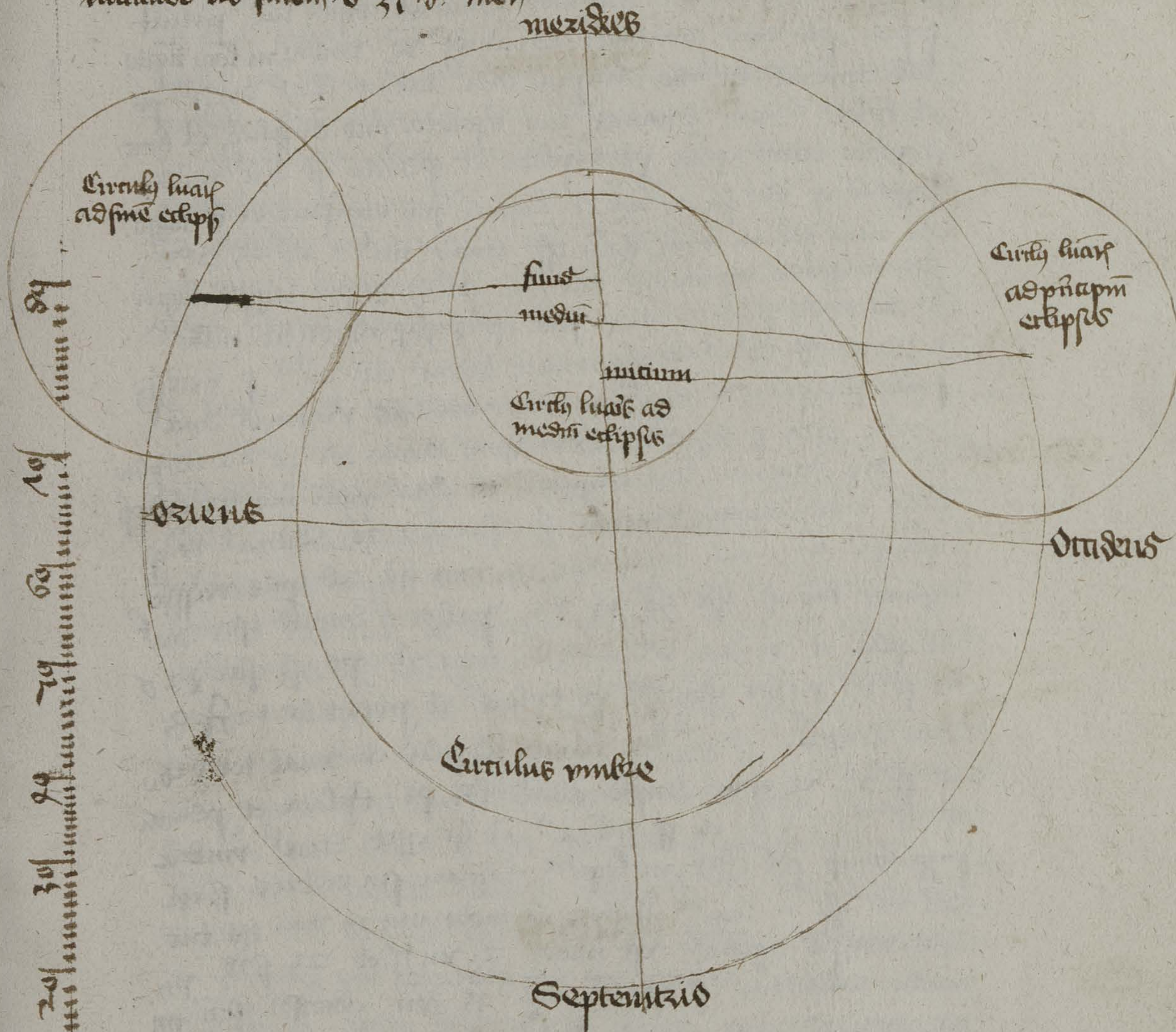

Dyamet sol 32 2
Dyamet lune 30 11
Semidyamet sol 16 32
Semidyamet lune 18 7
Aggtu semidiamet ystos 32 31
Latitudo lune ad principium eclipsis gradus 0 minuta 6 secunda 28 meridionalis
Latitudo lune ad medium eclipsis gradus 0 minuta 3 secunda 21 meridionalis
Latitudo lune ad fine eclipsis gradus 0 minuta 0 secunda 16 meridionalis
et no est notabilis propterea licet latitudo ergo no multum curetur

in partes

Dyameter corporis lune	37	30	
Semidyameter eius	18	45	
Dyameter umbre	92	8	
Semidyameter eius	46	4	
Aggregatum ex semidyametris	64	49	
Latitudo ad initium	0 26	41	meridionalis
Latitudo ad medium	0 30	49	meridionalis
Latitudo ad finem	0 37	6	meridionalis

Ad depingendum geometricam figuram eclipsis lunaris pre-
requiritur ut sciatur diameter visibilis lune, et eius semidiameter
similiter diameter umbre in loco transitus lune, et eiusdem semidiameter.
Unde qualiter debeat inveniri diameter visibilis lune patuit
supra, per eius semidiametrum. Diameter vero umbre in loco transitus
lune invenitur sic: primo accipiatur diameter lune et capiatur eius 7a pars
et triplicetur. Deinde diameter lune resoluta in partes duplicetur, et huic
duplicato addatur septima pars triplicata et proveniet diameter umbre
supposito quod sol sit in longitudine longiori sui eccentrici, et hoc necessario
quia motus solis in una hora est duorum minutorum et 23 secundorum
tempore verissime oppositionis, tunc enim sol est in predicta longitudine longiori.
Si vero motus solis maior fuerit, quod propter excessum multiplicetur
per 10, et que secunda inde provenerint reducuntur ad minuta si necesse
fuerit, que sunt de diametro umbre minuenda remanebit diameter
umbre certa per longitudine. Exemplum huius anno domini 1422 completo
2a die Augusti luna eclipsabitur, et diameter visibilis lune tempore eclipsis
secundum modum dictum inventa est ista 35 30. Semidiameter vero est
ista scilicet 17 45. Nam motus lune in una hora ad tempus verissime
oppositionis tunc est iste 36 17 11. Post hoc resolvatur ista diameter
ad secunda et reducuntur 2130, cuius 7a pars est ista 304
et secunda 2a. Post hoc ista 7a pars triplicetur et proveniet hoc 1278.
Deinde duplicetur diameter lune resoluta ad secunda et veniat tunc 4260
et secunda 2a, et huic duplo addatur 7a pars triplicata et proveniet
est hoc 5538 et secunda 2a et hoc esset diameter umbre
supposito quod sol esset in longitudine longiori sui eccentrici. Sed quia
sol non est in longitudine longiori cum motus eius in una hora tunc
tempore verissime oppositionis est maior 2 minutis et 23 secundis,
motus solis tunc est iste 2 24 13, unde excessus iste unum
est unum secundum nec tantum de 13, quod pauca sunt multiplicabo
per 10 et veniet 10, que secunda demam a secundis prius inventis et
remanebit tunc 5528, et hoc residuum reductum ad minuta multi-
plicando per 60, et proveniet diameter umbre cognita scilicet 92 8.
Semidiameter vero est 46 4.

Hiis habitis figura eclipsis lunaris sic depingitur. Accipe de

linea divisa in plures partes equales lineam equalem semidiametre
lune et umbre, et secundum illam fac circulum quem, ita quod
medietas diametri huius circuli equalis erit utrique semidiametro, super
cuius circuli circumferentiam erit centrum lune ad initium eclipsis atque
ad finem eclipsis, et patebit etiam quod infra dicetur. Ad
centrum vero eius facias circulum umbre secundum quantitatem semidiametri
umbre prius inventam, qui circulus continebitur a circulo quem. Deinde
quadrabis corpus circulorum duabus lineis se super centro eorum se-
cantibus, super quarum capita describas quatuor mundi partes
scilicet orientem, meridiem, occidentem et septentrionem. Accipias etiam
de linea divisa quantitatem latitudinis lune ad medium eclipsis
quam latitudinem signabis in diametro circulorum, incipiendo a
centro amborum circulorum versus primam partem, hoc est versus meridiem
si latitudo fuerit meridiana, vel ad septentrionem si latitudo fuerit septentrionalis,
et eodem modo fac de latitudine lune ad initium et de eius latitudine
ad finem eclipsis, per que duces lineam equedistantem diametro
circulorum, a loco latitudinis lune initii eclipsis ad orientem et
protrahes locum tactus eius in circumferentia circuli, ubi enim erit
centrum circuli lune ad initium eclipsis. Ducesque aliam lineam
a loco latitudinis lune finis eclipsis ad occidentem, et locus tactus
eius in circumferentia est centrum lune ad finem eclipsis. Fac etiam
super locum latitudinis lune ad medium eclipsis in diametro circulum lunarem
circulo equali, qui circulus si ~~tactus~~ totus ceciderit infra circulum umbre ob-
scurabitur tota luna, si autem non totus sed aliqua eius pars infra
circulum umbre ceciderit, eadem obscurabitur de luna. Duo vero cen-
tra circuli lunaris erunt utrinque circulum umbre contingentes
id est extra utramque partem tangentes, et non secantes, si figuram bene
disposuisti. Exemplum horum omnium accipe in figura presenti que
est figura eclipsis lune anni domini 1322 incompleti
secunda die Augusti. Et ipse circulus lunaris debet describi
secundum quantitatem semidiametri lune. etc.

Era capitur duobus modis. Uno modo pro principio temporis nobilis sicut pro principio na-
tivitatis alicuius prophete, aut imperii vel regni, 200 etc. pro toto tempore elap-
so a principio alicuius ere in presentia sua usque ad certum tempus ad quod aliquis vo-
luerit pertinere, et ita capitur dicendo quod anni domini 1422 sunt era Christi
et pluribus capitur eram in diebus. Sed era Christi rememorata est ad tempus depu-
tatum.

Pro quibus sciendum quod quedam gentes sunt que computant annum solarem et de luari
non curant ut sunt Romani, Greci, Egipcii et Persi, et sunt diversi
computatores, quia Romani, Greci et quidam Egipcii integrant per quarterium
computant annum integrum solarem esse 365 dierum et sex horarum, et in bisextili
addunt diem. Persi et quidam Egipcii computant per eram dictam
Nabuchodonosor et Philippum primum Alexandri ponunt annum 365
non curando horas et non ponunt bisextilem, et iste annus vocatur proprie in alma-
gesti, quo computat per eram Nabuchodonosor sive Egipcii.

Diversi sunt diversitate Romani dicunt primum mensem Januarium esse 31 dierum, secundum
in anno communi esse 28, sed in bisextili esse 29, et sic de aliis.
Greci quod computatores per annos Christi a Januario ut quidam Romani, sed alii
Romani computant per eram Cesaris Julii et non Christi quia Cesar fuit primus
Imperator. Greci incipiunt ab octobri, et conformes sunt [illegible] duos in me-
sibus sicut nos et per [illegible] sicut et nos.
Egipcii computant per quarterium incipiunt annum a septembre sed non confor-
mes in mensibus nostris, ponunt enim quoslibet menses esse 30 dierum preter
ultimum quem in anno communi ponunt esse 35 dierum et in bisextili esse 36 dierum.
Alii Egipcii computant per eram Nabuchodonosor et Philippum primum Alexandri
ponunt quilibet annum esse 365 dierum precise, et quoslibet menses ponunt esse
30 dierum preter ultimum quem ponunt esse 35 dierum.
Similiter Persi eodem modo sunt excepto quod ultimum mensem ponunt esse 35 dierum.
Secunda computant annum lunarem ut Arabes a Sara uxore Abrahe
vel potius a Saracenis. Arabes quod gentes sunt ab Agar ancilla
Abrahe qui ponunt primum computatores per Machometum qui vocabat se prophetam.
Arabes ponunt annum in quo luna coniungitur soli, et Arabes
ponunt primum mensem esse 30 dierum, secundum esse 29, et sic consequenter procedendo
unum esse 30 alium esse 29.

Are bisextiles sunt diverse, quia est quedam bisextilis que incipit
in primo anno post bisextilem ut Christi et Alexandri, quedam esse 20
post bisextilem incipiunt ut era Alexandri et Diocletianum, quedam
3a post bisextilem ut era Cesaris Julii et sic de aliis.
Ista valent pro cognitione tabularum annorum collectorum et expansorum maximorum
et sic de aliis. Et etiam ad tabulas mensium earundem tabularum, quia quelibet

Habes tabulam mensium differentiam ut patet in tabulis Alfonsii.

Prima 2a. si anni fuerint solares bisextiles multiplicetur per 367 et provenient dies in propositis annis completis. si de bisextilibus [illegible] addendi dies bisextiles in propositis annis. si era incipit in primo anno post bisextilem ut era [illegible] divide annos per 4, et quotiens nullus [illegible] bisextiles dies et illos adde ad annos per 4, et [illegible] ad precedentes et sequentes. Si in 2o anno incipit post bisextilem ut Alexandri adde unitatem et divide per 4 ut prius. Si 3o incipit ut Cesaris Julii adde ternarium ad annos et divide per 4 ut prius. postea si sunt menses completi ultra annos vide quot dies sunt isti menses completi. simpliciter si [illegible] dies mensis incompleti et adde tunc diebus precedentibus annorum. sic igitur habes omnes dies illorum annorum et istos dies divide prima divide istam per 60 et numerus erit 2a, et si quid manet quod divide non potest illud pone ad locum primorum. postea divide 2a per 60, et in quotiente veniat 3, et quod remanet pone in loco 2orum 3orum et ultra [illegible] non procedimus quia [illegible]. [illegible] tamen divisio non stabit, 60 quia sunt usque 7tum completi, et tunc si [illegible] tunc [illegible] quociens per 60 tunc procedimus ad 7tam.

2a vero si capit anni solares non bisextiles ut anni [illegible] 2a tunc numerus annorum completorum multiplicetur in 367 et provenient dies in istis annis propositis de mensibus completis et incompletis sicut ut prius. postea istos dies divide per 60 ut supra.

3a vero si fuerint anni lunares ut anni Arabum multiplicentur per 354 et habes dies annorum si de diebus qui remanent [illegible] 11 [illegible] [illegible] 8 horas et 48 minuta usque hec multiplicata in numero annorum per 11 [illegible] et producta divide per 30 et numerus [illegible] est dies [illegible] quos [illegible] ultra dies completos in anno lunari et adde eos postea diebus precedentibus et postea si divide [illegible] per 30 et in residuo plura manet quam 15 tunc [illegible] addatur una dies ad precedentes. si vero [illegible] 15 ut usque manet non est [illegible] nisi [illegible] componere tabulas tunc 1a [illegible] per 60 [illegible] divide ut prius. Hec [illegible] [illegible] tamen tabularum Alfonsi [illegible]

Circa [illegible] [illegible] istis usque annorum mensium et dierum [illegible] [illegible] et [illegible] tabula [illegible] una ad menses, 2a ad annos [illegible], 3a ad annos collectos [illegible],

Tabula mensium [illegible] [illegible] in mo [illegible] [illegible] singulis mensibus [illegible] 2 et [illegible] colliguntur [illegible] diebus istis et [illegible] ipsum mensibus [illegible] in [illegible] bisextilis [illegible] [illegible] principalibus tabulis. Una [illegible] [illegible] anno, [illegible] [illegible] [illegible] in aliis una sit.

Tabula annorum [illegible] in [illegible] anni solaribus [illegible] a primo anno usque ad 20, et [illegible] tabula [illegible] [illegible] 3 2 [illegible] in [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] tabulas [illegible] in lunaribus [illegible] usque ad 30.

Tabula collectorum in solaribus incipit a 20 et augetur per 20 usque ad 100, et [illegible] postea fuit ad 100 augetur per 100 usque ad 1000, et usque ad 1000 milia augetur tunc per [illegible] in [illegible] [illegible] in plura

In annis collectis Arabicis incipiunt a 20 et augentur per 20 usque ad
900 annos, et quia ex proportione fuit ad 900 tunc cessat imm(ediate), pro
additione 900 annorum usque ad 8100 annos et canon 32 capitulo quod continetur
in collectis annis ponuntur a ducto illorum annorum in quibus continetur et
proportione medium continetur et componuntur tabule etc., et hec corrigi potest

Canon cognita ex 32 capitulo in imperfectibus a primo die [illegible] notum
pro ea 32 et si imperfectum a primo die [illegible] invenimus et
dicimus [illegible] ad aliam sicut 32 et 1, et sic inter partem [illegible] et alterius
et dicitur in prima tabula que te est tabula [illegible] unius [illegible] etc.

Ista [illegible] est aliam predicta que pro loco possit intitulacio aliquid [illegible]
proposito quod tabula non sit [illegible], ut [illegible] dicte, etc. [illegible] debemus
procedere ut alias

Tabula [illegible] que continet tabula corrigi potest, pro [illegible] [illegible] 9. [illegible]
que [illegible] tabula constituunt et correctus, si volueris [illegible]
in parte [illegible] tali, [illegible] 2am linea a prima linea in tali, quod [illegible]
dicitur [illegible], [illegible] [illegible] 3am in tali a prima [illegible] tali [illegible]
[illegible] [illegible] 2am 2i tali [illegible] usque ad 18, quod si volueris [illegible]
[illegible] [illegible] tali [illegible] 10am et 11am et [illegible] [illegible] a manu /
Item si vis corrigere partem 9. [illegible], [illegible] sicut ex 32 et 1 [illegible]
20 annis alfonsi [illegible] 20 ad 32 et 1 pro tabula [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] 20 annorum et [illegible] [illegible] a 32 1.
[illegible] et [illegible] 20 annorum [illegible] [illegible] tale [illegible] in tabula [illegible] [illegible]
intitulata tabula [illegible] [illegible] [illegible] pro annis alfonsi, [illegible]
9. [illegible] tabulas, et id quod [illegible] [illegible] prima [illegible] in tali, quod [illegible]
32 et 1 [illegible] 20 annis alfonsi [illegible] [illegible] a 32 et 1, et si [illegible]
[illegible] tale [illegible] 20 annorum [illegible] 2am [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] /

Canon cognitus ex 32 capitulo in [illegible] annorum incipit et [illegible] in [illegible]
[illegible] invenimus, si ultimus illorum annorum [illegible] in [illegible] bisextilis
[illegible] 39 [illegible] bisextus, tunc in 2o et [illegible] quod in tabula annorum [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] est intrandum ad talem [illegible] quod continet ad
annum bisextilem, [illegible] si fuit [illegible] vel [illegible] [illegible] vel bisextilis [illegible] non [illegible], [illegible]
[illegible] intrare tabula [illegible] annorum [illegible] non bisextilium, [illegible]
[illegible] non intrasti talem [illegible] annorum. [illegible] ex 32 [illegible] [illegible]
[illegible] annorum collectorum, tunc ultimus annus non erat 39 [illegible] bisextus [illegible]
erit bisextilis, [illegible] si intrasti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bisextilis
[illegible] annum [illegible], illum [illegible] ultimo [illegible] illorum 32 et 1
ad annos [illegible], tunc erit 39 [illegible] [illegible] [illegible] bisextus, si
fuit non erit 39 [illegible] bisextus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible], si aliter
et [illegible] canones [illegible] tabulas fuit [illegible] [illegible] et [illegible] /

[illegible] pro annis [illegible] et [illegible] alfonsi. [illegible] 32 et
[illegible] [illegible] [illegible] alterius [illegible] [illegible] pro tabulam vel tabulas
[illegible] [illegible] vel [illegible], alfonsi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

magnam tabulam, que in [illegible] tabulas particulares motuum [illegible] per annos menses et dies eius [illegible] Alfonsi. notandum quod nos [illegible] 3 2 1 [illegible] alias [illegible] magistri satis faciles. Et titulus tabule huius tabule [illegible] Alfonsi, post duas tabulas unam per annos collectos, aliam per annos [illegible] expansos [illegible] at nos [illegible] tabulam mensium Alfonsi que sequitur post tabulas mensium.

Cum si tabulas [illegible] Alfonsi [illegible] reductam ad tempus [illegible] [illegible] xi et Alfonsi [illegible] reducta, et [illegible] Alfonsi [illegible] reducitur ad [illegible] tempus [illegible] [illegible] x, [illegible] de illo tempore reducto [illegible] anni mensium Alfonsi per tabulam [illegible] collecti [illegible] et per [illegible] tabulam mensium tabulam [illegible] que intitulatur menses latini ad annos Alfonsi a primo incipiebat, et [illegible] inter primo [illegible] illorum annorum ad tabulam [illegible] ad annos collectos et expansos, [illegible] 1 [illegible] annorum mensium et dierum etc.

Sed pro correctione cuiusdam tabule magne [illegible] 20 annos [illegible] 3 2 et 1 et [illegible] 3 2 et 1 [illegible] illarum tabularum [illegible] que [illegible] intitulatur radices vel radix et [illegible] et [illegible] 3 [illegible] tabula expansorum [illegible]

Nota quod istam tabulam magnam de qua dictum est prius [illegible] de quibus dictum est, in annis et diebus i. reducte ad annos etc. [illegible] 3 [illegible] 2 [illegible] et [illegible] ad 3 2 et 1 [illegible] possunt faciliter reducere [illegible] ad annos et data est doctrina [illegible] tabule magne [illegible] Capitulum [illegible]

Tamen notum anni vel mensis vel diei etc., supposito notum [illegible] est [illegible] feria [illegible] notum anni vel mensis est invenire cuius feria sit prima dies [illegible] anni vel illius mensis, [illegible] notum alicuius diei est invenire cuius feria sit [illegible] dies [illegible] dominica 2a feria 3a 4a etc. Item [illegible] de radice notarum [illegible] radix notarum [illegible] est [illegible] feriarum diei [illegible] in qua incipit illa [illegible] [illegible] a qua incipit [illegible] et [illegible] et ista patet in tabula radicum notarum anni et dierum.

Pro correctione [illegible] tabule [illegible] notarum anni [illegible] in prima linea que intitulatur [illegible] [illegible] 2a linee que intitulatur 2a, [illegible] 60 [illegible] 2m [illegible] et [illegible] 2 [illegible] 60 [illegible] 3 6 [illegible] 60 2 [illegible] et manet 2 que pone [illegible] 3 [illegible] intitulatur 3 [illegible] 2 1 6 [illegible] correctam [illegible] addere [illegible] et [illegible]

linea addiderit propter 2am veniet 3a, etc. quia et sic semper quod si plura
quam sex extiterint ex illa additione tunc sex debent tercios deponi semel
aut quociens potuerint, et residuum debet scribi et poni ad locum suum, et sic
patet ystius tabule racio, et eciam composicio.

Canon qui incipit, minime horarum proporcionare ad minuta etc. Alfon ad hoc
fractiones constituit diversas tabulas, quarum prima deserviunt ad annos horarum primum
in minuta, et 2e dierum ut patet ex titulo cuiuslibet tabule que sic intitulatur
tabula conversionis horarum in minuta etc. que si posita in medio extendit ad 24 horas
Secunda deserviunt ad convertendum minuta et ceteras fracciones horarum in minuta et ceteras
fracciones dierum, quod patet ex titulo ipsa que sic intitulatur tabula ad servandum minuta dierum et
[illegible] ipsa tabula continetur in 2a, etc. [illegible] tamen hoc quod cum eadem fracciones horarum
[illegible] in minuta, et ceteras fracciones dierum, esto primum nota quod minuta
[illegible] horarum [illegible] [illegible] in tabula [illegible] [illegible] minute inveniuntur [illegible]
[illegible] 2a minuta in 3a vero 2e dierum [illegible] [illegible] minuta horarum in linea
[illegible] in prima linea [illegible] minute inveniuntur dierum, in 2a ~~minuta in 3 2 dierum~~
2 in 3 3 dierum, et minuta cum 60 [illegible] horarum, et [illegible] [illegible] in 60 [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] minuta horarum, et minuta hoc unius alias 60 [illegible] [illegible]
fracciones et [illegible] 2a [illegible], alia ac [illegible] dierum, quod sic.

Item si volueris reducere horas et aliquas horarum fracciones ad minuta et ceteras
fracciones dierum [illegible] reduc primo horas ad [illegible] fracciones [illegible]
[illegible] per 24, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reductionis
si [illegible] fuit [illegible] 60 [illegible] ad [illegible] fracciones [illegible] [illegible]
per 60, et si quid remanet per 24 [illegible] [illegible] [illegible] multiplicatur [illegible] in 60
et [illegible] fracciones [illegible] cum fracciones quas [illegible] habuisti et
[illegible] et [illegible] quod [illegible] fracciones invenisti [illegible] ad locum suum
[illegible] [illegible] [illegible] 2 3 etc.

Exemplum [illegible] [illegible] tabulas [illegible] minuta et 30 2 dierum [illegible]
[illegible] [illegible] in 60 minuta, alia vero [illegible] in 24 horis, etc. [illegible]
60 minuta [illegible] per 24 horis [illegible] hoc [illegible] 2 minuta [illegible], et
[illegible] [illegible] minuta [illegible] que multiplicatur per 60 et [illegible]
2 [illegible], et [illegible] [illegible] per 24 et in [illegible] [illegible] 30 2
[illegible] in [illegible] in tabula [illegible] 2 minuta, et 30 2, que [illegible] si [illegible]
[illegible] fuit [illegible] 2a linea, et sic [illegible] [illegible], et [illegible] et [illegible]

Canon [illegible] dierum et 2 3 [illegible] horas etc. Si volueris reducere primo
[illegible] minuta dierum et alias fracciones dierum ad eundem denominacionem et
[illegible] denominacionem sit reductio, [illegible] reductio [illegible] [illegible]
denominacio [illegible] minuta, et [illegible] [illegible] ad fracciones [illegible] per 24 et
[illegible] per 60 [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tabula ad [illegible] horas et [illegible] fracciones etc.
minuta 24 per 60, et reductio [illegible] per 60, et [illegible] [illegible] horas et 24
in minuta horarum, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] etc.

Can etc.

Canon quid intelligitur per hoc nomen Radix, et quid sit ra-
dix per ubi, in qua illorum motuum comparatur primo orbem signorum
secundum zodiacum et dicitur medius motus, alii comparantur secundum equationis et
dicitur arcus, et motus secundum orbem signorum comparantur [illegible] quedam
computantur apud dictos ut medius motus omnium planetarum, et capitis dra-
conis, quedam a medio motu solis computantur ut medie elongationes lune
a sole, quedam a motu capitis draconis ut arcus latitudinis lune, et
[illegible]. Cum istas radices possint in una tabula, et secundum plures sunt
diverse ita oportet quod diversi tituli ad diversas tabulas apponantur
utrum ubi [illegible] radices motuum debet esse secundum medios
motus planetarum, Radices in primo posite sunt super meridianum
Tholeti que est Civitas in Hyspania, cuius longitudo a meridie
ultime regionis habitabilis, ex parte occidentis est 11 graduum, latitudo vero eiusdem
Civitatis est 39 graduum, et 54 minutorum, et [illegible] qui sunt
super Radices Tholeti solum intentum tenent respectu meridiani Tholeti
Cum ergo volueris reducere illas radices super meridianum alterius
Civitatis sic fac, videlicet quanta sit longitudo illius Civitatis [illegible] graduum
et minuta quorum circuli medium inter meridianos secundum Tholeti et
Civitatis tue, super quem meridianum Radices Tholetanas vo-
lueris reducere, longitudo enim regionum vel civitatum non est [struck]
aliud nisi arcus equatoris inter meridianos illarum Civitatum
vel Regionum, [illegible] sunt graduum et minuta [illegible] arcus inter predictos
meridianos que reduc ad [struck] horas et fractiones horarum et illas
horas cum suis fractionibus ultimo reduc ad minuta, et 2a dierum, cum
quibus queras medium motum cuiuslibet planete, vel [illegible] arcus medium
et serva ad partem, postea considera utrum tua Civitas sit meridionalior
vel occidentalior quam Tholetum, et si sunt tua orientalior, tunc medium
motum dictum subtrahe a radice Tholetana, Si vero
fuerit Civitas tua occidentalior adde, et [illegible] postea addendum vel subtrahendum
provenit erit Radix ad locum tuum reducta, ut [illegible] exemplo ca-
de Civitate Cracovie [illegible] longitudinem inter istas Civitates
longitudo [illegible] inter Tholetum et Pragam est 18 gradus et 30 minuta que
dant in una hora et 12 minutis, que equivalent 3 minutis et 7 2is
dierum, Et inter Pragam et Cracoviam longitudo secundum [illegible] est 3 gradus et
30 minuta que super orizontem elevantur 14 minutis horarum que 37
2is dierum equivalent, etc. secundum hoc longitudo inter Tholetum et Cracoviam
est 22 gradus [illegible] elevantur 1 hora et 28 minutis horarum que valent
3 minuta et 40 2a dierum, Sed non aliud inter Pragam et Cracoviam
longitudo 3 gradus et 6 minuta que super orizontem in 12 minutis et 24 2is
horarum elevantur que 31 2is [struck] equivalent etc. secundum hoc aliter esset
mediatus, et hoc magis [illegible]
Cum quibus 2is minuta tabulas mediorum motuum et ut dictum est fieri
dierum

[C]iatis Civitas est orientalior perfecte per tempus medium motum
cuiuscumque planete vel etiam octave inventum ex tabula Tholetana et
Alfonsi radices Tholetane reducitur ad meridiem civitatis

Modus inveniendi distantiam duorum talium meridianorum
est multiplex, primus innititur ad talem longitudinem regionum
et querere longitudinem loci radicum, per modum quo ad longitudinem
regionis tue, et tunc perfecte minorem de maiori, et remanebit
distantia talium meridianorum in gradibus, sicut 1 ex eis habes ex libro
secundum modum predictum, et quod minus, et de duorum est
tamen quibus motum talem meridianorum motum ut dictum est
et iste modus prolixus est verus si inveniuntur ambe regiones
vel Civitates in tali longitudinem regionum circa opposita
quod tabula illa sit bene posita,

Secundus modus capta principium eclipsis lunaris per talem lunam
dicitur, per modum ipse eclipsis lunaris capta per talem inventi
sit in Civitate ista, tamen distantiam quorum, et cum luna incipit
intrare umbram, tunc capias altitudinem alicuius stelle fixe in astrolabio
super latitudinem tue regionis inscripte, ponatque tantum
cuiusdam stelle in almucantarat altitudinis sue, et recipias
tempus quod est elapsum a principio meridiei usque ad illud tempus
per ea perfecte minus a maiori, et illud quod remanet erit
distantia inter duas Civitates et iste modus certus est
et verus,

Tertius modus capiendo quod luna sit in linea meridionali sive in
tali meridiano Civitatis tue tempore diei, et operando per
astrolabium vel aliquod aliud instrumentum astronomicale et et minuta
quo luna illo tempore meridiet in tua Civitate, tunc
quere verum locum lune per meridianum radicum tali hora diei
et perscribe radices medii motus lune et solis et argumenti
dies lune, et operare secundum canonem veri motus lune, et habebis
verum motum lune supra, et si verus ~~motus~~ locus lune supra
meridianum radicum cum invenis, concordat cum quod dictum est
inventus veri motus lune per astrolabium in tua Civitate invenies
tunc distantiam sive longitudinem inter meridianum radicum et
tuam Civitatem nulla est, si vero in una longitudine dicat et
motus lune inventus per astrolabium in tua Civitate sit maior
Civitas est orientalior supra meridianum radicum, tunc tua
Civitas per quantum maior sit orientalior
verus locus lune quam dictum per tabulas Toletanas
anticipat veniat ab uno meridiano ad alium quam

Dicam secunda, qua perventa superficie per estimacionem quot miliaria theutunicalia secundum longitudinem precise distet civitas vel occidentalior sunt inter istas duas meridianos scilicet Padue et Cremone (?) lune, et recipe pro quolibet 16 miliaribus unum gradum, per quorum minuta hore sume 10 2a diei, et inventa tempore quarum medium motus solis et lune et argumenti medii lune, quos medios motus serva, a radice medii motus solis lune et argumenti lune Zadiud (?), si Cremone tua fuerit orientalior, vel adde si fuerit occidentalior. Hoc facto quere in eisdem radicibus per subtractionem manentibus scilicet medium motum lune solis et argumenti lune, unum locum lune equatum lunatum secundum canonem veri motus lune ad horam diei predicti scilicet quo incepisti ad inspiciendum gradum lune ipsa luna existente in medio celi.

Et si verus motus lune inventus concordat cum vero loco lune invento per astrolabium tunc bene estimasti distanciam inter predictas meridianos. Si autem Cremona tua fuerit occidentalior, et verus motus lune inventus per tuas radices fuerit maior loco lune invento per astrolabium distancia predicta estimata inter duas meridianos fuit nimis parva, et si fuerit orientalior fuit nimis magna. Si vero Cremona tua fuerit orientalior et verus locus lune inventus per tuas novas radices fuerit minor loco lune invento per astrolabium distancia predicta estimata inter has meridianos fuit nimis magna et si fuit occidentalior fuit nimis parva.

Hoc facto recipe estimacionem aliam maiorem vel minorem prout oportet, et quere per predictum modum iterum verum locum lune ~~per estimacionem~~ ad horam diei predictam. Et sic opportet te tociens querere verum locum lune per estimacionem donec verus ~~medius motus~~ lune ~~accepto per astrolabium~~ locus lune inventus per novas radices Cremone tue concordat cum vero motu lune accepto per astrolabium. Et per istum modum inventum est sine computo quod inter meridianum Tholetanum et Pragensem sunt una hora, et 12 minuta, que equivalet [illegible] milibus et 2 [illegible] que correspondent in motu firmamenti 18 gradus et 30 minuta, que [illegible] 296 miliaria theutunicalia.

Primo in tabula 1e tabula revolucionis annorum mediorum Sol in uno anno non perfecte venit ad idem punctum a quo exivit, quia scilicet [illegible] 7 horas et 29 minuta, et 16 2a, quod [illegible] prima [illegible] que si addantur super se procreant 2a, et si ista prima addita fuerit super 2am procreat 3a [illegible], isto facto quod si [illegible] 2a [illegible] et [illegible] in loco [illegible].

Correccio alterius tabule, scilicet tabula revolucionis ascendentium annorum [illegible] eius qui est 2a [illegible] diei naturalis super ascendente [illegible]

et in 3 mill' vini g: plus in vno minuto quod assendit
17 minuta g[ra]dus et in 30 2^is quod assendit vnu minutu g:
Corrt^o kapituli quod minuta et 2. posita in lin^a pa[rt]e tabule vno
liucarum annorum medi in p[artibus] fractionibus intytulate, et pr[im]is h[o]ra
capiat^r 17 g: et p[er] mill' quod capiat vini g: et p[ro] q[u]ibus minuto
quod 17 minuta g: et p[ro]ximis 3 2^is vnu minutu g: et similiter
prima linea tale inuolutas assendend[o] si vero 2am quam voluero
adde eandem p[ro]p[ter] se, et scribe eam, et si eandem addendo p[ro]p[ter]
2am scribo 3am 2^e si c[ir]cu[l]us excessit 360 g: minuo ipsos
et residuum tene in loco suo si 2° habere non p[otes]t quod p[o]n[er]e
in primo loco linee 2^orum [illegible] q[uod] in tal[ibus] inuolucionibus annorum medi
non ponu[n]t 2. quorum et[iam] [illegible] r[e]p[er]i[r]etur 1^a 6 2. /

Nota q[uod] [illegible] tabulas, q[uod] anno domini 1321 incompleto sol
intrauit in p[ri]m[u]m minutu arietis diebus non apertis 11. 2° 23.
21 13. marcii diebus vero apertis 11. 9 46 77 et hoc
respectu meridiani [illegible]/

Item anno domini 1322 completo sol intrauit in p[ri]m[u]m punctum arietis
diebus non apertis 11. 8 38. 38 22 marcii, diebus et apertis
11. 8 26. 26 22 respectu meridiani [illegible], q[uod] dicta [illegible]
p[ro]cedentibus ad tabulas inuolutas annorum medi in p[artibus] fractionibus

Item anno domini 1321 incompleto assensus p[ro] intellectus solis in
ariete 130 g: 20 32 /

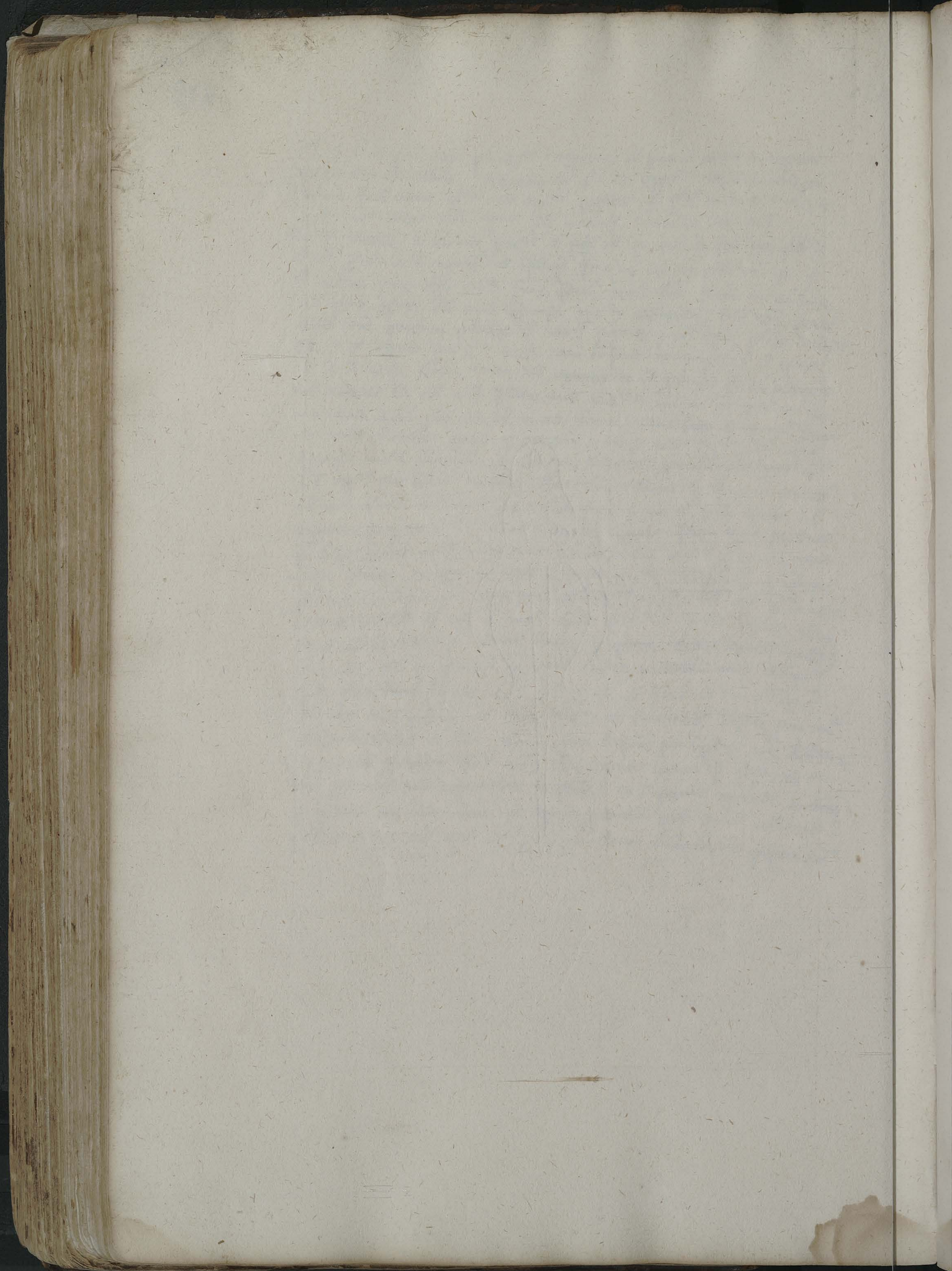
Item assensus p[ro] intellectus solis in arietem Anno domini ~~132~~
1322 incompleto 2 [illegible] g[ra]dus [illegible] 38

Canon mediorum motuum qui [illegible] incipit medium motu[m]
solis et lune 2^e [illegible] tabulas inuenire, quod in eodem canone solo
[illegible] [illegible] non medij motus plures ad tempus futurum [illegible]
inuenire [illegible] at ad tempus preteritum medij motus [illegible] inuenire
[illegible] non [illegible], sed [illegible] [illegible] volueris inuenire [illegible] medium motu[m]
volueris, [illegible] [illegible], et id tempus [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] 2 [illegible] in talibus medij motus [illegible] [illegible]
[illegible] volueris non [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] 1° [illegible] [illegible]
[illegible] medij motus iy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motu[m]
volueris inuenire, et si non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
signa, si habueris signa [illegible], [illegible] 12 si [illegible] fuerit [illegible]

Et tunc subtrahe unum tantum a toto collecto, et habebis medium
motum solis ad tempus propositum super unum meridianum super
quem radices a quibus motum tunc subtraxisti fuerint constitute.
Deinde invenies motus planetarum ad tempus propositum, et per istum fructum
postea invenies argumenta radice eorum motuum ad argumentum. Eorum tamen cognita
certa, et per inventa Tabula diversitatis primi signi ad aliud
corrige omnes radices eiusdem motus aliarum terrarum. Et

Canon medie coniunctionis et oppositionis. Quere mediam [illegible] et
[illegible] in [illegible] ubi habetur Canonis de quadratura media prima, que dicitur prima
[illegible] appositum medium, per quadraturam mediam secundam, que dicitur 29 dies appositum
medium, vel per 29 dies appositum medium lune ad solem dicitur esse appositum
quando medium solis, et medium motum lune per [illegible] [illegible]
90 gradus: hoc est tria signa continua per unum signum [illegible] et 30 gradus:
computando a sole versus lunam secundum ordinem signorum, et hoc fit per [illegible] in tempore
medio inter mediam coniunctionem et oppositionem, quia 29 dies appositum dicitur esse quando
inter medias motus lunarum [illegible] [illegible] 2 [illegible] gradus: scilicet 9 signa
[illegible] quod idem est, [illegible] [illegible] et 30 gradus: computando [illegible] a sole versus
lunam secundum ordinem signorum, et hoc fit [illegible] in tempore intermedio inter oppositionem
mediam et coniunctionem secundam mediam [illegible] lunarium. In canone de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut ibi [illegible]. Et [illegible] [illegible] media elongatio
ad initium anni, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] signis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
tunc [illegible] [illegible] [illegible] coniunctio, et [illegible] [illegible] coniunctionem et [illegible] elongatione [illegible]
[illegible] elongationem ad initium anni a [illegible] signis, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut docet in Canone, qua coniunctionem [illegible] tunc [illegible] [illegible]
et per [illegible] medium motum solis et medium argumentum lune, et medium
argumentum latitudinis lune ad [illegible] coniunctionem et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] coniunctio, tunc adde [illegible] tempus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in Canone et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] adde [illegible] medium
solis tempore [illegible] [illegible] 6^{s} $\bar{g}$ ^{m} ^{2} [illegible] 33 12, et [illegible] medium
3^{s} 12 [illegible] 30, et [illegible] medium argumentum latitudinis lune eiusdem [illegible]
[illegible] 3 17 20 [illegible], et [illegible] medium motum solis, et medium
argumentum lune, et medium argumentum latitudinis lune ad oppositionem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] toto anno, [illegible] [illegible] radices [illegible]
et oppositionem anni eiusdem. Si vero media elongatio [illegible] anni fuerit [illegible]
[illegible] signis, tunc [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] media [illegible]
[illegible] elongationem mediam [illegible] modo in Canone [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], et [illegible] [illegible] tempus [illegible] [illegible] tunc [illegible] [illegible]
ad idem tempus medium motum solis [illegible] argumentum lune, et [illegible] argumentum
latitudinis lune et [illegible] [illegible] toto anno, et per [illegible] [illegible] [illegible]

coniunctionis super augem fuit oppositum sed centri oppositum, et sua scilicet ~~argumenti~~ invenietur
praedictis cum illis, radicibus vero coniunctionis et oppositionis licet constitute eas
volueris scire alias coniunctiones et oppositiones sequentes et secundum medios motus et
argumenta media illorum adde tempus, secundum modum motuum etc. ut supra.
Circa canonem, si vero non provenit 6 signa etc. si volueris scire coniunctionem subtrahe
id quod provenit a 6 signis. et residuum serva etc. sciendum quod secundum veritatem est, si
coniunctio media sive oppositio media, sive quadratura media fuit futura in ordine
ad tempus tempus, in quo quaesivisti mediam elongationem, tunc enim si vero
etc. si coniunctio opposita sive quadratura media iam transivit, sicut est praecedit id tempus
ad quod reduxisti centrum tuum, non oportet te id proveniens subtrahe a 6 signis
vel aliis etc. Si tu vadis plane cum tabulam mediae elongationis et sic
ut ibidem habetur, secundum vel directe in vadis Lunae, certo facto deinde minuta dierum
et tertiis, fracciones quas per operationem invenisti adde tempori in quo
quaesivisti mediam elongationem, et quod post additionem provenit est tempus coniunctionis
vel oppositionis sive quadraturae mediae, sicut intelligendum est si coniunctio sive oppositio
vel etiam quadratura media, quod quaeris fuit futura, si vero coniunctio fuit praeterita vel
oppositio, sive etiam quadratura media, quam quaeris, tunc tempus post dies
per aequationem fuerit minuta dierum et tertiis fracciones quas per operationem inve-
nisti subtrahe a tempore in quo quaesivisti mediam elongationem, et quod post
subtractionem remanserit erit tempus mediae coniunctionis vel oppositionis mediae, vel etiam quadraturae mediae
ad cognoscendum autem quando coniunctio media fuit futura vel praeterita respectu illius
temporis ad quod reduxisti centrum tuum, per quando centrum quaeris mediam
elongationem, vero si proveniens post omnes introitus in tabula mediae elongationis
fuit plus quam 6 signis ut quadratura vel 7. coniunctio est futura, et tunc subtrahe id
proveniens a 6 signis ut dicitur Lunae et remanebit distantia sive mediae
elongationis Solis et Lunae. Cum qua distantia sive residuo intra tabulam etc.
Si vero tunc proveniens fuit minus quam 6 signis, coniunctio est praeterita, et tunc
tunc proveniens non oportebit te subtrahere a 6 signis quemadmodum quando
sic plane intra cum intra, et tempus proveniens post omnes introitus
subtrahe a tempore in quo quaesivisti mediam elongationem ut
supra etc.

Quoniam dum in manentibus in gressu in principali compositione et declaratione instrumenti theorice campani, volo igitur in hoc opusculo declarare qualiter hoc instrumentum componi debeat secundum quod ista planetarum propria quantitas veniat in ventre. Narrabo etiam mensuram motuum et orbium ipsorum planetarum secundum quod convenit dictis ptolomei et magnitudine ipsius et distantias centrorum atque proportiones distantiarum centrorum. Et explanabo et ordinabo lamina et gerbo compone materiale in instrumentum quod venitis mensuras motuum eius et magnitudinibus et distantiis centrorum. Deinde subiciam modum equandi eundem planetam et in instrumentum. Erunt vero in ipso instrumento tres tabule rotunde que habentes ambas superficies planas quantum possibile erit ad modum tabularum in quibus ponuntur regiones ut in astrolabio. Et locabuntur omnes ab eadem matre sicut in astrolabio contingit. In dorso autem matris ponam figuram solis in una vero tabula erit lune figura, et una parte et figura mercurii ex alia parte. In secunda autem ponam figuram veneris et martis. In 3a autem iovis et saturni. [illegible] tractatus initium sumamus.

In autem hoc instrumento nostro [illegible] ponatur ea que ad solem equationem sunt necessaria. Describam primum orbem signorum [illegible] super centrum d. Et dividam ipsum in 12 signa que sunt aries, taurus, etc. Et unumquodque signum in 30 gradus ita quod distinguam eos in uno circulo singulos, in alio quinque et quinque, et quod faciam hunc modum. Describam primo super centrum d circulum unum contingentem se extremitatem matris. Deinde describam circulum et super idem centrum describam alium circulum a primo tantum distantem quod inter eos sint sibi contente

nomina signorum. Ita quod ultimi quantum primo et super idem centrum describam circulum tantum a primo distantem ascendo quod inter ipsos sint tabule singularum graduum. Super hoc item distinguam circulum et faciam super idem centrum circulum tantum distantem a 2o quantum distat 2us a primo ut inter eos possit sibi [illegible] distinctorum [illegible]. Postea dividam circulum extremum in 12 partes equales et ponam regulam super centrum d et super quamlibet 12 partium et continuabo circulos terminorum istorum ubi in tertio [illegible] non transeat intra [illegible] super duos circulos extremos scribam nomina signorum incipiendo ab ariete. Que ariete sit in [illegible] linea [illegible] declinatorum 12 distinctionum et erit in extrema parte et procedendo secundum ordinem sinistrarum ponendo taurum in 2a, geminis in 3a et sic de aliis. Postea istam dividam spatium quod est inter 2m circulum et 3m sub quolibet signo in 30 partes equales quod erit [illegible] faciam hoc modo. Dividam spatium in 6 partes equales et super quamlibet istarum et super centrum d ponam regulam et protraham lineam rectam a 2o circulo usque ad 4m circulum. Dividam spatium quod est super unumquodque signo inter 2m et 3m circulum in tertio in 6 partes. Spatium vero quod est inter quamlibet istarum sit iterum inter duos circulos mediales dividam in quinque partes equales. Erit quod spatium inter istos duos circulos medios in circuitu dividitur in 360 partes equales post hoc scribam in 6 d [illegible] que sunt in duos circulos infimos [illegible] 2m et 3m sub eodem signo. In prima quinque

illarum divisionum 6 .7. in 2 10 et in 3 17 in
4 20 17 27 et in 6 30 Et hec omnia
potes manifeste videre in figura. Postea ter-
minabo punctum ubi fuerit 17 gradus
et 17 minuta geminorum scilicet ubi est aux solis
in tempore meo tum certo. Deinde protraham lineam
a d. sitque a in circumferentia horarum circuli
et positione excepte ergo puncti a resecabo
de linea a d. particulam aliquam ad libi-
tum tantam scilicet quantam volo distare circulum
deferentem solis ab orbe signorum sitque par-
ticula illa a b. Residuam vero particulam
d b. dividam in 7 partes equales et quamlibet
illarum in alias 7. Ita quod linea d b
sit divisa in 27 partes equales quarum una
sit d c. Ponam itaque pedem circini super
punctum c et lineabo super ipsum cum quantitate
c b. circulum b c qui erit solis eccentricus quem
dividam incipiendo a puncto b in 12 partes
equales et restringam circinum aliquantulum
et lineabo circulum alium super centrum c. Hoc
primo ita quod inter eos imponam divisio-
nem graduum signorum. Iterum restringam circinum
parum plus quam per .1. et faciam alium circulum
super idem centrum distantem a 2o quod inter
eos possim ponere divisiones graduum per .7.
27. cum inscriptione figurarum numerorum quemadmo-
dum est positum in divisione orbis signorum. Iterum
restringam circinum et faciam 4 circulum super
idem centrum c. distantem a 3o quod inter eos
possim scribere nomina signorum. Circulis hiis de-
scriptis ponam regulam super punctum centri c
et singulas 12 divisiones circuli primi usque
4. quoniam est circulus b c terminabo quamlibet
et intersecantem per lineam rectam. Istud spacium
quod est in qualibet istarum 12 divisionum inter primum
circulum et 2 dividam in 30 partes equales
terminando quamlibet istarum divisionum cum circulo
3o per lineam rectam respicientem punctum c
quibus ita dispositis in qualibet 12 divisionum
que sunt inter duos circulos interiores scribam
signum unum incipiendo ab ea que sequitur
punctum b versus sinistram in eo quod scilicet 1
Deinde in alia que sequitur hanc versus sinistram
scribam 2 in alia quod 3 et sic deinceps usque
ad ultimam in qua scribam 12 que omnia clare
videre poteris in parte inferiori post posite figure
Post hoc figam clavum unum circuli [illegible]

tenuissimarum et predictarum super punctum d
quod positum est esse centrum orbis signorum et li-
gabo ad pedem eius filum unum de serica te-
nuissimum et equale circulorum ad omnia signa que
sequuntur si iuste descripta sunt circulis predictis
determinatis

Cum autem voluero equare solem per instrumentum
velle [?] queram primo medium motum
solis ad tempus ad quod ipsum volo equare
hoc modo. Postea scribam radicem medii motus solis
Postea intrabo in tabula motuum planetarum
ad annos expansos et collectos cum annis com-
pletis inter annum radicis et tempus datum et
capiam motum solis in illis annis et scribam
sub radice signa sub signis gradus sub
gradibus minuta secunda sub minutis et 2a sub 2is. Postea in-
trabo cum mensibus residuis anni incompleti
in tabula mensium et si in tempore dato fu-
erint menses et ~~dies~~ intrabo cum tempore
ad quod volo ipsum equare quod voco tempus
dati in tabula arcus solis que est distancia
eius ab auge sua diminuta et queram ipsum in
tabula annorum collectorum Et si ipsum ibi inve-
nero summam quod in directo eius est de signis
gradibus atque minutis et scribam illud seorsum eo ordine
quo ponitur in tabula ipsum est arcus solis Si
autem non invenero ipsum precise summam hoc
proximo minus et accipiam quod in directo eius
invenero de signis gradibus atque minutis et scribam
eum seorsum eo ordine quo ibi ponitur Postea
intrabo cum annis residuis in tabula annorum
expansorum et quod in directo eius invenero de
signis gradibus atque minutis summa et sub prioribus
scribam signa sub signis gradus sub gradibus et
intrabo cum mensibus in tabula mensium si in
tempore dato fuerint menses et cum diebus in tabula
dierum si fuerint in eo dies cum horis quoque in
tabula horarum si fuerint hore et summa semper
quod in eius directo invenero et scribam ex tunc sub
prioribus radicem sub aliis unumquodque sub suo
genere iuxta titulum tabularum impositum. Deinde
colligam omnia simul incipiens a minutis ex quarum
omni aggregacione si resultet numerus minor 60
illum ibi scribam super omnia ista aggregata Si autem
60 scribam 0 super omnia ista et pro 60 minutis addam
unum gradibus antecedentibus postea hunc dico
quod in aggregacione minutorum pro quolibet 60 addam
unitatem gradibus antecedentibus quod autem ultra
60 relinquam in loco minutorum quod super ista scribes

Postea vero aggregabo gradus ad invicem et super
addidero eis totidem unitates quotiens in aggrega-
tione minutorum fuerint 60 si aliquotiens fuerint
et quod ex eorum aggregatione minus 30 vel ultra 60
provenerit scilicet omnes gradus scribam residuos gradus
infra 30 vel citra loco graduum residuorum
propositorum vero 30 unam unitatem signis apponam.
Colligendo igitur partes signorum in unum superaddidero
eis tot unitates quot centenarii provenerunt.
Et quod ex ista aggregatione provenerit minus 12 si-
gnis aut plus 12 aut quotiens eius multiplica
scribam super omnia signa 12 vero aut quotiens eius
multiplex quotiens provenerit abiciam. Nam ipsum
numerus revolutiones integras quae quaestionem
motum solis vel alterius planete in orbe si-
gnorum non mutat. Cum igitur haec omnia fecero
signa gradus et minuta ex predicta aggregatione provenien-
tia erunt arcus solis ad tempus propositum.
Capiatur igitur hoc arcus in circulo solis excentrico
affixo in dicto instrumento et ubi terminus signorum
et graduum habuerit faciam notam materialem seu ma-
terialiter vel solam imaginem et tunc accipiam filum
quod est ligatum ad punctum d et faciam ipsum
transire per notam predictam et considerabo ubi
terminetur in circulo signorum. Nam in illo gradu
et minuto illius gradus erit sol in eius vero
tempore ad horam propositam. verus autem situs vel
motus in omni planeta qualiter poteris
punctum celi ubi terminatur linea recta egressa
a centro terre transiens per centrum corporis ipsius pla-
nete. De alio

Restat autem ut ostendamus qualiter ea
que dicta sunt de luna ponenda sunt
in instrumento nostro ut per ipsum possimus
equare lunam quandocumque opus sit. De premissis
autem non sufficit aut quod ponere in instrumento
nostro nisi hoc quod necessarium fuit ponere in eo
quantum attinet ad equationem cursus lune.
accipiam itaque unam ex tabulis talis rotunditatis
quales dixi in principio que sit valde plana
et valde polita ex utraque parte et ex una parte
eius scribam in medio eius punctum d super quod
describam circulum unum tam magnum quam potero describere
in ea et sit iste circulus orbis signorum quem
dividam duabus diametris quorum quamlibet dividam in 12
signa et sub eis faciam alios 3 circulos concentricos
ita quod 2us tantum distet a primo quod inter eos scribantur
nomina signorum et tertius tantum a 2o quod inter eos
ponantur divisiones graduum totius circuli et 4us tantum
a 3o quod inter eos possint numeri graduum per 5 et 5 distinc-
torum et fiat haec omnia prout sicut eodem modo sicut in sole.
Preterea ista erunt ista reliqua aliquod spatium
modicum in una superficie quadrantis infra minorem
circulum tantum scilicet quantum volo distinguere circulationem
maiorem epicicli lune ab ipso minori circulo. Dein-
de vero spatium quod est in eadem quadrante usque ad
punctum d dividam in 96 partes quod breviter faciam
per 12 et 8 eius similibus partibus. De istis autem 96 partibus
accipiam 12 partes et 28 minuta que dividam unum
a parte centri d et ubi terminatur ponam notam c.
Erit igitur c centrum deferentis lune. describam igitur circa
centrum d et 2m spatium c d circulum c f
qui est circulus parvus que describit centrum deferentis
lune circa centrum orbis signorum. Item quod a puncto c
versus circumferentiam signorum accipiam de predictis
96 partibus 60 partes et ubi terminabuntur ponam
notam a. eritque punctus a punctus augis deferentis
et linea a c semidiameter deferentis lune. linealiter
ergo super centrum c 2m spatium a c circulum a b
qui est ipse deferens lune. Rursum autem a puncto
a versus circumferentiam orbis signorum de predictis
96 partibus accipiam 6 partes et 3am unius que
est 20 minuta et ubi terminabuntur ponam e eritque
punctus et punctus augis epicicli quando centrum epicicli
est in auge deferentis. faciam igitur super centrum a
et 2m spatium a e circulum e f qui erit
epiciclus lune quem oportet dividere in 12 signa et quodlibet
signum in 30 gradus ut propter possem invenire
omnes partes arcuum lune. Circa vero epiciclum e f
e b quantitas quam predicta divisio requireret
nimis enim oporteret instrumentum esse magnum
ad hoc ut posset epiciclus in eo dividi in omnes
partes. ideo super centrum a describam circulum
alium cuius circumferentia transeat per finem
predictarum 96 partium. eritque semidiameter primi circuli
23 partes 32 minuta de predictis. Deinde vero
infra istum circulum et super idem centrum describam
circulum alium distantem a priori quod inter ipsos
possint 360 graduum divisiones scribi. Itaque
infra istum circulum et super idem centrum faciam
tertium circulum tantum distantem a 2o quod inter
eos possint poni numeri graduum distinctorum
per 5 et 5. Rursum super idem centrum faciam circulum
4m tantum distantem a 3o quod inter eos possint
scribi nomina signorum que omnia et eorum distinctiones
ipsorum faciam penitus sicut feci supra
in circulo excentrico solis. Cum in scribendo nomina

graduum et signorum scripto circumferentialiter eius quod scilicet in sole incipiat gradus ab auge epicicli et predictos subscribendo numeros graduum epicicli et signorum versus dextram. Ita scilicet quod luna in superiori parte sui epicicli moveatur versus dextram vel occidentem et in inferiori versus orientem ut dictum est supra. Omnes autem alii preter planete eorum [?] ad hoc ita scripto faciam ita quod centrum deferentis quod est punctum c moveatur circa centrum orbis signorum quod est punctum d versus occidentem et contra successionem signorum et centrum epicicli super circumferentiam deferentis versus oriente et ad successionem signorum. Sic enim oportet esse dispositionem istius instrumenti quemadmodum oportet superius predictis seu ex predictis. Licet autem faciam hic modo concavabo totum spatium in circuitu quod est inter circulum c.k. et interiorem duorum circulorum qui descripti sunt post divisionem circulorum orbis signorum et faciam concavitatem ita equalem valde qualem possibile fuerit vel cum instrumento apto ad hoc ut ~~supposito autem~~ tabule et tabula similis et equalis imponatur ita vero quod tunc tabula

plana

et limbus sint equalis altitudinis et volo quod ista concavitas sit tante profunditatis quod illa superficies posset aliam concavitatem recipere in qua aliud corpus posset collocari et sit ista concavitas non perpendiculariter descendens sed ex parte circuli c.k. in omnibus profundo declinet versus circumferentiam ut corpus in ipsa concavitate collocatum de non possit de ipsa seu inde exire. Postea faciam aliam tabulam ipsi concavitati similem quam vocabo ~~moti~~ tabulam motus centri eccentrici que cum posita fuerit in concavitate predicta moveatur in ea uniformiter et equaliter. In qua describam circulum deferentem lune epiciclum ipsius scilicet cum principiis sue circulationis variis vero et oportunis. Et super centrum deferentis quod est punctum c describam in tabula tantum duos circulos quorum unus supergrediatur aliquantulum epiciclum oportune circulationis qui sit g.h. et alius aliquantulum supersistat qui sit l.m. Postquam autem istos circulos ita descripsero faciam in ista tabula quam dixi tabulam motus centri eccentrici concavitatem aliam inter circulum g.h. et circulum l.m. et faciam eodem quo primam cum instrumento ad hoc apto vel cum via limbi cum qua si presserit faciam duos limbos lunaris forme quorum unus

sit

est sua concava inter circulum g.h. et interiorem circulum duorum extremorum et alius sit figura convexa inter circulum l.m. et circulum c.k. sitque concavitas ista adeo profunda quod corpus in ea contentum possit aliam concavitatem recipere in qua lateat et moveatur epiciclus oportune circulationis et non sit tamen perpendiculariter descendens sed declinans in inferiori versus centrum et in parte exteriori versus circumferentiam ut corpus ab ea locatum non possit inde exire. Postea faciam aliam tabulam ipsi concavitati similem quam vocabo tabulam motus centri epicicli in qua describam unum circulum diversitatis lune et epiciclum lune cum principiis circulationum. Et faciam in ea circa [?] aliam concavitatem cum quantitate que est inter extremum duorum extremorum circulorum epicicli oportune circulationis et interiorem quod faciam uno predictorum modorum. Quod et faciam tali modo quod ipsa concavitas declinet ad interiora et exteriora ne corpus sibi impositum possit egredi ab ea. Deinde faciam aliam tabulam ipsi concavitati similem quam vocabo tabulam motus epicicli in qua describam epiciclum oportune circulationis prout [illegible] circulos et suas divisiones subscribendo numeros graduum et signorum quemadmodum videtur in figura. Quibus peractis componam tabulam motus epicicli in sua concavitate et faciam tabulam motus centri epicicli in sua et tabulam motus centri eccentrici in sua. Et sunt omnia ista ita ordinata quod nulla istarum tabularum superemineat alteri sed omnium continentium et contentorum sit par superficies una. Et quod quelibet tabula moveatur in concavitate sua motu levi et equali ita quod tabula contenta contingat continentem ex omni parte et ex omni modo. Post illud vero faciam signum unum notabile in puncto augis deferentis et unum in puncto epicicli oportune circulationis et figam clavum unum perpendiculariter erectum cuius hasta sit tenuissima super centrum orbis signorum quod est punctum d et alium super centrum epicicli quod est punctum a et alium super punctum qui in circulo c.k. opponitur augi deferentis hoc est in puncto k et ligabo ad pedem cuiuslibet istorum clavorum unum filum de seta tenuissimum et equale.

Cum itaque voluero equare lunam per unum instrumentum intrabo cum tempore ad quod ipsam volo equare in tabula medii motus lune medii arcus et centri medii perscribendo radice cuiuslibet seorsum. Primo cum autem exposito

vel collectis . 2° cum mensibus et di-
ebus horis minutis et 2is quoniam
addam admimicem sicut mot^s me^s
lune adia^e medij motus lune et motus
elongacionis seu centri medij ad ra-
dicem eiusdem ad radicem eiusdem et
motus argumenti lune ad radicem ipsius
et quolibet ad suum genus ut 2a ad
2a et m ad m. gradus gradibus
et signa signis per 30 gradus com-
putando unum signum quodque et si plura
signa quam xij. exierint reiciam 12 et
similiter in loco signorum quibusque ma-
serit residuum centrum lune medium secundum
alphonsum poterit sic invenire sub-
trahendo medium motum solis ad idem
tempus inventum a medio motu lune
et duplando residuum et erit illud
duplicatum centrum medium lune, vel di-
stancia medie augis centri lune et me-
dium motum lune, hijs tribus sunt
et hijs collectis accipiam primo medium
motum lune et videbo ubi tangitur
in orbe signorum incipiendo ab ariete
ibique faciam notam vel macalem vel si-
milem intellectum . considerabo secundo ubi tangitur
motus distancie lune ipsius a sole in or-
be signorum incipiendo a sole ibique
faciam notam . eritque oblique sole sicut
medium cursum eius . Queram itaque
locum quem tunc antecedat medium
locum solis quantum sol locus medius
antecedit locum lune . ita quod sol
sit in medio utriusque, ibique eciam faciam
notam Accipiam itaque filum ligatum
ad punctum d. et extendam ipsum
et faciam transire per eam notam vel
tamen . postea circumvolvam tabulam motus
centri et centri . quousque aux deferentis
lune cadat sub isto filo . Deinde po-
nam istud filum extensum super notam
primam quam tangat medium motum lune
et manente tabula motus centri
et centri fixa sicut situ in quo
posui augem et centri . deinde
circumducam tabulam motus centri epi-
cicli quousque centrum epicicli cadat
subiecto filo . Erunt ergo aux deferentis
et centrum epicicli lune disposita
in isto materiali instrumento quemadmodum sunt
in celo, Est enim utrumque ipsorum secundo
puncto orbis signorum subiectum dicitur esse
sol quotiens secundum medium motum eius
cadit in medio eorum . post hoc sumam
medium argumentum lune et queram ipsum in e-
picicio optime equalacionis secundum motum
lune in epicicio et ubi terminatur motus
argumenti in epicicio faciam notam, Tunc ergo
accipiam filum ligatum ad punctum
b, et ipsum extensum faciam transire
per centrum epicicli usque ad extremam
circumferenciam ipsius . et tunc circum-
ducam tabulam motus epicicli quousque
aux epicicli cadat directe subiecto filo
et tunc filum ligatum ad centrum epicicli
quod est punctum a extendam ad no-
tam prius assignatam que terminat me-
dium argumentum lune . et considerabo
ubi filum istud secat circumferenciam
zodiaci et cetera . Cum enim epiciclus lune secundum
veritatem et per punctum illud extendam
filum ligatum ad punctum d et ubi fi-
lum illud secabit orbem signorum
ibi erit luna secundum verum eius motum Si
autem per hoc instrumentum volueris scire utrum
luna sit cursu tarda vel velox fac
quod filum quod alligatum est ad punctum
d contingat epiciclum vere equalacionis ex
utraque parte et si fuerit luna in arcu
superiori inter duos contactus ipsa erit
cursu tarda Si autem in inferiori ipsa
erit velox cursu . et hec de composicione
instrumenti . per eius racione lune secundum
distancias centri epicicli et differ-
rentiis breviter sufficiant
Modum autem faciendi instrumentum
per quod equabimus mercurium
deinceps dicamus . Pro primo equa-
cione sine vero motu . Summa igitur ta-
bulam aliam in cuius una parte ordi-
nam instrumentum lune et parte eius
alteram faciam valde planam et bene
pollitam quanto plus possibile fuerit et
scribam in medio cuius punctum d super
quem describam unum circulum maiorem
quem potero describere in ea . et sit

iste circulus orbis signorum. Subsequenter
faciam alios tres super centrum idem di-
stantes ab invicem a 2o tantum quod inter eos
possint scribi nomina signorum sibi
et 3us tantum a 2o quod inter eos possunt poni
singule divisiones graduum et eciam
tantum a 3o quod inter eos possent scribi numeri
graduum et distinctorum per 7 et 7.
Et quartus vero istos circulos duabus di-
ametris orthogonaliter secantibus
super centrum eorum quarum una transeat
per initium gradum et quod 7 initium libre
et per gradum oppositum. Erit ergo in ea
arcus [illegible] et dividam eos in 12
signa et omnia alia eorum divisionum
et intitulacionum expediam sicut dictum est
in sole et luna [illegible] expositum re-
cipiam infra minorem istorum qua-
tuor circulorum in una quarum istorum semidi-
ametrorum in illa scilicet que transit per 29
gradum libre et xl b. Inveniatur tantum spacium
quantum volo distare circulum aliud cum suis
divisionibus deferentem super centrum e
quatenus ab eo scilicet minori circulorum
faciam eum in instrumento isto equantem
maiorem ut in eius circumferencia
possit imaginari medium centrum mercurii
ita ut sit totus equans cum suis
divisionibus extra deferentem. possibile est
fieri minor deferente. Cetera [illegible] ergo
faciam ipsum maiorem deferente [illegible]
oportebit nos facere unum alium circulum
cum divisione graduum super centrum
h quod e centrum primi circuli ut in eius
circumferencia possit imaginari motum centri
deferentis ipsius occidentem et istud cum
omnibus circulis et eius divisionibus
necesse facere minorem deferente et totum
intra ipsum. Residuum ergo spacium quod erit
in predicta diametro usque ad d dividam
in 32 partes et quamlibet earum intel-
ligam esse divisam in tres et erunt
in universo 96. [illegible] sub divisione istarum
in tres non oportet actu dividere quia omnia
expediuntur per divisionem primam. Sit
ergo linea d k una predictarum 32
partium. Erit k centrum equantis. Item ergo
sumatur in puncto k ipsius circumferencie
linearum [illegible] k equalem linee k d
[illegible] h centrum circuli primi quod de-
ferens centrum deferentis motum suo

ipsius occidentem super ipsum igitur h describam
circulum e k q m. Erit circulus parvus
predictus. Sit ergo punctus e in diametro
predicta. Erit ergo punctus e centrum deferentis
in illa hora in qua centrum epicicli
fuerit in auge deferentis. Rursus a
puncto e ipsius circumferencie sumam
de diametro predicta a c que sit 2 3
partes de 32 partibus. Erit ergo punctum
a centrum epicicli et aux deferentis et
linea c a semidiameter deferentis.
Describam igitur super centrum c et secundum
longitudinem c a circulum a b l m
et deferens mercurii. Itemque a puncto
a ipsius circumferencie sumam lineam
a e in predicta diametro. Que sit
7 partes et medietas partis de predictis
32 partibus. Eritque punctus e aux
epicicli cuius semidiameter a e
describatur itaque super centrum a et secundum
longitudinem a e circulum e f g n. Erit
epiciclus infra quem describam tres
alios circulos sibi concentricos et dividam
ipsum in 12 signa et quodlibet signum
in 30 gradus et scribam numeros graduum
et signorum. Que omnia expediantur
sicut in epiciclo lune. Excepto quod numeros
graduum et signorum scribam contrario modo
quoniam incipiam ab auge epicicli et pro-
cedam scribens versus sinistram sicut feci
in centro circulo solis. Remanet autem
de predictis partibus 32 una et medie-
tas partis. Erit ergo linea e d 30
parte et medietas partis super centrum
ergo equantis quod est punctus k de-
scribam circulum [illegible] tangat per
extremitatem illarum 32 partium et extra
ipsum super idem centrum describam circu-
lum alium [illegible] tantum distantem a
primo quod inter eos possint scribi numeri
signorum. Item extra illum secundum
et super idem centrum faciam circulum
tercium distantem faciam tantum a 2o
quod inter ipsos possint scribi numeri gra-
duum distincti per 7 et 7. Rursus
extra illum circulum et super idem cen-
trum faciam circulum quartum tantum solum
distantem a 3o quod inter eos possit

fiet divisionem graduum in divisione aut istius circuli protraham omnes lineas rectas quibus fiat divisio signorum et graduum usque centrum ipsorum quod est punctum a non autem usque centrum circuli signorum hoc enim erit nobis equale quo et omni divisione protractis circulorum quod ad centrum circuli illius qui dividitur respiciunt omnes linee recte quibus ipse dividitur. Hac igitur divisione facta describam unum graduum et signorum incipiendo ab auge et procedendo usque sinistram sicut feci in ecentrico solis. Postea oportet ita facere quod centrum deferentis moveatur in circumferentia circuli c b super centrum h usque occidentem et centrum epicicli per circumferentiam deferentis usque orientem hoc non facio eo ingenio quo posui in luna. describam non super centrum c duos circulos concentricos quorum unus excedat epiciclum mediante et quarta de predictis 32 partibus et alius subsistat ei tantum sitque quod maior istorum circulorum duorum michi a n minor vero p q super centrum quod primi circuli quod est punctum h. describam alios duos quorum unus excedat circulum michi a n modo et quarta sit quod circulus r s alius vero subsistat circulo p q tantum qui sit circulus t z sit quod circulus r s contingeret interiorem equantis circulorum qui facti sunt propter divisionem equantis dividam quod circulum t z in signa et gradus propter motum centri deferentis. Nam super idem centrum tres alios circulos describam infra ipsum ut sunt quatuor. Cum dividatur in 12 signa et quodlibet signum in suos gradus sicut modo fecimus de equante et scribam nomina signorum et graduum videlicet in scribendo incipiemus a puncto qui supponitur augi et procedemus usque dextram quoniam quod facimus in equante. Quia isto non circulo mensurabimus motum centri deferentis et inequante motum centri epicicli. Vocabo quod istum circulum motus centri deferentis. Concavabo quod spacium quod est inter duos circulos scilicet r s et t z ita quod in gravitatem illam ingrediatur tabula una plana ita spissa quod ipsa possit incontinuari fiat quod sit ista gravitas quod tabula sibi imposita non possit in equando prohibere hoc facio tabulam isti gravitati similem quam vocabo tabulam motus centri circuli et lineabo in ea deferentem qui est a b epiciclum qui est e f et duos eque distantes deferenti qui sunt michi n et p q supra magnas suas postea gravabo in ista tabula totum spacium quod est inter duos circulos michi a n et p q ita quod in concavitatem illam ingrediatur tabula alia plana similis illi gravitati adeo et spissa quod ipsa possit adeq continuari. deinde faciam aliam tabulam isti secunde concavitati similem quem vocabo tabulam motus centri epicicli et lineabo in ea deferentem et epiciclum cum divisionibus 3 in scriptionibus epicicli postea cavabo in ista tabula gravabo totum illud spacium quod continet divisiones et inscriptiones epicicli et faciam tabulam rotundam isti gravitati 3e similem quam vocabo tabulam motus epicicli et dividam eam et inscribam eam sicut divisus et inscriptus epiciclus. postea ordinabo unam quamque earum in gravitate sua ita quod quelibet interior contingat exteriorem et omnis et omni modo et moveatur in ea motu levi et equali non possit exire ab ea. sitque omnium istarum tabularum superficies una quemadmodum dictum est de luna. postea vero figam unum signum notabile in tabula motus centri excentrici sub auge deferentis cuius extremitas contingat circulum t z et aliud in auge epicicli figam quod unum clavum in puncto h et aliud in puncto k tertiumque aliud in puncto d et ligabo ad polum augis istorum trium clavorum unum filum de seta tenuissimum et equale sicut feci in luna.

Cum ergo volueris equare mercurium per illud instrumentum invento cum tempore ad quod volo eum equare in tabula medii motus solis quoniam medius motus solis semper est idem cum medio motu mercurii aquo subtrahe augem mercurii et quod remanet erit centrum medium mercurii. Item cum eodem

tempore in tabula medii argumenti
mercurii scilicet aut medium arcus distan-
cia corporis eius ab auge epicicli
invenies ergo centro medio et arcu medio
equacionem medii centri in circulo
equante et in circulo motus centri dif-
ferentem et facias utrobique notam
unam vel maiorem vel prius intellige.
Deinde ergo minime arcus equacionem in dimidio
epicicli et facias et ubi notam
Tercia pone auge tabule centri
super augem ipsius mercurii. Deinde
accipias filum ligatum et punctum b
et extendam ipsum super notam factam
in circulo motus centri deferentis et ultra
usque ad tabulam motus centri extra.
et ubi filum intersecat circumferenciam
eiusdem tabule. facias etiam notam ali-
quam manifestam. deinde extendatur
filum ligatum ad punctum k usque
ad notam factam in circulo equantis
et circumvolvam tabulam motus centri
deferentis quousque signum factum in eo
cadat sub isto filo et pervenit ad
notam que tenet minime medii centri
et manente tabula hac fixa circum-
volvam tabulam motus centri epicicli
et auge concentricum quousque centrum
epicicli et aux epicicli cadat directe
sub eo filo isto licet est dispositio
circuli deferentis et centri epicicli
et augis medie ipsius ad tempus
datum. Corpus vero mercurii est in
circulo epicicli ubi est nota facta que
tenuerit medium arcum et hanc ergo
notam facias licet filum ligatum
ad punctum d. extendas usque ipsum
quousque secet orbem signorum
et ubi secuerit ibi est verus locus
mercurii ad tempus datum. Si autem
per istud instrumentum datum scire vo-
lueris mercurius sit stacionarius di-
rectus vel retrogradus fac filum ligatum
ad punctum d contingere epiciclum ex-
tracte parte consulas utrasque utrumque

nota factam in epiciclo cadat in arcu superiori
inter duos contactus aut in inferiori si in superiori
vel circa in puncto contactus directus est. Si
aut inferiori fac transire filum ligatum ad
punctum d. per notam factam in epiciclo que de-
signat locum mercurii et non locum in orbe
signorum ubi filum illud secet ipsum. Deinde
promota filum in epiciclo dextra parte per tres
gradus epicicli et vide utrum ubi secedet
orbem signorum. Si igitur inter has duas
seccones intercipitur de orbe signorum
quantitas minor gradus erit stacionarius
et erit in stacione prima si circa inter contactum
sinistrum in secunda vero si est inter utrumque
contactum dextrum si autem est intercipitur
inter duas secciones in orbe signorum
minus est uno gradu directus est si
autem plus retrogradus est circa si sub
talis punctus fuerit potius scire quando
incipit dirigi secunda aut quando incipit
retrogradari si est directus erit etiam
aut in stacione prima similiter quoque
utrum sit descendens aut ascendens
tam in accentrico quam in epiciclo et hec
facile scire potes quod non est necesse
ponere doctrinam ad hec clarius igitur
sit omnipotenti deo cum nunc donatur
nobis intellectum et viam ad componendum
per naturale instrumentum tantam varietatem
et tam ad malum diffinitum in eternum
amen. Sequitur capitulum

Postquam ita que declaravit instrumentum est
declarare quod facienda in
instrumentum per quod equacionis
planetas scilicet veneris martis
Iovis et saturni demonstrabimus at-
tamen in omnibus sit equacionis modus
operandi excepto quod distant centrum
et magnitudo epiciclorum erunt in eis dicte
tam quam in saturno et iove ostendit
nobis ubi epiciclo ostendit ecclatas quadraginta
secundum de luna unitas cum epi-
cicli duobus non sustinet dispositum
partes nisi magis sustinet mente
distanciam magnitudine in ceteris suffi-
cient similiter ergo alias duas tabulas
construas de quibus primis fuit facta men-
cio quod oportet valde perfectas et valde
politas et una erit plena ve-
neris et martis et alia iovis

et saturni. Deinde in medio intus
puncto d super quem describam unum
circulum maiorem quam poterit describere
in ea ut sit iste circulus orbis signorum
et faciam 4or circulos gradus ut pos-
sim inter eos ponere nomina signorum
et divisiones graduum singulares et
collectas per 5 et 10 etiam numeri partium
graduum sicut feci in planetis predictis
et quadrabo quamlibet ipsorum duabus
lineis orthogonaliter se secantibus
super puncto d / et f transeat una
istarum dyametrorum in venere super augem
in sole vero per 30 minutum cancri. In
marte autem per 16 minuta leonis
In iove vero per quintum decimum minutum
n. tricesimi gradus virginis. In saturno
vero per 29 minutum tricesimi gradus
sagittarii. Erunt ergo tres iste auges
istorum quatuor planetarum in dyametris
predictis partibus suprapositis partibus orbis
signorum - oppositos autem augium erit
in eisdem dyametris sub partibus orbis
signorum dyametraliter predictis partibus
Relinquam autem in istis dyametris
que transeunt per auges predictorum
planetarum spacium inter interiorem
4or circulorum qui sunt 4 orbis signorum
et quantum volo describere circulum unum
cum suis divisionibus descriptis super circulo
equantis ab eo. Faciam enim in istis
4or planetis equantem maiorem deferente
ut in eius circumferencia possit ymari
medium centri epicicli eorum ita ut
totus equans cum suis divisionibus
sit extra deferentem quemadmodum feci
in mercurio Residuum vero spacium
quod in predicto dyametro usque ad d
dividam in venere et in marte in
68 partes et summam ex eis in venere
quinque a puncto d unam partem et
octavam partem et ubi terminabitur
ponam notam k. Circa k centrum
equantis et dividam in eo k
d per medium super punctum c erit
ergo centrum deferentis Summam

ergo circa punctum c usque circumferen-
ciam 30 partes ex predictis partibus
et ubi terminabitur ponam notam
a erit ergo punctum a aux deferentis
et linea c a semidiameter eius
ipsum quo describam et sit circulus
a b. Item ergo ex predicta dyametro
summam a parte a versus circumferenciam
deinde unam partem et 3am et 9am
unius partis ex predictis partibus
et ubi terminabitur ponam notam e
Circa lineam a e semidiametrum epicicli
ipsum quo describam et sit e f
In marte autem summam de predictis
68 partibus de predicto puncto d
6 partes et medium partis que sit li-
nea d k quam dividam per medium
in c. Circa k centrum equantis
martis et c centrum deferentis et ponam
lineam c a 30 partes et lineam
a e 19 partes et tres quartas unius
partis de partibus predictis. Circa lineam
c a semidiametrum deferentis et lineam
a e semidiametrum epicicli quos describam
Sit ergo quod circulus a b deferentis vero
circulus e f remanebunt ergo ex predictis
vero partibus in venere quinque 7 partes
fere in marte autem 4or partes minus
quarta parte unius partis. In spacio
quo describam 4or circulos super circulum
k cuius erunt loco equantis
et ipsos dividam et intitulabo
sicut feci in equante mercurii. In
iove autem et saturno dividam ipsum
residuum usque ad punctum d in
90 partes et ponam lineam d
k in iove quinque 7 partes
et medium martis partis in saturno
autem sex et 7 sextas partis unius
ex ipsis 90 partibus et dividam
ipsum in duo equalia super punctum
c erit ergo centrum k centrum e-
quantis et punctum c centrum
deferentis et ponam lineam c a
60 partes et medium partis. In
saturno autem 6 partes et medium

partes. Sit ergo linea a c semidiameter
deferentis et linea a e semidiameter equantis.
Describam igitur in utroque dividens circulum
a b et equantis circulum c f. Sit
ergo in utroque planetarum illorum circulus
ille equantis veris et optime calculationis.
Residuum autem ex parte partibus
96. Et in Jove equidem 19 partes
in saturno 23 et 2 tertie pro vingenti
parte. In concavitate ergo istarum
primo usus circumferencias circuli si-
gnorum. Describam circulos continuo-
s super centrum k equi ... loco
equantis. Et post dividam et in-
titulabo sicut feci superius in equa-
tionem. In reliquo spacio autem quod
est infra describam motum eorum
super puncto a quod est centrum equantis.
circulum maiorem quem potero in-
scribere equantem et equantis optime
calculationis et dividam equantis
veneris et martis et istos duos
equantes optime calculare in 306
partes. Faciam quatuor circulos concentri-
cos et intitulabo eos prout
sicut in equatorio inveni. Descri-
bam primo super centrum e duos
circulos equorum unus parum excedat
circulum veris calculationis in venere
et marte. Et equantis optime calcu-
lationis in Jove et saturno. Et
sit circulus g h et alius parum
subsistat eidem et sit circulus l m.
Et concavabo totum spacium quod est
inter duos circulos g h et l m
ita quod in concavitatem ingrediatur
tabula una plana ita quod ipsa
possit et crassitudine / fiat ergo si ista
concavitas quod tabula sibi imposita
non possit in egredi. Postea faciam
tabulam isti gravitati similem
quam vocabo tabulam motus centri
centri equatoris et lineabo in eam
diametrum et equantis eam dimensionibus

et in sectionibus equantis veris equantis linea-
tionis tam in venere et marte. Veris autem
et optime in Jove et saturno. Postea
concavabo etiam et ista tabula totum
illud spacium quod continet divisiones
et in sectiones equantis, et faciam ta-
bulam aliam isti gravitati similem
quam vocabo tabulam motus equantis et
dividam et inscribam sicut divisionem et in-
scriptionem equatoris. Postea omnes dominabo
equaliter eorum concavitate sua ita quod
inferior contingat exteriorem secundum partem
et omnem / et quod moveatur in ea mobi-
lem et equaliter et non possit egredi
ab ea, sit ergo unum tabularum istarum
conveniencia et concavitatum superficies una
quemadmodum dictum est de mercurio et
luna, et faciam unum signum notabile
in auge equantis veris calculationis in venere
et marte. In auge veris optime calcu-
lationis in Jove et saturno figam
ergo clavum unum in puncto k et aliud
in puncto d item ergo aliud in centro
equantis Jovis et saturno et ligabo ad
pedem cuiuslibet tamen clavorum unum
filum de serica tenuissimum et equaliter sicut
feci in mercurio et in luna.

Cum ergo volueris equare cursus
istorum planetarum predictorum in-
strumento. Sume centrum medium
et argumentum medium minus ipsorum
voluntas ad tempus datum et cum medio
centri equacionem in equante. Nunc ad
medium arcum in equali, et faciam notam
unam vel maculam vel solum intellectum
in limbo interius in quo ... in c
qui est in equali et extendam filum
ligatum ad punctum k ad notam in
equante et circumvolvam tabulam motus
centri equantis quousque centrum equantis
cadat sub isto filo. Tabulam quoque
motus equatoris circumvolvam quousque
aux equatoris cadat sub eodem filo
et si fuit opus ad veniendum vel

ad martem filum ligatum ad punctum
c faciam transire per signum eccentrici ubi fuerit
inventum fuit medium argumentum et locus in
circulo signorum ubi istud filum secabit
orbem signorum est verus locus planete.
Si autem opus fuerit ad Jovem vel ad
saturnum filum ligatum ad centrum eccentrici
faciam transire per signum eccentrici ubi termi-
natum fuit medium argumentum et per punctum
eccentrici quod est equationis ubi filum illud
secabit ipsum faciam transire filum li-
gatum ad punctum d et locus in orbe
signorum ubi filum illud secabit est
verus locus planete. Medium autem cen-
trum veneris et medium argumentum solis ad cen-
trum autem sunt tabule. Directionum vero
stationum et retrogradationum istorum pla-
netarum per istud instrumentum facile in-
venias quemadmodum [illegible] do-
cuimus. Explicit hoc opus solemne
vel excerpta theorice campani. et
hec que inventa sunt ad compositionem
instrumenti et ad equationem planetarum
[illegible] sit laus et gloria omnipotenti
atque regnanti per infinita secula seculorum
amen. Nota sicut continetur in cano-
nibus eclipsium. laudate ihesum christum

Eclipsis solis quantitatem et dura-
tionem per tabulas invenire.
Quere coniunctionem mediam
solis et lune ad quam possibilita-
tem eclipsis invenisti secundum doctrinam
canonis ad hoc ordinati. Qua inventa quere
medium motum solis et lune et eorum
argumentum lune et medium ad tempus
medie coniunctionis predicte et cures de ar-
gumento latitudinis lune et ad hoc quod [illegible]
dicunt alii canones. Quere et motum
octave spere ut possis augem solis invenire
secundum doctrinam canonis ad hoc ordinati.
Quibus expeditis subtrahe augem solis
a medio motu eiusdem et remanet
argumentum solis. Cum quo intra
tabulam equationis solis querendo numerum
consimilem argumento et lineas numeri et equa-
tionem in directo inventam subtrahe a medio
motu solis si argumentum fuerit minus sex signis
vel adde si fuerit maius et post quod addi-
tionem vel subtractionem provenerit erit verus
locus solis tempore coniunctionis medie
quem serva. Deinde cum argumento medio lune
intra tabulam equationis lune et equationem
argumenti in directo inventam subtrahe
a medio motu lune si argumentum fuerit minus
sex signis vel adde si fuerit plus et quod post
additionem vel subtractionem provenerit erit [illegible]
locus verus lune. Deinde respice verum
locum solis et lune et si ambo convenient
in signis gradibus et minutis eodem tempore
erit vera coniunctio. Si vero non convenient
subtrahe minorem a maiori et serva lo-
ngitudinem et vide cuius sit longitudo.
Est enim longitudo illius qui precedit
alium in ordine signorum. Cui longitu-
dini adde duodecimam partem sui et totum
divide per medium et vero secundum quod dictum
est reduc totam longitudinem ad
idem genus vel ad minuta vel ad secunda et quod
provenerit divide per duodecim et numerus
quotiens erit 12a pars quam adde longitudini
inveniete et eius medietatem adde medio
argumento lune si longitudo fuerit solis
vel subtrahe si longitudo fuerit lune
et quod provenerit erit argumentum lune equatum
proveniendo motu lune in uno
momento lune diei quod serva. Deinde cum
argumento solis intra tabulam equationis solis
in uno momento diei et quod in directo
inveneris est motus solis in uno

im^to diei subtrahe a motu lune in
uno minuto dies Cui superationi adde
pro quolibet gradu longitudinis int solem
et lunam una gradu a moto unum
secundum et pro quolibet mi^to un^m tercium
min^9 uno Si luna fuit in inferiori
parte sui epicicli uel subtrahe si fuit
in superiori parte et remanet sup alio
equa pro qua diuide sim^ces longitudinem
inter solem et luna et mi^ta que erit
mi^ta diei que sunt int coniunctionem
media et veram Si vero longitudo
fuit maior qua superatio multiplicata
longitudinem per 60 et postea diuide per
se per maiore et mi^ta que erit 2 diei
et si post diuisionem fuit aliquid residuum
multiplica per 60 et diuide pro ide et per
per prius et prouenit fractio in me^te
sequens subtilior et sic opare quantum
volueris Que mi^ta et 2 addenda
sunt tempori medii coniunctionis si longi
tudo fuit solis vel subtrahenda si fuit
lune et quod prouenit erit tempus ve^e co^is
vel proximum valde si bene opat^s es
de inde ad illud tempus que me^m
motu solis et lune et ar^tm me^m
lune equando sole et lunam sim^m ore
pticioz quantum potes et si concordant
in signis gradibus et mi^ta sufficit
Si vero non concordauerint tunc sub
trahe minorem a maiori et rema
nebit longitudo quantum sunt Deinde
sup me^m motu sol minorem sit de
hinc inter vltimos huius addere me^m
motu sol in uno secundo diei et idem
sup ar^tm me^m lune et equa solem
ut prius Quo facto a motu solis
nunc invento subtrahe motu solis
prius inventum et quod prouenit est motus
solis in uno secundo diei Similiter equa
lunam prouenit sim^m pt^s tempus ad que
equasti subtrahendo motum primum
a 2° et habebis motu eius in uno
2° diei quo facto subtrahe motu
solis in uno 2° diei a motu lune
in uno 2° diei et remanebit superatio
per qua diuide longi^nez et mi^ta
que erunt 2ta 2 dierum et si quid
remanserit multiplica per 60 et diuide
per eadem per quod prius et mi^ta que erunt

3^a dierum et sic quantum volueris partiri
diuisionis illud quod prouenit adde super tempus
ve^e coniunctionis prius inventum si vltima
longitudo fuit sol uel subtrahe si fuit
lune et quod prouenit erit tempus verissime
coniunctionis diebus non equatis ad
hoc tempus que locum solis et lune utrumque
pisse equando que et medium
motu capitis draconis ad idem tempus
que adde vero loco lune et proueniet
ar^tm latitudinis lune 2° equatum
proxima de in fractiones dierum quas
habes tempore verissime coniunctionis
reduc ad horas et fractiones horarum
quibus addas equationes dierum cum nocti
bus suis quas invenies hoc modo Intra
cum noctibus suis cum gradu solis
tabulam equationis dierum cum nocti
bus suis Cum uno ducti in introitu si
fuerit ibi aliquid mi^ta ult gradus pfectos
in loco solis et pro quolibet gradu
accipi qua^or mi^ta hore et pro quolibet
mi^to qua^or 2 et pro quolibet 2° qua^or
3^a Que adde horis et mi^ta horarum
verissime coniunctionis et habebis tempus
verissime coniunctionis diebus equatis
his visis ad opus dui^tis aspectus
attende Considera an eclipsis
solis sit in die uel in nocte
si in nocte non curabis quia eclipsis non
erit visibilis maxime si fuit profunde
in nocte possit enim fieri eclipsis
prope ortum solis uel parum ante
occasum ita quod aliqua pars eclipsis videtur
Si vero fuit in die Considera
distantia verissime coniunctionis diebus
equatis et meridie per horas equa
les equatas de inde cum numero an illarum
horarum intra radicem tablarum dui^tis
aspectus lune que facta sit ad septi^m
lima sine ad tua regionem sub signo
in quo est luna et accipe mi^ta
longitudinis in directo inventa et si
fuerint aliquid mi^ta ult horas pfectas
intra cum una addita et accipe
mi^ta longitudinis sicut prius et con
sidera differentiam int mi^ta longitudinis prius
accepta et nunc accepta de qua differentia
accipe partem proportionalem secundum

proportionem minutorum que sunt ultra
horas perfectas ad 60 quam partem
proportionalem adde minutis longitudinis
primo accepti si fuerint pauciora
2o accepti vel subtrahe si fuerint
plura et provenit diversitas aspectus
lune in longitudine supposito quod
luna sit in principio istius signi
sub quo intrasti et etiam in auge
epicicli et ecentrici Si autem in principio
illius signi luna non fuit sed sub
sequenti signo recte per eundem modum
sicut iam fecisti considera tunc differentiam
inter minuta diversitatis aspectus accepta
sub 1o signo et 2o subtrahendo minorem
de maiori quam differentiam multiplica
per gradus et minuta que luna transivit
de signo in quo est et quod provenit
divide per 30 gradus et scies quod
denominatio non mutatur si multiplicasti minuta per minuta tunc que venerint 2a et post divisionem 30 gradus
adhuc remanet in minutis que sunt
2a et post 2am modum et post istam divisionem provenit pars proportionalis quam
adde super diversitatem aspectus
inventam super 1o signo si fuerit
minor alia que fuit accepta
sub signo sequenti vel a prima subtrahe si fuerit maior et provenit diversitas aspectus equata per horas et minuta
et loco lune in 20o Et si luna non
fuit in superiori parte epicicli sed circa
loco lune equato hora verissime
coniunctionis resoluto in gradus in tabula
altitudinis et latitudinis quod in directo inveneris
in linea super quam est scriptum circulus brevis
multiplica istam diversitatem aspectus
lune inventam et quod provenit divide
per 60 gradus et provenit pars proportionalis scilicet
quantum diversitas aspectus sit aucta propter
descensum lune in epicicli quam adde
super diversitatem aspectus ultimo inventam
et provenit diversitas aspectus equata per horas
et minuta et loco lune in 20o et
in epiciclo deinde scias distantiam inter
medium motum solis et lune subtrahendo medium motum solis a medio motu
lune et quod remanet sit dupla et

provenit centrum medium lune Cum quo
intra tabulam altitudinis et quod in directo inveneris in linea que intitulatur circulus ecentrici
multiplica per diversitatem aspectus quam tunc ultimo
accepisti et productum divide per 60 et provenit pars proportionalis quam adde diversitati
aspectus ultimo accepte et provenit diversitas
aspectus equata per horas et minuta et loco lune
in 20o et in epiciclo et ecentrico Deinde
diversitatem aspectus tunc inventam divide
per superationem lune in hora et tot minuta
quot erunt hore Si vero fuit ita pauca
quod non potuit dividi per superationem multiplica
eam per 60 et tunc divide et minuta
quot erunt tot hore et si aliquid restat
dum fuit multiplicata per 60a et productum divide
iterum quod prius et tot minuta erit fracto
in numerum sequentis scilicet prime diversitatis aspectus
Deinde horas et tot horarum scilicet
iam inventa adde super horas et
tunc verissime coniunctionis diebus equatis
Si inter gradum lune et gradum ascendentem fuerint plures gradus de orbe signorum
quam 90a Si pauciores tunc subtrahe
Quo facto scias distantiam illarum
horarum a meridie cum quibus intra tabulam
diversitatis aspectus recte per eundem modum sicut
prius fecisti scilicet equando per horas et minuta
et per loco lune in 20o et epiciclo et
ecentrico si oportet Qua diversitate aspectus
inventa divide et cetera per superationem
in una hora sicut prius dictum est operando et hora tunc et 2o quod provenerit
dicuntur hore 2e diversitatis aspectus Et
iterum addas super horas verissime
coniunctionis et non super 1tu ex horis
verissime coniunctionis et horis prime diversitatis
aspectus Si inter gradum lune et gradum
ascendentem fuerint plures gradus de orbe
signorum quam 90 vel subtrahe si fuerint
pauciores quarum horarum scias distantiam a meridie sicut prius Cum
quibus scilicet horis distantie a meridie intra
iterum tabulam eodem modo procedendo
operando sicut prius Tunc considera

Istam tertiam diuersitatem aspectus ut si
sit maior secunda aut minor aut par
Si par expeditus es Si vero diuersitas
tertia aspectus fuit maior scias in quanto
superat eam et serua illam Tunc si
longitudo lune ab ascendente in 30to
fuit minor 90 gradibus in 30to tunc ex
horis secunde distantie coniunctionis a meri-
die quas pro diuersitate secundi aspectus inue-
nisti subtrahe sextam partem unius hore
scilicet ex minutis que sunt super horas comple-
tas si potes et si sunt tot quot hore
quod potest subtrahi abicias sextam partem hore Si uero
non potes sextam partem hore subtrahe sub-
trahe octauam uel decimam partem ita ut
non frangas integram horam Si uero
longitudo hore lune ab ascendente
fuerit plus in 30to 90 gradibus adde
sextam partem hore uel octauam uel
decimam minutis que sunt ultra horas
completas ita ut horam non compleas
Et tunc cum 1o per augmentum uel
diminutionem peruenerit ut prius que diuersitatem
aspectus quantitatem in longitudine et vide quan-
tum quantitas i. superat tertiam subtrahendo
3am a 2a et illam multiplica per 6
si addisti sextam partem hore uel per 8
si addisti octauam partem uel per decimam si
addisti decimam partem hore et proueniet
diuersitas aspectus que debet vnius hore
Quam subtrahe a superatione lune in
una hora et quod remanet erit motus
lune equatus per quem diuide illam inter
2am diuersitatem aspectus et 3am post
multiplicationem per 60 si potes et minuta
que erunt in hore si non potest diuidi
multiplica per 60 et diuide et minuta que
erunt 2e hore et quantum vis Et quod
prouenit adde horis 2e diuersitatis
equate Si et sua eas aspectus et sua
eas quia erunt hore 2e diuersitatis equate
Si vero diuersitas 3a aspectus fuit minor secunda
fac econuerso scilicet quod si longitudo lune sit
ab ascendente minus 90 gradibus adde
sextam partem hore aut 8am aut 10am
ut horam integram non compleas et si
fuit plus 90 gradibus minue sextam

partem hore aut octauam aut 10am ut
horam octauam integram non frangas
Et est conuersio eius quod prius feristi
quando diuersitas 3a maior fuit 2a et
eius quod prouenerit quare diuersitatem
aspectus 2am et vide quantum superet 3am et
quem excessum multiplica per 6 uel per 8
uel per 10 sicut prius 2am quod addisti 6tam
partem octauam uel 10am hore ita inue-
nies diuersitatem aspectus que debetur
vni hore et quod prouenit adde ad super-
ationem lune in una hora et erit
motus equatus per quem diuide illam que
est inter 2am et 3am diuersitatem
aspectus secundum doctrinam iam datam
et quod prouenit subtrahe ex horis secunde
diuersitatis aspectus Sed illud raro contingit
quod 3a sit minor 2a et quod remanserit
erunt hore 2e diuersitatis aspectus equate
sua eas Cumque horas 2e diuersitatis
aspectus noueris multiplica eas per motum
solis in vna hora compositum per se et etiam
per motum lune in vna hora compositum per se
et sua compositum per se Tunc si longitudo
lune ab ascendente minus 90 gradibus
fuit predictas horas 2e diuersitatis aspectus
subtrahe ab horis verissime coniunctionis
diebus equatis et motum solis in eisdem
horis quam iam dixi inuenias subtrahe
a motu solis scilicet a motu solis tempore
verissime coniunctionis quam iam dixi
inueniri et motum lune in istis horis
a motu lune tempore verissime coniunctionis
Et hic idem subtrahe scilicet motum lune
ab arcu lune equato et etiam ab arcu
lune equato latitudinis lune 2o equato
vide in quantum caput draconis mouetur
cum suo medio in eisdem horis 2e
diuersitatis aspectus quem motum subtrahe
ab eodem arcu latitudinis idem et ab
eodem quod subtractis hiis duobus scilicet
motu lune et medio motu capitis
draconis in eisdem horis 2e diuersitatis aspectus
sit arcus latitudinis lune 2o equato
inuenit arcum latitudinis lune 2o
equatum Si autem longitudo lune ab
ascendente plus 90 gradibus fuerit

adde illa que tibi precepi subtrahere
et per partes augmenti ut diminutione
pervenies erit tempus medie eclipsis
vere et pervenies locus lune et solis et
argumentum lune 2o equatum et argumentum lati-
tudinis 2o equatum tempore medie
eclipsis Deinde cum argumento latitudinis
2o equato quod nunc invenisti intra
tabulam latitudinis lune cum duplici
introitu si oportet et latitudinem
si inveneris serva et partem suam dimi-
nuas distantia medie eclipsis a
linea meridiana cum qua horas intra
tabulam diversitatis aspectus et accipe cum tabula
latitudinis in directo inventa eodem
modo procedendo sicut prius scilicet per horas medii
et loco lune et 2o et 3o Sed
precepi tibi in canone brevi quod semper non
sunt eadem omnino que prius fuerunt quia argumentum
lune equatum non est idem ideo intra cum
argumento lune equato tempore medie eclipsis
tabulam octavam et accipe quod proporcionaliter
inde in aliis in aliis non est opus
nec oportet istam proportionem equare quia sed
diversitate aspectus in latitudine inventa
que semper est meridionalis in omnibus
regionibus quarum latitudo est maior 2
graduum Et si latitudo sit meridio-
nalis iunge eas scilicet latitudinem lune et
diversitatem aspectus in latitudine Si
fuerint in eadem parte Si vero diversitas
aspectus fuit meridionalis et latitudo
lune fuit septentrionalis subtrahe minorem
de maiori et remanet latitudo
ipsius partis cuius minus fuit maior vel
remanet latitudo septentrionalis Si latitudo
lune fuit septentrionalis et maior diversitate aspectus
meridionalis vel remanebit latitudo
meridionalis si diversitas aspectus fuit
meridionalis et maior latitudine
lune septentrionalis et hec quod pervenit vocatur
latitudo lune visa tempore medie
eclipsis postea diversitatem aspectus in
latitudine multiplica per viginti
gradus cum dimidio vel per 23 me-
diam et quod tunc post multiplicationem
reductum quod fractiones grossiores
adde argumento latitudinis 2 equato

quod nunc ultimo invenisti et hoc
si omnes solis et lune fuit prope cau-
dam draconis vel subtrahe si fuit prope
caput Si vero contingeret quod non posset
subtrahi quia forte id quod subtrahe minus
fuisti tunc adde ei maius 360o gradus
et deinde subtrahe et quodcumque non
feceris habebis argumentum latitudinis lune
2o equatum ad horam medie eclipsis
et serva ipsum et scias quod si cum argumento
argumento latitudinis 2o equato queras
latitudinem lune in tabula propria latitudinis lune
invenies quod concordabit in latitudine lune
visa inter solem et lunam quam prius
invenisti et servasti sive sit diver-
sia erit minima et conveniet defectus
excepto illius operationis et non ysti sed quia
que sunt latitudinem lune visam
ut visus ad quantitatem et dura-
cionem eclipsis solis invenienda cum
argumento latitudinis 2o equato et re-
soluto in gradibus si sint aliqua
signa intra tabulam eclipsis solis ad lo-
gitudinem longiorem et accipe puncta ecli-
psis in directo inventa que sunt
intrabis autem cum duplici introitu
si oporteat et accipe partem proporcionalem
secundum proportionem minutorum cum quibus
non intrasti ad 2a et non ad 3a deinde
intra cum eodem argumento latitudinis 2o
equato tabulam eclipsis solis ad longitudinem
proporcionalem accipiendo puncta ubi inve-
ta sit prius deinde subtrahe puncta
inventa ad longitudinem longiorem
a punctis inventis ad longitudinem
propiorem et serva differentiam deinde cum
argumento lune equato tempore medie ecli-
psis resoluto in gradus intra tabulam
proportionis que augmentat per duos
gradus et quod proporcionaliter in directo
inventa fuerit deinde accipe partem
proporcionalem de differentia servata secundum
proportionem minutorum inventorum ad 60
Quam partem adde super puncta
eclipsis ad longitudinem longiorem
postea post hoc intra cum argumento

eodem l° equato eandem tablam
ad longitudinem longiorem accipiendo
quam tantus inductio inventa que sunt
deinde intra cum eodem eandem tabulam
ad longitudinem propiorem et accipe inventa
tam in directo a quibus subtrahe quam
inventa ad longitudinem longiorem et de
residuo accipe partem proportionalem 2m propor-
tionem inter proportionalem prius sumptum
totius ad h° et tunc partem proportionalem
adde cum inventa inventa ad longitudinem
longiorem post h° deinde illa quam tantus
inducto a quibus subtrahe inventa inve-
nta ad longitudinem longiorem et de residuo
per superatum lune in una hora et inventa
que erunt hore et residuum intriplica
per sexaginta et divide per illud quod prius et pro-
venient quam hore et residuum inventa
intriplica per sexaginta dividendo per illud
quod prius et provenient 2a hore que
sunt inter principium eclipsis et medium
vel inter medium in finem quas habe
quam et 2a si subtraxeris accipe medie
eclipsis provenient tempore principii ecli-
psis Et si ipsas addideris provenient
finis eclipsis Et ipsas duplans
habebis duratum eclipsis Deinde
casus horas que sunt inter medium
et principium eclipsis et inter finem
et medium intriplica per motum solis
in una hora tempore meridie
eclipsis et quod provenerit subtrahe
a vero loco solis tempore medie ecli-
psis et provenient per verus locus solis
in principio eclipsis Et si casu que
sunt subtraxisti addideris habebis
predicta in fine eclipsis Mul-
tiplica et horas casus per motu
lune in una hora et quod provene-
rit subtrahe a vero loco lune tempore
eclipsis medie et id subtrahe ab
argumento latitudinis lune l° equate
et provenient verus locus lune

et argumentum latitudinis lune l°
equatum in principio eclipsis Et si casu que
sunt subtraxisti addideris habebis
predicta in fine eclipsis Deinde
intra cum argumento latitudinis lune l°
equato in principio eclipsis tabulam latitudinis
lune et sic invenies latitudinem lune
in principio eclipsis intra cum argumento latitudinis
l° equato in fine eclipsis et inve-
nies latitudinem lune in fine eclipsis
Quibus habitis facile est ut fiat
figura secundum canones generales

Eclipsis lune quantitatem et du-
rationem per tablas invenire
que primo media opposi-
tionem illarum et ad quam reciproce
possibilitatem eclipsis lune et
oppositionem verum eorum modo presenti
operando sicut prius dictum est in qua
nisi quod in operatione inveniendi
considerat longitudinem inter solem et lunam
quo opposita aut vera considerata longitudo
inter medium solis et corpus lune
et in nullo alio diversitatem opus
Et si dictum modo operandi non fa-
ciens nisi quod certam petens habito
tempore verissime oppositionis Que ad
illud tempus medium motum
capitis draconis que adde vero loco
lune tempore verissime oppositionis
invento et provenient argumentum lati-
tudinis secundo equatum Deinde
quere equationem dierum in tabula
ad hoc facta cum gradu solis quam
equationem reducas ad fractiones
horarum sicut dictum fuit in
quarto que quidem fractiones horarum
adde cum tempore vere oppositionis et provenient
tempus vere oppositionis dierum equatum
et hoc teneas pro tempore medie eclipsis
Deinde cum argumento latitudinis
secundo equato quod habetur

Addendo medium motum capitis dra-
conis ad verum locum lune in tali tem-
pore eclipsis lunaris ad longitudinem longiorem
et accipe puncta eclipsis que sunt
in directo et intra tui dimidii introitu
si opportet recte per eundem modum sicut
fecisti in eclipsi solis / accipe et
minuta casus et minuta more si habuit
moram vel minuta casus solum si non habuit
moram Si vero fuit ☉ in luna
minuta que intitulantur minuta more non habebit
moram Et intelligendum quod mora vocatur
tempus quod est a principio eclipsis totalis obscu-
ritatis scilicet quando tota umbra intrat
umbram usque ad principium reditus lune
Et minuta more vocatur spacium celi quod
luna pertransit motu proprio a principio
more usque ad medium eclipsis Et
tamen minuta casus vocatur spacium quod per-
transit proprio luna proprio motu a principio
eclipsis usque ad principium more habitus
i. istis scilicet punctis eclipsis et minutis
hore more et minutis casus ad longitudinem
longiorem superata Et hoc si luna
in auge vera sui epicicli fuit
Si vero non fuit luna in auge vera
sui epicicli intra cum eodem argumento lati-
tudinis tali tali eclipsis lunaris ad
longitudinem propriorem et accipe divi
puncta eclipsis minuta casus et minuta more
directe eodemmodo sicut fecisti
ad longitudinem longiorem Si luna fuit
in auge opposito augis vere / et
ut breviter dicam si luna fuit in
auge vera sui epicicli intra solum
ad longitudinem longiorem Si vero in p opp-
posito augis intra solum ad longitudinem
propriorem Sed si neque est in auge
neque in opposito augis intra
ad ambas longitudines sicut
dictum est / deinde subtrahe puncta
eclipsis inventa ad longitudinem
longiorem a punctis inventis ad
longitudinem propriorem et minuta casus sub

a minutis casus more a minutis more et similiter
differentiam quilibet per se Deinde cum argumento lune
equato hora oppositionis vere intra tabulam
veram proportionum que augmentantur
per duos gradus et accipe minuta proportionalia
in directo inventa cum duplici
introitu si opportet Que minuta propor-
tionalia multiplicata per quamlibet
differentiam per se servatam scilicet et divide
per 60 et provenient partes proportionales cuilibet
earum differentia adde punctis eclipsis
minutis casus et minutis more inventis
ad longitudinem longiorem quilibet ad similem
generis scilicet partem proportionalem differentie pu-
nctorum adde punctis et partem proportionalem
differentie minutorum casus adde minutis casus
et partem proportionalem differentie minutorum
more adde minutis more et habebis
omnia equata secundum remotionem lune
a terra / deinde minuta casus equata divide
per superationem lune in una hora et
numerus que exeunt hore et si aliquod
residuum fuit multiplica per 60 et
divide per illud quod provenit et minuta que
exeunt minuta hore erunt / et si residuum
multiplica iterum per 60 et divide ut
prius et minuta que exeunt 2e hore
Quo facto habebis horas minuta et 2e
hore que sunt a principio eclipsis usque
ad principium more si habuit moram
vel a principio eclipsis usque ad medium
si non habuerit moram Eodemmodo
divide minuta hore per superationem
lune in una hora et provenient
hore et minuta et 2e hore vel minuta et
2e hore Si non habebis horam que
sunt a principio more usque ad medium
eclipsis Quo facto horas que
sunt a principio eclipsis ad medium si
non habuit moram subtrahe a tempore
oppositionis verissime diei equati et re-
manebit tempus principii eclipsis et
si easdem horas addideris ad tempus
verissime oppositionis provenient tempus
finis eclipsis Si vero eclipsis

Habuit moram tunc horas quartae que sunt a principio eclipsis usque
ad principium more adde horis minutis
et 2is que sunt a principio more
usque ad medium eclipsis et totum
subtrahe a parte verissime opposicionis
et remanebit tempus principii
eclipsis et si idem addideris proveniet
tempus finis eclipsis Subtrahe
igitur tempus quod est a principio more usque
ad medium eclipsis a parte verissime
opposicionis et remanebit principium more
et si idem addideris proveniet finis
more et si addi duplaveris tempore
quod est a principio eclipsis usque ad medium
proveniet tota duracio eclipsis
usque ad finem Et si duplaveris tempus
a principio more usque ad medium eclipsis
proveniet tota mora scilicet per quam tota
luna stat in umbra Deinde
si figuram facere volueris horas que
a principio eclipsis sunt usque ad medium
multiplica per motum lune in una
hora et quod proveniet subtrahe a vero
loco lune invento tempore verissime
opposicionis Et residuum subtrahe ab argumento la-
titudinis et proveniet verus locus lune
in principio eclipsis et subtrahe etiam
ab argumento latitudinis lune invento
invento medium motum capitis
draconis in illis horis et proveniet
argumentum latitudinis lune equatum
in principio eclipsis Et si eadem que
nunc subtraxisti addideris habebis
ista in fine eclipsis latitudinem
autem lune invenies ad ista ta-
tudo tabula latitudinis lune cum
istis tribus argumentis latitudinis scilicet in principio
medio et fine eclipsis Figuratam
autem solis 2m doctrinam magistri
Johannis de Lineriis a quo habeo
doctrinam et scientiam meam
Explicit canones eclipsium
magistri Antonii

Si autem solaris eclipsis figuracionem
placuit depingere linea dicta
contensam in partes equales di-
visiones continere quarum minus
videlicet sit maior minus medietatum utriusque
diametri solis scilicet et lune per quam at-
tinges de eadem linea divisa 2m
quantitatem dimidii utriusque diametri
facias circulum quem huius enim dia-
metri circuli medietas erit equalis
medietati diametri utriusque circuli
que quadrabis duabus diametris
super eius centrum se abscindentibus
super quarum quatuor capita describes
4 partes mundi orientis scilicet occidentis et
meridiei et septentrionis Accipias et
ex eadem linea quantitatem dimidii
diametri solis et facias circulum
ad centrum prioris circuli et iste erit
circulus solis quod continebit ab eodem qui-
dem tolles de ea linea divisa
2m quantitatem latitudinis lune visibi-
lis ad inicium eclipsis cum circino
et eius pedem unum super centrum utriusque
circuli alterum vero versus latitudinem
lune septentrionalem ut meridiona-
lem quarum quecumque earum fuerit
et eius contactus in diametro signabit
locum qui est inicii eclipsis signum
Item signabis locum latitudinis
ad medium eclipsis et eadem diameter
nobis et locum latitudinis ad finem per
hoc ducens lineam parallelam diameter
a signo inicii eclipsis ad circumferenciam
prioris circuli versus occidentem et no-
tabis locum tactus eius in circumferenciam
et deduces eam a signo finis ecli-
psis in oriente et eius in eadem
circumferencia nobis tactum Deinde
accipias de superdicta lineam
divisa 2m quantitate semidia-
metri lune facias lunarem
circulum cuius centrum erit locus
tactus linee in circumferencia eadem

ad occidentem et ad initium eclipsis et eius centrum ad finem eclipsis et loca tactus lineae intersecantia eadem quae circuli ad oriente in locis videlicet tactus lineae 2e et centrum eiusdem circuli lunaris ad medium eclipsis est in diametro inpronotato videlicet secundo lineae latitudine ad medium eclipsis. Erunt ergo duo circuli extra lunares vel se contingentes circulum solarem, primus quidem ab occidente et 2us ab oriente medius autem solaris lunaris circulus subintrans solarem, unde quantum ex sole debeat obscurari quantum eum tetigit de eo tantum obscurabitur procul dubio, cuius rei ita tale subditur exemplar sit quod circulus extra medium sed diametri utriusque circuli lunaris sed et solaris qui divisus in quatuor partes equas per duas lineas se super centrum eius secantes in crucem quatuor capitibus quatuor iusta..., ... quatuor mundi notantes plagas. Est enim a nota occidentis b vero meridiei c autem orientis et d ... eius per medium centrum describitur super centrum C solaris circulus transibunt ... ... et nota latitudinis lineae ... ... nalis ad initium eclipsis ... ... eius vero latitudinis ad medium eclipsis est ... ad finem ... latitudinis eclipsi signum est ... ... illa diametro ... ad ... in occidente ... intersecantia ... ... ab ... in orientem ... in eadem intersecantia ... de scriptus ... lunaris super nota ... ... solarem circulum ad initium eclipsis super punctum ... et ... ad finem eclipsis super nota ... ... solarem circulum super nota ... ... circulus super nota ... ... videlicet ... solaris circuli que est ab ... ... et ... est quod obscuratur de sole deducitur autem linea ab ... ... et ... ab ... ... patet igitur per ... quod initium eclipsis sit ... puncto ... et finis eius in puncto ... Medium vero eclipsis sit super centrum ... linea autem deducta ... ... ostendit ... tum lunae cuius est hec figura

Si autem volueris scire quantum obscuratur de superficie lunae cum punctis eclipsis ... ... inveneris et equatis tabula equationis quantitatis eclipsis ingredere et que in eorum puncto ... ... invenies puncta et minuta super ... ... et hec erunt obscurate de diametro lunae ... et quod tempore eclipsis lunae quoque sunt quoque initium scilicet eclipsis et initium more medium quoque eclipsis et finis more atque finis eclipsis ... ... quod illa tabula supponit eclipsi fieri ... ... Unde quia in ... sunt ... ... duodecim puncta tunc non debes illam tabulam intrare sed supponere ... eclipsis punctum que inveneris ...

Si solaris eclipsis figuram depingere
volueris describe lineam rectam et sit
linea c e a qua divide in duas
partes super punctum videlicet f et sit pars
e f equalis semidiametro solis
reliqua pars scilicet f c sit equalis
semidiametro lune deinde pone
pedem circini super e et occupando c
describe circulum a b c d / hic est
circulus cuius diametri a c et b d
super centrum e ortogonaliter se secantes
post hoc super idem centrum scilicet e pone pedem
circini immobile et occupando f
describe circulum f et k hic est circulus
corporis solis / deinde si latitudo lune
ad initium eclipsis fuit meridiana accipe
quantitatem eius in diametro b e ex puncto
e versus b qui est punctus meri-
dionalis Si vero aquilonalis accipias
ex e versus d qui est punctus septentrionalis
In figura autem presenti figuratur latitudo ab o l
et est latitudo lune ad initium eclipsis
e m ad medium e h ad finem e o deinde
ex puncto m duc lineam equedistan-
tem linee e a versus occidentem in circum-
ferentia circuli cuius et punctus incidentie
sit q ad medium super h Similiter
ex puncto o duc lineam equedista-
tem e c versus orientem usque in
circumferentiam circuli cuius et punctus
incidentie sit g / describe post hoc circu-
lum lunaris corporis secundum exigentiam
sue diametri in tribus locis ad principium
eclipsis super centrum q ad medium super
h ad finem super g Itaque quantum de circu-
lo lune super h descripto circulo cor-
poris solis subintravit tantum de super-
ficie solaris corporis obscurabitur
Reliqui vero circuli lune circuli con-
tingentes circulum solis in puncto t l
preter quod linea q h g ostendit transitum
lune ab initio eclipsis usque ad finem
et hec omnia patent in figura subscripta

Si eclipsim lune geometrice figura
representare volueris describe lineam
rectam et sit linea e d Quam divi-
das in duas partes super punctum e et sit
pars e o equalis semidiametro circuli umbre
reliqua pars sit e d que sit equalis
semidiametro lune deinde pone pedem
circini super punctum o et occupando punctum
d describe scilicet circulum a b c d cuius diametri
sint a c et b d super centrum o or-
thogonaliter se secantes hic circulus notat
quod eo quod totum spatium celi continet in
quo fit eclipsis a principio usque ad finem
et hec in circumferentia eclipsis centrum
sunt post hoc super idem centrum quod est o pone
pedem circini immobilem et occupando
e describe circulum e h c hic est circulus
umbre / deinde si latitudo lune ad
initium lune eclipsis fuit meridiana
accipias quantitatem eius in diametro et
ex o versus a qui est punctus meridiei
Si vero septentrionalis versus c capere quod
punctus est aquilonis In supposita autem figura
figuratur meridionalis latitudo et est
o f Similiter signabis latitudinem
lune ad medium eclipsis et est o p
et ad finem eclipsis et est o l post hoc
ex puncto f duc lineam equedistantem
linee o d versus occidentem usque in cir-
ferentiam cuius circuli punctus incidentie
sit r Similiter ex puncto l duc lineam
equedistantem o b versus orientem
usque in circumferentiam cuius circuli et pun-
ctus incidentie sit m / deinde de-
scribe circulum lunaris corporis secundum exi-
gentiam diametri sue in tribus locis ad
principium quidem eclipsis super punctum r
ad medium eclipsis super punctum p / ad finem
eclipsis super centrum m Itaque si circulus
descriptus super p cecidit intra circulum
umbre que est e h c luna obscurabitur
tota Si autem obscurabitur secundum partem
que intra dictum circulum umbre cecidit
Reliqui autem duo circuli corporis lune
cernunt contingentes circulum umbre
in punctis r et h Alia vero quod fiet
r p m ostendit transitum lune ab initio

eclipsis usque ad finem / linea vero q o r
ostendit centrum tenebrarum ad initium
eclipsis Sed linea b o m demonstrat cent
trum ad finem eclipsis ut patet in
figura sub scripta

Nota ad inveniendum partem proportionalem
ad 3o et oritur haec in calcula eclipsis
Reductis numeris ad eandem denominationem multi-
plica unum per alium et productum divide
per 3o et denominatio mutatur in tali
divisione Et post hoc quos numeros reduc
ad fractiones grossiores scilicet dividendo eas
per 60 si necesse fuit et habebis partem
proportionalem vel aliquam partem propor-
tionalem ad 60 qua inventa dupla-
cam et duplatio erit pars proportionalis
ad 3o Excepto quod ... sive volumus
numeros non duplabis quia si sunt 3a vel plu-
res tunc per 3o et adde unitatem
ad 3 plus duplata et residuorum
manet in loco ... .

Item ad inveniendum partem proportionalem
in tabula proportionis que augmentatur per
duos gradus sicut in eadem circa 2a intitu-
et dicas ibi inventa inter duas equationes
... multiplica per gradum et quod est 2a
... in residuo cum quibus non multiplica
et productum divide per ... et proveniet
pars proportionalis et in fine qualiter denomina-
tio mutata vel divide illud productum
per 2o gradus et cum omnia qualiter denominatio
non mutata dum numeros qualiter reduc
ad fractiones grossiores Item semi-
diametrum solis invenies circa argumentum
solis in eadem tabula semidiametrum
luminis lune et umbre circa argumentum vero lune
equando eodem puncto sicut accipiendo
motum solis in una hora habebis
quod semidiameter umbre hic ponitur supposito
solem esse in auge quod si non est sumatur
tabula circa argumentum solis et accipe quod inveneris
... in tabula intitulata variacio
umbre et minuitur si ... et id quod proveniet
subtrahe a semidiametro et remanet
semidiameter umbre equate hic ...
... in tabula motus lune ...
Cum diametri solis quantitate placuit
investigare motum eius equate in una
hora quere et hoc circa argumentum solis sicut
supra docuimus ... reducit in 2a
que multiplicabis in 2o et unius ...

Divide per 7 et de producto minutorum
accipies decimam partem que est solis
diametri et illud quod remanet minuta
per 60 et divide per 1o et proveniet
2 ... motus solis qualibet in
una hora duorum minutorum et 33 illorum
que si reducis in 2a erunt 173 multi-
plica 1a ... et ista partes unius
et proveniet 33 ... 2 accipe ergo decimam
partem eorum que sunt 33 2 et 2
3a et erit quantitas diametri alia linea
vel 33 minuta et 2 2 hec tamen in ...
... Cum 2o iste accipimus
ibi per ...
Si autem quantitatem diametri lunaris ...
volueris invenire cum motum equalem
unius hore suscipe et eam in ...
diametri ... octava parte unius istorum
... extende et minutorum inde ...
... sexta parte suscipe et hoc erit
quantitas diametri lune Exempli gratia
motus lune equalis unius hore ... 30
minutorum et 24 que multiplica
... diametri ... octava parte unius
et proveniet 312 ... accipies
... partem eorum invenies 27 minuta
et 2 2 et hoc et hoc est diameter
Et si quantitatem ... diametri umbre
in loco transitus lune volueris invenire
diametrum lune in duabus et tribus
... minuta et quod in proveniet
erit quantitas diametri umbre ...
tale subditur exemplar diametri fuerit
lune 27 minutorum et 20 2 que
cum multiplicaveris in duabus et tribus
... proveniet 91 minuta
et quinquaginta 2 2 ...
ut sol sit in sua longitudine vel longior
Si autem volueris hoc investigare
motum solis equalem in una
hora ... si fuerit et minuta
et 20 3 2 est sol in sua longitudine vel
longior Si vero ... quod ...
... minuta in ... Et quia
proveniet 2 reduc ... minuta

Que si minor fuerit diametro umbre
remanebit diametrus umbre equata ad lon-
gitudinem solis cuius ratio hec est ex-
emplar quod si motus solis et fuerit
minuta et 33 secunda augebatur quia super-
natur ad in longitudinem longiori 10 secunda
que tunc multiplicanda in 10 pro-
veniet 100 secunda que si reduxeris ad
minuta exibit 1 minutum et 40 secunda que
minuas de diametro umbre et rema-
nebunt 40 minuta et 12 secunda que sunt
diametri umbre et loco cursus
lune et hec sufficiunt ad locum cursus
lune si deus altissimus voluit

Cuiuslibet arcus du-

plicati sinum rectum invenire
Sinus rectus est medietas cor-
de portionis arcus duplicati
Sinus versus est pars diametri inter ar-
cum et predictam cordam contentam
transiens per medietatem ipsius corde
et eam orthogonaliter secabit Arcus igi-
tur sinum queris a° et a° 80 gradus alter
Si fuerit a° 80 subtrahe inde et cum
residuo operare cum eo Quare igitur
istum arcum in tabula cordarum mediatarum
cum que augentur per dimidium gradum
et si eum potes presise invenire Et
sinum intellectum in directo accipe quia
est sinus propositi arcus Si vero arcum pro-
positum non posset invenire presise quod
contingit quando in arcu proposito cum signum
quesitum fuerint gradus et minuta et ista fuerit
plura Tertio autem paucior cum intra-
tum minuto propinquiori et accipe sinum que
in directo invenies et eum serva de-
inde intra cum maiori propinquiori et
sinum in directo inventum sub alio scribe
Deinde scias differentiam que est intellectum
sinum et secundum subtrahendo minorem
a maiori de qua differentia accipe partem pro-
portionalem secundum proportionem minutorum arcuum
proposito contentorum vel inventorum in-
uel inter 3° ad 3° pro 1 ta huius quam pro-
portionalem adde equationi sinus ac-
cepti Si secunda fuerit a° vel subtrahe
si fuerit minor et habebis arcum sinus propositi
et scias quod tertio est primus numerus et cum

infra vel ultra 30 et est 29 et differentiam
dierum introitum

Sinus recti propositi

arcum invenire sinum propositum
que in capitulis predictis si pre-
sise potes eum invenire et
quod in linea prima duarum linearum numerum
fuit accipe quia est arcus propositi Si vero
propositum sinum invenies accipe minorem
propinquiorem et arcum in directo exte-
dentem serva quod sinum subtrahe a
proposito et residuum serva quod est diffe-
rentia inter minorem sinum in tabula et si-
num propositum et est secundus numerus
Deinde accipe etiam differentiam que est
inter sinum minorem propinquiorem acceptum
in tabula et maiorem propinquiorem
in tabula extendentem subtrahendo
minorem a maiori et est primus numerus et
3° ad pro que tabula augmentata et e-
tiam numerus accipe igitur partem dierum
minutorum sed proportionem secundi numeri
ad primum scilicet institudo 2^m pro 2^m et
quod provenit arcum quem servasti
super adde et habebis propositum

Arcus propositi sinum versum

invenire Si minus quadrante arcus
propositi minus 30 fuerit illum quo
minue et residuum cordam
rectam scias per primum huius quam de 60
qui est totus sinus rectus minue et
quod remanserit erit sinus versus
arcus propositi Si vero arcus propositus
plus quam fuerit illud in quo superat quo
accipe et ipsius scias sinum rectum per
primam huius que adde super 60 et quod
est dimidium diametri et quod provenit erit
propositi arcus sinus versus

Sinus versi propositi

arcum invenire si sinus
versus intra 60 fuerit eius de
60 minue et residui scias
arcum per 2am huius que de 90 minuas
et residuum et quod queris Si vero sinus
iste plus 60 fuerit minue ex quo 60 et
residui scias arcum per 2am quam addas
cum quadrante et quod provenit erit
arcus propositi sinus

Cuiuslibet arcus propositi

Cordam perfectam per tabulas cordarum
mediatarum invenite. Arcum proportionem
media ipsius eque mediet. Scias iterum
prima huius quid dupla et duplicata est
arcus proposita corda perfecta

Cuiuslibet corde per-
fecte proposite arcum invenire.
Cordam propositam mediam
divide, cuius arcum scias per
2am et arcum qui provenerit
duplicabis et duplicatum est arcus
illius corde perfecte

Instrumentum ad
lineam meridianam que ab
nomine certum meridiam dicitur
construere et modo ipsius inve-
niendi subiunge. Para laminam lapi-
deam aut metam sol cuiuslibet metalli que
non consumitur de facili a calore solis
et humiditate aeris plane, in qua
superficies optime et quod sit superficies
plana quam melius poterit. Qua
vela recta sive potius in medio centro
circini posito describas circulus maior
quem capere recipere possint et cir-
culus ille d e f g cuius centrum sint
E. Postea hoc super centrum e rectissime eri-
gatur baculus vel stilus ereus vel ferreus
rectus cuius caput sit acutum et non
maneat et sit longitudo per se recte
ete superficiem quarta pars diametri
circuli iam descripti. Et est abilior
et ortho erigat superficiem predictam
ut non inclinet ad aliquam partem. Quod
scire potis cum circino posito cuius pes
unus ponatur in circumferenciam et alter
erigatur usque ad caput altius su-
perius predicti stili ita quod cum posito
pede circini in quatuor punctis circuli
distantibus per 4as partes circuli ab
pede extenso usque ad cacumen
stili et sic bene firmetur ut non pos-
sit moveri. Postea hoc situetur illud
instrumentum illius orisonti directo
ita ut non sit inclinatum in aliqua
parte sed eque distans orisonti re-
ctissime quod potis facere cum
tali instrumento cum quo latomi lapi-
des suas situant eque distantes orison-
ti. Quo facto fiunt ista sequentia nota.
Cum volueris ergo scire lineam meridianam
considera in principio meridiem ante meridiem
quod summitas stili pervenerit ad circuli circum-
ferenciam et in posita contactus umbre
et circumferencie fiat signum in aliquare
tanta quod sit a. Deinde expecta post
meridiem quousque provenerit iterum umbre
summitas ad circuli circumferenciam sicut prius
et in loco contactus fiat signum secundum
quod sit b. Postea hunc arcum circuli interceptum
signum scilicet arcum a b in duas partes
equales divide in puncto c a quo duc
lineam rectam usque ad circumferenciam
in puncto opposito quod sit d transeuntem
per centrum circuli et hec est meridionalis
linea quam querebas. Cum igitur umbra
stili que sit e k secundum rectitudinem
illius linee ceciderit tunc sive sit umbra
longa aut brevis meridie denotabit. Post
hec circulum cum alia diametro que est
primo descripta scilicet d e c a d angulos
inter seu supra centrum g que sit g f,
et linea punctum veri accidet et ori-
entis ostendat ubi oritur caput
arietis et libre et occidit et dicitur
linea certum orisontis et occidentis. Punctus
vero b est pars meridiei et punctus c
septemtrionis. Punctus a f est pars orientis
et punctus g occidentis. Nota tamen quod
melius et verius potest illud instrumentum
situare dum sol intrat in capite
cancri vel prope et tanto melius quanto
propinquius propter tarditatem declinacionis
inter duas observaciones. Nota ergo quod
unica observare quocumque tempore anni
volueris potis ipsum et lineam meri-
diei et occidentis extra hec commodo si
tamen sol est in signis Aquilonalibus in ista
regione scilicet medio climate. Et modo
dabitur in 3o huius. Nota insuper quod si circulum
divisisses in 24 horas potis quacumque
hora diei volueris scire azimut solis

vide fol. 467

lsathyrin i. medicus
rtasubete i. fons damne et sunt due cisse que apparent i. guttae
lhoosi sunt tria ossa que sunt inferius in cauda
lhahauim sunt ossa lata que sunt sub lumbis par
lumunda i. rotunditas in quarta tunica oculi
rtena arguerredi i. renales
lalhegin i. a xiiii anno ad tricesimum
lgaleniatineat i. etas que est a pasionatis emissione vel emissionis potentia usque barbastat
tirium sunt instrumenta per que fiunt distillationes sicut instrumentum aque rosate
lhahatab est os per quod completur instrumentum sterni
lnodrus i. iunctura ad similitudinem dentis serre
sad i. os quod est a cubito usque ad manum compositum ex duobus
derz i. concavitas vel ventriculus cerebri
calzis i. ligamentum a posterioribus tendens auri et ab auribus retrocedens
nhar locus qui est in inferiori parte gule
uemel sunt ossa subtilia et minuta que sunt in digitorum extremitatibus
lmahkem i. duo anguli oculorum
lithod i. egestudo que accidit egentibus adeptibus
lhilineti sunt additamenta acularia ab arcu
lcalym i. locus dorsi in directo renum
l articulus est in arabico
zaraca est instrumentum sicut cane per quod prodit aqua et ad volunt violenter impellit
lbarag est morphea alba vel lac vel nimia cutis albificatio
samalyrim dicitur camulares et entis
naguard caro i. caro facta de mo... ...
laharal fluxus humorum a capite ad inferiores arterias ex quo fit tussis vel arteriaca passio
rdacoca i. sulfurata
loula i. parve pustule in ore
lsabel spica celtica
lmainz similiter spica celtica
thitimi confusio unius actionis ex ... composita ex fortitudine et velocitate
lkaseran i. brasons
lrubeb i. caro assata super prunas
lluett dulcia confectiones vel de melle

lmasil cibus factus de lacte acetoso et farina ordei
dhoch lac vel adoch
latabch epithima de odoriferis
sanguina liquor vel aqua bis coctum
sogmi dicuntur omnes species bonis saporis que ... amiserunt ut piper zinziber
lkiabi calcanei
lamcab locus super calcaneum retro
lema capitis iunctura capitis
lafanca locus inter mentum et labium oris inferius
lgeherich sunt ... vene labiorum
lbeil sub collo dorsum ... dorso
lhatdam loca ... collum ... capiti anterius et posterius
lmuseragi vel almuserati unce ... et dicitur impetigo
lcahab duo canile due
lohyrade vlcera ... melicera que sunt ad sanandum difficillima
lfase cum caro intrat ungula et est ibi solo communicans et qui fit quod ex percussione et sine vulnere
lmase est sapor insipidus sicut sapor aque
lfemati species sicut piper et similia
lhasthe arbor similis urtice i. sticados arabicum et habet sapore oculans
lbethahard lapis qui omni resistit veneno et ideo vocatur quod veneno resistunt albethahard
dubelat sunt apostemata magna
lasaf desudatio
lauzez ceramus et quorum ... perlani post
lcarti prunella agrestis
fenth fructus iuniperi
lorthut arbor de qua gumma que dicitur amoniacum ... et ... vocatur ... facit ... consolidatio anni
nudon i. herba de qua fit asa fetida et dicitur sulfinum
lamitordum est ... alababi i. plumbum
pmali i. electuarium dulce spissum sicut mel
zerehasen i. vitis alba
mgailem i. arbor gumme arabice
lurarie i. medicina acuti saporis
stararati pondus est in antidotario ...
launoth i. plumbum nondum mundatum

Abugilise vel albinsile .i. lactuca asini
vel lactucella maior et nocatur
fruarcam et sitare et sunt de
titimallo
Amelcus species titimalli
Sesom pastura camelorum
Lagiasen herba similis lilio et dicitur lilialis
Sinus apis super nasum salem cuius flos
dicitur asinus et eius generatio est
ex rore maris et ibi
Visd species venusarius
Lgurab est salix
Lascheti est spuma alba que silua bedegar
Zederez et et adoraz et atheeangi
anes sunt
Lcubugi est avis que dicitur alauda caputa
Legnarised idest electuaria
Lbundaga idest auellana
Rmetu calor qui fit ex sed ?ne gehelij
Rberes est arbor pini cuius gumma dicitur gu
ma pini et est colofonia
Scarata pondus est in fine antidotarij
invenitur
Croz est folium quod assila acetose siluestri
et dicitur bertara
Lfarfar siluestris est portulaca ?ubus lac
et est ex titimallis
Neegil idest ramulus arabicus
Rab .i. lacertus
Gib est animal vel adib .i. lapis lupus
Dab est animal simile et mora in achis
Scarcied pondus est in antidotario
Crufes .i. nux romana
Ledmezed idest nux romana
Amoroz .i. rolus quod fit asella cum
quibus equitat et asilibus
Lienlent est species xilocaracte et dicitur
quod est de gummi pini
Lebel .i. iuniperus
Tagam .i. ruge in facie
Lharis idest ypericon et vocatur fuga
vel demonis
Surie .i. atramentum rubeum
Lkitvaran .i. pix
Vakameti .i. auis et frages ossa
Ladoar .i. zedoarie
Darmuca idest simula
Mulused pondus in antidotario
Lfuled idest ferrum
Demest idest laurus
Lmaroc .i. radix herbe alad
Caro .i. lentiscus unde
Lboum .i. arbor cuius gummi dicitur gummi vi
Learuus .i. rosa uinee z gebuc
Lhasar haste bran. alkebe atheuite
almemetena vel ala
grati vel ramomelod et petasilu h sunt
vii species lacticinii Sed lac lac
ticinii absolute est lac alcibe et est idque
nominatur binata alcaruen
Lbuus est lacticinium biczinum quod uocatur ma
rinum quia ibi nascitur
Lucheenus est genus lacticinii et est
simile portulace
~~Lausun~~ idest sirictura narium
Lkasen
Lkausuri magie alescad alesivelej
omnes sunt species camfore
Lkuted idest plantaginis gummi est dragu
Lmelise vel almesi idest herbam et est azabg
Rsumesi pondus est in antidotario
Raib .i. acetosum
Laudezateiz aderaiz aceraugi alkareie
bezi alcati astererat
anes sunt
Lcatati caro .i. caro narium vel remi
Secbin .i. calor palee
Dulinha .i. lupus
a Stehesabea species est titimalli
Lfers sunt species est lacticinii puriosi
Selbed est arbor cuius gummi dicitur gummi regum
et dicitur meeuberene
Lharba .i. lancea
Therad .i. apostema
Lthevra idest viridis
Lharmen est herba siluestris cauile fetide
Lberuriate cipressus latine et est
pinus cuius gummi dicitur colofonia
Larnadel romanum siselcos
Zarton idest singi
Lsidabaget .i. rodimentum
Rtanuhia botor maron et est cirlame
Lhaugesi .i. rubus
Lsedueri idest seron canalis
a Sebzelati .i. ?? selmorum

versus quatuorque partem de illis et hoc ostendit
illa umbra ostendam tibi azimut et si cadit quarta
d c azimut erit orientale vel occidentale tot graduum quod distat
umbra a puncto g Et si cadat in quarta f c erit
azimut occidentale meridionale tot partium quot
sunt gradus inter punctum et directum umbre
prondium etc. quod si umbra non perveniet usque ad
circumferenciam circuli tunc poteris ducere filum
stilo aligatum secundum consuetitudinem umbre
usque ad circumferenciam ut scias super quam partem
cadet umbra vel quod melius recta circa tenu
itatem cuius medio sit linea recta secundum longitudinem
in uno capite habens foramen per quod transi
eat stilus ut iaceat super laminam et trahat
semper ita quod linea media sit in medio umbre
et videns super quam divisionem circuli cadat si
in una parte in capite ubi tangit circulum vel
leve medietas ita quod ostendat super quam partem
cadat umbra que in nocte sit illud instrumen
tum videbitur in sequentibus

Instrumentum ad capi

endum altitudinem solis et stellarum
et observaciones faciendas constitue

Quoddam ligneum vel ferreum vel eneum
quod prevalet quadratum constitutum cuius quarta et
ulnas versus omnem partem contineat quod quanto
maius fuit tanto melius est Sit igitur quadratum
a b c d cuius punctus a sit centrum et ipsum
centrum a subsequente tria a b timet quarta
circuli b c quam dividas per 90 et quamlibet
partem in tot sicut vis quod potes et sit superficies
quadrati plana inter quam incumbas neque vacil
las post hec duas cuspides eneas equalis
quantitatis in elatio instituto tornatos acutos
quarum alteram in centro a alteram vero in puncto
b figas Deinde

De exhortacione
tri(?) ad studentes ramu-
sculos voletium(?)

scire de stellis occurit michi illud
ptolomei quinta centilogii sui optimus
astronomus multa mala prohibere
potest quod venturum est ex stellis adeo-
nam presciuit Sic enim premonet eum
cui malum venturum est Et ut cum
venerit possit illud pati in quibus verbis
ptolomeus ostendit immensam utilitatem
astronomie monendo nos ad capescendum
dulciorem in hac precelsa sciencia de-
lectum in merito hic nam petrus secundum petrum
Camerecensem episcopum in tractatu
de concordia astrologie et theo-
logie vitat verbo secundo sciencie
theologie tamquam domine ancille
ceteris scientie subserviunt et dat racionem
quia inter raciones omnes creaturas visi-
biles celestia corpora de quibus astro-
nomia
considerat sua magnitudine ac multi-
tudine subtili quod motu et influxu eorum
iuxta varietate varia quod virtute
in dei cognitionem et per quas delectationem
maxime nos inducunt propter quod multo
ait psalmista Celi enarrant gloriam
dei et opera manuum eius et ideo astro-
nomia
non inconvenienter naturalis theologia
nominatur quod sic superior theologia
ad dei cognitionem super naturalem fide
inducit sit ista tamquam inferior an-
cilla eidem subserviens et divine
cognicionis inducens quod naturalem racio-
nem ducit et etc. quod ipse supremus
opifex in eius cognitionem preparativa
scientia nos multum ducat ut pote
tamquam celum et terram creavit
Et omnia que in eis sunt in ho-
minum quoque utilitatem traduxit et
ipsum celum stellis fulgidissimis
et tamquam luminibus mire illuminantibus
exornavit ut suis virtutibus cuncta
disponeret hominibus presideret nocte
die quod incessanter cum motu et
lumine tum influencia unde
et inventa preter nos candidi
sensu licet dedita a summo celo

per influxum aeris preuestitat veritatem ipse in ortosum asinus animallis
soledium toram homilibus sapientia quippe
celesti imbutum dum sidera ani-
culas eius inuadit plura futura
designans celeritatem cursus sta-
bulum petit hinc uidemus volat et
ranarum coaxatio nos pariformiter
ex sensu ratione nostra uti afficiunt
Si etenim hec bruta sensu cognoscat
dedita cur nos homines qui ingenii
et ratione asimus decus perfectissimus
ades predictis bona et utilia non
carperemus nimirum quia hec scientia
excellens omnes alias celsitate
sua congrue etiam magnates residet
Sicut scribit aristotiles in secreto
sanctorum ad alexandrum macedonie
regem illustrissimum totius mundi
dominum O allexander nichil
penitus facias sine consilio perfecti
viri in astris quod et fecit ut eciam per
eorum consilia tissimam prudenciam
totius orbis girum subiugat tanta
igitur utilitate attenta in ramis sancte
scientie preclusa tabellas utiles
declarare proposui de quibus fere tota
cognitio rammistolorum presentis sane
modo levissimo haberi potest et medii
et veri motus planetarum etc. que in al-
phonsii tabulis et resolutariis
et aliis quamplurimis in magnis
voluminibus contentis cum magno labore
inquirunt hic et ludendo inve-
stigari potuit et hac parte astrie
de inquisitionibus motuum planetarum
non sine causa rammiscutur inter-
pali in hac enim gloriosa scientia
arbor comparata tria est inuenire astro-
nomiam videlicet speculatiuam que est
de speculationibus theoricarum scripturi
comparatam et astronomiam practicam de qua
ad presens ramis adequata et ast-
rologiam que est de iudicijs futurorum
ac notibilis similatam etc.

**Romtellectu igitur
et modo corrigendi**

simulit et componendi propositam ta-
bulam de medijs motibus aduertendum primo quod
tam medii motus uniuscuiusque planete tabulam
in margine inferiori ponitur radix ci-
vitatis cracouiensis eidem tabule desinens ad
annum domini m cc cc lb completum
hoc est positum medius motus eius de parte
cuius tabula intitulatur ad meridiem ulti-
mi diei decembris .1. diei illius subque sit
ad meridiam cracouiensem visitatur cuius
longitudo est 32 gradum et 37 m latitudo
50 9 gradus 50 m ut unus invenire potui
licet alij dicant quod sit 70 gradus et 11
m experientia tamen primam via probaui
longitudo ciuitatis est distancia centri
ciuitatis aboriente vel abocidente quare
in ciuitatibus orientalibus computatur longitudo
aboriente in occidentalibus vero sicut
hic etiam nos abocidente scilicet a gadibus
herculis quinquid gades herculis sunt
quodam distant avero ocidente per 11
gradus et 30 m licet autor theorice planetarum
unde sentire quod sint in vero ocidente
et dicit quod arim ciuitas in medio
mundi existens distat abutrinque
gadibus allexandrinis videlicet et herculinis
per 90 gradus et sic videtur dicere quod illi termini
sunt unius in vero oriente et alter vero
in ocidente primum tamen ad apparatum in-
venis sic enim computantes tenent
et sic longitudo ciuitatis cracouie est arcus
equinoctialis interceptus inter gra-
dum herculinis et centrum ciuitatis
qui est 32 gradus et 3 m Sed longitudo
ciuitatis est distancia centri eius ab
equinoctiali et quanta est longitudo ciuitatis
cuius tanta est et eleuatio poli que
est distancia propinquissima poli ad
orisontem sic sine igitur quis vellit
radices ponitas ad quantum quare re-
gionem sine ciuitate distante a cracouie
versus oriente uel ocidente qui
se distat in recte ut meridiem no-
valentur radices videat longitudinem

Eiusdem civitat(is) ad quam radices vi-
sitare velit et subtrahat ea a longi(tudi)ne
Si v(er)o civitas fuit occidentalior quam
Cracov(ia) q(uia) tunc d(iffe)r(en)tia l(ongitudi)nis l(ongitu)do c(ivitat)is
erit minor q(ua)m Cracov(ie) radix vel subtrahat
ab ea lon(gitudi)ne crac(ovie) Si est orientalior
q(ua)m crac(ovia) q(uia) tunc d(iffe)r(enti)a l(ongitudi)nis to(ta) cracov(ie)
erit b(re)v(i)or et illud q(uo)d manet p(o)st subtractio(n)em
d(icitu)r distancia t(ue) civit(atis) a Cracov(ia) s(ecundu)m lon(gitudi)nes
talem Item i(stam) distanciam reduc ad
fracciones t(em)p(or)is tali modo si fuerit in tali
Distancia g(ra)d(u)s plures quam 15 p(ro) quibuslibet
15 capiat(ur) una hora et p(ro) quolibet
g(rad)u residuor(um) capia(tur) 4 m(inuta) hore hoc
est g(ra)d(u)s 15 infra 15 multiplicet(ur) p(er) 4 et
illud q(uo)d p(ro)venerit p(o)st multiplicatio(n)em fiat
m(inuta) hore Si v(er)o fuerint pauciores g(ra)d(u)s
q(ua)m 15 multiplicati sunt p(er) 4 et fiant
m(inuta) ut p(ri)us et a(li)qua m(inuta) g(ra)d(u)s fuerit in tali
Distancia p(ro) quolibet m(inuto) g(ra)d(us) capiat(ur) 4
s(ecund)a hore et cum fraccionibus tali distancie
co(rr)espondentibus querat(ur) medius mot(us) hui(us) p(ar)te
cui(us) radice visitare volueris h(ac) eadem frac-
cionibus sic p(ro) distanciam co(m)parat(ur) int(er) ta(bu)laz
p(ar)te cuius radices volueris no(n) accepta a(li)q(ua)
radice videlz Si habes aliquas radi-
~~cet~~ horas intra eas horis deinde eas int(ra)
tabule cu(m) ziis Si v(er)o no(n) habes horas int(ra)
simpliciter cu(m) m(inu)t(is) et invenies me(dium) motum
inxta infra dicenda tali i(ste) p(ro)c(essus) motu(m) medio
Distancie co(rr)espondenti subtrahe ipsum a
radice p(ar)te illi(us) in cui(us) ta(bu)laz invenisti
Si civitas tua fuit orientalior vel adde
si fuit occidentalior et habeb(is) co(m)posita
lon(gitudi)nes lati(tudi)nes civi(ta)tu(m) co(n)scripte s(un)t in lib(r)o
Almagesti ptolomei et circa oppones
astrolo(gi) et cet(er)a circa alia instrumenta
g(e)n(er)aliter invenimus q(uia) re ibi reformat cu(m)
placz Si aut(em) p(ro)p(ri)e v(er)itate volueris inve-
nire lon(gitudi)ne[m] lon(gitudi)ne cuius civit(atis) distantis
a Cracov(ia) tue videas si directe distat
ad o(r)iente vel directe ad meridie(m) sic eand(em)
lon(gitudi)ne habebit eadem crac(ovia) et cet(er)a radices
valebunt in veritate Si aut(em) directe
distat ad orientem vel directe ad

occidente tunc co(n)sidera q(uo)d sunt a(li)-
qua theutunica seu almanica
que et hic currunt in polonia
quor(um) quodlz 4 stadia et 2(m)
4 unu(m) stadij et p(ro) quibuslz 16
miliaribus capias unu(m) qua si
fuerint p(ro)ta q(ua)m 16 et fuit alia
miliaria infra 16 tunc p(ro) quolz
capies 3 m(inuta) g(ra)d(us) et 4 2(a) qua-
tum correspondet viii miliai ut
p(ate)t dividendo 60 m(inuta) g(ra)d(us) sine 60 m(inuta)
q(uo)d idest p(er) 16 veniunt in q(uo)c(ien)te 3
et in residuo manet 12 que
multiplicat(ur) p(er) 60 et veniet x
et 0 2(a) que ultra dividat p(er)
16 et veniet 45 Sic igi(tur) p(ate)t
q(uod) viii miliai corndet 3 m(inuta) 4
2(a) Et g(ra)d(u)s cum m(inutis) et ziis sic
inventi sunt distancia int(er) me-
ridia(nu)m tue civit(atis) et cracov(ie) quam
distanciam reduc ad distanciam
t(em)p(or)is et fac ut supra dictum est
Si v(er)o civitas ad visitare radices
no(n) directe distat ad orientem
vel ad occidentem ad obliq(uum) saltem
p(ar)tim a(d) (septentrio)nem vel a(d) (a)u(st)rum ad me-
ridiem vel ad orientem vel
occidente tunc debes inq(ui)rere
lon(gitudi)ne p(er) instinctu(m) ut d(ic)itur
in Canonib(us) 7(mo) declinat(ionis) h(ic) 2 q(uia)
no(n) omnes possunt hore instru-
menta ideo hic dicere unu(m) modu(m)
levius s(ecundu)m que poteris invenire
p(ro)p(ri)e veritate lon(gitudi)ne cuius una
p(ro)b(us) civit(atis) q(ua)re i(n) p(ri)mo lati(tudi)ne sine
elevationem poli in tali civitate
obliq(ue) distante a crac(ovia) h(oc) mo(do)
q(uia) re elevatio(n)em solis ab orisonte
p(ost) meridie(m) q(uando) sol fuit in p(ri)n(cipi)o
arietis vel libre q(uo)d nunc fit in
Gregorii et in die sancte crucis
Si capies lig(nu)m rectum et men-
suraz ipsum mensura quocumque
volueris deinde efficies dividere
p(ar)tes equales vel in plures
iuxta q(uan)titatez ligni et in

figẽ ipsum ortogõlit' in t'ram sed
melius est in aserem iacentẽ eq̃lit'
q' t'ra cõmunit' nõ est bene plana
et q' aser equatr̃ iaceat potius fac̃e
p instrumentum quo muratores lapi-
des suos cõsternat equẽ distantes
orisonti Quant ligmen sit orto-
gõ lit' infixum potius fac̃e p filum in
cuius vna extremitate plumbum fuit
ligatum et aliaz extremitate tãcẽs
cõa summitatez ligmenli Et his sic
dispositis expecta donec sol fuit pã-
se in meridie q' potius fac̃e p hori-
legium correctum vel p aliud instru-
mentum et tunc mensura vmbraz
quam ligmenlum ad asem planum
proicit mensura· eadẽ qua ligmenlum
mensum est seu cum tanta mensura
cum quatas partes ligmen cõmistici
numm mensure vmbre ligni pone
in loco primo scz quãs tales mensura
in vmbra cõtinet et numm mensure
ligni in loco 2 et 17 in loco 3o
q' tunc qñ sol eleuã 17 g'r ab
orisonte que res est equalis sue
vmbre deinde multiplica numm me-
sure ligni p 17 scz 2m p tertiũ
et pductum diuide p primum vmbre
scz p pm scz aream regulaz et numerus
quis ondit quot gradibus sol fuit eleua-
tus ab orisonte et istos gradus sub-
trahe a 90 et remanebit distantia
cenit ciuitatis ab equinoctiali circulo
que est eadẽ cum eleuatione poli
et hoc idem est londo ciuit's et hoc
posses facere quacunque die anni si
habes tabulaz solis declinationis ab equa-
tore que ponitur in tabulis 3o declinationis
q' tunc aliis temporibus oportet te addere
ad eleuationem inuentam declinationẽ
solis si sol fuit in signis meridionalibus
vel subtrahe Si fuit in aquilonalibus
et p hoc ligmen posses celi mensurare

altitudinez cuiuslibet rei adhibita indu-
stria de qua prius nichil dicere hac ele-
uatione sit inuenta considerat si fuit a°r
vel bor' Ciuitas et subtrahe minorem
a a°r' et q' remanet diuidi distantiaz
inter illas ciuitates in latitudine qui distantiaz
sua ad partem et miliaria in t'rã
ciuitatez et Ciuitas redut ad fractiones
motus scz ex miliaribus collectus g' et
3 ut prius dictum e p distantiaz inter
ciuitates redut ad eandẽ denominatoz
scz ad g'r vel ad 3 vel si solum habes
in tabulaz vel solum g' tunc nõ indiges
reductione cõia distantiaz sit reductiez
p se ipsam et sua pductum eodem x
certẽ distantiaz latitudinem ciuitatum
in latitudine redut ad idem genus quaz
certẽ multiplica p se ipsum et subtrahe
pductum distantia in latitudine a pducto
q' pueniet et distantia ciuitatum in mi-
liaribus et huius q' remanserit quere
radicem quadratam hoc est numerum q'
multiplicatus p in se ipsum constituet tale
numerum sic e hoc respondeo cuius radix
querit vel quanto propinquiorez posset et
talis radix erit dia in longitudine ciuitatum
ciuitatum ex qua dicitur tunc posses veri-
ficare radices sicut supra dictum e Sed
attendendo ad tabulas solum q' in tabulis
cuiuslibet planete primo post tabula annorum
expensorum aucta p v^{m} usque continue
vsque ad mediũ tabule totalis seu vsque ad
20 que sit inferi sine cõponi pt accipi-
atur motus illius planete cuius tabulam
collige vis vnius anni seu motus in
prima riga positus et addat sibi ipsi
et veniat 2 correcta et item eadẽ pa
addatur ad 2az et pueniet 3a Sed ad
quartum inueniendo oportet te addere ad
primaz motum huius diei propter annum
bissextilem quando tunc fit et id aggregatum
adde ad 3az et veniat quarta et item
ad quartaz adde primaz sine additione

Cum

motus vnius diei et veniet quinta et sit quar
hec tamen seruatur quod ad quartam calendam
est addendus motus vnius diei prime rige
quia semper bissextilis sit in quarto in anno sed
semper ad colliendum istam rigam circa qua
stat b ad primam rigam debet addi motus
vnius diei et tunc totum collectum addatur ad
rigam immediate precedentem et veniet vo-
2) litum sed tunc post medium tabule scilicet circa 20
incipit tabula annorum collectorum circa p
20 usque ad centum et a cento circa p 100
usque ad mille que sic corrigi potest 20a riga
habita ex precedentibus adde ipsam sibi ipsi
et veniet 2 et item adde eandem vicesimam
ad secundam et veniet tertia et sic continue usque
ad 100 tunc item adda centum sibi ipsi et
veniet immediate sequens et item 100 ad secundam
et veniet tertia etc usque ad finem tabule vbi ponitur
motus 1000 annorum deinde ponit tabule
mensium vbi in prima riga ponuntur menses
incipientes a Januario secundum ordinem et post
motus eis correspondentes et corriguntur sic
accipiatur motus dierum tot quot dies habet Januarius
et ponatur in loco primo et postea accipiatur motus
tot dierum quot dies habet mensis sequens et addatur
ad primum et illud quod prouenerit ponatur in loco 2o
Et ita quelibet planetarum per annos continuos scilicet istorum
et superiorum pro bissextilibus ponit etc post istas
tabulas dierum que corrigi possunt accipiatur
motus vnius diei sine illud quod ponitur in prima
riga tabule eiusdem planete desumenti intra
tabulas alphonsii resoluendo tamen signa
phisica in prima et addatur sibi ipsi et proue-
niet 2 et sic continue deinde ponitur tabule horarum
que item corriguntur sic accipiatur motus vnius
hore et addatur sibi ipsi et veniet secunda
correcta et modo operando sic in poribus et non
conuersa si alii vbi fallet in vno secundo etc quia
ponitur tabularum petita usque ad quinto et sic quibus
tamen sunt plura circa quod 2o addit vnum 2
ad secundo si tamen sit tu velles corrigere debes
assumere etc primam rigam usque ad quinta etc
aliis tabulis inventa et tunc per casum
venient desideratam

Ad inueniendum medium motum solis etc

Alterius planete secundum tabulas
hic positas accipe primo illius radi-
cem planete circa tabulam medii motus
eius scriptam deinde vide quot anni
completi sunt elapsi ab annis ad
quos radices hec et totum numerum
quere in tabula medii motus planete cuius
cuius radicem accepisti et quod inde
recto eius in signis gradu minutis
et secundis inveniuntur adde radici tue
et sic habebis radicem anni completi in
vltima die decembris in meridie
Si autem in aliquo mense velis habere
medium motum post annum completum vide
si annus sit communis an bissextilis
secundum hoc intra tabulam mensium et
accipe mensem completum et quod in
directo est in signis quantum minutis
et secundis pone aggregato adde post hoc
vide diem in quo queris medium
motum planete quotus sit in ordine
dierum et item opare ut prius sic etc
facito in horis Si ad aliquam horam
extra meridiem habere velis et
quibus ex tali aggregato acreuerint
signa super duodecim remoue
secundum quibus potius similiter continens
extreuerit signa quam super 30 remoue
30 et adde vnum signa signis sic
etc in minutis si excreuerint super 60
60 remoue pro illis adde vnum
gradibus etc et totum residuum
ostendere debet locum planete secundum
medium motum ad meridiem illius di-
ei in Cracovia Sic etc operandum
est pro inventione mediorum ac totum
lune veneris et mercurii Nota
etc si tanti essent a radice tua
elapsi quod tu numerum eorum in linea
annorum non inuenires videlicet si
essent 203 anni vel 3.2 vel plus
elapsi tunc accipe primo numerum
maiorem sub tuo numero contentum
que adde radici tue deinde ac-
cipe numerum residuum videlicet 367
etc item cum eodem numero intra tabula
annorum et opare ut prius

Et illud quod provenit stabit radice
anni illius completi Si autem ad ali-
um locum quam ad Civitatem volueris
habere radices verifica ipsos secundum
prius dicta

Ad inveniendum mediam coniunctionem

o et ☽ invenio quorumlibet duorum
planetarum quere medios motus ambarum
et subtrahe minorem a maiori et
quod remanet post subtractionem divide
longitudinem et est eius longitudo quam fuit ante
in motu suo et si fuerit longitudo tardioris
planete coniunctio est futura Si vero fuerit
velocioris planete est preterita Istis igitur
cognitis reducas ad secunda post quem
motus amborum planetarum in una
die et subtrahe minorem a alio et
quod remanet divide superatio quam etiam
reducit ad secunda et tunc presentaz supera-
tionem divide minorem et in quotiente
veniet dies Si autem longitudo dividi
potuit per superationem Si autem longitudo
dividi non potuit per superationem in una
die tunc quere motus amborum in una
hora et subtrahe item minorem a alio
et quod remanet divide superatio in una
hora quam reducit ad secundam Et si fuit
coniunctio ☽ ☉ et luna tunc superatio
lune super solem in una hora est 182
8 secunda per que divide longitudinem et in
quotiente provenient hore et quod post divisionem
remanserit multiplica per 60 et divide
per idem quod prius et provenient in quotiente
tercia hora et quod post divisionem
remanserit item multiplica per 60 et
divide per idem quod prius et provenient
secunda horarum et sic continuetur ultimo
factus si longitudo possit dividi per supera-
tionem in una die sed illud quod post divi-
sionem remanet divide per superationem
in una hora et veniet in quotiente
quotiente hore Si illud residuum
possit dividi per superationem in una hora
Si autem non tunc multiplicabis ipsum
per 60 et divides per superationem in una

hora et in quotiente veniet secunda hore et
sic continue et quos extraxeris per 2 2 de hore
totiens remanet una die et omnia
sic inventa sunt tempore medium inter tempus tuum
propositum et coniunctionem futuram vel preteritam
et ideo totum tempus sic inventum adde
ad tempus tuum propositum si coniunctio fuit futura
id est si longitudo fuit tardioris planete vel subtrahe
illud tempus inventum a tempore proposito si coniunctio
fuit preterita videlicet si longitudo fuit velo-
cioris planete et totum tempus quod post subtrac-
tionem vel additionem provenit erit tempus
medie coniunctionis planetarum quesitorum

Aliter et levius potes reperire coniunctiones

coniunctionem ☉ ☽ sumitur quartas medios solis
et lune quere ad aliquod tempus medios motus
utriusque et subtrahe minorem a alio et quod re-
manet dicitur distancia eorum qua distancia
in tabularum preme conscripta in fine harum tabel-
larum scriptarum cum titulo tabula medie coniunctionis solis
et lune et inter cum signis si aliquid habes
et quod ex directo eorum inveneris de diebus
horarum et minutis scribe extra deinde si
habes minuta cum gradibus et item inveneris scribe
sub prioribus quodlibet suo genere demum minuta cum minutis
si quae habes intra in tabulam ibidem positam
et quod ex directo inveneris scribe item extra
sub prioribus scilicet cum reliquis minuta in eandem
tabulam sed tunc diversimode valabitur sicut
in fine tabula tituli ondit sic quod ubi
fuit hore quam eius minuta intelligi id fiat
et quam cum secundis intrabas et ubi fuit
quam hic id fiat secunda in scribe hic item sub
priori quodlibet sub suo genere et adde
omnia sic et illud quod provenit ex tali
additione adde tempus ad quod sumabas medios
motus Si medius motus solis tempore tue
considerationis fuit maior et habebis tempore medie
coniunctionis in medie sequentis tempore tue consi-
derationis Si autem medius motus lune
fuit tempore tue considerationis tue subtrahe
et habebis tempus coniunctionis in medio pre-
cedentis Si autem habita una coniunctione
volueris levius quamlibet aliam habere

Tunc ad tempus coniunctionis precedentis adde
29 dies 12 horas 44 minuta 3 secunda. Si vero
habita coniunctione volueris habere oppositionem
tunc adde ad tempus coniunctionis 14 dies 18
horas 22 minuta 1 secundum. Si etiam mediam
primam tunc ad tempus coniunctionis adde septem
horas dies 9 horas 11 minuta 0 1 secunda
et si fuerit annus embolismalis 13 habens lunationes
tunc illa lunatio que dicitur embolismalis debet
poni in illo mense in cuius mense
versus finem due coniunctiones contingunt. Tunc pre-
ceditur embolismalis et 2a mensis sequitur. Secundum
illius mensis in quo hoc contingit coniunctio
fit in versus finem preteriti mensis. Quando autem hoc
evenerit patet in computatione. Et nota quod
hec tamen similiter precedentis solum habent ve-
ritatem quando locus medius in luna et sole fuerit
in eodem signo. In aliis autem aliquando
error contingere posset ut patet subtiliter
ymaginanti. Si enim sol esset in 19 arietis
et luna in 19 geminorum propter motus lune
esset maior quam solis quem secundum puncta mo-
tus solis debet subtrahi a motu lune
et per consequens quod debet et precta que tunc
2m rei veritatem adhuc esset futura.
Sed si volueris scire quocumque tempore et cuiuscumque quanta
cuiusque lunationis invenire coniunctionem
mediam futuram in mente quorumlibet duorum
planetarum quere medios motus ipsorum
ad tempus illud propositum et subtrahe velo-
ciorem a tardiori sive fuerit aor sive
bor. Si enim fuerit minor motus tardi-
oris planete minuatur una revolutio
scilicet 12 signa et tunc primo quod post subtractionem
provenit compare in tabula predicta et habebis
coniunctionem in mente sequente tunc tue
considerationis. Si autem volueris habere in mente
precedente tunc subtrahe motum tardioris
planete a motu velocioris sive fuerit
aor sive bor et compare sicut prius dictum
est 2m primum vel 2m modum si fuerit comparatio
de sole et luna.

[Qu]od attendendo ad tabulam coniunctionum
planetarum ex quibus inveniuntur
distantia inter medium et verum
motum qua addita ad medium
motum vel subtracta ab eodem surgit
verus motus planete. Nota quod primo mediis
ponuntur linee recti i. linee in quibus
continentur signorum et graduum cum quibus
conveniunt equationes que quidem linee
etiam sic sunt disposite quod primo ponuntur
due rige in quarum una subscripta
sunt super in reliqua vero gradus et augentur
hee due rige per 1 gradum continue a sursum
descendendo deorsum sic quod circa su-
periorem marginem in primo loco po-
nuntur 0 in signis 0 gradibus in 2o vero loco
0 in signis 1 in gradibus et sic augentur
per 1 gradum continue et ubi plures gradus
quam 30 creverint eis reiectis ponitur
unum signum in linea signorum tam-
diu quousque 30 gradus iterum excreverint
tunc iterum deponuntur et additur unum
supra priori etc. erunt etc. Contingit
ista quod in fine istarum rigarum ponit
6 in signis 0 gradibus et post istas rigas
sequuntur alie due rige etiam de
lineis numeri que sic procedunt quod in
fine illarum circa inferiorem marginem
ponunt 6 in signis 0 in gradibus et in
penultimo loco ponitur 6 in signis 1 in
gradibus et sic iterum continue augendo
per 1 ab inferiori ad sursum ascendendo usque
in capite ponitur 12 in signis 0 in gra-
dibus. Deinde sequuntur due linee in
quibus ponuntur equationes centri. Sed
quod in prima ponuntur gradus equationis in 2a
vero minuta post dictam 2e in quibus ponuntur
equationes argumenti ut etiam tituli superi-
ores clare ostendunt. Tandem in infe-
riori margine circa lineam numeri circa quam
lineam numeri ponuntur due littere una scilicet
a et in quarum una videlicet a
additionem designat et alia scilicet m
diminutionem seu subtractionem reputat
tat et superior semper deservit centro
inferior vero argumento sicut etiam tituli
li ostendunt ibidem.

Ad inveniendum ymaginem unius cuiusque ex planetarum capias radicem

augis istius planete cum auge quis
qua inuenies in fine harum tabularum
circa tabulam que intitulatur tabula augium
post ea vide quot sunt anni elapsi a
radice tua i. ab annis ad quos habes
radicem et totum numerum quere in linea
numerorum tabula de augibus et si ipsum
precise inveneris tunc illud quod est ex
opposito eius scribe sub radice tua
quilibet sub suo genere / si autem precise non
inveneris tunc capias minorem in
mente propinquiorem que inveniri
potest et illud quod ex directo eius
inveneris scribe sub radice deinde
quere numerum annorum residuorum
in eadem linea cum quibus intrasti
nondum et quod iterum ex directo eius
inveneris scribe sub priori iterum quilibet
sub suo genere postea vide si sunt aliqui
menses elapsi a principio anni incomple-
ti usque ad tempus tue consideracionis
et totum numerum quere in linea
numerorum tabule mensium et si ipsum
precise inveneris tunc quod ex directo
eius inveneris scribe sub prioribus
Si autem ipsum precise non inveneris
recipe minorem propinquiorem deinde
intra cum residuo et sic etiam
facias cum diebus si quas habu-
eris ultra menses completos pari-
formiter completis cum horis et sic
ex directo inventum scribendo
sub prioribus quilibet sub suo genere Quo
ordinata ista sit adde et quod post addi-
cionem pervenerit erit aux istius
planete cum radice sumpsisti
ad tempus tue consideracionis

Verum locum solis per tabulas invenire quere

primo medium motum solis et ipsum
serva deinde scias augem solis
per tabulas minute predictas quam
augem subtrahe a medio motu
solis si potes i. si medius motus
solis sit maior quam aux Si autem
non potes i. medius motus solis

sit minor auge adde 12 signa ad medium motum
solis et a toto collecto subtrahe augem
solis et quod post subtractionem remanserit
dicitur argumentum solis Et tunc si in
argumento cuiuslibet planete fuerit plura
signa quam 3o adde prius unum gradibus
inquirendo quando queris equacionem
si autem panciora fuerit de eis non curabis
Deinde cum signis et gradibus argumenti et
intra tabulam equacionis solis et quere
numerum consilem in lineis numerorum ut prius
et eius directo invenies equacionem solis
in gradibus et minutis quod equacionem adde ad
medium motum prius inventum Si argumentum fuerit
plus 6 signis Sive si sub illa linea in
qua invenisti ad gradum argumenti fuerit scriptum
Et si vero argumentum fuerit minus 6 signis seu si
sub illa linea in qua invenisti signa
et gradum argumenti fuerit scriptum minus subtrahe
equacionem predictam a medio motu solis et
quod extiterit operacionem pervenerit erit verus
locus solis

Verum locum lune per tabulam invenire quere primo medium

motum lune deinde quere medium motum
solis quere etiam ad idem tempus medium
argumentum lune in tabula sua modo quo medii
motus queruntur hiis tribus habitis sub-
trahe medium motum solis a medio mo-
tu lune Si potes si vero non potes tunc
adde 12 signa et post subtrahe et quod post
item subtractionem pervenerit dupla et pro-
ductum dicitur centrum medium lune De-
inde cum predicto numero signorum et graduum
si qui fuerit vel cum minoribus intra tabulam
equacionis argumenti lune et in directo re-
cipe equacionem centri quam adde argumentum
medium prius inventum Si centrum medium
fuit minus 6 signis seu si sub linea
in qua centrum accepisti sit scriptum
Et vel subtrahe equacionem si centrum fuerit
maius 6 signis Seu si sub linea in qua
centrum accepisti sit scriptum minus et quod
post subtraccionem vel addicionem pervenerit
erit verum argumentum lune deinde cum signis

Et q̄ a qui ultra fuit eiusdez arti vel
vel cum priori mīo intra tablaz eq̄tonis
lune et recipe eq̄tonē arti in directo q̄
adde ad ḡtum lune si artus vm fuit ma
g̃ 6 sig̃ vel subtrahe directaz eq̄tiatoz
si artu vm fuit min̄ 6 s et q̄ p̄ operatōz
talem pueneit erit verꝰ locꝰ lune et h̄
modꝰ semp occurit in qualꝫ ḡiunctōn̄ vel
oppon̄ lune cum sole vel oppꝫ p̄h si
vero eq̄ in ḡiunctōn̄ et opposōn̄ media opz
te q̄re centrꝫ medium vel artum vm q̄a
tunc artus medius ḡstituit vm in alijs aut
locꝰ ex ḡiunctōz et oppoz ē equalis di-
uersitas de quo nō curo ad ppositum
q̄ eq̄tiones arti ēstimit ḡtinue usqꝫ ad
quadraturā lune et eq̄tiones aut arti
in posite sūt eq̄tone ve in omni ḡiunctōn̄
et opposicione lune

Verum locum capitis draconis inuenire int

Dum est q̄ motꝰ intersectionis ecentrici
lune cum ecliptica que vocatur caput
et cauda draconis nō est sic motꝰ planetarum
sꝫ ad oppaz ptem .i. ḡ putū q̄ successioꝫ
signorum et ideo diminuit in theorica ca
gerhschar tm̄ ille in m̄co motu ḡ firmamentum
ḡtinuum in rei veritate vadit cum firmamento
Que ē medium motum capitis draconis
mō qui dictꝰ est in canone de medijs
motibꝰ planetarum q̄ subtrahe a 12 signis
remanꝫ verꝰ locꝰ draconis ḡ putatꝰ z m
successioꝫ signorum / si aut vm locum cauda
draconis habe volūs adde 6 signa ad mo
tum capitis et proueniet motꝰ caude

Verum locum Saturni Iouis et Martis inue-nire que primo medium

motum illius cuius verum queris et
ipsum serua p̄ deinde scias ipsius
auge p̄ doctrinaz in p̄cedentibꝰ traditaz
scias eciā medium motum solis ad idem
tpus hūis tibi habitis subtrahe augez
a m̄co motu planete si potis et r̄ta
vel diminuit centrum planete deinde
subtrahe medium motum planete a medio
motu solis et si nō potes adde 12 sig

et q̄ p̄ subtractōz remanserit
dicitur artus planete hūis duobꝰ
habitis et ḡuatis cum mīo sig̃
et ḡdum centri vel cum priori
eius intra tablam equatōnis
illius plāe cum vm motu q̄uis
et in directo accipe eq̄tōz centri
et serua eam et scribe sup eam a
si centrꝫ fuit magis sex signis
vel scribe sup eam m si centrꝫ
fuit min̄ 6 sig̃ quo facto si sup
eq̄taz fuit scriptum a adde ipaz
ad artum vm Si aut sup ipsaz
fuit scriptum a subtrahe ipaz
ab arcu m̄co et q̄ p̄ tālem operatōz
puenit erit vm artus planete
Dicitur tunc illa equato vltimus sec-
ual in parte Deinde cum mīo
sig̃ et ḡ vel arti vel priori
intra eandem tablaz eq̄tōz et in
directo recipe eq̄tōz arti sup
q̄m scribe a si artu vm fuerit
minꝰ sex signis vel sup eaz scribe
m si fuit magis sex s deinde
illas duas equatōes sic seruatas
videlꝫ centri et arti recipe et si
sup vtraqꝫ fuit scriptum a adde
eas sit et tm̄ pductum adde ad
ḡtum ple p̄ius ḡuatum si aut
sup vtraqꝫ sit scriptum m adde
eas sit et totū pductum subtrahe
a tu ple p̄ius ḡuato si vero
sup vna fuit scriptum a et sup
aliā m subtrahe minoreꝫ eq̄taz
a maiori et illud q̄ remanꝫ
adde ad m̄com motum plāe si sup
maiorē eq̄tōz fuit scriptum a vel
subtrahe a m̄co motu ple si sup
maiorez eq̄tonē fuit scriptum m
et q̄ p̄ talem operatum puenit
erit verꝰ locꝰ ple de quo ḡsumsisti

Verum locum Ve-neris et Mercurij

Inuenire scias q̄ idem est mō
operandi in istis duobꝰ et tribus
superioribꝰ excepto q̄ medꝰ tꝰ

Illorum duorum non habent centra equationis solis per eorum inventionem veri verum (?) tamen liber illorum est idem cum medio motu solis qualiter parte centri aux veneris sit eadem cum auge solis et quoniam centrum veneris et argumentum solis sunt eadem aux aut mercurii spalis (?) locum habet centri argumenta illorum planetarum non inveniunt ut in tribus superioribus sed habent spales (?) centra et argumenta eorum media sed per tabulas suas inveniunda proximo (?) sic medius motus planetarum habitus in hiis tabulis scilicet hos modos in qualibet ipsorum duorum planetarum scilicet centrum eius vel solis quod idem quod auge et argumentum tamen cum hiis tabulis proxima ulterius operandum est et sic dictum fuit de inventione veri loci trium superiorum.

De introitu solis in arietem

Introitum solis in ariete vel quocumque signum invenire volueris quere verum locum solis ad tempus proximum estimationi scilicet ad tempus quo estimas quod sol parum distat ab ariete et sit sub alio signo quo invento scilicet vero loco solis vide distanciam eius ab ariete quam scias per subtractionem veri solis a signis omnibus faciendo in illis signis et quod post subtractionem provenit est distancia veri loci solis ab ariete quam distanciam reduc ad ... gradus videlicet si fuit ibi gradus ... et minuta reduc totum ad minuta qua distanciam sic reductam serva per certo (?) quere vero motum solis in una hora eadem tempore quo scias hoc modo medius motus cum argumento equato solis in tabula vel motus solis et lune in una hora quod ex directo inveneris sub titulo motus solis in una hora erit verus motus solis in una hora eodem tempore quem motum in una hora reduc etiam ad ... gradus solis similiter denominatos. Sed quod reduxisti distanciam solis ab ariete quo facto divide distanciam reductam per motum solis in una hora et in numero quociente provenient hore et serva tabulas ad partem per quota si remansit aliquid post divisionem multiplica per 60 et quod provenit divide per idem quod prius scilicet per motum solis in una hora et in numero quociente provenit et minuta et si aliquid remansit multiplica iterum per 60 et divide per idem quod prius et in numero quociente venient secunda et si provenerit plures hore quam 24 reiectis una die et hore cum minutis et secundis sic inventa ostendit tempus introitus solis in ariete post meridiem diei ad quem petivisti

De vera coniunctione solis

et lune et oppositione si vis habere tempus vere coniunctionis solis et lune que proximo tempore media coniunctionis eorundem accidit in tempore quere vero loco solis et lune per suos canones et si sunt in eodem signo et in eodem tempore tunc vera coniunctione si autem non fuerint separatim in eodem loco subtrahe minorem motum a maiori et quod remanet dici longitudo illius verus qui fuit maior in motu quam longitudine reductam in secunda deinde scias motum solis et lune in una hora ad idem tempus quam invenies hoc modo intra cum vero argumento lune in tabula veri motus solis et lune in una hora et quod in directo inveneris erit verus motus solis et lune in una hora deinde reducendo similia similibus et subtrahe motum solis in una hora a motu lune in una hora et quod provenit superatio lune quam etiam reductam in secunda deinde divide longitudinem super dictam in secunda reductam per superationem predictam similiter in secunda reductam et provenient in numero quociente hore et quod post divisionem remansit multiplica per 60 et divide per eandem superationem et provenient in numero quociente minuta horarum et sic quociens quas horas cum suis fractionibus adde ad tempus medie coniunctionis prius inventum si longitudo fuit solis vel subtrahe si longitudo fuit lune et quod post subtractionem vel additionem provenit est tempus vere coniunctionis solis et lune. Consequenter videndum est de oppositione si tempus coniunctionis vere Jovis Saturni et quorumlibet planetarum vis invenire. Que prima dicta eorum quorum vis scire coniunctionem ad tempus proximum quam coniunctioni per estimationem quod quilibet potest scire qui in motibus operatur. Si autem nescieris illud tempus

sit potes invenire que primo medios
amborum quorum coniunctionum querere ad centrum
tempus et invenias mediam coniunctionem cer-
tam eo modo qui dictus est antecedat illud tempus
in quo invenies coniunctionem mediam. Deinde pro-
quid estimatum habito gradu vel loco amborum
ad tempus predictum subtrahe minorem
a maiori et manet longitudo illius
videlicet qui fuit maior in motu et eam
reduc subtiliorem fractionem videlicet ad 2 de-
inde intra equa utrumque ad unum diem
post tempus ad quod prius equasti et subtrahe primum
motum cuiuslibet a secundo et motum deinde
cuiuslibet a primo si fuit retrogradi et quod post
subtractionem remanserit erit motus diei
cuiuslibet deinde subtrahe motum diei tar-
dioris a motu diei velocioris et quod rema-
net superatio quam etiam reduc ad positum
ad eandem fractionem sicut longitudinem
quo facto divide coniunctionem per superationem
et numerus qui provenit erit dierum et si aliquid rema-
serit post divisionem pone in propria forma
non reducendo. Et superatio diei di-
vidatur per 2 et tunc invenies superatio
h per quam divide residuum quod fecit sinuare
in propria forma si potest et que provenit
erunt hore. Et residuum si quid mansit
multiplica per 60 et iterum dividatur per superationem
et in numero qui provenit erunt minuta hore
illa calculatio ita habet si sic ambo pla-
nete fuerint directi vel ambo retrogradi quorum coniunctionem
queris. Si autem unus fuerit directus et alter
retrogradus que motum directum in una
die ut dictum est et motum retrogradi
in una die tunc secundum erit minor priori
subtrahe primum secundum a priori et remanet quantum
recedit in uno die tunc intra primus motus
sit et quod provenit per illud divide per longitudinem
sicut prius dictum est. Tunc illud tempus
extractum adde cum tempore quo quesivisti
loca planetarum si coniunctio adhuc est futura
vel subtrahe ab eadem si coniunctio iam transi-
vit et quod post additionem vel subtractionem
provenit erit tempus coniunctionis. Si autem vo-
lueris per se coniunctionem veram invenire ergo te
ad illud quod nunc venisti certum vera loca
quere et si inveneris eos in eodem loco
bene erit. Si non videris distantiam in
per subtractionem aliorum et sicut motum

cuiuslibet in una hora et operare iterum
ut prius et quod tunc ex tali operatione
provenerit erit tempus veri coniunctionis.

Si autem luminarium veram coniunctionem volueris invenire

veram coniunctionem solis et lune que-
ras prius mediam et habeas adeo tempus
medium argumenti solis simul et argumenti
lune medium quod erit illo tempore fiet
unum et habeas cum hoc tabulam
cuius titulus tabula equationum
temporum vere coniunctionis et oppositionis solis cum luna
que solet poni in tabula magistri Iohannis
de Lineriis deinde intra primo cum argumento
solis in eadem tabula et capies ibi ho-
ras et minuta simul et diversitatem diei
et minuta proportionalia et si fuit minus
plus quam tripla in argumento pertibus vel
3 adiungendi et cum toto collecto
intrando eandem tabulam et tunc constitue
et minuta proportionalia post hoc minuta
secundum proportionalia inventa
in linea tertia diversitatis diei et
operare secundum ancianam regulam videlicet
multiplica secundum proportionalem et deinde
primum et quod provenerit iunge ad minuta
inventa cum horis in tabula solis et quod
provenerit sinua extimis tantum ad argumento
lune intra eandem tabulam et capies
h et minuta sub titulo equatio lune et
diversitate diei simul et minuta proportionalia
minuta sequentia et operare directe
sicut cum sole operatus es et horas h
et minuta provenientia ex motu lune post h
vide h et minuta que prius posuisti
et ista que tibi primo provenerunt
et subtrahe unum a reliquo
et quod post subtractionem provenit
adde ad medium coniunctionem. Si argumentum
est minus sex signis vel subtrahe
si plus et inventa est coniunctio
luminarium vera.

Compositurus almanach

qui importat temporale quod ad tempus du-
rans scilicet ad unum annum vel ad

quos secundum quod disponit primo
sciendum per declaratione et medio coe-
quandi ipsum quod in eo intitulatur ann-
i Christi ad quem opus est dispositum de-
nuum mensis in extremitate superiori et
quarum in tribus lineis a sinistris dextre
prima que continet aspectum solis in ordine
ad lunam ponuntur dies mensis scilicet unum
tali mensi describentur et littere feriales
cum dominicali correspondentes sillabe
de Cisiojanus que sillabe in tercia sequenti
linea ponuntur hinc tu secundo a sinistris
versus dextram ponuntur motus veri septem
planetarum cum capite draconis quod et
geuzahar dicitur per se et in sic quod primo
solis secundo lune tercio saturni et sic consequenter
secundum successionem planetarum et in
fine ponuntur motus capitis draconis post-
ponuntur quinque linee in quibus ponuntur
aspectus quinque planetarum in ordine et tunc
et in fine vero ponitur linea in qua ponuntur
aspectus in ordine ad lunam et aliorum
planetarum mensis et cum quem primo ad
principium anni illius videlicet ad quod
almanach disponere velis medios motus
planetarum hoc est ad illam stellam radicem
scilicet addendo radici anni motum unius
diei quem cum argumenta nona centrum adiun-
ge stelle et centro quem saltem centro hunc
modo quem dictus deveris motibus planetarum
deinde ad illum motum sic ad principium
anni inventum adde motum aliquorum
dierum 2m quod tunc planeta in motu suo
requirit gratia Exempli deinde saturno
ad medium motum ad principium anni in-
ventum adde motum 10 dierum et illud
quod provenit iterum 10 dierum et ad productum
adde motum 11 dierum et tunc habebis
medium motum saturni ad finem
Januarii Tunc iterum ad hoc adde
motum unius diei seu ad iterum
primum motum unius mensis et habebis
motum ad principium februarii et huic iterum
adde 10 dierum et sic consequenter semper
addendo motum 10 dierum ad preceptum
solum mensium huiusmodi 30 ~~dierum~~
~~iterum~~ 31 dierum in fine debet addi motus
11 dierum et in fine februarii in
anno communi in fine debet addi motus

octo dierum in anno bissextili 9 dierum
pariformiter operaberis de centro stelle et argumento
medius In coniunctione autem procedit de 8 in 8
dies in directe de sex in sex in o de 7 in 7
inveneris et in mercurio de 8 in 8 in luna
de tercio in tercium in capite draconis de 10 in 10
poteris tamen de capite draconis faciliter operari
scilicet quod dictam in declaratione et solis intrare
poteris si intersticia aposueris quia caput
semper equaliter movetur et in istis omnibus dis-
ponas ista argumenta et centra stelle et 6t9 ot9
dies interpellatas 2m quod quilibet planeta in motu
suo requirit eodemmodo sicut in huius exemplo
est solum in fine mensium poteris aliquos
plures dies intercipere vel pauciores scilicet quod
mensis requirit quibus sic dispositis quere primo
verum motum saturni vel alterius planete ad principium
anni seu ad illud tempus ad primum huius
invenisti deinde cum quere verum motum
eiusdem ad illud tempus ad quod sequentem motum
invenisti et si secundus motus verus
fuit maior quam primus planeta est retrogradus
Si minor est directus Si autem est equalis
est stationarius et si secundus fuit in modico
maior stationarius in statione prima si autem
fuit modico minor est stationarius secundus
scilicet quod cum poteris invenire faciliter intrando
cum argumento in tabula directionis planetarum quibus
quibus iam sic expeditis subtrahe minorem
verum motum a maiori et quod post subtractionem
remanserit ad eandem denominationem et ad
illud reductum divide per tantum numerum quanta
est quantitas dierum integrorum interceptarum
inter tempus ad quod primus et 2us fuit in-
ventus sicut per numerum 8 8 anno 9 dierum
et illud quod in numero quotiente provenerit reduc
ad grossiores fractiones si poteris et
tunc illud reductum adde ad primum verum
motum si secundus fuit maior et veniet motus
sequentis diei post primam post ad illud pro-
ductum iterum adde motum unius diei et
veniet motus iterum sequentis diei et sic
consequenter usque ad illum ad quem secundus motus
est inventus infra descendendo Si vero
primus motus fuit maior tunc illud productum
post divisionem adde ad motum quem inventus

Est ad sequentem diem et iterum hoc adde
ad productum et quod venit sursum ascendendo
per quem verum motum addatur ad quod habes
cum vero motu iterum sequentem et operare
directe eodemmodo ut prius usque
perficias per totum annum

Exam eclipsim solis in aliqua coniunctione

vel aliquam eclipsim lune in aliqua opposicione
potis invenire propter veritatem quere verum locum
lune per canones prius dictos et quere centrum
ad idem tempus verum motum capitis draconis
per canones prius dictos pro eclipsi simul ut verum
locum caude draconis pro eclipsi lune et
subtrahe minorem a maiori scilicet verum locum
lune a cauda vel a capite ut eius et
per subtractionem relinquetur et distancia
quantum distat luna a capite vel a cauda
draconis que distancia si minor fuerit 12 gradibus
dic eclipsim fore possibilem et quanto
minus distat tanto maior erit eclipsis
Si autem ista distancia fuerit 12 gradibus a plus
dicitur eclipsim fore impossibilem

Aspectus planetarum invenire sciendum

est quod aspectus in proposito dicuntur esse quedam
certe distancie planetarum in quibus se se in suo
influxu iuvant vel impediunt et habet proprie
capiendo aspectum Sunt autem eius quatuor
cum nomine scilicet sextilis quartus trinus et oppositus licet
coniunctio etiam ab aliquibus dicatur aspectus
quamvis tamen proprie non dicatur esse aspectus quia
in coniunctione planete non distant Sed potius
in gradu 30^a^ coniunguntur et dicitur sextilis aspectus
distancia corporum celestium per 60 gradus ut
equinoctialis eo quod sextam partem circuli
eius continet Quartus vero dicitur quando ista distancia
est in 90 gradibus qui sunt quarta pars circuli
Tercius autem dicitur quando per 120 gradus
distant qui faciunt terciam partem circuli Oppositus
vero quando per centum 80 gradus quod est precise medietas
circuli Coniunctio vero est quando tales planete sunt
precise in eodem loco circuli Hii autem aspectus
tripliciter sumuntur primo secundum gradus 30^a^

Secundo scilicet gradus equinoctialis et as-
censionum signorum Tercio scilicet directionis
graduum qui proprie dicitur proiectio radiorum
Secundi duo non ponuntur in al-
manach sed solum aspectus secundum
primum modum Ad hunc enim igitur tales
aspectus aliquorum planetarum ad invicem
considerantur vera loca amborum et si
fuerit inter eos aliqua distancia de pre-
dictis tunc aspiciunt se tali aspectu
que est ista distancia ostendit et quia
in almanach solum motus ponuntur
ad meridiem ideo considera si se aspiciunt
precise in meridie tunc pone notam
aspectus in medio linee illius diei Si
autem non aspiciunt se tunc vide si pervenit
ad aspectum venire eodem die et si
hoc pone notam aspectus inferius vel
supra secundum quod estimas eos prius vel
posterius precise aspicere et pone no-
tam aspectus dextri si se aspiciunt
post coniunctionem ante opposicionem Si autem
aspexerint se ante coniunctionem post
opposicionem tunc pone notam aspectus
sinistri et hoc solum intelligendum est de
aspectu solis et lune et ceterorum
planetarum cum luna quia in aspectibus
aliorum planetarum inter se ista diversitas non
servatur quomodo autem dividatur aspectus
planetarum dicit ptolomeus in hyspanensi
in suis hexagonis quod per sex gradus
ante et post scilicet dicitur aspectus perfectus
Unde aspectus sextilis dexter
sic pingitur Sinister vero sic
Sed quartus dexter ita pingitur
Sinister vero sic Sed trinus dexter
sic Sinister vero sic 9o vero sic 9o
vel secundum alios ao 9o aut sic 9o
vel sic o-o Et horum aspectuum
aliqui sunt inimicicie et alii
amicicie Unde aspectus sextilis
est imperfecte amicicie quartus vero
imperfecte inimicicie Sed trinus
perfecte amicicie oppositus vero perfecte
inimicicie 9o autem multiplicat

variatur ut hoc potest videri clare
in libris astrologorum talibus videlicet
in albumasar de coniunctionibus
et in aliis quam pluribus

Scendens et o-
mnes duodecim

domus celi invenire sciendum quod
ascendens est gradus zodiaci qui directe
est in contactu orisontis et etiam ad
totum signum continens illum gradum
potest dici ascendens Domus autem
est 12 pars celi unde astronomi
ymaginantur qualibet hora celi di-
vidi in 12 partes quas vocant domos
seu cardines celi quarum quidem domus
incipiunt ab ascendente qui est
in contactu orisontis et computatur gradus
30 equinoctiales infra orisontem
subtus et omnes gradus 30 zodiaci 30
gradibus equinoctialis infra orisontem
correspondentes vocant horosco-
pum seu primam domum deinde con-
putant alios item 30 gradus equinoctiali
et gradus 30 correspondentes vocant
secundam domum et consequenter Sic ut
breviter dicam domus in proposito est
pars celi 30 gradus equinoctialis cor-
respondens incipientibus a gradu
ascendente et consequenter incipiendo sic
tamen quod in angulo terre seu in medio
noctis incipiet principium quarte domus
et procedat usque occidentem usque ad
principium quinte et 5ta usque ad principium
sexte et sexta usque ad principium
septime quod de novo oritur gradus duo-
decimi qui tangit orisontem ex
parte occidentis et consequenter usque 12 domus
terminabitur circa gradum ascendentem
Sed quia gradus ascendens debet
cum tempore equato poni queri
ideo tempus equatum sic invenies
Intra cum vero loco solis tabulam
in tabula equacionis dierum cum
noctibus et ex opposito gradus et signi
in quo est sol secundum verum
eius motum recipe gradus et minuta et in tabulis sta-
cionum in tractatu si in vero loco ☉ hinc et
alias staciones ad equalibus proximis
stacionibus et tunc pro quolibet gradu accipiunt
quatuor minuta hore et pro quolibet minuto gradus 4 secunda
hore et pro quolibet minuto 4 secunda hore et
pro quolibet secundo 4 tercia hore et hec totum adde
ad tempus tue consideracionis vel ad quod vis inve-
nire ascendens et habebis tempus equatum
cum quo tempore debes querere ascendens et omnes
duodecim domos unde ad inveniendum
ascendens cognitis horis post meridiem
Si quas habueris predictas horas equa-
les multiplica in 15 et habebis gradus
equinoctiales qui sunt a gradu medii
celi usque in gradum solis quod si sunt
minuta cum horis 4 minuta ponimus hore adde
gradibus collectis unum gradum et si sunt
pauciora minuta quam 4 tunc pro quolibet minuto
hore pone 15 gradus minuta quo facto quere
arcum diei quem invenies hoc modo
accipias ascensiones que sunt a principio
arietis usque ad gradum in quo est sol
et hoc intrando tabulam tui climatis cum
gradu solis quas ascensiones subtrahe
ab ascensionibus gradus nadir solis et quod
post subtractionem remanserit est arcus diur-
nus Si vero ascensiones gradus solis plures
sunt ascensionibus nadir solis adde super
ascensiones nadir ☉ 360 et tunc
subtrahe ascensionem gradus nadir ☉ et
quod post subtractionem remanserit est arcus
diurnus quem arcum diurnum divide per
mediatatem et unam eius medietatem adde cum
gradibus quos prius collegisti et habebis omnes
gradus equinoctialis qui sunt a gradu asce-
dente usque ad gradum solis et asce-
siones gradus solis quas primo invenisti
cum gradibus prius collectis adiunge si vesperas
computasti Si autem non tunc intra de
novo cum gradu solis in tabulam tui climatis
et ascensiones quas in eius directo
inveneris priori collecto adiunge et
tunc habebis gradus equinoctialis qui sunt
a principio arietis usque ad gradum

Ascendentem hoc tamen scias quod
si ex ista completione plures quam 360
exeunt reiectis 360 residuum sunt tunc
hiis gradibus item considerata ascensionum
signorum circuli obliqui in tuo climate
in gradibus et que in gradibus ascensionum
ubi quod inveneris predictos et gradus equales
illos appositos cum signi in quo eos
inveneris scias esse ascendens prima
aut aliorum domorum invenies hoc modo
quere totum gradum quotus fuit gradus
ascendens in linea inveni in tabula equarum
scilicet domorum et in directo illius inventi
signo cum signi tunc quod fuit in prima
linea invenies principium 2e domus in
secunda tertia in tertia quarta in 4 et sic usque
ad sex quas scias esse in signis et
gradibus appositis

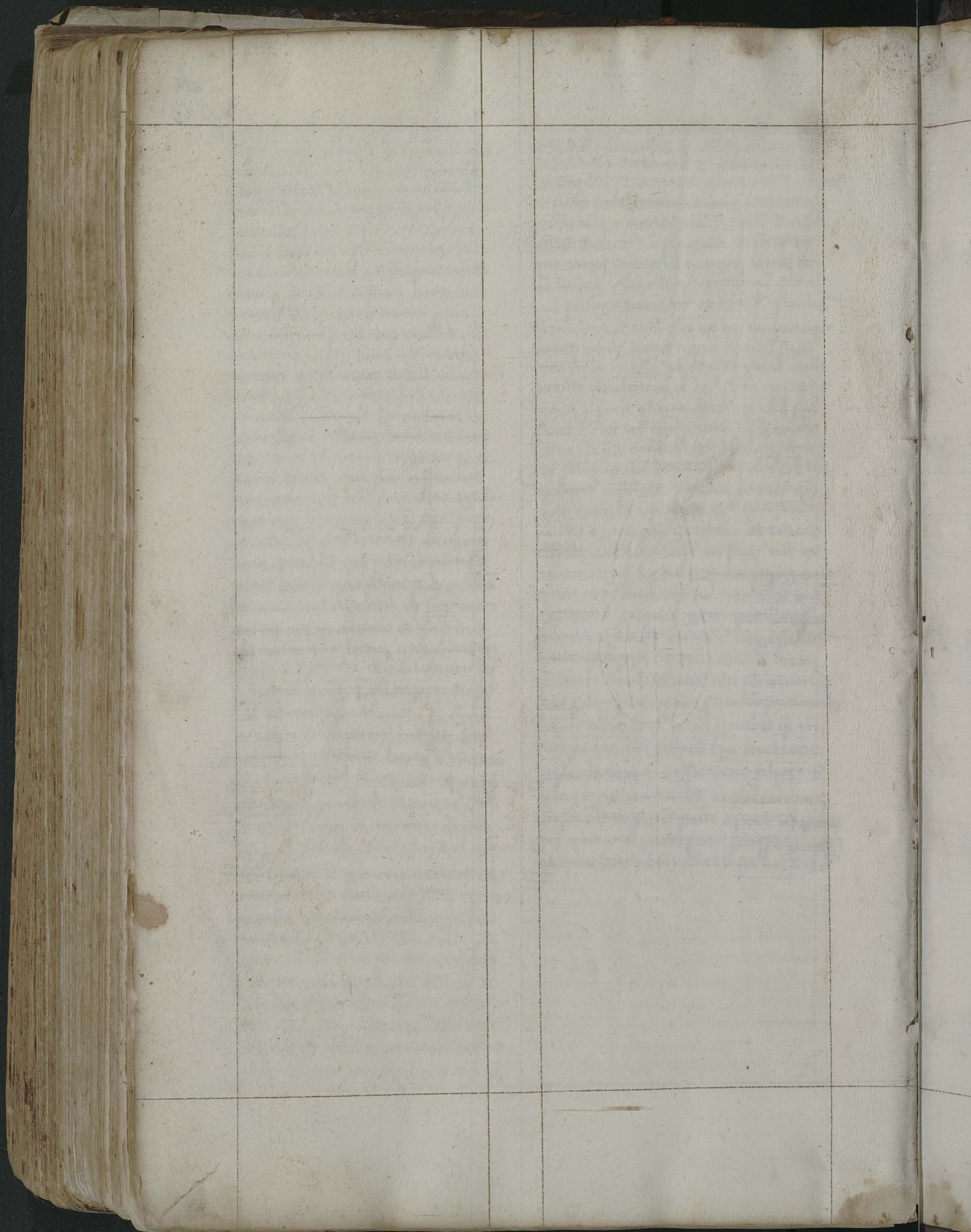
Tempus flebotomie invenire sciendum

quod tempus duplex est flebotomie
puta necessitatis et electionis de secundo
loqui intendo unde tempus flebotomie
eligitur ex duobus ex radice superiori scilicet
et inferiori de superiori quod patet negotium
structure de inferiori aut patet ad modicos
eos in flebotomia aliqua bina quantum
ad propositum nostrum sufficit de attangere
unde qui petentes almanach tempora flebotomie
eligunt secundum motum lune
in signis duodecim et aspectum eius ad planetas
et etate lune similiter etiam etate flebotomandi
et complexionem membrorum
flebotomandi unde signa que sunt
bona pro flebotomia ex igneis sunt
aries et sagittarius leo vero quamvis sit nature
ignee tamen quia est domus solis sol vero circo
in natura contraria lune quia sol est calidus
et siccus luna vero frigida et humida ideo
domus solis in minutione fit evitata
aeris signa persona acuta sunt prima
medietas libre est aquarius virgo vero
geminorum et ultima medietas libre quamvis
sit nature aeree sed quia per caudam loca transit
gallica in qua sunt stelle multe
et prave de natura mortis quapropter in eas

luna signis dicitur esse combusta ideo ob
hanc causam flebotomia est vitanda
dicit enim albertus in tractatu de fato
quod gallica intersecta zodiacum in duobus
locis scilicet in signo geminorum et in ultimis
gradibus libre et primis scorpionis
omnibus quare in illis locis minutio et
quecunque medicina est mortiffera
sicut dicit expledior sit in fine sui
tractatus et cetera in geminis ideo non
valet flebotomia quia gemini flebotomantes
trahunt sanguinem de manibus
et geminam respicit manus et sic
medioto sunt aquatica ut cancer
et pisces scorpio vero quamvis sit aquee
nature tamen est signum octavum signo exaltationis
lune quia taurus est exaltatio
lune scorpius vero octavum signum casus
lune dicitur ita scorpio quia domus mortis
qui plus quod sol lune contraria in natura
ideo unde luna debilitata quare tunc
minutio prohibet inthomius tamen quidam
peccantes luna existente in scorpione
tertiis conditionibus servatis dicunt fore
mediatorem tunc flebotomandi quando
solum patitur primos scilicet gradus similiter contra
coniunctionem per quos transit gallica
ut dictum est Circa aspectus
scire quod non est videndi sunt aspectus
ad planetas sed et coniunctiones nam contra
coniunctionem lune cum sole ad minus per
tres dies et post non valet flebotomia
sed debet distare per 30 gradus Similiter
contra coniunctionem lune cum saturno et lune
cum marte unus et post sed quod non valet
minutio pariformiter contra oppositionem
lune et solis lune et saturni lune
et martis per 3 gradus ante et post quia
tales oppositiones seu aspectus sunt
perfecte inimicicie et cetera contra quartum
aspectum lune ad solem lune ad
saturnum lune ad martem non valet
minutio ad minus per 6 gradus ante et post
quia tunc quod est medie inimicicie et tunc
hiis planetis in natura est contraria ideo lune
ideo luna in bono signo existens sit
fidelis ad eas planetas coniuncta

Corpore vel aspectu predicto et
aliquo ipsa impeditur tunc est minucio
vitanda Alii autem aspectus lune cum
predictis planetis non impediunt fleubo-
tomiam dummodo luna fuerit in signo
apto Item si luna fuerit cum Jove in
signo bono erit optima minucio tunc
vero iuncta veneri et precipue iuncta
mercurio quoniam sunt bone coniunc-
tiones tamen quia tunc luna propinqua
est combustioni solis ideo vitanda est
minucio nisi si luna esset iuncta
veneri quia quando venus distat plus
quam 30 gradibus a sole tunc enim esset
minucio optima Si vero luna in
bono signo aspicit Jovem aut ve-
nerem vel mercurium aspectu sexti-
li aut trino qui sunt aspectus
amicicie erit tunc minucio optima
in eo autem luna in corde oppositionis
impeditur quia sunt hiemali et in na
lune gradibus Item si luna cum aspectu
planetis eo modo quo predixi fuerit coniuncta
corpore vel aspectu in signo me-
diocri ut in cancro et piscibus
erit minucio bona que aliis in
talibus aspectibus esset mediocris Item
si luna coniungitur cum capite draconis
vel ad eius caudam infra 12 gradus ante
et retro Simplicat tunc prohibetur
minucio quia tunc lune est impedita
Alii tamen aspectus lune ad caput et
caudam pro nichilo reputantur Item
sciendum quod luna a coniunctione cum sole
usque ad aliam coniunctionem habet 4or quar-
tas quarum prima est iuvenilis va-
lens pro etate iuvenili secunda est iu-
venilis et virilis valens pro etate
iuvenili et virili Tercia vero pro
opposito est virilis et senilis valens
pro etate virili et senili Quarta et
ultima est senilis valens pro etate se-
nili Item sciendum adolescencia est
calida et humida in qua crescit
et augmentatur corpus a quindecimo

Anno usque ad 27 vel tricesimum precipue
et hec dicitur iuvenilis quia ante 12 annos nulli
convenit fleubotomia tempore electionis vel
ad minus ante 12 annos conveniens est calida
et sicca sine diminucione corporis que
durans ad 27 annos vel 40 et hec dicitur
virilis Senectus est frigida et sicca in
qua corpus decrescere incipit virtus tamen
non deficit usque ad quinquagesimum quintum
vel sexagesimum Item et hec dicitur senilis
Senium est etas frigida et humida in qua ap-
paret virtutis defectus que annos suos
usque termino metitur et in ista etate nulli
convenit fleubotomia Item sciendum quod signa
ignea non sunt flegmatica quia eadem signa
sunt contraria nec complexioni eorum modo
contraria contrariis curantur etc de aliis signis
Item sciendum quod quando luna est in ariete tunc
excipitur cefalica id est vena capitis quando
autem luna est in libra tunc excipiuntur
nares id est partes super genitalia et renes
Quando autem luna est in sagittario tunc ex-
cipiuntur coxe id est partes pedum super genua
quando autem luna est in aquario tunc
excipiuntur tibie id est partes pedum infra
genua quando autem luna est in piscibus
tunc excipiuntur zaphane id est vene
pedum De aliis autem circa fleubotomiam
fieri solitis alibi vide scilicet in computualibus
et in aliis locis hec tamen sciendum quod in
scorpione non ponens tempus mediocre
pro fleubotomia et sic vene plures
huius operis animos reportantur
distrahat finem puti aperi in pono
in quo me puto satis fecisse promissis
pro quo deus benedictus sit in secula

	6	[illegible]	4	2	3
vaglad	x	3	78	36	33
vaysag	x	3	78	39	3
ga vede	8	5	4	2	3
	12	18	10	16	40

